

New Testament

Trió Language

Trió - Bible - New Testament

Matiju	3	
Maku	75	
Ruku	119	
Jan	195	
Rïto	250	
Roman	321	
1 Korentijana	351	
2 Korentijana	380	
Kareisijana	399	
Epesijana	409	
Piripijana	419	
Korasijana	427	
1 Tesoronijana	434	
2 Tesoronijana	440	
1 Timoti	444	
2 Timoti	452	
Taitë	458	
Pairiman	462	
Ipëru	464	
Jemesi	486	
1 Pitu	494	
2 Pitu	502	
1 Jan	507	
2 Jan	515	
3 Jan	516	
Jurë	517	
Onankato	519	

Trió - Bible - New Testament

Matiju

Matiju 1

¹ Ma serë panpira Jesu Këraisu itipihhtëtoponpëpëkën Jesu Këraisu Teihpëpëenonpëme iweike. Teihpë nai Aparahkanpëenonpë.

² Aparahkan inmuku, Aisaki. Aisaki inmuku, Jeikopi. Jeikopi inmuku, Jurëton, akëmihton marë.

³ urë inmuku, Parisë, Sera marë Tamaratae enuruhpë mëesan. Parisë inmuku, Esëron. Esëron inmuku, Ran.

⁴ Ran inmuku, Aminara. Aminara inmuku, Nason. Nason inmuku, Saomon.

⁵ Saomon inmuku, Powasë Rihkapatae enuruhpë Powasë. Powasë inmuku, Operi. Ruutitae enuruhpë Operi. Operi inmuku, Jesi.

⁶ Jesi inmuku, Teihpë. Isereujanaton Itamume iweihpë Teihpë. Teihpë inmuku, Saramoni. Nërë Uraja ipitinpëtae enuruhpë.

⁷ Saramoni inmuku, Rihkopon. Rihkopon inmuku, Apaja. Apaja inmuku, Asa.

⁸ Asa inmuku, Jikosëhpë. Jikosëhpë inmuku, Joran. Joran inmuku, Ësaja.

⁹ Ësaja inmuku, Jotan. Jotan inmuku, Ahkësë. Ahkësë inmuku, Esikaja.

¹⁰ Esikaja inmuku, Manasë. Manasë inmuku, Amon. Amon inmuku, Josaja.

¹¹ Josaja inmuku, Jekonaja akëmihton marë. Josajamao Jurëton arëto ipohtë ahtao Peipeo inonoporo namoro tënuse.

¹² Ma Peipeo inonopo iwehtuwëne Jekonaja inmuku Siutiu tënuhse. Siutiu inmuku, Serupëpeo.

¹³ Serupëpeo inmuku, Apijurë. Apijurë inmuku, Eriakin. Eriakin inmuku, Asorë.

¹⁴ Asorë, Sarakë ipapa. Sarakë inmuku, Asin. Asin inmuku, Eorijurë.

¹⁵ Eorijurë inmuku, Eriosa. Eriosa inmuku, Matan. Matan inmuku, Jeikopi.

¹⁶ Jeikopi inmuku, Jose. Jose, Meeri injome iweihpë. Irënehka Meeritae tënuhse Jesu, Këraisu Mëe.

¹⁷ Ma irëme nai Aparahkanpëe ¹⁴me wītoto itipihhton Teihpëponarën. Sehken nai ¹⁴me wītoto itipihhton Teihpëpëenonpë Peipeo inonopona tërëeminpëton. Peipeo inonopona tërëeminpëton Këraisuponarën ¹⁴me marëto teese.

¹⁸ Ma serë apo Jesu Këraisu enuhtoponpë, Mesaja Mëe. Imama Jose ineremahpëme teese, sekenkërë inapësewankërë ahtao minomeken teese Meeri Iripimīn Amore inmukuke.

19 Kurerën Jose teese Meeri injome, irëme awaintao Meeri inekapokehkaewa teese. Irëmepa mëerëken Meeri inontasere teese.

20 Irë ipunëpīrihtao iija, Kan ipëeto ensu tiwëenepoe iija iwëtamorehtëhtae. Serë apo tiikae iija, "Jose, Teihpë inmuku ëmë. Nariketa ehkë Meeri apëhtohpë ëëja ëpīme. Mëe awë nai Iripīmīn Amore inmuku.

21 Mëe inmuku nenuhtan, nërënpë Jesume mekahtëtae. Tijanoroton anunnëneme marë nehtan iripīhpëkonpëepa" tiikae.

22 Ma serë apo mai Mëe, Jikohpaja katoponpëtaerë nei. Serë apo ijomi ipononenpë inmenuhtëhpë.

23 "Etatë, ikuhpīn mīnome nehtan, irënpëpëe inmuku pisi nenuhtan kīrī pisime. nërënpë ejatëtanto Imanjuweome. "Këkërëne nai Kan," kato Imanjuweo, tiikae ensu iija.

24 Ma irëmao Jose tëntae. Ensü jomi marë timoiije iija, irëmao Meeri tēpëse iija tipīme.

25 Mërëme mëe tipī inkusewa pitë teese. Ikëtë inmuku enusewankërë ahtao. Irëmao Jesume tēkahtëe iija enuhtuwë.

Matiju 2

1 Ma irëmao Jesu tēnuse Petërihken patapo, Jurijia inonopo. Mëe enuhtoponpëmao, irëpo wītoton itamu teese Erotë. Irëmao junmanton tiwëese osëtëpëe wei iwëehto weinje Jerusaren patapona.

2 Irëmao tiponohpoe iijane, "Anpo nai enuruinan Jujanaton itamurën? Mëe isirikë ainja kinene ainja pataponkërë ahtao. Irëme ainja nepī ene, Mëe epona marë ainja iwehtome," tiikaeto.

3 Ma ijomikon etatuwë Erotëja, irëmao tiwëhtihkae. Amerarë Jerusarenponton marë tiwëhtihkae akërërë.

4 Irëme amerarë Kan entuton timonpoe iija tija, inmoipë iwanmaneton marë, tiwëturutohkonme ëiija, irëme tiikae iijane, "Kure iponohhtë wija Mesaja enuhtoponpë ipata," tiikae iijane.

5 Irëme serë apo tēuse iijane, "Petërihken patapo Jurijia inonopo," tiikaeto. "Irë apo Kan jomi ipononenpëja timenuhtëe.

6 "Petërihken ëmërë, Jurë inono, pijanta ëmë Jurë patapontomohtao. Epëerë nehtan Irasarën, wijanoroton entumerën Isereujanaton. katoponpëtaerë" tiikaeto Erotëja.

7 Ma irëmao junmanton mëerëëken Erotëja tomohtëe. Irëmao kutuma tiponopoe iija, "Ekanmaorënken sirikë kinpitë," tiikae.

- 8 Irënpëpëeto tennose iija Petërihkenpona, serë apo tiiäae iijane, "Kure mure erahtëte epohtëkëren. Epohtuwë ëejane ohtëhpamo wijapa iponosepa. Mëe epona marë jiwehtome," tiiäae.
- 9 Ma itamu jomi etatuwë titëeto. Irëmao sirikë inenehpëkon osëtëponkëre ahtao, iwapone titëe mure epoe iwesokahtëtohponarën.
- 10 Sirikë enetuwëpa iijane kutumahto sasame teese.
- 11 Pakorota iwëmëntuwëne, mure tëne iijane, tiiäa.ma Meeri ekatao. Irëmaoto tiwerenapo tahpame teese, epona tiwehtohkonme. Irëmao marë tinekaramakon tiiäae iijane ekaramatome iijane iija, koutu, tiiäae tanisenton erein marë, mii, nna tükaramae iijane.
- 12 Ma irëmaoto Kanja tihtarënmae namoro iwëtamorehtëkontae, Erotëjapa tewa iwehtohkonme. Irëmepato tiwëren ëematae titëe tiiäakonponapa.
- 13 Ma junmanton itëtuwëpa ensupa tiwëenepoe Joseja iwëtamorehtëhtae. Serë apo tiiäae iija, "Aunkë mure arëkë imama marë Isepaijana inonopona, irëpo pitëmo ehkë. Ewëpa ewëehtopë wiponohtae ëëja. Mure erahtëse nai Erotë watirõtome," tiiäae ensu iija.
- 14 Ma irëmaorëken taunje Jose koko ahtao. Mure tërëe iija, imama marë, Isepi inonopona itëtohkonme.
- 15 Irëpo teese Joseton Erotë waiwehtohponarën, Jikohpaja katoponpëtaerë. Serë apo ijomi ipononenpë inmenuhtëhpë, "Isepipëepa jinmuku wamohtëtae," katoponpëtaerë.
- 16 Ma irënpëpëe tiiäae iijomi ikutunkehkato Junmantomoja Erotë iwarë teese. Irëmao kutuma tiiäkaratae, irëme tiiäsuratihton tennose iija Petërihkenpona. Amerarë kiriton pisi murehti watiripoe iija, pata potënton marë, 2me irantapininkëreton. "Ekanmao sirikë meneti" kato euhtoponpëtaerë junmantomoja, tiiäae iija.
- 17 Irëke Jerimajaja katoponpë tiiäae iija. Kan jomi ipononenpë mëe Jerimaja, serë apo katoponpë iija.
- 18 "Raamapo pëera metatahki, kutuma iwësenatohkon iwëtamoreihkatohkon marë metatahki. Kutuma tiwësenae Reisu, tiiäänkëton ipinë iweike, sasamepa tiiätohpora teese imunkë warihpëke" katoponpë iijane.
- 19 Ma Erotë waiwehtuwë, irëmaopa Kan ipëeto ensu tiwëenepoe Joseja, iwëtamorehtëhtaepa, Isepi inonoponkëre ahtao.
- 20 Serë apo tiiäae iija, "Aunkë, murepa arëkë imama marë, tëtëhpa Isereujana inonoponapa. Mure warisanonpë wanei," tiiäae.
- 21 Ma irëmaopa taunje Jose. Murepa tërëe iija, imama marë. Isereu inonoponapa tërëe.

22 Erotë inmukuhpë nai Juriija itamume, Akiriijasë," kato etatuwë Joseja, Petërihkenponapa titëto tikuruntëe iija. Këpëewa Kanja tihtarënmae iwëtamorehtëtae. Irëmepa titëe Karari inonoponarëkenpa.

23 Pata eka Nasare. Irëponapa titëe tiwepatantëtome. Irë apo teese penarë Kan jomi ipononenpëja katoponpëtaerë iwehtome. Serë apo ijomi, "Nasaremeto Mëe ejatëtan," katoponpëtaerë iija.

Matiju 3

1 Ma ëwësa wītoto enmënto tipitëe Janja Juriija inonopo. Wītoto wapīnpo teese.

2 Serë apo tīkkae, "Ēpanamatëkë ëripihpëkon weinjepa, Kan iwemoitīmato iwëehto maatahken nai.

3 Mëepë Aisejaja tīmenuhtëe, Kan jomi ipononenpë nërë, serë apo, Omi iponone nehtan. Kaarime niponohtan wītoto wapīnpo. Ētamukon iwëehtoipë ehtarënmatëkë. Tipatoro ëema tīritëkë iwëehtome, katan," katoponpëtaerë iija.

4 Ma serë apo Jan iwehto. Kameo ihpotīnpë kapīhpë ipoome teese. Ipihpë marë enamīme teese. Serë apo marë erepahton teese, sunari otīme teese. Wanë marë innapīme teese, irë apo.

5 Irëmao Jerusaren-ponton titëe iija, amerarë Juriija inonoponton marë, amerarë Jorën etaonton marë

6 Tirīpihpëkon onankahpëpëe iijane, irëmao namoro tēnmēinje Janja Jorēnohka.

7 Ma tapīime Parasiton marë ihtaone teese, iwëepih-pëton, Satusiton marë. Namoro marë tiwëenmēnpokoere teese. Irëme namoro enetuwë Janja, serë apo tīkkae iijane, "Ēkëi imunkë ëmēinjamo. Akī tiwarë ëriijati, Kan ikarau weinje ëwetainkatohkonme?" tīkkae.

8 "Wewe tēpere iwehto aporopa, kure ëwehtohkon tīritēhpitë, ëripihpëkon weinje ëwepanamatohton enepotohtonarën.

9 "Aparahkan epanto wī, kaewa ehtë awëne. Serë apo wīkkae ëëjane. Ije ahtao Kan, serë tēpuke Aparahkan epanto rītan tījanorome. Amerarë rītonme iweike Kan.

10 Meinjarë tēhkësenme, nai wewe imitīnpë wīwīke, irëme wewe wararë kure eperutaewa ahtao nahkëhtan entu, iijahkatome.

11 Wirë kēnmēinjatirëken tunahka, ëwepanamahpëkonke. Këpëewa nai jiwenaen, kaarirën Mëe jiwaen jīiapota, ihtai arëto marë eemike wae. Nërëhkanan ëenmëntahki Irīpīmīn Amoreke, mahtohke marë.

12 Sipari nai mēe einjao meinjarē, arisi ipoonpē iijapērēkato iija, kure arīnpē iwehtome. Arīnpē apēhtan tīpakorohtao tīritome. Kēpēewa ipoonpē iijahkapotan mahto enkehpinke, tīikae.

13 Ma irēmao Jesu tīwēese Kararipēe Jorēn iijamunuhka, Janja ēenmēnpoe.

14 Mērēme Janja takamaere, serē apo tīikae iija. "Owa, wīhkasan kēnmēnkē, atītome manan wīja ēwēenmēnpose?" tīikaere.

15 Ma irēmao serē apo Jesuja tēuse, "Wīhpitēnpa amerarē tīpatonoro Kan inehtë rikehtomehkasan kīijane," tīikae. Irēme, irē apo kahpēke tēnmēinje Janja.

16 Ma Jesu enmēntuwē tunapēepa iwepatakahpēpēe kapu iwerowakato tēne iija Jesu epoe. Irēmaorē Iripīmīn Amore iwīhtēto tēne iija, uhtukuimē apo. Jesu ijuwēnakīi tīwēese.

17 Omi marē tētae iijane kapu weinje, serē apo tīikae, "Mēe nai jinmukurēn, jinpīnu, kure wae sasame Mēepē," kato omi tētae iijane.

Matiju 4

1 Ma irēnpēpēe Iripīmīn Amorerīja takenahtēe Jesu wītoto wapīnpona, ikuhtome wīripē itamuruja.

2 "Irēmao ēewesewa teese Jesu awaina wararē, ikomanī wararē marē 40 weiponarēn. Irēnpēpēe ēinjenē teese.

3 Irēmaorē wītoto ikune tīwēese iija, serē apo tīikae iija, "Aerē Kan mukume ēmē ahtao, serē tēpu emetanīhkē ēurume," tīikaere.

4 Ma irēmao serē apo Jesuja tēuse. "Serē apo nai imenuhtēhpē, Wītoto uru aeneme tīrinemeta nai, Kan intapēen wararē imoitohkasan nai wītoto aeneme tīrineme, kato," tīikae.

5 Ma irēnpēpēepa wīripē itamuruja tērēe Mēe irīpīmīn patapona. Irēpo tahpame tīrēe iija pakoroimē irehtë.

6 Serē apo tīikae iija, "Kan mukume ēmē ahtao serēpēe esekakē. Serē apo nkan imenuhtēhpē, "Ensuton nai ēkurunmanekonme, apēinekonme marēto nai tēinjakonke, tēpupona ērotēkaewa ēwehtohkonme, kato" tīikae.

7 Ma irēmao serē apo Jesuja tēuse, Serē apo nkan imenuhtēhpē, "Tamokon Kan inkusewa ehtë, kato" tīikae iija.

8 Ma irēnpēpēe wīripē itamuruja tērēenkērē pīi kawēnopona. Irēpo ahtao amerarē wītotonon iwemoitīmato tēnepoe iija Jesuja. Eresaramatokon marē tēnepoe iija.

9 Irēmao serē apo tīikae iija, "Amerarē serēton wekaramatae ēēja, tīwerenapo ēwehtuwē jenpatarasaporo, jepona ēwehtome," tīikae iija.

- 10 Ma irëmao serë apo Jesuja tëuse, "Tëhpa Setën, serë apo nkan imenuhtëhpë, Tamokon Kan eponarëken ehtë. Mëerëken ipëetomatë, kato" tiiäke iija.
- 11 Ma irë apo katuwë Jesuja, wiiipë itamuruja tinontae. Irëmao ensuton tiwëese Jesu akoronmaneme.
- 12 Ma "Erotëja, tapurëe Jan," kato etatuwë Jesuja, irëmao Karari inonopona titëe.
- 13 Nasare patapëe titëe irënehka, Kapeniijanpo tiwepatantëtome. Tunaimë etaon kinahkë Kapeniijan, Sepuren inono itipipo, Natari inono itipipo marë.
- 14 Irë apo teese Jesu, Kan jomi ipononenpëja katoponpëtaerë Aisejaja.
- 15 Serë apo katoponpë iija, "Sepuren inono itipi, Natari inono itipi marë, tunaimë etaon. Jorën ihpëesan inono marë. Kararime nehtan.
- 16 Irëpo ewarunuhtaonton kurano awain enetan. Irë pataponton watiwehto ipohtë iweihpëton, namoro iweipotan" katoponpëtaerë Aisejaja.
- 17 Ma irëmaorë iwanmato tipitëe Jesuja, serëapo tiiäke. "Ëriipihpëkon weinjepa epanamatëkë, kaputaon iwemoitimato iwëehto maatahken nai," tiiäke.
- 18 Ma irëmao titëe Jesu, Karari etaonakii. Irëpo tuweimanton tëne iija, ëtakëmi marëto namoro. Saiman, Pitu eka akoron, akëmi marë Anturu. Kutu tënmihkaeken iijane tunaimëhkao, kanapëkënme iweikonke.
- 19 Irëmao serë apo tiiäke iijane, "Ohtëkë jakërë, irëmao wïtotopë tiwëekehkaenme kirijati, kanapëkënme ëwehtoponpëkon aporopa," tiiäke.
- 20 Irëmaorëken tikutuhpëkon tinontaeken iijane, Jesu akërë titëtohkönme.
- 21 Ma irëparëto titëe. Irëmaopa tiwërenton tuweimenkërë tëne iija, ëtakëmi marëpato teese Jemesi mëe, Sepëri inmuku, tëkëmi maarë teese, Jan maarë. Kanawataokento teese tipapakon maarë. Kutu iwëtamihtihpëpa tomotiinjenen iijane, irëme namoropa Jesuja tomohtëene.
- 22 Irëmaorëken tikanawahpëkonpa tinontaeken iijane, tipapakon marë tinëeken iijane, Jesu akërë titëtohkönme.
- 23 Ma Karari inono wararë titëe Jesu Isereujana iwëmontohta. Tëkaporen eka, Kan iwemoitimatohpë, tiponose iija. Oninpëkenke tijakëreukenton kurepa tiiëe iija. Oninpëken ësenë iwehtohkon marë wakenpa tiiëe iija.
- 24 Ireme Jesu eka tiwësaimae Siriija inono wararë. Irëjanme amerarë ësenë iweihpëton tënese iijane Jesuja. Oninpëken tiiinjetunkenton, oninpëkenke tiwëerekuikaenton marë, wiiipë inawënmahton, tijorohpainjenton, aunpiinton marë, tënese iijane Jesuja. Irëmaoto amerarë kurepa.

25 Irënpöpëe tapiimantomoja Jesu tiwekenae Kararipontomoja, Rikaporesëpöntomoja marë, Jerusarenpontomoja, Jurijja inonopontomoja marë, Jorën mënpëkënpöntomoja marë tiwekenae Jesu.

Matiju 5

1 Ma tapiime wītoto iwëepi enetuwë Jesuja, irëmao pii aohponahkii tītëe, tinarimikahton marë. Irëpo Jesu tetahpakaë.

2 Wītototon tiwanmaë iija. Serë apo tīikaë,

3 Sasame nehtan wītoto iijahpëmīn apo tiwehtohkon ipunënenpëton tēwëne. Kan iwemoitimatome nehtan namoro, kaputao.

4 Sasame nehtan wītototon tiwehtohkon rīpīpë ëtamoketīnpëton, namoro ewakīnmapotanpa Kan.

5 Sasame nehtan wītototon paponō aporëken iweihpëton, amerarënorō entume nehtan namoro, nono entume marëto nehtan.

6 Sasame nehtan wītototon tīpatonorome tiweisanton Kan aporo, tērepakoe tiwehtohkon, tījokikoe tiwehtohkon iwae, Kanse iweihpëton. Namoro tīinjanopīkon apëhtan.

7 Sasame nehtan wītototon tīpīne tīmoitī rīnenpëton.

8 Sasame nehtan wītototon aerë ahtao ewanëkontao. Namoro Kan enetan.

9 Sasame nehtan wītototon ëseta iweihpëton, ësepa tīrīponenpëton. Kan mukume nai mëe, katan wītototon namoropë.

10 Sasame nehtan wītototon tamekanmakonmahtao, kure tiweikoe tiwehtohkonjanme. Kan iwemoitimatome nehtan kaputao.

11 Sasame ehtëkë, wītotoja ipaato ëekapokehkakonmahtao, wījanme, pëerarë ënupimakonmahtao marë.

12 Irëmao ëewakīnmerëken ehtë. Kutuma sasame ehtë. Irëjanme nai iijeta ërepehkon kaputao. Irë aporo marë Kan jomi ipononenpëton tamekanmaë ëwapononpëkontokon"

13 "Ma nonoponton iname apo ëmëinjamo sautu apo. Sautu ijunna ahtao, atikepa suume mīrījati? Owa. Suunmepa tīrītohpōra nai. Irëme tēmaenme nehtan, Wītoto inerëkanmerëken iwehtome."

14 Ma nonoponton iwei apo ëmëinjamo, Pīi rehtë ahtao pata, inotoninna nai.

15 Turi ipoman wītoto, tīnentapurume ërinëke? Owa. Kawëno ijuwëhkasan nīrījan, amerarë pakorotaonton iweipotome.

- 16 Irëme wītotoon ēturikonke iweipotē, kure ēnīrikon enepotome ēējane wītotoomoja. Irē apo tīrīrīhtao ēējane, Papakon kaputaonpēhto nēeresaramatan namoro"
- 17 Ma Jujana inmoi wakenerēnpa tīritometa wēene. Kan jomi ipononenpē inmenuhtēhpē wakenerēnpa tīritometa marē wēene. Kēpēewa imoitōhtaerēhkasan tīrikehtome wēene.
- 18 Aerē wīkae ēējane, kapu, nono, tēerēnkērē ahtao, tēinken imoito itipī pisi ētīhkaewa nehtan, imoito tīpī wararē apēnanīikatome wīja.
- 19 Akījahpe imoito itipī pisi isaikarīhtao iija, tīmoitīrīja marē isaikaporīhtao, namonpē maajamepa nehtan kaputaon iwemoitīmatohtao. Kēpēewa nai imoito itipī pisi wararē imoine, tīmoitīrīja imoiponeme marē ahtao. Namoronpē irasarēnmepa nehtan kaputaon iwemoitīmatohtomōhtao.
- 20 Serē apo wīkae ēējane, inmoipē iwanmaneton tīpatoro iwehtohkon iwaeta nai, tīpatoro ēwehtohkon ahtao. Parasiton tīpatoro iwehtohkon marē. Irējanme Kan iwemoitīmatohta ēnmēinjewa mehtahki."
- 21 Ma serē apo metatēne ēnwanmatoponpēkon. Wītoto wainīrēewa ehtē, kato. Akīhpe wītoto warīnenpē tērihtohkon apēhtanto.
- 22 Kēpēewa nai iwanmato wīja. Serē apo wīkae wī ēējane. Akīhpe niikarautan tīmoitīpē, namo aponton tērihtohkon amohtētan. Akīhpe, taani katan tīmoitīrīja, namoronpē pata entu ikarau apēhtan. Akīhpe Kahpērēn ēmē, katan tīmoitīrīja, namoronpē pata entu ikarau apēhtan. Akīhpe Kahpērēn ēmē, katan tīmoitīrīja, namoronpē mahtōimē apēhtan."
- 23 Irēme ēnekaramakon arērīhtao ēējane ekaramato apēipona, irēmaorēpa ēenutatē ēmoitikon imēnparē ēweinjenenkērē ahtao, tīwērēmao ēmoitikon ekapokekatoonpē inponosewankērē ēmēinjamo ahtao marē.
- 24 Irēmaopa iijane pitē tētē ēwēiponohtohkonme. Ijarematoponpēkon marē irepentētomepa ēējane. Wīrīpēme wae, katē marē iijane, kurepa ēwehtohkonme ēiijapa. Irēmaorē ēnekaramakon ekaramatē Kanja."
- 25 Samekenpa ēijene tīrīpotē ēijeneta ēnīrīpohpēton. Irē apota ēmēinjamo ahtao ēijeneta ēnīrīpohpēkon arētahki wītoto iwehto onankaneja. Irējanme aarēewanenkērē ahtao ēijene pitēpa tīrīpotē ēnihkērēnmahpēkon. Irē apo inīrēewankērē ahtao, wītoto iwehto onankane ēekaramatan sikoutuja. Irēmao apurutahki sikoutu.
- 26 Aerē wīkae ēējane, apurutohtaepa epatakaewa mehtahki, amerarē ēnīrīhpēkon inrepentēkesewankērē ēmēinjamo ahtao."
- 27 Ma serē apo Mosesi inmenuhtēhpē metatēne pena, Ēsotontēewa ehtē, kato.

- 28 Këpëewa nai iwanmato wija. Serë apo wïkae ëëjane. Akïhpe wëri enen tïwëewamatome, irëmaorëken nërë nësotontën tëwanëtao.
- 29 Irëme ëenukon apëjanorïja ërïpïmapokonmahtao, irëmaomo isikatë ematome ëëjane ëpëene. Ëjamunkon itipï pisi waken tïrïpotuwë ëëjane kure nai, amerarë ëjamunkon erihto ipëntakanme mahtoimëke.
- 30 Irëme ëinjakon apëjanorïja ërïpïmapokonmahtao, irëmaomo ahkëhtë ematome ëëjane ëpëene. Irë apo ëmë ahtao, kure nai ëjamunkon itipï pisi waken tïrïpotuwë ëëjane, amerarë ëjamunkon erihto ipëntakanme mahtoimëke"
- 31 Ma serë apo Mosesïja tïmenuhtëe. Akïhpe tïwepïtïhkase ahtao tïpïpëe, iwepïtïhkato panpira imenuhtëpokë inontatome iija, kato.
- 32 "Këpëewa nai iwanmato wija. Serë apo wïkae wï ëëjane. Akïhpe nepïtïhkan tïpï ësotontëewankërë ahtao, nërënpë tïpïtïnpë ijotontëpotan. Akïjahpe iwepïtïhkapë apïirïhtao tïpïmepa, nërë apon marë nësotontëtan."
- 33 Ma serë apo marë metatëne, Kan iwarë nai jïwehto, katuwë ëëjane ëjomihpëkontaerë tïrïtëkëihta, irë insaikaewa ehtë, kato metatëne pena.
- 34 Këpëewa nai iwanmato wija. Serë apo wïkae ëëjane. Kaputaon iwarë nai jïwehto, kaewa ehtë. Kapu, Kan patame iweike.
- 35 Nono rïnenpë iwarë nai jïwehto, kaewa marë ehtë. Nono Kan ihpu apëime iweike. Jerusaren Itamu iwarë nai jïwehto, kaewa marë ehtë, Irsarën Kïtamukon patame iweike.
- 36 Owa, ëwame jïwëhpunëhto, wïrë jïwarë, kato kaewa marë ehtë. Sïkinman ënmehkon inemetanïsewa manati tïkorojanrëpa. Sehken tïkorojanme ënmehkon inemetanïsewa manati sïkinmanme iweike.
- 37 Aa wïrïjæ, kanemerëken ehtë. Owa, inïrëewa wæe, katëkërëken. Inïrïmïn ëmëinjamo irëme Kanpë ëhkurunmaewa ehtë, ëjomikonke. Irë apo karïhtao ëëjane aerëta ëwehtohkon monankati"
- 38 Ma serë apo metatëne ëwanmatoponpëkon Mosesi inmenuhtëhpë. Akïhpe tïmoitï entunkan, nërë apon tëntunkato apëhtan tïrepenme iijaporopa. Akïhpe tïmoitï ije ipahkan, nërë apon tïje pahkato apëhtan tïrepenme, kato.
- 39 Këpëewa nai iwanmato wija, serë apo wïkae ëëjane. Ëiretahpa ehtë. akïjahpe ëenpatapimorïhtao, nërë apon inenpatapimoewamo ehtë. Ëëtoro ëenpata ipimorïhtao inakamaewane marëmo ehtë.
- 40 Akïhpemo arëtahki pata entuja, ëpookon juwën jasi apëhpotome iija, irëmao ëpookon anmaon marë ekaramatë iijane, inakamaewanemo ehtë.
- 41 Akïhpemo tïmënpärë arëpotan ëëjane ein kiromitupona, këpëewa arësenkërë ahtao ëëjane irëmaomo arëtëkë.

42 Akihpe emenparëkon epekajan eejane, irëmaomo ekarnatëkëreken iijane. Akihpe, Serë pitë warëe, kane eejane, nërë apon inakamaewamo ehtë."

43 "Ma serë apo metatëne penarë, Emoitikomose ehtë, këpëewa ëjatokonta, ijeta ehtë, katoponpë.

44 Këpëewa nai iwanmato wija. Serë apo wika eejane. Ejatokontase ehtë, emoitikon ekeimanenpë kurerën tiritë. Ejatokonta kure iijahpëntëtë. Eentahkanenpëkonpë marë eturutë Kanja, kure Kanja tiritome aamekanmanenpëkon.

45 Irë apo ehtë, Papakon kaputaon aporopa ewehtohkonme. Tiweirija iripimanton iweipopotan Papakon, kuranoton aporopa. Tipatonorotahomoja konopo enehpon Papakon, tipatonoroton aporopa.

46 Ejatokomorëkenese eweikonmahtao, ekapon apo kure Kan ërepentëtahki? Irërë aporopa nai jarematonton.

47 Emoitikomorëken ewaraimarihtao eejane. Irëmao ekapon apo kure ëritahki Kan? Irë aporëken nai pëera teesenton.

48 Irëme ekapokehkapinme ehtë, Papakon kaputaon aporopa.

Matiju 6

1 "Ma tiwarë ehtë wītoto iijahpëntëtohpë eejane. Wītoton inenenmeta ekaramatë. Wītoton inenenme ekaramatuwë eejane, irëmao Papakon kaputaon ërepentëewane nehtan.

2 Irëme ënekarama ekaramarihtao eejane, mëerëekenmo ekaramatë, kau irëtihpë etëtomaota. Irë apo nairë kurano aponkenton nekaraman tiwëmontohkontao, annapo marë wītototomoja tèresaramatohkonme. Irë apon irepe apëineme nai namoro.

3 Wītoto iijahpëntërihtao eejane, mëerëeken tiritë einjakon apëjano pëera iwehto aporopa aapëtunuja, irë apo ekaramatë.

4 Irëme iponohpinme ënekaramakon ekaramatë. Irëmao Papakon iwarë nai ënponohpininpëkon. Nërëhkasas ërepentëtahki awaintaorë."

5 "Ma Kanja ewëturukonmahtao, kurano aponkenton apota ijonpatë. Jujanaton iwëmontohtao neparahtën namoro, annapo marë, tiwëenepotohkonme wītototomoja. Aerë wika eejane, irë apon irepe apëineme nai namoro.

6 Këpëewa ehtë, Kanja ewëturukonmahtao epakorohtahpa tëtë, epakorokon apuruto apurutuwë eejane, irëmao eturutë Papakomoja mëerëeken. Irëmao mëerëeken ewëturuhpëkon Papakon iwarë nai. Nërëhkasas ërepen-tëtahki awaintao.

- 7 Kanja eweturukonmahtao, pëerarë ejomikon ina-inakonmaewa ehtë, Kan inpunëhpinton apo. Tineponanmakomoja tijomikon etato ekanijanërehto, pëerarë iijeta iwëturutohkon.
- 8 Namoro apota ehtë, iijahpëna ewehtohkon Papakon Kan iwarë nai, ëturëewan-kërë ëmëinjamo ahtao.
- 9 Irëme serë apo ëturutë iija, Pahko kaputaono, Iripimïn Ëmërë, Kurerën Ëeka tiriipokë.
- 10 Ëjanoroton imonkë ewemoitimatome. Ënehtë rito kaputaontomoja, irë aporopa nonopontomoja tiriipokë.
- 11 Wei wararë ainja uruntëkë.
- 12 Ainja iriipihpë waken tiriikë. Ainja ihkërënmatoponpë tiwërënoraja, eponata ainja iwehto aporopa.
- 13 Ainja inkuhpoewa ehkë iriipirija, Ainja ipinmakë iriipiee: Amerarënororo enturën Ëmë taanërën. Kaari entume marë Ëmë. Tëresaramaen marë Ëmë taanërën, Amen. katë.
- 14 Ma ëhkërënmatoponpëkon eponata ëmëinjamo ahtao, irëmao Papakon kaputaon ëriipihpëkon eponata marë nehtan.
- 15 Këpëewa nai ëhkërënmatoponpëkon wītotoja, irë eponankërë ëweikonmahtao. Irëmao Papakon marë ëriipihpëkon eponankërë nehtan."
- 16 "Ma ëewesewa ëweikonmahtao Kanja ewëturutohkonme, irëmao kurano aponkenton apota ehtë. Ëmuman ahkento tēnpatakōn rījan. Irë apoto nejan ëewesewa tiwehtohkon wītotoon iwarë iwehtome. Aerë wīka ëëjane, irë apon irepe apëineme nai namoro.
- 17 Irë apota ehtë. Ëewesewa ëweikonmahtao ëputupëkon ikainëtë, ëēnpatakōn marë isukatë.
- 18 Ëewesewa ewehtohkon inenewa wītotoon iwehtome. Papakomorëken iwarë nehtan, irëme nërë iwarë iweike, awaintao ërepentëtahki."
- 19 "Ma ëmēnparëkon inmoinjewa ehtë serëpo nonopo. Pereru nahkëjan, nikëtan marë. Aminëhton marë naminëjan.
- 20 Kaputaohkasan ëmēnparëkon imonpotë. Irëpo pereru inahkësewa nehtan, ikëtaewa marë nehtan, aminënenna marë nehtan.
- 21 Anpohpe nai ëmēnparëkon, irërë epona metahki."
- 22 "Ma ëpunkon iturime nai ëenukon. Irëme eneto ëëjane tipatoro tiriitë, irëmao amerarë ewehtokon ewarunuhtaota nehtan.

23 Këpëewa nehtan wiripëme eneto ëëjane ahtao. Irëmao amerarë ëwehtohkon ewarunuhtao nehtan. Irëme awëne ëturikon enkehtuwë, irëmaopa kutuma ewarunuhtao mehtahki."

24 "Ma tuweimanton iwehtohpora nai ëtamukonme. Irë apo ikukuruhtaore ëëjane tëinkenerëken ije mehtahki, akoroninpëseta mehtahki. Tëinkenerëken epona mehtahki, akoroninpë eponata mehtahki. Tuweime epona iwehtohpora mehtahki, Kan epona, karahkuri epona, nna.

25 Irëme serë apo wïkæe ëëjane, Ëhtihkaewa ehtë aeneme ëwehtohkonpë serëpo. Atïke tëewejan? Atï wenïjan? Ma ëpunkonpë marë, atïke sepoontën? katohe ëëjane. Aeneme ëwehtohkon ëerepakon iwæe nai, ëpunkon marë ëpookon iwæe.

26 Enetë tëpërikenton tipitë inirëewato nai, anai inanmëewa marëto nai, wïi inmohkaewa marëto nai. Pakorotao ërepa inmoinjewato nai. Mërëme Papakontao kaputaon newejati. Tëpërikentomoserëken mekanïjati Kan ëwaene? Owa. Ëmëinjamorohkasan ëijene nai Kan.

27 Akï ëhtaone ëikarë nanihtan, tipun epona tiwehtohkonke? Owa.

28 Irëme atitome mëhtihkati ipoonna ëwehtohkonpë. Enetë wewe ipëmutao. Ipëmunna tiwehtohkonpë ëhtihkaewa nai weweton. Ëkehekaewato nai tipëmutatohkonme, ineemeewa marëto nai.

29 Serë apo wïkæe ëëjane, oninpëkenpë Saramoni iwëeresaramarihtao, ipëmu pëetome iwehto iwaeta teese.

30 Irëme oi ipoontërihtao Kanja pëeto me iwehtome, irëmao ëpoontëewanemo nehtan? Owa. Akërera nai oi, meinjarëreken tëerë nai, kokoro wakenpa nehtan. Kapopin ëmëinjamo akëremïntaikerën. Sekenkërë piija Kan epona manati.

31 Irëjanme ëhtihkaewa ehtë. Atïke tëewejan? Atïke sepoontën? kaewa ehtë.

32 Irë apo nkanto Kanpë pëerakatoton, këpëewa ëmëinjamo, Papakon kaputaon iwarë nai waken ëhtaonkon iwehto.

33 Irëme wapo pitë Kan eponahkasan ehtë, iweimoitïmato marë. Tipatoro ëwehtohkon epona marë ehtë iijaporo, irëmao amerarë irë apontonke ëinjawatahki.

34 Kokoro ëwehtohkonpë ëhtihkaewa ehtë. Kokoro marë ëepohtohkonmao iija, irëmaorë Kan ëkaarihtëtahki. Serëmaorë ëeponekon eponarëken ehtë."

Matiju 7

1 Ma tiwërënoroton iwehto inonankaewa ehtë, irëmao ëwehtohkon marë ëtonankaewa nehtan.

- 2 Tiwërënoroton iwehto onankarihtaao ëëjane, irërë aporopa ëwehtohkon nëtonankatan wena. Tiwërënoroto wītoto ikuhtuntëtoponpë aporopa ëëjane, irërë aporopa ëkuhtuntëtahki.
- 3 Atitome wewe amurunpë pisi epona manati ëmoitikon enuhtaon. Sekenkërë wewe mono ëenuhtaonkërë ahtaao.
- 4 Ekapon apo, "Ëwë pitë jako ëenuhtaon pitë wëujae," mīkati. Eeke meneti, mono wewe amurunpënkërë ëenukontao ahtaao? Owa.
- 5 Kurano aporëken ëmëinjamo, irëme wapo pitë mono wewe isikapotë ëenukonpëe. Irënpëpëe awaintao menetahki, akii marë tëutome ëëjane ëmoitikon enutaononpë.
- 6 Ma Kan iijanoro inekaramaewa ehtë kaikuitomoja, irënpëpëepa nehtan ëjanepa ëekatohkonme. Tیرههکن samura marë inekaramaewa ehtë poinjekeimëja. Irëmao nererekatanto tīpuhkonke.
- 7 Ma epekahtëkë, irëmao mapëhtahki. Erahtëtëkë, irëmao mepohtahki. Ota itëtëkatëkë, irëmao napumakatan ëëjane.
- 8 Epekanenpëton wararë napëhtan. Erahtënenpëton wararë marë nepohtan. Itëtëkanenpëtomoja napumakatan.
- 9 Ma anohpe nai tīnmujë ehtaone? Ekapon apo nërë tīnmuku uruntën. 'Juruse wae', katuwë iija? Tëpu ekaramatanmo iija urume? Owa.
- 10 Sehken 'Jotise wae', katuwë inmukuruja, irëmao ëkëi ekaramatanmo otīme? Owa.
- 11 Iripīmanore ëmëinjamo, mërëme kurano ekaramato ëwarëne ëmunkëkomoja. Irëme kurano ekaramato ëëjane, irë iwa. Papakon kaputaon nekaramatan tija epekanetomoja."
- 12 "Ma irëme ekapon apohpe manati wītoton iweise ëpëkëne, irë aporo pitëpamo ehtë iijane. Irë apo nai inmoihtaao tīntijë tīrīto, Kan jomi ipononenpëja katoponpë marë."
- 13 "Ma, ota pisitae ëmëntëkë. Monome nai apumakato totore marë nai wītoto erihtohponarën. Tapiime marë nai wītoton irëtaerë tītëenton.
- 14 Këpëewa nai itipīponarën erepasa iwehtohponarën wītoto. Pijasa nai apumakato, totoreta marë nai wītoto, ëeraoken marë nai wītoton irë ëematae tītëenton."
- 15 "Ma tiwarë ehtë tiwërëken iwanmanetonpë. Namoro nehtan ëëjane, wīkapauimë aporopa. Këpëewa nai awëne, ëire namoro, woohpë, kaikui aporopa.
- 16 Mëesan ëwarëne nehtan inīrīkonke. Iripī wewe eperutato aporopa nai inīrīkon. Eke nairë serë, siminatë eperu pëjan wītoto, murumuru epipëe?

Owa. Suko pëjan wītoto, tēhkiren epīpēe? Owa. Irē aponke marē mēesan ēwarēne nehtan, inīrikon rīpīke.

17 Enetē, wewe kurano epī wararē kure neperutan. Sehken nai, kutune epiton, iijaporo marē neperutan.

18 Kutuneme eperutaewa nai kurano epī. Sehken nai kutune epī kuranome eperutaewa.

19 Kuranome eperutaewa epī ahtao, irēmao entu nahkēhtan, mahtoke iijahkatome.

20 Irēme imrīkonke namoro ēwarēne nehtan."

21 "Ma 'Tamo, Jitamurēn emē', kaewa iweihpēkon-janme wīja tēewato nai wītotoon kaputaon iwemoitimatoh-pona. Kēpēewa Pahko kaputaon inehtēhtaentomorēken nihtan kaputa.

22 Irē weipo, serē apo katanto tapīimanton wīja, 'Tamo, Jitamurēn, ējomi ainja kīnpono. Wīrīpēton marē ainja kīnennokī wītotoonpēe ēekake. Rīmanta marē ainja kīnīrī ēkaarīke', katanto wīja.

23 Irēmao serē apo wīkatae iijane, 'Jiwame manati, tētēhpa jipēepa, irīpīpēkēnonpē emēinjamo', wīkatae iijane," kīnka Jesu.

24 "Ma Irēme akīhpe jījomi etanēnpē imoinēnpē marē, nērē apon junme nehtan. Tēpu amīkahpētao pakoro epu iruhkanēnpē aporopa nehtan.

25 Irēmao konopo iwēehtuwē, tuna imatuwē marē, pepeijia ijunmatuwē marē, irēmao anotaewa nehtan ipakoro, tēputao epu iweike."

26 "Ma akīhpe jījomi etanēnpēre, irēnpēpēe inmoijewa marē, nērē aponton junmeta nai, pēerakato namoro. Samu juwērēken tīpakoro rīnēnpē aporopato nai.

27 Irēmao konopo iwēehtuwē, tuna imatuwē, pepeijia ijunmatuwē marē. Irēmao ipakorokon nanotatan. Irēnpēpēe kutuma namoro iwēsapēkēmatohkon nepohtan," kīnka Jesu iijane iwanmakonmahtao.

28 Ma iwanmakehtuwēne Jesuja, irēmaoto kure kīnēerekonma wītotoon tīwanmatohkonpē.

29 Ikuruma kīnwanmati Jesu, inmoipē iwanmaneton apota.

Matiju 8

1 Ma pīpēepa Jesu iwīhtētuwē, irēmao tapīimanton Jesu iwekenane.

2 Irēmao wītoto kīne iija, kaasahpijan. Irēmao toonapo kīnejuka Jesu enpatarasaporo. Serē apo kīnka iija, "Tamo, kure ēēja ahtao kurepa kīrīkē," kīnka iija.

- 3 Ma irëmao tēinja rīne Jesu, mēejuwē. Serē apo kīnka iija, "Kure wīja, irēme kure mejae," kīnka. Irëmaorēkenpa kaasahpije iwehtoponpē waken kīnei.
- 4 Irëmao serē apo kīnka Jesu iija, "Serē inponosewamo ehkē wītotoimoja. Kan entutomojahkasan tēkē, kaasa wakenpa iweihpē enetome iijane. Irëmao ēnekarama ekaramakē Mosesiija katoponpētaerē, Kan entuton iwarē iwehtome," kīnka Jesu iija.
- 5 Ma Jesu itētuwēpa Kapeniijanpona, irëmao Roman ikapiten kīne iija epekase.
- 6 Serē apo kīnka iija, "Tamo, jipakoroh-tao nai jipēeto, ikaarimīn, esokahtēpīn marē. Irē nakuikan kutuma," kīnka iija.
- 7 Ma irëmao serē apo kīnka Jesu iija, "Ma wītēe aakērē, kurepa mēe rītome wīja," kīnka iija.
- 8 Ma irëmao serē apo kīnka kapiten iija, "Tamo, ēemikan wī, irē nai jipakorohta ētētohpō. Serēpēerēken ijōnpa. Irëmaopa kure nehtan," kīnka.
- 9 Wirē marē tikurunken, suratiton entu. Irēme tētēkē karihtao wīja iijane, irëmaoto nimoiijan," kīnka iija. "Sehken nai Tiwērēnoroton amohtēkonmahtao wīja, samekento jimoiijan. Ma serē tīrītē katuwē marē wīja jipēetohtomoja, samekento nīriijan," kīnka iija.
- 10 Ma irē apo etatuwē kīnēerekonma Jesu. Serē apo kīnka, tīja iwēepīhpētomoja, "Aerē wīkae ēējane, mēe apon kuturna Kan epona teesen, wiwaere Isereujanatomohtao.
- 11 Irēme serē apo wīkae ēējane, tapiimanton nehtan oosētēpēe, wesētēpēe marē, tahpame marēto nehtan tiwēewehtohkonme Kaputaon iwemoitīmatohtao Aparahkan akērē, Aisaki akērē, Jeikopi akērē marē.
- 12 Kēpēewa nai Kaputaon imunkētōmore, namoro ematanehkasan ewarunuhta, irēpoto nēsenatan, tījekon ankēhtan marēto," kīnka Jesu.
- 13 Ma irëmao serē apo kīnka Jesu, Roman isurati ikapitemīja, "Tēhpa ēpakorohtahpa, jepona ēwehtohkarēpa epēeto kure nei," kīnka iija. Ma irē juruporēkenpa kure ipēeto teese.
- 14 Ma Jesu, Pitu pakorohta itētuwē, irēpo Pitu aohpī enene Jesu, waitapoken kīnahkē, kēike.
- 15 Irëmao mēe einja apēine Jesu, nērēnpē kēiketahpa kīnei. Irēnpēpēepa kīnaun nērēnpē, Jesu iijahpētēne.
- 16 Ma kokoinje ahtao tapiime wīrīpē inawēnmahton eneneto Jesuja. Irëmao wīrīpētōn ennone Mēe, tījomikerēken. Amerarē ēsenētōton marē kurepa kīnīrīti.

- 17 Irë apo kīnīri Aisejaja katoponpētaerë, Kan jomi ipononenpē mēe. Serë apo kato, "Mēejarēken kīinjetunkon tēpēse, ematome iija. Ēsenë kīwehtohkon arēne marë," katoponpētaerë.
- 18 Ma tapiime wītoton iwēehto enetuwē Jesuja, irëmao "Npa, kītētēne mēnpēkēnpona," kīnka tīnarimikahtomoja.
- 19 Ma irëmao inmoipē iwanmaneton kīne iija, serë apo kīnkahto iija. "Iwanmane, ajahpe etēmahtao akērē wehtae," kīnkahto iija.
- 20 Ma irëmao serë apo kīnka Jesu iijane, "Kapai nai tootake, tonoro marë nai tēpēike, kēpēewarē wae wī, Kan iwetotomahpēme ehketinna, iputupē apēinna marë " kīnka iijane.
- 21 Ma irëmao serë apo kīnka inarimikahpētomohtaon iija, "Tamo, wapo pitē jitēse wae pahko ekepī onantome," kīnka.
- 22 Ma irëmao serë apo kīnka Jesu iija, "Jakērē ehkē, waiweihpē aponton nonantan papa ekepīhpē," kīnka.
- 23 Ma kanawatao Jesu iwehtuwē, inarimikahtomoro akērē kīnei.
- 24 Irëmao itēkonmahtao mono pepeimē kīne saameken sipasiparume tunaimē kīnei, irëmao kanawa enmēnnere, mērēme Jesu kīnēnījahken.
- 25 Irëmao inarimikahton kīntēn iija enpakae. Serë apo kīnkahto iija, "Tamo, Ainja akoronmakē, kītēmēinjati," kīnkarehto iija.
- 26 Ma irëmao serë apo kīnka iijane, "Atītome manati narike? Jepona ēwehtohkon nai piija?" kīnka. Irëmao kīnaun Jesu. Irëmao pepei akamane, tuna marë. Irēnpēpēepa tuna onken kīnei.
- 27 Ma irëmao "Pēē," kīnkato. "Ekanoneken Mēe. Pepei Mēe jomi imoi, tuna marë?" kīnkahto.
- 28 Ma mēnpēkēnpo iwehtuwēne, Kewesin inonopo, irëmao wītoton eponne Jesu 2manton. Wīrīpē inawēnmahton namoro, Ēke onantohpo ipatakōn. Kutuma kīnahkē ēire namoro, irēme wītoton tēewa eemakontae.
- 29 Irëmaoto serë apo kīnkēhtun, "Jesu emērē, Kan inmukurēn. Atītome mēne ainjaja, ainja erinīikatome, ainja erihtohpotaikenkērē ahtao?" kīnkahto.
- 30 Ma poinjekeimēton kīnahkē maarēsa, kīnēewejahkento.
- 31 Irēme serë apo wīrīpēton kīnepeka Jesuja. "Ainja ennokīrīhtao ēēja, irëmao ainja ennohkē poinjekeimēton awēnakīi," kīnkahto.
- 32 Ma irëmao serë apo kīnka Jesu iijane, "Epatakatē wītotonpēe". Irēme iwepatakatuwēne poinjekeimētahto kīnēmēn, irëmaoto ēire kīnei, aipīme marēto kīnetain-tainka manonpē pīi enpatamane tunaimēhka irëmaoto kīnēhkopīrika kīnētai marēto tuna antīnaorē.

33 Irëmao poinjekeimë enenenpëtonpa kīnetainka pataponapa. Irëmao amerarë tīnenehpëkon tīponose iijane, wīrīpë inawën mah-pëton rītoponpë tīponoose iijane marë.

34 Irëmao amerarë pataponton kīne Jesu ene. Epohtuwë iijane, irëmaoto kīnëturu iija tīnonokonpëepato kīnahkë itëëse.

Matiju 9

1 Ma irëmaopa kanawatao kīnei Jesu tītëtomëpa mēnpëkēnponapa, tīpataponapa.

2 Irëmaoto wītoto enene Jesuja emohpīn nērë, tupaeken kīnahkë tēhkepo. Tëpona iwehtohkon enetuwë Jesuja irëmao serë apo kīnka emohpīnīja, "Jinmuku sasame ehkë, ërīpīhpëpa waken wīrī," kīnka iija.

3 Ma irëmao ijomi etane, inmoipë iwanmaneton. Irëme serë apoto tīkae tēwëne, "Kure Kan inupiman Mëe," tīkaeto ipë.

4 Këpëewa mëesan iwēhpunēhto Jesu iwarë kīnei. Irëme serë apo kīnka iijane, "Atītome irīpīme mëhpunējati awëne?"

5 Anohkatërë jikaari iwaen? 'Ërīhpīhpëpa waken wīrī,' kato? Owa, 'Aunkë tēhpa,' kato. Anohkatë jikari iwaen?" tīkae.

6 "Irëme tīnonosenme Kan iwetotomahpë, irīpī emaneme marë iwehto ipunēhtome ëējane, serë apo wīkae emohpīnīja, Aunkëpa, ëehkepa itomeka ëpakorohtahpa arë,' wīkae iija," tīkae.

7 Ma irëmaopa kīnaun esokahtëpīnīnpë. Kīntën marëpa tīpakorotahpa.

8 Irë apo enetuwë tapīimantomoja, kutumahto kīnëerekonma. Kan eresaramane marëto. Serë apo katohe, "Pëë tīkaari ekaramane Kan wītotoja," katohe Jesupë.

9 Ma irënpëpëe, tītërihtao, wītoto enene Jesu kantorotaoken kīnahkë. Matiju mëe eka nëerë kīnahkë. kantorō ikarahkuri apëhtohtao, nono entu ikarahkuri apëhto. Irëmao serë apo kīnka iija, "Ohkë wīja jakërënme ehkë," kīnka. Irëmaorëken kīnaun, akërë tītëtomë.

10 Ma irënpëpëe tahpame kīnei Jesu ipakorohtao tīwëewetome taparapo, tīnarimikahton marë. Irëmao tapīime nono entu ikarahkuri apëineton kīne iija ëewese taparapona, irīpīmanton marë.

11 Irë apo enetuwë Parasitomoja, serë apo kīnkahto Jesupë inarimikahtomōjarë. "Atītome ëwanmanekon nëewëjanë karahkuri apëineton ekatao, irīpīmanton ekatao marë," kīnkahto.

12 Ma irë apo etatuwë Jesuja, serë apo kīnka iijane, "Ësenëtotahton tēpinëpīkoeta nai, ësenë teesentomohkasan tēpinëpīkoe nai," kīnka.

13 Serëpa ipunëhtatë. Serë apo katoponpë Kanja ipunëhtë. 'Witoto iijahpëntëse wae ëëjane, ënekaramakon wija iwae,' katoponpë. Iripiminton amohtëeta iwëepihpë wî. Iripimanton amohtëehkasan iwëepihpë wî," kinka Jesu iijane.

14 Ma irëmao Jan inwanmahpëton kine Jesuja. Serë apo kinkahto iija, "Atitome ainja ëewesewa wiki wararë, Parasiton marë, këpëewa nai ënwanmahton nëewëjanërëkento," kinkahto.

15 Ma, irëmao serë apo kika Jesu iijane, "Tïpïtisän, tïmoiti akërë ahtao ëmumeta nai. Këpëewa nai itëtuwëpa. Irëmao tïpïtisän waken nehtan ëhtaone, irëmaopa imoitïhpëton ëewesewa nehtan" kinka.

16 Ma kainan poo inapinjewa nai witoto ekehpë marë. Irë apo ahtao apimïhpëre nekarakatanpa. Irëmao wapo iwekarakahpë iwaerënken nekarakatan wenae.

17 Sehken nai tënisen tiriinan. Tënisen inenintëewa nai witoto, ekehpë ipihpëtao. Irë apo ahtao netohkatan ipihpë, tënisen marë nëentamatan. Irëme tënisen tiriinan tënintëpore kainantaorë, irëmao kure nehtan ëkënerë.

18 Ma irë apo iponopirihtao Jesuja, irëmao pata entu kine iija. Tiwerenapo marë kinei Jesu enpatarasaporo. Serë apo kinka iija, "Jeemi wanejanë, irëme ohkë jakërë ëinja ritome ëëja ijuwë, aenemepa jeemi iwehtome," kinka.

19 Irëmao Jesu kinaun. Kintën marë akërë, tinarimikahton maarë.

20 Ma itërihtao, ipëkërë wëri, tinjetunken 12 irantatohtonarën ikesewa imunu teese. Nërë kine Jesu inkae ipoo ehpi apëhtome.

21 Serë apo tïpunëse iija tëwë. "Mëe ipoo ehpi apëhtuwë wija, kurepa wehtae " tïikae.

22 Ma irëmao Jesu kinepanama, wëri enene. Serë apo kinka iija, "Jeemi, nariketa ehkë, jepona ëwehto kurepa ërijan," kinka. Irëmaorëkenpa kure kinei wëri.

23 Ma pata entu pakorohta Jesu iwëmëntuwë, ëremi kuneton enene Jesu, soo kato etane marë.

24 Irëmao serë apo kinka iijane, "Tëtëhpa, waesewa nai nënijanërëken," kinka. Irëmaoto kutuma Jesu eenëne.

25 Witototon ennohtuwëpa iija, irëmao iija kintën Jesu, einja apëine, irëmaopa wërimuku kinaun.

26 Irëjanme Jesu eka kïnetïpïhtë irë nono wararë.

27 Ma irëpëepa Jesu itërihtao, 2 kiriton Jesu iwekenane, enupinton namoro. Arimahto kinkëhtun iija, "Teihpë iparïnpë ëmë, ainja iijahpëntëkë," kinkahto iija.

- 28 Ma pakorohta Jesu iwëmöntuwë, irëmao 2 enupinton kine iija. Irëmao serë apo kinka iijane, "Kurepa ëritohkon wija ënekanihpekeneta nai?" kinka iijane. Irëmaoto serë apo kineu, "Aa, Tamo," kinkahto.
- 29 Irëmao enukon apëine Jesu, serë apo kinka iijane, "Jeponarën ëwehtohkonkarëpa, kure ëenukon nejan," kinka.
- 30 Irëmaopato ënetë kinei. Irëmao Jesu kënihtarënmature, "Inponosewamo ehtëkëhkahta wïtototomoja kurepa ërihpëkon wija," kinkare iijane.
- 31 Këpëewa ipëepa itëtuwëne mëe eka tïponose iijane, irë nonoponton wararë.
- 32 Ma mëesan itëtuwëpa, tïwërënoroton enenepato Jesuja, ijomimïn mëe, wïripë inawënma marë.
- 33 Irëme wïripë ennohtuwë Jesuja, irëmao ijomimininpë tïjomirepa kinei. Irëmao tapiimanton kënëerekonma, serë apoto kinka, "Pena serë aponton inenewa këmëinjamo Isereujanatomohtao," kinkahto.
- 34 Këpëewa Parasiton, serë apo kinka, "Wïripëton itamu ikaarikerëken wïripëton ennojan mëe," kinkahto Jesupë.
- 35 Ma patatonporo këntën Jesu, iwëmontohkon pakoro wararë marë kënwanmati. Tëkaporen eka Kan iwemoitïmatohpë kënpono. Oninpëmeken tïinjetunkenton, namonpëpa kure kinei. Oninpëkenke ësenë iweihpëton marë kurepa kënïriti.
- 36 Ma wïtototon enetuwë kutuma kënëerekuika Jesu, ipinëne iweike. Arerenna mëesan enehpëke iija, wïkapauimë iwësapërëkahpë apo mëesan iwehto, entumïn apo.
- 37 Irëmao serë apo kinka tïnarimikahtomoja, "Aerë wïkae ëëjane, iijeta nai ërepa tïpësen, ëeraoken nai orokoman, tïpëneton," kinka.
- 38 Irëme serë apo ëturutë tïpitë entuja, 'Orokomanton ennohkë tïpëse,' katë iija," kinka Jesu iijane.

Matiju 10

- 1 Ma irëmao tïnarimikahton amohtëne Jesu tija, 12manton. Irëmao tïkurun ekaramane iijane wïripëton ennohto, ësenë iweihpëton kurepa tïrito, tïinjetunkenton marë kurepa tïritome.
- 2 Ma serë apo nai inennokihpëton eka, 12manton. Wapo Saiman, (Pitume wïtoto inejatë mëe.) Anturu, Pitu akëmi mëe. Ma, Jemesi, Sepëri inmuku, Jan, Jemesi akëmi marë.
- 3 Ma Pirihipi, Pataramu, Tamasi, Matiju marë, tïtamu karahkuri epekaponenpë mëe. Ma, Jemesi, Aohpëjësë inmuku mëe, Repeuse, Tariijasë eka akoron.

- 4 Ma Saiman, Keinënpon mée. Juresi Isakariija marë, mée Jesu ekantënenpë.
- 5 Ma irë apo 12manton ennone Jesu. Serë apo kinka, ihtarënmatohkonne, "Tëewa ehtë Sentajanatomoja, Samerijja patatonpona marë.
- 6 Isereujana epamihpëtomojahkasan tëtëkë. Wikapauimë itatihpë aporopa nai namoro.
- 7 Ètëtuwëne iijane serë apomo iponohtë, "Kaputaon iwemoitimato nai maatahken," katëmo.
- 8 Èsenë iweihpëton marëmo kurepa tiritë, wītoto awën wiripëton ennohtëmo. Naken Kan ëjahpëntëti, irëmepamo iijaporo wītoto iijahpëntëtë naken.
- 9 Ma koutu, sohpu, koporoke karahkuri rihpë marë inarëewa ehtë ëekunkontao
- 10 Èerepakon marë inarëewa ehtë. Èjaasikon 2me inarëewa ehtë, ëhtaikon akoron marë. Ètusikon inarëewa marë ehtë. Ewehpïnmeta manati orokome ëweikonke.
- 11 Ano pataponahpe ëtëkonmahtao, irëpomo erahtëtëhpitë wītoto aerën. Irëmao mée ekatao pitëmo ehtë, ëtëtohkonnarënpa.
- 12 Pakorota ëwëmëntuwëne, awënton marëmo ewaraimatë.
- 13 Pakorotaonton ëemiketa ahtao, kure tiritohkonpëmo epekahtë Kanja. Këpëewairë emike iwehtohkon ahtao inepakasewamo ehtë.
- 14 Akihpe ëeponaneta ahtao, ëjomikon inetapekene ahtao marë, irëmaomo ipëenepa tëtë ëtëkonmahtaopamo, ëhpukon ipinonohkatë ipatakon ahpurunpë.
- 15 Aerë wikae ëëjane, Saronpononpëton, Komorapononpëton marë, namoro mono ikarau tēpëëse iijane, serë apononpëken ipatakon.
- 16 Ma etatëkë woohpëhtomoja kënnojati, wikapauimë ennohto aporopa, irëmemo ëkëi junme iwehto aporo ehtë. Uhtukuimë ëepanësewa iwehto aporo marëmo ehtë.
- 17 Wītototonpë tiwarë ehtë, namoro soo nkatan ëpëkëne arëtahki marëto entutomoja. Èpijohtahki marëto tiwëmontohkontao.
- 18 Kuhpënëjato arëtahki wijanme, titamukomoja marë. Irë apoto nehtan, tiwarë tiritohkonme wijja namoro. Sentajanaton marë tiwarë wiritae irëke.
- 19 Irëme aarëtuwëne iijane euhtohkonpëmo ëhtihkaewa ehtë. Eekehpetomo meuhtahki, eeke mikatahkipemo iijane. Irëjurumaorëken ëjomikon ekaramatan Kan iijane.
- 20 Èjomikonmeta nehtan ëntakonnepën, Papakonhkasan nëturutan Amoreke.

- 21 Ma tēkēmi arētan ipipi watīripotome, tīnmuku arētan marē ipapa watīritome. Tipapakon arētan marēto imunkēton watīripotome.
- 22 Kutumato ēijeneta nehtan nono wararēnponton wījanme. Kēpēewa apēnatohponarēn akunpainjewa iweihpēton ipīnmatan.
- 23 Serē patapontomoja marē amekanmakonmahtao, irēmaomo etainkatē tīwērēnpatapona ekarīpae. Aerē wīkae ēējane, Isereujanaton ipata itīpīpona ituntaewankērēahtao emēinjamo, Kan iwetotomahpē nehtan.
- 24 Ma tīwanmane iwaeta nai inwanmahpē. Sehken nai tēntuken, tēntu iwaeta marē nai ipēeto.
- 25 Serē marē wīkae tīwanmanenpē aporopa ahtao inwanmahpē, nērēnpē tīwanmanenpē aporopa nehtan. Ma sehken nai ipēeto tītamu iwehto aporopa nejan. ‘Pijosipēme, jekatēhpēke, irē apo marēto iijanoroton ekahtētan wīrīpēme.
- 26 Mērēme mēesan inotamo ehtē. Atītome owa. Amerarē apuruhpēton apumakatanpa. Amerarē onamīhpēton marē nonankatanpa.
- 27 Jinponopīhpē ēējane awaintaotahpitē nai. Irēmo iponohtē awaintao. Tētapire ēnetahpēkon irēmo iponohtē arima kawēnopēe.
- 28 Wītoto warīne inota ehtē, ēpunkon warīnerēken namoro, kēpēewa ēwehtohkon wainīrēewato nehtan. Serē inohkasan ehtē, mahtōimēpona ēpunkon emane, ēwehtohkon emane marē, nērē inohkasan ehtē.
- 29 Pīija nai siwiriwiriton irepe, ein sensirēken. Mērēme tēinken siwiriwiri waesewa nai, Papakon iwame ahtao.
- 30 Amerarē nai Papakon iwarē ēputupēkon ihpotī inkuhtuntēhpē.
- 31 Irēme nariketa ehtē, siwiriwiriton iwae kutuma epīnēne nai Papakon.
- 32 Akīhpe nai pīiketa jipē wītotoomoja, namoropē marē pīiketa wehtae pahko kaputaon enpatarasaporo ahtao.
- 33 Kēpēewa wehtae, jipē pīike iweihpētonpē wītotoomoja, namopē marē pīike wehtae pahko kaputaon enpatarasaporo.
- 34 Ma onken nonoponton rēepa jiwēepī mekanījatire? Owa. Onkenpa tīrīnekonmeta wēepī, ēsatonpēton, ēsetahpa tīripotohkonme wēepī.
- 35 Tipapakomose imunkēkon iweh-tohkonmeta wēepī. Timamakomose eemikon iwehtoh-konmeta wēepī. Taohpīkomose ipaijekon iwehtohkonmeta marē wēepī.
- 36 Tīpakorohtaonton ēisapotahto nehtan.

- 37 Akihpe nai tīpapaase, tīmamase marē, jije tīwehto iwae, nērēnpē jemike nejan. Akihpe nai tīnmukuse tēēmiise marē jije tīwehto iwae, nērēnpē jemike nejan. ēikarē
- 38 Akihpe nai, ēikarē watirito epu inapēsewa jakērēnme tīwehtome, nērē apon jemike nai.
- 39 Akihpe ēikarē aeneme tīwehto epona ahtao, nērē aeneme tīwehto ekeiman. Akihpe nai aeneme tīwehto ipinēta wījanme, nērē apon erepasa tīwehto apēhtanpa.
- 40 Ma akihpe ēēponane iweihpēton, namoronpē jepona nehtan. Akihpe jepona iweihpēton, namoronpē marē jennonēnpē epona nehtan.
- 41 Akihpe nai Kan jomi iponone epona Kan jomi ipononeme iweike, nērē apon Kan jomi iponone irepe aporopa napēhtan. Akihpe nai tīpatoro iweihpē epona tīpatoro iwehto iweike, nērē apon napēhtanpa tīpatoro tīweihpē irepe aporopa.
- 42 Akihpe murehti ijohpan, tīnoman tunake jinarimikanme iweikonke, aerē wīkae ējaneihata, nērēnpē irepetinnata nehtan.

Matiju 11

- 1 Irēnpēpēe 12manton ihtarēnmakēhtuwē Jesuja, kīntēnto. Jesuton marē epo tīwehtoponpēepa iponose, potoponton wararē.
- 2 Ma Kēraisu inīrī etatuwē Janja apuruhtohtao, irēmao 2me tīnarimikahton tēnnose iija Jesuja.
- 3 Serē apo katome tēnnosene iija. ' Ēmēinērē iwēepihpē? Owa. Tīwērēnoro ainja ninmējan?' katēmo iija," tīikaē Jan iijane.
- 4 Ma irēme irētaerēto kīnpono. Irēme irē apo etatuwē Jesuja, serē apo kīneuhti, "Tētēhpa Janjapa, irēmaomo ēnetahpēkon iponohtē iija, ēnēnehpēkon marē.
- 5 Enupīnīnpētonpa nenuta. Tēpīnīnpētonpa nurakanuinjan meinjarē. Kaasahpījanonpēton kurepa nei. Tapīnīnpētonpa tatē meinjarē. Waiweihpētonpa naona. Iwēsapēkēmahpēton marē, kurano eka etan.
- 6 Sasame nehtan wītotoon inekanihpēkeneta wī ahtao," kīnka Jesu, Jan inennokīhpētomoja.
- 7 Ma Janjapa 2manton itētuwē, irēmao serē apo kīnka Jesu tapīimantomoja Janpē. "Atī ene mītētēne wītoto wapīnpona? Tēpīpēkēn pīrēu pepēiija ejuhto ene mītētēne? Owa.
- 8 Atī ene mītētēne, kurano pooke iwepoontēhpē? Owa. Enetē, wītoto kurano pooke iwepoontēhpē nono entu pakoro ranohtao nai mēe.

- 9 Atirèn ene mütetène? Owa, Kan jomi iponone? Aerë wïkae ëëjane. Meneti Kan jomi ipononen-pëton iwae kure mëe.
- 10 Serë apo kato tïmenuhtëe mëe. 'Etatëkë, jipëeto wënohtae iwapo, Mëe iwëehtohpë nihtarënmatahki,' katoponpë Aisejaja," kïnka.
- 11 Ma aerë wïkae ëëjane, amerarë wïtototon iwemumato, Jan iwaeta nai, wïtoto enmëne iwaeta. Mërëme akïhpe nai paponome Kan iwemoitïmatohtao, namoro Jan iwae nehtan.
- 12 Wïtoto iwanmatoponpëmaonpëerë Janja, tapïime wïtototon tënëmëmïkoe kïnei Kan iwemoitïmatohta. Kutuma tïwëmëmïkoeto kïnei serëmaonponarën.
- 13 Amerarë Kan inetapohpë tïjomi ipononenpëtomoja, Janponarëken kïnei. Sehken nai, Isereujana imoi Jan ponarëken kïnei.
- 14 Irëme irë eponarëken ëweikonmahtao, mëe marë nai, Iraikame iwëepïhpë.
- 15 Tipanae ëmëinjamo ahtao serë etatë," kïnka Jesu iijane.
- 16 Ma irëmao serë apo kïnka Jesu iijane. "Eke wïkatan ëëjane serëmaontonpë? Atï apoto nai? Owa. Serë apoto nai. Annapo murehtiton iwëhkaramato apoto nai. Ëija murehti iwëturuto timoitïton marë. Serë apo kanto.
- 17 'Ainja niwanpainjae, Mërëme manati sasameta. Ainja nësenae. Mërëme manati ësenae,' kanto ëija. Irë aporopa nai serëmaonton.
- 18 Jan kïne ëewehserëkenta, kaaraman tënïsen enïhtometa. Ëihtaorëken Jan kïnëewe wei wararëta, irëmeto 'Wirïpë nai Mëe awë', kïnkahto ipë.
- 19 Mëe apota nai Kan iwetotomahpë, ërepa enajan, tënïsen eïnjan marë, irëme 'iijeta ëewehke Mëe, tïwëinenmaen Mëe', kanto ipë. 'Pëpërikan imoitï Mëe, irïpïmanton marë', kanto ipë. Sekenkërë junme Kan iwehto wïtototon iwarë nai inmukurën inïrï enehpëke," kïnka Jesu iijane.
- 20 Ma irëmao pataponton tïwarë tïrïtohkön Jesu kïnpitë, tïrëenta rïtoponpë iija enenenpëton. Tïrïpïhpëkon weinjepa epanamaewa iweikonke.
- 21 Tïwarë ehtë ëmëinjamoro Korasipontomo. Tïwarë ehtë ëmëinjamoro marë Petëserëpontomo. Ëpatakönpo rïmanta rïtoponpë wïja, irë aporopa tïrïrïhtao wïja Tairëpo, Sairënpo marë, irëmaorëtomo epanamai tïrïpïhpëkon weinje. Pïike marëtomo ei. Ëiwaehkaewa marëtomo ei.
- 22 Irëme serë apo wïkae ëëjane, Kan iikarau apëhtoponpë Tairëpontomoja, Sairënpontomoja marë, irë iwae mapëhtahki, wïtototon iwehto onankato weipo. Irë aporopa Kan nïrïtan.
- 23 Ëmëinjamoro marë tïwarë ehtë Kapenïjanpontomo, mëtanunnëhtahkire kaputa, mërëmepa mahtöimëpona anotatahki. Rïmanta rïtoponpë wïja

ëpatakonpo, irë aporopa tirituwë wija Saron patapo, irëmaotomo tëerënkërë ei namoronpë, serëmaonponarën.

24 Irëme serë apo wikaë ëëjane, Kan iikarau apëhtoponpëmao, Saron inonopontomoja, irë iwaë mapëhtahki, wītoto iwehto onankato weipo. Irë aporopa Kan niritan," kinka Jesu iijane.

25 Ma irëmao Jesu tiwëturëë tīpararīja, "Napohpa Pahko, kapu entu Ēmë, nono entu marë. Serë jinponopihpë wītotoja monamijunmere teesentomoja. Murehti apontomojahkasan mipunëhpo.

26 Napohpa Pahko, irë apo kure ëëja," kinka tīpararīja.

27 Ma irëmao serë apo kinka Jesu, "Oninpëken rīto ekaramane Pahko wija. Wītoton iwame nai Inmuku, Ipaparëken iwarë nai Mëe. Sekenkërë nai wītoto iwame ipapa inmukurëken iwarë nai mëe. Akījahpe enepose ahtao tīnmukuruja, namororëken iwarë marë nai Pahko.

28 Irëme ohtë wija amerarë ëmëinjamo tëretasantomo, ëmume iweihpëton marë. Onken ëwehtohkon wekaramaë ëëjane.

29 Jinarëpo apëhtë jikatari ënarëkonme. Jipë marë ëenutatë. Pīnëto wī, ëiwaehkapīn marë. Irëmao ëeretatohkōn ëepōhtahki.

30 Jikatari nai amīimata, pohpoje marë nai jinarëpo ëëjane," kinka Jesu.

Matiju 12

1 Ma irëmaorë eretato weipo kītën Jesuton tīpitëtakarë. Ēinjenë kinei inarimikahton, irëmeto arisi apon pëne tīnapīkonme.

2 Irë enetuwë Parasitomoja sërë apo kinkahto iija, "Enekë, ënarimikahton, inmoi isaikanto, ëretato weipë," kinkahto.

3 Ma irëmao serë apo kinka Jesu iijane, "Teihpëton ëinjenë iwehtoponpë inejatëewa manati?

4 Namoro tītëe Kan pakorohta tërepakon ëëse. Kan janorome irë ërepa, paponoton akamatoponpë tëthōhpë, Kan entutomōjarëken tëëse irë," kinka.

5 "Isereujana inmoi marë inejatëewa manati? Kan entuton orokome nai pakoroimëtao ëretato weipo. Sekenkërë ekapokehkapīnmeto nai irëpë.

6 Serë apo kase wae ëëjane, "Ēhtaone nai pakoroimë iwaen.

7 Serë inmenuhtëhpë ipunëpīrihtao ëëjane irëmao kure mo ei. 'Wītoto iijahpëntëse wae ëëjane, wija ënekaramakon iwaë', kato. Irëmao ekapokehkatōmīn inekapokeh-kaewamo mehti.

8 Kan iwetotomahpë amerarënorō entume nai, ëretato wei marë," kinka Jesu iijane.

- 9 Ma irëpëepa Jesu kintën iwëmontohkon pakorohta.
- 10 Irëtao kīnahkë wītoto einja koneneman. Irëmao serë apoto kīnka iija, "Kurepa wītoto rīto kure nai, ëretato weipo? Inmoihtaerë nai irë?" Irë apo kīnkahto, Jesu ekapokehkatomere iijane.
- 11 Ma irëmao serë apo kīnka iijane, "Akīhpe nai ëhtaone wīkapauimëke tēkīken? Nërënpë otahta anotatuwë ëretato weipo, irëmaopamo intomekaewa nehtan? Owa, nitomekatanpa.
- 12 Wītotome kīmëinjamo irëme, anose nai Kan iwae, wīkapauimë? Owa. Wītoto? Owa. Wītotosehkanan nai Kan iwae. Irëme inmoi insaikaewa nai wītoto iijahpëntëtöpë ëretato weipo," kīnka Jesu iijane.
- 13 Ma, irëmao serë apo kīnka einja konenemanoja, "Ëinja itinma," kīnka. Irëme kīntīnma, irëmaopa kure kīnei tokoron aporopa.
- 14 Irëmaoto kintën Parasiton tīwehtarēnmatohkonme ëiija, Jesu warītohpë.
- 15 Ma irë Jesu iwarë teese, irëmepa kintën ipëenepa. Irëmao tapīimanton kintën Jesu akërë. Irëmao amerarë ësenë iweihpëton kurepa kīnīrīti.
- 16 Këpëewa Jesu kīnka iijane, "Kaarime serëkenmo wītototon iwarë kītīhpoti," kīnka iijane.
- 17 Irë apo kīnka, Aisejaja katoponpë itīkatome iija. Kan jomi ipononenpë mēe, Aiseja. Serë apo nai inmenuhtëhpë:
- 18 'Jipëeto enetë. Mēe jinekantëhpë, jinpīnu marë mēe. Kure wae sasame Mēepë. Jamore wekaramatae iija. Sentajanaton iwehto ëipoinjeta nīrītan Kan, kato. Mēe nīponohtan.
- 19 Ësorëewa marë nehtan Mēe, wītototomoja marë nariketa nehtan mēe. Ijomi inetaewa marëto nehtan annaponton.
- 20 Ikaarimīnton ruwe aponton, inihkërēnmaewa marë nehtan. Wateesenton ituri, inenkehkaewa marë nehtan. Irīpī ematohtonarēn iija, ëipoinjeta iwehtoke.
- 21 Mēe eka etato inmējanto Sentajanaton'. katoponpë Aisejaja.
- 22 Ma irëmao wītoto eneneto iija, wīrīpë inawēnma nërë, enura kīnahkë mēe, ijomira marë. Irëmao mēe kurepa Jesu kīnīrī. Irënpëpëe ënetëpa kīnei, kīnjomita iwemoitīmato taanërēn nehtan? Owarēnken.
- 23 Irëmao amerarë wītototon kīnëerekonma, serë apoto kīnka, "Teihpë iparēnpë Mēe," kīnkahto.
- 24 Këpëewa Parasiton irë apo etatuwë. Serë apo kīnka, "wīrīpëton ennohtan Mēe Pījosipë ikaarike, Wīrīpë itamu ikaarike," kīnkahto.

- 25 Ma iwēhpunēhtohkon Jesu iwarē, irēme serē apo kinka iijane, "Witototon iwemoitīmato ēija ēseta ahtao, nētajakatanto tīwemoitīmatohpē. Sehken nai pataponton, sehken nai pakorohtaonton ēija ēseta ahtao nētajakatanto.
- 26 Ēikarē Setēn iwēemarihtao irēmaoto nētajakatan. Irēmao ekapon apo iwemoitīmato taanērēn nehtan? Owa warēnken.
- 27 Irēme Pijosipē ikaarike wīripēton ennohtuwē wija, irēmao akīmo ēmunkēkontokon ennohtan wīripēton? Owarēnken Namorohkasan ēwehtohkon onankatan.
- 28 Eeke wīripēton ennokīnmahtao wija Kan Amore ikaarike, irēmao Kan iwemoitīmato iwēepīhpē ēējane ipunēhtēkēihta.
- 29 Ma ekapon apo wītoto nēmēntan kaariton pakorohta imēnparēhpēkon aminēhtome? Owa. Eeke wapopitē ininjewato ahtao, irēnpēpēetomo imēnparēhpē arētan? Owarēnken.
- 30 Akīhpe nai jijeta, nērē jeponata marē nai. Akīhpe nai ēehkehkaewa jakērē, nērē jinīri ihkērēnmatan," kinka Jesu iijane.
- 31 Ma serē apo wīkae ēējane, amerarē Kanpē werīpīmatoponpē, inupimatoponpē marē, wakenpa nīritan Kan. Kēpēewa nai Irīpīmīn Amore inupimanenpē. Nērē irīpīhpē waken inīrēewapa nai Kan.
- 32 Akīhpe Kan iwetotomahpē inupimanenpē, nērē irīpīhpē wakenerēnpa tīrīneme nai Kan. Kēpēewa nai Irīpīmīn Amore inupimanenpē, serēmao, ēwē marē, nērē irīpīhpē waken inīrēewapa nai Kan.
- 33 Ma kure ahtao wewe epī ēnanmēhpēkon, irēmao eperu marē kure nehtan. Kēpēewa wīripēme ahtao wewe epī, irēmao eperu marē wīripēme nehtan. Eperujanme nai epī iwehto kiwarēne.
- 34 Ēkēi imunkē ēmēinjamo, irēme wīripīme ēweikonke, ekapon apo kure mēturuhati? Owa. Tēwanēhtaononpēke marē nēturuhan wītoto.
- 35 Awēne kure ahtao wītoto, irēmao wītoto irepentētomaο kure tīwehto iponohtan wītoto Kanja. Kēpēewa wīripēme awēne ahtao wītoto, irēmao wītoto irepentētomaο wīripēme tīwehto iponohtan wītoto Kanja.
- 36 Serē apo wīkae ēējane, amerarē wītoto ijomīhpē, kahpērēn ijomi marē, onankatan Kan, wītoto iwehto onankatomaο.
- 37 Kure tijomi iwehto ikuhtuntēhpēpēerē wītotoja, 'Kure emē'. katan Kan. Tijomi rīpī iwehto ikuhtuntēhpēpēerē wītotoja, 'Wīripēme emē', katan marē Kan.
- 38 Ma, irēmao serē apo inmoipē iwanmaneton Jesu eune, Parasiton marē. Ihtaonkontokon namoro, "Tamo, ēnīri enese nai ainja enepīn," kinkahto.

39 Irëmao serë apo kinka Jesu iijane, "Kure nai wiripëme serëmaonton, jematë marëto, rïmanta epekajanërehto. Sekenkërë rïmanta rïto inenewato nehtan. Rïmanta Jona iwehtoponpërëken wetapoe ëëjane.

40 Mono kana iwakuhtao teese Jona 3 weiponarën, 3 ikomamiiponarën marë. Irë aporopa nehtan Kan initotomahpë nono antikihätao 3 weiponarën, 3 lkomamiiponarën marë.

41 Ninëhpëpononpëton neparahtëtan wïtoto iwehto onankato weipo. 'Wiripëme namoro', katanto ëpëkëne. Tïripïhpëkon iweinje iwepanamahpëkonke Jona ijomi etahpëpëerë. Irëme tïwarë ehtë, ëhtaone nai Jona iwaen.

42 Wëri itamu konin, soirë inono weinjan nauntan, wïtoto iwehto onankatoma Kanja. Serëmaonton ekapokehkatome nauntan. Maanonpë mëe tïwëese Saramoni ijun etae. Mërëme meinjarë ëhtaone nai Saramoni iwaen.

43 Ma wiripë iwepatakatuwë tinawënmahpëtae, irëmao tunentaerë nitën tëretato iwatomere, mërëme ineposewa nai.

44 Irëmao serë apo tïikae, "Witëhpae jipakorohpëtahpa jiwepatakatoonpëtahpa," tïikae. Irëmao ituntatuwëpa tïpakorohpëponapa tokorokaepa tëpose iija. Tënepore tïrïhpë tene iija, mërëme arïra teese.

45 Irëme titëepato 7manton wiripëton waepa namoro, wiripëme iwehto iwa 7manton, irëmao tepakorontëepato akërëne. Irëmao wapo wiripëme iwehtoponpë iwa 7 wiripëme iwehto wena. Irërë aporopa nehtan serëmaonton, wiripëme teesenton," kinka Jesu iijane.

46 Ma Jesu iwëturuhtaonkërë wïtototomoja, irëmao imama kine, akëmihton marë. Pakoro inkaeto kineparahtë. Tïwëturuukoerehto kinei Jesuja.

47 Irëmao serë apo wïtoto kinka Jesuja, "Mama nepï, aakëmihton marë, pakoro inkaeto nai awaintao. Tïwëturuukoeto nai ëëja," Kïnkahto iija.

48 Ma irëmao serë apo Jesu kineuhti, "Akï nai mankome? Akï marë nai jakëminme?" kinka.

49 Irëmao kënëtapëwarë Jesu tïnarimikahtomoja. Serë apo kinka, "Ëmëinjamoro manati mankome, jakëminme marë.

50 Akïhpe Pahko kaputaon intapëen rïjan, namorohkasan nai jakëminme, jiwërinme marë, mankome marë," kinka Jesu iijane.

Matiju 13

1 Ma irë weiporëkenpa Jesu kïntën pakoropëe. Tunaimë etao tahpame kinei.

2 Irëmao tapiime wïtototon kënëmon iija. Irëme kanawatao tahpame kinei Jesu, irën-pëpëe wïtototon kënëmon tuna etao.

- 3 Irëmao oninpëkenpë kinëturu Jesu iijane, iponohtohke kinwanmati. Serë apo kinka, "Etatë ërepa anmëne titëe tîpitëhta. Irëmao epî tijapërëkae iija anmëhtome.
- 4 Epî anmërihtaot iija, imoitîhpë tonotae ëematae. Irëmao tonoroton tiwëese enahtome.
- 5 Tiwërenono epî imoitîhpë teturukae tËpuhpiijanohtaot. Irëpo ipipinje nono teese, irëmao sameken tahtaere.
- 6 Irëmao wei kawë iwehtuwë atuma teese. Antinaota imi iweike irënpë arî tijakapainje sameken.
- 7 Ma tiwërenoro epî imoitîhpë teturukae wirîpëhtaot, irëmao itanetî tahtae, irëmao itanetîja taimse epî ahtahpëre.
- 8 Tiwërenoro epî imoitîhpë, titurukae iija kuranopo irënehka. Irëhkan kure tahtae, tËperutae marë. Ihtaon tËperutae 100me, imoitî tËperutae 60me, imoitîhpë tËperutae 30me.
- 9 Punëhtë ëmëinjamo ahtaot, serë jomi ipunëhtë," kinka.
- 10 Ma irëmao inarimikahton kinë iija, serë apo kinkahtot iija, "Atitome iponohtohke awaintaota miwanman?" kinkahtot.
- 11 Ma irëmao serë apo Jesu kinëuhti, "Iponohpinton etase nai Kan ëëjane, Kaputaon iwemoitîmahtohpë, kËpëewa nai namoro", kinka.
- 12 Atî entumehpe ahtaot, nërë napëhtanenkërëpa. Akîhpe entumere ahtaot nërë iwamekanmatanpa ihtaononpë pisi.
- 13 Irëjanme awaintaota iponohtohke wipono iijane, nenenërehtot, mërëme inenewato nai. Netanërehtot, mërëme inetaewato nai, inpunëhsewa marëto nai.
- 14 Aisejaja katoponpë itîkan mëesan. Serë apo katoponpë iija: 'Ijomi etarihtaot, inetaewato nai, inpunëhsewa marëto nai. Inirî enerîhtaot marë iijane, inpunësewato nai.
- 15 Namoro ewanëtaot akîhpëe iweike. Ipanakon marë taewa nai. E nukon marë ëikarë nëentapuru. Irëme enesetato nai tËnukonke. Etaseto marëto nai tîpanakonke. Ipunëpîseto marëto nai tiwëhpunëhtohkonke, tiwëpanamaseto marëto nai tîrîpîhpëkonpëe, tËwanëkonke marëto nai inapësewa, inanunnësewane iwehtohkonme, inepinësewane marë jiwëhtome,' katoponpë.
- 16 KËpëewa nai ëenukon nenen. KËpëewa nai ëpanakon marë netan, irëme kure kirîjati.
- 17 Aerë wikae ëëjane, tapiime Kan jomi ipononenpëton, ënenekon eneserehtot teese. Tîpatonoroton marë tapiime Kan jomi ipononenpëton ënene

eneserehto teese, sekenkäre inenewato teese. Ënetakon etasere marëto teese, sekenkäre inetaewato teese."

18 Ma irëme serë iponohto etatë, epï anmëne iwehtohpë.

19 Kan jomi etarihtao wïtotoja iwemoitïmatohpë. Irë inpunësewa ahtao. Irëmaorëken irïpïman nejan epï anmëhpë apon itomekaepa ewanëtaon. Ëematao epï iweturukahpë apo nai Kan jomi etanenpëre.

20 Tëpuhpijanohtao epï iweturukahpë wïtoto apo marë nai. Nërë apon sameken Kan jomi etanëre, sasame marë nejanëre.

21 Mërëme nai akërera, awaintaoken irni iweike. Tïkuhto epohtuwë iija, tamekanmato marë epohtuwë iija Kan jomi imoihpëke, irëmaopa namoro sameken ninontan.

22 Wïrïpëhtao epï iwëturukahpë aporo marë nai wïtoto. Nërëja Kan jomi etatuwë, mërëme serëmaonton inïrï eponarëken nai, serë apo karakurise iwehto wïtototon inupimato marë. Irëme ijomi ainïjan eperutaewankërë ahtao.

23 Sehken kuranopo epï ahtahpë iwehto aporopa marë nai wïtoto. Nërëja Kan jomi etatuwë, epona marë nar, irëme neperutan. Ihtaon 100me neperutan, imoitï 60me neperutan, imoitïhpë 30me neperutan," kïnka Jesu.

24 Ma tïwërënoru iponohto iponone marë Jesu. Serë apo kïnka, "Tïpitëtao kurano wïtë epï anmëne apo nai Kan iwemoitïmato.

25 Wïtototon iwënïkirïhtao, iwëiratoemato anmëne tïwëese itanetï anmëhtome wïtë epï tomohtao. Irënpëpëepa tïtëe.

26 Epï ahtatuwë teperuhtae, irëmao marë irïpï epï tahtae ihtao.

27 Ma irënpëpëepato tïtëe ipëetohton tëntukomojapa, serë apoto tïkkae iija, 'Tamo kurano epï inanmëewa mei ëtupirïhtao? Atïtome nai wïtë aponken ihtao irïpï?' tïikaeto.

28 Ma irëmao serë apo tïkkae entukon iijane, 'Wïtotosanta inanmëhpë serë' tïkkae iijane. Ma irëmao serë apo tïkkae ipëetohton iija, 'Irëmepa ainja ennohkë irïpï ahtahpë imohkatome ainjaja?' tïikaeto.

29 Ma irëmao serë apo tëuse tïpëeto iija. 'Owa, irïpï epï imohkarihtao ëëjane irëmao tahkenmo wïtë epï marë mimohkatahki.

30 Ëwëpitëto nahta ëkënërë kawë iwehtohponarën. Ëwë tïpëhtomao serë apo wïkatae tïpënetomoja, 'Wapo pitë irïpï epï ahtahpëmo imohkatatë ipoentë marëmo irënpëmo imontë iijahkatome, këpëewa wïtë, apon pëtihpë enehtëmo makasin pakorotao tïritome', wïkatae, tïkkae tïpitë entu tïpëetorïja," kïnka Jesu.

- 31 Ma tiwērēnoro iponone marē Jesu enpatarasaporo. Serē apo kinka "Masetē eperu iputupē pisi aporopa nai Kaputaon iwemoitīmato. Irē eperu iputupē pisi tanmēe wītotoja tītupirihtao.
- 32 Aerē masetē eperu iputupē pisi akiime nai tīpitēhtao anmēhpēton iwaē, tiwērēnoro eperu apota. Kēpēewa nehtan anihtakehtuwē, monome nanihtatan. Tiwērēnoro tanmēenton iwaē nehtan. Mērēme wewe aporo nehtan, irēme tēpērikenton kapu epinēnton tīmunkēton enī rījan ipērihtomohtao," kinka Jesu.
- 33 Ma tiwērēnoro ipononenkērēpa Jesu enpatakonrasaporo. Serē apo kinka, "Kaputaon iwemoitīmato witē apohpē itopanēhpoto aporopa nai. Irērē wēriija tēpēse, irēnpē 3 kiro poronke toimae iija. Irēnpē tīpanameinje iija kaarame poron iwehtoponpē waken iwehtohponarēn," kinka Jesu.
- 34 Ma iponohtohkerēken, tapiimanton iwanmane Jesu. Iponohto waken ahtao inwanmaewa kinei Jesu.
- 35 Irē apo Jesu kīnīrī, Kan jomi etaponenpēja katoponpētaerē itīkatome. Serē apo katoponpē iija: "Awaintaota iponohtohke wiwanmatae. Kapu, nono inirēewankērē ahtao iponohpinke, wiponohtae', katoponpētaerē Aisejaja," kinka Jesu.
- 36 Ma irēmao tapiimantomoja Naka meinjarē napohpa kinkare itētohkonnemepa. Sehken nērē tīpakorohtahpa kīnēmēn. Irēmao inwanmahpēton kīne iija, serē apo kinkahto. "Ēnponopihpēpa etapokē ainjaja tīpitēhtao kurano epī aponken anmēnenpēpē?" kinkahto iija.
- 37 Ma irēmao serē apo Jesu kīneuhti, "Kurano epī anmēne apo nai Kan iwetotomahpē.
- 38 Serē nono, tīpitēme nai. Kurano epī Kan iwemoitīmatohton. Kēpēewa nai kurano epī aponken, Iripīman iwemoitīmatohton namoro.
- 39 Irē anmēnenpē nai kijatokonta, wīripē tamu. Apēnato weimao nai ērepa pēhto. Ērepa pēneme nai ensuton.
- 40 Kīmēinjamo wītotome, witē aponken imomīrihtao kīijane iijakatome, irē aporopa nehtan apēnatomao.
- 41 Kan iwetotomahpē tīpēetohton ennohtan ensuton. Nērē amerarē iripīmanton imonpotan tiwemoitīmatohpēe, amerarē ihkērēnmaponeton marē, namoronpē ematan tīpatapēe.
- 42 Mahtoimēpona nematahki. Irēpoto nēsenatan, tījekon ankēhtan marēto.
- 43 Irēmao tīpatoro iweihpēton niweipotan, wei aporopa, tīpapakon iwemoitīmatohtao. Punēhtē emēinjamo ahtao serē jomi ipunēhtē," kinka Jesu iijane.

- 44 Irëmaopa Jesu kınpono, serë apo kınka iijane, "Kaputaon iwemoitımato tıpitëhtaotınpınu tırepehken onanempë aporopa nai. Tıpitëhtaotınamıhpë epohtuwë wıtotoja, irëmaopa tonainje iija. Irënpëpëepa sasame tıtëe tıpitë epekase. Amerarë tımënpärëhpë tıtıkäe iija tıpitë epekahtome," kınka Jesu.
- 45 Ma irëmaopa Jesu kınponopmkërë, serë apo kınka, "Serë apo nai Kaputaon iwemoitımato. Wenkırı entu aporopa, samura kuurano apon erahtëne.
- 46 Irëmao tëinken kuurano epohtuwë iija, irëmao tıtëe epekahtome. Amerarë tımënpärëhpë tıtıkäe iija epekahtome," kınka Jesu.
- 47 Ma irëmaopa Jesu kınponopınkërë serë apo kınka, "Tunaimëhkaotutu emahpë aporopa nai Kaputaon iwemoitımato ohkınpëken kana apëhtome.
- 48 Tannëseken kutu ahtaot, irëmaopa tējuje entuja nonoponapa. Irëmao tahpameken teese entu tınapëihpë imenekatome. Tënëen, tırëe iija enıtaot, kępëewa tënëpın tıpapoe iija.
- 49 Irërë aporopa nehtan apënato, weimao, ensutonpa nehtan serëpona irıpımanton ajakatome kuranotonpëe.
- 50 Irıpımanton ematan mahtoımëpona. Irëpoto nësenatan, tıjekon ankëhtan marëto," kınka Jesu iijane.
- 51 Ma irëmao serë apo kınka Jesu iijane, "Amerarë nai jinponopıhpë ëwarëne? Owa?" kınka. Irëmaoto serë apo kınka, "Aha Tamo," kınkahtoto.
- 52 Irëmaopa serë apo kınka iijane, "Amerarë Kaputaon iwemoitımatohpë iwanmahpë, mënparë pakoro entu aporopa nai. Kainan etapon, penato marë tınetahpëkonpëerë," kınka Jesu iijane.
- 53 Ma irëton iponohkepıhpëpëe, irëmao epo tıwetoponpëpëepa Jesu kıntën.
- 54 Tamhtatoponpëponapa kıntën Nasareponapa, irëpo iwëmontohtaot wıtototon iwanmane. Kureto kınëerekonma ipë. Serë apo kınkahtoto ëiija, "Anpëenonpë serë, Mëe ijun, ikaari marë?"
- 55 Parankapë orokoman inmukupëreıhta mëe. Meeri nai mëe imamanme. Jemesi, Jose, Saiman, Juresi mëe akëmihton.
- 56 Iwërihton marë nai kıhtaone. Irëme anpëenonpëme nai ijun," kınkahtoto.
- 57 Irëjanme Jesu inenepekene kınëi. Irëmao serë apo kınka Jesu iijane, "Kan jomi iponone tıwëeresaramatohe nai tıpataporëkenta ahtaot, tıpakorohtaorëkenta marë ahtaot," kınka.
- 58 Irëme rımanta inırëewa teese Jesu irëpo, iwehto inekamhpekene iweike.

Matıju 14

- 1 Ma irëmao Erotëja tetae Jesu eka. Nono entume mée teese, amerarë rïmantarïto tetae iija.
- 2 Irëmao serë apo tïikae tïpëetohtomoja, "Jan mée waiweihpë taunjepa, wïtoto enmënenpë, irëme tënenta enepon kaarime iweike," tïikae Erotë.
- 3 Ma wapo Erotëja töpëse Jan, ketike marë tïinje iija, apuruhtohtao marë tapurëe iija. Wëri Erotëjasiijanme, irë apo tïrëe iija. Ipipi Pirihipi ipïtïnpë mée.
- 4 Wapo serë apo kahpëke Janja Erotëja, "Pipi pï apëihpëke ëëja inmoi misaika," tïikaere iija.
- 5 Irë apo kahpëke watïrisere teese Erotë. Sekenkërë wïtototon ino teese, "Kan jomi iponone mée," kahpëke wïtototomoja Janpë.
- 6 Ma Erotë enuhtoponpëmao tïwae Erotëjasi eemi, Erotëton inenenme. Irëjanme Erotë sasame teese.
- 7 Irëmao serë apo tïikae iija, "Atïsehpe ëmë ahtao, irërë wekaramatae ëëja, jijomi insaikaewa wehtae," tïikae.
- 8 Irëmao serë apo töpëkase iija, tïmamarïja katoponpëtaerë, "Jan wïtoto enmënenpë iputupënpëse wae sapararïtao," tïikae.
- 9 Irë etatuwë ëmume teese Itamu. Sekenkërë isaikapïnme tïjomi rïhpëke iija, owa kaseta teese. Tïjomi etanenpëton ino marë teese. Irëme tïpëetohton tënnose iija, wëri inpekatihpëtaerë tïrïtome.
- 10 Irëmaorëken tïpëeto tënnose iija apurutohta Jan tïpïnkëhpoe iija apuruhtotaorë.
- 11 Irëmao iputupënpë tënese iijane sapararïtao, wërimukuja ekaramatome. Irënpë wërimukuja tërëe tïmamarïja.
- 12 Irëmao Jan inarimikahpëton tïwëese ekepïhpë wae onantome. Irënpëpëeto tïtëe Jesuja iponose.
- 13 Ma nërë eka etatuwë Jesuja, epo tïwehtoponpëpëepa kïntën. Sipitaopa kïntën Jesuton wïtoto wapïnpona, mëerëëken tïtëtome. Jesu itëto etatuwë wïtototomoja, irëmao tïpatakonpëeto taapïime tïtëe pïpo Jesu iwenae.
- 14 Nonopona Jesu aruhtuwë kanawatao, irëmao pïïponahkïi kïntën. Irëmao tapïime wïtototon enene. Irëmao tëwë Jesu kïnemuhpan. Irëme ihtaonkon amerarë ësenëtoton kurepa kïnïrï.
- 15 Ma kokoinje ahtao inarimikahton kïne iija. Serë apoto kïnka iija, "Patawa nai serëpo, kokoinje marë nai meinjarë, irëmepa wïtototon ennohkë pataponapa tërepakon epekahtomepa iijane," kïnkahto iija.
- 16 Ma serë apo Jesu kïnka iijane, "Inennosewanepa kehtëne, ëmëinjamohtokasan erepantëtë," kïnka.

- 17 Ma serë apoto Jesu eune, "Wakenerënken nairëhpa ewehtohkon kiijane, 5merëken nai kurukon, 2rëken marë nai kotikon kana," kinkahto.
- 18 Ma irëmao serë apo kinka Jesu iijane, "Sarë enehtë wija,
- 19 Ewëhto netahpaka oihtao" kinka iijane. Irëmao wïtototon imonpone Jesu, "Tahpame ehtëkë" kinka iijane. Irëme urukon apëine Jesu, otikon marë. Irëmao kapuja kinëehpë, "Napohpa Pahko, kure tirikë serë, kinka. Irënpëpëe urukon iijajakane, kinajaka marë tinarimikahtomoja. Irëmao ainja kinajaka wïtototomoja.
- 20 Irëmao amerarënoru kinëewe, iwëetapukatohkonponarën. Irënpëpëe ahkehpë ainja kinenintë 12me katari.
- 21 Ma 5000me tahken kiriton iwëewehtihpëton. Wëriton, murehtiton marë ikuhtuntëra kinei.
- 22 Ma irëmaorëkenpa tinarimikahton ennone Jesu kanawataepa, tiwapo itëtohkonne, mënpëkënpona. Irëmao marëpa wïtototon ennone Jesu.
- 23 Wïtototon ennohtuwëpa Jesuja, mëerëken titëe piipona tipaparija ëturëe. Nëerëken Jesu teese irëpo ikomantohponarën.
- 24 Këpëewa ainja kanawataonme, tunaimë irowë sipasiparuhtao karime marë kinahkë pepei.
- 25 Ma awainato ipohtë ahtao Jesu kine ainjaja tuna juwë.
- 26 Mëe iwëepi enetuwë inarimikahtomoja, wi marë, kure ainja kinëhtika. Serë apo kinka ainja, "Omorenpe mëe," kinka ainja. Kure narike ainja kinei, ainja marë kinkënkëhtun.
- 27 Ma irëmaorëken Jesu kinjomita ainjaja, "Ehtihkaewa ehtëkë, wirëreihta, irëme nariketa ehtë," kinka ainjaja.
- 28 Irëmao serë apo kinka Pitu iija, "Tamo, ëmërëme ahtao komohtë tuna juwë jitëtome ëëja," kinka.
- 29 Ma irëme Jesu kinamohtë, "Ohkë," kinka iija. Ma kanawapëe kinihhtë Pitu. Kintën marë tuna juwë Jesuja.
- 30 Këpëewa kaarime pepei enetuwë iija, sipasiparu marë irëme narike kinei. Irëmao tiwëmëmi pohtë kinei Pitu, tuna antina. Irëmaorëken Pitu kinkëhtun, "Tamo këpëhkë," kinka iija.
- 31 Ma irëmaorëken kinëtapëwarë Jesu apëhtome, kinapëi marë einjapë. Irëmao serë apo kinka iija, "Pijasa nai jepona ewëhto, atitome nai jepona ewëhto ënekanihpe?" kinka Pituja.
- 32 Ma kanawataopa iwehtuwëne pepeipa kinke.

33 Irëmao ainja kintën Jesuja, sipi awënme. Tiwerenapo marë ainja kinei mëe enpatarasaporo. Serë apo kinka ainja iija, "Aerë manae Kan inmukume," kinka ainja iija.

34 Ma mënpëkënpopa ainja iwehtuwë, Kenesërë patapona ainja kintunta.

35 Jesu iwëepihpë iwarëne iwehtuwë, irëmao ekaripaneton tēnose iijane iponose, tīnonokon wararë. Amerarë tīnjetunkenton enehtome iijane.

36 Jesu ipoo ehpirëken apēhto epekane namoro. Irëme amerarë Jesu ipoo apëinenpēton kurepato kinei.

Matiju 15

1 Ma irëmao inmoipë iwanmaneton kīne Jesuja, Parasiton marë. Namoro Jerusarenpēenonpēton. Serë apo kinkahto iija.

2 "Atītome ēnarimikahton nisaikanë, tamusan iwēenematohpë? Tēinjakon inisukaewato nai tiwēewehtohkonme," kinkahto iija

3 Ma irëmao serë apo Jesu kinka iijane, "Atītome Kanja katoponpë misaikati ēwēenematohton epona ēwehtohkonke?"

4 Serë apo nai Kanja katoponpë, 'Papakon epona ehtë, mamakon marë, akīhpe nai kure ētiripoewa tīpaparija, tīmamarija marë, nērë apon watirēenme nehtan,' kato.

5-6 Kēpēewa miwanmati. Serë apo mīkatire. 'Serë jimēnparë Kan iijanoro,' mīkati. Irëmao mamakon injahpētēewa manati, papakon marë. 'Jimēnparë serë Kan iijanoro,' kahpë aerë ēējane. Irë apon rītohke Kan jomi misaikapoti ēwēenematohtonke.

7 Kurano ahken emēinjamo, aerë nai Aiseja ijomihpë epëkēne, serë apo katoponpë iija:

8 'Mēesan jepona nai tījomikonkerēken. Mērēme maarë nai ewanēkon jipë.

9 Kurerēn emē katohekē iijane ipaato nai. Iwanmato Kanja ipētakanme wītoto iwēenematorēken ikujanto,' irë tīmenuhtēe Aisejaja epëkēne', katoponpë" kinka Jesu iijane.

10 Ma irëmao wītoton amohēne Jesu tīja. Serë apo kinka iijane, "Serë etatē, ipunēhtē marë.

11 Ērepa wītoto inihkērēnmaewa nai, kēpēewa nai intakontaenonpë, irēhkanan wītoto ihkērēnmane," kinka Jesu iijane.

12 Ma irëmao inarimikahton kīne Jesuja. Serë apo kinkahto iija, "Ējomike Parasiton erekuikato ēēja mipunē? Owa," kinkahto iija.

13 Ma serë apo Jesu kīneuhti, "Amerarë Pahko kaputaon tīnanmēpīn epī imohkatanpa.

- 14 Namopëhta ehtë. Enupin apo namoro. Enupinton akenahtëneme marë nai namoro. Irëme enupin akenahtërihtao enupinija ëkënerëto nanotan ankanahtha," kinka Jesu.
- 15 Ma irëmao serë apo kinka Pitu Jesuja, "Irëpë iponohto ëëja, etapokë ainjaja," kinka.
- 16 Ma irëmao serë apo kinka Jesu iija, "Pëë ëmëinjamo marë ëwamekanmatinkërë?" kinka.
- 17 Serë marë inpunësewankërë manati? Atikehpe ëwëwehtuwëne, ëwakukonta nitën, irënpëpa nepatakatan mijarëkenpa.
- 18 Këpëewa nai ëntakontaenonpë, ëewanëkonpëenonpë irë. Irëhkasan ëhkërënmati.
- 19 Serë apo nepatakan ewanëkonpëenonpë, iripinme iwëhpunëhto, wītoto warīto, tīpī enaerë iwehto, tīinjo enaerë marë, tījotose iwehto, aminëhtë iwehto marë, tēnakëe iwehto, Kan inupimato marë, nnarë nai ihkërënmanekon.
- 20 Serëtonkehkan wītoto nehkërënman, namo aponton ëikarë nehkërënman. Këpëewa nai ëinjasewankërë ëwëwehtohkon kure nai," kinka Jesu iijane.
- 21 Ma irëmaopa epo tīwehtoponpëpëepa, kintën Jesuton tunaimëetaonpona, Tairë patapona, Sairen patapona marë.
- 22 Irëmao wëri kīne iija, Keinën inonopon mēe penarë. Irëme serë apo Jesu amohtëne arima, "Tamo kījahpëntëkë, Teihpë iparīnpë ëmë, wīrīpë jeemi ihkërënmanë," kinka wëri iija.
- 23 Mërëme mēe ineusewa kīnei Jesu. Irëme inarimikahton kīne Jesuja, serë apoto kinka iija, "Ennohkëpa mēe ainja erekonman," kinkahto.
- 24 Ma serë apo Jesu kīneuhti, "Wīkapauimë itatīhpë apontomōjarëken Pahko jennokī, Isereujanatomōjarëken," kinka wërija.
- 25 Ma irëmao wëri kīne Jesuja. Tīwerenapo marë kīnei. Serë apo kinka, "Tamo kījahpëntëkë," kinka.
- 26 Ma serë apo kinka Jesu iija, "Kureta nai wīja jinmuku erepa ekaramato kaikuija," kinka.
- 27 Ma serë apo kinka wëri, "Aerë mīka Tamo, sekenkërë tēpëren iparīpëe iweturukahpë amijan ekīton," kinka.
- 28 Ma irëmao serë apo kinka Jesu, "Jeemi aerë nai jepona ëwehto, irëme ënepekatihpëtaerëpa kure ëemi nei," kinka. Ma, irëmaorëpa mēe eemi kure kīnei.
- 29 Ma irëparëpa Jesuton kintën, Karari etahpa. Irëmao pīi entuhtahto kintën. Irëpo tahpame kīnei Jesu.

- 30 Irëmao tapīime wītoton kīne iija. Konenemanton eneneto Jesu ihpu ekata, enupīnton, ijomimīnton marē, irīpamīhpēton, oninpēmeken tīnjetunkenton marē. Namoro emaneto ihpuona, irëmao amerarē kurepa kīnīriti.
- 31 Irëmao wītoton kīnēerekonma, ijomimīnīnpē ijomi etahpēkepa, irīpamīhpē kure enehpēkepa, konenemanonpē kure iitē enehpēkepa, ēnepīnīnpē ēnetēpa iweihpēke. Irëmeto Isereujana Ineponanma eresaramane, "Kurerēn nai Kan," katohe.
- 32 Ma irëmao tīnarimikahton amohtēne Jesu tija. Serē apo kīnka, "Kure tēerekuikae wītotonpē, 3 weiponarēnto nai jinontaewa, ēwesewa marēto nai, irēme iijahpētēkoe wae. Warēnkenpa wae ennokīkoeta, arerennato nehtan tītēkomahtaopa," kīnka.
- 33 Ma irëmao serē apo kīnkahto inarimikahton, "Atī nainpa urukonme,tapīime marē nai namoro,Serēpo marē nai wītoto wapīn" kīnkahto.
- 34 Ma serē apo kīnka Jesu iijane, "Ahtarē nai ēurukon?" kīnka. Ma serē apoto kīnka, "Seihpēnmerēken, kotīkon marē nai ēeraoken kana," kīnkahto Jesuja.
- 35 Ma irëmao tapīimanton itahpakapone Jesu oihtao.
- 36 Irëmao wīi apēine, kana marē. Serē apo kīnka tīpaparīja, "Napohpa Pahko." Irëmao wīi iijaakane, kīnajaka marē tmarimikahtomoja. Irëmao ainja kīnajaka wītototomoja.
- 37 Amerarēto kīnēewe tīwakutuje marēto kīnei. Irēnpēpēe ahkehpēke katari kīnannē 7me.
- 38 4000me kīriton inewetīhpēton, namororēken ikuhtuntēne, wēriton ikuhtuntēra, murehtiton marē.
- 39 Irëmaopa wītoton ennone Jesu. Irēnpēpēe sipitao Jesu kīntēn Makara patapona.

Matiju 16

- 1 Parasiton kīne Jesu ikuse, Satusiton marē. Serē apoto kīnka, "Tēnenta enepo ainjaja, kapupēen," kīnkahto.
- 2 Ma serē apo Jesu kīneuhti, "Serē apo mīkati, kokoinje ahtao, 'Kokoro nai weime, tamire nai kapu' , mīkati.
- 3 Awainatuwē serē apo mīkati, 'Konopome nai meinjarē, kapu tamiren waken iweike ewarun nehtan', mīkati. Kurano ahken ēmēinjamo, kapu iwehto ēwarēne. Irēme atītome nai Mesaja iwēehto ēwamekene?
- 4 Wīrīpēme ēmēinjamo, arematē ēmēinjamoro, ēmoitīkon marē. Tēnenta enesere manati, sekenkērē inenepoewa nai Kan. Kan jomi ipononēnpē Jona iwehtoponpērēken ēnenekonme," kīnka. Irē apo kahpēpēe ipēenepa kīntēn Jesu.

- 5 Ma inarimikahton ituntatuwë mēnpēkēnpona, irēmaoto turukon arētohpē tītēinkapainje, "Pēē kurukon tēneseta kīijane," kīnka ainja ēiija.
- 6 Ma serē apo kīnka Jesu ainjaja, "Tīwarē ehtē, pēerata marē ehtē Parasiton urutohpantohpē. Satusiton urupantohpē marē," kīnka.
- 7 Irēmao ēiija ainja kīnēturu, serē apo kīnka, "Atīpē irē apo nkan, urunna kīwehtohkonpē, kīnka ainja.
- 8 Ma ainja iwēturuto Jesu iwarē kīnei. Irēme serē apo kīnka, "Piija nai Kan epona ēwehtohkon. Atītome mēturuja ti ēiija kurukon inenesewa ēweihpēkonpē?
- 9 Inpunēsewankērē manati. Ēwarētokonpē enutaewa manati, 5000manton ewehtohponpēpē? Irēmao ahtarē katari kīnannē 5man ēurukon ahkehpēke?
- 10 4000manton ewehtoponpēmao marē, 7man ēurukonke? Irēmao ahtarē katari kīnannē ahkehpēke? kīnka ainjaja.
- 11 Atītome nai ēwamekene? 'Tīwarē ehtē', kato wīja, wītoton urupēhta, wīkae ēējane. Parasiton uru itopantohpēta, Satusiton uru itopantohpēta marē, wīkae ēējane" kīnka Jesu ainjaja.
- 12 Ma irēmaorēken ainja iwarē kīnei. Wītoto uru itopantopēhta Jesu jomi, Parasitomoja iwanmatohpēkēhkasan ijomi, Satusitomoja iwanmatohpē marē.
- 13 Ma Sesēriija Piripai inono ipohtēna Jesuton ituntatuwē. Irēmao serē apo kīnka tmarimikahtomoja. "Eke nkan wītoton jipē, Kan iwetotomahpēpē?" kīnka.
- 14 Ma irēmao serē apoto kīnka, "Ma tīwērēnoro nkan ēpē, 'Jan mēe wītoto enmēnnenpē', kanto. Tīwērēnoro nkan ēpē, 'Iraika mēe', nkan tīwērēnoroton. Oh.kī nkan ēpē, 'Jerimaja mēe', nkanto tīwērēnoroton. Tīwērēnoroton nkan ēpē, 'Kan jomi ipononenpē mēe', kanto," kīnkahto Jesuja.
- 15 Irēnpēpē serē apo kīnka Jesu iijane, "Ma ēmēinjamopa, akīme kīpunējati?" kīnka Jesu iijane.
- 16 Ma irēmao serē apo kīneu Saiman Pitu, "Mesaja Ēmērē. Waehpīn Kan inmukurēn," kīnka.
- 17 Ma irēmao serē apo Jesu kīneu, "Kure Kan ērijanē Saiman, Jona inmuku ēmē, ēikarē ēpunke, ēmunuke marē inpunēsewa mei. Pahko kaputaonohkasan nipunēhpo ēēja," kīnka Jesu iija.
- 18 Serē apo wīkae ēēja Pitu. Ēmērē tēpu apo, irē juwē jipakoro wīritae. Irē inemaewarēn nehtan irīpī entu.
- 19 Kaputaon iwemoitīmato isoroto wēto wekaramatae ēēja. Akīhpemo makamatan serēpo nonopo, nērē marē apuruhpēme nehtan taanērēn.

Akihpe minpokatan serëpo nonopo, nërë inpokahpëme nehtan taanërën," kinka Jesu.

20 Ma irënpëpëe tinarimikahton akamane. "Mesajame jiwehto inponosewamo ehtë wïtototomoja" kinka iijane.

21 Ma irënpëpëe tükërëntomoja kïnpono wapo pitë, Jerusarenpona tütëtohpë kïnpono wapopitë. Serë apo kinka iijane, "Witëe Jerusarenpona, irëpo ahtao ohkïnpëken jakuikapotan tamusanton, Kan-entu itamuhton marë, inmoipë iwanmaneton marë, irënpëpëeto wajïritan. Irëmaopa jauntae 3 wei iwehtuwë," kinka Jesu iijane.

22 Ma irëmao Jesu akamanere Pitu, serë apo kinka iija, "Owarënken Tamo, irë apota ehkë, Kanhkasen akoronmatan ëerihtohpëe," kïnkare iija.

23 Ma irëmao Jesu kïnëehpë tïnkæ. Serë apo kinka Pituja, "Jipëhta ehkë Setën. Irë apo katohe manan jaruhkasere? Witoto jomi apo mëturujae, Kan inehtëtaerëta," kinka iija.

24 Ma irëmao serë apo kinka Jesu tinarimikahtomoja, "Akïhpe jakërënme tiweise ahtao, nërë ëikarë nëtakaman, aeneme tiweiseta marë wei wararë marë watïrïto epu apëhtan jakërë tütëtome.

25 Akïhpe aeneme tiwehto ipïnmanëre, nërë tiwehto ekeiman. Akïhpe aeneme tiwehto ipïnëta ahtao wijanme, nërë erepasa tiwehto apëhtanpa.

26 Ano kure witoto rijan? Amerarë serëmaonton mënparë apëhto aeneme tiwehto irepenme? Owa. Atï ekaraman witoto aeneme tiwehto ipëntakanme? Owa, waken.

27 Kan iwetotomahpëpa nehtan tïpapa iwëeresaramatohtao, ensuton akërë, irëmao witoto wararë nirepentëtan inïrïhpë aporopa.

28 Aerë wïkæ ëëjane. Serëpo nai witoto ëhtaone, waesewankërë ahtao namoro, Kan iwetotomahpë iwëehto enento tïwemoitïmatohtao." kinka Jesu.

Matiju 17

1 Ma 6 wei iwehtuwë Pituton arëne Jesu, Jan marë. Jemesi akëmi Jan. Irëmao namorëken arëne kawëno pïïpona.

2 Irëpo Jesu tïwëemetanïse inenekonme. Tënepore Jesu enpata teese, weijja iweipoto aporopa enu teese. Ipoo marë tikorojeken teese, kurano awainme iwehto aporopa.

3 Irëmao Mosesiton, Iraika marë tïwëese iija irëpo ëturëe.

4 Ma irëmao serë apo tïïkæ Pitu iija, "Tamo kure nai serëpo ainja iwehto. Kure ëëja ahtao pakoro rïse nai ainja 3me, ëpakoro, Mosesi pakoro, Iraika pakoro marë," tïïkæ iija.

- 5 Ma Pitu iwetururuhtaonkërë ewarunuja awain tëntapuse. Irëmaorë omi tètæe iijane ewarunpëe. Serë apo tīkæe omi, "Jinpmu Mëe jinmuku, kure wæe sasame ipë. Ijomihkasan etatë," tīkæe.
- 6 Ma omi etatuwë inwanmahtomoja tonotaeto tēnpatakonpo. Kureto narike teese.
- 7 Irëmao Jesu tīwëese iijanepa, tēpëse marëto iija. Serë apo tīkæe iijane, "Auntēhpa, nariketa ehtë," tīkæe.
- 8 Ma iwëehpëhtuwënepa, irëmaopa Jesurëken tēne iijane. Nërëkenpa teese.
- 9 Ma pīipëepa iwīhtëkomohtao, Jesujato takamae. Serë apo tīkæe iijane, "Kan iwetotomahpë aunjewankërëpa iweike watīweihpëpëepa, serë ënenehpëkon inponosewamo ehtë wītōtotomoja," tīkæe.
- 10 Ma irëmao inarimikahtomoja tīponohpoe. Serë apoto tīkæe iija, "Atītome katëto, 'wapo pitēhpa Iraika nehtan, nkan imenuhtēneton?' tīkaeto Jesuja.
- 11 Ma irëmao serë apo tīkæe Jesu iijane, "Aerë, wapopitēhpa Iraika nejan, ohkīnpëken kurepa tīritome.
- 12 Mërëme serë apo wīkæe ëëjane, Iraika kīne iijane, sekenkërë inpunësewato kīnei, tmehtëkontaerëto mēe rīne. Irërë aporo marëpa Kan iwetotomahpë akuikaponënkërëto," tīkæe.
- 13 Irëmaorëkento kīnenuta, wītoto enmënnenpë Jan iwehto iponopīhpëke iija.
- 14 Ma tapiimanton epohtuwëpa iijane, irëmao wītoto kīne Jesuja. Tīwerenapo tahpame kīnei Jesu enpatarasaporo. Serë apo kīnka Jesuja.
- 15 "Tamo, jinmukupa iija hpëntë. Nijorohpainjan mēe. Wīripë nai mēepë apënaewa. Wei wararë nai mahtopona mēe emase, tunahka marë nai emase.
- 16 Irëme wenepīre ënarimikah-tomoja. Këpëewa kurepato nai inīrëewa," kīnka Jesuja.
- 17 Ma irëmao serë apo Jesu kīneu, "Kan eponata nai serëmaonton, Kanpë ëhpunësewa marë. Ekarëmo akërëhsa wehtan akërëne? Ekarëmo onken wehtan akërëne? Ma sarë enehkë wīja," kīnka Jesu iija.
- 18 Irëmao wīripë akamane Jesu. Irëmao kīnepataka inmukutæe. Irë juruporëkenpa kure inmuku kīnei.
- 19 Ma inarimikah-tonrëken iwëehtuwëpa Jesuja, irëmao serë apo kīnkahto iija, "Atītome nai ainja wīripë inennosewa?" kīnkahto.
- 20 Ma serë apo kīnka Jesu iijane, "Kan epona ëwehtohkon piija, masetë epī pisi aporëken ahtao, irëmao serë apo mīkahtahki pīija, 'Enmaihkakë, serëpëe onipo ehkë,' katuwë ëëjane pīija, irëmao nenmaihkatan. Amerarë tīritohporata nehtan ëëjane, Kan epona ëweikonmahtao," kīnka.

- 21 Mëe wiripë ipato ennohtohpora nai tēinken ēewehsewa Kanja wēturutuwērēken irēmao nepatakan" kinka.
- 22 Ma Karari inonoponkērē ahtao, serē apo kinka Jesu iijane, "Kan iwetotomahpē ekantētanto wītoto ikaaririja.
- 23 Irēmaoto mëe waritan. 3 wei iwehtuwē nauntanpa watiweihpēpēpa," kinka. Irēme inarimikahton kure emume kinei.
- 24 Ma Kapeniijanponapa ituntatuwēne, karahkuri epekane kine Pituja. Pakoroimē irepe epekane mëe. Serē apo kinka Pituja, "Tamo marē pakoroimē irepentēn," kinka. "Aa, Tamo nirepentētan," kinka Pitu.
- 25 Ma irēmao pakorota iwēmēntuwēne, wapo pitē serē apo kinka Jesu Pituja, "Akīpēe nono entuton tikarahkuri apējan, ruwani marē, timoitipēe? Owa. Timoitihāhtonpēe? Anopēe napēhtan?" kinka Jesu iija.
- 26 Ma irēmao serē apo kinka Pitu, "Timoitihāhtomoja nepekajan," kinka. Ma, irēmao serē apo kinka Jesu iija, "Ekapon apo nai imoitirēn, inrepentēewa nai? Naken nitēn namoro? Owa, nirepentēn marē.
- 27 Irēme wae etēse ikutupēpona, karuhkaewane namoro iwehtome. Irēpo wae kewe emase ēēja. Irēmaomo wapo enemahpē intarē, irēpo nai karahkuri intahtao. Irēmo isika, jirepenme, ērepenme marē," kinka Jesu Pituja.

Matiju 18

- 1 Ma, irēmao inarimikahton kine Jesuja. Serē apo kinkahto iija, "Akimo irasarēnme nehtan kaputaon iwemoitīmatohtomohāto?" kinkahto.
- 2 Ma, irēmao mure amohtēne Jesu tīija. Ihtaone marē mure itahpakapone Jesu.
- 3 Serē apo kinka iijane, "Aerē wīkae ējane, ēikarē ēnehtēhkon innontaewa emēinjamo ahtao, irēmao kaputaon iwemoitīmatohpona itētohpōra mehtahki.
- 4 Kēpēewa mëe mure. Irēme akīhpe paponome nētīrijan, mëe mure aporopa, nērē apon irasarēnme nehtan Kaputaon iwemoitīmatohtao.
- 5 Akīhpe nai mure epona, jeka epona iweike, nērē marē jepona nai.
- 6 Kēpēewa jeponan irīpīmaponenpē. Nērē eenapē tēpu intuwē tunarohkīi enmīhkatome, irēmo kure ei," kinka Jesu tinarimikahtomoja.
- 7 Ma, tīwaarē ehtē serēmaontomo, wītoto irīpīmapotōhpē. Aerē wītoto nerīpīman, mērēme irīpīmaponejahkasan tīwaarē ehtē wīkae.
- 8 Irēme ērīpīmaporīhtao ēinjarija, tīwērēnmao ēhpuruja, irēmaomo ahkēhtē ematome epēene. Serēhkasanmo kure ei, tēinken ēinja ahtao, tēinken marē ēhpu ahtao. Irēmao enkehpīn mahtoimēpona tēewa mehtahki.

- 9 Ēenuruja ěripimaporihġao, ěenusikatġ ematome ěpěene. Serġhġasanmo kure ei, tġinken ěenu aġtao, ěkěnġ ěenu iwehto iwae, irġmao mahtoimġpona tġewa meġtahki.
- 10 Ma, tiwarġ eġtġ, tġinken mure ěnenepekeneta tiriġtġ. Serġ apo wiġkae ějane. Namoro ijensu nai Pahko kaputaon enpatarasaponoro, irġme tiwarġ eġtġ murehti ěnenepekene iwehtohpġ.
- 11 Irġme Kan iwetotomahpġ ne itatihpġton ipinmatome.
- 12 Ma, eke meġanijati wiġkapauimġ apġren iwehtohpġ? 100me ekiton aġtao, tġinken itahtuwġ. Irġmao 99manton innontaewa pitġmo neġtan? Itatihpġ eraġtġepa titġtome piihġahpa? Owa eraġtġepa niġtan.
- 13 Nġrġ epohtuwġpa kuure sasame neġtan ipġ. 99me itahpintonpġ sasame iwehto iwae, sasame neġtan apġrenkon, wiġkae ěġjane.
- 14 Irġrġ aporopa sasame neġtan papakon kaputaon, tġinkenerġken murehti itaġto, ineġtġnmeta nai.
- 15 Ma, Kan munkġton iweripinmarihġao ěpġkġne, irġmao ěmġrġken pitġ tġkġ iija ěwġturutoġkonme kureken. Irġmao ějomi epona aġtao, iwġiponopiriġtao marġ ěġja, aakġmipa kure miriġtae ěepona marġpa miripotae.
- 16 Kġpġewa ějomi eponata aġtao, irġmao aakoron eraġtġ tġinken, tiwġrġnmao tuweme, ijapa ětġtoġkonme. 3manton iwaarġ iweġtome ijomihpġ wararġ.
- 17 Irġnpġpġe 3manton ijorni eponataikenġrġ aġtao, irġmao iponoġtġ Kan pakoroġtaontomoja. Kan pakoroġtaonton ijomi eponataikenġrġ aġtao irġmao Kan mukuġta apo tiriġtġ, pġpġrikan aporopa.
- 18 Ma, aerġ wiġkae ěġjane. Ati marġhpemo mintahki serġpo nonopo, irġrġ marġ tiinjenme neġtan kaputao, serġpon aporopa. Atihpemo minpokatahki nonopo, irġrġ marġ tinpokaenme neġtan kaputao.
- 19 Serġ apopa wiġkae ěġjane. Serġpo nonopo, Kanja epekato ějane ětaerġ aġtao 2manton, irġtaerġ papakon kaputaon niiriġtan.
- 20 Anpohpe 3manton ěija iwġmomiriġtao jekajanme, tiwġrġnmao 2merġken. Irġpo marġ weġtae iġtaone," kġnka Jesu iijane.
- 21 Ma, irġmao Pitu kġne iija. Serġ apo kġnka iija, "Tamo aġtarġ jaakġmi iweripimato jipġ, irġmao ekarġpamo inenutanihpowa weġtan? 7Ponarġn nai kure?"
- 22 Ma, serġ apo kġnka Jesu iija, "7merġkenta wiġkae ěġja, 7otonme akonma 7me wiġkae ěġja " kġnka Jesu Pituja.
- 23 Ma, irġmao iponoġto iponone Jesu, serġ apo kġnka. "Serġ apo nai Kaputaon iwemoitimato iweġto. Nono entuja tipġeto iniriġhpġ ikuġtuntġto aporopa.

- 24 Ma, tipëetohton iniri ikuhtuntërihtao nono entuja, irëmao tëinan tënese iijane iija. 10mirijun kooru mée iweinje teese, entu ikarahkurihpë.
- 25 Irëme inrepentëhpë waken iweike, serë apo tiikae nono entu tîsuratihtomoja, Mëe epekapotë ipi marë, imunkëton, imënparë marë, amerarë jikarahkurihpë irepentëtomepa iija, tiikae.
- 26 Ma, irëmao tiwerenapo teese ipëeto tëntu enpatarasaporo. Serë apo tiikae, Tamo, ëwëpitë enepitaewa ehkë jipë, amerarëpa kirepentëtae, tiikae tëntuja.
- 27 Irëmao entu tiwëerekuikae tëwë ipë. Irëme tinontae marëpa iija, iweinjanonpëton marë karahkuri eponata teese.
- 28 Ma, irë apota teese nërë. Irëme itëtuwëpa tipëeto tëpose iija, ikarahkurihpë iweinje teese, 20 koorurëken. Irëmao ipimihpë tëpëse iija, serë apo tiikae iija. Kirepentëhpa, jikarahkuripa ekarama, tiikae.
- 29 Ma, irëmao tiwerenapo teese ipëeto. Serë apo tiikae iija, Tamo ëwëpitë, enepitaewa ehkë jipë, amerarëpa kirepentëtae, tiikae tëntuja.
- 30 Ma, këpëewa teese nërë, ijomihpë eponata teese, irëme tapurëe iija, amerarëpa irepentëtohonarën.
- 31 Ma, irëmao imoitihpëtomoja tene mirihpë. Irëmeto tiwëerekuikae. Irëmaoto titëe nono entuja tinenehpëkon iponose.
- 32 Ma, irëmao nono entuja tomohtëe tipëetohpë tiija. Serë apo tiikae iija, Kure wiripëme ëmë, amerarë ëwehto-ripi wakenpa wirinere epekatihpëke ëëja.
- 33 Irëme ëmëpa, atitome ëpëetopë einjapinmaewa mei? Injahpëntëewa marë nei, ëjahpëntëtophonpëre wija aporopa? tiikae iija.
- 34 Irënehka nërëpë tiikarautae, irëme tëkaramae iija akuikaponetomoja, amerarë iweinjanonpë irepentëtohonarënpa," kinka Jesu.
- 35 Ma, irëmaorëken serë apo kinka, "Mëe aporopa ërihtahki Pahko kaputaon, aerë amerarë ëhkërenmanenpëkon onkenerënpa inirëewa ëmëinjamo ahtao," kinka.

Matiju 19

- 1 Ma irë apo iwanmahpëpëe Jesupa kintën Karari inonopëepa. Irëmaopa kintunta Jorën mënpëkëpona, Jurijia inonoponapa.
- 2 Irëmao tapiiime wïtototon kinwekena. Irëpo ësenëtoton kurepa Jesu kimripo.
- 3 Ma irëmao Parasiton kine Jesu ikuse. Serë apoto kinka, "Tipi inontato kure nai Kanja oninpëken iwehtojanme?" kinkahto.
- 4 Ma irëmao serë apo kinka Jesu iijane, "Kan panpira inenewa manati? Wapo tirinenpëja tirëe kiri, wëri marë.

- 5 Irēnpēpēe serē apo tīikae. 'Tīpījanme tīpapa inontan kīrī, tīmama marē tīpīhpona tīwēekīhtome. Irēmao 2manonpē tēinanme ipun nehtan.
- 6 Irēme 2menkērēta nehtan. Tēinanmehkasan nehtan ipunkon'. Irēme Kan inekīkīhpē inintakapoewa ehtē wītoto tomoja," kīnka Jesu.
- 7 Ma irēmao serē apoto kīnka Jesuja, "Atītome serē apo tīikae Mosesi, 'Iwepītīhkato panpira imenuhtētē tīpī inontatome wītoto tomoja', tīikae," kīnkahto.
- 8 Ma irēmao serē apo kīnka Jesu iijane, "Irē apo Mosesija tīmenuhtēpoe ēējane, akīpēe ēewanēkon iweike. Sehken irē apoto teese wapo ipitētoma.
- 9 Serē apo wīkae ēējane, akījahpe tīpī inontarihtao tījaremaewankērē ahtao, tīwērēnoro apēhtome, nērē nēsotontētān. Akīhpe iwepītīhka hpē apējan, nērē marē nēsotontētān," kīnka Jesu iijane.
- 10 Ma irēmao serē apo kīnka inarimikahton, "Irē apo tīpī inapēsēwa ahtao kure nai?" kīnkahto iija.
- 11 Ma serē apo kīnka Jesu iijane, "Tīwērēnoroja nai imoitohpora, serē, imoisantomorēken nimoiijan.
- 12 Junēkēme nai wītoto tēnuhtoponpēpēerē. Tīwērēnoro marē nai junēkēme wītotojanme, tīwērēnoro marē nai junēkēme ēikarē, kaputaon iwemoitimatōjanme. Irēme akīhpe serēpē nimoiijan, imoitēkēhkasan," kīnka Jesu iijane.
- 13 Ma irēmao murehtiton enene wītoto ton Jesuja. Jesu einja rīseto kīnei murehtiton ijuwē, Kanja iwēturutome marē ipēkēne. Irēmao irēhtao inarimikahton kīnakamati.
- 14 Ma irēmao serē apo kīnka Jesu iijane, "Inakamaewane ehtē, wīja iwēehtohkon kure. Namoro kaputaon iwemoitimatome nehtan.
- 15 Irēnpēpēe tēinja rīne ijuwēne. Ma, irēmao epo tīwehtoponpēkonpēepato kīntēn.
- 16 Ma irēmao wītoto kīne Jesuja. serē apo kīnka, "Tamo, kuranorēn emē, ekapon apo kure jīnīrī wīrītan itīpīponarēn erepasa jīwehtome?" kīnka.
- 17 Ma irēmao serē apo kīnka iija, "Atītome 'kuranorēn emē', mīkan wīja, kuranorēn waken nai. Tēinken nai kuranorēn. Kanrēken. Kure ēweise emē ahtao, irēme akamatohton imoikē, itīpīponarēn aeneme ēwehtome," kīnka Jesu iija.
- 18 Ma irēmao serē apo Jesu eune, "Ano wimoitan? kīnka. Ma serē apo kīnka Jesu iija. "Warēewa ehkē, kato. Ēsotontēewa marē ehkē, aminēsēwa ehkē, jīwarē nai serē kaewa ehkē ēwamekatopē.

- 19 "Papa epona ehkë, mama marë, ëmoiti marë ipinë ehkë, ëipinë ëwehto aporopa," kinka Jesu iija.
- 20 Ma irëmao serë apo kinka kïrimuku, "Amerarë irë aponton wimoineirë jamhtanmenkërë, irëme atirëken nai jihtao waken?" kinka.
- 21 Ma serë apo kinka Jesu iija, "Apënakepïserën ëmë ahtao, ëpatapona pitëhpa të. Amerarë ëmënpärëhpë ekarama karahkuripona. Irënpëpëe ënapëihpë ekarama iijahpëmïntomoja. Irëmaopamo ohkë wijapajakërë ëwehtome. Irëmao timënpärëke mehtae kaputao," kinka Jesu iija.
- 22 Ma irë apo etatuwë kïrimukuja, irëmaopa ëmume kïntën, iijeta imënpärë iweike.
- 23 Ma irëmao serë apo kinka Jesu tinarimikahtomoja, "Aerë wikae ëëjane, Kaputaon iwemoitïmatohpona timënpärëkenton itëto, iijeta nai taruhkaneke.
- 24 Serë apopa wikae ëëjane, Kameo pitëhkasan nëmëntan akusa otahtae, timënpärëkenton tëewankërë ahto Kaputaon iwemoitïmatopona," kinka Jesu.
- 25 Ma irë apo etatuwë inarimikahtomoja, kureto kinëerekonma, serë apo kinkahto, "Akïhpemo nëipïnmatan kaputa?" kinkahto.
- 26 Ma irëmao Jesu kïneneti, serë apo kinka Jesu iijane, "Irë apon nai tïritohpora wïtototomoja, këpëewa nai Kanja. Amerarë nai tïritopore iija.
- 27 Ma irëmao serë apo Pitu kïneu, "Tamo etakë, amerarë ainja kïnnonta aakërë ainja itëtome. Irëme atïpa ainja napëhtan?" kinka iija.
- 28 Ma serë apo kinka Jesu iija, Aerë wikae ëëjane, jakërënme iweihpë ëmëinjamo. Irëme kainan rïtomaopa, tahpameken Kan iwetotomahpë nehtan, tïwëeresaramato apëi juwë. Irëmao ëmëinjamoro marë 12man apëiton ijuwë marë mehtahki 12manton, Isereujanaton iwehtohkon onankatome.
- 29 Akïhpe tïpakoro inënnenpë, tïpipi marë, tïwëi, tïpapa marë, tïmama, tïpï marë, tïmunkëkon, tïnono marë, irëton wararë inënnenpë jekajanme, namoro 100mepa napëhtan. Itïpïponarën erëpasa tïwehtohkon apëhtan marëto.
- 30 Këpëewa nai irasarënme iwëtïrïhpëton serëpo. Namoro wenaenomëpa nehtan. Serëpo wenaenonpëhkasan waponomëpa nehtan.

Matiju 20

- 1 Ma, serë apo nai kaputaon iwemoitïmato, tïpitë entu aporopa nai. Irëmao kokonkërë tïtëe 6 jurunkërë tïpëetohton erahtëe tïtupi pomaneton.
- 2 'Rarake kïrepentëti,' kato etatuwë iijane, kureto sasame teese ëiija. Irëmaoto tënnose iija tïtupipona.
- 3 Ma 9 jurupo ahtao tïtëe ojojopona. Irëmao wïtototon tëne iija orokomantahton.

- 4 Irëmao serë apo tīikae iijane, 'Tētē jitupi ipomatatē, irëmao kure kīrepentētahki,' tīikae. Irëme irë apo etatuwē iijane tītēeto.
- 5 Ma 12 jurupo ahtao tītēenkērēpa. 3 juru iwehtuwē mījarēkenpa tītēe orokomanton erahtēe.
- 6 5 juru iwehtuwē tītēenkērēpa erahtēepa. Irëmao wītoton tēpēse iija onkato, orokomanta. Irëmao serë apo tīikae iijane, 'Atītome manati serēpo orokometa, ikomanīponarēn?' tīikae.
- 7 Ma serë apo tēuse iijane, 'Orokome manati ēweikoe, kanenna nai ainjaja,' tīikaeto. Ma serë apo tīikae iijane, 'Jitupipona tētē, irëmao kure kīrepentētahki,' tīikaenkērēpa iijane.
- 8 Ma ikomamīrihtao 6 jurupo, serë apo tīikae tīpitē entu, tīpēetoriija, 'Jipēetohtonpa amohtēta, irepentētōh-konme wīja. Wenaenopēe waponopona,' tīikae iija.
- 9 Ma amerarēpa iwēehtuwēne, irëmao 5 jurupo itēhpēton wararē irepentēne rarakemene.
- 10 Irëme wapo itēhpēton iwēehtuwēpa ein rara iwae apēhto tēkanīsere iijane. Kēpēewa namoroja marē ein raramenerēken tēpēse iijane.
- 11 Tīrepehkon apēhtuwē iijane, irëmao tīpitē entu tīpēkēnose iijane.
- 12 Serë apo tīikaeto tīpitē entuja, 'Mēesan wenaenoton ein jururēken orokome kīnei, mērēme mēesan aporopa ainja mirepentē. Akēresa orokome ainja nei. Atuma marē nai wei,' tīikaeto iija.
- 13 Ma serë apo orokomantom eune tīpitē entu, 'Jakohtētomo, ējaremaewane wae. Serë apo ēiija kīwēturutoponpēkon, rarake kīrepentētahki, katoponpē wīja insaikaewa wae.
- 14 Irëme ērehpehkon apēhtē ētētōhkonmepa. Wenaenoton irepentēto kure wīja waponoton aporopa, wīhkatē.
- 15 Kureta nai ēējane jinehtēhtaerē jikarahkuri rīto? Owa, wīhkatē, ēhtarēnpainjatījipē, wītoto iijahpēntēke wīja,' tīikae iijane.
- 16 Ma wenaenompē waponomēpa nehtan. Waponon-pēhkan wenaenomēpa nehtan. Tapiimere Kan namohtētān mērēme piijasārēken napēhtahki," kīnka Jesu iijane.
- 17 Ma Jerusarenpona Jesu itērīhtao irëmao 12manton tīnarimikahton arēnepa mījarēkenpa tīwēturutome iijane.
- 18 Serë apo kīnka iijane, "Etatēkē, Jerusarenpona kītēti. Irēpo ahtao Kan iwetotomahpē ekantētānto Kan entu itamuhtomoja, inmoipē iwanmanetomoja marē. Irëmaoto 'Mēe watīrikē,' katānto ipē.

- 19 Irëmao Sentajanatomoja nekaramatanto, enëhtome iijane, ipijohtome marë, wewe patëtëmanpo marë watiritome. Mërëme 3 wei iwehtuwë nauntanpa," kinka Jesu iijane.
- 20 Ma Irëmao Seperi ipi kine Jesuja, tinnuku marë. Jesu enpatarasaporo kinejuka tinnjanopi epekatome iija.
- 21 Ma irëmao serë apo kinka Jesu iija, "Atise manan?" Ma serë apo kineu "Serë apo jinmunkë rise wae ëëja. Tëinken aapëtun weinje, akoron aapëjano weinje temoitimaen rasarënme Ëmë ahtao," kinka.
- 22 Ma irëmao serë apo Jesu kineu. "Pëera mepekajae. Kutunemo memhtahki joki? Jenmëntohkemo mëmënpotahki? kinka Jesu iija. Ma irëmaoto kineu, "Aa irë apo ainja nehtae," kinkarehto iija.
- 23 Ma irëmao serë apo kinka Jesu iijane. "Jokimo menihthaki, jenmënto apo mëmëntahki marë. Sekenkërë japëtun weinje tahpame iwehto, japëjano iwehto marë. irë ekaramatopora nai wija. Pahkohkatë irë aponton rine," kinka Jesu iijane.
- 24 Ma irë apo etatuwë 10mantomoja, irëmao kinikarauwato Jemisitonpë, Janpë marë.
- 25 Irëmao tija kinamohtëti Jesu. Serë apo kinka iijane, "Sentajanaton itamuhton ëwarëne nai. Tipëetohton apotoman, tiwaarë marë niriijati.
- 26 Këpëewa ëweikoe wae ëmëinjamo. Akihpe irasarënme tiweise ahtao ëhtaone, nërë apon witioto ipëetome pitë nehtan.
- 27 Akihpe wītoto itamunme tiweise ahtao ëhtaone, nërë apon topotomaenme pitë nehtan.
- 28 Wītotoke tiwepëetomaenmeta kine Kan iwetotomahpë, wītoto ipëetomehkasan kine. Aeneme tiwehto ekaramatonme marë kine, tapiimanton irepenme," kinka Jesu iijane
- 29 Ma Jesuton, inarimikahton marë itërihtao Jerikopëepa, irëmao tapiime wītotoon kinwekena.
- 30 Irëpo kinahkë 2me enupinton, ëema ehpipokento kinahkë. Irëme Jesu iwëehto etatuwë iijane, irëmao arimahto kinkëhtun. Serë apoto kinka iija "Tamo Teihpë iparinpë ainja ijahpëntëkë," Kinkahto.
- 31 Ma irëmao tapiimanton kinakamatire, "Oraken ehtë," kinkarehto iijane. Sekenkërë mijarëto kinkëhtun. "Tamo Teihpë iparimpë ainja ijahpëntëkë" kinkahto.
- 32 Ma irëmao Jesu kinesokahtë, kinamohtëti marë. Serë apo kinka iijane. "Ati rise manati wija?" Kinka
- 33 Ma irëmaoto Jesu eune, "Tamo tēnutanipisepa nai ainja," kinkahto.

34 Ma irëmao Jesu kinemunpan ipëkëne, enukon apëine marë irëmaorënkenpato tēnoe kinei. Irëmeto Jesu iwekenane

Matiju 21

1 Ma Petapakipona Jesu kintunta. Maatahken kinahkë Petapaki pata Jerusarenpë. Orehpi piïpon pata. Irëmao 2me tinarimikahton ennone Jesu.

2 Serë apo kinka iijane. "Tëtë pata akoronpona. Irëmao patapona ëtuntainëkërëne, asi imihpë menetahki, iwanra marë Mëe. Nërëmo inpokatë wija enehtome.

3 'Eke mïrïjati?' karihtao wïtotoja ëëjane, irëmao serë apo katëmo iija, 'Tamo nai ije', katëmo. Irëmaorëken nekaramatan ëëjane," kinka Jesu iijane.

4 Irë apo kinei Kan jomi ipononenpëja katoponpë itikatome. Serë apo katoponpë iija.

5 "Serë apo Sajan eemirija iponohtë, Enetë, Ètamukon nejan ëëjane, Asi juwë nejan, paponno ahken. Asi iwanra juwë nejan," katoponpë.

6 Irëmao inarimikahton kintën. Jesu jomitaerë tïrëe iijane.

7 Irëmao asiton eneneto iija, iwanra marë. Irëmao imuku ijuwë kinei Jesu.

8 Tapiime wïtototon kine, tipookon aparëneto ëematae. Wapu arï apon pëne marëto, Jesu eemahtao tïrïtome.

9 Wïtototon marë iwapo kintën. Tïwërënorro marë iwenae kinei. Serë apoto kinkëhtun. "Osana, Teihpë iparpë ëmë. Ainja anunnëhkë. Jikohpajanme iwëepihpë ëmë. Iwaenmïn ëmë kuranorën," kinkahto arima.

10 Ma Jerusarenpona ituntatuwë, amerarë pataponton kihëerekonma, "Akirë Mëe?" kinkahto ipë.

11 Irëmaoto serë apo kineuhti tapiimanton, "Jesu Mëe, Kan jomi iponone, Nasarepononpë, Karari inonopëenonpë." kinkahto ipë.

12 Ma irëmao Kan pakoroimëta kintën Jesu. Irëpo amerarë mënparë epekaponeton ennonepa Jesu, mënparë epekaneton marë irënpëpëe tapara karahkuri akurikato apëinpë emane. Sehken uhtukuimë epekahponeton apëinpë emane.

13 Serë apo kinka iijane, "Serë apo nai imenuhtëhpë, 'Kanja wëturuto pakoro serë, kanto jipakoropë', kato. Këpëewa mïrïti meinjarë aminëne pakoronme," kinka Jesu iijane.

14 Ma irëmao enupïnton kine iija pakoroimëhta. Koneneme iweihpëton marë, amerarëpa kure kinïrïti Jesu.

- 15 Ma amerarë kure Jesu iniri enene Kan entuhton, inmoipë iwamaneton marë. Murehtiton ijomi etane marëto, "Osana Teihpë iparinpë emë, ainja anunnëhkë," kato etaneto. Irëmeto kure emume kinei, kinikarauta marëto ipë.
- 16 Ma irëmaoto serë apo kinka Jesuja, "Meesan ijomi meta? Owa," kinkahto. Irëmao serë apo kinka Jesu iijane, "Aa weta. Emëinjampopa, Kan panpira inejatëewa manati? Serë apo imenuhtëhpë. 'Mëe eresaramatan, murehtiton, timamakon enaononkërëton marë', kato inejatëewa manati? Owa," kinka Jesu iijane.
- 17 Ma irëmaopa kinnontati Jesu, Jerusaren patapëepa, kintën Petani patapona enise kintën.
- 18 Ma awainatuwë Jesutonpa kintën Jerusarenponapa. Irëmao einjenë kinei titerihtao.
- 19 Irëme suko epï enene, ëema ehpi. Irëmao ene kintën. Eperura kinahkë, tarikerëken. Irëme serë apo kinka, "Serë epï eperutaewapa nehtan taanërën," kinka. Irëmaorëken suko epïnpë kinjakapan.
- 20 Ma irë enetuwë inarimikahtomoja, kureto kinëerekonma. Serë apo kinkahto iija, "Pëë, sameken serë nijakapainjan," kinkahto.
- 21 Ma irëmao serë apo Jesu kineuhti, "Aerë wikae ëëjane, jepona ëweikonmahtao, zme ewëhpunëhtohkon waken ahtao. Irëme serë jinirihpë sukopë, irë aporopa miritahki, këpëewa irërekenejata piija marë 'emohkakë tunaimëhkao' katuwë ëëjane, mikatahki irëmao nemohkatan.
- 22 Amerarënoropë ewëturukonmahtao Pahkoja, jepona ëweikonke, irëmao enpekatihpëkontaerë mapëhtahki," kinka Jesu iijane.
- 23 Ma pakoroimëta Jesu iwëmëntuwëpa. Irëmaopa wïtototon enpane. Irëmao marë Kan entu itamuhton kine iija, wïtoto iwanmarihtao iija. Isereujana itamuhton marë kine. Serë apoto kinka iija, "Akïjanme serë aponton mirïjan, akï ëennonënpë," kinkahto.
- 24 Ma irëmao serë apo Jesu kineuhti. "Wi marë wae serë apo kase ëëjane, jeuhto etase marë wae ëëjane. Këuhtëhpitë, irëmao wiponohtae jennonënpë ikurun.
- 25 Akï wïtoto enmënnenpë Jan, ennonënpë, Kaputaon? Owa, wïtoto?" kinka iijane. Ma irëmaoto ëïjarëken kinëturu, serë apoto tiikae, "Kaputaon inennokihpë mëe,' karihtao kiijane. Irëmao serë apo katan tahkenmo kiijane, 'Atitome mëe eponata mentëne irë?' katan.
- 26 Këpëewa, 'Wïtoto inennokihpë mëe,' katuwë kiijane, irëmao wïtototon kihkërënmatahki. Kan inennokihpëme Jan iwehto iwarëtoton namoro."

- 27 Irëmeto serë apo Jesu eune, "Kena inpunësewa nai ainja," kinkahto. Ma irëmao serë apo kinka Jesu iijane, "Wi marë wae inponosewa jikari ekaramanepë," kinka.
- 28 Ma eke mipunëjati serëpë? Witoto imunkë zme tteese. Irëme serë apo tikaie ikëtërija, "Orokome tēkē jitupirihta," tikaie.
- 29 Irëme serë apo tēuse iija, "Owa, jitēseta wae," tikaie. Kēpēewa ēwē tipunēse iija, irëme irēnehka titēe orokome.
- 30 Ma ipēkērēnoja titēe ipapa. Irērē aporopa tikaie iija. Irëmao serë apo inmukuruja tēuse tipapa, "Kone witēe," tikaere, Kēpēewa tēewa teese.
- 31 Ma irëmao serë apo kinka Jesu iijane, "Ano tipapa inehtē rinenpē?" kinka. Ma serë apoto kineu, "Ikētē, kinkahto. Ma irëmao serë apo kinka Jesu iijane, "Aerē wikae ēējane pēpērikanton nītēn ēwapone Kan iwemoitimatohpona, akamapinmpēton marē ēwapone nīhtan.
- 32 Jan tiwēese ēējane, tipatonoro mēe iwehto, sekenkērē mēe eponata mehtēne. Irē apota pēpērikanton teese, akamapiniinmpēton marē, mēe eponato teese. Kēpēewa emēinjamoro, ēwarēnere iweirihta epanamaewa mehtēne, Jan jomi epona ēwehtohkonme," kinka.
- 33 Ma tiwērēnoro iponohto etatē," kinka Jesu iijane. "Tipitē entume teese witoto, irēme siminatē epī aponton tanmēe iija. Kure tapurēe iija, euhkato marē tirēe iija. Pakoro marē tirēe iija kawēno. Irēnpēpēe enenetomoja tēkaramae iija, maanopona titētome.
- 34 Ma eperutatomaō tipēetohton tēnnose iija titupi enenetomoja eperu pēhtome.
- 35 Ma irëmao tipitē enenetomoja tēpēse inennokihpēton. Titutukae marē iijane. Tiwērēnoro marē watirēe iijane. Tiwērēnorton tēpuke titukae iijane.
- 36 Irëmaopa tipēetohton tēnnosenkērē iija, wapo inennokihpēton iwae. Mērēmepa irē apōnkērē tirēenkērē iijane.
- 37 Irēnehka tmmukurēn tēnnose iija, iijane. Serē apo tikaie, "Jimukurēn inohkasanto nehtan," tikaere.
- 38 Ma inmukurēn enetuwē tipitē enenetomoja, irëmao serē apo tikaeto ēija, "Mēepa tipitē entume nehtan. Irēme wakitiritēne, serē itupihpē kijanorokonme iwehtome," tikaerehto.
- 39 Irēme tēpēse iijane nērēnpē. Tipitē pohkii tēmae iijane nērēnpē marē. Watirēe iijane. Irē apo nai iponohto, kinka Jesu.
- 40 "Ma tipitē entu iwēehtuwēpa, ekapon apomo mrihtahki tipitē eneneton?" kinka Jesu iijane.

41 Ma serë apoto kineu, "Wiripëme namoro iweikonke, irëme nitikatahkirën. Irëme tiwërenorojapa titupi ekaramatan kuranotomoja, eemiketa iweihpëtomoja. Eperutatoma eperu apëhtome iija," kinkahto Kan entu itamuhton Jesuja, Isereujana itamuhton marë.

42 Ma irëmao serë apo kinka Jesu iijane, serë imenuhtëhpë inejatëewa manati? "Pakoro rineton inemahpë tēpu, irërenpë pakoro epu irasarënme nehtan. Kan iniripohpë serë, irëme nai kurerën kinenekonme," kato.

43 "Irëme serë apo wikae ëëjane," kinka Jesu. "Tiwemoitimato apëhtanpa Kan epëenepa, tiwërenorotomoja nekaramatan, kure inirikon teesentomoja.

44 Akihpe serë tēpupona nanotan, nërë nepahkatan. Këpëewairë akijuwēhpe serë tēpu nanotan, nërë apon tēpu nawirikatan, kinka.

45 Ma irë apo iponohtohton etatuwë Kan entu itamuhtomoja, Parasitomoja marë, tipëkënohtohkonpëhto kihpunë.

46 Irëmaorëto mēe apëisere kinei. Këpëewa inapësewato kinei wītotoon ino tiweikonke. Kan jomi ipononeme, Jesu iwehto eponato kinei wītotoon.

Matiju 22

1 Ma irëmao serë apopa Jesu kineuhtinkërë iponohtokepa.

2 Wītotoon itamuruja mono wëewehto rito iwepitintëtomao aporopa nai, Kaputaon iwemoitimato.

3 Irëme tipëetohton tēnnose iija, tinihtarēnmahpëton amohtëtome, mërëmeto tiwëepikoeta teese.

4 Ma irëmao tipëetohton tēnnosenkërëpa iija, "Serë apo katëmo jinihtarēnmahpëtomoja, 'Etatë jekiton wawiri, tēpiijen kauton. Ërepapë marë sehtarënma. Meinjarë amerarēnoropë sehtarënma. Irëme ohtëkë jinmuku iwepitintëttohpona,' nkan, katëmo iijane." tiikae.

5 Ma këpëewa inponopikon eponatahto teese, ëikarërëkento titëe. Tiwërenoro titupipona titëe. Tiwërenoro marë orokome tiwehtohpona titëe.

6 Imoitihpëtomoja tēpëse inennokihpëton. Irëmao tihkërënmae pitë iijane. Irënehka watirëe iijane.

7 Irë apo etatuwë nono entuja, irëmao kutuma tiikarautae. Irëme tisuratiton tēnnose iija watiritohkonme, ipatakon ijahkatome marë.

8 Ma irëmao serë apo tiikae tipëetohtomoja, "Jinmuku iwepitintëttohpe sehtarënmakepi, mërëme jinamohtëhpëton jeemike nai.

9 Irëmepa tētë ëema wararë ënëporihpëkon amohtëtome ëëjane, jinmuku iwepitintëttohpona iwëehtohkonme.

- 10 Irëmeto titëe ipëehtohton ëematon wararë, amerarë tineporihpëkon timonpoe iijane, kuranoton, iripihon marë. Irë apo tïnmuku iwepitintëto pakoro tannëseken tiripoe iija wïtototonke.
- 11 Ma wïtototon itamu iwëehtuwë iijane iwëmomihpëtomoja, irëmao tëinken tene iija iwepitintëto ipootaota.
- 12 Irëmao serë apo tïikae iija, "Jako atitome iwepitintëto ipootaota mënepï serëpona?" tïikae iija. Irëmao ineusewa teese.
- 13 Irëme serë apo tïikae wïtototon itamu tipëetohtomoja, "Mëe apëhtëkë, apëntë, irantë marë, irëmao mëe arëtë ewarunuhta ematome. Irëpo iwëhsenatohkonme, irëpo marë tïjekon ankëhtome iijane.
- 14 Tapiime nai Kan inamohtëhpëtomore, këpëewa ëeraoken napëhtahki," kïnka Jesu iijane.
- 15 Irëmaopa kïntën Parasiton ëija tïwëturuhthkonme, ijomi etahpëpëerë, apëhposerehto teese.
- 16 Irëmao tmarimikakontokon tënnose iijane Jesuja, Erotë inarimikahton marë. Serë apoto kïnka inennokihpëkon Jesuja, "Tamo aerë nai ëwehto ainja iwarë. Aerë Kan inehtëtaerë marë miponojae. Wïtototon inota marë manae, ëipatoro marëto mirïjajae.
- 17 Irëme ekapon apo mipunëjan? Kure nai përasiten irepentëto Sisëja? Owa kureta nai?" kïnkahto iija.
- 18 Ma tëmërënpoto iijane Jesu iwarë, irëme serë apo kïnka, "Kurano ahken manati, atitome kïkujati?
- 19 përasiten irepentëto karahkuri enepotë wïja," kïnka. Irëmao karahkuri tënëpoe iijane iija.
- 20 Irëmao serë apo kïnka, "Akï iwekuhtuntëhpë serëirë ipë?" kïnka iijane.
- 21 Irëmaoto serë apo kïnka, Sisë iwekuhtuntëhpë," kïnkahto. Irëmao serë apo Jesu kïneuhti, "Irëme Sisëjarëpa ekaramatëkë imënpärë. Sehken Kan imënpärëpa ekaramatë ijaparëhpa," kïnka Jesu iijane.
- 22 Ma ijomi etatuwë iijane, kureto kïnëerekonma. Kïntën marëpato ipëepa.
- 23 Ma irë weipororëken Satusiton kïne iija. "Waiweihpëton nai aonaewapa," kaneton namoro. Irëme serë apoto kïnka.
- 24 "Tamo, serë apo nai Mosesija iwanmatoponpë. Wïtoto waiwehtuwë inmukunnankërë ahtao, irëmao ipitïnpë tëhpëpore akëmihpëjapa tipipi itipihhtëpotomepa iija.
- 25 Pena 7me wïtototon teese, ëtakëmihton namoro. Irëme tipï tëpëse ikëtërïja, irëmao inmukunnankërë wateese. Irëme ipëkërënorojapa tëpësere ipitïnpë.

- 26 Mëe marë wateese in mukunnankërë. Irë aponkërëpa wateese ipëkërën. Irë apomeneto teese 7manonpëton.
- 27 Irënehka ipitinpëkon marë wateese wenaë.
- 28 Irëme ekapon apomo nehtan entatuwënepa? Akimo ipihkonme nehtan? 7manton ipitinpëme mëe," kinkahto.
- 29 Ma irëmao serë apo Jesu kineuhti, "Pëë, kure manati pëera, imenuhtëhpë marë ëwamekene. Sehken Kan ikari marë ëwamekene nai," kinka.
- 30 "Enpakatuwënepa epitintëewapato nehtan, injontaewa marëpato nehtan. Kaputao ahtao, ensuton aporopato nehtan.
- 31 Witoto enpakatohpëpa pëera manati. Kanja katoponpë ëëjane inejatëewa manati? Serë apo ijomihpë,
- 32 'Wirë Aparahkan ineponanma, Aisaki marë, Jeikopi marë' katoponpë iija inejatëewa manati? Waiweihpë ineponanmameta nai Kan. Aenen ineponanmamehkasan nai Mëe," kinka Jesu iijane.
- 33 Ma ijomi etatuwë tapimantomoja, kureto kinëerekonma Jesuja iwanmatohpë.
- 34 Ma Jesu jomi ineusewa Satusiton iwehto, etatuwë Parasitomoja, irëmaoto ëija tiwëmoinje.
- 35 Irëmao ihtaokon Jesu ikune, Mosesija katoponpë mëe iwarë, irëme serë apo kinka.
- 36 "Tamo, eke nai iwanmato irasarën Mosesi inmenuhtëhpëtaon?" kinka.
- 37 Ma serë apo Jesu kineu, "'Kitamukon Kanse ehtë, amerarë aawënkönke, amerarë ëwehtohkönke, amerarë ëwëhpunëhtohkönke marë!'
- 38 Irë apo nai waporën iwanmato, irasarën marë irë.
- 39 Irë aporo marë nai ipëkërën iwanmato aporopa,' katoponpë.
- 40 Amerarë Mosesi inmoi itikato serë tuweimanton. Amerarë Kan jomi ipononenpëton inponopihpë itikato marë," kinka Jesu iija.
- 41 Ma Parasiton iwëmomirihtaonkërë ahtao, serë apo kinka Jesu iijane.
- 42 "Eke mipunëjati Kan inkainëhpëpë? Akï inmuku mëe?" kinka. Ma serë apoto ijomi eune, "Teihpë inmuku mëe," kinkahto iija.
- 43 Ma irëmao serë apo kinka Jesu iijane. "'Atitome ipapanme iweirihtaon, serë apo Amore kinejatëpo Teihpëja, "Ëtamu," kato. Serë apo Teihpëja katoponpë.
- 44 "Serë apo kinka Kitamukon Jitamuruja, 'Tahpame pitë ehkë japëtun weinje, ëjatotahton rïse pitë wae ëhpu inerekanme,' kato." timenuhtëe Teihpëja," kinka iijane.

⁴⁵ Ma Këpëewa 'Tamome nai Mëe,' tii'kae Teihpë ipë, irëme atitome nai imukume? Owa," kinka Jesu iijane.

⁴⁶ Ma irëmao ineusewato kinei Jesu ijomi. "Eke kato serë kaewa marëto kinei iija, irë weiporoto kinnonta.

Matiju 23

¹ Ma irëmao serë apo kinka Jesu tapiiimantomoja, tmarimikahtomoja marë.

² "Mosesi ipatahpëponme nai inmoipë iwanmaneton, Parasiton marë.

³ Irëjanme iwanmato iijane imoitë. Niwanmanërëken namoro, mërëmeto nai inmoijewa irëme inirikomorëken inkusewa ehtë.

⁴ Iwëenemato iponojan mëesan ënmoikonme amiine apon. Irëme ëmume ërïjati. Mërëmeto nai itipïpisi marë inmoijewa.

⁵ Ma ëikarë neranomanërëken mëesan wïtototon ineneme. Nëtaramanërëken marëto. Monome tipookon ehpi rijanto, monoke marëto tiputupëkon injan.

⁶ Apëi rasarënpö marëto nai tiweikoe tiwëewehtohkonmao. Apëi rasarënsë marëto nai ëwëmontohkontao.

⁷ 'Iwanmane' kato ëëjane, etase marëto nai annapo, ëjomikonme. Sehken ëematae irëketo nai tëwaraimakoerëken.

⁸ Ma irë apota ehtë ëmëinjamo. 'Tamo,' kapoewa ehtë wïtototomoja, tëinkenerëken nai ëtamukon, irëjanme kïtati ëimoitïme.

⁹ 'Pahko' kapoewa marë ehtë nonopontomoja. Tëinkenerëken nai Papakon, Nërë Kaputaon.

¹⁰ 'Iwanmane' kapoewa marë ehtë. Tëinkenerëken nai kiwanmanekon Këraisu Nërë.

¹¹ Wïtoto ipëetonme pitë nai, irasarënme teesen.

¹² Akïhpe ëikarë irasarënme nëtïrijan nërë apon paponomepa nehtan mijarëkenpa. Këpëewa nai paponomerëken iwëtïrihpë, nërë aponpa irasarënme nehtan nërënpë marë nëeresaramatan.

¹³ Ma tiwarë ehtë inmoipë iwanmanetomo. Tiwarë marë entë ëmëinjamo Parasitomo. Kurano aponoken ëmëinjamo. Kan iwemoitimatohpona titësanton mapurupoti. Tëpmme ëweikonke, irëme namoro marë maruhkapoti.

¹⁴ Ma tiwarë ehtë inmoipë iwanmanetomo, tiwarë marë ehtë ëmëinjamo Parasitomo. Kurano aponoken ëmëinjamo. Iweinjakahpëton imënpärë marë mihkërënmati. Akëresa marë mëturujati Kanja, wïtototon inenenmerëken. Irëme monome ëerihtohkon nehtan.

- 15 Ma tiwarë ehtë inmoipë iwanmanetomo Parasiton marë, kurano aponoken emëinjamo. Maa mītēti tunaimē iwētīhkaona, nono iwētīhkaona marë, tēinken tēnpasan iwanmatomere eējane. Nērē iwanmatuwē eējane, irēmao mahtōimējanorome marë nehtan nērēnpē, Seitēn eire iwehto aporopa marë nehtan.
- 16 Ma tiwarë ehtë emëinjamo, enura wītoto makenahtēti. Serē apo mīkatire, 'Aerē wīkae eējane, pakoroimējanme,' katuwē wītotoja, imoipora nai mīkatire. Kēpēewa nai serē apo kato 'Aerē wīkae eējane pakoroimē awēn koutujanme,' irēhkasan nai ikuruma tīmoiporenme, omi isaikapopīnme marë nai. Irē apo mīkatire.
- 17 Kahpēmerēn emëinjamo, enupīn marë emëinjamo. Ano nai iwaē, koutu? Owa, pakoroimē, Kanjanorome rīpoton? Ano nai iwaē? kure wīkae eējane.
- 18 Serē apo marë mīkatire 'Aerē wīkae eējane, ekaramato apēijanme,' kaneton imoipora nai. Kēpēewa nai 'Aerē wīkae eējane, ekaramato apēi ijuwēnjanme,' kaneton. 'Nērēhkasan nai tīmoiporenme,' mīkatire.
- 19 Kahpēmerēn emëinjamo, enura marë emëinjamo. Ano nai iwaē? Ekaramato apēi ijuwēn? Owa. Ekaramato apēi Kanjanorome rīpoton? Ano iwaē? wīkae eējane.
- 20 Akīhpe nai 'Aerē wīkae eējane ekaramato apēi ijuwēntonjanme,' kato imoineme tīwehto aporopa.
- 21 Irē aporo marēto nai, 'Aerē wīkae eējane pakoroimējanme,' kane. Nērēnpē tīmoiporenme nehtan, Kan inawēnmahton jomi imoineme tīwehto aporopa.
- 22 'Akīhpe aerē wīkae eējane Kaputaonjanme' kane. Nērē 'Aerē wīkae eējane Kaputaon apēi ijuwēnjanme,' kane maarēto nai, ēenekaken.
- 23 Ma tiwarë ehtë emëinjamoro inmoipë iwanmanetomo, Parasiton marë kurano aponoken emëinjamo. "Ēnamekon imoitīhpē 1/10me mekaramati. Amerarē ēerepakon imoitīhpē 1/10me marë mekaramati. Ēipoinjeta wehtōhpē iwanmato, pīnē wehtōhpē iwanmato, inawīkaewa iwehtōhpē iwanmato marë. Irērēton marë inawīkaewarēn ehtë, 1/10me ēnapēihpēkon imoitīhpē ekaramato eējane inintakaewa ēwehtōhkon aporopa.
- 24 Enupīn apo wītoton makenahtēti. Werewere pisi, mēujati tēnīsemīhkaonopē, mērēme mono kameo mikuikati.
- 25 Ma tiwarë ehtë emëinjamoro inmoipë iwanmanetomo, Parasiton marë kurano aponken emëinjamo. Mahka ijuwērēken isukahpē aponoken, sehken saparari ijuwērēken ihsukahpē aponoken. Mērēme aawēne manati tannēseken emērēnpotē ēwehtōhkonke, ēinjanopīkonpē marë ētakamaewa manati.
- 26 Enupīn apo emëinjamo Parasitomo. Wapo pitē mahka awē, atītēkē, saparari awēn marë. Irēmao ijuwē marë tīkuijeta nehtan.

- 27 Ma tiwarë ehtë emëinjamo inmoipë iwanmanetomo, Parasiton marë. Ëke eni perihpikë tirihipë aporopa manati. Kurano ahken nai eneto ijuwë, mërëme, oninpëken ipokintato awë. Tannëseken marë nai ëke ijetipëke.
- 28 Irë aporopa nai ewehtohkon, ëjuwëne wıtoto inene kurano apo. Këpëewa manati awëne, tannëseken oninpëkenke emërënpotë ewehtohkonke, iripise ewehtohkonke marë.
- 29 Ma tiwarë ehtë inmoipë iwanmanetomo Parasiton marë. Kurano aponken emëinjamo, Kan jomi ipononenpëton onantoponpë kure mentahpuhti, perihpikë marë kure mikainëti tipatoro iweihpëton.
- 30 Serë apo mikati, 'Ainja itamuhtomohtao ahtao irëmaomo imunu inentamapoewa ainja ei,' mikatire.
- 31 Irë apo kahpëke ëëjane, Kan jomi ipononenpë warinenpëton inmukurënme ewehtohkon menepoti.
- 32 Irëmepa papakontokon iniri itipi akuhtëkënkërë itikatomerën ëëjane.
- 33 Ma ëkëi imunkë emëinjamo, ëkëi aporo eweikonke. Eekemo mamohkatahki mahtoimë ëerihtohkon.
- 34 Serë etatëkë, Kan jomi iponone wënohtae ëëjane, junmanton marë, iwanmaneton marë. Mërëme ihtaonkon wamirihtahki epupë miwëtahki, ewëmontohkontao mipijohtahki marë, pataton itipipo marë mamekanmapotahki.
- 35 Irë apo mehti amerarënororo tipatonoroton waritoponpë ëekapokehkatohkonme. Ëipu waritoponpëpëe, Sakaraja waritoponpëonarën. Parakija inmuku mëe Sakaraja. Nërënpë watirëe iijane pakoroimë imorao.
- 36 Aerë wıkae ëëjane amerarë irë aponton rıtan serëponton.
- 37 Ma Jerusarenpontomo, Jerusarenpontomo, Kan jomi ipononeton warine emëinjamo. Kan inennokihpëton ëëjane wamiritëne tëpuke. Wei wararë emunkëkon wamohtënëre apëisere weine, pijupiju imamarıja amohtëto aporopa, mërëme wıja ewëepikoeta mehtëne japë epinëna.
- 38 Irëjanme serë etatëkë. Ëpakorokon arıra nehtan.
- 39 Aerë wıkae ëëjane, jenewa pitëpa manati, 'Kurano Mëe, Jikohpa intapëentaerë iwëepihpë,' katohponarën ëëjane," kınka Jesu iijane.

Matiju 24

- 1 Ma Jesu kıntën pakoroimëpëepa. Irëmao inarimikahton kine iija, pakoroimë rihpë enepotome iijane. "Enekë Tamo, pakoroimë tënëpore, tirihipë, kaarime marë," kınkahto.

- 2 Irëmao serë apo kinka Jesu iijane, "Ëjanehkasanrë, serë enetë, wikaë. Amerarëpa serë tēpu ëijuwëta nehtan, amerarë nëematan," kinka iijane.
- 3 Ma nëërëken tahpameken ahtao Jesu, Orehipi pīipo. Irëmao inarimikahton kine iija. Serë apoto kinka iija. "Ekamaomo serë aponton nehtan? Irë iponohkë ainjaja. Atikemo ëwëehtohpa ainja nipunëhtan? Eke marëmo apënatomao iwehto ainja nipunëhtan?" kinkahto iija.
- 4 Ma serë apo kinka iijane, "Irëme tiwarë ëweikoe wae, ëtamërënpowamo ehtë.
- 5 Witototon nehtan tapiime jekaketo nëekahtëtan, 'Këraisu wī kaneton. Irëme namoro tapiimanton amërënpotan.
- 6 Iwëiratoematohkön marë menetahki, tiwërënpö marë metatahki. Këpëewa tēmëmarë nehtan irë aponton. Irëmemo ëhtihkaewa ehtë. Apënatopotaikenkërë pitë nehtan irë aponton.
- 7 Witototon nëiratoematan ëipënta. Nono entuton marë nëiratoematan ëipënta. Tiwërënorö marë erepanna nehtan. Tiwërënoroton marë tijakëreukontao nehtan. Nono marë nëëjuhtan patatomohtao.
- 8 Wapo mureja wëri akuikato ipitëto aporopa nehtan irë aponton.
- 9 Ma irë apo ijakëreumë ipitëtorëken pitë nehtan. Irëmaorëto aapëhtahki, ëtutukatahkito, waritahki marëto, amerarënoroton pata wararënponton marë kutuma ëijeneta nehtan, jepona ëweikonke.
- 10 Irëjanme marëpa tiwërënoroton jinontatan, timoitī ekantëtan tiwërënorö, ëseta marëto nehtan ëija.
- 11 Tapiime nehtan aerënta iwanmane, tapiime marë namoro namërënpotahki.
- 12 Monome iripi iwësankahpëke, ëse wehtohpa ipoina nehtan.
- 13 Apënatohponarën akunpainjewa iweihpëtomorëken nëipinmatan.
- 14 Kaputaon iwemoitimatohpë, tēkaporen eka iponohtanto amerarënorotomoja iwarëne iwehtohkonme. Irënehka apënato nehtan.
- 15 Ma Kan jomi ipononenpë Renijo inponopihpë serë. Setën iwetotomahpë enetuwë ëëjane teparahhtëe iripimīn patahpëpo. Irëme amerarë serëpë tiwarë ehtë.
- 16 Irëme wae amerarë amohkase Jurijapontomoja, sameken pīipona.
- 17 Sehken wae tipakorokon ijuwënonpëton iwihhtëseta iwetainkakoehkasan wae amohkatome, timënpärëkon waepa wae itëkoeta.
- 18 Tipitëhtaononpëton marë iwetainkaseta wae, tipookon waepa wae itëkoeta.
- 19 Irëmao taruhkanekentomoja kureta nehtan, mīnomanton, susupëkënonkërë imunkëton marë.

- 20 Konopomaota etëtohkön epekahtë, eretato weipota marë.
- 21 Irëmao monome iwemënparëmato nehtan. Waken teese irë aponton nono ipitëtoponpëpëerë. Irë apo marëpa wakenerën nehtan wenaë.
- 22 Akërekeme tirituwë Kanja, irëmaomo wītoton etihkai. Mërëme tijanorotonjanme akëremin apo Kan niritan.
- 23 Irëmaoto serë apo katan, 'Këraisu nai mërëpo. Onipo nai Këraisu,' katanto ëëjane. Mërëme eponatamo ehtë.
- 24 Tapiime Këraisu aponton nehtan, iwanmane aponton. Rīmanta ritan marëto namoro, tēnenta enepotan marë iijane. Këpëewa Kan ijanoroton etamërēnpoewa iweike, inamērēnpoewane nehtan.
- 25 Tiwarë ehtë, serë wiponojæ ëëjane esewankërë ahtao.
- 26 Ma 'Onipo nai Këraisu wītoto wapīnpo,' kato etatuwë ëëjane, irëmaomo tēewa ehtë ene. 'Pakorotao nēmēn Këraisu,' kato etatuwë ëëjane marë, eponatamo ehtë.
- 27 Mahto oreoreman iwëehto aporopa nai Kan iwetotomahpë iwëehtohta, Oosëtëpëe niweipotan Wesëtëponarën.
- 28 Anpohpe nai ëkehton, irëpo marë nēmontan akaramanton.
- 29 Ma iijanta ijakëreuimë apēnatuwë, Wei warunme nehtan. Nunnë marë weipoewa nehtan. Sirikëton marë nēhpapotan. Kapupëkënton marë nēējuhtan.
- 30 Ma irëmao Kan iwetotomahpë iwëehto awaintao nehtan kapupë. Tikaarike nehtan, tiwëeresaramatohke marë ikapurutu ijuwēnakii nehtan. Irëmao amerarë pata waararēnponton, wītoton wararë marë nēsenatan, Kan iwetotomahpë iwëehtohta enehpëke.
- 31 Tisuratiton ensuton ennohtan tiwapo, arima kau iretīhpë aeru apon etētanto. Irëmao tinekantēhpëton imonpotan pitë 4man weinjantonpëe norëtëpëe, Soirëpëe, Oosëtëpëe, Wesëtëpëe marë, kapu iweruhkapëe akoron iweruhkapëe marë namohtëtahki.
- 32 Ma iwanmato ipunëhtë, suko epipë. Tēnpohtato ipitërihta suko epiriija, irëmao maatahken konopo iwëehto ëwarëne nejan.
- 33 Irë apontonkemo serë ipunëhtë. Pena jinponopihpë iwehto enetuwë ëëjane, Kan iwetotomahpë iwëetohta maatahken nehtan irëmao.
- 34 Aerë wīkæ ëëjane, Isereujanaton itipikesewarën nehtan, amerarë jinponopihpë etihkaewankërë ahtao.
- 35 Kapupa nipëmetihtan, nono marë, këpëewa jijomi, ipëmetihsewa nehtan.

- 36 Jiwëehto wei nai wïtototon iwame, jiwëehto juru marë. Kaputaon ensuton iwame marë nai, Kan iwetotomahpë marë iwame nai, tëinken pahkorëken iwarë nai.
- 37 Nowamao iwehtoponpë aporopa nehtan, Kan iwetotomahpë iwëehtomaopa.
- 38 Pena nono imaewankërë ahtao tiwëewesekento wïtototon. Tijokïkon marë tëniseken iijane. Tepïtmtëekento, tïnjotaeken marëto, Nowa iwënmënto weiponarën kanawata.
- 39 Tuna iwëehtohponarënto pëeraken teese, erihtohkonponarën. Irërë aporopa nehtan Kan iwetotomahpë iwëehtomaopa.
- 40 Tuweme kïriton nehtan tïpitëpo, tëinken narëtan, akoronïnpë inëtan.
- 41 Tuweme wëriton nehtan wiikïpëhken, këpëewa tëinken narëtan, akoromnpë inëtan.
- 42 Ma irëme tiwenketa ehtë, Kan iwetotomahpë iwëehto juru ëwamekene iweike.
- 43 Serë ipunëhtë, aminëne iwëehto juru, pakoro entu iwarë ahtao, irëmaomo tiwenketa ei. Tïpakoro inapumakaewa marëmo ei, tïmënpärë inarëpoewa tiwehtome.
- 44 Irëme ehtarëmatëkë, pëera ëweikonmahtao, irëmaopa Kan iwetotomahpë nehtan.
- 45 Ma akïhpe nai ëhtaone tëntu erepa eneneme inawïkaewa iweihpë, ipëetoton erepa ajakaneme marë.
- 46 Inawïkaewa iweihpëke, nërë kure entu nïritan tiwëehtomaopa.
- 47 Aerë wikae ëëjane, amerarë tïmënpärë eneneme nërë rïtan.
- 48 Këpëewa nai awïkane. Serë apo kane tëwë tëwanëtao, 'Jentupa naru, téesewapa nai,' kane.
- 49 Irëme tëntu ipëetohton itutukan, nëewëjanërëken marë, tiwëinenmaenton akërë karaman enïjanërëken marë.
- 50 Irëme nërë entu nehtanpa, pëeraken mëe iweimahtao tëntuja. Iwëehtohpa ininmësewa ahtao marë.
- 51 Irëmao tïpëeto apëhpotan ijamuhtome. Aerëntahtomohtao nïritan, irëpo nësenatan, nësekiritihkatan tije ankëhtan marë," kïnka Jesu iijane.

Matiju 25

- 1 Ma irëmao serë apo kinkankërëpa Jesu iijane. “Ma wërimukuton 10man ikuhpïnme iwehto, aporopa nai kaputaon iwemoitïmato. Serë apo nosan iwehtoponpë. Titurikemeneto titëe tipitïsan epohtome iijane.
- 2 5mantomorëken junme teese, këpëewa imoitïhpëkon kahpëmerënto teese.
- 3 Titurikon eeku ahkehpë inarëewato teese kahpërënton.
- 4 Këpëewa junmanton, titurikon eeku ahkehpë tërëe iijane.
- 5 Tipitïsan téesewankërë ahtao amerarë nosan ënihpo teese, tiwënise marëto.
- 6 Ma enmepïrawë ahtao serë apo tëtäe iijane. ‘Auntëkë tipitïsan nejan irëme epohtatëkë,’ kato tëtäe iijane.
- 7 Ma irëmao amerarëto taunje, titurikonpëhto tehtarënmae. Kure marë tirëe iijane.
- 8 Irëmaoto serë apo tïïkae kahpërënton junmantomoja, ‘Ainja ituri eekuntëtëkë, ainja turi nenkepï,’ tïïkaeto.
- 9 Ma irëmao serë apoto tëuse iijane, ‘Owa, kiwaramekene nai ainja ituri eeku, epekahponetomoja tëtë ëjanorokon epekahtome ëëjane,’ tïïkaeto.
- 10 Ma wëriton itërihtao epekasepa, irëmao tipitïsan tiwëese. Irëmao iwehtarënmahpëton titëe akërë iwepitïntëtomaow iwëewehtohpona. Irëmaopa ota tapurëe iija.
- 11 Ma irënpëpëe ikuhpïnton imoitïhpë tiwëeserehpa. Serë apoto tïïkaere iijane amohtëtome, ‘Tamo apumakakë ainjapa ne,’ tïïkaerehto.
- 12 Ma irëmao serë apoto tëuse iija, ‘Aerë wïkae ëëjane, jiwame manati,’ tïïkae iijane.
- 13 “Irëme tiwarë ehtë ëmëinjamo, Kan iwetotomahpë iwëehto ijurupë marë, inpunësewa ëweikonke,” kinka Jesu iijane.
- 14 Ma maanopona witoto itëto aporopa nai, Kaputaon iwemoitïmato. Tëewankërë ahtao tipëetohton tomohtëe iija tija, ajakatohkonme timënparëton eneneme.
- 15 Waponoja timënparë tükaramae iija 5me. Tiwërënoraja marë timënparë tükaramae iija 2merëken, tiwërënoraja 1rëken. Iwarëtokomoro tükaramae iija iwarëne. Irënpëpëe titëe entukon tiwërënpona.
- 16 Wapo 5me mënparë apëinenpë orokome teese. Nërënpëja 5menkërëpa tëpëse.
- 17 Sehken 2me mënparë apëinenpë, orokome marë teese. Irëme 2me marëpa tëpëse iija.

- 18 Këpëewa teese 1me imënparë apëinenpë. Nërëja nono tamikae tinapëihpë onantome.
- 19 Ma akëresa entukon iwehtuwë, irëmaopa tiwëese. Irëmao tipëetohtonpa tomohtëe iija inirihpëkon ikuhtuntëtome.
- 20 Irëmao 5me mënparë apëinenpë tiwëese iija, serë apo tiikae tëntuja, 'Tamo enekë 5me mekaramane wija, irëme 5menkërëpa wapëine,' tiikae iija.
- 21 Ma irëmao serë apo tiikae entu iija, 'Kuranorën ëmë jipëetome, inawikaewa mei. Kure marë nriri jinekaramahpë. Pijanke inawikaewa mei irëme ijanta eneneme kirijae. Irëme jakërë ehkë sasame jiwehto ratoeme,' tiikae.
- 22 Ma ipëkërë 2me mënparë apëinenpë tiwëese iija. Serë aponkërëpa tiikae tëntuja, 'Tamo enekë, 2me mënparë mekaramane wija, irëmepa 2menkërë wapëine,' tiikae iija.
- 23 Ma irëmao serë apo tiikaenkërëpa entu iija, 'Kuranorën ëmë jipëeto, inawikaewa mei. Kure marë nriri jinekaramahpë. Pijanke inawikaewa mei, irëme ijanta eneneme kirijae. Irëme jakërë ehkë sasame jiwehto ratoeme,' tiikaenkërëpa.
- 24 Ma wenae 3me iwehto, 1me apëinenpë tiwëese iija, serë apo tiikae tëntuja. 'Tamo ewehto jiwarë, kaarime ëjomi, ikuruma marë ëmë.
- 25 Irëme ëno jiweike ënekaramahpë wija wonamï nonotao intahkaewa jiwehtome. Irëme serë ënekaramahpë wija wenehpa ëjapa,' tiikae.
- 26 Ma irëmao serë apo tause entuja, 'Wiripëme ëmë, aerënme akunura jiwehto ewarë. Jinanmëhpëta pëehto wija ewarë, jiniripininkërë apëhto marë wija, ewarë' tiikae iija.
- 27 'Irëme atõtome jinekaramahpë ëëja inirëewa mei pankutao? Jinekaramahpë ëëja apëhtomepa wija, imoitihpë marë jiwëehtomaopa,' tiikae entu iija.
- 28 Irëmao serë apo tiikae entu tipëetoriija, 'Jinekaramahpërehpa apëhkë, tinman eneneja ekaramatome.
- 29 Akihpe nai entume wītoto, nërëpa napëhtanenkërë ijeta iwehtome irënehka. Këpëewa nai entumere teesen, irënpë apëhtanpa iweinjanonpë.
- 30 Mëe jipëehtohpëre apëhtë ematë marë tikiman ewarunuhta. Ëwë nësena irëpo, tije ankëneton maarë,' tiikae." Irë apo Jesu kinpono iijane.
- 31 "Ma tiwëeresaramatohke Kan iwetotomahpë iwëepirihntao, amerarë iripimïn ensuton marë nehtan akërë. Irëmao irasarën apëi ijuwë tahpame nehtan.
- 32 Irëmao amerarë ohkinpëken wītotonon imonpotan tiwërën patapëenonpëton marë tēnpatarasapona. Irëmao najakatahki, wikapauimë, pokoton maarë ëihtaonton ajakato aporopa apëremiija.

- 33 Wikapauimë aponton tēpētun weinje nīritan. Kēpēewa poko aponton tēpējano weinje nīritan.
- 34 “Ma irēmao serē apo katan itamu tēpētun weinjantomoja. ‘Ohtē emēinjamoro, kure Kan ēriti, penarē jiwemoitimato wirīne ējanorokonme, nono rītoponpēmaorē wīja.
- 35 Ēinjenē weine, irēmao jerepa mekaramatēne wīja, jinaepanne marē, irēmao joki mekaramatēne wīja, ipakoronna marē weine, irēmao ēpakorokontao marē kīritēne.
- 36 Ipoonna weine mērēme kīpoontētēne, Ēsenē marē weine, kēpēewa jene, mēnehtēne. Apuruhtohtao weine, irēmao wīja marē mēnehtēne,’ katan itamukon iijane,” kīnka.
- 37 “Ma irēmao serē apoto neuhtan tīpatoro iweihpētun, ‘Tamo ekanmao ēinjenē ainja ēenene ēerepa ekaramatome ainjaja? Ekanmao marē ēnaepanne, ējohpatome ainjaja?
- 38 Ekanmao ipakoronna marē ainja ēenene ēpakorontētome ainjaja? Ekanmao ijahpēnna marē meine ēpoontētome ainjaja?
- 39 Ekanmao ēsenē meine ēene ainja itētome? Ekanmao apuruhtohtao marē meine ēēja ainja itētome?’ katanto apētun weinjanton,” kīnka.
- 40 “Ma irēmao serē apo katan Itamukon, ‘Aerē wīkae ēējane, wījanoroton paponoton marē, ijahpētēhpēke ēējane, wī marē kījahpētētēne ējahpētēhpēkon aporopa wīja,’ katan Itamukon iijane,” kīnka iijane.
- 41 Ma irēmao serē apo katan tēpējano weinjantomoja, ‘Wirīpēme emēinjamoro. Tētē itīpīponanoron mahtopona. Wirīpē itamu ijanorome inīrīhpē irē, isuratiton ijanorome, ijensuton ijanorome marē.
- 42 Ēinjenē weinere, kēpēewa jerepantēewa mehtēne. Jinaepannere, mērēme jījohpaewa mehtēne.
- 43 Ipakoronna marē weinere kēpēewa jīpakorontēewa mehtēne. Ijahpēnna weinere, mērēme jīpoontēewa mehtēne. Ēēsenē marē weinere, kēpēewa wīja tēesewa mehtēne. Apuruhtohtao marē weine kēpēewa jene tēesewa mehtēne,’ katan Itamukon iijane,” kīnka.
- 44 Ma irēmaoto serē apo neuhtanere, ‘Tamo, ekamao ēinjenēre meine, ainja inenenme, ēnaepannere, ipakoronna marē meine, ijahpēnna marē, ēsenē marē meine, apuruhtohtao meine, ējahpētēewa ainja iwehtome?’ katanerehto.
- 45 Ma irēmao serē apo Itamukon neuhtahki, ‘Aerē wīkae ēējane, wījanoroton paponoton marē injahpētēewa ēweihpēkonke, irēme wī marē jījahpētēewa mehtēne,’ katan iijane,” kīnka Jesu iijane.

46 'Ma namoro ennohtan itipïponanoro erihtohpona. Këpëewa tipatonoroton, itipïponarë erepasa iwehtohpona nihtanto," kinka Jesu iijane.

Matiju 26

1 Ma amerarë irë aponton iponohketuwë Jesuja, serë apo kinka tinarimikahtomoja.

2 "Serë ëwarëne nai, zwei ahtao ensu itëtoponpë ëpoe ikuhto wëewehtomao nehtan. Irëmaoto Kan iwetotomahpë ekantëtan, ëpupë tiwëtome," kinka iijane.

3 Ma irëmao Kan entu itamuhton tiwëmoinje, Isereujana itamuhton marë, Kan entu irasarën ijannapo. Kajapasi Kan entu irasarën eka.

4 Jesu warïtohpëto tiwëturëe ëija, aminëhto apoto watirise teese.

5 Serë apoto tiikaë ëija, "Kiwëewehtohkonmaota wakitiritëne pëeraken witototon ahtaohkasan wakitihtëne, ikarauwaewato iwehtohkonme kipëkëne," tiikaeto ëija.

6 Ma Petania patapo kinahkë Jesu. Kaasahpijanonpë pakorohtao Saiman eka.

7 Irëmao wëri kine iija. Pakara pisi enene. Kure tirepehken karapa awë kinahkë, irëmao Jesu iwëewetirihätao iputupë ikupine, tapiimeto kinahkë tahparapo.

8 Ma irë enetuwë inarimikahtomoja ëmumeto kinei wëripë. "Pëë, atitome tirepehken ekeimanë?" kinkahto ipë.

9 "Karapa epekahpotuwë iija, irëmaomo karahkuri apëi iijeta, ijahpëmintomoja ekaramatome," kinkahto ipë.

10 Ma iwëturutohkon etatuwë Jesuja, serë apo kinka iijane, "Wëri inpëkënosewa ehtë, kure jiriïjan mëe," kinka iijane.

11 Ijahpëminton nai ëhtaoneirë taanërën, këpëewa wae wi.

12 Serë karapeke jipun ikainë mëe, jonantohpë nehtarënman.

13 Aerë wikae ëëjane, ajahpe jeka iponopirihätao, nono wararënpontomoja, mëe mirihpë iponohtan marëto tiwëenuhtanihtohkonme mëepë," kinka Jesu iijane.

14 Ma irëmao 12mantomohtaononpë kintën, Kan entuton itamuhtomoja, Juresi Isakarija mëe eka.

15 Serë apo tiikaë iijane, "Ahtarëmo mirepentëtahki wija, mëe ekantërihtao wija ëëjane?" tiikaë. Irëmao 3ome sohputon ainja nekaramae ëëja ëkarahkurime," tiikaeto iija.

16 Irënpëpëe Jesu ekantëtoporën tërahtëe Juresija.

- 17 Ma Wii Itupanpm Ĕhto ipitētomaο, inarimikahton kine Jesuja. Serē apoto kinka iija, "Anpona ainja ehtarēnmae nihtan Ensu Itētoponpē ēpoe Iwēewehto ikuhtohpē," kinkahto.
- 18 Irēmaο serē apo kinka iijane, "Patapona tētē, irēpo kīri mepohtahki. Serē apo kase wae ēējane iija, 'Jijurupo nei' Kan kīwanmanekon, 'Irēme Ensu Itētoponpē Ĕpoe Iwēewehto ikukuse wae ēpakorohtao, jinarimikahton marē, nkan kīwanmanekon,' katēmo iija," kinka Jesu.
- 19 Irēme Jesu jomihpētaerēto kintēn, irēpo marē wēewehto apēi tirēeken, tēne iijane.
- 20 Ma irēnpēpēenonpē kokoinje ahtao tahpameken kinei Jesu 12manton marē, wēewehto apēipo.
- 21 Tiwēewetikonmahtao serē apo kinka Jesu iijane, "Aerē wīkae ēējane, tēinken nai jekantēne ēhtaone," kinka.
- 22 Ma irēmaoto kure ēmume kinei akērēnton. Irējanmeto tiwararēne tiwēturutohkon ipitēne ēija, "Tamo akīrēe? Wīrē?" kinkahto iija.
- 23 Ma irēmaο serē apo kīneuhti, "Jakērē wīi ihpanenpē ērinētaο, nērēinērē jekantēne," kinka iijane.
- 24 Aerē Kan iwetotomahpē nitēn, tīpē imenutēhpētaerē. Sekenkērē tiwarē ehtē nērēpē, Kan iwetotomahpē ekantēnepē. Enusewankērē mēe ahtao kuremo ei," kinka.
- 25 Ma irēmaο serē apo Juresi kīneu, ekantēnenpē mēe. "Jenpane, akīrēe, wīrē?" kinka. Irēmaο serē apon kīneu Jesu, "Ĕmēhkatē ēwarē," kinka.
- 26 Ma tiwēewetikonmahtaonkērē, wīi apēine Jesu. "Napohpa," kinka tīpaparīja. Irēmaο kīnijajaka kīnajaka marē tīnarimikahtomoja. Serē apo kinka iijane, "Serē apēhtē, tēhtē marē, jipun apo nai serē."
- 27-28 Irēmaopa mahka apēine. "Napohpa," kinka marē, irēmaο kīnekarama iijane. Serē apo kinka, "Serē itīkatē jimunu apo nai serē. Kainan jinehtē ipitēto serē. Jimunu nēentaman tapiimanton, iripīhpē wakenpa iwehtome.
- 29 Serē apo wīkae ēējane, "Serē jokī, eperu euhkahpē, inenīsewa pitēhpa wae. "Ĕwē awaintao wenīhtahtapae, Pahko iwemoitīmatomaopa," kinka Jesu iijane.
- 30 Wanpanto ikuhkehtuwē irēmaο ainja kintēn Orehipi pīipona.
- 31 Irēmaο serē apo kinka Jesu ainjaja, "Amerarē ēmēinjamo, jipē pīike mejati meinjarē. Serē apo nai imenuhtēhpē, 'Wīkapauimē apēren itutukatuwē ekīnpēton nēsapērēkatan,' kato kinka.
- 32 Sekenkērē jauntuwēpa wīhtae ēwapone Karariponapa," kinka.

- 33 Ma irëmao serë apo kinka Pitu iija, "Amerarë tahkenmo mëesan pïike nehtan ëpë. Këpëewa wehtae wï pïiketa taanerën," kinka.
- 34 Ma serë apo kinka Jesu iija, "Aerë wïkae ëëja, serë ikomamïporo, kurairu etapainjewankërë ahtao 'Mëe nai jiwame,' mikatae jipë 3ponarën," kinka iija.
- 35 Ma serë apo kinka Pitu, "Wajiwehtohponarën 'Mëe nai jiwame,' kaewa wehtaihta," kinka. Irë aponkërë kinka ainja amerarë inarimikahtonme.
- 36 Ma irëmao Jesu kïntunta Kesemanipona, ainja marë akërë. Irëmao serë apo kinka tinariinikah-tomoja, "Serëpo tahpame ehtë. Wï witëe onipona Pahkoja ëturëe."
- 37 Irëmao tükërë kïnarëti Pitu, Sepëri imunkëton, 2manton namoro. Irëmao ëmume tiwehto tipitëe iija. Amiïma marë awë teese.
- 38 Serë apo tïikae iijane, "Kure wae ëmume jawë, wajiweike. Irëme serëpo ehtë jakoronmerën. Ënïsewa marë ehtë," tïikaere iijane.
- 39 Ma irëmao maatahken titëe nërëken. Tiwerenapo tejukae nonopona. Tipaparïja tiwëturëe. Serë apo tïikae, "Pahko tirïtohpore ëëja ahtao, serë joki arëhpa jipëepa, sekenkërë jintapëentaerëta kïrikë, ëntapëentaerëhkasas kïrikë," tïikae.
- 40 Ma irëmaopa tiwëese tinarimikahtomojapa. Tiwënïsekento tëpose iija. Irëmao serë apo tïikae Pituja, "Pëë kënehken pitë wïkaihta," tïikae.
- 41 "Tiwarëken ehkë. Kanja marë ëturu, irïpirïja ëemapoewa ëwehtome. Irë apo kure nai aamorerïja, këpëewa nai ëpun ikaarinna," tïikae Pituja.
- 42 Ma irënpëpëepa titëe ëturëenkërëpa. Serë apo tïikae, "Pahko, serë joki arëtohpore ëëja ahtao jipëe, irëmao wenïhtae ëntapëentaerë," tïikae tipaparïja.
- 43 Ma irëmaopa tiwëese ijanepa. Tiwënïsekenenkërëpato tëpose iija, tënkiïwaekento.
- 44 Irëmaopa ëturëe titëenkërë 3me iwehtohponarën, tiwëturutoponpë tokotonmae iija.
- 45 Ma irënpëpëepa kïne tinarimikahtomojapa. Serë apo kinka iijane, "Ëeretatohkonme ënihtëkë. Etatëkë Kan 47Ma iwetotomahpë ekantëto ijurupo nei meinjarë. Irïpïmanton einjarïja jiwëekaramato ijuru nei," kinka.
- 46 "Irëme auntëkë, kïtëtëne. Enetëkë jekantëne nejan," kinka.
- 47 Ma Jesu iwëturuhätaonkërë Juresi kïne, 12mantomotaononpë. Tapïïmanton akenahätene, tïkasiparaimëkenton, tiwarapakenton marë. Kan entu inennokïhpëton namoro, Isereujana itamuhton marë.
- 48 Penankërë serë apo tïikae ekantëne iijane, "Mëe wiponëtae, nërënpërëmo apëhtë karime," tïikae iijane.

- 49 Irëmao kine Jesuja, serë apo kinka, "Aja jenpane," kinka, irëmao kinponë.
- 50 Ma irëmao serë apo kinka Jesu iija, "Jako emëhkatë, ënehtëhtaerë kirkë," kinka. Ma irëmaoto kine apëse.
- 51 Irëmao tēinken Jesu akērēn tīkasiparaimē apēine. Irëmao marē kinwihka, Kan entu ipēeto ipana ahkēne nērē.
- 52 Ma irëmao serë apo kinka Jesu iija, "Ēkasiparaimēpa iruhka enīta. Amerarē kasiparaimēpēkēnton wanehtan kasiparaimēkarē," kinka iija.
- 53 Pahkoja epekahto wija ewame nai? 50 taosēnmemo tīsuratiton ennokii Pahkoja, epekatuwē wija.
- 54 Mērēme irē apo karihtao wija, ekapon apomo imenuhtēhpē ētīhkai? Owa," kinka iija.
- 55 Ma irëmaorēken serë apo kinka Jesu tapīimantomoja, tija iwēepihpētomoja, "Aminēhton apo japēse mēnehti tīkasiparaimēke, tiwarapake marē? Wei wararē tahpame weine pakoroimē ekunnēntao wītotoon iwanmatome, irēpo japēsewa mehtēne," kinka iijane.
- 56 Irē apo kinei, amerarē Kan jomi ipononenpē inmenuhtēhpē itīkatome. Irëmao amerarē inarimikahpēton kinnonta, kīnetainka marēto ipēe.
- 57 Ma Jesu apēhtuwē iijane, irëmao tērēe iijane Kajapasija. Kan entu irasarēn mēe. Irēpo marē inmoipē iwanmaneton tiwēmoinje, Isereujanaton itamuhton marē.
- 58 Ma irëmao Pituja tiwekenaere, mērēme maarērēken teese mēe. Nērēnpē Kan entu rasarēn ijannapona tītēe. Tahpameken marē teese ipēetohtomohtao, Jesu warīkehto enetome iija.
- 59 Ma "Mēe iwehto rīpī jīwarē," kaneton tiwaere, Kan entutomoja, Jesu ekapokehkato, watīritome marē iijane. Sehken Isereujanaton itamuhton.
- 60 Tapīime, 'Mēe iwehto rīpījīwarē,' kaneton tiwēesere. Mērēme ēisapota ekapokehkato iijane teese. Ma ewērēnken zmanton tiwēese.
- 61 Serē apoto tīkae, "Kan pakoroimēpa wijarakapotae, irēnpēpēepa wīripotae 3weirēken ikomantuwē," kanenpē mēe tīkaeto ipē.
- 62 Ma irëmao Kan entu taunje, serē apo tīkae Jesuja, "Meta, ēekapokehkato? Irēme ekapon apo ijomikon meujan?" tīkae.
- 63 Mērēme onken teese Jesu. Ma irëmao serē apo tīkae Kan entu rasarēn. "Aerē nai Kan iwarē ewehto. Irēme aerē ēiponohkē ainjaja Kan inetanme. Mesaja emē, Kan inmukurēn?" tīkae iija.
- 64 Ma irē apo kahpēke iija. Serē apo tīkae Jesu, "Aerē mīkae, Nērē wī. Ēwēpa Kan iwetotomahpē menetahki, Kaariwaen apētun weinje tahpameken. Ikapurutuponapa iwēehto marē menetahki," tīkae iija.

65 Ma irëmaorë tipoo tikarakae Kan entu irasarëneja. Serë apo tiiikae timoitihomoja, "Etatëkene, Kan inupiman mée. Metati inupimato iija, irëme 'mée iwehto ripijivarë,' kaneton inerahtëewa kitati. Meinjarë kiwarëne nai iwehto ripi" kinka iijane.

66 Irëme eke mipunëjati mëepë," kinka. Ma serë apo tiiikaeto iija, "Watiritohpore nai mée," tiiikaeto.

67 Ma irëmao tipitokae enpatapo. Titukae marë iijane teinjakonke tēnpatapimoe marë iijane.

68 Serë apoto tiiikae iija, "Mesajame emë ahtao, etukanenpēton eka ejatē," tiiikaeto iija.

69 Ma pakorotaota teese Pitu, tahpameken teese annapo. Irëmao wēri tiwēese, serë apo tiiikae iija, "Emērē marē Karariponpē, Jesu akoronīnpē," tiiikae iija.

70 Ma irëmao "Owa nērēta wī, mée nai jiwame," tiiikae tapiimanton iwarē.

71 Ma irëmaopa maarē teese Pitu, ota pohtē. Irēpopa wērija tēnenkērē, tiwērēnoroja. Serë apo tiiikae tēkataontomoja, "Mēinērē Jesu Nasareponpē akoronīnpē," tiiikae iija.

72 Ma irëmaopa, "Owa, nērēta wī" tiiikaenkērē. "Aerē wīkae eējane, jiwame nai mée," tiiikaenkērēpa.

73 Ma irēnpēpēpa tiwērēnoro tiwēese ihtaonkon. Serë apo tiiikae Pituja, "Pēē, emērēinērē akoronīnpēihta, ejomi epunēhpon, ijomi aporosan nai ejomi," tiiikaenkērēpa.

74 Ma irēnehka aipīme tijomitae Pitu. "Aerēnme nai jijomi, Kaputaon iwarē. Jiwame nai mée, wīkaeihta," tiiikae. Irē apo tijomi tokotonkonmae Pituja. Ma irëmaorēken kurairu tētapainje.

75 Irëmaorë Pitu tēnutae Jesuja katoponpēpē. "Kurairu etapainjewankērē ahtao, 'Mée nai jiwameke' mīkatae 3me," katoponpēpē iija. Irëmaopa titēe ipēenepa. Kutuma marē tiwēsenaē nērēnpē.

Matiju 27

1 Ma awainatuwē amerarē Kan entu itamuhton, Isereujana itamuhton marē eijato tiwēmoinje, Jesu warito ipunēhtome iijane.

2 Irëme Jesu apēhtuwē, tērēe iijane Pantijasē Pairētēja ekaramatome, wītotonon ikuhpēnē mée.

3 Ma 'Jesu warijanto' kato etatuwē Juresija, Jesu ekantēnenpēja. Irëmaopa Juresi tēnutae. Irëme tmapēihpē 3ome sohputon karahkurinpē tērēepa iija Kan entu itamuhtomojapa, Isereujanaton itamuhtomoja marēpa.

- 4 Serë apo tīikae iijane, "Seripīma, ekapokehkatomīn wekantē, Kērēnmatononpēta marē wekantē," tīikae iijane. Ma irēmao serē apo tēuse iijane, "Eekehkatē manan ēērīse ainjaja? Ēmēhkatē ēikarē manae," tīikaeto iija.
- 5 Ma irēmao tīnapēihpē sohputon karahkurirīhpē tēmae iija pakoroimēta. Irēnpēpēpa tītēe ētaosepa.
- 6 Ma irēmao Kan entu itamuhtomōjapa tītomekae sohputon karahkurirīhpētōn. Serē apoto tīikae ēija, "Kan karahkurinmepa nai tīritōhpora serē, wītoto ekantētō irepenme iweihpēke. Wītoto imunu entamapoto irepenme iweihpēke.
- 7 Irēme tīnpunēpīkontaerē, ērinē rīne inonohpē tēpekase iijane irēnpēke, Isereujanatahton ekepī onantome irēpo. tīneiranopīkon ahtao tīwērēn patapēenonpētōn.
- 8 Irēme irē ejatēnēnkērē, wītoton serēmaonponarēn. "Munu iwēentamatoponpē irepetīnpēke epekatihpē serē nono," kanto.
- 9 Irē apo teese, Jerimajaja katoponpē itīkatome. Kan jomi ipononenpē Jerimaja. Serē apo tīmenuhtēe iija, "3ome sohpuke karahkurirīhpēkerēken Kan iwetotomahpē ikuhtuntētōponpē Isereujana itamuhtomōja.
- 10 Irepetmpēke ērinē rīne inonohpē tēpekase iijane, kīnka Jikohpa wīja," kato tīmenuhtēe.
- 11 Ma kuhpēne enpatarasaporo teparahētēe Jesu. Irēmao serē apo tīikae kuhpēnē iija, "Jujana itamurēn ēmē?" tīikae. "Aa nērē wī," tīikae iija.
- 12 Ma Kan entutomōja ekapokehkatuwē Isereujana itamuhtomōja marē, irēmao ijomikon ineusewa teese Jesu.
- 13 Irēme serē apo tīikae Pairētē iija, "Ijomikon meta? Iijeta ēekapokehkato iijane," tīikae.
- 14 Mērēme oraken teese Jesu, ijomitaewa. Irējanme kutuma kuhpēnē tīwēerekonmae ipē.
- 15 Ma iranta wararē tīwēewehtōhkonmao apuruhpētōn tīpatakapoepa kuhpēnēja, akīsehpe wītoton ahtao.
- 16 Ma irēmao apuruhtohtao teese Parapasi irīpīmantomōhtao.
- 17 Irēme wītoton iwēmōntuwē serē apo tīikae Pairētē iijane, "Ano ipatakapōsepa manati wīja? Parapasi? Owa, Jesu? 'Mesajame nai mēe,' kato" tīikae iijane.
- 18 Kēpēewa tīwēimōihkakōnke Jesu enehtōponpē tīija iijane, Pairētē iwarē teese.
- 19 Ma wītoto iwehto onankato ijuwē, tahpameken teese Pairētē. Irēmao tīpanpira tērēpoe ipītīja. Serē apo tīmenuhtēe iija. "Mēepēhta ehkē, ēipōinjeta

nai Mëe. Meinjarë têtamorehtë, irë jakuikan oninpëmeken," kato tîmenuhtëe iija ipitîja.

20 Mërëme Kan entuton, Isereujana itamuhton marë tîkutunmapoe wîtototomoja, "Parapasipa ipatakapotëkë," katohe, "Jesuhkasan watîripotë," katohe marë.

21 Ma irëmao serë apo tîikae kuhpënë iijane, "Anorënpa wipatakapotan ëjankonmepa?" tîikae. Ma irëmaoto "Parapasi," tîikae.

22 Ma irëmao serë apo tîikae Pairëtë, " Mëepa, eke wîrijan Jesu ëmesajakon?" tîikaere iijane. Ma irëmao serë apo tēuse iijane, "Wewe patëtëmanpo tîwëpokë," tîikaeto Jesupë.

23 Ma irëmao .serë apo tîikae kuhpëne "Atîtomepenpa,? Eeke nai mëe irîpîhpë?" tîikaere iijane. Irënpëpëe arimahpato tîkëhtuinje. "Wewe patëtëmanpo nîkaihta ainja ëëja," tîikaeto iija.

24 Ma irëmao akamatohpora wîtototon iwehto enetuwë Pairëtëja, wîtototomoja tîkutunkehkato marë, irëmao tîweinja sukato tēpëse iija. Tîweinasukae marë wîtototon inenenme. Serë apo tîikae iijane. "Wirë ekapokehkatomînme wehtae, mëe ëipoinjanta warîhpëpë ëëjane," tîikae iijane.

25 Ma irëmao serë apo tēuse wîtototomoja, "Mëe warîhpëpëmo ainja ekapokehkatëkë, ainja munkë marë," tîikaeto.

26 Ma irëmaopa Parapasi tapumakapoe Pairëtëja. Këpëewa Jesu ipijohkehtuwë, tēkaramae iija wewe patëtëmanpo tîwëhtome.

27 Ma irëmao kuhpëne isuratitomoja tērëe Jesu, tîwëturutohkon pakoropona. Irëmao amerarë tîsuratiton tîmonpoe iija. Irëme Jesu toinjeken iijane.

28 Irëmao Jesu ipoonpë tîsikae iijane nērënpë. Taririman pooke tîpoohtëe iijane.

29 Nērënpë marë tēhkîrenke tîpîmmtëe iijane iputupëpo. Irëmao waruma tîrëe iijane einja apëjano weinje itusinmere. Irëmeto tîwerenapo tejukae. Serë apo tîkakaeto iija, "Ëmërë Jujana Itamurën," tîkakaeto iija.

30 Irënpëpëe tîpi-tîpitokae iija. Warumake marë tîrehtatakae iijane.

31 Enëkehtuwë iijane, tînrühkahpëkonpa tîsikae iijane. Ipokarëpa tîpoohtëe iijane. Irëmao Jesu tērëe iijane wewe patëtëmanpo tîwëtome.

32 Ma itëkonmahtao wîtoto tēpëse iijane. Saiman mëe eka, Sareni inonopëenonpë. Jesu warîto epu tērëpoe iijane.

33 Irëme Kakotapona tērëe iija. "Putupënpë" kato Kakota.

34 Kakotapona ituntatuwëne irëmao tēnîsen tēkaramae iijane iija, kaaraman kutune oimahpë marë. Mërëme amëetuwë Jesuja inenîsewa teese.

- 35 Irënehka tiwëe iijane wewe patëtëmanpë. Irënpëpëe ipoonpë tajakae iijane. Wewe onopihpë pisi tëmae iijane tinapëikon ipunëhtome. Irë apo teese, Kan jomi ipononenpëja katoponpë, itikatome. Serë apo imenutëhpë, "Jipoonpë ajakatanto tiwararëne, wewe onopihpëke," katoponpë itikatome.
- 36 Irëmao tahpamekento teese ekatao, waiwehto enetome iijane.
- 37 Ekapokehkato panpira marë timenutëe iijane, epoe tiritome. Serë apo timenuhtëe, "Jujana Itamurën Mëe Jesu," kato.
- 38 Ma tuweimanton marë tiwëe iijane, aminëhtononpëton namoro. Tëinken apëjano weinje, akoron apëtun weinje, nna tiwëe iijane
- 39 Ma irënpëpëe Jesu waritohporo titëentomoja tëne. "Taani," tiikaeto iija. Tiputupëkon marë tëējuse iijane.
- 40 Serë apo marëto tiikakae iija, "Ma, 'Pakoroimëpa wijarakatae, irëmaopa wiritae 3 weirëken ikomantuwë' kanenpë ëmë. Irëme Kan inmukumerën ëmë ahtao pihtëhpa epupëepa," tiikakaeto iija.
- 41 Ma sehken Kan entuhton itamu teese. Isereujana itamuhton marë. Serë apoto tiikakae.
- 42 "Tiwerënoroton ipmmane mëe, mërëmepa nai ëikarë ëipinmaewa. Isereujana itamunme ëmë ahtao pihtëhpa epupëepa, irëmao ëepona ainja nehtae," tiikakaeto iija.
- 43 Serë apo marëto tiikae ëija, "Ma, 'Kan epona wae,' kane mëe, irëme eeke nairë Kan nipmman. 'Kan mukume wae,' kane marë mëe," irë apo tënëne iijane.
- 44 Irë apo marë aminëhto nonpëtomoja tipëkënose Jesu akërë watirëenton namoro wewe patëtëmanpo.
- 45 Ma 12 juru ahtao nono wararë tëwarunpainje, 3juruponarën.
- 46 3 juru ipohtë ahtao arima tikëhtuinje Jesu, serë apo tiikae, "Eroi, Eroi, rama sapatani?" tiikae. Serë apo nai kijomikontae, "Kan, Kan, atitome kinonta?" kato kiijane.
- 47 Ma irëmao serë apo tiikae ekatao iwesokahtëhpëton, ijomi etaneton, "Iraika amohtën mëe," tiikaeto.
- 48 Ma irëmaorëken tiwerënoroto tetainkae ijoki wae. Kaaraman tëmsen tihpae iija popoman aponpë, irëmao warumake tēpuruntëe iija ekaramatome.
- 49 Ma irëmao serë apo tiikae tiwerënoroton, "Ewëpitë Iraika iwëepi pitë kenetëne akoron nejan," tiikaeto.
- 50 Ma irëmaopa arima Jesu tikëhtuinje. Irënpëpëe tomoro tēnnose iija.

- 51 Ma irëmaorë marë kamisaimë pakoroimë awën tekarakae kawënopëe nonoponarën. Nono marë tiwëejuse. Tëputon marë tentakae.
- 52 Ëke onanto marë tiwëentapumakae. Tapiiimepa waiwehpëton tëntae Kan ijanoroton.
- 53 Jesu auntuwë waiweihpëpëpa, namoro marëpa taunje kurano patapona marëpato kintën. Witototomojapa tiwëenepoe waiweihpërehton.
- 54 Ma nono iwëejuhto enetuwë Jesu arënenpëtomoja, surati ikapitemiija, ipëetohtomoja marë, kureto kinëerekonma. Serë apoto kinka, "Aerë nai Mëe Kan imukumerën" kinkahto ipë.
- 55 Ma maarëkento kinahkë tapiime wëriton eneneton, Kararipëenonpë namoro Jesu iwekenanenpëton, Jesu ewenenpëton marë namoro.
- 56 Ma Meeri Makatarina, Meerinkërë ihtaone Jemesi imama nërë, Jose imama marë. Sepëri imunkë imama marë irëpo kinahkë kinenehkento.
- 57 Ma kokoinje ahtao timënpärëken tiwëese. Arimatijapëenonpë mëe, Jose eka. Mëe marë Jesu inarimikahpë.
- 58 Nërë Pairëtëja titëe, Jesu ekepïhpë epekase. Irëmao tërëpoe iija, "Kure arëkë," tiikaie.
- 59 Ma irëme ekepïhpë Joseja tënïhtëe. Irëmao tiipoontëe iija, isukahpë maaru poo aponke.
- 60 Tëkepïhton ipatame inirïhpë tëpu otatëhpë ipëkapin. Irëtao Jesu ekepïhpë tirëe iija. Irënpëpëe tëpu akoron timanakae iija ekepïhpë ota apurutome. Irëmaopa titëe.
- 61 Ma Meeri Makatarinapëenonpë kinahkë tahpameken otahpë weinje. Tiwërënoru Meerinkërë marëto kinahkë.
- 62 Ma awainatuwë, iwehtarënmato weipo, Kan entuton, Parasiton marë tiwëmoinje Pairëtë pakorohta.
- 63 Serë apoto tiikaie Pairëtëja, "Tamo ainja nenuta, mëe ëntahkatononpëpë serë apo kanenpë mëe, aenenkërë ahtao, '3wei iwehtuwë jauntahpae' kanenpë mëe.
- 64 Irëme mëe ekepïhpë eneneton tirikë, 3weiponarën. Tiwërëmaotahken inarimikahpëton nehtan koko ahtao ekepïhpë arëtome iijane tiwërënpona. Irëmao 'Waiweihpëpa nai taunje,' katanerehto ipë. Irëmao wapo entahkatoponpë iija iwaerënken wiripëme nehtan, ijomikon wenae," tiikaeto.
- 65 Ma irëmao serë apo tiikaie Pairëtë iijane, "Ësikoutukomoro ennohtëkënpa, namorohkasan tiritëkë eneneme," tiikaie iijane.
- 66 Irëmaoto titëe ekepïhpë onantoponpëpona. Tëpu apuruto marë tëpëpoe iijane tëkiinenke. Irëmaopa sikoututon tinëe iijane eneneme.

Matiju 28

- 1 Ma eretato wei ikomanto iwētīhkatuwē, wapono wei ipohtē ahtao, irēmao Meeri Makatarinapēenonpē tītēpa, ekepī onantoponpēpona, tīwērēnoro Meeri marē akērē tītē.
- 2 Irēmao kaarime nono tīwēejuse, kapupēe Kitamukon ensu iwītēhpēke. Apuruto tēpu tīmanakae iija. Nērēnpē tahpameken marē teese ijuwē.
- 3 Oreoreman mahto iwehto aporopa teese. Tikorojeken marē ipoo teese, sino aporopa.
- 4 Kure sikoututon narike teese, kīrīkīrīme marēto teese, waiweihpē apo marēto teese.
- 5 Ma irēmao serē apo tīikae ensu wēritomoja, "Nariketa ehtēkē, jīwarē, Jesu miwati epupē tīwēhpē?"
- 6 Mērēme nai waken serēpo, taunjepa nai, tījomihpētaerē. Ohtēkēkatēti, Kitamukon ipatahpē ene.
- 7 Irēmepa samekem tētē, inarimikahtomoja iponohtome, 'Waiweihpēpa nai taunje. Ēwaponepa nītēn Karariponapa. Irēpopa menetahki,' katatē iijane," tīikae ensu wēritomoja.
- 8 Ma irēmaorēkenpato tetainkae onantoponpē otapēepa tīwepatahpkōnpē. Nariketo teese. Kure marēto sasame teese. Irēmepato tetainkae inarimikahtomoja iponohtome.
- 9 Iwetainkakonmahtao Jesu tīwēenepoe iijane, "Ēentati," tīikae. Irēmaoto tītē iija, tejukae marēto iija. Ihpu marē tēpēse iijane. Irēmao serē apo tīikae, "Ēemikantaikerēn Ēmē," tīikaeto iija.
- 10 Irēmao serē apo tīikae Jesu iijane, "Nariketa ehtēkē, kīponohtatēhpitēpa, jakēmihptomojapa. Kēpēewa 'Karari inonoponamo tētē, irēpopa kēnetahki,' katatēhpa iijane," tīikae Jesu wēritomoja.
- 11 Ma iponosepa nosan itētuwē, irēmao sikoutu imoitīhpē Jesu ekepīhpē enenenpētōnpatītē pataponapa. Kan entutomoja tīponose iijane amerarē tīnēnhpēkon.
- 12 Irēmaoto tīwēmoinje Kan entuton, Isereujana itamuhton marē, ēija tīwētūrutōhkonme. Irēmao tīpuse karahkurike tīrepentēe iijane sikoututon.
- 13 "Serē apo katēmo wītōtotomoja, 'Inarimikahton tīwēese koko ahtao, ainja iwēnikīrīhtao ekepīhpē arētome,' katēmo" tīikaeto.
- 14 Irē apo etatuwē kuhpēnēja, ēhtīhkaewamo ehtē, ainja nētūrujae iija ikarau inapēsewa ēwehtōkonme," tīikaeto iijane.
- 15 Irēme karahkuri tēpēse iijane, ijomihpēkōntaerē marē tīponosere iijane. Irējanmeto irē iponohtoponpē iponōjanēnkērē Jujanaton serēmaonponarēn.

16 Ma irëmao 11manton kintën Karari inonopona piiïpona. Jesuja katoponpëtaerë.

17 Irëpopa ainja kinepori, "Ëemikantaikerën ëmerë, kinka ainja iija. Mërëme ainjahtaonton inekanihpe kinei.

18 Irëmao maata Jesu kine ainjaja. Serë apo kinka, "Amerarënoru entumerën jiri, kaputaonton entume, nonoponton entume marë.

19 Irëjanme tëtëkë amerarënoruja, ohkïnpëken wïtototon arimakatë wijanorome. Pahko ekajanme marëtomo enmëntë, inmuku ekajanme marë, Iripïmm Amore ekajanme marë," kinka ainjaja.

20 "Iwanmatë marëtomo amerarë ëwanmatoponpëkon wïja, irë imoipotome ëëjane. Mërëme aakerëne wejæihtu wei wararë, taanerën marë," kinka Jesu ainjaja.

Maku

Maku 1

- 1 Ma, serë tëkaporen eka ipitëto Jesu Këraisupë. Kan inmukurën Mëe.
- 2 Serë apo nai Aiseja inmenuhtëhpë Kan ijomi iponone Mëe. "Ëponone wennahtae ëwapo, ëwëehtohpë nihtarënmatahki Mëe.
- 3 Witoto nekaripatan oiimëpo. Serë apo nkatan, 'Kitamukon iwëehtohpë ehtarënmatakë, ëema tipatoro tiritë iwëehtome,' katan."
- 4 Irëtaerë tiwëese Jan oiimëpona, witoto enmëntome. Serë apo iwanmato iija teese. "Epanamatëkë ëripïhpëhkon weinje, ëenmënpotë marë tunahkao, ëripïhpëhkonpa waken iwehtome," tiikaë.
- 5 Irëmao amerarë Jurijaponton titëe iija, Tënmëinje marëto iija Jorënhkao.
- 6 Ma, serë apo Jan iwehto teese. Kameo ihpotïnpëke teepontëe. Kau pihpë ikamisa ewanme teese. Sunari otïme teese, wanë marë innapïnme teese.
- 7 Serë apo inponopi teese, "Jiwenae nejan jiwaen. Mëe ihtai inpokatome jiweejukato emike wae.
- 8 Ma, tunahkaorëken kënmëinjati, Nërëhkasan ëenmëntahki Irïpïmïn Amorehtao," tiikaë Jan.
- 9 Ma, irëmao Jesu tiwëese Nasare patapëe, Karari inonoona. Irëme Janja tënmëinje Mëe Jorënhkao.
- 10 Tunapëepa Jesu iwepatakarïhtao, kapu terowakae. Irëmao Amore iwïhtëto tëne iijane Jesupona, uhtukuimë apo.
- 11 Irëme serë apo orni tëtäe iijane kapupëen, "Jinmukurën ëmë, jinpïnu, kuure wae sasame ëpë," kato tëtäe iijane.
- 12 Ma, irëmaorëken Amorerïja tënnose Mëe oiimëpona.
- 13 Irëpo teese 40 weiponarën, Setënja ikuhtome. Ototon marë ëire teese irëpo. Ensuton Mëe innontaewa teese.
- 14 Ma, Jan apuruhtuwë, irëmao Kararipona titëe Jesu. Irëpo tëkaporen Kan eka tïponose iija.
- 15 Serë apo tiikaë, "Meinjarë Kan inehtë ne. Kan iwemoitïmato nai maatahken. Ëripïhpëhkon inontatë. Tëkaporen eka epona ehtë," tiikaë Jesu.
- 16 Ma, Karari ikutupë etanme Jesu itërihtao, irëmao Saiman tëne iija, akëmi Anturu marë. Kutu emaneton namoro kutupëhkao, kana apëineme iweikonke.
- 17 Irëmao serë apo tiikaë Jesu iijane, "Ohkë jakërë, witoto apëineme kïrijati, kana apëhtoponpë aporopa ëëjane," tiikaë.

- 18 Ma, irëmaorëken tikutuh-pëkon tìnontaeken iijane, Jesu akërë itëtohkonne.
- 19 Ma, maatahken títëe Jesu, irëmao Jemesi tëne iija, Sepëri inmuku mēe. Jan marë tëne iija akëmirë. Kanawataoto teese, tikutukonpëhto tehtarënmae.
- 20 Irëmaorëto tomohtëe Jesuja. Irënpëpëe tipapakon Sepëri tìnëe iijane kanawataorë, ipëetohton akërë. Irëmao Jesu akërëto títëe.
- 21 Ma irëmao Kapenijanponato títëe. Irëpoto teese eretato weipo. Irëmao Isereujanaton iwëmonto pakorohta títëe Jesu. Irëpo iwanmato tipitëe iija.
- 22 Ikuruma iwanmahpëke iija, wítototon tiwëerekomae ipë. Inmoipë iwanmaneton apota tiwanmae iija.
- 23 Ma, irëmaorëken wëmontohtao kírri teese, wiripë inawënma. Irëmao nërë tikëhtuinje.
- 24 Serë apo tiiëke, "Atise manan ainjaja. Jesu Nasarepon emë? Ainja eriniikatome mēne? Jiwarë manae. Iripimín emë, Kan innenokihpë," tiiëke.
- 25 Ma irëmao kutuuma serë apo tiiëke Jesu iija, "Oraken ehkë. Mëetaehkasan epataka," tiiëke.
- 26 Irëmao kutuuma wiripëja tēwatannëse wítoto, irënpëpëe tikëhtuinjeken tepatakae wiripë.
- 27 Irëmao kuure wítototon tiwëerekomae. Serë apoto tiiëke ëija, "Eeke nai serë? Kainan iwanmato serë? Tikurunke nai Mēe. Wiripëton akaman marë, irënpëpëe nimoijan," tiiëkaeto ëija.
- 28 Irëmao sameken eka tiwësaimae Karari inono wararë.
- 29 Ma tiwëmomihpëkonpëe tipatoroto títëe, Jemesi, Janton akërë. Saiman, Anturu, namoro pakorohtahto títëe.
- 30 Irëpo teese Saiman aohpī waitahpo, këike. Nërë tiponose iijane Jesuja.
- 31 Irëme iija títëe, einjapë tēpëse iija. Tanunnëse marë iija. Irëmaorëkenpa këiketa teese. Irënpëpëe wërija Jesu tijahpëntëe.
- 32 Ma irëmao wei iwëtihkatuwë, wítototomoja tēnese ësenëtoton Jesuja, wiripë inawënmahton marë.
- 33 Amerarë pataponton tiwëmoinje, ipakoro otapohkii,
- 34 Irëmao tapiime oninpëken injetununpëkonpëepa, kurepa tirëene Jesuja. Tapiime wiripëton marë tēnnose iija. Wiripëton iwëturuto marë takamae iija. Jesu iwehto wiripëton iwaarë iweike.
- 35 Ma irënpëpëe awainaewankërë ahtao taunje Jesu, kokosankërë ahtao. Pakoropëe títëe tiinenpona tiwëturutome.
- 36 Irëmao Saimantomoja tiwae, tokoronton maarë.

- 37 Jesu epohtuwëpa iijane, serë apoto tīkae iija, "Amerarënoroton ëwanë," tīkaeto iija.
- 38 Irëmao serë apo tīkae Jesu iijane, "Nnpa, tiwërënpona kitëtëne, pata ihpësantonpona. Namoroja marë wae Kan ijomi iponopise. Irëjanme wëepi," tīkae.
- 39 Irëmaoto Karari inono wararë titëe. Iwëmonto wararë tiwanmae iija. Wiripëton marë tēnnose Jesuja wītotoontae.
- 40 Ma kīri tiwëese Jesuja, kaasaimëhpijan. Tiwërenapo tahpame teese erekomatome. Serë apo tīkae iija, "Kure ëëja ahtao, kurepa kīrikë," tīkae.
- 41 Ma irëmao tiwëinjapīnmae Jesu, irëme tēinjake tēpëse iija. Serë apo tīkae, "Ma, kure wīja, kurepa kīrijae," tīkae.
- 42 Irëmaorëkenpa kure teese kaasaimëhpijanonpë.
- 43 Ma irëmaorëken tihtarënmaere iija ennohtomepa. Serë apo tīkae iija.
- 44 "Wītoto wararënorōja inponosewamo ehkë. Kan entujarëken ëenepota, irëmaomo kurepa ëritoponpëpëkën ënekarama ekarama, Mosesi inmenuhtëhpëtaerë, ëwëiponohtome iijane," tīkae iija.
- 45 Këpëewa teese mēe. Iwararënorōjahkasan tiponose iija eka. Irëme patatonponapa itëtohpōra teese Jesu, tēkarenme iweike. Irëme wītoto wapīno teese. Mërëme iijato titëe wītotoon ooninpëken patapëenton.

Maku 2

- 1 Ma akërera wei iwehtuwë Jesupa tiwëese Kapenijan-pona. Irëmao pakorotapa iwëehto, tētae wītotoতোমোজা.
- 2 Irëmeto tapīime tiwëmoinje iija, iwëmontohtoporakento teese pakoro tannëseken iweike. Ootapohtë marë tannëseken teese. Irëpoto tiwanmaene Jesuja tapīimanton
- 3 Irëmao 4mantomoja koneneman, tērëe Jesuja.
- 4 Tapiime wītoto iweike enmëntohpora teese iijane Jesuja. Irëmeto kawë tiwënnannuse. Irëmao apuruto titorekae iijane Jesu epoe. Koneneman enihtëtome iijane waitahporo.
- 5 Tëpona iwehtohkon enetuwë Jesuja, serë apo tīkae konenemanoja, "Jinmuku ëripīhpëtonpa waken wirījajae," tīkae.
- 6 Ma inmoipë iwanmaneton tahpameken teese ihtaone. Serë apoto tiwëhpunëse tēwëne.
- 7 Atītome irë apo nkan Mëe? Kan enëjanë. Akī nai iripī waken tirīneme? Kanrëken nai iripī waken tirīneme" tīkaeto.

- 8 Ma irëmaorëken, irë apo iwëhpunëhtohkon Jesu iwarë teese tomoreke. Irëmao serë apo tīikae iijane, "Atītome nai irë apo ëwëhpunëhtohkon?"
- 9 Eeke wīkanëhkatë konenemanoja? 'ërihpīhpëtonpa waken nejan wīkan?' Owa. 'Aunkëpa ëehkepa arë tēhpa,' wīkan?
- 10 Serëpo nai, Kan iwetotomahpë ikurun, wītoto irīpīhpë waken tīrine, nërë ipunëpīse wae ëëjane," tīikae.
- 11 Irëmao serë apo tīikae konenemanoja. "Aunkë, ëehkepa itomekakë ëpakorotahpa tē, wīkae ëëja," tīikae.
- 12 Irëmepa taunje, tēhkepa tītomekae iija. Irënpëpëepa tītëe inenekonme. Ma, irëpë tīwëerekonmae wītoton, "Kure nai Kan, kīnenepīnkon keneti," tīikaeto ëija.
- 13 Ma irëme tītëepa Jesu ikutupë etanme. Irëmao tapiime wītoton tīwëese iija. Irëme iwanmato tīpitëe iija.
- 14 Irënpëpëepa tītërihtao, Rihpai tēne iija, Apeju inmuku mēe. Tahpameken teese kantorotao, ruwani apëipo. "Jakërë ohkë," tīikae Jesu iija, irëmao Rihpai taunje, tītëe marë akërë.
- 15 Ma irëmao Rihpai pakorohtao tīwëewese Jesu. Tapiime ruwaniton akërë tahpame teese, irīpīmanton marë akërë teese, inarimikahton marë akërë teese Tapiime marë teese akërë itēhpëton.
- 16 Ruwanitomohtao irīpīmantomohtao marë. Jesu iwëewehtī enetuwë inmoipë iwanmanetomoja, serë apoto tīikae inarimikahtomoja. "Atītome ruwanitomohtao nēewejan, irīpīmantomohtao marë?" tīikaeto.
- 17 Ma irë Jesuja tētae, irëme serë apo tīikae iijane, "Kuranoton nai, rataraseta, ësenëtotomorëken nai ratarase. Wīirë wëepī kuranoton amohtënemeta, irīpīmanton amohtëehkasan wëepī," tīikae.
- 18 Ma Jan inarimikahton ëihtaoorëken ëewesewa teese, tīwëturutohkonme Kanja, sehken Parasiton inarimika. Irëme wītoton tīwëese Jesuja ëturëe. Serë apoto tīikae iija. "Atītome nai Jan inarimikahton ëewesewa, sehken nai Parasi inarimikahton ëewesewato, kēpëewa nai ënarimikahton," tīikaeto iija.
- 19 Ma serë apo tīikae Jesu iijane, "Ekapon apo nairë tīpītīsan imoitī? ëewesewa nai tīpītīsan akërë ahtao? Owa. Ihtaone iweike nēewejanto.
- 20 Mërëme ëwë irë apota nehtan, ipëene tīpītīsan arëtuwë, irëmaohkasanpato ëewesewa nehtan," tīikae.
- 21 Eeke manatirë ëpookon iwekarakatuwë, ekehpë mapinjati kainanpë? Owa. Irë apo ahtao isukatuwë kainan poo nekarakanpa. Irëmao marë poo ekehpë nekarakatan ipëe iwemokihpëke. Irë apo ahtao, iwae monomenkërë nehtan iwekarakahpë poo.

- 22 Ma sehken nai tiriinan tenisen, inenintēewa nai wītoto ipihpē ekehpēhtao. Irē apo ahtao netohkatan ipihpē, tēnisen marē nēentamatan, ipihpē marē nēekeimatan. Tiriinan tēnisen tēnintēpore kainantao, irēmao kure nehtan ekēnērē.
- 23 Ma eretato weipo tītēe Jesu tīpitēhtahkarē. Irēmao aanai apon inarimikahtomoja tīpēse tītēkonmahtao.
- 24 Irēmao serē apo tīikae Parasiton, "Enekē eretato weipē akamato isaikan ēnarimikahton," tīikaeto Jesuja.
- 25 Ma irēmao serē apoto tēuse Jesuja. "Teihpēton iwehtoponpē, inejatēewa manati iwēsapēkēmakonmahtao, ēinjenē marē iweikonmahtao?"
- 26 Kan entu Apaja iwehtoponpēmao irē. Kan pakorohtahto tiwēmēinje, Kan iijanoro uru tēese marē iijane. Kan entuton iijanororēken irē. Tokorontomoja marē tēkaramae Teihpēja," tīikae.
- 27 Irēmao serē apo tīikae iijane, "Eretato iijanorometa nai wītoton. Eretato Kanja tīrēe wītoton iijanorome.
- 28 Irēme Kan iwetotomahpēhkan eretato wei enturēn," tīikae.

Maku 3

- 1 Ma tiwērēn weipo Isereujana iwēmontohta tītēe Jesu. Irētao teese kīrī, iwēinjaparimahpē.
- 2 Irēpo marē teese wītoton, Jesu ekapokehkasanton. Jesu tēneken iijane, ekapokehkatome, eretato weipo kīrī epinēhto Jesuja tēneken iijane.
- 3 Irēme serē apo tīikae Jesu iwēinjaparimahpēja, "Pīrepa ehkē wītoton ineneme," tīikae.
- 4 Irēmao serē apo tīikae Jesu wītototomoja, "Aano kure nai eretato weipo? Kure tīrīto? Owa. Wīrīpēme tīrīto? Owa. Wītoto ijahpētēto? Owa. Wītoto warīto?" tīikae iijane. Mērēmeto ineusewa teese.
- 5 Irēmao wītoton timenekae Jesuja. Tīikarautae marē ipēkēne. Kure marē tiwēerekomae inmoipīnme iweikonke. Irēme serē apo tīikae kīrīja, "ēinja itīnma, tīikae." Irēme tēinja tītīnmae iija. Irēmaopa kure teese einja, penarē kure einja iwehto aporopa.
- 6 Irēmaopa Parasiton tītēe ipēenepa, Jesu eremato ipitētome iijane. Erotē inarimikahton maarē.
- 7 Ma irēmaopa ipēene tītēe Jesuton ikutupēpona, tīnarimikahton maarē. Mērēme tapīime wītototomoja tiwekenae Jesu, Kararipēnonpē namoro.

- 8 Jesu inirihpë eka etatuwë iijane, tapiiman tiwëese iija. Jurijapëenton, Jerusarenpëenton, Airumejapëenton, Jorën mēnpēkēnponton, Tairē imoraonton, Sairē imoraonton marē.
- 9 Tapiime wītoton iweike serē apo tīikae Jesu tinarimikahtomoja. “Sarē kanawa enehtë, jipatakehkaewa iwehtohkonme,” tīikae.
- 10 Tapiimepa ēsenētoton kure tīrēe iija. Irēme tiwērēnoronkērē ēsenētoton aipime tiwëese ēepinēpoe Jesuja.
- 11 Jesu enetuwë wīripētomoja, irēmaoto tonapona tonotae. Serē apo tīikaeto arima, “Kan inmukurēn emē,” tīikaeto iija.
- 12 Irēmaoto kaarime Jesuja takamae, iwehto inponosewa iwehtohkonme.
- 13 Ma pītonpona tītēe Jesu. Irēpo ahtao tīija tīinjanopīhton tomohtëe iija. Irēmaoto iija tītēe.
- 14 Irēmao 12manton tēkantēe iija tīnennokīme. Tēkērēnme marē iwehtohkonme tēkantēeto iija, tīnennokīme marē tīritohkonme.
- 15 Tīkurunke marēto tīrēe iija wīripē ton enonneme iwehtohkonme.
- 16 Serē apo inekantēhpēton teese 12manton namoroMa Saiman, nērē tēkahtëe iija, Pitume.
- 17 Jemesi, Sepēri inmuku mēe. Jan, Jemesi akēmi. Namoro tēkahtëe iija Ponēkēsēmē. Tīrikane kato Ponēkēsē.
- 18 Ma Anturu, Pirihipi, Pataramu, Matiju, Tamasi, Jemesi, Aohpējēsē inmuku mēe. Tariyasi, Saiman Keinēnpononpēmē teese mēe. Ihtarēnmanekonme marē teese mēe.
- 19 Juresi marē tēkantēe iija, Isakarijapononpē mēe. Jesu ekantēneneme mēe teese.
- 20 Ma irēmao pakorotahpa tītēe Jesu. Irēpo marē tapiimanton tiwēmoinje. Kureto tīnīrike teese, iwēwehtohporakento teese, inarimikahton marē.
- 21 Ma irē apo enetuwë Jesu imoitīhtomoja, irēmaopato iwae tītēere, “Nijorohpanjanē,” tīikaeto ipē.
- 22 Ma serē apo tīikae Isereujana inmoipē iwanmaneton, Jerusarenpēen namoro. ‘Pijosipē nai mēe awē. Irēme Wīripēton itamu ikaarike, wīripēton ennojan mēe,” tīikaeto ipē.
- 23 rēmeto Jesuja tomohtëe tīija. Serē apo tīikae iijane iponohtohke. “Ekapon apo nēennohtan Setēn? Owa.
- 24 Wītoto iwemoitīmato iwentakatuwë, irēmao eeke nai iwemoitīmato? Owa, wakenmo ei,” tīikae.

- 25 "Ma, pakoro awënton marë ëseta iwehtuwë, ekapon apoto ëtakërë nehtan. Owa, nëtajakatanto.
- 26 Sehken nai Setënton, ëseta iwehtuwëne. Irëmao ekapon apoto nehtan, ëtihaewa? Owa. Tiwemoitimato maarëto nëematan. Irë apo ahtao iwemoitimato wakenmo ei.
- 27 Ma serë apo nai. Kaari ipakorohta nai ënmëinjewa tiwërëno, imënpärëhpë arëtome. Këpëewa nai wapo, kaari inntuwë, irëmao ipakoro awënonpë imënpärëhpë arën.
- 28 Aerë wïkae ëëjane, amerarë iripiton wakenpa niritan Kan, Kan inupimatoponpë wītotoja marë waken niritan.
- 29 Këpëewa nai, Iripimīn Amore inupimanenpë. Akijahpe mēe inupimatuwë, nērë iwehto-rīpī wakenpa esewarën nehtan taanērën. Nērë iripīhpë inisukaewarën nehtan irërëmerën," tīikae Jesu iijane.
- 30 Ma irë apo tīikae Jesu, "Wiripë nai mēe awë," kahpëke iijane ipë.
- 31 Ma irëmao Jesu imama tituntae, akëmihton marë tiwëese. Pakorotahto ënmëinjewa teese, Jesu amohtënerëken tēnnose iijane.
- 32 Tapiimantomohtao tahpameken teese Jesu, irëmao imamahton tīponose iijane. "Mama nai pakoro inkae, aakëmihton maarë ëijeto nai," tīikaeto.
- 33 Ma irëmao serë apo tīikae Jesu, "Akī nai mankome? Akī nai jakëmihtonme?" tīikae.
- 34 Irëmao tēkunë tahpamanton tēne iija. Serë apo tīikae iijane. "Serëpo nai mankoton, jaakëmihton marë.
- 35 Akīhpe nai Kan inehtëhtaerë, namoro nai jakëmmme, jiwërinme, mankome marë," tīikae iijane.

Maku 4

- 1 Ma tiwërën weipo wītoton iwanmato tīpitëe Jesuja, ikutupë etao. Tapiimeto tiwëmojinje iija, irëme tahpame teese Jesu kanawatao. Tuna etapo kanawa teese, nonopo wītoton teese tuna etao.
- 2 Ooninpëkenpë iponohtohke Jesuja tiwanmaene. Iwanmarīhtao serë apo tīikae.
- 3 "Etatëkë, tīpitë entu, epī anmēe tītēe.
- 4 Epī ijapërëkarīhtao, epī imoitīhpë teturukae ëemahtao. Irëmao tonoroton tiwëese amise.
- 5 Ma epī imoitīhpë teturukae tēpuhpijanohtao, irëpo nono ipipinje teese, irëme sameken tahtaere.

- 6 Irënpëpëe wei tepatakae, irëmao ahtahpë tïpikae iija. Irëme tarewatainje, antmaota imi iweike.
- 7 Ma tïwërënororo epï teturukae itanetïhta, irënpë eperutaewa teese.
- 8 Tïwërënororo epï teturukae nono pupumanohntao. Irëhkasan tahtae tïperutae marë. Tïwërënororo tïperutae 3ome, tïwërënororo 6ome tïperutae, tïwërënororo marë tïperutae 100me.
- 9 Irëmao serë apo tïikae Jesu iijane, "Akïhpe nai tatë, nërë serë etatan," tïikae Jesu iijane.
- 10 Ma irënpëpëe, tïinken Jesu ahtao, serë apoto tïikae 12manton, tïwërënoroton marë, "Atïpë mipono?" Tïikaeto iija.
- 11 Irëmao serë apo tïikae iijane, "Iponohpïn, Kan iwemoitïmatohpë, ipunëpïse nai Kan ëëjane. Këpëewa wïjanorotahton, namoro wiwanmae iponohtohkerëken.
- 12 Irëme namoro nenenëre, mërëmeto nai inenewa. Netanëre marëto, mërëmeto nai inetaewa. Irë apota ahtao mëesan, epanamai tahkentomo irïpïhpëkon wakenpa iwehtome," tïikae Jesu.
- 13 Irëmao serë apo tïikae Jesu iijane, "Serë iponohto inpunësewa manati? Irë apo ëmëinjamo ahtao ekapon apo iponohto wararë wïja, mipunëhtahki?" tïikae.
- 14 Ma tïpitë entu omi anmën, epï anmëto aporopa.
- 15 Tïwërënororo wïtototon, ëematae epï iweturuka hpë apo nai. Omi etanëre namoro. Omi anmërihta entuja, irëmaorëken Setën nejan omi amisepa iwëhpunëhtohkonpëepa.
- 16 Tïwërënoroton tïpuhpïjanohtao epï iweturuka hpë apo nai. Omi etanëre namoro. Wapoto sasame omi apëjanëre.
- 17 Mërëme imi antïnaota iweike, akërera sasameto nehtan. Tïwemënparënmatohkon epohtuwë iijane, tamekanmatohkon marë, omi epona iweihpëkonke, irëmaorëkenpato omi inontatan.
- 18 Ma tïwërënoroton marë itanetïhta epï iweturuka hpë apo nai. Omi etanëre namoro.
- 19 Mërëme serëponton iwëhtïhkato epohtuwë iijane, mënparëse iwehtohkon namërënpoti, tïinjanopïse iwehtohkon marë, irë aponton omi ainïjan eperutaewa iwehtohkonme.
- 20 Ma tïwërënoroton marë pupumanpo epï anmëhpë apo. Omi etan namoro, epona marëto nejan, irëmeto neperutan 3ome, 6ome, 100me marë neperutanto. Irë apo anmëhpë nepantan," tïikae Jesu iijane.

- 21 Ma irëmao serë apo tīikae Jesu iijane, “Ērinëke tinentapurunme turi ipoman wītoto? Tīwērënmao apëi epinë tīritome? Owa, kawëno juwëhkasan tīritome.
- 22 Atī onantuwëhpe, irë onankatanpa. Atīhpe iponopīnīnpëme, irë iponohtanpa awaintao.
- 23 Akīhpe nai tatë, nërë serë etatan," tīikae Jesu iijane.
- 24 "Tīwarë ehtë ënetahpëkonpë," tīikaenkërëpa Jesu. “ënekaramahpëkon aporopa nekaramatan ëëjanepa, iwae marë nekaramatan ëëjane.
- 25 Akīhpe nai entume, nërë napëhtanenkërëpa. Akīhpe nai entumere, nërë entumesa iwehtoponpëton pisi marë napëhtanpa," tīikae Jesu iijane.
- 26 Serë apo tīikae iijane, “Serë apo nai Kan iwemoitīmato. Kīrī tīpitëhtao epī anmënenpë aporopa nai.
- 27 Ikomamī wararë, nënījan mëe, awaina wararë marë nentan, irëmao epī nenpohtan, nahtan marë, anmënenpë iwaame nai ahtato.
- 28 ëikarë ërepa ahtanihpon nono. Wapo epī nahtan, ipëkërë wankërë eperu nejan, irënpëpëe namitan eperu.
- 29 Iputupë iwehtuwë irëmaorëken ahkëhtohke nahkëtan entu, aamitahpëke," tīikae Jesu.
- 30 Ma serë apo tīikaenkërëpa iijane, “Eeke nai Kan iwemoitīmato ikuhtuntëto? Aano iponohtohke kikuhtuntëti?
- 31 Ma masetë epī aporopa nai. Pija nai masetë epī iputupë tanmëen.
- 32 Këpëewa nehtan ahtatuwë, tīpitëpo anmëhpëton iwae nahtan, monome marë nepërintën, tonoro iwepatantëtome epinë aanotīhtao," tīikae Jesu.
- 33 Ma iijeta iponohtohke ooninpëkenpë Kan ijomike, tīwanmaeto Jesuja, inpunëpīkon waraken.
- 34 Iponohto ipunëhpotohkerëken wītoton tīwanmae Jesuja. Irënehka, amerarë awaintao tīpunëhpoe iija, namororëkenpa iwehtuwëne, tīnarimikahton maarë.
- 35 Ma irë weipororëken, kokoinje ahtao serë apo tīikae tīnarimikahtomoja, “Npa kitëtënëpa mēnpëkën-ponapa," tīikae.
- 36 Ma tapiimanton inēmīh-pëpëeto tītëe, irëpëerë tītëe Jesu kanawatao. Tīwērënorō marë kanawatao tītëe akërëne.
- 37 Irëmao kaarime pepei tīwëese eponane. Sipasiparu marë kawë teese. Kanawa marë tarihtëe iija. Tīwëmëmī pohtë teese kanawa.
- 38 Irëmao tīwënīseken Jesu kanawahpītīinao, putupë apëi juwëken teese. Irëmao tēnpakae inarimikahtomoja. Serë apoto tīikae iija, “Iwanmane, kīwëmëntohkon eponata manan?" tīikaeto.

39 Ma irëmao Jesu taunje. Pepei marë takamae iija. Serë apo tiiäke sipasiparuja, "Tiiänepa ehkä, onken marëpa ehkä," tiiäke. Irëmaopa onken teese pepei, tuna marë onkenpa teese.

40 Ma irëmao serë apo tiiäke tinarimikahtomoja, "Atitome narike mehti? Atitome nai jepona ëwehtohkon wakenenkërë ëhtaone?" tiiäke.

41 Ma irëmaoto kutuuma narike teese. ëija marëto tiwëturëe. Serë apoto tiiäke, "Akineken Mëe? Pepei mëe imoi, sipasiparuimë marë," tiiäke ëija.

Maku 5

1 Ma irëmao ikutupë tirëse iijane. Keresin inonoponato titëe.

2 Ma kanawapëe Jesu iwihëtëtuwë, kirï tëpose iija. Wiripë inawënma mëe. ëkehton patapëe tiwëese, Jesuja.

3 ëkehton onanto pata ipatanme teese. Apërëmihkatopora teese mëe. Ketike marë enpowa teese.

4 Mijarëken tiiäjere mëe einja, ihpu marë, mërëme keti tamise iija. Tëmekunpëkënonpë, timaninipëkënonpë marë, tamise iija. Onkenpa tirinenna teese mëe, iwaene iweike.

5 ëkehton patapo teese mëe, koko, anao marë. Piiätohtao marë teese. lkesewa tikëhtuinje mëe. Tëpuke marë tiwëtahkëse tipunpo.

6 Ma maarënkërë Jesu enetuwë iija, irëmao tetainäke iija. Tiwërenapo teejukaes Jesu enpatarasaporo.

7 Irëmao arima tikëhtuinje, serë apo tiiäke, "Eeke jirise manan? Jesu ëmë, iwaenmïn Kan inmukurën. Jakuikapoewarën ehkä, kutuma irë wepekajae ëëja," tiiäke.

8 Irë apo tiiäke wiripë Jesuja, "Mëetaes epatakakë," kahpëke iija.

9 Irëmao serë apo tiiäke Jesu iija, "Akï ëeka?" tiiäke. "Iijeta nai jeka, tapiime ainja iweike," tiiäke.

10 Irëmao kutuma serë apo tiiäkepa, "Serë nonopëe ainja inen-nosewarën ehkä," tiiäke.

11 Ma tapiime poinjekeimë teese irëpo, tiwëewetikonpë pii aohpo.

12 Irëme serë apo wiripëtomoja Jesu tërekomaes, "Poinjekeimëtonta tiwëmëmise nai ainja. Irëme iijane ainja ennohkë," tiiäke Jesuja.

13 Ma "Kone," tiiäke Jesu iijane. Irëmaoto tepatakäes witototäes, poinjekeimëtontahto tiwëmëinje. Irëmao aipime ponjekeimëton tetainäke piiäpëe, ikutupëhkato tiwëhkopirikaes. Tiwëmëinje marëto tuna antikihhta. 2 tausënmeto teese poinjekeimënpëton.

- 14 Ma poinjekeimëton enenenpëtonpa tetainkae pataponapa, tinenehpëkon iponosepa patapontomojapa, imoraonpontomoja marë. Irëmao namoro titëe enetome.
- 15 Jesu epohtuwë iijane, irëmao wiripë inawënmahpë tëne iijane. Tahpameken teese, tipooke marëpa teese. Iwëhpunëhto marëpa kure teese, irëmeto narike teese.
- 16 Tinenehpëkon tiponose iijane iwëepihpëtomoja, wiripë inawënmahpë iwehtoponpë, poinjekeimëton iwehtoponpë marë.
- 17 Irëmao tiwëturutohkon tipitëe iijane Jesuja, itëtomepa tinonokonpëepa.
- 18 Ma kanawataopa Jesu iweirihätao, wiripë inawënmahpë tiwëese iija. Serë apo tiwëturëere ija kutuma, "Jitëse wae aakërë," tiikaere Jesuja.
- 19 Irëmao serë apo mëe takamae Jesuja. "Owa, tëhpa ëpakorohtahpa ëkuhtuhtomojapa. Kurepa Tamoja ëëritoponpë iponohta iijane, ëjahpëntëtöponpë marë iija," tiikaere.
- 20 Irëmepa titëe wītoto. Tiwëiponohto tipitëe iija 10man patapontomoja. Kurepa Jesuja tiritoponpë tiponose iija. Irëme tapiime wītoton tiwëerekonmae ipë.
- 21 Ma kanawatao Jesu itëtuwë ikutupë mënpëkënponapa, irëmao tapiime wītoton tiwëmoinje iija, tuna etao.
- 22 Irëmao Isereujana iwëmonto pakoro enene tiwëese, Sairë mëe ekaMa Jesu enetuwë Sairëja, ihpuhpona tejukae mëe.
- 23 Irëmao kutuma tiwëturëe iija, "Jeemi wanejanë, nnpa jakërë kitëne, ëinja ritome ëëja ijuwë," tiikaere iija. "Irëmaopa kure nehtan waesewa marë nehtan," tiikaere.
- 24 Irëmao akërë titëe Jesu. Tapiime marëto titëe akërë. Tiwëtaiteekento titëe kureken.
- 25 Ihtaone teese wëri. 12 irantatohponarën imunkesewa teese mëe.
- 26 Tapiime epinënetomoja tikusere mëe, ikarahkuri iwëtihkatohponarën. Mërëme iwae ësenë teese, mëe kure esewa teese.
- 27 Ma Jesu eka etatuwë mëeja, irëmao Jesu inkae tiwëese wītotonomohtao. Irëmao ipoo tēpëse iija.
- 28 Serë apo tipunëse iija, "Mëe ipoorëken apëhtuwë wija, kurepa wehtae," tiikaere tēwë.
- 29 Ma irëmaorëkenpa timunkese wëri. Kurepa iwehtoponpë iwaarë teese wëri tipuntao. Takuikanenpë wakenpa iwehto iwaarë teese.

- 30 Irëmaorëken tikaari itëtoponpë Jesu iwaarë teese. Irëme tepanamae wītoto tomoja, serë apo tīkae. "Akī jipoo apēi?" tīkae.
- 31 Irëmao serë apoto tīkae inarimikahton. "Tapīime nai wītoto kaitëtikento, irëme atītome, 'Akī japēi mikan?'" tīkaeto.
- 32 Mërëme tēpēinenpë tiwaenkērë Jesuja, eneserën teese.
- 33 Irëmao wëri tiwēese iija. Narike iweike, kīrikīrīme teese. Jesu ihpuona teejuka, kurepa iweihpë iwarë iweike. Amerarë tiwehtoponpë tīponose iija, Jesuja.
- 34 Irëmao serë apo tīkae Jesu iija, "Jeemi, jepona ëweike kurepa mei. ëhtihkaewapa tē. Aakuikanenpēpa waken wīri," tīkae wërija.
- 35 Ma Jesu iwëturuhtao wërija, kīriton tiwēese, Isereujana iwëmonto enene pakoropëe. Serë apoto tīkae Sairëja, "ëemi wanei. Naka ka iwanmanēja," tīkaeto iija.
- 36 Irëmao ijomikon eponata teese Jesu. Serë apo tīkae iwëmonto pakoro eneneja. "ëhtihkaewa ehkë, jeponarëken ehkë," tīkae.
- 37 Ma irëmao tēkērënton imoitī takamae Jesuja. Pitutomorëken tērëe iija, Jemesi, Jan nnaken. Jemesi akēmi Jan.
- 38 Ma Isereujana iwëmonto enene pakorohta ituntatuwë, irëmao soo kaneton tētae Jesuja. Wītoton marë tiwēsena, kutuma tomoe iijane.
- 39 Irëmaoto tiwëmēinje iijane. Serë apo tīkae iijane, "Atītome mētīhkati? Atītome marë mēsenati? Wëripisi nai waesewa, nēnījanrëken," tīkae.
- 40 Mërëme irë tēnëse wītoto tomoja. Irëme amerarë pitēhto Jesuja tēnnose tīpēene. Irëmao wërinmuku ipapa, imama, tēkērë tinarēhpēton marë, tērëe iija wërinmukuja.
- 41 Irëmao einja tēpēse iija. Serë apo tīkae iija, "Taritakumi," tīkae. Serë apo kato irë. "Jeemi aukēpa wīkae ëëja," kato.
- 42 Irëmaorëkenpa teparahTEE wërimuku, tītētëe marëpa 12me irantato teese. Irë apo enetuwë ëerekomakesewato teese enenenpēton.
- 43 Ma irëmao Jesuja takamae enenenpēton, "Inponosewarënmo ehtë." tīkae. "Ma mēe ewehtēhpane," tīkae imamarija.

Maku 6

- 1 Ma irë patapēepa tītëe Jesu, tanihtatoponpēponapa tītëe. Inarimikahton marë tītēepa akērë.
- 2 Èretato wei awainatuwë, iwanmato tīpitëe iija, Isereujanaton iwëmonto pakorohtao. Tapīime ihtaonkon tiwëerekomae ipë, iwanmato iija etahpēke

ijane. "Akī niwanmahpē mēe?" tīikaeto ēija. "Eekantēneken tījun eponne mēe? Rīmanta rījan marē mēe," tīikaeto ipē.

³ "Parankapēkēn mēe, Meeri inmuku, Jemisiton ipipi mēe, Jose, Juresi, Saiman nna nai akēmihon. Iwērihton marē kīntaone nai," tīikaeto. Irē apo Jesu tēiranose iijane.

⁴ Ma irēmao serē apo tīikae Jesu iijane. "Tiwēeresaramaen Kan ijomi iponone, tīpataporēkenta nai. Sehken nai tīpatapo tīkuhtuhtomohtao ahtao, tīpakorohtaontomohtaorēkenta marē," tīikae.

⁵ Irēme rīmanta tīrītohpōra teese Jesuja irēpo. ēeraoken ēesenētoton ijuwē tēinja tīrēe Jesuja, kurepa tīrītohkōnme.

⁶ Tiwēerekōnmae Jesu, epona iwehtōhkon waken iweike. Ma, irēnpēpēe Jesu tītēe pata wararēnpona iwanmae.

⁷ Tīija 12manton tomohtēe iija. Irēmaoto tēnnosene iija 2memene. Tīkurunketo tīrēe iija, wīrīpēton ennohtome.

⁸ Serē apo tīikae iijane itēkonmahtao. "Ētusikomoken arētē, ēurukon inarēewa ehtē, ēkatarikon marē, ēkarahkurikon inarēewa marē ehtē ēekunkontao.

⁹ Tīhtaikerēken tētē, aawēnkomoken arētē ēpookon, ēkēnēta.

¹⁰ Akīhpe aamohtēti tīpakorohta, irēporokenmo ehtē, ētētohkōnponarēnpa.

¹¹ Atī pataponohpemo ēijeneta nehtan, ējomikon marē inetapekene ahtao, irēmao ēhtaikonpamo ikorohkatē ipēenepa ētēkonmahtao. Irē apoto tīwarē mīrīhtahki," tīikae Jesu iijane.

¹² Ma irēnpēpēeto tītēe iponose iijane. "ērīpīhpēkon weinjje epanamatē," tīikaeto.

¹³ Tapiimantae marē wīrīpēton tīpatakāpoe iijane. Tapiimanton marē ēsenē iweihpēton tīkainēe iijane ikatīke, kurepa iwehtōhkonme.

¹⁴ Ma Jesu eka tētae nono entu Erotēja, tēkare Jesu iweike. Serē apo wītōtoton tīikae ipē, "Jan wītōtoton enmēnenpē tēntaepa waiweihpēpēepa, irējanme tīkaarīke rīmanta rījan," tīikaeto.

¹⁵ Tiwērēnoroton serē apo tīikae, "Iraika mēe," tīikaeto. Ma tiwērēnorotomonkērē serē apo tīikae, "Kan ijomi iponone mēe, wapononpēton aporopa," tīikaeto.

¹⁶ Ma kēpēewa Erotē teese irē etatuwē, serē apo tīikae, "Jan jinpīnkēhpōhpē taunjepa, watīweihpēpēepa," tīikae.

¹⁷ Ma serē apo Erotē ijomihpē wapo, "Mēepa apēhtē, apurutōmepa," tīikae tīpī Erotējasijanme. Ipipi ipītīnpē mēe, Pīrīhpi ipītīnpē. Nērē Erotēja tēpēse tīpīme.

- 18 Ma wapo serë apo tīikae Jan Erotēja, "Imoito misaika, wīripēme nai pipi pī apēhto ēēja," tīikae iija.
- 19 Irēme Erotėjasi tīkarautae Janpē. Watīrīse marē teesere, mērēme watīrītohpōra teese iija.
- 20 Ma Jan ino teese Erotē. Tipatoro iwehto iwarē teese, irīpinna iwehto marē, irēme tīkuruntēere iija. Jan ijomi etatuwē Erotēja tīwēhtīhkae, mērēme etasere teese.
- 21 Ma irēnehka kure tīpunēse Erotėjāsija, "Eekanmao wawīripon mēe," tīikae. Serē apo teese. Tēnuhtoponpēmao wēwehto tīriṗoe Erotēja. tīpēeto irasarēnton tomohtēe iija. Surati itamuhton, Karariponton irasarēn marē tomohtēe iija.
- 22 Irēmao Erotėjasi eemi tīiwae Erotēton inenenme. Kure sasame Erotēton tīriṗoe iija. Ma, irēmao serē apo tīikae Erotē iija, "Atīserēn manan? Irē epekakē wīja, irērē wekaramatae ēēja," tīikae.
- 23 Irēmao isaikapīnme tījomi tīrēe iija, "Irērē wekaramataeihta ēēja, jimēnparē entu ratoeme ēwehtohponarēn," tīikae.
- 24 Ma irēmepa tītēe tīmamarījapa. "Atī wepekajan?" tīikae. tīmamarīja. "Ma, wītoto enmēne Jan iputupēnpē epekakē," tīikae imama.
- 25 Ma irēmaorēkenpa sameken tīwēese wēri, tītamurujapa. Serē apo tīikae iija, "Wītoto enmēne Jan iputupē ekarama wīja meinjarē, sapararītao," tīikae.
- 26 Ma irēmao kure tīwēhtīhkae Itamu. Mērēme isaikapīnme tījomi rīhpēke iija, tokoronton ino iweike marē, "Owa," kaseta teese iija.
- 27 Irēmaorēken watīrīne tēnnose iija. "Jan iputupēnpēmō enehkē wīja," tīikae. Irēmao tītēe watīrīne. Jan tīpīnkēse iija apurutohtaorē.
- 28 Irēnpēpēe iputupēnpē tēnese iija sapararītao. Tēkaramae marē iija wērija. Irēnpēpēe wērija tēkaramae tīmamarīja.
- 29 Ma irē apo etatuwē Jan inarimikahtomoja tītēeto ipununpē iwae. Tonainje marē iijane nonotao.
- 30 Ma inennokīhpētonpa tīwēese Jesujapa. Irēmao tīnīrīhpēkon tīponose iijane, iwanmatoponpēkon marē tīponose iijane.
- 31 Irēmaoto tīnīrīke teese ēipēntaken wītoton iwēepīke, tīwērēnoroton tīwēese, tīwērēnoroton tītēepa, irēmēto iwēwehtoporaken teese. Irēme serē apo tīikae Jesu iijane, "Npa kītētēne kīmēinjamomenerēken tīinenpona, ēeretatohkonme," tīikae.
- 32 Ma irēmēto kanawatao tītēe namomenerēken, wītoto wapīnpona.
- 33 Mēesan itēto tapīimantomoja tēne, iwarēne marē teese. Irēmēto tīpatakōnpēe tetainkae pīpona iwaponmatohkonme.

- 34 Jesu ituntatuwë, irëpo tapiimanton tëne iija. Tëmuhpainje ipëkëne, entumîn apo enehpëkonke Jesuja. Wikapauimëton entunna iwehto aporopa. Irëme ooninpëkenpë iwanmatohkon tipitëe iija.
- 35 Ma irënpëpëe kokoinje wei teese, irëmao inarimikahton tiwëese iija. "Pata wapîn serë, kokoinje marë nai.
- 36 Irëmepa wïtototon ennohkë itëtohkonnemepa pataponapa, tërepakon epekahtome iijane," tïikaeto Jesuja.
- 37 Ma kËpëewato tëuse Jesuja, "ëmëinjamohkasan namoro erepantëtë," tïikae. Irëmaoto serë apo tïikae iija, "200man karahkuripë perere epekaase ainja nïtën ewehtohkonme ainjaja?" tïikaeto iija.
- 38 Ma irëmao serë apo tïikae Jesu iijane, "Ahtarë manati wïi entume? Enetatë ipunëhtome," tïikae iijane. Ma, ikuhtuntëtuwë iijane serë apoto tïikae iija. "5me nai wïi, 2me nai kanaton," tïikaeto iija.
- 39 Ma irëmao serë apo tïikae Jesu iijane, "Tahpame wïtototon tïripotë, tiwërënoroton maarësa imonpotë, urukon arëtome iwararëne," tïikae.
- 40 Irëme tahpameto tïripoe ijane 50mene, tiwërënoroto 100memene. Irë apoto taajakae iijane.
- 41 Ma 5man urukon tËpëse Jesuja, kanaton marë. Irëmao kapuja tiwëehpëse, "Napohpa Pahko," tïikae. Irënpëpëe wïi tijajakae iija. Irënpë tïnarimikahtomoja tËkaramae iija, aajakatome iijane wïtototomoja. Kana marë tijamuse iija iwararëne ajakatome.
- 42 Irëmaoto tiwararëne tiwëewese. Tiwakutuje marëto teese.
- 43 Ahkehpë marë tipïnmae inarimikahtomoja, iwaene iweike. 12me katariton tannëse wïi imoitïhpëke, kanake marë.
- 44 Kïriton marë tïkuhtuntëe iijane, 5000me teese iwëewetïhpëton.
- 45 Ma irëmaorëkenpa tïnarimikahton Jesuja tËnnose kanawataopa tiwapopa, Petëserë pataponapa itëtohkonne. Irëmao wïtototon marëpa tËnnose iija.
- 46 Itëtuwënepa pïïpona tïtëe Jesu tiwëturutome tipaparïja.
- 47 Ma, irëmaoto ikutupë irowërë tïkomainje kanawatao. Nëërëken teese Jesu pïïpo.
- 48 Irëmao maarë tïnarimikahton tëne iija. Kaarime kanawa tokoekae iijane, pepejapa tïramakonke. Ma 3 juru koko ahtao tïtëe Jesu iijane, tuna ijuwë. Inënnëkon ahken tïtëe iranmene.
- 49 Ma tuna ijuwë Mëe itëto enetuwë iijane, omorenpëme tËkanïse iijane. Irëmaoto tïkëhtuinje.

- 50 Tiwararëne mée tëne iijane. Kureto kutuma narike teese. Ma, irëmaorëken tijomitae Jesu iijane. Serë apo tii'kae, "ëhtihkaewa ehtë, wirëreihta, nariketa ehtë," tii'kae.
- 51 Irëmao kanawatao Jesu teese namoro akërë. Irëmaopa pepei tikese. Irëpëhto kure tiwëerekonmae.
- 52 Tipusanta ërepa ijamunkatoponpëpë Jesuja inpunëhpîn apoto teese, akipëe ewanëkon iweike.
- 53 Ma mënpëkënpopa iwehtuwëne, Kenesërë inonopoto taruse. Kanawa marë tijnje iijane irëpo.
- 54 Irëmaorëken kanawapëe iwepatakatuwë wïtototon iwaarë teese Jesu.
- 55 Irëmeto tetainkae iija, irë nonoponton wararënoroton. ësenë iweihpëton tënese iijane waitahpororëken. Anpohpe ahtao Jesu, irëpona marë tërëe iijane.
- 56 Ajahpe Jesu itërihta patapona, imoraonpona marë, irëpona ësenëtoton tërëe iijane. Irëpo ipoo ehpi isaikato tëpekase iijane iija. Irënpëpëe ipoo ehpi isaikanenpëton wararëpa kure teese.

Maku 7

- 1 Ma irëmao Parasiton tiwëese Jesuja, Isereujana inmoipë iwanmaneton marë namoro, Jerusarenpëenonpëton.
- 2 Irëmao ëinjahsewa Jesu inarimikahton iwëewehto tëne iijane, tïtamukon iwëenematohtaerëta.
- 3 ëinjahsewa ahtao, ëewesewa nai Parasiton, tïtamukon iwëenematohtaerë. Irë apo amerarë Jujanaton marë teese.
- 4 Ërepa epekahtohpëepa tiwëepihpëkonpëe ëewesewa pitë nai namoro ëinjaasewankërë ahtao tïtamukon iwëenematohtaerë. Tërënkërë marë nai iwëenematohkon iijeta. Saparari isukato, mahka atïto ërinë atïto marë.
- 5 Ma irëmeto serë apo tii'kae Parasiton Jesuja, tïmoijenpë iwanmaneton marë. "Atïtome ënwanmahton kïtamukon iwëenemato isaikanë? ëinjaasewankërë ahtao tërepakon enajanto?" tii'kaeto Jesuja.
- 6 Ma irëmaoto serë apo tëuse Jesuja, "Aerë nai Aiseja inmenuhtëhpë, kurano ahken ëwehtohkonpë. Serë apo tïmenuhtëe iija ëpëkëne. 'Mëesan nai tijomikonkerëken jepona, Mërëme nai maarë iwëhpunëhtohkon jipë.
- 7 Pëerarëto nai jeponare. Wïtototon inpitëhpërëken nai iwanmatohkonme iijane,' katoponpë," tii'kae.
- 8 "Kan ijomi minontatëne, wïtoto jomirëken epona ëwehtohkonme," tii'kae Jesu.

- 9 Ma serë apo tīkaenkērēpa Jesu iijane. “Kurano ahkenerēken manati, Kan ijomi inontahpēke, ēikarē iwanmato ēējane eponarēken ēwehtohkonme.
- 10 Serë apo tīkae Mosesi, ‘Papakon epona ehtē, mamakon marē, Akīhpe tīpapa ihkērēnman, tīmama marē. Nērēnpē watīrītē,’ katoponpē,” tīkae.
- 11 “Mērēme iwanmato ēējane tīwērēken nai. Serë apo rnikati papakomoja, ‘Pahko, jinekaramahpēre ēēja wekaramane Kanja,’ mīkatire.
- 12 Irēmao, ‘Papakon ijahpētēkē,’ kato minontati, ‘Mamakon ijahpētēkē,’ kato marē minontati.
- 13 Irē aponke Kan ijomi kahpēmerēn mīrīpoti, ētamukomoja ēwanmatoponpēkon itīpīhtētōhke ēējane. Irē aponton iijeta ēnīrīkonme nīrījati,” tīkae Jesu iijane.
- 14 Ma irēmaopa tapiimanton tomohtēenkērē Jesuja. Serë apo tīkae iijane, “Amerarē serē jijomi etatē, ipunēhtē marē.
- 15 Serē Nai wītoto ipun ijanororēken, wītoto inihkērēnmaewa nai. Mēinjarē wītotoae tīwēesen, irēhkan ihkērēnmaneme nai,” tīkae.
- 16 “Akīhpe nai tatē nērē serē etatan,” tīkae Jesu iijane.
- 17 Ma tapiimanton inēmīhpēpēpa, pakorota tīwēmēinje Jesuton. Irēmao serē apoto tīkae inarimihkahton, “Atīpē iponohto serē?” tīkaeto.
- 18 Irēmao serē apo tīkae iijane, “Taewa manati? Serē inenewa manati? Serē apo nai serē. Tīntahtao wītotoon inīrī inihkērēnmaewa nai.
- 19 Iwēhpunētōhtao nai ēmēinjewa, iwakukontakarēken nēmēinjan, irēnpēpē nepatakanpa.” (Irē apo kahpēke Jesuja ērepaton wararē, tēnēenton wararē marē kure nai.)
- 20 Ma serē apo tīkaenkērēpa Jesu. “Wītoto awēnonpēhkan nihkērēnman.
- 21 Wītoto ewanēpēhkan nepatakan iwēhpunēhtōhkon rīpī, tījotose iwehtōhkon, aminēhtē iwehtōhkon, watīnīrīse iwehtōhkon, tīmoitī pīhpē iwehtōhkon,
- 22 tīmoitī mēnparēpē iwēewamatōhkon, inupinme iwehtōhkon, tēnakēe iwehtōhkon, pīketa iwehtōhkon marē, tīwērēnoro tīmoitī iwehtōhpē iwēewamatōhkon, pēkēnohtē iwehtōhkon, tīmoitī iwae iwētīrīto, kahpēmerēn iwehtōhkon marē.
- 23 Amerarē irētonpēerē irīpī nejan wītoto awēnonpē. Irēhkan wītoto ihkērēnman,” tīkae Jesu iijane.
- 24 Ma irēnpēpēpa tītē Jesuton. Tairē pata imoraonponato tītē. Irēpo pakorota tīwēmēinje. Wītotoon iwamekanmasere teese. Mērēme iwamekanmatōhporato teese iija.

- 25 Irë etatuwë wërija, irëmaorëken tiwëese Jesuja. Mëe eemi awë teese wiripë. Irëme Jesu ihpuhpona teejukae.
- 26 Kërikijaname teese mëe, Saireponisijanapo enuruhpë. Kutuma tiwëturëe mëe Jesuja, wiripë ipatakapotohpë tëëmihtae.
- 27 Ma irëmao serë apo tëuse Jesuja, "Wapo pitë wijanoroton inmukurën iwëewehto kure tiwakutuje iwehtohponarën, kureta nai Inmukurën uru ekaramato kaikuija kureta nai," tiikae.
- 28 "Ma, aerë Tamo, mërëme murehti uru amurunpë amijan kaikui sipari ekunënonpë," tiikae wëri.
- 29 Ma irëmao serë apo tiikae iija, "Irë apo jeukuhpëke ëëja, irëmepahtë, kurepa nai ëemi, wiripëpa nepataka," tiikae Jesu wërija.
- 30 Ma irëmepa titëe wëri tipakoroh-tahpa. Irëpopa tëëmi tëpose iija waitahpoken. Wiripëpa waken teese awënonpë.
- 31 Irëmao Tairë pata imoraonpëepa titëe Jesuton. Irëmao Sairën pataponato tituntae, Karari ikutupëpona. 10 pataton imoraonponato titëe.
- 32 Irëpo ipanara iweihpë wïtototomoja tënese Jesuja, awaintaota marë ijomi teese. Irëmeto kutuma tiwëturëe mëepë Jesuja. "ëinja tirikë mëe ijuwë," tiikaeto iija.
- 33 Ma irëmao wïtoto maarënakii tërëe Jesuja. Irëmao tëinja tënmeinje iija ipanahta, pito tiikae marë. Irënpëpëe inore tëpëse iija.
- 34 Irëmao tiwëehpëse kapuja, arima marë poke, tiikae. Serë apo tiikae, "Eepita," tiikae. Serë apo nai "Eepita," kato kijomikontae, "ëtapumakakë," kato.
- 35 Irëmaopa mëe ipana tiwëtapumakae. Inore marëpa tenpokae, nërënpë awaintaopa tijomitae.
- 36 "Ma, serë inponosewamo ehtë," tiikaere Jesu ijane. Mërëme takamahpëkon enaerë tiponosenkërë iijane ikesewa.
- 37 liwae tiwëerekonmae wïtototon Jesupë. "Inirihton wararë nai kurerën, tapinton ipanatanihpohpa ijomiminton ijomitanihpo marëpa," tiikaeto ipë.

Maku 8

- 1 Ma irëpo Jesu iweimahtao, tapiimëpa wïtototon tiwëmoinjenkërë iijapa. Erepannato teese irëpo, irëme tinaarimikahton tomohtëe iija tiija. Serë apo tiikae iijane.
- 2 "Wïtototon jeinjapinmanë. 3weiponarënto nei këkërëne ëewesewa.
- 3 Ëewesewapa wae itëkoeta, warënkento nehtan titëkonmahtaopa, arerenna marëto nehtan, ihtaone nai maanonpëton," tiikae Jesu iijane.

- 4 Ma serë apo tīkae inarimikahton iija. "Patawa nairēhpa serë, anpo kerahtēti erepakon iwēwehtohkonme?" tīkaeto iija.
- 5 "Ma ahtarē nai ēurukon?" Tīkae Jesu iijane. "7me nai," tīkaeto.
- 6 Ma irēmao serë apo tīkae tapīimantomoja, "tahpame ehtēkē nonopo," tīkae iijane. Irēmao 7man uru tēpēse iija. "Napohpa pahko," tīkae. Irēmao tijajakae iija, tēkaramae marē iija tīnarimikahtomoja. "Aajakatēkēne wītotoimoja," tīkae iijane. Irēme taajakae iijane.
- 7 Ēeraoken marē teese kanaton. "Napohpa Pahko" tīkae kanapē. "Aajakatēkēne" tīkaenkērēpa iijane.
- 8 Irēmao wītoton tīwēwese tīwakutuje. Iwēwehtuwēne marimiikahtomoja tamise erepa imoitīhpē, 7me katari teese iwaene.
- 9 4000meto teese kīrīton irēpo. irēmao tapīimanton ennohtuwēpa Jesuja,
- 10 kanawataopa teese, tīnarimikahton marē. Irēmaoto tītē Raomanuta inonopona.
- 11 Ma irēpo Parasiton tīwēese iija tīwēturohkonme. Tijomikonke marē ikuhtome iijane. "Enepīn enepokē kapu weinjan," tīkae marēto iija.
- 12 Ma irēmao arima poke tīkae Jesu, serë apo tīkae iijane. "Atītome enepīn rīto epekajan serēmaonton? Aerē wīkae ēējane, enepīn inenepoewa nai serēmaontomoja," tīkae.
- 13 Irēmaopa namopēe tītē Jesu. Kanawataopa teese mēnpēkēnponapa tīwerēhtome.
- 14 Ma turukonpēhto tīhtēinkapainje inarimikahton tēinkenerēken iweinjene teese kanawatao.
- 15 Ma irēmaoto serë apo tihtarēnmae Jesuja. "Tīwarē ehtēkē, Parasitomoja iwanmatohpē wīi itopanto aporopa nai irē. Sehken Erotē iwanmahtohpē tīwarē ehtē," tīkae Jesu iijane.
- 16 Ma irēpēhto tīwētūrēe ēija inarimikahton, "Kurukon innesewa kīweihpēkonpē, irē apon nkan mēe," tīkaeto ēija.
- 17 Ma iwēturohkon Jesu iwarē teese, irēme serë apo tīkae iijane. "Atītome urunna ēwehtohkonpē mēturuja? Pēerarēnken manati? Inenewarēnken marē manati? Akīpēerēnken nai ēewanēkon?"
- 18 Tēnukere manati? Mērēme ēnēwa manati? Tīpanakere marē? Mērēme taewarēn manati? Enutaewarēnken manati?
- 19 5000mantomoja 5man wīi ija-jakatoponpēpē enutaewapa manati? Ahtarē katariton kīnannē?" tīkae iijane. "Ma 12me," tīkaeto iija.

- 20 "Ma 4000mantomoja 7man wii ijajakatoponpëmao wija, ahtarë katariton kinannë?" tii'kae iijane. "Ma 7me," tii'kaeto iija.
- 21 Ma irëmao serë apo tii'kae Jesu iijane, "Pëe, atitome irëpë inpunësewarënken manati?" tii'kae Jesu iijane.
- 22 Ma irënpëpëepato tiwëese Petëserë pataponapa. Irëpo ahtao enupin tënese wïtototomoja, Jesuja. "Mëe ijuwë einja tiri'kë," tii'kaeto iija.
- 23 Irëmao enupin einja tëpëse Jesuja. Maarë nakii arëtome patapohkii. Irëmao enu tipitokae iija. Tëinja rituwë iija, serë apo tii'kae Jesu. "Menen?" tii'kae iija.
- 24 Irëmao kawë tiwëehpëse enupininpë, serë apo tii'kae, "Wewe aporëken wïtototon urakanunto wene," tii'kae.
- 25 Irëmao tëinkenpa tëinja tiri'ee iija enu juwë. Irëmaopa enu tiwëentapumakae. Irënehka kure tene iija. Amerarë awaintao teese iija.
- 26 Irëmaopa ipakorohta tennose iija. Serë apo tii'kae iija. "Pataponapa tëewa ehkë," tii'kae iija.
- 27 Irëmaopa Jesuton titëe, tinarimikahton marë. Sesërija Piripai imoraon patatonpona. Irëmao titëkonmahtao serë apo tii'kae Jesu iijane, "Eeke nkan wïtototon jipë?" tii'kae.
- 28 Ma serë apoto tii'kae, "Tiwërenoroton nkan, 'Jan mëe, wïtoto emmëne,' nkanto. Tiwërenoroton nkan, 'Iraika mëe,' nkanto. Tiwërenorotomonkërë nkan 'Kan ijomi ipononenpëtomohtaon mëe,' nkanto ëpë," tii'kaeto Jesuja.
- 29 "Ma ëmëinjamopa, akime kipunëjati?" tii'kae. Irëmao serë apo tii'kae Pitu, "Këraisurën ëmë," tii'kae iija.
- 30 Ma irëmao serë apo tii'kae iijane, "Serëpë tiwarë ëweikoe wae, inponosewa marë ehtë," tii'kae Jesu iijane.
- 31 Ma irëmao iwanmato tipitëe Jesuja, serë apo tii'kae, "Ooninpëkenketo Kan iwetotomahpë akuikapotan. Isereujana itamuhton mëeseta nehtan, Kan entu irasarënton, inmoipë iwanmaneton marë mëesetahto nehtan. Irëmao marëto waniritan. 3me ikomantuwë nauntanpa," tii'kae.
- 32 Irë apo watiwehtohpë awaintao tiponose iija. Irëmao maarë nakii mëe, tërëe Pituja. Irëpo takamaere iija.
- 33 Mërëme tepanamae Jesu tinarimikahtomoja, irëmao Pitu takamae iija. Serë apo tii'kae, "Maarë ehkë Setën jipëe! Kan iwëhpunëhto apota nai ëwëhpunëhto, wïtoto iwëhpunëhto aporëken nai ëwëhpunëhto," tii'kae Jesu Pituja.
- 34 Irëmao tapiimanton tomohtëe iija tinarimikahton akërë. Serë apo tii'kae iijane, "Akihpe jakërënme tiweise nai, nërë ëikarë nëtakaman. Wei wararë marë watirito epu apëjan jakërënme tiwehtome.

35 Akihpe nai aenenme tiwehto eponare, nērēnpē tiwehto ekeiman. Akihpe aeneme tiwehto ipinēta ahtao wijanme, tēkaporen ekajanme marē, nērēnpē erepasa tiwehto apēhtanpa.

36 Aano kure wītoto rījan? Ooninpēken serēpon mēnparē apēhto, aenenme tiwehto ipēntakanme?

37 Atī ekaraman wītoto aenenme tiwehto ipēntakanme? Owa. Amerarēnoroja nai aenenme tiwehto ekaramatohpōra.

38 Akihpemo pīike nehtan jipē, jijomipē marē serēpo iripimantomohtao, enaerē teesentomohtao marē. Nērēpē marē pīike nehtan, Kan iwetotomahpē, tīpapa iwēeresaramatohtao, iripimīn ensuton akērē tiwēepirīhtaopa," tīikae Jesu iijane.

Maku 9

1 Ma irēmao serē apopa tīikae iijane, "Aerē wīkae ēējane serēpo nai wītoton ēhtaone. Namoro waesewankērē ahtao, Kan iwemoitimato ikaari iwēehto enetanto," tīikae.

2 Ma 6 wei iwehtuwē Pituton Jesuja tērēe kawēno pīipona, Jemisi, Jan, nnakento tītēe. Irēpo Jesu tiwēemetanīse inenekonme.

3 Kure tīkorojeken ipoo teese, wei enu aporopa. Nonopo sōpu inisukahpē iwaē, kure ipoo teese.

4 Iraika tiwēenepoe iijane. Mosesi marē. Namoro Jesuja tiwētūrēe.

5 Ma irēmao serē apo tīikae Pitu Jesuja, "Tamo, serēpo kiwehtohkon kure nai ainjaja. Pakoro rīse nai ainja 3me, ējanoro, Mosesijanoro, Iraikajanoro nna," tīikae.

6 (Irē apo tīikae Pitu pēera, kutuuma iwēhtīhkahpēke.)

7 Ma irēmao ewarun tiwēese entapuhtohkonme. Omi marē tētae ijane ewarunpēe, "Jmmuku Mēe, jinpīnu. Mēe ijomi etatē," tīikae Omi iijane.

8 Ma, irēmaorēkento sameken tiwēehpēsere. Pēe, waken teese akoronton, Jesurēkenpa tēne iijane.

9 Ma pīipēepa iwīhtēkonmahtao, serē apoto Jesuja tīhtarēnmae. "Amerarē pitēmo ēnēnehpēkon inponosewa ehtē, waiweihpēpēe Kan iwetotomahpē autohponarēn," tīikae iijane.

10 Irēmēto inponosewa teese. ējarēkento tiwētūrēe, "Eeke kato serē, waiweihpēpēepa auntuwē, kato," tīikaeto ēija.

11 Ma serē apoto tīikae iija, "Atītome serē apo nkan inmoipē iwanmaneton? 'Iraika pitēpa nehtan,' kanto," tīikaeto Jesuja.

- 12 Ma serë apo tīikae Jesu iijane, “Aerëpa, wapo Iraika nehtan, amerarëpa ooninpëkenpë kure tīritome. Mërëme atītome serë apo tīmenuhtëe Kan iwetotomahpëpë, ‘Mëe akuikapotanto, Mëe ikutunkehkatan marëto,’ kato?”
- 13 Irëme serë apo wīkae ëëjane, Iraika ne, mërëme tīnehtëkontaerë tīrëe mëe iijane. Ipë imenuhtëhpëtaerë,” tīikae Jesu iijane.
- 14 Ma tīnarimikahton epohtuwëpa iija, irëpo tapiimanton tēne iijane ekataone. Inmoipë iwanmaneton marë irëpo teese. ëijato tīwëtëuse imoineton maarë.
- 15 Ma Jesu enetuwë iijane, iwaeto tīwëerekonmae. Irëmeto tetainkae iija, ewaraimatome.
- 16 Ma irëmao serë apo tīikae iijane, “Atipë mëtëujati?” tīikae.
- 17 Ma irëmao serë apo tīikae ihtaonkon, “Iwanmane, jinmuku awë nai wīripë, irëme wene ëëja. Ijomira nīrijan wīripë.
- 18 Kure sarehpa nai jinmuku, irëmaopa wīripë nepojan, neman marëpa nonopona, netahkepurutanijan marë, nësekīnëjan, netīnman marë. Irëme ‘Wīripë ipatakapotëkë,’ wīkare ënarimikahtomoja, mërëmeto nai inpatakamhpöewa,” tīikae ipapa.
- 19 Ma serë apo tēuse Jesuja, “Pëe serëmaonton, Kan epona iwehto waken nai. Ahtarë akëresa wehtan ëhtaone? Eekanmahtao jenepitan ëpëkëne? Sarë ënmuku enehkë wīja,” tīikae Jesu iija.
- 20 Irëme mure tēnese iijane, Jesuja. Jesu enetuwë wīripëja, irëmaorëkenpa mure tēmae wīripëja, tēwatannëse marëpa iija. Mure marë tonotae, nērënpë temana-manakae, tētahkepurutae marë.
- 21 Ma serë apo tīikae Jesu ipaparīja, “Eekanmao serë apo tīwehto eponne?” tīikae. “Penarë muremen-kërë ahtao,” tīikae ipapa.
- 22 Mījaarëken jinmuku eman mahtota, tunahka marë, watīriserën nai. [rëme ëwarë ahtao, ainjapë ëemuhpankë. Ainja akoronma,” tīikae.
- 23 Ma irëmao serë apo tīikae Jesu iija, “ëwarë wī ahtaorëken?” Amerarë tīritohpore nai Kan epona teesentomoja,” tīikae.
- 24 Ma irëmaorëken kaarime serë apo tīikae ipapa Jesuja, “Kan epona wairë, irëme iwae ëepona jiwehto akoromakënkërë,” tīikae Jesuja.
- 25 Ma tīija tapiimanton iwëehto enetuwë Jesuja, irëmaorë wīripë takamae iija. Serë apo tīikae wīripëja, “Ipanara rītono, ijomira marë rītono, epataka. Mëetahpa ëmëinjewarën ehkë taanërën,” tīikae Jesu wīripëja.
- 26 Ma irëmao wīripëja, mure tikëhtunnëhpoe. Kaarime marë tēwatannëse iija. Irëmao tepatakae, waiweihpë ahken mure tīrëe iijaMa serë apoto tīikae eneneton, “Pëe irënehka wanei,” tīikaeto.
- 27 Irëmao einjaapë Jesuja tēpëse, tanunnëse marëpa iija. Pīrepa tīrëe iija.

- 28 Ma pakorota Jesu iwēmēntuwē, irēmao inarimikahton tīwētūrēe iija, namororēken ahtao. "Atītome nai wīrīpē inpatakanihpoewa ainja?" tīikaeto Jesuja.
- 29 Ma irēmao serē apo tīikae Jesu iijane, "Mēe apon mipatakanihpotahki ēewesewa Kanja ewēturuhpēkonpēerēken," tīikae Jesu iijane.
- 30 Ma irēmao epo tīwehtoponpēkonpēepato tītēe. Karari inonoporoto tītēe. Tītēto ipunēpīseta teese Jesu wītotoimoja.
- 31 Tinarimikahton iwanmase pitē teese. Serē apo tīikae iijane, "Kan iwetotomahpē nēekantēpotan wītotoon einjarīja. Namoro marē wanīrītan, 3 ikomantuwē nauntanpa," tīikae Jesu.
- 32 Mērēme irē apo katoponpē iija ipunēsewato teese. "Eeke kato serē," kaewa marēto teese iija, ino iweikonke.
- 33 Ma irēmaopato tīwēese Kapenijanponapa. Pakorotao ahtao serē apo tīikae iijane, "Atīpē ēija mētēuhti kiwēepīkonmahtao?" tīikae.
- 34 Ma irēmaoto oraken teese, ineusewa marēto teese. "Aano nai irasarēnme kīhtaone," katohpē inarimikahton iwētēukuhpēkonke.
- 35 Ma irēmao tahpameken teese Jesu, 12manton amohtēne tīija. Serē apo tīikae iijane, "Akīhpe nai waponome tīweise, irēmao nērē wenaenome nehtan, amerarēnoro ipēetome marē nehtan," tīikae.
- 36 Ma irēmao mure tīsokahtēpoe iija ihtaone. Irēnpēpēe tēnao tīrēe iija. Serē apo tīikae iijane.
- 37 "Akīhpe nai mure epona ewaraimatohe, jeka epona iweike, nērē apon marē nai jepona ewaraimato aponke. Akīhpe nai jepona mure ewaraimato aponke, nērē apon jeponarēkenta nai. Jennonenpē epona marē nai," tīikae Jesu.
- 38 Ma "Iwanmane," tīikae Jan. "Wītoto ainja nene wīrīpē ipatakapo ēekake, irēme ainja nakama kēkērēneta iweike," tīikae.
- 39 "Owa, Jekake rīmanta rīne, inakamaewa ehtē," tīikae Jesu. "Nērē jekapokehkaewa nehtan wenaē.
- 40 Akīhpe kijene ahtao, nērē apon kijene nai.
- 41 Aerē wīkae ēējane, akīhpe tuna ekaramatan ēējane jekajanme, Kēraisu iijanorome iweikonke, nērēnpē tīrepe apēhtaneihata," tīikae.
- 42 "Ma, akīhpe mure jepona iweihpē irīpīmaponenpē, nērē eenapē, tēpu mono tīnpore, enmīhkatome tunaimē irohki, irēmo kure ei.
- 43 Ēinjarīja ērīpīmapokonmahtao irēmaomo ēinjakon ahkēhtē. Tēinkenerēken ēinjakon ahtao serēpo, irēmao kure nai. Tuweimeta ēinjakon ahtao irēmao mahtōimēpona tēewa mehtahki, enkehpīn mahto irē.

- 44 Irëpo moromoro apërimin waesewa nai. Mahto marë nai enkesewa irëpo.
- 45 Ma ëhpuruja ëripïmapokonmahtao, irëmaomo ëhpukon ahkëtë, tëinkenerëken ëhpukon ahtao serëpo, irëmao kure nai. Tuweimeta ëhpukon ahtao irëmao mahtolimëpona tëewa mehtahki, enkehpïn mahto irë.
- 46 Irëpo moromoro apërimin waesewa nai. Mahto marë nai enkesewa.
- 47 Ma ëenuruja ëripïmapokonmahtao, irëmaomo ëenukon isikatë, tëinkenerëken ëenukon ahtao serëpo. Irëmao kure nai. Tuweimeta ëenukon ahtao irëmao mahtolimëpona tëewa mehtahki, enkehpïn mahto irë.
- 48 Irëpo moromoro apërimin waesewa nai, mahto marë nai enkesewa.
- 49 Irëpo amerarënoru oimatan mahtoke, sautuke oimato aporopa.
- 50 "Ma, kure nai sautu, mërëme sautu ijunna ahtao, ekapon apopamo suume nehtan? Owarënten. Irëme suuman sautu apo ehtë ëija, irëmao onken mehtahki ëipë," tïikae Jesu.

Maku 10

- 1 Ma irëpo tiwehtoponpëpëepa titëe Jesu Jurija inonoponapa. Jorënpa tïrëse iija. Irëpopa tapiïmanton tiwëesenkerë iija. Irëmepa iwanmato tipitëe iija, iwanmato epï aporopa iija.
- 2 Ma irëmao Parasiton tiwëese iija ikuse. Serë apoto tïikae. "Tïpï inontato kïriija, imoitohäerë nai irë?" tïikaeto iija.
- 3 Ma irëmao serë apo tëusene iija. "Eeke kato Mosesija tïnmenuhtëe ëejane," tïikae Jesu.
- 4 Ma serë apo tëuse iijane. "Wepitïhkato panpira tïnmenuhtëpoe Mosesija, Tïpï inontatome wïtotoja," tïikaeto Jesuja.
- 5 Ma serë apo tïikae Jesu iijane, "Akïpëe ëewanëkon iweike, irë apo Mosesija tïnmenuhtëe ënmoikonme.
- 6 Mërëme irë apota tïrëe Kanja ipitëtoponpëmao. Kïrï, wëri, nnakento Kanja tïrëe.
- 7 Irëjanme tipapa, tïmama, inontan kïrï, tipï maarë tiwëtapëhtohkonme.
- 8 Irëme tuwemanonpë ipun, tëinanme nejan. Irëmao tuwemeta nejan, tëinkenerëken nejan.
- 9 Irëme Kan inapëpohpë, wïtotoja inintakapoewa ehtë," tïikae Jesu iijane.
- 10 Ma pakorotahpa Jesuton iwëmëntuwë, irëmao serë apo tïikae inarimikahton, "Eeke mipono namoroja?" tïikaeto.
- 11 Ma serë apoto Jesuja tëuse, "Akïjahpe tipï inontatuwë tiwërenoro wëri apëhtome, nërë apon tipitïnpë ihkërenman tiwësotontëtohke.

- 12 Ma tiinjo inontatuwë wërija tiwërenoro apëhtome tiinjome, nërë apon marë nësotontën," tiikaë Jesu iijane.
- 13 Ma wïtotomoja murehti tënese Jesu isaikatome, mërëme inarimikahtomoja takamaere.
- 14 Irë enetuwë Jesuja tërewainaeken irëpë, serë apo tiikaë iijane. "Murehti enepotëkërëken wïja inaruhkaewane ehtë, namoro iijanorome nai Kan iwemoitïmato.
- 15 Aerë wïkaë ëëjane, akïhpe murehtija Kan Iwemoitïmato apëhto apo inapësewa ahtao, nërë apon Kan Iwemoitïmatohta ëmëinjewa nehtan," tiikaë.
- 16 Irëmao murehti tënao tïrëe iija. Tëinja marë tïrëe iija ijuwëne, "Kure Kan ëërijati," tiikaë iijane.
- 17 Ma Jesu itërihtaopa kïri tetainkaë iija, tiwërenapo marë teejukae enpatarasaporo. serë apo tiikaë iija, "Kuure enpane ëmë, atï wïrijan, itïpïponarën erepasa jiwehto apëhtome wïja?" tiikaë.
- 18 Ma irëmao serë apo tiikaë Jesu iija, "Atïtome, 'Kurano ëmë' mïka wïja. Kurano waken nai serëpo, Kanrëken nai kurano," tiikaë.
- 19 Imoito ëwarë nai. 'Warëewa ehkë, ëсотontëewa ehkë, Aminësewa ehkë, ëwame ahtao jïwarë kaewa ehkë, Injaremaewa ehkë, Papa epona ehkë, mama marë.' Kato ëwarë nai," tiikaë Jesu iija.
- 20 Ma serë apo tëuse iija. "Enpane, amerarë irëton wimoine janïhtatohtonarën," tiikaë Jesuja.
- 21 Ma irëmao mëe tëne Jesuja. Ipinë marë teese. Serë apo tiikaë iija, "Serërëken nai ëhtao ënsaikahpëme. Irëmepahtë amerarëpa ëmënpärë epekahtota. Irë irepetïnpëmo ekarama ijahpërnïntomoja. Irëmaopamo ohkë jakërë ëwehtome. Irëmao timënpärëke mehtae kaputao," tiikaë iija.
- 22 Ma irë apo etatuwë kïrija, ëmume enpata teese. ëmume marëpa titëe tïpakorohtapa, iijeta imënpärë iweike.
- 23 Irëmao oninpëjaken tiwëehpëse Jesu. Serë apo tiikaë tïnarimikahtomoja, "Iwëmëntohtopora nai mënparë entuton Kan iwemoitïmatohtopona," tiikaë.
- 24 Ma irë apo etatuwë inarimikahtomoja kureto tiwëerekonmae. Irëme serë apo tiikaëpa Jesu iijane, "Jimunkëtomo, iwëmëntohtopora nai mënparë eponanton, Kan iwemoitïmatohtopona.
- 25 Wapomo kameo ëmëmïi akusa oota pisita, mënparë entu ëmëinjewankërë ahtao Kan iwemoitïmatohtopona.
- 26 Ma irëmaoto iwae tiwëerekonmae inarimikahton. Irëme serë apo tiikaëto ëija, "Akïhpëmo nëtanunnëhpotan?" tiikaëto.

- 27 Ma irëmao namoro tëne Jesuja serë apo tiiäke iijane, "Irë apon tiritohpora nai wītotoja, kēpēewa nai Kanja. Tiritopopin nai waken iija," tiiäke.
- 28 Ma, irëmao serë apo tiiäke Pitu iija, "Amerarë ainja kinonta, aakerë ainja itõtome," tiiäke.
- 29 Ma irëmao serë apo Jesuja tëuse, "Aerë wikaee eëjane, akihpe tipakoro inën, tipipihton, tiwërihton, timama, tipapa, timunkëton, titupikon marë wijanme, tēkaporen ekajanme marë.
- 30 Nërë apon 100me apēhto inawikaewa nai serëmao, tipakoro, tipipihton, tiwërihton, timamaton, timunkëton, titupihton, aamekanmatohkomo nete. Namoro nai tiwëesentao, itipiiponarën erepasa tiwehtohkon apēhtan marë.
- 31 Kēpēewa nai tiwërenoroton, serëpo waponome iweihpëton, namonpë wenaenomēpa nehtan. Serëpo wenaenonpëton, waponomēpa nehtan marë," tiiäke Jesu.
- 32 Ma Jerusarenponapa titēkonmahtao tēkērēnton tiwapomae Jesuja. Irëmao inarimikahton tiwëerekonmae, iwenaenkon marë narike teese. Irëmaopa 12mantomorēken tērēe iija. Amerarë Jerusarenpo wītototomoja tiritō, tiponose iija iijane. Serë apo tiiäke iijane.
- 33 "Kitēti Jerusarenpona, irēpoto Kan iwetotomahpē ekantētan Kan entu rasarēntomoja, timoijen iwarētotojō marē. 'Wiripēme nai mēe, watiritē,' katan namoro ipē. Irëmao namoro nekaramatan sentajanatomoja.
- 34 Ma namoro niku-nikuhtan, nipitokatan marēto, nipijohtan marēto. Irēnpēpēeto waniritan. Ma 3 ikomantuwē nauntanpa," tiiäke Jesu iijane.
- 35 Ma irëmao Jemisiton tiwëese iija, Jan marë. Sepëri inmunkëton namoro. Serë apoto tiiäke iija. "Enpane, ainja injanopihtaerë nai, tirise ainja eëja," tiiäke.
- 36 "Ma atī rīse manati wija epēkēne," tiiäke Jesu iijane.
- 37 Ma serë apo tëuse iijane, "Tēinken aapētun weinje tahpame Kiripo, jakoron aapējano weinje tahpame tiriipo, ewēeresaramatomaο," tiiäke Jesuja.
- 38 Ma irëmao serë apo tiiäke Jesu iijane, "Pēeraken mepekajati. Jokimo menihtaiki mahkataon, jokī enihto aporopa wija?" tiiäke. "Mēenmēnpotahki marēmo jenmēnto aporopa?" tiiäke iijane.
- 39 Ma serë apo tëuse iijane. "Aa irē apo ainja nehtae," tiiäkerēhto. Ma irëmao serë apo tiiäke Jesu iijane, "Aerë menihtaiki jimahkataon. Mēenmēnpotahki marējenmēnto aporopa.
- 40 Mērēme, 'Kone, japēi rasarēn apēiton weinje ehtē, japējano weinje marē ehtē,' katopora nai wija. Kan iwehtarēnmato apēiton nai irē," tiiäke.

- 41 Ma irë etatuwë 10mantomoja, irëmaoto tērewainae Jemesitonpë, Janpë marë.
- 42 Irëmeto amerarë Jesuja tomohtëe, serë apo tīkae iijane, "Sentajanaton itamuhton iwehto ëwarëne. Tipëetokonmeto paponoton rijan. Tikurunke marëto eneneton rijan itamukon.
- 43 Këpëewa ëmëinjamo, akīhpe nai irasarënme tiweise ëhtaone. Nërë apon ipëetokonme pitëhkasan nehtan.
- 44 Akīhpe waponome tiweise ahtao ëhtaone, nërë amerarënororo ipëetokonme nehtan.
- 45 ënpëetomakonme nai Kan iwetotomahpë iwëepihpëmeta, ëpëetokonmehkasan kīne. Erepasa tiwehto ekaramatome marë, tapiimatton irepenme," tīkae Jesu iijane.
- 46 Ma irëmaoto Jeriko patapona tiwëese. Irëpëepa Jesuton itërihtao, tīnarimikahton maarë, tapiiman akërënton marë, irëmao enupīn tēpose iijane, Paratëmesi eka. Tëmesi inmuku mēe. Tahpanmeken teese ëema ehpiipo, tērepa imëhtome.
- 47 Ma Nasarepononpë Jesu iwëehto etatuwë iija, arima amohtëto tīpitëe iija, "Jesu, Teihpë inmuku kijahpëntëkë!" tīkae Jesuja.
- 48 Ma tapiime mēe akamaneton teese, "Oraken ehkë," kaneton. Mërëme iwae tīkëhtuinjenkërë, "Teihpë inmukuru kijahpëntëkë." tīkae.
- 49 Ma mēe ijomi etatuwë Jesuja tesokahtëe. "Ma, sarë amohtëtë mēe," tīkae. Irëmao tomohtëe iijane enupīn. "Aunkëne sasame ehkë, aamohtënewan," tīkaeto iija.
- 50 a tijaasihpë tīnontaeken iija tauntome, Jesuja tītëto.
- 51 "Ma, atī rīse manan wīja?" tīkae Jesu. Ma serë apo tēuse iija, "Enpane tēnuke wae jiweise," tīkae.
- 52 "Ma tēhpa, jepona ëwehto kurepa ëri," tīkae Jesu. Ma irëmaorëkenpa tēnuke teese, irënpëpëe Jesu akërë tītëe ëematae.

Maku 11

- 1 Ma Jerusarenpë maatahken ahtao Jesuton, Petapakipatapo teese, Petani patapo marë. Irëpo teese Orehpi pīi. Irëmao 2me tīnarimikahton Jesuja tēnnose.
- 2 Serë apo tīkae Jesu iijane, "Patapona tëtë jiwapo. Patapona ëtuntatuwëne, irëpo asi wanra mepohtahki tīinje, wītoto inarëpīnīnkërë. Nërëmo inpokatë, sarë enehtome ëjane wīja.

- 3 Atõtome minpokati, katuwë wõtotoja ëëjane, serë apo katëmo iija. 'Tamo nai ije, ëwëpa nenehpotan ëëjapa,' katëmo iija," tïikae.
- 4 Ma irëmeto tîtëe. Asi wanra marë tëpose iijane, tïinjeken apuruhto ekunnë. Ma inpokarihtaot,
- 5 serë apo tïikae wõtoton, irëponton. "Atõtome asi iwanra minpokati?" tïikaeto.
- 6 Ma irëmaot tëuse iijane, Jesuja katoponpëtaerë. Irëme tërëpoe entuja.
- 7 Asi iwanra enehtuwë iijane Jesuja, tijaasikon tîrëe iijane asi inka ijuwë. Irëmaot tahpame teese Jesu ijuwë.
- 8 Tijaasikon marë tapiimantomoja taparëe ëematae. Tïwërënorotomoja tîrëe arï ëematae.
- 9 Arimahto tîkëhtuinje iwaponton, iwenaenton marë. Serë apoto tïikae, "Osana, kure Kan inirihpë, Kitamukonjanme mëe ne.
- 10 Kure Kan nîrijan tîwëesen, kipapakon Teihpë iwemoitîmato. Osana, iwaenonna Mëe," tïikaeto.
- 11 Ma Jerusarenponapa Jesu tîtuntae. Irëmaot tîtëe pakoroimëta. Irëpo oninpëjaken tîwëimenekae. Irëmaot kokoinje iweike tîtëepa, Petaniponapa, 12mantomoro akërë tîtëe.
- 12 Ma awainatuwë, Petani patapëepa Jesu itërihtaot, ëinjenë teese.
- 13 Irëme maatahken suko epi tène iija, tarîke teese. Irëme ene tîtëe eperu pëhtomere. Mërëme epohtuwë iija arîrëken tène iija. Suko eperutatomaota iweike.
- 14 Irëme serë apo tïikae epîrîja, "Eperutaewarën mehtae taanërën wõtoton ëenasewapa nehtan," tïikae. Irë inarimikahtomoja tëtae.
- 15 Ma Jerusarenponapa Jesu ituntatuwë pakoroimë ekunnënta tîtëe. Irëpo epekahponeton, epekaneton marë, ennohto tîpitëe iija. Karahkuri akurikato apëi taitëe iija. Uhtukuimë epekahpoto apëinpë marë taitëe iija.
- 16 Mënparë arëneton marë takamae iija pakoroimë ekunnëntaorë.
- 17 Irëmaot serë apoto tiwanmae iija. "Serë apo nai imenuhtëhpë, 'Jipakoro ejatënto Kanja wëturuto pakoronmerëken. Irë apo nkan amerarënorot wõtoton,' katoponpë tëjatëe iija. Këpëewa mîrîti, aminëhton pakoronme " tïikae Jesu iijane.
- 18 Ma irë etatuwë Kan entu rasarëntomoja, Tîmoijen iwarëtotomoja marë, irëmaot mëe warîtohpëhto tehtarënmae. Mërëmeto ino teese, amerarë irëponton iwëerekonmahpëke iwanmatohpë iija.
- 19 Ma ikomamîrihtaopa tîtëe Jesuton patapëepa.

- 20 Ma awainatuwë tītēepa Jesuton. Tītēkonmahtao suko epīnpë tēne iijane, tarewatainje imihpēerë.
- 21 Irēme Jesu ijomihpēpë Pitu tēnutae. Serë apo tīikae Jesuja, “Enpane, ene serë, suko ēnawīripohpë tarewatainje,” tīikae iija.
- 22 Ma serë apo tīikae Jesu iijane, “Kan eponankērë ehtë.
- 23 Aerë wīkae ēējane, akīhpe nēturujan serë pīija, ‘Enmaihkakë tunaimēhka,’ kanēnpë, irētaerë nīripotaneihata ēējane, 2me ēwēhpunēhtohkon wakenerēn iweihpēke, ēnepekatihpēkontaerë marë Kan eponankērë ēweikonmahtao.
- 24 Irēme serë apo wīkae ēējane. Atī epekatiīrihtaohpe ēējane Kanja, irë eponarēken ēweikomohtao marë, irēmao mapēhtahkihta.
- 25 Ma pīre ēweikonmahtao Kanja ēwēturutohkonme, atīhpe nai tēerë wītotoseta ēwehtohkonme, irë inontatë. Irēmao ēripīhpēkon innontatan marë Papakon kaputaon.
- 26 Kēpēewa irēton innontaewa ēweikonmahtao, irēmao marë ēripīhpēkon innontaewa nehtan Papakon kaputaon,” tīikae Jesu iijane.
- 27 Ma irēmaopato tītuntae Jerusarenponapa. Pakoroimë ekunnēnta Jesu itērīhtao, Kan entu rasarēnton tīwēese iija, tīmoijen iwarētoton marë, Isereujana itamuhton marë.
- 28 Serë apo tīikaeto iija, “Akījanme serë apo mīrī? Akī ēnnonēnpë?” tīikaeto Jesuja.
- 29 Ma serë apo Jesuja tēuse, “Serë apo kase pitë wae ēējane, kēuhtēhpitë. Irēnpēpēe wiponohtae ēējane, jennonēnpë iwehto,” tīikae.
- 30 “Akī ikaarike wītoto tēnmēinje Janja, Kaputaonjanme? Owa. Wītotojanme? Irë iponohtēhpitë wīja,” tīikae.
- 31 Ma irēmēto irēpë ēija tīwētūrēe. Serë apoto tīikae ēija, “‘Kaputaonjanme,’ katuwë kīijane, irēmaotahkenmo serë apon katan kīijane, ‘Atītomehkatë manati irēaerë mēe eponata,’ katan kīijane.
- 32 Kēpēewa, ‘Wītotojanme,’ katuwë kīijane, irēmao wītototon nikarautatan kīpēkēne, Kan ijomi ipononeme Jan iwehto iwarēne iweike,” tīikaeto ēija. Irë apoto tīikae wītototon ino tīweikonke.
- 33 Ma irēme serë apo tēuse iijane, “Ainja iwame nai,” tīikaeto Jesuja. Irë apo marë tīikae Jesu iijane, “Wī marë inponosewa wae ēējane, wīja jennonēnpë inīripo iwehto,” tīikae iijane.

Maku 12

- 1 Ma irēmao iponohto tīpitēe Jesuja iponohtohke. Serë apo tīikae iijane, “Wītotoja tīrēe tīpitë. Siminatë apon epī tanmēe iija. Tapurēe marë iija imorao.

Euhkato marë tîrëe iija. Irëpo eneneton ipakoro tîrëe iija kawëno. Irëmao 'Jitupi pitë enetë,' tîikae enenetomoja. Irëme tîtëe maanopona.

2 Ma eperutatomaowe iwehtuwë, tipëetopa tēnosere iija enenetomojapa, siminatë apon eperu waepa.

3 Mërëme inennokîhpë tēpëse ijane. Tîitutukae marë ijane. Irēnpēpēpa naaken tēnosere ijane.

4 Ma tîwērēnoropa tipëeto tēnosere iija, iijanepa. Nērēpa tîitutukaenkērë ijane. Iputupēpo marë watîrēere ijane.

5 Ma tîwērēnoronkērēpa tēnosere iija. Nērēnpē watîrēe ijane. Tapîime tēnosere iija tipëeto ijane. Ihtaonkon tîitutukae ijane. Tîwērēnoro marë watîrēerēn ijane.

6 Irēnehka wenae tēinan tînmukurēn, tînpînu, tēnosere iija, ijane. 'Jînmukurēnhka wennojan, nērë inohkatahkento nai,'" tîikaere tînmukupë.

7 Mërëme serë apoto tîikae ëija, inmukupë. 'Mēehkasan tîpitë entumerēnpa teesen, irëme wakîtirîhtēne. Irëmao kîjanorokonme tîpitë nehtan,' tîikaerehto.

8 Irëme tēpëse ijane. Watîrēe marë ijane. Tîpitë apēpona marë ekepîhpë tēmae ijane," tîikae Jesu iponohtohe.

9 Ma serë apo tîikaenkērēpa Jesu. "Atî rîtanmo tîpitë entu namopë? Owa. Iijanepa nehtan. Enenenpēton warîtan marë. Irēnpēpēe tîwērēnoroton rîtan tîtupi eneneme," tîikae.

10 "Ma Kan inmenuhtēpohpë inejatēewa manati?" tîikae Jesu ijane. "Serë apo nai irë, 'Pakoro rîneton, inenepe teese tēpu. Mërëme irë tēpuhkasan irasarēnme tîrēenme.

11 Irë apo Kîtamukon inîrîpohpë, Irë nai kurerēn kînenekonme,' kato inejatēewa manati?" tîikae Jesu ijane.

12 Ma irëmao Jesu apēhto tîwaere ijane. Tîpëkēne iponohto iwarēne teese. Mërëmeto wîtototon ino teese. Irēmepa tînēerēken pitë ijane, tîtēerēkenpato.

13 Ma irëmarësa Parasiton tēnosere ijane Jesuja, Erotë inarimikahton marë. Tîjomikonketo Jesu amērēnposere teese.

14 Irëmeto tîwēese iija. Serë apoto tîikae iija, "Iwanmane, aerë ëwehto ainja iwarë. Tîwērēken ëjomi inîrēewarēn manae, wîtototon inota ëweike. Tîpatoroto miwanmae Kan ijomihtaerë. Serë apo kase nai ainja ëëja, Sisë ikarahkuri ekaramato ainjaja.

15 Kure nai ëëja? Owa, kureta nai ëëja?" tîikaeto. Mërëme aerēn ahken ijomikon iwehto Jesu iwarë teese. Irëme serë apo tîikae Jesu ijane, "Atîtome manati jamērēnpose? Kuwariki enehtë wîja. Enese pitë wae," tîikae.

- 16 Irëme kuwariki tēnese iijane, irëmao serë apo tīikae Jesu iijane, "Akī iwekuhtuntēhpē serē? Akī inmenuhtēhpē marē serē ipē?" tīikae Jesu iijane. Irëmao "Sisē," tīikaeto iija.
- 17 Ma serē apo tīikae Jesu iijane. "Irëme Sisējanoro ekaramatē Sisējapa. Sehken Kan ijanoro ekaramatē iijarēpa," tīikae Jesu iijane. Irëmaoto ipē tīwēerekonmae.
- 18 Ma irëmao Satusiton tīwēese Jesuja ēturēe, "Waiweihpētonpa nai aunjewa," kaneton namoro.
- 19 Serē apoto tīikae Jesuja, "Enpane, serē apo Mosesi inmenuhtēhpē Isereujanatomoja, 'Inmukunna ipipi waiwehtuwē, irëmao ipītīnpē apēhtanpa akēmihpē, imuhtatomēpa, tīpipihpē ipītīnpētae tīpipihpē itīpīhtētomepa iija,' kato.
- 20 Ma pena 7me ētakēmihton teese. Waponoja tēpēse tīpī, irēnpēpēe wateese inmukunna.
- 21 Irëmao akēmihpējapa tēpēse ipītīnpē, nērē marē inmukunankērē wateese. Sehken ipēkērēn 3me iwehto.
- 22 Semeneto teese 7me iwehtohponarēn inmukunnameneto wateese. Wēri marē wateese irēnehka.
- 23 Irëme waiweihpēton enpakatomaopa, akīpamo ipīhkonme nehtan? 7manton ipīme teese tēinan wēri," tīikaeto Jesuja.
- 24 Ma serē apoto tēuse Jesuja, "Kutuma misaikati. Kan panpira iwanmato inpunēsewa manati. Pēera marē manati Kan ikaaripē.
- 25 Waiweihpēton auntuwēpa epītītēewapato nehtan. Injotaewa marēpato nehtan. Kaputaonton ensu ipītīnna iwehto aporopato nehtan.
- 26 Mosesi inmenuhtēpē inenewa manati waiweihpēton auntohpē? Wewe epī sonmanpēe inetahpē? Serē apo tīikae Kan iija, "Aparahkan ineponanmanme wejāe, Aisaki ineponanmanme wejāe, Jeikopi ineponanmanme marē," tīikae.
- 27 Irëme waiweihpēton ineponanmanmeta nai Kan. Aenenton ineponanmanmehkasan nai Kan. Irēpē kure misaikati," tīikae Jesu iijane.
- 28 Ma irëmao tīmoijen iwarēto tīwēese Jesuja. Satusitomoja Jesu iwēturuto tētae iija. Junme Jesuja euhtohkon tētae marē iija. Irëme serē apo tīikae Jesuja, "Aano irasarēn imoitohmohtao?" tīikae.
- 29 Ma serē apo tīikae Jesu iija, "Serē apo nai irasarēn. 'Etatēkēhkatēti Isereujanatomo, tēinērē nai Kan Kīneponanmakon, Nērē Kītamukon.
- 30 ēneponanmakon Kanserēn ehtē, amerarē ēewanēkonke,' tīikae.
- 31 Ma irasarēnpēkēn serē, 'ēmoitīkomose ehtē, ēse ēwehtohkon aporopa,' kato. Serēton iwaen waken nai, imoitohmohtao," tīikae Jesu iija.

- 32 Ma serë apo timoijen iwarëto tiiäae, "Enpane aerë miäka, insaikaewa mei, tēinērē nai Kan, tiwērēnoro waken, nēērēken.
- 33 Kanse ēweimahtao amerarē ēewanēke, ēwēhpunēhtohke ēkaarike marē, irēme ēmoitikomose ēweimahtao ēse ēwehto aporopa. Irē kure nai Kanja, ēnekarama ijahkato iwae, ēnpmu ekaramato iwae marē," tiiäae timoijen iwarëto Jesuja.
- 34 Ma mēēja junme tēuhto etatuwē Jesuja, serē apo tiiäae iija, "Kan iwemoitimatohpē maatahken manae," tiiäae. Irēmaorē wītoton tiwēturuäkoeta teese Jesuja.
- 35 Ma Jesuja iwanmarihtao pakoroimē ekunē, serē apo tiiäae iijane, "Atitome serē apo timoijen iwarētoton niwanman, 'Teihpē inmukunme nai Kēraisu,' kanto.
- 36 Serē apo marē tiiäae Teihpē, Iripimīn Amorejanme, 'Tamo,' kinka Jitamuruja 'Tahpame pitē ehkē japētun weinjē. ējatotahton rīse pitē wae ēhpu inerekanme,' kinka.
- 37 'Tamo,' tiiäae Teihpē ipē. Irēme atitome nai Kēraisu inmukurēnme?" tiiäae Jesu iijane. Ma, tapiimantomoja tētae ijomi kuure.
- 38 Ma iwanmarihtao serē apo tiiäae iijane, "Tiwarē ehtē, timoi jen iwarētotonpē. ēhtakaneto nai titēkoe misatao. Tēwaraimakoe marēto nai ēējane annaporo.
- 39 Iirowēreto nai tiwetahpakakoe ēwēmontohtonmao. Irasa wēewehto apēipo tiweikoe marēto nai ēwēewehtohonmao.
- 40 Iweinjokahpēton ijareman marēto ipakorokonpē. Akēresa marēto nēturujan Kanja, wītoto inenemerēken. Namoro aponton monome Kan ikarau apēhtan," Tiiäae Jesu iijane.
- 41 Ma tahpameken teese Jesu pakoroimēhtao, karahkuri ekaramato ipatoro. Wītoton ikarahkuri ekaramato tēneken iija. Tikarahkurikentomoja iijeta tēkaramae karahkuri.
- 42 Kēpēewa iweinjokahpē teese. Nērē tiwēese, tēkaramae marē iija. 2me karahkuri pisihton, ein sensitomorēken tēkaramae iija.
- 43 Ma irēmao tinarimikahton Jesuja tomohtēe tiiäa. Serē apo tiiäae iijane, "Aerē wīäae ēējane, amerarē ekaramanenpēton Kan karahkurime, namoro iwaponma mēe iweinjokahpē.
- 44 Tikarahkurikenton imoitihpērēken ekaramato. Kēpēewa nai wēri, tiwēsapēkēmatoponpē itiiäarēn. Erepa epekahtohponna nei," tiiäae Jesu iijane.

Maku 13

- 1 Ma pakoroimëpëpa itëkonmahtao, serë apo tiiëkae inarimikahtomohtaon Jesuja. "Enpane ene sen, akiita tëpu. Tënepore marë serë pakoro," tiiëkaeto Jesuja.
- 2 Ma serë apo tējuhsene Jesuja, "Serë pakoro mono meneti, ëwëpato ëijuwëta nehtan tëputon. Amerarë emahpëme nehtan," tiiëkae Jesu iijane.
- 3 Ma Orepi piiipo tahpameken Jesu ahtao, irëpëe pakoroimë awaintaoken teese. Serë apo tiiëkae Pituton, Jemisi, Jan, Anturu marë, namoroken teese.
- 4 "Eekan-maomo nehtan ënponopihpë? Eekemo irë aponton iwëehto ainja nipunëhtan esewankërë ahtao?" tiiëkaeto Jesuja.
- 5 Ma serë apo tiiëkae Jesu iijane, "Tiiwarëmo ehtë ëtamërënpowa ëwehtohkonme.
- 6 Tapiimanton nehtan ëëjane jekahtaeto nësatëtan, 'Këraisu wi,' kaneton namoro. Tapiime marë namërënpotahki.
- 7 Iwëiratoemato eka metatahki. 'ëire nai namoro,' kato marë metatahki. Mërëme ëhtihkaewamo ehtë. Tëmëmarë nehtan irë aponton. Irëmao marë apënatohpotaikenkërë nehtan.
- 8 Witototon nihtan tiwërënoroton ematome. Iwëmoitimatoh-kon isurati marë nihtan tiwërënponton isurati ematome. Anpohpe nono nëëjuhtan seinje, tiwërënpow, tiwërëmao serëpowa marë. Irë apo nehtan. Erepanna marëpa nehtan witototon. Mure enuhto akuikato ipitëto aporopa nehtan irë aponton.
- 9 Irëjanme tiwenketamo ehtë. Pata enenetomojato ëëkantëtahki, ëpjohtahki marëto Isereujana iwëmontohtao. Wijanme pata entutomojato arëtahki, itamuhtomoja marë. Irë apo mehtahki jipë ëwëiponotohkonme iijane.
- 10 Tëkaporen eka iponohtan pitëhto amerarënorow patapontomoja.
- 11 Eekanmaohpëmo sikoutu aapëhtahki aarëtohkonme nono entuja, irëmaomo ëhtihkaewa ehtë. ëturaikaewa marëmo ehtë. Irëmao eekehpe Iripimîn Amore iwëturutoponpë ëëjane, irëkemo ëturutë. ëjomikonmeta nehtan irë, Iripimîn Amore ijominmehkasan nehtan irë."
- 12 Ma tükëmi ekantëtan ipipirën watiriitohponarën. Tinmukurën ekantëtan ipapa. Tipapa ikutunkehkatan imunkëton watiripotohkonme.
- 13 Amerarë ëijenetahto nehtan wijanme. Mërëme akihpe jeponankërë nehtan, nërënpërëken nëipinmatan.
- 14 Ma ihkërënapone setën iwetotomahpë enetuwë ëëjane,tipatapota ahtao marë, Renijo Kan ijomi ipononënpë inponopihpëtaerë nehtan. Irëmaomo Jurija inonoponton ainkapotë piitonpona. Irëjanme serë panpira ejatënenpëja wae serë ipunëpise.

- 15 Pakoro ijuwë ahtao wītotoon, irëmaopamo inenmënpoewane ehtë pakorotahpa, tīmēnparëkon iwatomēpa.
- 16 Tīpitēhtaonton inarēpoewapamo ehtë ipakorokontahpa tīpookon watomēpa.
- 17 Kutuma wīrīpēme nehtan mīnomantomoja, susupēkēnonkērē imunkēja marē.
- 18 Irēme epekahtë Kanja konopomaota ewetainkatohkon iwehtome.
- 19 Irëmao ijakēreuimēme nehtan, irē apon ijakēreuimē waken teese tīrītoponpēmao, serēmaonponarēn, sehkenpa ewē wakenerēn nehtan.
- 20 Irē weiton, akēremīn apo inīrēewa ahtao Kan, nonoponton itīkairēnmo ihkērēnmapone. Mērēme tīijanoroton ekantēhpējanme iija, akērera irē weiton rītan.
- 21 Irëmao serē apo karīhtao wītotoja ēējane. 'Etakē, serēpo nai Kēraisu,' kato. 'Eneta, onipo nai Kēraisu,' katuwē marē. Irëmaomo eponata ehtë.
- 22 Kēraisu aponton nehtan, Kan ijomi iponone aponton marē nehtan. Enepīn enepotanto rīmanta rītan marēto, Kan iijanoroton amērēnpotomere. Mērēme ētamērēnpoewato nehtan.
- 23 Irēme tīwenketa ehtë, penankērē irēpē iponopīhpēke wīja," tīīkae Jesu iijane
- 24 "Ma irē weitomohtao, ijakēreuimē iwehtuwē. 'Irëmao wei warunme nehtan. Nunnē marē weipoewa nehtan.
- 25 Sirikēton marē nēhpapotan kapupēe, kapupēkēnton marē nēējuhtan.'
- 26 "Irëmaorē Kan iwetotomahpē iwēehto enetan wītotoon, ikapurutuhtao nehtan. Monome tīkaarīke nehtan, tīwēeresaramatohke marē nehtan.
- 27 Irëmao tījensuhton ennohtan tīwapo tīijanoroton imonpotome. 4manton inono iwētīhkato weinje, nono ihpēsānpēe, kapu ihpēsānpēe marē nimonpotan namoro," tīīkae Jesu iijane.
- 28 Ma meinjarē iwanmato wīja ipunēhtë, suko epīpē. Suko ipēri enpohtarihtaopa, arī tarihtao marēpa, irëmao mipunēhtahki, konopo iwēehtooha ipohtē iwehto.
- 29 Irē apo nai serē. Jinponopīhpē iwēehto ipitēto enerīhtao ēējane, irëmao mipunētahki, Kan iwetotomahpē iwēehtopa ipohtē iwehto. Oota entapurupē maatahken iwehto.
- 30 Aerē wīkae ēējane, serēton itīpīkesewarēn nehtan, amerarē jinponopīhpēton iwēehto esewankērē ahtao.
- 31 Kapupa nētīhkatan nono marē, kēpēewa nai jījomi ētīhkaewarēn nehtan," tīīkae Jesu.

32 “Irë wei inpunësewarën nai wītotoon, irējuru iwëehto inpunësewa marë nai, Kaputaon ensuton, inmukurën nete, inpunësewa marë nai. Pahkorëken iwarë nai.

33 Irëme tiwenketa ehtë, ehtarënmatë marë. Irë wei iwëehto ëwamekene iweike," tiikaie Jesu iijane.

34 “Ma, wītoto itëto aporopa nai serë. Wapo pitë tïpëetohton ihtarënman pakoro entu, tïpakoro eneneme iwehtome. Iwararënoru ihtarënman tmirikon rïtomemene iijane. Irëmao ‘Jiwëehtohpëhpa tiwenketa ehtë,’ kïnka, pakoro apuruto eneneja.

35 Ma irë apo marë ehtë ëmëinjamo. Ehtarënmatë pakoro entu iwëehto hpa ëwamekene iweike. Eekanmao nehtan, kokoinje ahtao? Owa, enmepïrawë? Owa, kurairu etapamïrihtao? Owa, awainarihtao? Kïwamekene.

36 Samekenpa nehtan, irëme ëwënïkïkonmahtao ëepohpoewa ehtë.

37 Serë apo wïkae ëëjane, irëpëhpa wïkaenkërë amerarënoru. ‘Tiwenketa ehtë,’ wïkae," tiikaie Jesu iijane.

Maku 14

1 Ma 2 ikomantuwë Ensu-Itëtoponpë-ëpoe-Iwëewehto ikuhtomao teese. Irëmao itopanpïn wïi tëëse Isereujanatomoja. Irëmao mëerëëken Jesu warïto tiwae iijane watïritome, Kan entu rasarëntomoja, tïmoijen iwarëtotojoma marë.

2 Serë apo tiikaeto ipë, “Kïwëewehtohkonmaota kïtapëhtëne. Wītotoon tahkenmo nikarautatan kipëkëne, ikutunkehkaneme marëto nehtan," tiikaeto ëija.

3 Ma Saiman kaasahpïjanonpë ipakorohtao teese Jesu Petani patapo. Irëpo marëto tahpameken teese tiwëewehtohkonme. Irëmao wëri tiwëese iija. Arapase rosïjon enï tënese iija, naarë awë. Kuure tïrepehken irë. Irëmao Arapase tïimoe iija, rosïjon entamatome Jesu iputupëpona.

4 Irëmao ihtaonkon mënnaken teese. Serë apoto tiikaie ëija, "Atïtome rosïjon ekeiman mëe?"

5 "Ein irantatohtonarën orokome iwehto irepetïnpë serë. Atïtome inepekahpoewa nei, irë irepetïnpë ekaramatome ijahpëmïntomoja," tiikaeto. Irëme kutuuma wëri takamaere iijane.

6 Ma irëmao serë apo tiikaie Jesu iijane, “Naka, atïtome mëe mipëkënojati? Mëe inïrï nai kurerën wïja.

7 Ijahpëmïn nai ëhtaone taanërën. Eekanmaohpe namoro ijahpëntëse ëweïkonmahtao, mijahpëntëtahki. Këpëewa wae wï, taanërën ëhtaoneta.

8 Mëe tïnïrïtaerë nïrï. Wapo jïpun ikainë rosïjonke, jonantannaken nehtarënma.

- 9 Aerë wïkæ ëëjane, ajahpe tēkaporen eka iponopirihtao nono wararë, mēe inirihpē iponohtanto, mēepē iwēenuhtanihtohkonme," tīikæ Jesu iijane.
- 10 Ma irēmao Juresi Isakarijapononpē tītēe Kan entu rasarēntomoja, Jesu ekantētome iija. 12mantomohtaononpē mēe.
- 11 Ma kureto sasame teese Kan entu irasarēn, mēe ijomi etatuwē. "Ma karahkurike ainja ërepentētae," tīikaeto iija. Irēme Jesu ekantētoporon tīwæ Juresija irēnehka.
- 12 Ma Isereujanatomoja Itopanpīn ëhto ipitēto weipo teese. Irē weipo marē wīkapauimē inpmunpēkon waritomaō teese. Irēme serē apo tīikæ inarimikahton Jesuja. "Anpo ainja iwehtarēnmase manan ëpoe-Ensu-Itētoponpē-Iwēewehto ikuhtome kīijane?" tīikaeto iija.
- 13 Ma irēme 2me tīnarimikahtomohtaonton tēnnose iija. Serē apo tīikæ iijane, "Patapona tētē, irēpo kīrī mepohtahki muura arēne. Nērēmo iwekenatē.
- 14 Pakorota mēe iwēmēntuwēpa, irēmao serē apo katēmo pakoro entuja, Serē apo nkan enpane; 'Anpo nai jiwēewehto pata, ëpoe-Ensu-Itētoponpē-Iwēewehto ikuhtome jinarimikahton maarē,' nkan, katēmo iija.
- 15 Irēmao mono wēewehto pata enepotan ëëjane ëepoen. Tēpēike marē nehtan. Irēpomo kiwēewehtohkonpē ehtarēnmatē," tīikæ Jesu iijane.
- 16 Ma irēmaoto tītēe patapona, Jesuja katoponpētaerē tēpose iijane. Irēpoto tehtarēnmae wēewehtohpē.
- 17 Ma kokoinje ahtao Jesuton tīwēese, tīnarimikahton marē.
- 18 Tahpameeken tīwēewetirihtao, serē apo tīikæ Jesu. "Aerë wïkæ ëëjane, tēinērē nai jekantēne ëhtaone. Nērē jakērē nēewejan," tīikæ.
- 19 Ma irēmaoto ëmume teese tīwararēne. Serē apoto tīikæ iija, "Wīrē kēkantēn?" tīikaemenehto, iija.
- 20 Ma serē apo tīikee iijane, "Aerë wïkæ ëjane 12mantomohtao nai, tēinken jekantēne, nērē turu ihpan jakērē, ërinēhtao.
- 21 Kan iwetotomahpē nītēn, tīpē imenuhtēhpētaerē. Mērēme wæe ekantēne tīwarē iweise. Mēe enusewa ahtao, kuremo ei," tīikæ Jesu iijane.
- 22 Ma iwēewetikonmahtao, wīi Jesuja tēpēse. "Napohpa Pahko," tīikæ. Irēnpēpēe tījajakæ iija. Tēkaramæ marē iija tīnarimikahtomoja. Serē apo tīikæ iijane, "Serē apēhtēkē, jipunme nai serē," tīikæ.
- 23 Ma irēmaopa mahka tēpēse iija, "Napohpa Pahko," tīikaenkērēpa. Irēnpēpēeto tījohpæ iija. Tēnīse marē inarimikahtomoja tīwararēne.
- 24 Ma serē apopa tīikaenkērē iijane, "Serē jimunu iwēentamahpē tapīimantonpona, kainan ehtēto iwehtome.

- 25 Aerë wīkae ëējane, siminatë eperu euhkahtë inenīsewa pitēhpa wehtae. Ēwēpa wenīhtae Kan iwemoitīmatohtaopa," tīikae Jesu iijane.
- 26 Ma wanpanto ikuhkehtuwē ijane, irēmaoto tītēe Orehipi pīipona.
- 27 Ma serē apo tīikae Jesu iijane. "Amerarēpa jipēe metainkatahki. Serē apo nai imenuhtēhpē, 'Apērenkon witukatae, irēnpēpēe ekīton nēsapērēkatan,' katoponpē.
- 28 Mērēme jauntuwēpa, wīhtae ēwapone Karariponapa," tīikae Jesu iijane.
- 29 Ma irēmao serē apo tīikae Pitu iija, "Amerarētahkenmo mēesan nīhtaneirē ēpēe, kēpēewa wehtae wī," tīikae Pitu Jesuja.
- 30 "Ma aerē wīkae ëēja," tīikae Jesu iija, "Serēmao koko ahtao, 2me kurairu etapainjewankērē ahtao, 'Jiwame nai mēe,' mīkatae jipē 3me," tīikae.
- 31 Mērēme kutuuma, "Owarēnken," tīikaeken Pitu. "Wajiwehto marē wēpohtae aakērērē, irēme 'Mēe jiwame nai,' kaewarēn wehtaeihtā ēpē," tīikaereMa irē apomenehto tīikae iija.
- 32 Ma tīpitēponato tītēe. Tīpitē eka Kesemani. Irēpo serē apo tīikae Jesu tīnarimikahtomoja. "Tahpame ehtē serēpo, ēturēe pitē wītēe," tīikae.
- 33 Irēmao Pituton, Jemisi, Jan nnarēken tērēe iija tēkērē. Irēmao kutuuma iwēerekuikatopojā tīpitēe, tīwēhtīhkae marē.
- 34 Serē apo tīikae iijane, "Iijeta nai jiwēerekuikato jawē, jiwae marē nai wajirīne apo. Irēme serēpo ehtē, jipē tīwenketa ehtē," tīikaere iijane.
- 35 Ma irēmao maarēnakiīsa tītēe. Irēpo tonotae nonopona, tīrītohpore takuikato iwehtohpē, tīwētūrēe.
- 36 Serē apo tīikae, "Apa Pahko, amerarē tīrītohpore ëēja. Irēme serē mahkataon, kutune jokī apon, arē jipēe. Mērēme jinehtēhtaerēta kīrī, ēnehtēhtaerēhkasān kīrī," tīikae.
- 37 Irē apo iwēturuhpēpēe tītēepa tīnarimikahtomojapa. Tīwēnīsekenpato tēpose iija. Serē apo tīikae Saimanja, "Saiman mēnījanēken, tīwarēkenta manan jipē ein juruponarēn?" tīikae.
- 38 "Tīwarēken ehkē! Kanja marē ēturu, ēkune ēemapoewa iwehtome. Aamore nai tīwētūruse, kēpēewa nai ēpun arerenna," tīikae Saimanja.
- 39 Ma irēmaopa ēturēe tītēe, wapo tīwētūrutoponpēpa tokonmae iija.
- 40 Ma iwēehtuwēpa tīwēnīsekenenkērēpato tēpose iija. Kutumahto ēnīhpo teese, euhtohpora marē teese iijane.
- 41 Ma 3mepa tīwēese Mēe iijane. Irēmao serē apo tīikae iijane, "Mēnījatinkērē, ēeretatohkonme? Naka! Jijuru ne. Enetē, Kan iwetotomahpē nēekantēpon irīpīmantōn ēinjarīja.

- 42 Auntëkë, kītētēne jekantēne nejan," tīikae Jesu iijane.
- 43 Irëmaorëken Jesu iwëturuhtao Juresi tīwëese, 12mantomohtaononpë mēe. Tapiimanton marë tīwëese akërë, tīirekemeneto tīwëese, tīkasiparaimëke, tīwarapake marë. Kan entu irasarënton inennokihpë namoro, tīmoijen iwarëtoton, Isereujana itamuhton marë.
- 44 Ma penankërë serë apo tīikae ekantēne iijane, "Jinponëhpërëmo apëhtë, nërëinërë. Kuremo mēe arëtë etainkaewa iwehtome ëpëene," tīikae.
- 45 Irëme tīpatoro tītēe Juresi, Jesuja. "Enpane," tīikae. Irëmao marë tīponëe iija.
- 46 Irëmaorëken Jesu tēpëse wītotoimoja.
- 47 Ma irëmao ihtaonkomoja tīkasiparaimë tēpëse. Tīwīhkae marë iija. Irëmao Kan entu irasarën ipëeto ipana tēhkëse iija.
- 48 Ma irëmao serë apo tīikae Jesu iijane, "Akī wī ikutunkehkane? Irëme mēnehti japëhtome tīkasiparaimëke, tīwarapake marë, aminëne wī?" tīikae.
- 49 "Wei wararë ëhtaone wei, pakoroimë ekunë marë wiwanma. Irëmao japësewa mehti. Mërëme imenuhtëhpëtaerë nai serë," tīikae.
- 50 Irëmao amerarë inarimikahtomoja Jesu tīnëe, tetainkaeto.
- 51 Irëmao kīrīnmuku tīwekenaere iijane, tīkorojan ipoome teese. Nërë marë tēpësere iijane.
- 52 Tīpoonpë tīsikae iija, irëme ijahpëna tetainkae.
- 53 Ma Jesu tēnese iijane Kan entu rasarënneja. Irëmao amerarë Kan entu rasarënnton tīwëmoinje. Isereujana itamutupëhton marë, Tīmoijen iwarëtoton marë.
- 54 Ma maarërëken ipëkëne tītēe Pitu, Kan entu irasarën ijannapona tīwëese. Irëpo tetahpakae ipakoro ikurunmaneton akërë, tīwëunjeken marë mahto renao.
- 55 Ma Jesu warītome ekapokehkato tīwaere, Kan entu irasarëntomoja, amerarë Isereujana enenetomoja marë. Mërëme ineposewato teese.
- 56 Tapiimantomoja tīponosere Jesu iwehto, mërëme ëisapota teese inponopikon. Tēnakëenton namoro.
- 57 Ma irëmao ihtaonkon teparahhtëe, serë apoto tīikae tēnakëkonke.
- 58 "Serë apo mēe ijomi ainja kīneta, 'Serëpa wijarakatae pakoroimë, irënpëpëe 3 ikomantuwë tīwërënoropa wīritae wītoto inīrihpëta,'" kīnka tīikaeto Jesupë.
- 59 Mërëme namoro inponopī marë ëisapota teese.

- 60 Ma irëmao Kan entu rasarën teparahhtëe ihtaone. Serë apo tiiäke Jesuja, "Eeke mikan, mäesan inponopipë epë?" tiiäke.
- 61 Mërëme ooraken teese Jesu, ineusewa teese. Ma irëmepa serë apo tiiäkenkërë Kan entu rasarën, "Këraisume manan, kure riton inmukurën emë?" tiiäke iija.
- 62 Ma serë apo tēuse Jesuja. "Nëerë wī, ewē Kan iwetotomahpë menetae iwaenmīn apētun weinje tahpame. Kapupēe marēpa iwēepī menetae ikapurutu ijuwēna," tiiäke.
- 63 Ma irëmao tipoo tikarakae Kan entu rasarēneja. Serë apo tiiäke, "Mēe ijomi rīpī ketati. Irēme atītome tiwērēnorō ekapokehkaneme kiwatinkērē?"
- 64 Kan ekapokehkato marē iija ketati, irēme eeke mipunēhti emēinjamo?" tiiäke iijane. Ma irëmao serë apo tēuse iijane, "Watirēenme nai mēe, wirīpēme iweike," tiiäke ipē.
- 65 Irëmao mēe ipitokato tipitēe iijane, tēnpoinje marē iijane kamisake. Tēinjakon mokame tirēe iijane, irēke titukae iijane. "Aano etuka? Eka ejatē," tiiäke-kaeto iija. Irëmao pakoro ikurumanetomoja tēpēse, titutukae marē iijane.
- 66 Namoro epinēne teese Pitu, ijannakonpo. Irëmao Kan entu rasarën ipēeto tiwēese, wēri nērē.
- 67 Pitu enetuwē iija wēuntohpo mahtorenao, irëmao kure tēne iija. Serë apo tiiäke iija, "emērē marē Jesu Nasareponopē akoron," tiiäke Pituja.
- 68 "Owa, mīkaerēken, jiwame nai Mēe," tiiäke. Irēnpēpēe taunjepa otahpohkīi tītētome.
- 69 Ma irēpopa Pitu enetuwē wērija, serë apo tiiäkenkērēpa irēpontomoja, "Mēe marē akoron," tiiäkenkērēpa ipē.
- 70 "Owarēnken," tiiäken Pitu. Ma irēmarēsa, serë apo tiiäke ihtaonkontokon Pituja, "Aerē mēe akoron emē, Karariponton ijomi apo nai ējomi," tiiäke iija.
- 71 Ma serë apopa tiiäkenkērē Pitu, "Owarēnken! Aerē n.ai jiwehto Kan iwarē nai, Mēe jiwame nai, mīkatirēken," tiiäkenkērēpa.
- 72 Ma irēmaorēken kurairu tētapainje. Irëmao Pitu tēnutae Jesu ijomihpēpē. "Kurairu etapainjewankērē ahtao, 'Mēe nai jiwameke,' mīkatae jipē 3me," katoponpējapa tēnutae Pitu. Irēmaore kutuuma tiwēsenae Pitu.

Maku 15

- 1 Ma awainaewankērēsa ahtao, Kan entu irasarēnton, Isereujana itamuhton marē, timoijen iwarētoton, amerarē Isereujana eneneton marē. Namoroja tīnehtēhkon tirikese. Irēme Jesu tmpoe iijane. Tērēpoe marē iijane, ekaramatome Pairētēja.

- 2 Ma irëmao serë apo tiiäke Pairëtë Jesuja, "Jujanaton Itamunme manan?" tiiäke. Ma serë apo tëuse Jesuja, "Aa, ëjomihäerë wae," tiiäke.
- 3 Ma ooninpëkenpë Kan entu irasarëntomoja tëkapokehkae Jesu.
- 4 Irëmepa serë apo tiiäkenkërë Pairëtë Jesuja, "Mëesamoja ëekapokehkato ineusewa manan? Iijeta ëekapokehkan namoro?" tiiäke.
- 5 Mërëme ineusewa teese Jesu. Irëme Pairëtë tiwëerekonmae ipë.
- 6 Ma ëpoe-Ensu-Itëtoponpë-Wëewehto ikuhto epï wararë tinapurupohpëton tapumakapoepa itamuruja, wïtototon injanopïtäerë.
- 7 Irëmao apurutotao wïtoto teese, Parapasi eka. Wïtoto warïnenpë mëe, nono entu ikutunkehkanenpë marë mëe.
- 8 Irëme wïtototon tiwëese Pairëtëja epekase, tinïrikon epï rïtome iijane.
- 9 Ma serë apo tiiäke iijane, "Aano apumakaposepa manati wïja, Jujana Itamurën? Owa?" tiiäke.
- 10 Tihtarënpainje Pairëtë Kan entu rasarëntonpë tiiäja Jesu ekaramato, iwarë teese.
- 11 Mërëme Kan enturasarëntomoja tihtarënmae wïtototon, "Parapasihkasanpa apumakakë, katë Pairëtëja," tiiäkaeto iijane.
- 12 Ma serë apo tiiäke Pairëtë iijane, "Eeke wïrijan mëe, 'Jujanaton Itamurënme tirëen?'" tiiäke iijane.
- 13 "Irëmaoto arima tikëhtuinje, "Wewe patëtëmanpohkasan tirïpo," tiiäkaeto.
- 14 "Atitomehpe nai? Waken inïri rïpi," tiiäke Pairëtë Jesupë. Ma irëmepato arima tikëhtuinjenkërë, "Owa wewe patëtëmanpohkasan tirïpo," tiiäkenkërëpato Pairëtëja.
- 15 Ma sasame wïtototon rïse teese Pairëtë, irëme Parapasipa tapumakapoe iija. Jesu pitë tipïjohpoe iija. Irënpëpëe tëkaramae iija wewe patëtëmanpë tiwëtome iijane.
- 16 Ma irëmao suratitomoja tërëe Jesu tijannapona. Irëpo amerarë suratiton timonpoe iijane.
- 17 Irëmao tipoontëpoe iijane, tarïriman misake. Tëhkïrenke marë Jesu tipïmintëe iijane.
- 18 Irëmao serë apo tijomikon tipatakäe iijane, "Tamo, Jujanaton Itamurënne," tiiäkaerehto.
- 19 Titusikonke tirehtatakäe iijane. Tipitokäe marë iijane. Tiwërenapo marëto tahpame teese enpatarasaporo, eponan ahken.

- 20 Enënëhkehtuwë iijane, irëmao taririman poo tısikaepa iijane, ipookarëpa tıpoontëe iijane. Irëmao tērëe iijane irënehka wewe patëtëmanpona tıwëtome.
- 21 Ma,irëmaorë wıtoto tıwëese, Saiman mëe eka. Arasanri ipapa eka. Ruhpë aakëmi eka. Sairenipëen mëe. Irëmaorë tınonopëe tıwëese mëe, irëme nërëja wewe patëtëman tērëpoe suratitomoja.
- 22 Kakotapona Jesu tērëe iijane. (Putupë apon irëpo teese, irëme Kakotame eka.)
- 23 Irëpo kaaraman tënisen təkaramaere iijane iija. Mıi oimahpë tënisen, mërëme inenısewa teese Jesu.
- 24 Irëmao tıwëe iijane wewe patëtëmanpë. Ipoonpë marë taajakae iijane. Ipaatoto inapësewa teese, ikuhtuntëtohke tıkuhtuntëe iijane, apëineton ipunëhtome.
- 25 Ma kokonkërë teese 9 jurupo tıwëtomaoma iijane.
- 26 Serë apo ekapokehkato tımenuhtëe Jesu epoe, "Jujanaton Itamurën mëe," kato tımenuhtëe.
- 27 Irëmaorë 2 aminëhtonokon tıwëe iijane. Apëtun weınje tëınken, apëjano weınje tëınken nna.
- 28 Irë apo teese pena Aiseja inmenuhtëhpë itıkatome. Serë apo, "Irıpımanton akërë tırëe iijane," katoponpë.
- 29 Ma iija tıwëesenton, tıtëenton marë, namoro inenepe teese. Tıputupëkon marë tējıjuse iijane. Serë apoto tııkae, "Meınjarëpa pakoroımë mıjarakan? Mırıjan marëpa 3 ikomantuwë?
- 30 Pıhtëhpane ëepupëepa ëwëıpınmatome," tııka-kaeto Jesuja.
- 31 Ma sehken Kan entu rasarëntomoja tënënëse, tımoıjen iwarëtotomoja marë. ëıjarëken tënënëse iijane. Serë apoto tııkae, "Tıwërënorotonrëken ipınma, mërëme nai ëıkarë ëıpınmaewa.
- 32 'Këraisume wae,' kanere mëe. 'Isereujanaton Itamunme wae,' kanere marë. Irëme epupëepa iwıhtëtıwë kınenekonme, irëmaomo epona kehti," tııkaetoMa akërë tıwëhpëton inenepe marë teese.
- 33 Ma 12 jurupo tëwarunpınje nono wararë, 3 juruponarën.
- 34 3 jurupo ahtaoma, arıma tıkëhtıınje Jesu. Serë apo tııkae, "Eroi, Eroi, rama sapatani," tııkae. Serë apo kato irë kıjomıkontae ahtaoma. "Kan, Kan atıtome kınonta?" kato.
- 35 Ma irë apo etatıwë ekataonoja, serë apo tııkae, "Etatëkëne, Iraıka amohtën," tııkae ipë.

36 Ma irëmao tiwërenoro tetainkae tënisen wae. Popomanpë tënisen tihpae iija. Irëmao weweke tēpuruntēe iija anunnēhtome Jesu ijokime. "Owa, mëpēhta ehkē," tiikaie tiwërenoro. "Iraika iwēehtohpitē kenetēne, mëe ipinmane," tiikaie.

37 Ma irëmaopa arima tikēhtuinjenkērē Jesu. Irēnpēpēe pokekaewa teese.

38 Ma irëmaorē kamisaimē pakoroimē awën, teekarakaie kawēnopēe nonoponarēn.

39 Surati ikapiten maatahken teese, Jesu enpata rasaporo. Irëme ikēhtumu etatuwē, waiwehto enetuwē marē iija, irëmao serē apo tiikaie, "Kan inmukurēnehkarē Mëe," tiikaie Jesupē.

40 Ma wëritomoja marē tēne, maarēkento teese. Ihtaone teese Meeri Makatarina patapononpē. Tiwërenoro Meeri marē, Jemisi imama mëe. Ikētēmēta teese nērē Jemisi. Jose imamanme marē teese, Saromi marē ihtaone teese.

41 Kararipo ahtao namoro Jesu akērē teese. Atisehpe iwehto ekaramanenpētōn namoro iija. Tēerēnkērē teese wëritōn ihtaone. Jesu akērē marētō tiwēese Jerusarenpona.

42 Ma iwehtarēn-matohkon iweime teese, eretato wei ipitētō ipohtē iweike.

43 Irē wei kokoinje ahtao, Jose Arimatij apēenonpē tiwēese. Isereujanaton enenetomohtaon nērē. Paponomēta marē mëe iwehto teese ihtaone. Kan iwemoitimato inmēneme teese mëe. Nariketa mëe titēe Pairētēja, Jesu ekepīhpē epekase.

44 Ma "Jesu wanei," kato etatuwē Pairētēja, tiwēerekonmae, sameken waiweihpēke. Irëme Surati kapiten tomohtēe iija ipunēhtome iija.

45 "Aa, wanei," kato etatuwē iija, irëmao ekepīhpē tērēpoe iija Joseja.

46 Irëme renen poo tēpekase iija. Irëmao ekepīhpē tonokae iija. Tipoontēe marē iija renen pooke. Irëmao enītao tīrēe iija, tēpu ootahtēhpētāo. Irēnpēpēe tēpu entapurū timanakaie iija, ota apuruhtome.

47 Meeri Makatarinapononpēja tīrīto. Meerija marē tēne, Jose imamariija.

Maku 16

1 Ma eretato wei iwētīhkatuwē, irëmao rosijon apon tēpekase nosamoja ēke ikainētōporo, Meeri Makatarinapononpēja, tiwërenoro Meerija marē, Jemisi imama, Saromija marē, tēpekase. Jesu ekepīhpē ikainēsereeto teese.

2 Ma waponō wei awainarīhtao, wiki ipitēhtōhpo, nosan titēe Jesu onamīhpēpona.

- 3 Irëmao titëkonmahtao serë apoto tiwëturëe ëija, "Akimo entapuru imanakatan ootapëe?" tiikaekento.
- 4 Ma iwëehpëtuwëne, mono oota apuruto tirowakaeken, tëne iijane.
- 5 Ootahta iwënmëmikonmahtao, irëmao kërïmuku tëne iijane. Tikorojan misa ipoome teese. Tahpameken marë teese ipatahpë apëtun weinje. Irëmao kutuma nosan tiwëtihkae.
- 6 Ma serë apo tiikaie iijane, "ëhtihkaewa ehtëkë, Nasareponpë ikonkahpë Jesu, enepa mënehtire? Waken nai serëpo, naunpa, enetëkë ipatahpërëken serë.
- 7 Tëtëkëhkasampa inarimikahtomojapa iponose. Pituja marëmo iponohtatë. ëwaponepa nitën Karariponapa. Irëpo menehtahki, katoponpëtaerë iija," tiikaie ensu nosamoja.
- 8 Ma irëmao kërïkërïme teese nosan, tiwëerekonmae marëto. Onantoponpëpëepa tetainkae namoro. Witotoja marëto iponosewa teese, narike tiweikonke.
- 9 Ma kokonkërë waponu weipo, Jesu auntuwëpa. Irëmao wapo Jesu tiwëenepoe Meeri Makatarinapononpëja. Nërë awënonpë 7me wiripëton, tënnose Jesuja.
- 10 Irënpëpëe nërë iponose titëe akërënonpëtomoja. Ëmume teese namoro, toomoe marë iijane.
- 11 "Aenemepa Jesu wene," kato etatuwë iijane, inekanihpekenenkërë teese.
- 12 Ma irëmaorëpa tiwërën apo tiwëenepoe Jesu, 2mantomoja, namoro itërihtao pata imoraonpona.
- 13 Namoropa tiwëese iponose akoronmpëtomoja. Mërëme namoro ijomi marë inekanihpekene teese.
- 14 Ma irënehka 11manton iwëewetirihätao tiwëenepoepa Jesu. Irëmaoto Jesuja tëtëijeene, epona iwehtohkon waken iweike. Taumuhpëpëepa tënënenpëton ijomihpëpë emisewa iweikonke.
- 15 Irëmao serë apo tiikaie Jesu iijane, "Pata wararën-pona tëtë, tëkaporen eka iponose iwararënorotomoja.
- 16 Akihpe tëkaporen eka epona ahtao, iwëenmïnporihätao marë, nërënpë nëipinmatan. Këpëewa inekanihpekatoton, 'Wiripëme ëmë,' katan Kan namoroja.
- 17 Serë apoto enepm enetan, tëkaporen eka epona iweihpëton. Jekajanmeto wiripëton ennohtan. Tiwërën jomihätae marëto nëturutan.

18 Tëinjakonke marëto ëkëi apëhtan. Sentike oimahpë tënisen enihtuwë ijane, waesewato nehtan. Tëinjakon rïtan marëto ësenëto ijuwë, irënpëpëe kurepato nehtan," tïkkae Jesu ijane.

19 Ma Kitamukon Jesu iwëturukehtuwë ijane, irëmaopa kaputa tauinje. Irëpopa tahpame teese Kan apëtun weinje.

20 Irënpëpëe inarimikahton tïtëe iwararënoraja ipon ose. Akërëne orokome teese Itamukon. Tïija katoponpë tïrasantëpoe iija, enepïn enepotohke ijane.

Ruku

Ruku 1

- 1 Ma emere Tijopire irasarän. Serë apo kase wae eëja. Tapiime wïtototomoja timenuhtee, amerare Mee inirihpëpë kihtaone.
- 2 Irëmao kiijane iponopihpëtaerë iwarëtotomoja kinei. Namoro nai enenenpëton ipitëtoponpëpëerë. Ipëetome marë iweihpëton namoro.
- 3 Irëme wi marë amerare irëpë werahhtëne wapo pitë, irëme serë itipi warare tipatoro wimenuhtee eneneme. Emere Tijopire irasarän.
- 4 Aerë ewanmatoponpë iija, eware iwehtome.
- 5 Ma Erotë, Jurija inonoponton itamume teese. Irëmao Sakaraja Kan entume teese. Apaja iparinpëtomohäto teese Sakaraja. Ipi eka Iresepe, Eiron epantome teese Iresepe.
- 6 Ekënerëto kure teese Kan inenenme. Amerare Kitamukomoja akamato insaikaewato teese. Irëjanmeto ekapokehkatohpöra teese.
- 7 Mëremeto inmukunna teese, etannëhkaewa Iresepe iweike. Eisaporoto teese notipëme wëri, tamutupëme kiri nna.
- 8 Ma tiwërenmao Kan ipëetomarihtaao Sakarajaja, Apaja iparinpëton marë.
- 9 Irëmao Kan entuton inirihtaerë, Sakaraja tikuhüntee iijane, Kan pakoroimëta iwëmëntome, tipoinjan ijahkatome.
- 10 Tipoinjan ijahkatomaao, tapiime wïtototon teese pakoro inkae, Kanja tiwëturutohkonme.
- 11 Ma irëmao Jikohpa ensu tiwëenepoe iija, tipoinjan ijahk.ato apëi, apëjano weinje teparahhtëe.
- 12 Ensu enetuwë Sakarajaja, tiwëhtihkae mee, tënarinpainje marë.
- 13 Irëmao serë apo tiikae ensu iija, "Nariketa ehkë Sakaraja, ewëturutoponpë eta Kan. Epi Iresepe nimuhtan kiri pisime. Nërënpëmo Janme ekahtë.
- 14 Sasame mehtahki mëepë, mee marë ewakinmapotahki. Tënuhtomaao tapiimanton ewakinmapotan mee
- 15 Kitamukon inrasantëhpë Mee. Siminatë apon eperu eku inenihpoewamo ehkë, kaarame iweihpë marë. Iripimän Amoreke taanëseken nehtan mee tënuruhpëpëerë.
- 16 Tapiime Isereujanaton ipanamapotanpa mee, Titamukon Kan eponapa iwehtohkonme.
- 17 Iraika amoretaerë nihtan mee Kitamukon iwapo, ikaarihätaerë marë nihtan mee. Timujenton timunkëton eponapa niriipotahki. Inmoipinton ipanamapotan

marëpa, tipatonoro ijunpona. Irë apo wïtototon ihtarënmatan, Itamukon iwëehtome," tïikae ensu iija.

18 Ma irëmao serë apo tïikae Sakaraja ensuja, "Ekekenmo wirïtaneito? Tamutupëme wae, jipï marë nai notipëme," tïikae.

19 "Ma wïirë Kepijo, Kan enpatarasaporo pïre teesen wï. Mëe inennokïhpë marë wï, ëëja jiwëturutome. Serë tëkaporen iponohtome wïja.

20 Irëme oraken mehtae, ijomitaewa marë mehtae, ëëja jinponopïhpë iwëehtoponarën, jijomi ënekanïhpe iweike. Iponohtoponpëtaerë wïja nehtaneihata," tïikae ensu Sakarajaja.

21 Ma Sakaraja iwëehtohpa tïnmësere tapiïmantomoja. "Atïtome nai akëresa pakoroimëtao?" tïikaeto ipë.

22 Sakaraja iwepatakatawëpa injopaewane teese. Mërëme pakoroimëtao enepïn iwëenepohpë iija iwarëne teese. Irëmao tëinjakerëkento tïjonpaene iija, ijomira iweike.

23 Ma imenuhtëhpëtaerë ipëetomato apënatuwë, tïtëepa tïpakorotahpa.

24 Ma irënpëpëe tïwëtannëhkae ipï Iresepe. Irëmao inponosewa teese 5 nunnëponarën.

25 Serë apo tïikae, "Kure Kïtamukon jïrï. Serëmao jijahpëntë, serëpë kïrïtomoja jenëhtoponpë ematan Mëe," tïikae ipï.

26 Ma 6 nunnë Iresepe iwëtannëhkahpë iwehtuwë, irëmaopa Kanja tënnose ensu Kepijo, Karari inonopona, pata eka Nasare.

27 Ikuhpïniija tënnose iija, ikuhpïn eka Meeri. Jose ineremahpë mëe. Teihpë epantome teese Jose.

28 Irëme Meerija tïtëe ensu, serë apo tïikae iija, "Aja! kure Kan ëjahpëntën. Aakërë marë nai Mëe," tïikae Meerija.

29 Ma ensu jomi etatuwë Meerija, kutuuma tïwëtïhkae, "Atï nkan mëe?" tïikae ipë.

30 Irëmao serë apo tïikae ensu iija, "Nariketa ehkë Meeri. Kure Kan ëjahpëntën.

31 Serë eta, mëtannëhkae ëmonehtao. Kïrïme ënmuku nenuhtan. Mëemo ekahtë Jesume.

32 Irasarënme Mëe nehtan. Iwaen muku Mëe katanto ipë. Itamurunpë Teihpë, apëinpë ekaramatan, Kïtamukon Kan iija.

33 Jeikopi epamïhpëton itamume Mëe, nehtan taanërën. Mëe iwemoitïmato apënaewarën nehtan irërëmerën," tïikae ensu iija.

- 34 Ma irëmao serë apo tiiäke Meeri ensuja, "Ekekenmo nehtane? Kirï nai jikusewa," tiiäke ensuja.
- 35 Ma irëmao serë apo ensuja tëuse mëe, "Iripimïn Amore ëëja nehtan. Iwaen ikaari ëepoe nehtan. Irëme, Mëe aawën iripimïn, 'Kan mukumeto' nejatëtan," tiiäke iija.
- 36 "Ma serëpa eta, ëkuhtu Iresepe kinëtannëhka pena, 6 nunnë nai meinjarë. 'Notipë mëe, Inmukumïn mëe,' kinkarehto ipë.
- 37 Kan miripin nai waken," tiiäke ensu Meerija.
- 38 Ma irëmao serë apo tiiäke Meeri, "Ma kure. Kitamukomohkatë, Nërë ipëetonme wae. Ejomihtaerë wae jirise iija," tiiäke Meeri, iija. Irënpëpëpa ensu titëe.
- 39 Ma irëmao Meeri taunje, sekekemeken titëe Jurë inonoona. Piihtao teese pata irëpo.
- 40 Ma Sakaraja pakorohta iwëmëntuwë, Iresepe tëwaraimae iija.
- 41 Meeri iwëiponohto etatuwë Iresepeja, irëmaorë iwakuhtaon inmuku taunje. Iripimïn Amoreke tannëseken teese Iresepe.
- 42 Irëmao arima tijomitae Iresepe. "Irasanme ëëri Kan wëritomohtao. Irasanme marë nai ënmuku aawën.
- 43 Atitome Kan jiahpëntë? Tamo imama iwëehtome jene.
- 44 Ewëiponohto etainëkërë wija, irëmaorë jinmuku naun jawë, sasame iweike.
- 45 Sasame nai wëri, tiiäja inekanihpehta ahtao, Kan jomi. Tijomihpëtaerë niritan Kan," tiiäke Iresepe Meerija.
- 46 Ma irëmao serë apo tiiäke Meeri, "Etaseme Kan rïpose wae wija.
- 47 Jamore nai ëtaseme Janunnëne Kanpë.
- 48 Tipëeto iwësapëkëmato, epona teese Kan. Serënpëpëe amerarënoru jejatëtan kuranome.
- 49 Kaariwaen kurerën jiri. rïpimïn Mëe eka.
- 50 Tinononeton ijahpëntën Mëe. Epantohton ijahpëntëtan marë itipiponarën.
- 51 Tikari enëpon tëpëke. Tiwëiwaehkaeminpëton iwëhpunëhto isaikapon.
- 52 Witototon itamuhton ipatahpëpoman. Eiwahkapinton irasantën.
- 53 Kuranoke einjenëtoton etahkapon. Arirahkasan timënpärëkenton ennojan.
- 54 Tipëetohton Isereujana tokoronmae iija. Tiiäja Isereujanaton ijahpëntëtohpë ihtëinkapainjewa nai mëe taanërën.

- 55 Aparahkan, epantohtonpë marë. Katoponpëtaerë nai Kïtamukontokomoja tïrëe," tïïkae Meeri.
- 56 Ma 3 nunnëponarën teese Meeri Iresepe ekatao. Irënpëpëe teramaepa tïpakoroponapa.
- 57 Ma enuhtohpo iwehtuwë Iresepe imuku tënuse, kïrïpisime tënuse.
- 58 Iresepe ijahpëntëto etatuwë imoitïtomoja, ikuhtutomoja marë, kuutumahto sasame teese, Kïtamukon Kanja ijahpëntëhpëke.
- 59 Ma 8 weipo inmuku arïpohkarïhtao, irëmao ipapa Sakaraja ekahtaerë ekahtëserehto teese.
- 60 Mërëme serë apo tïïkae imama, "Owa, Jan mëe eka," tïïkae iijane.
- 61 Ma irëmaoto serë apo tïïkae iija, "Ëkuhtukomohtao Jan eka waken," tïïkaeto iija.
- 62 Ma irëmaoto tëinjakonkaken tïwëturëe ipaparïija, "Akï mëe eka?" tïïkaeto iija.
- 63 Ma irëmao panpira tëpekase ipaparïija, serë apo tïmenuhtëe iija, "Jan mëe eka," kato tïmenuhtëe iija.
- 64 Ma irëmaorëpa inore tenpokae. Irëme Kan teresaramae iija, serë apo katohke, "Kurerën nai Kan," katohke iija.
- 65 Irëmao amerarë imoitïhton kuutuma tïwëerekonmae. Amerarënoroton marë irëpë tïwëturëe ëija, Juriija pïïponton wararë marë.
- 66 Irë etanenpëton wararë tïwëerekonmae. Serë apoto tïïkae, "Ekapon apomo mëe inmuku nehtan?" tïïkaeto. Kan ikaari mëe ihtao iwehto, iwaarëne teese.
- 67 Ma irëmaorë ipapa tannëseken teese Iripïmïn Amoreke. Irëme ëwë iwehtohpë tïponose iija. serë apo tïïkae.
- 68 "Kuranomerën nai Kïtamukon. Isereujanaton ineponanma. Mëe kïne, tïjanorotonpona, irïpïhpëkonpëepa inpokatohkonme.
- 69 Tïpëeto Teihpë epamïhpëtae, Kanunnënekon iretï ekarama kïïjane.
- 70 Serë apo kato iponohtoponpëtaerë, tïïjomi ipononenpëtomoja.
- 71 Kïpïnmatipa Mëe kïjatokontahpëe. Amerarë kïjatokonta einja ikaaripëe marë
- 72 Kïtamurunpëkontokon ijahpëntëne Mëe. Kure katoponpë Kanja iparïnpëtonpë, ihtëinkapainjewa teese.
- 73 Katoponpë iija Aparahkanja, irë insaikaewa nai.
- 74 Kïpïnmatohkonme kïjatokonta einja, ikaaripëe. Irë aponke nariketa kïrïjati, ipëetomatome kïïjane.

75 Iripimänme, tipatoro ipëetomatome kiiijane, Mëe enpata rasaporo wakiwehtohkonponarën.

76 Ma ëmërë jinmuku, 'Iwaen ijomi ipononemeto,' ëekahtëtan. Kïtamukon iwapo mihtae ijanoroton ihtarënmatome, Mëe iwëehtohpë.

77 Kipinmatohkon ipunëhto, ekaramatome ijanorotomoja. Wakenpa kiripihpëkon rïtohpë marë iija.

78 Kure ëhpëntëtonme nai Kïneponanmakon. Irëme Kanunnënekon kapupëenonpë kawainanihpoti.

79 Ewarunuhtao tahpamanton iweipotome. Watiwehto ipohtënton marë. Kihpukomoja kakenahtëtome onken wïtëtohtaerë," tïikae Sakaraja.

80 Ma irëmao kure inmuku tanihtae. Ipun, amore marë kure tanihtae. Wïtoto wapinpo pitë teese nëërë Isereujanaton ihtarënmatohponarën iija.

Ruku 2

1 Ma irëmao Sisë Akëtë, Romanton itamume teese. Serë apo tïikae mëe, "Amerarë Romanton ikuhtuntëse wae," tïikae.

2 Irë apo tïkuhtuntëe iija, wapo pitë Sairenija, Sirija inonoponton itamume ahtao.

3 Irëme amerarënororo tïtëe tënuhtoponpëkonponapa, tëkakon imenuhtëpotome.

4 Ma sehken Jose, Karari inonopëe tïtëe, Nasare patapëe, Jurija inonoponapa. Teihpë ipatapëpona, Petërihken pata eka. Teihpë epamihpëme iweike.

5 Nëërë marë tëkakon imenuhtëhpotometo tïtëe, tineremahpë Meeri marë. Tënuhto pohtëe marë teese Meeri irëmao.

6 Irëpo ahtao, inmuku enuhtomao teese.

7 Irëme ikëtë tënuse inmuku, kïrï pisi. Nëërënpë tïpöntëe iija pooke. Ëënë enïtao marë tïrëe iija. Irëpoto teese tannëseken irëponton ipakoro iweike.

8 Ma maatahkento teese wïkapauimë apërenton patapohtë. Koko ahtao tëkikon enene mëesan tïpitëhtao.

9 Irëpo ahtao Jikohpa ensu tïwëenepoe iijane. Irëmaorëto Kan iwëeresaramatopoja tïweipoe epone. Irëmeto kuutuma narike teese.

10 Irëmao serë apo tïikae ensu iijane, "Nariketa ehtë. Etatë tëkaporen eka wiponojae ëëjane, sasame ërïnekonme, amerarënororojanoro marë serë.

11 Meinjarë nenuru aanunnënekon. Teihpë patahpëpo nenuru, Kïtamukon Këraisu Nëërë.

- 12 Serë apo ëwarëne nehtan. Mure pisi menetahki wītoto ekī enītao, pooke tīpooŋtēe Mēe," tīikae ensu iijane.
- 13 Irëmaorëken tapīime kaputaonton tīwēenepoe ensu akërë, "Kurerën nai Kan," kaneton namoro.
- 14 Serë apoto tīikae, Ēepoenkon Kan eresaramatë! onken wehto ne, nonopontomoja Ētaseme Kan iweihpëke Wītotoŋ-pë," tīikae Kaputaonton.
- 15 Ma ensuton itētuwëpa kaputahpa, irëmaoto serë apo tīikae ëija wīkapauimë apërenton, "Npa Petërihkenponapa kitëtëne, Kitamukon inponopīhpë ene," tīikaeto.
- 16 Ma irëmepato sekekemeken tītëe. Meeri, Jose marë tēpose iijane. Mure marë tēne iijane ëënë enītao.
- 17 Mēe enetuwë tījane, irëmao ensu inponopīhpë, tīponose iijane murepë.
- 18 Amerarë etanenpëton tīwēerekonmae, wīkapauimë apërenton ijorni etahpëke.
- 19 Mërëme ipononeton ijomihpë, tonainje Meerija tēwanëtao. Epona marë teese.
- 20 Irënpëpëepato teeramae wīkapauimë apërenton. Kanpë marëto tīwēeresaramae, "Kurerën nai Kan," tīikaeto. Ensu inponopīhpëtaerëto teese.
- 21 Ma 8 wei iwehtuwë arīpohkatomaŋ, Jesume tēkahtëe iijane. Ensuja katoponpëtaerë ëtanëhkaewankërë ahtaŋ imama.
- 22 Ma 40 wei enuruhpë iwehtuwë, wëriton iwesukatomaŋ, Musesija katoponpëtaerë. Irëmaoto tītëe pakoroimëta, Jerusaren patapona, inmuku ekaramatome iijane Kanja.
- 23 Ma serë apo Kitamukon inmoi, "Ikëtë kirī pisi enuhto wararë ekaramatë Kitamukomoja," katoponpë.
- 24 Ma tīnekaramakon marë tēnese iijane. Tītamurunpëkon inmoihpëtaerë, irëme aramiton, tahken uhtukuimëton tēkaramae iijane.
- 25 Ma Jerusarenpo wītoto teese. Simijan eka, kurano mēe, Kan inoto marë. Isereujanaton anunnëne tīnmëse iija. Irīpīmīn Amore mēe akërë teese.
- 26 Penarë Irīpīmīn Amorerīja mēeja tīpunëhpoe serë apo, "Kan inkainëhpë menetae waesewankërë ëmë ahtaŋ," kato.
- 27 Irëme irë weipororëken, Irīpīmīn Amorerīja takenahtëe mēe pakoroimëta, inmuku Jesu enehtomaorë imamarīja. Kan imoito rītomaŋ iijane, tīwēese mēe.
- 28 Irëmao mure tēpëse Simijanja, tēnaŋ marë tīrëe iija. Irëmao Kan kure tīrëe iija, serë apo tīikae:

- 29 "Tamo Ēikarēnoro Ēmē. Ējomihpētaerē miri wija. Wirē epēetorēn, irēme meinjarē onken wawehtae.
- 30 Wītotoon anunnēhto ēēja, wene jenuke.
- 31 Ēnehtēhpētaerē Mēe mekarama, amerarēnoro inenenme.
- 32 Sentajanaton awainaniikaponeme Mēe nehtan, turikonme marē, Ējanoro Isereujanaton, wēeresaramato Mēe," tīikae Simijan.
- 33 Ma mēe jomi etatuwē iijane, tiwēerekonmae Jose, imama marē.
- 34 Irēmao kure Simijanja tirēe namoro. Serē apo tīikae Jesu imamarija Meerija, "Etakē, Mēe tapiime Isereujanaton anotanihponeme nehtan, anunnēnekonme marē nehtan. Kan inkuhtuntēhpē Mēe, wītotoon marē nipēkēnohtan Mēe.
- 35 Warata apon marē ēewanē ikonkatan. Irēnehka iijeta wītotoon iwēhpunēhto onankapotan," tīikae Simijan Meerija.
- 36 Ma irēpo teese Anna, Panuweo eemi. Kan jomi iponone mēe, Asa epamihpē. Kure notipēme teese mēe. Ikuhpīnme nēerē teese injotatohponarēn. 7 irantatohponarēn teese tiinjoke.
- 37 84 tirantae mēe iweinjakahpēpēe. Pakoroimē innontaewa teese mēe. Kan tipēetomae iija koko nakarē, anao nakarē marē. Ēewesewa mēe Kanja tiwētūrēe.
- 38 Irēmaorē marē mēe tiwēese iijane, "Napohpa Pahko," tīikae Kanja. Irēmao mure tiponose iija, amerarē wītotoomoja Jerusarenpo, Namoro nai einjenē iweihpēton apon, tēpekahtohkonpa inmeneton marē.
- 39 Ma amerarē Jerusarenpo Kitamukon imoitohptaerē tirikehtuwē Josetomoja, irēmaopato teramae tipatakonponapa, Nasareponapa, Karari inonopo irē.
- 40 Ma inmuku tanihtae monome teese Mēe. Kaarime marē amore teese. Kure junme teese Mēe. Kan ikaari, Mēe awē teese.
- 41 Ma iranta wararē Joseton titēe Jerusarenpona, Ensu Itētoponpē Ēpoe Iwēewehto ikuhtomao.
- 42 12me Jesu irantato iwehtuwē irēmaopato titēe Jerusarenpona, imoitohptaerē wēewehtomao.
- 43 Ma iwēewehto apēnatuwē, irēmaopato teramae tipatakonponapa. Mērēme Jerusarenporopa tiwēinopoe Jesu, irē imama, ipapa iwame teese.
- 44 Tīmoitikon akērē tēkanisere iijane. Irēmao kokoinje ahtao tiwaere iijane tikuhtukomohtao, imoitihptomotao marē tiwaere iijane.
- 45 Mēe inerahtēewankērē ahtao, teramaepato Jerusarenponapa erahtēepa.

46³ wei iwehtuwë tēposepa iijane pakoroimë ekunnēntaoken teese. Irēpo tahpameken teese enpanetomohtao, ijomikon marë tētaeken iija. Tija inponohpoton marë tēuseken iija.

47 Amerarë ijomi etanenpēton ipēhto tiwēerekonmae. Antinaonpē junme ijomi iweike.

48 Ma Josetomojapa epohtuwë kureto tiwēerekonmae. Serë apo tīikae imama iija, "Jinmuku, atītome serë apo ainja mīrijanë? Kutuma ainja ēware, waken ēweike ainja nēhtihka, papa maarë," tīikae imama iija.

49 Ma irēmao serë apo timama tēuse iija, "Atītome kiwati? Pahko pakorohtao jiwehto inpunēsewa mehti?" tīikae.

50 Mērēme ijomi inpunēsewa teese imama, tīinjo marë.

51 Irēmaopa akērēne tītēe Jesu, Nasare pataponapa. Timama timoiije iija, Jose marë. Amerarë tīnmuku ijomihpē tonainje imamarija tēwanētao.

52 Ma tanihtae Jesu, junme iwehto marë tīinjae, ipun marë tanihtae. Ipē sasame teese Kan, wītotoon marë sasame teese ipē.

Ruku 3

1 Ma serë apo wītotoon itamuhton teese, Janja iponohtoponpēmao. 15 irantatoma Sisē Tīpirija, Romanton itamume teese. Pantijase Pairētē Jurija inonoponton itamume teese. Erotē, Karari inonoponton itamume teese. Ipihi Pirihi Iturea inonoponton itamume teese. Taronai inonoponton itamume marë teese Pirihi. Raisanija, Apirin inonoponton itamume teese.

2 Anasi, Kajapasi marë, Kan entu rasarēnmeto teese. Irēmaorē Kan jomi tiwēese Janja, Sakaraja inmukuruja, wītoto wapinponkērē ahtao mēe.

3 Irēmao tauinje Jan, Jorēn mēnpēkēnpona, meinjanpona marë tītētome. Serë apo tīponose iija, "Ēripihpēkon weinjepa epanamatē, ēenmēnpotē marë. Irēmaopa ēripihpēkon waken nehtan," tīikae.

4 Irē apo Aisejaja timenuhtēe tīpanpirahtao, Kan jomi iponone mēe. Serë apo timenuhtēe iija. "Omi iponohtan wītoto, ipēkapinpo. Jikohpa emapē ehtarēnmatē iwēehtome. Tīpatoro ēema tīritē oipo.

5 Ankanahnton wararē entapuhtē. Pīiton marë ikaikatē ironanme iwehtome. Pakēnman ēema, tīpatoropa tīritē. kīrikapīn nono, kurerēnken ikīrikatē.

6 Amerarēnoroja kanunnēnekon enetome, Kan inekarama," kato timenuhtēe Aisejaja.

7 Ma irēmao tapīime wītotoon tiwēese, Janja tēnmēntohkonme. Irēmao serë apo tīikae iijane, "Ēkēiton ēmēinjamo, akī nipono ēējane tiwēesen ērihto amohkato ēējane?"

- 8 Aerë ëripïhpëkon weinje ëwepanamatoponpëkon pitë enepotë wija, kure ënïrikonke, kure wewe eperutato aporopa. 'Kitamukonme nai Aparahkan,' kaewa marë ehtë ëija. Serë apo wïkae ëëjane, Ije ahtao Kan, serë tëputonke, Aparahkan epanto rïtan.
- 9 Meinjarë maatahken nai wïwï, wewe imi ahkëhto. Irëme amerarë wewe kure eperutaewa ahtao, nahkëhtaneihata, mahtohta ematome," tïikae Jan iijane.
- 10 Ma irëmao serë apo tïikae wïtototon iija, "Atïpëhken nai ainjanpa?" tïikaeto iija.
- 11 Ma irëmao serë apo Janja tëusene, "Tuweme ëpookon ahtao, tëinken ekaramatë ijahpëminïja. Èerepakon marë ajakatë erepamïntomoja," tïikae Jan iijane.
- 12 Ma nono entu ikarahkuri apëineton, tïwëese Janja tënmentohkonmere. Irëme serë apoto tïikae iija, "Iwanmane atï ainja nïrïjanënpa?" tïikaeto iija.
- 13 Ma serë apo tïikae iijane, "Ètamukon ikarahkurirëken apëhtë, irë inwaehkaewa ehtë," tïikae iijane.
- 14 Ma suratiton marë serë apo tïikae Janja. "Ainjapa? Atïpëhken nai ainja?" tïikaeto iija. Irëmao serë apo tïikae iijane, "Wïtoto inenarimaewa ehtë, ikarahkuri apëhtome ëëjane. Ipaato marë Wïtoto inekapokehkaewa ehtë. Èrepentëtohkompëkërëken sasame ehtë," tïikae Jan suratitomojae.
- 15 Ma wïtototomoja tïninmëkukon iwëehto tïnmëse. Irëme Jan iwëehto enetuwë iijane, "Mesaja tahken mëe," tïikaeto ipë.
- 16 Irëme serë apo tïikae Jan iijane, "Tunahkaorëken kënmëinjati. Këpëewahkasan tïwërënororo nejan jiwena, Nërë jiwaen. Mëe ihtai inpokato emike wae. Nërëhkasane ëenmëntahki Iripimïn Amorehtao, mahtohtao marë ëenmëntahki.
- 17 Sipari nai einjao, witë arisi apon, ipoonpë ijumato iija. Amerarë kurano rïtan tïpakorohtao. Këpëewa ipoonpë, irë ijahkatan mahto enkehpïnke," tïikae Jan iijane.
- 18 Tëërënkërë nai Jan jomi itïpï, wïtototon ihtarënmatoponpë iija. Tëkaporen eka marë tïponose iija.
- 19 Ma Erotë marë takamae Janja, Karariponton itamu, tïpipi ipïhkahpëpë iija, Wëri eka nai Erotëjasi. Oninpëken inïrï rïpïjanme marë takamae iija.
- 20 Këpëewa tïripïhpë tëpannehpoeken Erotëja, Jan apuruhpëke iija apurutohtao.
- 21 Ma wïtototon enmëmïrihtao Janja, irëmao Jesu marë tënmeinje Janja. Irëmao Kanja iwëtururuhtao, kapu terowakae.

- 22 Irëmao Iripimîn Amore tiwihhtëe Jesu ijuwënakii, uhtukuimë apo. Omi marë tijomitae kapupëe, "Jinmukurën Ēmë, jinpïnu, sasame wae ëpë," tiiëkae Omi kapupëe.
- 23 Ma 3ome irantato ipohtë ahtao, tiwëekehkato tipitëe Jesuja Mërëme Jose inmukume tëkanisere wïtototomoja. Jose ipapa Keeri.
- 24 Keeri ipapa Matatë. Matatë ipapa Rihpai. Rihpai ipapa Meuki. Meuki ipapa Jannai. Jannai ipapa Jose.
- 25 Jose ipapa Matatija. Matatija ipapa Eimosë Eimosë ipapa Nahkun. Nahkun ipapa Eseri. Eseri ipapa Nahkai.
- 26 Nahkai ipapa Maata. Maata ipapa Matatija. Matatija ipapa Semein. Semein ipapa Josesë. Josesë ipapa Jora.
- 27 Jora ipapa Joanan. Joanan ipapa Resa Resa ipapa Serupëpeo. Serupëpeo ipapa Sejatië. Sejatië ipapa Neri.
- 28 Neri ipapa Meuki. Meuki ipapa Ari. Ari ipapa Kosani. Kosani ipapa Eomara. Eomara ipapa Eerë.
- 29 Eerë ipapa Jasuwa. Jasuwa ipapa Irisë. Irësë ipapa Jorin. Jorin ipapa Matatë. Matatë ipapa Rihpai.
- 30 Rihpai ipapa Simijan. Simijan ipapa Jurë. Jurë ipapa Jose. Jose ipapa Jonan. Jonan ipapa Eriakin.
- 31 Eriakin ipapa Merea. Merea ipapa Menna. Menna ipapa Matata. Matata ipapa Neitan. Neitan ipapa Teihpë. Teihpë ipapa Jesi.
- 32 Jesi ipapa Operi. Operi ipapa Powasë. Powasë ipapa Saomon. Saomon ipapa Nason.
- 33 Nason ipapa Aminara. Aminara ipapa Arëmin. Arëmin ipapa Arini. Arini ipapa Esëron. Esëron ipapa Parisë. Parisë ipapa Jurë.
- 34 Jurë ipapa Jeikopi. Jeikopi ipapa Aisaki. Aisaki ipapa Aparahkan. Aparahkan ipapa Terë. Terë ipapa Neiko.
- 35 Neiko ipapa Seru. Seru ipapa Ru. Ru ipapa Pereki. Pereki ipapa Eperi. Eperi ipapa Sara.
- 36 Sara ipapa Keinën. Keinën ipapa Apaseri. Apaseri ipapa Sem. Sem ipapa Nowa. Nowa ipapa Reime.
- 37 Reime ipapa Metusara. Metusara ipapa Inëkë. Inëkë ipapa Jare. Jarë ipapa Mahkarari. Mahkarari ipapa Keinën. Keinën ipapa Inosë.
- 38 Inosë ipapa Se. Se ipapa Anan. Anan ipapa Kan.

Ruku 4

- 1 Ma tannëseken teese Jesu Iripimîn Amoreke. Irëme Mëe, Amorerija takenahtëe Jorënpëe wītoto wapīnpona.
- 2 40 weiponarën Setënja tīkuse Jesu irëpo. Ēëwesewa marë teese Jesu, irëme apënatuwë einjenë teese.
- 3 Ma irëmao serë apo tīkae Setën iija, "Kan mukume ëmë ahtao, serë tēpu emetanīhkë ëurume," tīkaere Jesuja.
- 4 Mërëme serë apo Jesuja tēuse Setën. "Serë apo nai Kan jomi imenuhtēhpë, 'Wītoto uru erepahtënemeta nai,' kato," tīkae Setënja.
- 5 Ma irënpëpëe Setënja tērëe kawëno pīnpona. Irëpo ahtao amerarë wītoto itamu iwemoitīmatohton sameken tēnepoe iija.
- 6 Irëmao serë apo tīkae iija, "Amerarë mëesan itamunme kīrijae, iwëeresaramatohkon marë wekaramae ëëja. Namoro entume wae. Irëme akijahpe ekaramase wī ahtao wekaramatae, wīhkatë.
- 7 Irëme jenpata rasaporo tīwerenapo ëweimahtao Irëmao amerarë namoro wekaramatae ëëja," tīkaere.
- 8 Ma irëmao serë apo tēuhse Jesuja, "Jinkae ehkë Setën. Serë apo nai Kan jomi imenuhtēhpë, 'Ētamukon Kan eponarëken ehtë. "Mëerëken ipëetomatë,' kato," tīkae iija.
- 9 Ma irëmao Jerusarenpona Jesu tērëe Setënja. Pakoroimë irekii marë tērëe iija. Irëmao serë apo tīkae iija, "Kan mukume ëmë ahtao serëpëe eeseka.
- 10 Serë apo nai Kan jomi imenuhtēhpë; 'Ēpë, ensuton apotomatan Kan, kure ëkurumaneme.
- 11 Irëme Tëinjakonketo aapëhtan, tēpu ehpu inirotëkaewa iwehtome,' kato," tīkaere Setën Jesuja.
- 12 Mërëme serë apo Jesuja tēuse, "Serë apo nai Kan jomi imenuhtēhpë, 'Kītamukon Kan inkusewa ehtë,' kato," tīkae Jesu Setënja.
- 13 Ma Jesu ikuhtuwë Setënja, irëmao pitēhpa tītëe ipëepa.
- 14 Ma irënpëpëepa teramae Jesu Karari inonoponapa, Iripimîn Amore ikaarike. Mëe eka marë tīwësaimae Karari inono wararë.
- 15 Irëmao Jujanaton iwëmonto pakoro wararë, tīwanmae Jesuja. Amerarë wītoto "Kurerën nai Mëe," tīkae ipë
- 16 Ma irënpëpëe Nasare patapona tītëe Jesu, tanihtatoponpëponapa. Eretato weipo tītëe Mëe, iwëmonto pakorohta, itëto epīme iweike. Irëtao ahtao teparahatëe, Kan jomi ejatëtome iija.
- 17 Kan jomi ipononenpë Aiseja, inmenuhtēhpë tēkaramae iijane inejatënme. Irëmao tīrowakae iija, serë apo ejatëtome:

- 18 “Kitamukon Amore jijuwë nai, Jikainënenpëme iweike. Tëkaporen eka ekaramane Mëe, iwësapëkëmapëtomoja iponohtome wija. ‘Jikohpapa aapumakatahki,’ katome marë wija, jennojan Mëe, apuruhpëtomoja. Enupinton enutanihpotome marëpa wija. mënparëmapohpëton ëtome marëpa.
- 19 ‘Serëmao nai Jikohpaja ijahpëntëto iranta,’ katome marë wija. katoponpë Aisejaja, tējatëpoe iijane.
- 20 Irëmaopa panpira tëntapuse iija. Tëkaramae marëpa iija, ijanepa. Irëmaopa tetahpakae, mërëme iwëmontohtaontomoja tēnekenenkērë.
- 21 Irëmao serë apo Jesuja tīpitëe euhtohkon, "Meinjarë Kan jomi, wejatë ëējane ënetakonme, irëtaerë wae," tītkae iijane.
- 22 Ma amerarëto “Kurerën nai Mëe,” tītkae ipë. Tīwëerekonmae marëto ipë tīpoinje ijomi etahpëke iijane. “Tee! Jose inmukuhta mëe?” tītkae marë ipë.
- 23 Irëmao serë apo tītkae Jesu iijane, “Serë apo wītotoja katoponpëtaerë mīkatahkihta wija, ‘Epinëne ëmë, irëme ëikarë ëepinëhkë. Irë apo mīrīne Kapenijan patapo, irë aporopa tīrī serëpo, ëpatarënpo,’ mīkatahki wija,” tītkae.
- 24 “Ma aerënme wīkae ëējane, Omi Pononeton irasanme ëtīrëewa nai tīpatakonpo.
- 25 Etatëkë! Aerë wīkae ëējane. Iraikëmao, kapu tīwëtapurëe konopo tēesewa iwehtome, 3 irantato 6 nunnë iwehtohponarën, irëmaoto erepanna teese. Tapiime marë iweinjakahpëton teese Isereujanatomohtao.
- 26 Mërëme Iraikë inenosewa teese Kan iijane. Tëinken iweinjakahpëja, Sarehpa pataponoja. Nërëjarëken Iraikë tēnnose Kanja. Sairen inonopo teese Sarehpa pata.
- 27 Sehken teese Omi ponone Iraisamao, tapiime marë kaasahpijanton teese Isereujanatomohtao. Mërëme namoro kurepa inīrëewa teese Irais. Neimanrëken kurepa tīrëe iija, Sirijapo teese Neiman,” tītkae Jesu iijane. (Aranijaname, Sirijaname ëisaporo eka)
- 28 Ma ijomi etatuwë iijane amerarë pakorotao iwëmornīhpëton tīkarautae ipë.
- 29 Irëmaoto taunje, taitëe marë iijane awainta. Nërënpë Tërëe iijane tīpatakonpëe, kawëno pīipona, ankanahata ematomere tījane. Ipekëtëpo marë pata teese irëpo.
- 30 Mërëme tītëtohtaerë ihtakarënepa tītëe Jesu.
- 31 Ma irëmao Kapenijan patapona pīipëe tīwīhtëe Jesu. Karari inonopo teese Kapenijan, ankanahatao. Irëpo wītoton tīwanmae Jesuja eretato weipo.
- 32 Irëmaoto amerarë tīwëerekonmae iwanmatohpë iija, ikuruma ijomi iweike.

- 33 Irëmao iwëmonto pakorohtao wītoto teese, inupirën wiripë awë teese mēe. Nērē tīkēhtuinje arima.
- 34 “Ēëëë, atī wae mēnepī ainjaja? Jesu Nasarepon Ēmē. Atīse manan ainjaja? Atītome ainja ihkērēnmae mēne? Jiwārē manae, Kurano Ēmē Iripimīn,” tīikae iija.
- 35 Ma irē apo katuwë iija Jesuja takamae, “Oraken ehkë, Mēepēehkasan epataka,” tīikae iija. Irëmao tīnawēnmahpë tēmaeken wiripëja, wītoton iwarë. Irëmao tepatakae tīnawēnmahpëtae inihkērēnmaewankērë ahtao.
- 36 Irëmao wītoton tīwēerekonmae ipë, serë apoto tīikae ëija, “Ekerēnken nai Mēe jomi kutumaka? Kaarime marë nai ijomi. Enetëkë wiripëtomoja nēturu, nērēnpë sameken nepataka,” tīikaeto Jesupë.
- 37 Irëme Jesu eka tīwēsankae, nono wararë.
- 38 Ma irēnpēpēpa iwëmonto pakoropëe tītēe Jesu, Saiman pakorohta. Irëpo Saiman aohpī teese, kutuuma kēike. Irëme Jesuja tīponose iijane.
- 39 Irëmao iija tītēe, tejukae marë iija. Irëmao Kēi takamae iija. Irëmepa tīkēikese mēe. Irëmaorēken marëpa taunje, nērēnpëja Jesu tēwese.
- 40 Ma ikomamīrihtao, tapīime oninpēmeken tīinjetunkenton tēnese iijane Jesuja. Namo juwë tēinja tīrēe iija, irëmepato amerarë kure tīripoe iija.
- 41 Wiripëton marë tīpatakanihpoe iija inawēmahpëkontae. Serë apo tīkēhtuinje wiripëton tīwepatakakonmahtao, “Kan Inmuku Ēmērë,” tīikaeto iija. Mērēme Jesujato takamae, ijomitaewa iwehtohkonme. Mesajame Jesu iwehto, iwarēneken teese wiripëton.
- 42 Ma awainarihtao tītēe Jesu wītoto wapīnpona, nēērēken tīwehtome. Irëmao wītototomoja tīwae Mēe. Ma epohtuwëpa iijane, Irëmaoto kutuma tīwētūrēe iija, tīpēene tēewa iwehtome.
- 43 Ma irëmao serë apo tīikae Jesu iijane, “Mērēme tēkaporen eka Kan iwemoitīmatohpë iponohse iwēepīhpë wī, pata wararēnpontomoja. Irë iponose Kan inennokīhpë Wī,” tīikae Jesu iijane.
- 44 Irëme Juriija inonopo iwëmonto pakoro wararë tīponosenkērë Jesuja

Ruku 5

- 1 Ma Kenesērë ikutupë etao teese Jesu. Irëmao tapīime wītoton tīwēmoinje iija. Kan jomi etaeto tīwēese.
- 2 Irëpo 2 kanawa tēne iija, tuna etarihtao tīinje. Kana emanetomoja tīnēe, kututon isukaeto tītēe.

- 3 Irëme kanawatao teese Jesu. Saiman ikanawa irë. "Tuna etarija imohkë," tii'kae Jesu iija. Irëmao kanawatao tetahpakae Jesu. Irëpëe wïtototon tiwanmae iija.
- 4 Ma wïtototon iwanmakehtuwë iija, irëmao serë apo tii'kae Saimanja "Npa onipona kitëtene iwapehpona. Irëpona ëkutukon emihkatatë kana apëhtome ëjane," tii'kae iija.
- 5 Ma irëmao serë apo tëuse Saimanja, "Tamo awainaponarën ainja nemare kutu. Mërëme kana inapësewa ainja nei. Ma ëmëhkatë, ëjomitaerëken wae, kututon wemihkae," tii'kae iija.
- 6 Irëme tënmi'hae iijane. Irëmao tapiime kana tiwëetintëe. Tiwekarakato ipohhtë teese kututon.
- 7 Irëme kanawa akorontaonton tomohtëe iijane tokoronmanekonme. Namoro iwëehtuwë, ëkënërë ikanawakon tanëseken teese kanake. Tiwëmëmï pohtë marë kanawaton teese.
- 8 Irë enetuwë Saiman Pituja, tiwerenapo teju'kae, Jesu enpata rasaporo. Serë apo tii'kae iija. "Tamo, tëhpa jipëepa, irïpïman wï," tii'kae iija.
- 9 Kure tiwëerekonmae Pitu, akërënton marë tiwëerekonmae. Tapiime kana apëihpëke iijane.
- 10 Sehken Saiman akoronton, Jemisi, Jan marë tiwëerekonmaeto. Sepëri imunkëton namoro. Irëmao serë apo tii'kae Jesu iijane, "Nariketa ehtëkë, serë aporo wïtoto mapëhtahki, kana apëhtoponpë aporopa ëëjane," tii'kae iijane.
- 11 Irëmaopa ti'kanawakon taruhkae iijane etaponapa. Irënpëpëe amerarë tïnëe iijane Jesu akërë titëtohkonme.
- 12 Ma irëmao patapo teese Jesu. Irëpo kaasahpijan tiwëese iija. Iijeta kaasa teese ipë. nërënpëJa Jesu enetuwë, irëmao enpata rasaporo teju'kae, kaarime tijomi tïrëe iija. "Tamo! ije ëmë ahtao, kurepa kïrïkë," tii'kae.
- 13 "Ma kure wïja," tii'kae Jesu. Irëmao tëinjake tëpëse mëe Jesuja. "Ëkehkëpa kaasa," tii'kae. Irëmaorëkenpa kaasa tikese.
- 14 Irëme serë apo takamae mëe Jesuja, "Tiwërënoröja serë inponosewa ehkë. Tipatororëken të, Kan entuja. Mëeja kurepa ëweihpë enepota. Irënpëpëemo ënekarama ekarama, Mosesi inmenuhtëhpëtaerë, tïnejatëhpë iwarë iwehtome," tii'kae Jesu kaasahpijanonpëja.
- 15 Këpëewa Jesu eka tiwësankaenkërë. Irëme tapiime wïtototon tiwëese iija, ijomi etatome, tïinjetunkon wakenpa tïrïpotome marë.
- 16 Mërëme iijanepa tëewa teese Jesu. Wïtoto wapïnpona pitë titëe, tipaparija tiwëturutome.

- 17 Ma tiwären weipopa wītoton Jesuja tiwanmae. Inwanmahtomohtao teese Parasiton, Jujana inmoi iwarētoton marē. Namoro nai Karari inono patapēenton, Jurija inono patapēenton marē, Jerusaren patapēe marēto tiwēese iija. Namoro tahpameken teese ihtaone. Irēpo teese Kītamukon ikaari ēsenētoton kurepa tīritome.
- 18 Irēmao kīriton tiwēese, emohpīn tēnese iijane waitahpo. Jesujato mēe arēsere teese.
- 19 Mērēme tapīime wītoton iweike, iija itētohpōrato teese. Irējanme pakoro inkajuhkīi tērēe iijane, pakoro marē tītorekae iijane. Nērēnpē waitahporo tēnihtēe iijane iwēmomihpētomohtao, Jesu enpata rasapona.
- 20 Ma tēpona enenenpēton iwehto enetuwē Jesuja, irēmao serē apo tīikae emohpīnīja, "Jako ērīpīhpēpa wema," tīikae iija.
- 21 Ma irēmaoto serē apo tīikae ēija Jujana inmoi iwarētoton, Parasiton marē, "Akīrēnken Mēe? Kan inupimaneme, irē apo katohke. Irīpī inemaewa nai wītoto, Kanrēken nai irīpī emaneme," tīikaeto ēija.
- 22 Ma iwēhpunēhtohkon Jesu iwarē teese. Irēme serē apo tīikae Jesu iijane, "Atītome irē apo mēhpunējati ēewanēkontao ēija?
- 23 Aano omihkatē nai awaintao ēējane? 'Ērīpīhpēpa wema,' kato? Owa, 'Aunkēpa tēhpa,' kato? Eeke wīkanēhkatē iija?
- 24 Irīpī emaneme Kan iwetotomahpē iwehto ipunēhtome ēējane, serē nonopo, 'Aunkē! Ēehkepa itomeka, ēpakorohtahpa tē,' wīkae emohpīnīja," tīikae Jesu iijane.
- 25 Irēmaorēkenpa wītoton warē, taunje emohpīnīnpē. Tīneponmahpē marēpa tītomekae iija tēhke, nērēnpēpa tīpakorohta tītēe. "Kurerēn nai Kan," tīikae emohpīnīnpē tītērīhtaopa.
- 26 Irēmao amerarē irēponton tiwēerekonmae. Kureto narike teese. "Kurerēn nai Kan," tīikae marēto. "Kīnenepīnkon keneti meinjarē," tīikaeto ēija.
- 27 Ma irēnpēpēpa Jesu tepatakae. Irēmao nono entu ikarahkuri apēine tēne Jesuja. Rihpai mēe eka. Karahkuri apēhto pakoro pisitao tahpameken teese mēe. Irēmao Jesuja tomohtēe mēe, "Ohkē jakērē," tīikae.
- 28 Irēmaorēken taunje Rihpai, amerarē tīnīrīhpēton tīnēe iija, Jesu akērē tītētome.
- 29 Ma irēnpēpēe tīpakorohtao, ērepa iijeta tīrīpoe Rihpaija, Jesu iwēwehtome. Tapīime nono entu ikarahkuri apēineton ihtaone teese, tiwērēnoroton marē.
- 30 Irē enetuwē Parasitomoja, Jujana inmoipē iwarētoton marē, irēmao tīirīmae iijane Serē apoto tīikae inarimikahtomoja, "Atītome mēewejati, ējokīkon marē

menijati, karahkuri apëineton ekatao? Irëpimanton ekatao marë," tiiikaeto iijane.

31 Irëmao Jesuja tëusene, serë apo tiiikae, "Ësenëtotahton tëpinëpikoeta nai wija. Ësenëtotomorëken nai tëpinëpikoe wija.

32 Kuranoton ipanamaponemeta iwëepihpë wî. Irëpimanton amohtëehkasan wëene," tiiikae Jesu iijane.

33 Ma irëmao serë apoto tiiikae Jesuja, "Jan inarimikahton nai ëewesewa pitë Kanja tiwëturutoh-konme. Sehken nai Parasi inarimikahton. Këpëewa nai ënarimikahton, nëewejanto, tijokikon enijjan marëto," tiiikaeto iija.

34 Ma irëmao serë apo Jesuja tëusene, "Eeke nairë tepitintëen iwëewehtomao, akërë iwëmomihpëton ëewesewa miripotî? Owa.

35 Mërëme tipihätaen apënatuwë, ipëene marë itëtuwë, irëmaopato ëewesewa nejan," tiiikae Jesu iijane.

36 Ma irëmao iponohto tiponose Jesuja iijane. Serë apo tiiikae "Kainan poo inkarakaewa nai wîtoto, ekehpë iwekaraka hpë apintomepa. Irë apo ahtao mijarëkenpa ekehpë nekarakatan," tiiikae.

37 Sehken nai tiriinan tënisen, penato ipihpëtao inenintëewa nai wîtoto. Irë apo ahtao penato ipihpë netohkan. Irëmao tënisen nëekeiman, ipihpë marë nëekeiman.

38 Kainan ipihpëtaohkasan tiriinan tënisen tënintëpore. Irëmao ëkënëre kure nehtan," tiiikae iijane.

39 "Sehken nai wîtoto pena tiri hpë enihtuwë iija, tiriinan tënisen eniriseta nai. Pena tiri hpë, iwae suume iweike iija," tiiikae Jesu iijane.

Ruku 6

1 Ma irëmao eretato weipo tipitëhtakarë titëe Jesu. Irëme arisi apon tipëse inarimikahtomoja. Tëinjakonke marë tihsukae iijane ipihpëkatome, irënpë tënahse iijane.

2 Irëmao serë apo tiiikae Parasiton iija, "Atitome kinmoikon misaikati, 'Eretato weipo orokometa ehtë,' kato" tiiikaeto Jesuja.

3 Ma irëmao serë apo Jesuja tëusene. "Panpira inejatëewa manati Teihpë iniri hpëpë, mëe einjenë iwehtoponpëmao, timoitihon maarë?

4 Kan pakorohta tiwëmëinje mëe. Irëtaononpë ërepa wii tëse iija. Tëkërentomoja marë tëkaramae iija. Irë nai ënmoikontaerëta, Kan entutomojarëken tëse irë apon," tiiikae.

5 Irëmao serë apopa tiiikae iijane, "Kan iwetotomahpë eretato wei entume nai," tiiikae Jesu iijane.

- 6 Ma oni eretatohpopa, tiwëmeinje Jesu, Jujana iwëmonto pakorohta iwanmatomepa iija. Ihtaonepa teese wītoto, apētun weinje iwëi njaparimahpë.
- 7 Irëpo teese Parasiton, tīnmoijenpë iwanmaneton marë. Kure wītoto rīto Jesuja tīnmëse iijane, eretato weipo, ekapokehkatome tīijane.
- 8 Mërëme iwëhpunëhtohkon Jesu iwarë teese. Irëme serë apo tīikae iwëinjaparimahpëja, "Sarë ohkë wītoton enpata rasaporo," tīikae iija. Irëme tauinje, wītoton enpata rasaporo tītëto.
- 9 Irëmao serë apo tīikae Jesu amerarënoraja, "Jimoitītōmo serë etase wae ëëjane. Aanopë ënmoikon aakamati eretato weipo? Wītoto kure kitīrijati? Owa kihkërënmati? Wītoto kiipīnmati? Owa wakītīrijati? Eeke nkan ënmoikon?" tīikae iijane.
- 10 Irënpëpëe tēuhto tīnmësere Jesuja. Irëmao serë apo tīikae iwëinjaparimahpëja, "Jinmuku, ëinja itīnma," tīikae iija. Irëmao tēinja tītīnmae iija. Irëparëpa kure teese einja.
- 11 Irëmaoto tannëseken teese tīkaraukonke. Ëija marëto tiwëturëe Jesu rīto ipunëhtome tīijane.
- 12 Ma irëmao pīipona tītëe Jesu tīpararīja ëturëe. Irëpo tiwëturëe Mëe kokonakarë, awainatoponarën.
- 13 Awainatuwë tīnarimikahton tīija tomohtëe iija. Irëmao 12 mantōn tēkantëe iija. Namoro marë tēkahtëe iija Tīnennokīme.
- 14 Saiman, Jesuja tēkahtëe Pitume, akëmirë Anturu, Jemesi, Jan, Pirihipi, Pataramu,
- 15 Matiju, Tamasi, Jemisinkërë Aohpëjësë inmuku mëe, Saimanonkërë, mëe nai ihtarënmanenpëkon,
- 16 Juresi, tiwërënorō mëe Jemesi inmuku, Juresinkërë, Isakarijapononpë mëe. Nërë nai Jesu ekantënenpë.
- 17 Ma pīipëepa tiwīhtëe Jesuton, ironnaponapa, irëpoto teparahhtëe. Irëpo teese inarimikahton tapīime. Tiwërënoroton marë ihtaone teese, namoro nai pata wararënpëenonpëton. Jurijapëenonpë, Jerusaren patapëenonpë, Tairë patapëenonpë tunaimë etaon irë, Sairën patapëenonpë marë tunaimë etaononkërë irë.
- 18 Namoro tiwëese ijomi etatome. Tīinjetunkon kurepa tīripotome marë iijane. Wirīpë inawënmahpëton marë, kurepa tīrëe Jesuja
- 19 Irëmeto amerarë Jesu iturikase teese, iija ikaari iwëepīhpëke, kurepa tīrītōhkonme.
- 20 Ma irëmao tīnarimikahton Jesuja tēne, serë apo tīikae iijane: "Sasame ehtë ëmëmëijamo ëwësapëkëmatokōnpë. Kan iwemoitīmato ëjanorokōnme iweike.

- 21 Sasame ehtë, serëpo einjenë ewehtohkonpë. Ēwë mēetahkatahkirën. Sasame marë ehtë serëpo ewēsenatohkonpë, Ēwëpa ēeranatahki.
- 22 Sasame ehtë, wītoton ēijeneta ahtao, maarë ērīkonmahtao iijane. ē pīimapokonmahtao marë iijane Sehken ēekapokehkakonmahtao, 'Iripī mēe,' karihtao iijane. rēmaomo sasame ehtë, Kan iwetotomahpēse ēweikonke,
- 23 Ēewakīnme marēmo ehtë, ehtatotokatēmo. Irēpēerē iijeta ērepekon nehtan kaputao. Irē aporo marē Kan jomi ipononenpētōn tīrēe, itamurunpēkomoja pena ahtao.
- 24 Tīwarē ehtë tīmēnparēke ēmēinjamo ahtao, Ēwë ewēewakīnmatohkon inapēsewapa mehtahki.
- 25 Tīwarē ehtë, ēmēinjamo tīwakutuje ewehtohkonpë ēmēinjamo ahtao. Ēwë mēsapēkēmatahki, einjenë marē mehtahki. Tīwarē ehtë, serēmao ēeranatokonpë. Ēwë ēmume mehtahki, mēsenatahki marē.
- 26 Tīwarē ehtë, amerarēnoro ēijene ahtao. Irē apo aerēnta ipononetōn tīrēe itamurunpēkomoja pena ahtao," tīīkae Jesu iijane.
- 27 "Ma jijomi etanenpētōmo, serē apo wīkae ēējane. Ējatotahtomose ehtë, ēpīnunpīnkon kure tīrītē.
- 28 Ēekeimasanton marē sasame tīrīpotē. Ēhkērēnmanekonpë Kanja ēturutē, kure tīrītome iija.
- 29 Akīhpe ēenpatapimon, irēmaomo ēetoro ēenpatapimopo iija. Ējasise ahtao wītoto, irēmaomo ēpookon marē ekaramatē iija.
- 30 Ēēja epekanetomoja epekatīrīhtao, irēnpēmo ekarama iija. Ēmēnparēkon arētuwē wītotoja, irēnpē inpekasewapamo ehtë.
- 31 Atī ekaramasehpe ahtao wītoto ēēja wapo pitēmo ekarama iija.
- 32 Ma ējanonekomoserēken ēmēinjamo ahtao, ekapon apomo ērepekon mapēhtahki? Irē apo nairē irīpīmantōn, tījanonekomoserēkento.
- 33 Kure ērīnekomojarēken kure ērīkonmahtao, ekapon apomo ērepekon mapēhtahki? Irē apo nairē irīpīmantōn.
- 34 Ējahpētēne komorēken ijahpētērīhtao ēējane, ekapon apomo ērepekon mapēhtahki? Irē apo nairē irīpīmantōn, tījahpētēnekomorēken ijahpētētō.
- 35 Mērēme serē apo wīkae ēējane, ējatotahtomosehkan ehtë. Namoro kure tīrītē. Ējahpētēpīnkon einjawatē. Irēmao iijeta ērepehkon nehtan. Iwaen Kan mukume marē mehtahki. Amerarēnoro ijahpētēn Kan, irīpīmantōn, napohpa kapīnton marē.
- 36 Irēme ēhpētētē ehtë, Papakomoja ējahpētētōhkon aporopa," tīīkae Jesu iijane.

37 Ma wītotoon iwehto inonankaewa ehtë. Irëmao kiwehtohkon inonankaewato nehtan. 'Wiripëme ëmë' kaewa marë ehtë iijane, irëmao 'Wiripëme ëmë,' kaewa marëto nehtan ëëjane. Wītotoon inirihpëpë inenutanihsewapa ehtë, irëmaopato ënirihpëkonpë ëenutanihpoewane nehtan.

38 Atihpe ipinëta ekaramatë, irëmaopa ipinëta nekaramatan ëëjane. Urutakiniikapotëkërën marë, irënpëpëe isosohkatë, resimeken iwehtohponarën. Irëmaopa ënekaramahpëkon aporo mapëhtahki ënekaramahpëkon iwae marëpa nekaramatan ëëjane."

39 Ma irëmao iponohto Jesuja tïponose iijane, serë apo. "Eeke nairë enupïnton iwëtakenahtëtuwë? Anotaewatomo nehtan ëkënërë ankanahata? Owa, nanotatanto," tïikae.

40 "Inwanmahpë tiwanmanenpë iwaeta nai. Mërëme iwanmakehtuwëne, irëmao tiwanmanenpë aporopa nehtan."

41 "Ma atitome wewe amurunpë pisi epona manan, aakëmi enutaon? Mërëme manae mono wewe ëenuhtaon eponata?"

42 Ekapon apo mïkanëirë akëmirïja, 'Kami, amurunpë pisi isikase wae ëenuhtaon,' katuwë ëëja. Irëmao eke menen amurunpë pisi, wewe mono ëenuhtaonkërë ahtao? Aerën ahken ëmë. Wapo pitë mono wewe isika ëenupëe, irëmaorë kure menetae amurunpë pisi isikato ëëja aakëmi enupëe," tïikae Jesu iijane

43 Ma serë apo nai wewe iwehto. Kure ahtao wewe, iripïme eperutaewa nai. Sehken nai wewe rïpï, kure marë eperutaewa nai.

44 Eperuke kiwarëne nai wewe. Suko eperu inpësewa nai wītoto, murumuru epïpëe. Oroi marë inpësewa nai wītoto maaru epïpëe.

45 Kurano wītoto kure awë iweike, kure mirï nepatakan. Sehken nai iripïman, iripï awë iweike iripïme inirï nepatakan. Oninpëkenke tanëseken wītoto ewanë iweike, irënpëkarë wiripëme nijomitan," tïikae Jesu iijane.

46 "Ma atitome Tamo, Tamo mikatire wïja, mërëme jïjomi inmoijewa manati?"

47 Akihpe wïja iwëepihpë, jïjomi etae, jïjomi imoinenpë marë, nërë apon iwehtohpë iponopïse wae ëëjane.

48 Nëërë nai pakoro rïnenpë apo. Wapo antiïnao tamikae iija, tëpu epohtohponarën, irënpë tëpu juwë tïrëe iija tïpakoro apëi. Irënpëpëe tuna tïmae, aipïme marë teese, mërëme ipakoro inemaewa teese tuna, tëpu juwë tïrïhpëke iija.

49 Këpëewa nai jïjomi etanenpëre, inmoipïn marë. Nëërë nai samu juwërëken pakoro rïnenpë apo. Mërëme apëinna tïrëe iija. Irënpëpëe tuna tïmae, irëmao

sameken tunaja tëmae ipakorohpë. Nërënpë kutuma tiwësapëkëmae," tiikae Jesu iijane.

Ruku 7

- 1 Ma irëpo wïtototon iwanmakehtuwë Jesuja, irëmaopa titëe Kapenijan pataponapa.
- 2 Irëpo Roman isurati ikapiten teese, 100me isuratiton. Tipëetoke marë teese mée. Irëpo inpmu ipëeto ësenë teese, watïwehto ipohtë.
- 3 Irëmao Roman ikapitenoja Jesu eka tëtae. Irëme Jujana itamuhton tënnose iija, Jesu wae. Serë apomo katë iija, "Jipëetopa kure tiriita nkan mée," katëmo iija jipë," tiikae iijane.
- 4 Ma Jesuja ituntatuwëne, Irëmaoto kaarime tiwëturëe iija. Serë apoto tiikae "Ainja ennonenpë nai ëemikanta.
- 5 Jujanatomosan mée, ainja iwëmonto rinenpë marë mée," tiikaeto Jesuja.
- 6 Ma irëme akërëne titëe Jesu. Ipakoropë maatahken iwehtuwë, irëmao timoiti tënnose iija. "Serë apo kata iija, 'Tamo, jipakorohta tëesewa ehkë, ëemikan wï,
- 7 Paponome jiweike tëewa wei ëëja. Irëpëerëken ëjomike kurepa tiriijipëeto.
- 8 Wï marë jitamu intapëen rine wï. Tipëetoken marë wï. Irëme 'Tëkë' karihtao wïja, nitën jipëeto. 'Ohkë' karihtao marë wïja jipëetorija, irëmao nejan. 'Serë apo tiri,' katuwë wïja, irëmao niriijan,' kata iija,' nkan mée," tiikae inennokihpë Jesuja.
- 9 Ma irë apo etatuwë Jesuja, tiwëerekonmae Mëe ipë. Irëmao tëkërëntomoja tepanamae. Serë apo tiikae iijane, "Mëe apon monome jepona teesen inenewa weine Isereujanatomohtao," tiikae iijane.
- 10 Ma Jesuja inennokihpëton itëtuwëpa ipakorohtahpa ësenëtonpëpa kure tëpose iijane.
- 11 Ma awainatuwë Nein patapona titëe Jesu, tinarimikahton maarë. Paponoton marë, tapiime titëe akërë.
- 12 Pata apuruto ota pohtë ahtao, ëke arëneton tëpose iijane. Iweinjoka hpë inmuku hpë mée. Tëinken inmuku teese. Tapiime marë pataponton akërë titëe onantomere.
- 13 Wëri enetuwë Kitamukomoja, kure ëmume teese ipë. Irëme serë apo tiikae iija, "Kami Eësenawa ehkë," tiikae iija.
- 14 Irënpëpëe titëe iija. Eëke eni marë tëpëse iija, irëmao arëneton teparahhtëe. Irëmao serë apo tiikae Jesu ëkeja, "Jinmuku aunkë pa, wïkae ëëja," tiikae ëkeja.

- 15 Irëmao ëkenpëpa tahpame teese. Tijomitae marëpa mée. Nërënpëpa Jesuja tëkaramae imamarijapa.
- 16 Irëmeto amerarë kure narike teese, Kan marë tïrasantëe iijane. Serë apo katohe, "Kurerën nai Kan, kaarime Kan jomi iponone, kihtaone nai. Kanpa tiwëese tïjanoroton akoronmatome," tïikaeto.
- 17 Irëme Jesu eka tiwësaimae Jurija inono wararë imoraonponton wararë marë.
- 18 Ma Jan inarimikahtomoja tïponose Jesu eka Janja. Irëme 2 tïnarimikahton Janja tomohtëe tïja.
- 19 "Tamokomoja wae ëtëkoe, serë apo kase wae ëëjane iija, 'Ëmëinërë tiwëesen pena ainja inetahpë? Owa, tiwërënoru ainja nimëjan?' katëmo iija," tïikae Jan.
- 20 Ma irëmao tïtëeto Jesuja. Serë apo tïikaeto iija, "Jan wïtoto enmënne ainja enno ëëja. Serë apo katatë iija, nkan mée ainjaja. 'Ëmëinërë tiwëesen pena ainja inetahpë? Owa, tiwërënoru ainja nimëjan? katatë iija,' nkan mée" tïikaeto iija.
- 21 Ma irëmaorë tapïime ësenëtoton kurepa Jesuja tïrëe. Injetunkon marëpa tïkehkahpoe iija. Wirïpë awënton marë kurepa tïrëe iija. Enupïnton tënutanïhpoepa iija.
- 22 Irëmao Jesuja tëusene Jan inennokïhpëton. "Janjapa tëtë, irëmaomo ënenehpëkon iponohtëe iija, ënetahpëkon marë, Enupïntonpa nenuta, iwemënpärënmahpëtonpa kure nei, kaasahpïjanon-pëpa kure nei, ipanapïntonpa tatë nei, waiweihpëtonpa naona, kurano eka ipono marë ësapëkëmakehtomoja, katëmo iija.
- 23 Sasame nehtan wïtoto, jiwehto inekanïhpehta iweike," tïikae Jesu iijane.
- 24 Ma Jan inennokïhpëton itëtuwëpa, serë apo tïikae Jesu wïtototomoja Janpë, "Janja ëtëtoponpëkonmao, atï ene mïtëtëne wïtoto wapïnpona? Pepeija ruwe ijumato ene mïtëtëne?"
- 25 Atï ene mïtëtëne? Kuranoke iwepoontëhpë? Owa, tïrepehkenke iwepoontëhpë nai, pakoro ranohtao.
- 26 Atïrën ene mïtëtëne? Kan jomi iponone? Aaha, Kan jomi iponone iwaen nai mée.
- 27 Mëepë Kan jomi tïmenuhtëe, serë apo kato: 'Jipëeto wënohtae ëwapo, Ëwëehtohpë Mëe nihtarënmatan,' kato tïmenutëe mëepë" tïikae Jesu iijane.
- 28 "Ma serë apo wïkae ëëjane, Jan iwaen nai waken wëritae enuruhpëtomohtao. Mërëme paponoton Kan iwemoitïmahtoahton Jan iwaenme nehtan," tïikae Jesu.

- 29 Ma amerarë Jan inenmëmihpëtomoja tētae Jesu jomi, nono entu ikarahkuri apëinetomoja marë. Iröpiseta Kan iwehto namoro iwarë teese.
- 30 Këpëewa Parasiton, Jujana inmoi iwarëtoton marë, Kan inehtë namoro inekanihpe teese, irëjanmeto Janja tēewa teese ëenmënpoe.
- 31 Ma irëmaopa serë apo tīikae Jesu iijane, "Akī apo nai serëmaoton? Akī apoto nai namoro?"
- 32 "Namoro nai annapo murehti iwëmomihpë apo irëmeto ëija nikëhtuinjan, serë apo, 'Sari ainja netëe ënetakonme, mërëme manati waewa. Wësenatohtae ainja nereminae, mërëme manati ësenaewa,' kanëkento.
- 33 Ma wītoto enmënenpë Jan kīne wīi ëhtometa, tēnisen enīhtometa marë. Irëpë mipëkënohtëne mēe, wīrīpë nai awë mīkatëne ipë.
- 34 Ma Kan iwetotomahpë kīne tīwëewetome, tījokī enīhtome marë iija. Irëpë mīkati, 'Nëetahkanërën Mēe ërepake, lijeta marë tēnisen enījan Mēe. Nono entu ikarahkuri apëineton imoitī mēe, irīpīmanton imoitī marë,' mīkati ipë.
- 35 Mërëme junme iwehto ëwarëne nehtan, amerarë imunkëton inīrike," tīikae Jesu iijane.
- 36 Ma serë apo tīikae Parasi Jesuja, "Jipakorohta ohkë ëewese," tīikae. Irëme ipakorohta tītëe Jesu. Nërënpë wëeweto apëi ekahtao tupaikento/ tahpameken teese
- 37 Irë patapo teese wëri, irīpīman nēërë. "Parasi pakorohtao nēewejan Jesu," kato tētae iija, irëme kuteitao rosijon tēnese iija. Arapasë rosijon eka.
- 38 Nërënpë Jesu inkae teparahpë, irëmao mēe ihpu weinje tīwësenae. Tēnpijukuke marë Jesu ihpu tīsukae iija. Irëmaopa ihpu tunnanīikae iija tīputupëkepa. Ihpupo marë tīponëe iija. Irëmao rosijon tēntamae iija ihpupona.
- 39 Ma irë enetuwë Parasija, Jesu amohtënenpëja, serë apo tīikae tēwë, "Kan jomi ipononeme mēe ahtao, irëmaomo wëri iwehto ipunëpīi tīhpupëkën. Kure irīpīman mēe," tīikae tēwë.
- 40 Ma irëmao Jesu tījomitae, "Saiman, serë etapose wae ëëja," tīikae. "Ma Enpane etapokë wīja," tīikae Saiman.
- 41 "Tuweme wītoton teese, karahkuri entu ikarahkuri apëinenpëton. Waponoja tēpëse 500 kouru, akoronija tēpëse 50 koururë ken.
- 42 Namoro ëkënerë tīwësapëkëmae. Irëme ëkënerë karahkuri entunpë inenutanisewane teese. Ma Saiman, aano iwae tījahpëntënenpëse teese?" tīikae Jesu.
- 43 Ma irëmao serë apo Saimanja tēuse, "Tīpuse apëinenpë wekanījæ," tīikae iija. Irëmao serë apo tīikae Jesu, "Aerë mīka," tīikae.

- 44 Ma irëmao wëri weinje tepanamae Jesu. Serë apo tīikae Saimanja, “Mëe wëri mene? Ēpakorohta wītēmīre, irëmao tunake jihpu inisukaewa mei. Këpëewa mëe, tēnpijukuhpëke jihpu isuka, nunnaniika marëpa tiputupëke.
- 45 Jiponëewa marë mei. Këpëewa mëe, serëpona jiwëepiinekërë, jihpu inpunëkesewa nei.
- 46 Jiputupë inkainëewa marë mei karapake. Këpëewa mëe, jihpu ikainë rosijonke.
- 47 Irëjanme serë apo wīkae ëëja, oninpëken mëe iripihpë inenutanihpoea wae. Kutuma jije iweike. Këpëewa pijasa iripipëkën ahtao nërë apon pijasa jije nai," tīikae iija.
- 48 Ma irëmao serë apo tīikae wërija, “Ēripihpëtonpëhpa wae ëenuta nihpoea," tīikae wërija.
- 49 Ma irëme tiwërënoroton serë apo tīikae tēwëne, iwëewetī akoronton. “Akirë mëe, iripipë ënutanihpopinme?" tīikaeto ipë.
- 50 Ma serë apo tīikae Jesu wërija, “Jepona ëwehtohke mëipinma, irëmepa onken tē," tīikae iija.

Ruku 8

- 1 Ma irënpëpëepa Jesu titëe pata wararënponapa, tēkaporen eka Kan iwemoitimatohpe iponohtome iija, 12manton marë titëe akërë.
- 2 Wëriton marë titëe akërë. Wiripë inawënmahpëton namoro, ësenëtonpë marë Meeri Makatarina patapononpë, 7me wiripëton tipatakapoe Jesuja mëetae.
- 3 Joanna marë titëe akërëne, Susë ipi mëe. Erotë ipakoro eneneme teese Susë. Susanna marë akërëne titëe. Tapiime nosanton titëe akërëne. Namoja tijahpëntëe Jesuton timënpärëkonke.
- 4 Ma tapiimanton iwëmomirihtao Jesuja pata wararënpëenton namoro, irëmao serë apo iponohto tiponose iija.
- 5 “Witoto titëe epī anmëe, irëmao epī tijapërëkae iija tipitëhtao. Epī moitihpë teturukae ëematae. Irënpë tērerekae witototomoja. Tonorotomoja marë tamise.
- 6 Epī imoitihpë teturukae tēpu juwë. Irëme epī enpohtarihtao, sameken tijakapainje tunne tēpu iweike.
- 7 Epī imoitihpëpa teturukaenkërë wiripëhtao. Irënpë itanetihtao tahtae. Irëme itanetija epmpë tainise.

- 8 Epī imoitihpēpa teturukaenkērē irēnehka kuranopo. Irēhkasān kure tahtae. Irēnpē 100 iwae tēperutae," tīikae Jesu iponohtohke. "Ma tatē emēinjamo ahtao serē etatē," tīikaenkērēpa Jesu iijane.
- 9 Ma irēmao serē apo tīikae inarimikahton, "Atipē iponohto mipono?" tīikaeto iija.
- 10 Irēmao serē apo tēusene iija, "Kan iwemoitimatohpē tīnponohpīn onanka Kan ēējane. Kēpēewa paponotomoja wipono, iponohtohke. Irēmeto nenenēre, mērēme inenewato nai. Netanēre marēto, mērēmeto nai inpunēsewa," tīikae Jesu iijane.
- 11 "Ma serē apo nai serē, Epī apo nai Kan jomi.
- 12 Epī iweturuka hpē ēematae, namoro nai Kan jomi etanenpēre. Irēmaorēpa Setēn nejan ewanēkonpēen jomi itomekatomepa, eponata iwehtohkonme, ēipmmaewa marē iwehtohkonme.
- 13 Epī iweturuka hpē tēpu juwē, namoro marē Kan jomi etanenpēre. Irēme sasame mrijatire, mērēme emēinjewa nai antīnao, irēme tikuhtohkonmao samekenpato nipoinkehkan.
- 14 Epī iweturuka hpē wīrīpēhtao, namoro marē Kan jomi etanenpēre. Irēnpēpēe serēmaontonpē nēhtīhkan namoro, karahkurise tīwehtohkonpē, tīwehkaramakoe tīwehtokonke marē. Irēketo Kan jomi ainīhpon, irēme ahtaewa nai eperutatome.
- 15 Epī iweturuka hpē kuranopo, namorohkasān Kan jomi etanenpē, epona marē iweihpēton. Irēnpēpēe kuranopē enepitaewa iweihpēkonke neperutan namoro," tīikae Jesu iijane.
- 16 "Ma turi ipomatuwē wītotoja, irēmao inentapusewa nai erinēke. Innotoinjewa marē nai ēpēike. Kawēno juwēhkasān nīrījan tīwēesenton iwēehto iweipotome " tīikae.
- 17 Amerarē onamihpēton onankatanpa awaintaopa. 'Inponosewa ehkē,' katoponpē marē, irērē iponohtanpa arima. Amerarē irē aponton awaintao nīrītan," tīikae Jesu.
- 18 "Irēme tīwarē ehtē etatohpē ēējane. Akīhpe nai entume, nērē apon iwae entume nehtan. Kēpēewa nai entutahton, inapēihpēkomore niwamekanmatipa," tīikae Jesu iijane.
- 19 Ma Jesu imama tīwēese iija, akēmihon marē. Mērēmeto iija itētohpōra teese tapiime wītotonon iweike.
- 20 Irēmao serē apo tīikae tīwērēnoro Jesuja. "Mama nepī, akēmihon marē. Mēinjeto nai inkae, ēenesē nai namoro," tīikae iija.
- 21 Ma irēmao serē apo Jesuja tēuse, "Kan jomi etanenpēton, imoinenpēton marē, namoro mankome nai, jakēmime marē nai," tīikae Jesu iija.

- 22 Ma tiwären weipo serë apo tiikae Jesu tinarimikahtomoja, "Npa, kitëtene, ikutupë mënpëkënpona," tiikae. Irëmeto kanawatao titëe.
- 23 Itëkonmahtao tiwënise Jesu. Irëmao mono pepe tiwëese ikutupëpona. Irëmao kanawa tarihtëpoe iija tunaja, tiwëmëmi pohtë marë teese kanawa.
- 24 Ma irëmeto Jesu enpakae titëe. Serë apoto tiikae, "Tamo, Tamo, kitëmëinjati," tiikaeto iija. Irëmao taunje Jesu, pepeipa tikehkapoe iija, sipasiparu marë. Irëmaopa tikese pepe, onken marëpa tuna teese.
- 25 Irëmao serë apo tiikae iijane, "Anpo nai jepona ewehtohkon?" "Anpo nai ëneponanmakon?" tiikae tükërentomoja. Irëmaoto tiwëerekonmae. Narike marëto teese. Irëme serë apoto tiikae ëija, "Akirënken Mëe, pepe akamaneme? Tuna marëpa nimoi," tiikaeto ëija.
- 26 Ma irëmao tituntae Jesuton Kewesin nonopona. Karari mënpëkënpo irë.
- 27 Kanawapëe Jesu iwihëtëtuwë, wiripë inawënmarija tēpose, patapononpë mëe. Peena ipoonna teese mëe, ipakoronna marë, ëkehton onantohporëken ipata.
- 28 Jesu enetuwë iija tikëhtuinje mëe, Jesu ihpupona marë tonotae. Irëmao arima tikëhtuinje. "Eke jirise manan, Jesu ëmë Iwaenmīn Kan inmukurën. Kutunehke jakuikapoewa ehkë, wikae ëëja," tiikae iija.
- 29 Irë apo teese wiripë Jesuja akamahpëke, inawënmahpëtae iwepatakatome. Wei wararë tmawënma ijpäkënmaphpëke wiripëja. Ketike marë tēpëinjere iijane, ihpu marë tiinjere iijane. Tëneneke marëre teese, mërëme keti tamise iija. Irënpëpëe wiripëja tērëe mëe wītoto wapinpona.
- 30 Ma irëmao serë apo tiikae Jesu iija, "Akī ëeka?" tiikae iija. Irëmao serë apo tēuse iija, "Tīpuse nai jeka, tapīime wiripëtonjawë iweike," tiikae Jesuja.
- 31 Irëmao kutuuma Jesu turaikae wiripëtomoja, "Ainja inennosewa ehkë ootaimëta," tiikaeto iija.
- 32 Ma irë imorao teese poinjekeimëton, pīipoto tiwëeweseken. Irëmaopa kutuuma Jesu turaikaenkërë wiripëtomoja. "Ainja ennohkë ponjekeimëtonta," tiikaeto iija. Irëmeto Jesuja tīpatakapoene.
- 33 Tinawënmahpëkonpëe iwepatakatuwëne ponjekeimëton awënakīito titëe. Irëme poinjekeimëton tījorohpanëhpoe iijane. Ipekëtëpëe marëto tetainkae ikutupëhka. Irëhkaopoinjekeimëton tiwëtaije.
- 34 Ma irë apo enetuwë poinjekeimë enenetomoja, pataponapato tetainkae iponosepa wītototomoja, imoraontomoja marë tīponose iijane.
- 35 Irëme pataponton ene titëe. Jesuja ituntatuwëne, wītoto tēpose iijane, wiripë inawënmahpë nëërë. Tahpameken tēpose iijane Jesu ihpupo. Tīpooke marëpa teese, iwëhpunëhto marëpa kure teese. Irëmaoto narike teese ene iwëepihpëton.

- 36 Wiripë inawënmahpë kurepa tiritoponpë Jesuja, enenenpëtomoja tiponose.
- 37 Irëmao amerarë Kewesin inonoponton tiwëturëe Jesuja tipëenepa itëtome, narike tiwehtohkonketo tannëseken teese. Irëjanmepa teramae Jesu, kanawataopa titëtome.
- 38 Ma wiripëton inawënmahpë marë tiwëturëere Jesuja, akërë titëtome. Mërëmepa Jesuja tēnnose mēe, serë apo tīikae iija.
- 39 “Ēpakorotaontomojapahtë, kure ěritoponpëpa Kanja iponohta iijane,” tīikae. Irëmepa titëe mēe. Amerarë kure tiritoponpëpa Jesuja tiponose iija, pataponton wararë.
- 40 Ma iratonponapa Jesu iwerëhtuwë sasame teese wītotoon ipë, amerarë wītotoomoja Mēe inmëkuke.
- 41 Irëpo wītoto teese Jujana iwëmonto pakoro entu Sairë mēe eka. Nërë tejukae Jesu ihpuona. Kutuma marë tiwëturëe iija serë apo. “Jipakorohta mi jeemi wanejan,” tīikae iija.
- 42 Tëinken mēe eemi teese, Wërimukume marë teese 12me irantato, nēerë kutuma ěsenë teese waiwehto ipohtë. Ma Jesu itërihtao akërë, tapiimanton tiwëtakinëseken.
- 43 Ihtaone teese wëri, pena munutao teese nēerë, 12 irantatohtonarën. Amerarë tīkarahkurihpë tītīkaerën iija tēpinënetomoja, mërëmeto inepinësewa teese.
- 44 Irëme tiwëese mēe Jesu inkae. Irëmao ipoo ehpirëken tīsaikae iija. Irëmaorëkenpa mēe timunkese.
- 45 Ma irëmao serë apo tīikae Jesu, “Akī jisaika?” tīikae. Irëmao wītotoon ineusewa teese. Irëmao serë apo tīikae Pituton iija, “Tamo tapiimesan nai wītoto ai-aitëneton, irëme atītome, ‘Akījisaka,’ mīkan?” tīikae iija.
- 46 Ma serë apo tīikae Jesu, “Owa, jisaikanenpë nai jiwarë jikaari nītën jipëe,” tīikae Pitutomoja.
- 47 Ma irëmao tīsaikatoponpë Jesu iwarë iwehto, wërija tīpunëse, irëme kīrīkīrimëken titëe iija, ihpuona marë tejukae. Irëmao tiwëiponose wītotoon waarë. “Pena munutao wei, irëjanme kīsaika irënpëpëpa sameken jimunke,” tīikae wëri Jesuja.
- 48 Ma irëmao serë apo tīikae Jesu iija, “Jeemi nariketa ehkë, Jepona ěwehto kurepa ěëri, irëmepa kurehtë,” tīikae Jesu wërija.
- 49 Ma wërija iwëtururuhtao, irëmao wītoto tiwëese Jujanaton iwëmonto pakoro entu ipakoropëe. Serë apo tīikae Sairëja, “Ēemi wanei,” tīikae iija. “Kīwanmanekon pëhtahpitë ehkë, nēenumansane,” tīikae iija.

- 50 Ma ijomi tetae Jesuja, irëme serë apo tīkae ipaparija, "Nariketa ehkë, jepona ehkë, kurepa nejan eëmi," tīkae iija.
- 51 Ma Sairë pakoro epohtuwë iija, irëmao Pitutomorëken tērëe iija tēkērë. Pitu, Jan, Jemesi, mure ipapari, imamari, nnakento tērëe iija.
- 52 Ma amerarë toomoe iijane, tetokaeken marëto amonme. Irëmao serë apo tīkae Jesu iijane, "Inamoewa ehtë. Waiweihpëmeta nai mēe, nēiianēken," tīkae iijane.
- 53 Irēnpēpēe Jesu tēnē-nēse iijane. "Pēe waneihta," tīkaeto murepē.
- 54 Irējanme namoro amerarë tēnnose iija pakoropēe. Irëmao einja tēpēsē iija. Serë apo tīkae iija, "Jeemi aukēpa," tīkae iija.
- 55 Irëmaorēkenpa amore tīwēese, taunje marēpa nēērē. Irëmao serë apo tīkae Jesu, "Ma mēe ewehkēhpane," tīkae imamarija.
- 56 Irëmaoto kure tīwēerekonmae, ipapa, imama marē. Irëmao serë apo tīkae Jesu iijane, "Serë inponosewa ehtë," tīkae iijane.

Ruku 9

- 1 Ma 12manton timonpoe Jesuja, irëmao tikaari tēkaramae iija iijane. Tīnonosenme tīwehto marē tēkaramae iija wīripēton ennohtome, ēsenē iweihpēton kurepa tīripotome marē iijane.
- 2 Irēmēto tēnnose iija, Kan iwemoitimatohpē iponose. Ēsenē iweihpēton marē kurepa tīripotohkonme.
- 3 Irëmao serë apo tīkae iijane, "Ēmēn-parēkon inarēewa ehtë, ētusikon, ēpakarakon, ēurukon, ēkarahkurikon, ēpookon akoron inarēewa marē ehtë.
- 4 Akī pakorohtahpe ēwēmēntuwēne, irēporokenmo ehtë ētētohkōnponarēnpa.
- 5 Akīhpe ējomikon eponata ahtao, ipēenepa ētēkonmahtaomo, ēhtaikon ikorohkatē ipatakōn ahpurunpē, iwarēne iwehtome," tīkae Jesu iijane.
- 6 Irëmaoto tītēe pata wararē, Kan iwemoitimatohpē iponohtome iijane. Ēsenē iweihpēton wararē marē kurepa tīripoe iijane.
- 7 Ma irëmao amerarē Jesu inīrīhpē tetae Erotēja, Karariponton itamu nēērē. Irēme tīwēhtīhkae, "Janpa taonae waiweihpēepa," kato etahpēke iija.
- 8 Tīwērēnoro tīkae, "Iraikahkasānna nai tīwēese," tīkae. "Owa," tīkaenkērēpa tīwērēnoroton, "Pena Kan jomi ipononēnpē taonaepa," tīkae.
- 9 Mērēme serë apo tīkae Erotē, "Jan wipīnkēhpone, irēme akī mēe, jinetahpēme?" tīkae. Irēme Jesu enese teese. Erotē.

- 10 Ma inennokihpëtonpa tiwëese Jesujapa. Irëmao amerarë tñirihpëkon tiponose iijane. Irëmaoto tükërë Jesuja tërëe wītoto wapin pona, namoroken tiwehtohkonme. Petëserë pata ipohtënponato tītëe.
- 11 Mërëme wītoton iwarë teese itëto, irëme tiwekenae iijane. Ma epohtuwë tēwaraimae Jesu iijane. Irëmao Kan iwemoiti matohpë tiwanmae iija. Ēsenë iweihpëton marë kurepa tiriipoe iija.
- 12 Ma kokoinje ahtao 12manton tītëe Jesuja, serë apoto tīikae iija, "Mëesanpa ennohkë imoraon patatonponapa iwehtarënmatohkonmepa, wëewehtohpowa nai serëpo, wënihtohpowa marë nai, wakatopo kiweikonke," tīikaeto Jesuja.
- 13 Ma irëmao serë apo Jesuja tēusene, "Owa, emëinjamohkasan erepantëtë," tīikae iijane. Ma irëmaopa tēusenkerë iijane serë apo, "5merëken nai wiirēhpa ainja weinje, kana nete zrëken. Irëme eeke kitirijati, mëesan uru epekase ainja nitën?" tīikaeto iija.
- 14 Ma 5000 ipohtë kiriton teese irëpo. Irëme serë apo tīikae tinarimikahtomoja, "Amerarë wītoton itahpakapotë 50memeneto ajakatë," tīikae iijane.
- 15 Irëmao wītoton titahpakapoe iijane.
- 16 Irëmao 5man wii 2man kana marë, Jesuja tēpēhse. Irëmao kawë tiwēehpëse Jesu, "Naphpa Pahko," tīikae marë. Irëme wii tīijakae iija. Tinariimikahtomoja marë tēkaramae iija, wītototomoja ajakatome iijane.
- 17 Irëmaoto amerarë tiwëewese tiwëetahkaerën marëto. Ahkehpë inarimikahtomoja tipinmae, 12me katari tannëseken teese.
- 18 Ma tiwërën weipo Jesurëken iwëturuhtao tipaparija inarimikahton marë akërë teese. Irëmao serë apo tīikae Jesu iijane, "Akime wītoton jekanijan?" tīikae iijane.
- 19 Irëmao serë apo tēuse iijane, "Ohki wītoto enmënenpë Jan,' kanto epë. Tiwërënoroton marë, 'Iraika mëe,' kanto epë. 'Pena ahtao Kan jomi ipononenpëpa taonae,' kan marëto epë," tīikaeto iija.
- 20 Irëmaopa serë apo tiponohpoenkërë iija, "Ēmëinjamopa, akime këkamjati?" tīikaepa iijane. Ma irëme serë apo Pituja tēuse, "Këraisu Ēmë, Kan Inkainēhpë," tīikae iija.
- 21 Irëmao kutuma Jesuja takamaene namoro. Serë apo tīikae iijane, "Irëmemo inponosewa ehtë tiwërënorotomoja," tīikae iijane.
- 22 Ma serë apopa tīikae Jesu iijane, "Oninpëtaekento Kan iwetotomahpë akuikapotan, Isereujana itamuhton nikutunkehkatan, Kan entuhton, Jujana inmoipë iwanmaneton marë nikutunkehkatan. Waniripotat marëto, irënpëpëe 3 wei iwehtuwë aenemepa nauntan Mëe," tīikae Jesu iijane.

- 23 Ma irëmao serë apo marë tīikae amerarënorōja, "Akīhpe jakërēnme tīweise ahtao nēērē ēikarē nētakaman. Wei wararē marē watīrīto epu apējan jakērē tītētome.
- 24 Akīhpe aeneme tīwehto ipīnmanēre, nēērē tīwehto ekeimatan. Kēpēewa akīhpe aeneme tīwehto ipīnēta ahtao wījanme, nēērē erepasa tīwehto apēhtanpa.
- 25 Aano kure wītoto rījan, oninpēken serēponton mēnparē apēhto, aeneme tīwehto ipēntakanme? Owarēnken.
- 26 Akīhpemo pīike nehtan jipē, jījomipē marē, nēērēpē Kan iwetotomahpē pīike nehtan tīwēeresaramatohtaopa iwēepīrīhtao, Tīpapa iwēeresaramatohtao marē, ensuton akērē," tīikae Jesu iijane.
- 27 "Ma aerē wīkae ēējane, kīhtaone nai wītoto, namo pitē waesewa nehtan Kan iwemoitīmato inenewankērē ahtao," tīikae Jesu iijane.
- 28 Irē apo kahpēpēe 8wei ipohtē ahtao, Pituton tērēe Jesuja pīipona, Jan, Jemesi nnato tērēe iija tīpapa akērē tīwēturutome
- 29 Tīpaparija iwēturuhtao, enpata tīwērēken teese, ipoo marē tīkorojeken teese, ēnkaramamīkatēken iwehtohponarēn.
- 30 Irēmaorē 2 wītoton tēne iijane, akērēto tīwēturēe. Musesi, Iraika nnato teese -
- 31 Namoro marē ēnkaramamīkatēken teese. Jerusarenpo Jesu warīto maatahken iweike, irēmeto irēpē tīwēturēe.
- 32 Irēmao Pituton, akērēnton marē entatuwēne ēnkaramamīkatēken, tēne iijane. Irēmao Jesu iwēeresaramato tēne iijane, 2 wītoton marē tēne iijane Jesu akērēto teparahētēken.
- 33 Ipēepa 2mantōn itētuwē, serē apo tīikae Pitu, Jesuja, "Tamo, kure ainjaja, serēpo ainja iwehto. Irēme nai pakoro rīse ainja 3me. Tēinken ējanoro, tēinken Musesijanoro, tēinken Iraikajanoro nna," tīikae Pitu iija. Irē apo pēera tījomitae nēērē.
- 34 Ma irē apo karihtao Pituja, ewarun tīwēese epoenakiine. Ewarunuja entapururuhtao, narike teese Pituton.
- 35 Irēmao Omi tētae iijane ewarunpēe. Serē apo tīikae, "Jinmukurēn Mēe, jinpīnu, irēme ijomi etatē," tīikae Omi.
- 36 Omi ikehtuwēpa, Jesurēkenpa tēne iijane. Irēmeto oraken teese. Irēmao amerarē tīnenehpēkon inponosewato teese tīwērēnorotomoja.
- 37 Ma awainatuwē pīipēepa iwēepīkonmahtao tapīimantomoja tēpose Jesuton.

- 38 Ihtaone teese wītoto. Nērēja arima tomohtēe Jesu, serē apo tīikae, "Jiwanmane, jinmuku enekē. Tēinēn mēe jinmuku, irēme kērekonmae.
- 39 Ekamaohpepa wīripē napējan, irēmaopa arima nikēhtuinjan. Neman marē wīripē, irēnpēpēe newatannējan, netakepurutan marē. Inontaewa nai wīripē, irēme jinmuku warijan," tīikae Jesuja.
- 40 Irēme kutuuma werekonmare ēnarimikahton ipatakapotome, mērēmeto nai inpatakapoewa," tīikae Jesuja.
- 41 Ma irēmao serē apo Jesuja tēuse, "Serēmaonton jeponatahto nai. Kure wehto isaikan marēto. Ahtarē weipona enepitaewa wan ēpēkēne? Ma ēnmuku enehkē wīja," tīikae iija.
- 42 Ma tīnmuku enepīrihtao iija, irēmaopa wīripēja tēmae nonopona, tēwatannēse marēpa iija. Irēmao Jesuja takamae wīripē. Kure marēpa mure tīrēe iija. Irēnpēpēepa ipaparīja tēkaramae iija.
- 43 Irēmao amerarēnoro tīwēerekonmae monomaken Kan iwehtohpē. Ma wītoton iwēerekonmarihtao inīrihpēpē, serē apo tīikae Jesu tīnarimikahtomoja.
- 44 "Kure serē etatē jinponopī, Kan iwetotomahpē ekantētanto wītoton einjarīja," tīikae Jesu iijane.
- 45 Mērēmeto ijomi inpunēsewa teese, inetapīn apo. Mēerēnonpērēken ahken ijomi tīrēe iijane. "Eke kato serē," kaewa marēto teese iija, narike tīweikonke
- 46 Ma irēmao ēija tīwētūrēe 12manton. "Akī nai irasarēnme kīhtaone," tīikaeto ēija.
- 47 Tijomikon inpatakaewankērē ahtao akērēnton Jesu iwarē teese. Irēmao mure tēpēse iija tēkatao tīrītome.
- 48 Serē apo tīikae iijane, "Akījahpe murehti apēhtuwē wījanme, nērē nai japēinenpē apo. Akīhpe nai japēinenpēme, nērē marē nai jennonēnpē apēinenpē apo. Akīhpe nai ijaretu apo ēhtaone, nērēhkasān irasamepa nehtan," tīikae Jesu iijane.
- 49 Ma irēmao serē apo tīikae Jan iija, "Tamo, wītoto ainja nene, wīripē ipatakanīhpo mēe, ēekake. Irēme ainja nakama, ainjahtaota iweike," tīikae iija.
- 50 Irēmao serē apo tēuse Jesuja, "Owa inakamaewa ehkē nērē apon, akīhpe nai kīratoemaewane, nērēhkasān kījatokon," tīikae iija.
- 51 Ma kaputahpa Jesu itēto ipohtē ahtao, irēmaoto arusewa tītēe Jerusarenpona.
- 52 Irēme tēkapononeton tēnnose iija tīwapo. Irē maoto tītēe Samerijana patapona, Jesu iwēehtohpē ihtarēnmatome iijane.

- 53 Mërëme irëponton ijeta teese, Jerusaren patapona tækeme iweike.
- 54 Irë apo etatuwë inarimikahtomoja Janja, Jemisija marë, serë apo tiiikaeto, "Tamo atisehkatèhto nainpa? Mahto ainja namohtën kapupëe ijahkapotohkonme, Iraika inirihpë aporopa?" tiiikaeto iija.
- 55 Irëmao iijane tepanamae, takamaene marëto iija. Serë apo tiiikae iijane, "Akì amorepëe manati pëera.
- 56 Wītoto eriniikatometata Kan iwetotomahpë kīne, wītoto ipīnmatomehkasan kīne," tiiikae iijane. Irëmaoto tiwërēn patapona tītēe.
- 57 Ma ëematae itëkonmahtao, serë apo tiiikae kīrī iija, "Tamo anpohpe ëtërihtao aakërë wehtae," tiiikae iija.
- 58 Irëmao serë apo Jesuja tēuse mēe. "Tootake nai kapaiton, tēpēike marë nai tonoroton, kēpēewa nai Kan iwetotomahpë ehketinna," tiiikae iija.
- 59 Ma irëmao serë apo tiiikae Jesu tiwërēnoroja, "Jakërë ehkë," tiiikae. Irëmao serë apo tēuse iija, "Tamo ëwëpitēnpa, pahko pitë wonainjae," tiiikae iija.
- 60 Irëmao serë apo tiiikae iija, "Èkehtonhkasan nonantan papa ekepī. Èmë Kan iwemoitimatohpë, iponohta," tiiikae iija.
- 61 Ma tiwërēnoro serë apo tiiikae iija, "Tamo wihkasan wae akërë jitëse. Mërëme pitë wae jipakorohtaonton ewaraimase," tiiikae.
- 62 Ma irëmao serë apopa Jesuja tēuse, "Akīhpe ëematae nītēn, irëmaopa tīnkae nēehpējan, nērë apon Kan iwemoitimato eemike nai," tiiikae iija.

Ruku 10

- 1 Ma irënpëpëe 70manton Kītamukomoja tēkantēe. Namoro 2memene tēnnose iija tiwapo, mono pata wararë itëtohkonme, pata pisiton wararë marë itëtohkonme, irëtonporo tītēse teese Jesu.
- 2 Serë apo tiiikae Jesu iijane, "Iijeta nai ërepa tamitae. Mërëme nai tīpēneton ëeraoken. Irëjanme ëturutë entuja, tīpēetohton ennohtome iija tīpitēhta tīpëse.
- 3 Tëtēke, wīkapauimë imunkë ennohto aporopa kēnnojati woopëtomoja.
- 4 Karahkuri enī, pakara, ëhtaikon marë inarëewa ehtë aakërēne, tiwërēnoroton inewaraimaewa marëmo ehtë ëematae, ëtëkonmahtao.
- 5 Ma pakorota ëwëmëntuwēne, wapo pitëmo serë apo katë iijane, 'Onken wehto serë pakorotao nehtan,' katëmo iijane.
- 6 Ma onkato inmuku irëpo ahtao, irëmao marë onken wehto nehtan ipë. Kēpēewa onkato waken ahtao, irëmaopa onken wehto neramatan ëëjanepa.

- 7 Irë pakoroh-taorëkenmo ehtë, atī ekaramatanehpetomo ëerepakonme, ëjokikonme marë, irërëkemo enahtë. Orokomanton tirepentëenme iweike. Pakorotae marëmo epatakaewa ehtë tiwërënta ëtëtohkonne.
- 8 Ma patapona ëwëehtuwëne, namoro ëijene ahtao, ëewehtohkomorëkenmo iijane enahtë.
- 9 Ësenëtotonmo kurepa tiriipotë. Serë apo marëmo katë iijane. 'Kan iwemoitimato nai maatahken ëpëkëne,' katëmo iijane.
- 10 Ma pataponapa ëwëehtuwëne, namoro ëijeneta ahtao, irëmaomo ëemata eparahtëtatë serë apo, ëwëturutohkonne iijane.
- 11 'Ëpatakon ahpurunpë ainja ihtaipëkënonpë, ainjapa ëëjane nipinonohkae. Serë ëwarëne tiritë. Kan iwemoitimato maatahken kënei ëpëkëne.
- 12 Serë apo marëpa kase nai ainja ëëjane, 'Pata wararënponton iwehto onankato iweipo, Saronponton erihtoponpë iwae mapëhtahki ëerihtohkon, kase nai ainja ëëjane,' katëmo iijane,' tii'kae Jesu tinenokihpëtomoja.
- 13 "Ma Tiwarë ehkë Korasin pata! Tiwarë ehkë Petëserë pata! Sairën pata, Tairë pata marë, Kanja rïmanta enepotuwë iijane, ënenehpëkon aporopa, irëmaotomo penarë epanamai, sakunpëke marëtomo epontëi, mahto potihpëhtao marëtomo tahpame ei.
- 14 Irëme wïtototon iwehto onankato weipo Kanja, irëmao Sairë pata, Tairë pata erihto iwae mapëhtahki ëerihtonhkon.
- 15 "Ma ëmërë Kapenijan pata. Ëikarëmo mëtanunnëhtan kaputa? Owa! Mëemapotae antina," tii'kae Jesu iijane.
- 16 "Ma akihpemo ëjomikon etatan, namoro marë jijomi etatan. Akihpemo ëkutunkehkatahki, namoro marë jikutunkehkatan. Jikutunkehkarïhtao namoroja, jennonenpë ikutunkehkatan marëto," tii'kae Jesu 7omantomajoja.
- 17 Ma irënpëpëepa tiwëese 7omanton, sasame teese namoro. Serë apo tii'kaeto, "Tamo wiripëton ainja imoi ëekajanme," tii'kaeto iija.
- 18 Ma serë apo Jesuja tëusene, "Aaha, Setën wene kapupëe nanota, manankane aporopa.
- 19 Irëjanme tikurunke ëwehtohkon wekaramane, ëkëiton erekatome ëëjane, mïnëtë erekatome marë ëëjane. Amerarë ëratoemanekon ikaari iwae marë kiritëne, amerarënoru ëhkëren maewane iwehtome.
- 20 Irëme ëewakinmapoewa ehtë wiripëtomoja ëmoihpëkonpë iija. Ëëkakonpëkëhkasane ëewakinme ehtë, kaputao imenuhtëhpëpë," tii'kae Jesu iijane.
- 21 Ma irëmao tannëseken teese Jesu tiwëewakinmatohke, Iripimïn Amorejanme. Serë apo tii'kae, "Napohpa wïkae ëëja Pahko, kapu Entu Ëmë,

nono Entu marë. Serëton onamihpëke ëëja ëenpakehtomoja, ëiwarëtotomoja marë. Mërëme metapo murehti apontomoja. Aaha Pahko, irë apo ënirinme teesen kure ëëja iweike," tiiëkae Jesu.

22 "Ma amerarënoru Pahko kënekarama wija. Witototon iwame nai inmuku, Ipaparëken iwarë nai Mëe. Sehken nai ipapa, witototon iwame nai. Inmukurëken iwarë nai Ipapa. Inmuku inekantëhpëtomo rëken marë iwarë nai ipapa," tiiëkae Jesu.

23 Ma irëmao tinarimikahtomoja tepanamae Jesu. Serë apo tiiëkae ijanerëken, "Sasame nai witototon, ënenehpëkon enenenpëtton.

24 Serë apo wikaë ëëjane, tapiime Kan jomi ipononenpëtton, Itamuh ton marë, ënenehpëkon eneserehto teese, mërëme inenewato teese. Sehken ënetahpëkon, etasere marëto teese, mërëmeto inetaewa teese," tiiëkae Jesu iijane.

25 Ma oni weipo ahtao Jujana inmoi iwarëto teparahtëe, Jesu ikuhtome iija. Serë apo tiiëkae iija, "Enpane, atï wirijan itipiponarën erepasa jiwehto apëhtome wija?" tiiëkae iija.

26 Irëmao serë apo Jesuja tëuse, "Eeke kato nai tïmenuhtëirë tïmoijentao? Eeke, irë mejatën?" tiiëkae iija.

27 Irëmao serë apo Jesu tëuse iija, "Ëtamuse ehkë, amerarë ëewanëke, amerarë ëwehtohke, amerarë ëkaarike, amerarë ëwarëtohke marë. Sehken ëmoitise ehkë, ëpunuse ëwehto aporopa," kato tiiëkae Jesuja.

28 Ma irëmao serë apo Jesuja tëuse, "Aerë mika wija, irë apo ëweimahtao waesewa mehtae," tiiëkae iija.

29 Mërëme tiwëhkurunmase teese mëe, irëme serë apopa Jesu tëuse iija, "Aki nai jimoiitïnmenpa?" tiiëkae iija.

30 Irëmaopa serë apo Jesuja tëusenkerë mëe, "Jerusarenpëe witoto kënihtë Jerikoona titëtome. Ëematae itërihtao nërënpë aminëhtonton kënapëi. Ipoonpë isikaneto, kënimënparëma marëto. nërënpë inontaneto waiwehto ipohtë.

31 Irë iwenae Kan entu këne irënkërë ëematae. Irëpo imënparëmahpë eponne, nërënpë mëinjerëken këntën ipëe.

32 Sehken wenae Rihpai këne irënkërë ëematae, mëe enetuwë mëinjerëkenpa këntëminkërë.

33 Irënehka wenaerëken Samerijana këne ëematae, nërëhkasän kënene, kënemuhpan marë ipë.

34 Irëme iija këntën, nërënpë ahkëtëhpë ikainëne ikatike, pooke marë kënamen. Nërënpë johpane tënisenke. Irëmao tiki asi juwë këniiri. Nërënpë tiwërenoro pakoro kaamaratao këniiri. Kure marë këniiri mëe.

- 35 Awainatuwë, karahkuri 2 sohputon ekaramane pakoro entuja irepenme. Serë apo kinka iija, 'Kure mée ene, serë irepe iwarama ahtao, ewë jiwëehtuwëpa irëmaopa kirepentëtae,' kinka," tii'kae Jesu.
- 36 "Aano 3mantomohtao iwemënpärëmähpë imoitinme mekaniijan?" tii'kae Jesu iija.
- 37 Ma irëmaopa serë apo Jujana inmoi iwarëtoja tēuse, "Imënpärëmähpë ijahpëntēnenpë," tii'kae iija. Ma irëmepa serë apo tii'kae Jesu iija, "Irëmepahtë mée aporo ewehtome," tii'kae iija.
- 38 Ma Jesuton itërihtao ëematae, tinarimikahton maarë, irëmaoto patapona tituntae. Irëpo teese wëri, Marëtë eka. Nërëja Jesuton tērēene tīpakorohta.
- 39 Tëkëmike teese mée, Meeri akëmi eka. Nërë tetahpakae Kītamukon ihpu ekatao ijomi etatome.
- 40 Këpëewa Marëtë, ërepapë tīwëenumae. Irëme tīwëese Jesuja, serë apo tii'kae iija, "Tamo, jeponata manan? Enekë, jakëmi jinonta, wirëken ërepa wirijae. Irëme 'Wëi pitë akoronmata,' ka iija," tii'kae Jesuja.
- 41 Ma irëmao serë apo Jesuja tēuse mée, "Kami, Kami Marëtë, oninpëkenpë mëenumae, mëhtihkae marë.
- 42 Mërëme serëhkasan nai iwae kure, Meeri inekantëhpë irë, irëme wae irëpë inakamaewa," tii'kae iija.

Ruku 11

- 1 Ma tīwërëmaopa nnapontë Jesu tīwëturëe tīpararija. Ma iwëturuhpëpëe serë apo tii'kae inarimikahton iija, "Tamo, Wëturutohpë ainja enpa, tinarimikahton enpatoponpë aporopa Janja," tii'kaeto iija.
- 2 Irëme serë apo tii'kae Jesu iijane, "Kanja ewëturukonmahtao, serë apo katëmo, 'Pahko kaputaono, Iripimm Ëmë, Kurerën ëeka tiriipo. Ejanoroton imonkë, ewemoitimato iwëehtome. Enehtë rito kaputaontomoja, irë aporopa nonopontomoja tiriipo.
- 3 Wei wararë ainja uruntë.
- 4 Ainja iripihpë waken tiri. Ainja ihkërënmatoponpë tīwërënoraja, rë eponata ainja iwehto aporopa. Ainja inkuhpöewa ehkë iripiriija. Ainja ipinma iripipëe,' katë" tii'kae Jesu iijane.
- 5 Ma irëmao serë apo tii'kae Jesu tinarimikahtomoja, "Anohpe nitën ëhtaone enmepirawë timoitiriija, serë apo katome, 'Jako kuruntëhpitë 3merëken, urunna wae.
- 6 Jimoitī ne wiija, maanonpë. Irëme wae namo ewehtose,' katome.

- 7 Ma irëmao serë apo tipakorotaon neuhtan, 'Jako jipëhta ehkë. Tapurëe nai jipakoro, jimunkë marë nëmjan jena. Irëme wae auntohpora ekaramatome ëëja,' katan," tii'kae Jesu iijane.
- 8 Serë apo wikaë ëëjane, "Timoitimerëken iweike aunjewa nehtan. Mërëme erekonmahpëke irënehka nauntan, injanopi ekaramatome iija," tii'kae Jesu iijane.
- 9 "Ma serë apo wikaë ëëjane, epekatë iija, irëmao nekaramatan ëëjane iwaatë marë, irëmao mepohtahki. Ota itëtëkatë, irëmao napumakatan.
- 10 Akihpe nepekajan, nërë napëhtan. Akihpe niwan nërë nepohtan. Akihpe oota itëtëkan, nërëja napumakatan.
- 11 Ma aanohpe nai timuje ëhtaone? Ekapon apomo tinmuku ritan nërënpë, 'Juruse wae,' katuwë imukuruja? Tëpu ekaramatanmo urume? 'Kanase wae jotime,' katuwë? Irëmaomo ëkëi ekaramatan iija otime? Owa.
- 12 'limose wae,' katuwë marë iija, irëmao ati ekaramatanmo? Minëtë ekaramatanmo iija? Owa.
- 13 Iripime ëmëinjamo, irëaerë kuranorëken ekaramato, ëmunkëkontokomoja ëwarëne nai. Irëme ahtarëmo iijeta papakon kaputaon, Iripimin Amore ekaramatan epekanenpëtomoja?" tii'kae Jesu iijane.
- 14 Ma irëmao wiripë Jesuja tipatakanihpoe wïtototae, ijomira tiriponenpë. Iwepatakatuwë irëmaopa inawënmahpë tijomitae. Irëpë wïtototon tiwëerekonmae.
- 15 Serë apo tii'kae ihtaonkon "Mëe wiripëton enno Pijosipë ikaarike, wiripë itamu Pijosipë ikaari irë," tii'kaeto ipë.
- 16 Tiwërenorotomoja marë tikuse Jesu. Serë apo tii'kaeto, "Tirëenta enepo ainjaja kapupëen," tii'kaeto iija.
- 17 Ma iwëhpunëhtohkon Jesu iwarë teese, irëme serë apo tii'kae iijane, "Ëipënta wïtototon iwetutukarihtao, irëmao namoronpë nëtihkatan. Sehken pakorotaonton ëipënta iwetutukarihtao, namoronpë marë nëtihkatan.
- 18 Seken nai Setën, timoiti maarë ëipënta iwetutukatuwëne, eekemo iwëemoitimatohnton ei ëtihakawa? Sekanmeta mikati jipë. 'Pijosipë ikaarike wiripëton ennojanë,' mikati jipë.
- 19 Pijosipë ikaarike wiripëton ipatakaporihtao wija, aano ikaarikemo ënenpahton wiripëton ipatakapoi? Irëjanme namorohkasan ëwehtohkon onankatanpa.
- 20 Mërëme Kan einja ikaarike wiripëton ipatakaporihtao wija, irëirërë Kan iwemoitimato iwëehtoponpë eneto ëëjane," tii'kae Jesu iijane.

- 21 "Ma tipakoro enerih̄tao kaarija, tirekemij̄a marē, irēmao imēnparē inarēewa nai tiwērēnoro.
- 22 Mērēme tiwērēn iwēehtuwē pakoro enene iwaen nērē, irēmao pakoro enenenpē ematan. Inopohpē isikatan marē ikurununpē. Irēmao imēnmparēhpē ajakatan.
- 23 Ma akih̄pe nai jakoronmaewa, nērē jiratoeman. Akih̄pe nai orokometa jakērē, nērē apon jiniri ih̄kērēnmapon.
- 24 Ma wiripē iwepatakatuwē tmawēnmahpētae, irēmao tunnenporo kintēn, tēretato iwanere marē. Irēme serē apo kinka, 'Witēhpae jipakorohpētahpa,' kih̄ka.
- 25 Tipakorohpēponapa ituntatuwē, irēmaopa kurerēnken tokorokae kinēpori.
- 26 Irēmepa kih̄erama 7man wiripēton iwaepa. Namoro wiripēme tiwehtohkon iwaē wiripēme 7manton. Irēmaopa namoro awē kinēpatantē. Irēme wapo wiripēme iwehtoponpē, iwaē wiripēme kinēi wēnae," tiikaē Jesu iijane.
- 27 Ma irē apo karihtaonkērē Jesuja, serē apo tiikaē wēri arima wītotohoto, "Sasame nai wēri ēenuruikanenpē, tīsusuke ējohpanenpē marē," tiikaē Jesuja.
- 28 Ma serē apo Jesuja tēuse, "Aha, mērēme Kan jomi etanenpētomoḡkasan, imoinenpēton marē, iwaē sasame nehtan," tiikaē Jesu iija.
- 29 Ma tapiime wītotoḡon iwēmomiḡih̄tao iija, serē apo tiikaē Jesu iijane, "Wiripēme nai serēmaonton, rīmanta rito epekajanērehto. Mērēme inenewato nai, Jona ikuhtuntētōponpērēken nai.
- 30 Kan ikuhtuntētome teese Jona, Ninēhpēpontomoja. Irē apo marē nai, Kan iwetotomahpē rito serēmaontomoja.
- 31 Wītoto itamu wēri Soirēpēenonpē, nērē neparah̄tētan wītotoḡon iwehto onankato weipo, serēmaonton ekapokeḡkatome iija, Kanja. Maanōnpē mēe kinē, Saramoni ijun etae. Mērēme nai Saramoni iwaen serēpo ēhtaone.
- 32 Ninēhpēpontōn marē neparah̄tētan, Kanja wītotoḡon iwehto onankato weipo, serēmaontōn ekapokeḡkatome iijane. Tiripih̄pēkon weinjepa kinēpanama namoro, Jona jomi etahpēke iijane. Mērēme Jona iwaen nai serēpo ēhtaone," tiikaē Jesu iijane.
- 33 Ma turi inpomaewa nai wītoto onantome, ērinēke marē entapuhto meta. Kawēno apēi juwēḡkasan tirītome iija, amerarē tiwēesentōn iweipotome.
- 34 Ēturikon aporopa nai ēpunkon enu. Ēenukon kure aḡtao, irēmao amerarē ēwehtohkon awē tannēseken nehtan awainke. Kēpēewa nai ēenukon wiripēme aḡtao, irēmao amerarē ēwehtohkonpē ewarunuḡtao nai.
- 35 Irēme tiwarē ehtē, awainme ēwehtohkon, ewarunuḡtaopa esewa iwehtome.

- 36 Tannëseken ëwehtohkon ahtao awainke, ewarun itipī pisi marë waken ahtao, irëmao amerarë ëwehtohkon awaintao nehtan turi inweipo aporo.
- 37 Ma irë apo kahpëpëe Jesuja, serë apo tīikae Parasi iija, "Ohkë jakërë ëewese," tīikae iija. Irëme akërë tītëe Jesu, irëpo tahpameken teese wëewehto apëi ekatao.
- 38 Irëmao tīwëerekonmae Parasi Jesupë, wapo pitë einjasewa iweike tīwëewehtome.
- 39 Ma irëmao serë apo tīikae Kitamukon iija, "Parasiton ëmëinjamo, ijuwërëken kaso misukati, sehken saparari. Këpëewa aawëne, tannëseken manati ëwëiwaehtohkonke, iripike marë.
- 40 Iwëhpunëhpora ëmëinjamo. Aano ijuwën rinenpë? Aano awën rinenpë marë, tīwërënororo.
- 41 Wapo pitë ijahpëminton ijahpëntëtë êkasokon awë nonpëke, irëmao amerarë aawëne mesukatan," tīikae Jesu iijane.
- 42 Ëipë tīwarë ehtë Parasitomo, I/10me iwehto ënamekomohtaononpë,, ëtupikomohaononpë ononpëken marë mekaramati. Irëaerë junme wehto misaikati, Kanse wehto marë misaikati. Irerëtonhkasen tīrītë waponon ekaramato aporopa ëëjane," tīikae iijane.
- 43 "Ëipë tīwarë ehtë Parasitomo, irasarënpopo metahpakati, wëmonto pakorohtao. Ëewaraimakoe marë manati wītotojoma annaporo," tīikae iijane.
- 44 "Ëipë tīwarë ehtë., Ëke onantoponpë enerapa iweihpë aporopa ëweikonke. Irëjanme pëera wītoton nerekon, iwamekene iweike," tīikae Jesu iijane.
- 45 Ma irëmao serë apo Jujana inmoi iwarëtotomoja tëuse, "Iwanmane, irë apo katohke ëëja, ainja mirīma," tīikaeto iija.
- 46 Ma irëmao serë apo Jesuja tëusene, "Ëmëinjamo marë tīwarë ehtë, Jujana inmoi iwarëtotomo. Wītoton maruhkati, mamīinmapoti marë ëwëenematohkonke, mërëme manati tēinken einja jakīikonke inakoromaewa manati," tīikae iijane.
- 47 "Ëipë tīwarë ehtë, Kan jomi ipononenpëton onantoponpë kure tīrīhpëpë ëëjane, Mërëme namoro nai papakon wainīrīhpë.
- 48 Irë janme nai papakontokon inīrīhpë kure ëëjane. Papakontokokomoja Kan jomi ipononenpëton warīhpëke, irënpëpëe onantoponpëkon kure mirījati.
- 49 Irëme serë apo kīnka Kan tījunke serëmaontonpë, 'Jijomi iponone wënohtae iijane, jinennokihton marë wënohtae iijane, irëmaoto ihtaonkon warītan, imoitīhpëton akuikapotan marëto,' kīnka Kan.

50 Irëjanme amerarë ijomi ipononenpëton nono ipitëtoponpëpëerë imunuhpë entamaponenpëton, serëmaonton ipiimaponeme nehtan.

51 Eipu ekepī imunu entamapohpëpëe, Sakaraja ekepī imunuhpë entamapotoponpëponarën. Sansuwari, ijahkato apëi irë irowë Sakaraja watirëe ijane. Aaha, aerë wiponojæ ëëjane, serëmaonton ipiimatome Kanja nehtan."

52 "Tiwarë ehtë ëmëinjamo, Jujana inmoi iwarëtoto, junme wehto isoroto kato iwarëtopëe apëihpëke ëëjane. Ëmëinjamo Kan iwemoitimatohta ëmëinjewa manati, tiwëmëmisanon marë maruhkati," tiikæ Jesu ijane.

53 Ma irë apo katuwë Jesuja, Parasiton tikarautæ, Jujana inmoi iwarëtoton marë tikarautæ. Irëme oninpëken tiptonopoe ijane tikaraukonke.

54 Kure ijomi tikuhtuntëe ijane, ekapokehkato inmëhtome ijane.

Ruku 12

1 Ma irëmao taosenmanton tiwëmoinje wïtototon irëpo, tiwëtakinëseken namoro, tiwëerekaeken marëto. Irëmao serë apo tiikæ Jesu wapo pitë tinarimikahtomoja. "Tiwarë ehtë Parasiton urutopantopoja. Irëke nai namoro kurano ahken.

2 Amerarë apuruhpëton apumakatanpa, onamïhpëton onankatan marëpa.

3 Ëwëturutoponpëkon ewarunuhtao, irërë etapotanpa awaintao. Atipëhpe ëwepanaikatoponpëkon ëehkekonpo, irërëpa arima nijomitatan kawënopëe," tiikæ Jesu ijane.

4 "Ma serë apo wïkæ ëëjane jimoitïhtomo, ëpunkon warïhe inota ehtë,

5 ëpunkomorëken warïjan namoro, këpëewa ëwehtohkon wainirëewato nehtan. Ma ënonopëkon wenepoe ëëjane. Mëe inohkasan ehtë, nërë wïtoto warïnenpë ematan tikaarike mahtoimëhta. Nërë inohkasan ehtë.

6 5me siwiriwiriton inpekahpoewa nai wïtototon 2 sensipë? Mërëme tëinken ihtëinkapainjewa nai Kan namoropë.

7 Amerarë ëëmehkon Kan inkuhtuntëhpë, irëjanme nariketa ehtë. Tapïime siwiriwiriton iwæ ëpmëne iweike Kan," tiikæ Jesu ijane.

8 "Ma serë apo kase wæ ëëjane, akïhpe jepona tiwehtohpë nëipononjan wïtototon waarë, namo iponohtan Kan iwetotomahpë, Kan ensuton iwaarë.

9 Këpëewa nai pïike iweihpëton jipë, namopë marë jiwame nai wïkatae Kan ensutomoja.

10 Akïhpe Kan iwetotomahpë ekapokehkanenpë, nërë apon Kan nihtëinkapannëhpontan taanërën. Këpëewa nai Irïpïmm Amore ekapokehakanenpë nërë apon enutamtanpa Kan taannërën.

- 11 “Ma Jujana iwëmonto pakoro entutomoja aarëtuwëne ëekapokehkatohkonne, wītoto enenetomoja marë, irëmaomo euhtohkonpë ëhtihkaewa ehtë. ‘Eke wīkanë,’ kaewa marëmo ehtë.
- 12 Irëmaorëken Iripimīn Amore ëenpatahki euhtohkonpë ëëjane,” tīikae Jesu iijane.
- 13 Ma irëmao serë apo tīikae wītoto mohtaon Jesuja, “Iwanmane, serë apo ka pihkoja, ‘Papa imënpärëhpë aajakakë aakëmirīja,’ ka iija,” tīikae.
- 14 Ma irëmao serë apo Jesuja tēuse, “Jako, akijīri wītoto iwehto onankaneme? Akī marë jīri mēnpärë ajakaneme?” tīikae iija.
- 15 Irëmaopa serë apo tīikae iijane, “Tīwarë ehtë. Oninpëkenese ëwehtohkonpë marë ëtakamatë. Mēnpärëjanmeta nai aeneme wītoto iwehto,” tīikae iijane.
- 16 Ma irëmao iponohto tīponose Jesuja iijane, serë apo tīikae, “Wītoto kīnei tīmēnpärëke. Iijeta tīmune kīnei inanmēhpë, tēpere marë kīnei.
- 17 Nērēnpë ëija kīnëturu, ‘Eke wīrijan jerepa? Ipatanna nai, tīritohpora nai wīja.’ kīnka ëija.
- 18 Irëmao serë apo kīnpunë, ‘Ma meinjarë jīwarë nai, jerepa ipakoropa wījarakae monomepa tīritome wīja. Irëtao amerarë jerepaton wīritae, jīmēnpärë marë.
- 19 Irëmao serë apo tēsonpatae ëikarë, ‘Tamo ëmēnpärë kurano iijeta nai, ëtīhkaewa marë nai taanērën. Irëme ëeretakë, ëewehkë marë sasame ëwehtome,’ kīnka ëikarë” tīikae Jesu iijane.
- 20 “Mērëme serë apo kīnka Kan iija, ‘Kahpërën ëmë, serëmaorëpa aeneme ëwehtoponpë wapëjae. Irëme akīmo ëikarë ënmomīhpëton apëhtan?’ kīnka iija,” kato tīponose Jesuja.
- 21 “Ma nērë aporopa nai wītoto ton, nonopo tīmēnpärëkon imonnenpëton, kēpëewa ëwë tīmēnpärëke iwehto waken nehtan,” tīikae Jesu iijane.
- 22 Ma serë apo tīikae Jesu tīnarimikahtomoja, “Irëjanme serë apo wīkai ëëjane, ëhtihkaewa ehtë aeneme ëwehtohkonpë, ëerepakonpë, ëpookonpë marë.
- 23 Ëerepakon iwai nai aeneme ëwehtohkon, ëpookon iwai marë nai ëpunkon.
- 24 Tēpërikenton enetë, tēpīntēen inanmëewa nai namoro, inmohkaewa marëto nai, erëpakon ipakoro marë nai waken ihtaone, wenkiri aponowa marë. Kēpëewa namoro Kan newejati. Kuutuma tēpërikenton iwai ëijene nai Kan.
- 25 Akī nai ëhtaone ëikarë ipun wëhtīnme anīhtahpëme? Owa.
- 26 Tīritohporenton inīrëewa mehtëne, irëme atītome mëhtīhkati oninpëkenpë?

- 27 Ma ipëmuton iwehto enetë. Orokometahito nai ipëmuhton, tipookon ineemewa marëto nai. Ma serë apo kase wae ëëjane, sehken Saramoni amerarë tiwëeresaramatohke pëetome epoontëewa kinei, ipëmu tënëpore iwehto aporopa.
- 28 Irë aporo marë oi ipoontën Kan tënëpore iwehtome, meinjarë nai tipëmure, kokoro mahto nijahkatan. Eekarë ëpoontëti Kan, irarë manati pija Kan epona.
- 29 Irëme ëerepakon eponata ehtë, ëjokikon marë. Irëtonpë ëhtihkaewa ehtë.
- 30 Amerarë irë aponton epona nai, Kan inpunëhpinton nonopo. Mërëme irëton Papakon iwaarë nai, amerarë irëtomose ëwehtohkon.
- 31 Këpëewa wapo pitë Kan iwemoitimato epona ehtë, irënpëpëe amerarë irë aponton ekaramantan Kan ëëjane," tii'kae Jesu iijane.
- 32 Ma nariketa ehtëkë jekitomo, kure nai papakomoja tiwemoitimato ekaramato ëëjane.
- 33 Irëme ëmënpärëkon epekahpotë, irënpë ënapëi hpëkon ekaramatë ijahpëmintomoja. Irë apo ëmënpärëkon enintëtë itipikehpm kaputao. Irëpo marë ëmënpärë ëtihakewa nehtan. Aminëne inaminësewa nehtan, pereru marë innasewa nehtan.
- 34 Anpohpe nai ëmënpärëkon, irë epona marë nai ëwëhpunëhtohkon," tii'kae Jesu iijane.
- 35 "Ma serë apo wikaë ëëjane, ëpookontao ëwehtohkonpë ehtarënmätë ëturikon marë ëinjaone tiritë,
- 36 titamukon iwëehto inmëneton aporopa, iwepitintëhpë iwëepirihitaopa iwëwehtihpëpëe, nërënpë oota itëtëkatan, irëmaorëkento napumakatan.
- 37 Kure tipëetohton ritan itamukon iwehtarënmahpëkonke titamukon iwëehtohpë. Aerë wikaë ëëjane, itamukon nehtarënmatan. Irënpëpëe tahpame niriipotahki itamukon, wëewehto apëi ekatao. Irëmao iwehtarënmahpëtomorëken ewehpotan itamukon.
- 38 Enmepirawë itamukon iwëepirihitao, tiwërëmao awainaewankërë ahtao, irëmao kurerëken tipëetohton ritan, iwehtarënmahpëme ahtao.
- 39 Serë apo ipunëhtë, aminëne iwëehto iwarë ahtao pakoro entu, irëmaomo timënpärë inaminëhpoewa ei.
- 40 Irëjanme ëmëinjamo marë ehtarënmätë, Kan iwetotomahpëpa nehtan, ininmësewa ahtao wītoto," tii'kae Jesu iijane.
- 41 Ma irëmao serë apo tii'kae Pitu iija, "Tamo ainjajarëken irë apo miponojan? Owa, amerarënoraja marë miponojan?" tii'kae iija.

- 42 Ma irëmao serë apo Kitamukomoja tëuse, "Akī nai junme mēnparë eneneme inawikaewa marë? Nërë itamukon nīritan tīpakoro enene me, wēewehptomao marë tīpēetohton ewehponeme.
- 43 Ma tīwēepīrīh taopa nērë rītan itamukon, kuure inawikaewa iweihpēke.
- 44 Aerë wīkae ēējane, amerarë tīmēnparë eneneme nērë apon rītan.
- 45 Kēpēewa nai irë apota iweihpē, serë apo iwēhpunēpīhpē. 'Tamopa nai teesewa pitē,' kane nērë. Irēme ipēetohton itutukan, kīrī ton, wēriton marë. Irēnpēpēe nēewejanēken, tījoki enījanēken marë tīwēinenmatchponarēn.
- 46 Nērë itamupa nehtan pēeraken ahtao, ininmēsewa ahtao marë. Irēme nērë apon ahkēhkēhtan. Irīpīmantomohtao marë nīrītan," tīikaē Jesu Pitutomoja.
- 47 "Ma tītamu inehtë, ipēeto iwarë ahtao, mērēme tītamu inehtëpē ehtarēnmaewa ahtao, inīrēewa marë ahtao, irēmao nērēnpē ipijohtan iijeta.
- 48 Kēpēewa nai ipēeto tītamu inehtë iwame ahtao, irēme pēera nerīpīman. Nērë apon ipijohtan pijasa. Iijeta apēinenpē, iijeta marēpa iweinjanonpē epekahtan entu. Iijeta ekaramahpēke iija, irēmepa iijeta nepekahtan," tīikaē Jesu iijane.
- 49 "Ma serë apo wīkae ēējane. Nonopona ennokīhpē wī mahto iwehto aporopa, tījaasenton ijahkatome, ijahpmtōnrēken kure tīrītome. Irēme wae irë ipitēse wīja.
- 50 Jakuikatohta jenmēinjan, tunahka wītoto enmēnto aporopa. Irēme kutumajakuikan jawē jinīrī iwētīhkatohtonarēn.
- 51 Onken nonoponton rēepa jiwēepī makamjatire? Owarēnken, ēsatōnpētōn ēsetahpa tīrītomehkasan iwēepīhpē wī.
- 52 Serēmaonpēerē 5me wītotohton nehtan tīpakorokōntao, 3mantōn ēisapota nehtan 2mantōn maarē. 2mantōn ēisapota nehtan 3mantōn maarē.
- 53 Tīpapa maarē ēisapota nehtan inmuku, tīmuku maarē ēsapota nehtan ipapa. Tīmama maarē ēisapota nehtan eemi, tēēmi maarē ēisapota nehtan imama. Taohpī maarē ēisapota nehtan ipaije, tīpaije maarē ēisapota nehtan aohpī." tīikaē Jesu iijane.
- 54 Ma irēmao serë apo tīikaē Jesu wītotothomoja, "Ewarun iwēehto enetuwē ēējane wei wēmēnto weinje, irēmao serë apo mīkati, 'Konopo nejan,' mīkati, irētaerē konopo nehtan.
- 55 Ma pepeija ējumatuwēne Soirē weinje. Irēmao serë apo mīkati, 'Kure atuma wei,' mīkati. Irētaerē atuma wei nehtan.
- 56 Junman ahken ēmēinjamo, kapu iwehto ēwaarēne, nono iwehto marë nai ēwaarēne. Kēpēewa serēmaontōn iwehto ēwaamekene nai," tīikaē Jesu iijane.

57 Ma atitome manati eikarë kure ewehtohkon inpunësewa.

58 Wītoto iwehto onankaneja aarëse ahtao ëjatota, irëmaopa sameken ehse ewehtohkon tiritë tēewankërë emë ahtao wītoto iwehto onankane ja. Irë apota emëinjamo ahtao, irëtëkërë wītoto iwehto onankane eekaramatan sikoutuja. Irëmao sikoutu aapurutahki apurutohtao.

59 Serë apo wīkae eëjane apurutohtaepa epatakaewarën mehtahkihta, amerarë eniri ripihpëkon inreptëkesewankërëpa emëinjamo ahtao," tīkae Jesu ijane.

Ruku 13

1 Ma irëmao serë apo tīkae wītoton Jesuja, "Kararipononpëton Pairëtëja watirëe, tinekaramakon ekaramarihtao Kanja, namoro imunuhpë toimai iija," tīkaeto iija.

2 Irëmeto serë apo Jesuja tēuse, "Eketo teese irë, wīripëmeto teese, tiwërënoru Karariponton iwae? Irëjanmeto watirëe iija?" tīkae Jesu ijane.

3 "Owa, serë apo wīkae eëjane, emëinjamo marë eripihpëkon weinje epanamaewa ahtao, eerihtohkon eëpohtahki, mēesan aporopa," tīkae ijane.

4 "Ma eke mekanijati Saironpontopë. Irëpo toorën tonotae, 18me wītoto watirëe iija. Wīripëme namoro teese Jerusarenponton imoitihpë iwae?"

5 Owarënken, serë apo wīkae eëjane, emëinjamo marë eripihpëkon weinje epanamaewa ahtao eerihtohkon eëpohtahki, mēesan aporopa," tīkae Jesu ijane.

6 Ma irëmao iponohto Jesuja tiponose ijane. Serë apo tīkae, "Wītotoja tanmëpoe suko epī titupirihtao. Irëmao entu tiwëesere eperu pëse.

7 Irëme serë apo tīkae titupi eneneja, 'Etakë 3 irantatohtonarën wëepire suko eperu ene. Mërëme Waken nai, irëme ahkëhkë, nono ekeimaseta wae ipata,' tīkae tipëetoriija.

8 "Ma irëmao serë apo tīkae ipëeto tëntuja, 'Tamo ewë pitëpa niranta. Wipomae pitëhpa, ijuwë marë witanehpannehpoe.

9 Irëmaohkatahken neperutan. Eperutaewankërëpa ahtao irëmaohkasan tēhkëpore,' tīkae ipëeto tëntuja," irë apo tiponose Jesuja.

10 Ma irëmao Jesuja tiwanmae Jujana iwëmonto pakorohtao eretato weipo.

11 Irëtao teese wëri, wīripë awën 18 irantatohtonarën, tejukaerëken teese mēe, iwesokahtëtohpöra marë teese.

12 Irëmao Jesuja tēne mēe, tomohtëe marë iija, serë apo tīkae, "Kami, enpokahpa ewemënpärëmatoponpëpëepa," tīkae iija.

- 13 Irëmao tēinja tīrēe iija ijuwē. Irëmaorēkenpa taunje, tesokahtēe marēpa. Nērēnpē, "Kure nai Kan," tīikae.
- 14 Irēpē wēmonto pakoro entu, tīkarauwae, eretato weipopa kure wēri rīhpēke Jesuja. Irēme serē apo tīikae wītotoimoja, "6 weime nai orokome kiwehtohkon. Irēporo ohtē kurepa rītē ēwehtohkonme, eretato weipo tēesewa ehtē," tīikae.
- 15 Ma irëmao serē apo tēuse Kītamukomoja, "Kurano ahken manae! Ekapon apo manan eretato weipo? Ēekiton ininpokaewa manan, kauton, asiton marē, akenahtētome ēēja tuna emhpoe?"
- 16 Mēe Aparahkan eemi, Setēnja tīnje 18 irantatohtonarēn. Irēme mēe marē ininpokaewa kītati meinjarē iwemēnparēmatoponpēpēe eretato weipo?" tīikae iija.
- 17 Ma irē apo katuwē iija amerarē Jesusantahton piike teese. Kēpēewa paponoton, sasame teese, kure Jesu inīri enehpēke iijane.
- 18 Ma irëmao Kan iwemoitīmatohpē iponohto, Jesuja tīponose, "Aano apo nai Kan iwemoitīmato? Aano apo nai inakukukon?"
- 19 Masētē iputupē aporopa nai, irēnpē tanmēe wītotoja tītupirīhtao. Irēnpē tahtae, monome marē epī tīinjae. Tonoroton tīwēese epakorontēe ipēri ijuhki," tīikae Jesu iijane.
- 20 Ma irēnpēpēe, serē apo tīikaenkērēpa Jesu iijane, "Aano apo nai Kan iwemoitīmato?"
- 21 Urutopanto apo nai Irērē wērija tīrēe 3 kiro porontao, irēnpē kure tamīnkae iija, amerarē poron airipanīhpōtome iija," tīikae Jesu iijane.
- 22 Ma Jerusarenpona tītērīhtaopa, patatonporo tītēe Jesu. Pataponton marē tīwanmae iija.
- 23 Tīwērēn patapo ahtao Jesu, serē apo tīikae wītoto iija, "Tamo ēeraokenpamo wītoton nēipīnmatan?" tīikae Jesuja. Ma irëmao serē apo Jesuja tēuse.
- 24 "Kaarime ikuhkē, oota pisitaerē ēwēmēntome. Tapiimeto nikukure, mērēmeto nai emēinjewa," tīikae iija.
- 25 "Ma pakoro entu auntuwē, irëmao oota apurutan, irëmaorē awēta ēweikonke mitētēkatahkire oota apumakatome, 'Tamo, Tamo, apumaka, ainja iwēmēntome,' mīkatahkire." "Irëmao serē apo ēuhtahki, 'Jiwame manati. Anpēenonpē emēinjamo?' katan ēējane."
- 26 "Irëmao serē apo mīkatahkire, 'Aakērē ainja kihēewetī, tēmsen marē ainja kihēnīri. Ainja patapo marē miwanmane,' mīkatahkire iija."

- 27 "Mërëmepa serë apo katan ëëjane, 'Anpëenonpë ëmëinjamo, jiwame manati. Tëtë jipëe, kurano rihenpëta ëmëinjamo,' katan ëëjane."
- 28 "Ma irëmao ijeta mësenatahki. Ijeta marë ëjekon naerutatan, Aparahkan menetahki Kan iwemoitimatohpo, Aisaki, Jekopi marë, amerarë Kan jomi ipononenpëton menetahi, Kan iwemoitimatohpo. Këpëewa ëmëinjamo, wëinjeken mehtahki.
- 29 Osëtë weinjeto wïtototon nehtan, Wesëtë weinje marë, Norëtë weinje, Soirë weinje marëto nehtan, namoro nehtan Kan iwemoitimatohpona tëretatohkonme.
- 30 Ma etatë, wenaenonpë waponomepa nehtan. wapononpë wenaenomepa nehtan," tïikae Jesu ijane.
- 31 Ma irë weipo Parasiton tïwëese Jesuja. Serë apoto tïikae iija, "Erotë nai waarïse, irëme serëpëe etainka" tïikaeto iija.
- 32 Ma irëmao serë apo tïikae Jesu ijane. "Serë apopa katatë iija, Koikoi apon mëe. Meinjarë wïripëton wennojæ, ësenë iweihpëton marë kurepa wïrijæ. Irë apo wïritæ kokoro, 3 wei iwehtuwë witikatae jinïrï.
- 33 Mërëme jinïrï wïrijæ meinjarë, kokoro, oni kokoro marë. Kan jomi iponone watïritohpora nai Jerusaren patapota ahtao,' katëmo iija," tïikae Jesu ijane.
- 34 Jerusarenpontomo, Jerusarenpontomo, Kan jomi ipononeton warïne ëmëinjamo, ëëjane inennokïhpëton wamïritëne tëpuke. Wei wararë ëmunkëkon apëisere weine, timama apëri epinë pijupiju iwehto aporopa. Mërëme wïja ëwëepïkoeta mehtëne.
- 35 Irëme ipunëhtë serë, ëpakorokon arïpm apo nehtan. Aerë wïkæ ëëjane, Jenewa pitëpa mehtahki, 'Kurano Mëe, Jikohpa intapëentaerë iwëepïhpë,' katohponarën ëëjane," tïikae Jesu ijane.

Ruku 14

- 1 Ma eretato weipo, tækaren Parasi ipakorohta tïwëmëinjje Jesu ëewese. Irëmao iwehto kure timenekæ ijane ekapokeh katome.
- 2 Irëpo kïrï teese tooje apë, ihpu marë tooje teese.
- 3 Irëmao serë apo tïikæ Jesu, Parasitomoja, Jujana inmoi iwarëtotomoja marë, "Atï akaman ënmoikon eretato weipo ënïrïkonme? Kurepa ësenëtoton rïto akaman?" tïikæ ijane.
- 4 Irëmaoto onken teese. Irëme ësenëtonpë Jesuja tëpëse. Kure marëpa tïrëe iija. Irënpëpëepa tënnose iija.
- 5 Ma serë apopa tïikæ Jesu ijane, "Aano nai timuje ëhtaone, tëkïke marë kauke? Namoro anotatuwë amikahpëta, sameken manati inanunnësewa eretato weipo?" tïikæ ijane.

- 6 Irëmao ijomi euhtohpora teese iijane.
- 7 Ma irasarën apëipo tiweisan enehpëke iija, irëme iponohto Jesuja tiponose iwëepihpëtomoja, serë apo tiika.
- 8 "Tepitintëenton iwëewehtohpona aamohtërihtao wītotoja, irëmaomo irasarën apëipota etahpaka. Tahken tiwërenoro tēere inamohtëhpëkon ëwaen nērē.
- 9 Irëmao aamohtënenpëpa ëëja nehtan, serë apo katan ëëja, 'Aunkē, Mëe ipatanme,' katan ëëja. Irëmaomo aukē piike marëmo etahpakata papono ëpëipona.
- 10 Mërëmemo papono ëpëipo etahpaka, irënpëpëpa aamohtënenpë nehtan, serë apo katan ëëja, 'Jako sarë ohkë irasarënpona,' katan ëëja. Irëmao mëeresaramatae aakërënton iwaarë nēeresaramatan.
- 11 Akihpe ëikarë nerasantën, nērē apon majamepa nehtan. Këpëewa nai papono aporoken iwëtirihpë, nērē apon nerasantëpotanpa," tiika Jesu iijane.
- 12 Ma irëmao serë apo tiikaepa Jesu tomohtënenpëja, "Ëwëewehto rītoma ëëja, ëmoitihon inamohtëewa ehkë, aakëmihton, ëkuhtuton, timënpärëkenton marë. Namo aponton aamohtëtanpa ëewese tiwëewehtohkonpona.
- 13 Mërëme wëewehto rītoma ëëja, iwësapëkëmähpëton, iwemënpärëmähpëton, irihpamihpëton, enupinton marë aamohtë.
- 14 Irëmao kure Kan ëritan. Namoro ijahpëna nai ërepentëtohpō iijane. Mërëme ërepehpa mapëhtae tipatonoroton enpakatomaopa," tiika Jesu iija.
- 15 Ma irë apo etatuwë inihtaonmakomoja, serë apo tiika Jesuja, "Sasameto nehtan wītoto Kan iwemoitimatohao tiwëewesenton," tiika iija.
- 16 Irëmao serë apo Jesuja tēuse, "Aerënme monome wëewehto wītoto itamuruja tirëe, irënpëpëto tapiime ëewese tomohtëe iija.
- 17 Irëme tiwëewehtohkonmao, tipëeto tēnnose iija tinamohtëhtomo ja, 'Ohtëkë, kitëewehtëne amerarë naka nei,' katome iija.
- 18 "Mërëmeto amerarë tiwëhkurunmae, serë apo tiika wapono. 'Tëewa wae nono wepeka, irë ene pitë wītëe, irëme jipë ëtakuikaewa ehkë,' tiika iija.
- 19 "Ma serë apo tiwërenoroja tēuse. 'Wi marë wae tēewa, 5me jekiton wepeka kauton, namo ikuse wae jitëse, irëme jipë ëtakuikaewa ehtë,' tiika iija.
- 20 "Ma tiwërenoro marë serë apo tiika. 'Meinjarë sepitintëe, irëme wae itëtohpōra,' tiika iija.
- 21 "Ma irëmaopa tëntuja tiwëese iponosepa. Irë etatuwë wëewehto entuja, tikarautae mëe. Serë apo tiika, 'Sameken të pata eemahtae, annapona marë të iwësapëkëmähpëton, iwemënpärëmähpëton, irihpamihpëton, enupinton marë enehkë jipa korohta,' tiika itamu iija.

- 22 "Ma irënpëpëe serë apo tëntu tëuse iija, 'Tamo Ęjomihpëtaerë wiri, mërëme nai iwaramë,' tiiëae tëntuja.
- 23 "Ma irëmëpa serë apo tiiëae itamu, tipëetoriija, 'Tëinkenpahtë pata eemahtae, annapona marëpa të, kutumato aamohtëta iwëewehtohkonme, tapiime marë iwehtohkonme jipakorohtao.
- 24 Serë apo wikaë ëëja, jinamohtëhpëton wararë ewehtohpora nehtaneihata jerepake,' tiiëae tipëetoriija," kato tiponose Jesuja iijane.
- 25 Ma irëmao tapiime wïtototon titeë Jesu akërë. Irëme tepanamae Jesu iijane, serë apo katome iija iijane.
- 26 "Akïhpe nai wija tiwëepisere, mërëme tipapase, timamase, tipitise, timukuse, tëkëmise, tiwërise, ëikarë aeneme tiwehtose marë, namoro jinarimikanmeta nehtan.
- 27 Akïhpe watirito epu inarëewa ahtao jakërë, namoro jinarimikanmeta nehtan.
- 28 Ma akïhpe nai ëhtaone toorën risanme, irëme wapo pitë tikarahkuri ikuhtuntën iwaramë ahtao ikarahkuri irarë niriijan?
- 29 Apëirëken rituwë marë iija, irënpëpëe tiritohtpora iwehtuwë iija, irëmaomo wïtototon inenësewa nehtan?
- 30 Owa, serë apo katanto ipë, 'Pëë kure mëe pëera, tiniri tipitëerëken iija, mërëme nai intikaewa,' katanto ipë," tiiëae Jesu iijane.
- 31 "Ma aano itamu nitën, tiwërenoro itamu iratoematome, wapo pitë inpunësewa ahtao 10,000merëken isuratiton ahtao marë, 20,000 suratitonpona? Owa.
- 32 Ematohton iija inpunësewa ahtao, irëmao tipëetohton ennohtanerëken maarënkërë ahtao, iratoemaneton onkenpa tiwehtohkon ritome," tiiëae.
- 33 "Ma irërë aporopa ëwehtohkon ikuhtuntëtë. Amerarë ëse ëwehtohkon inontaseta ëmëinjamo ahtao, irëmao jinarimikanmeta mehtahki.
- 34 "Kure nai sautu, mërëme aamepora ahtao, atikepa tipoinje nëtijan?
- 35 Owa kahpëmerën nehtan. Irënpë kureta ëtupi riijan, kure marë ahpuru imomihpë inirëewa nai. Irëme tëmaenme nehtan irënpë. Tatë ëmëinjamo ahtao serë etatë," tiiëae Jesu iijane.

Ruku 15

- 1 Ma nono entu ikarahkuri apëineton tiwëese Jesuja, ijomi etae, iripimanton marë tiwëese iija.
- 2 Irëmaopa Parasitomoja Jesu tipëkënose, Jujana inmoi iwarëtotomoja marë. Serë apoto tiiëae ipë, "Iripimanton iwëehto kurerëken iija, nëwejan marë akërëne," tiiëae ipë.

- 3 Ma irëjanme iponohto tiptonose Jesuja iijane. Serë apo tiikae.
- 4 "Aano nai tëkike èhtaone wikapauimëke 100me. Tëinken itatuwë, 99manton innontaewa pitëmo nehtan awaintaonkërë, itatihpë iwaepa titëtome epohtohponarënpa? Owa, nihtan.
- 5 Irëmao tëki epohtuwëpa iija, nërënpë timotapo niritan tipataponapa arëtome iija, sasame marëpa mhtan mëe.
- 6 Irëmao timoitihon imonpotan, serë apo katan iijane, 'Jakërë, èewakihme ehtë, itatihpëpa weporijeki,' katan.
- 7 Irëme serë apo wikae èëjane, irë aporopa nëewakinman kaputaonton, tëinken iripiman iwepanamatuwë tiripihpë weinje. Nërë itatihpëpë nëewakinman kaputaonton, 99manton tipatoro iwehtoponpëkonpë iwëewakinmato iwae," tiikae Jesu iijane.
- 8 "Ma aano nai èhtaone wërime, 10me sohputon kuwarikimë entume. Tëinken itahtuwë, ekapon apomo nehtan wëri? Serë apo nehtan. Tituurike niweipotan, tipakoro ikirikatan marë. Kure niwatan kuwarikimë epohtohponarënpa.
- 9 Epohtuwëpa iija, irëmao tëkataonton imonpotan, timoitihon marë. Serë apo katan iijane, 'Èewakinme ehtë jakërë, kuwarikimë itatihpë weporipa,' katan.
- 10 Irëme serë apo wikae èëjane, irë aporo ensuton nëewakinman Kan iwarë, tëinken iripiman iwepanamatuwëpa tiripihpëkon weinjepa " tiikae Jesu iijane.
- 11 Ma irëmaopa serë apo tiikaenkërë Jesu iijane, "2me wītoto inmuku teese.
- 12 Irëmao serë apo kinka wenaeno tipaparija, 'Pahko èmënparë ènekarama, ekaramakë wijja meinjarë, waesewankërë èmë ahtao,' kinka. Irëmao amerarë timënparëhpë ajakane ipapakon timunkëtomoja.
- 13 Ma èerao ikomantuwë tinapëihpë timoinje wenaenoja maanopona titëtome. Irëpo ahtao pëerarë tinapëihpë itikane, tiwëtasematohe.
- 14 Amerarë itikatuwë iija, irëmao irë nonoponton marë kinësapëkëma. Irëme tiinjanopike èinjenë kinei mëe.
- 15 Irëme kintën tipitë entuja tijoroko epekase. nërënpë tipitë entu kinenno, tëki poinjekeimëton ewehpotome iija.
- 16 Kutuma èinjenë iweike, anai ipoonpë enapisere kinei, poinjekeimëton erepa. Mërëme apëren inekaramaewa kinei iija.
- 17 Ma irëmao nërënpë kinenuta, serë apo kinëtoru èikarë. 'Tapiiimë nairë pahko ipëetohon, namoro turuke nai, iwae marë erepakon. Këpëewa wae wi, wawejae jijemike,' kinka èikarë.
- 18 Nërënpë kinaun, 'Witëhpae pahkojapa, serë apo wikatæe iija. Pahko seripima Kanpë, epë marë seripima.

- 19 Ĕemike wae ěnmukume, irěme ěpěetomerěken kĳrĳkě, wĳkatae pahkoja,' kĳnka měe.
- 20 Irěnpěpěepa kĳntěn tĳpaparĳjapa. Maarěnkěrě ahtao iwěehtohpa ipapa kĳnene, kutuma těnuruhpamiĳhpěke ipapa kĳnetainka iija. Něrěnpě tĳnmuku aokĳnne, kĳnponě marě.
- 21 Irěmao serě apo kĳnka inmuku iija, 'Pahko serĳpĳma Kanpě, ěpě marě serĳpĳma. Ĕemike wae ěnmukume,' kĳnka tĳpaparĳja.
- 22 Měrěme serě apo kĳnka ipapa tĳpěetorĳja, 'Sameken kurano poo iwata, jinmuku ipoontětoměpa. Rinka marě eněhkě einjahtae iruhkatome, ihtai marě eněhkě.
- 23 Těpĳiijen kau wanra eněhtě watĳrĳtome. Kĳtěewehtěne, kĳtěewakĳnmatěne marě.
- 24 Měe jinmuku waiweiĳpěre, aenemenkěrě nai. Itatĳhpě měe nehpa, kěpohtipa,' kĳnka ipapa. Irěmeto kĳněewakĳnma ipě.
- 25 Ma tĳpitěhtao ipipi teese. Něrě iwěehtuwěpa, tĳpakoro ipohtě ahtao, wanpanto etane, wĳwato marě.
- 26 Irěme tĳpěeto amohtěne, serě apo kĳnka iija, 'Atĳtome manati sasame?' kĳnka tĳpěetorĳja.
- 27 Irěmao serě apo kĳnka ipěeto iija, 'Aakěmipa ne, irěme těpĳiijen kau wanra papa wanĳrĳpo, kurepa aakěmi eněhpěke iija,' kĳnka ipěeto.
- 28 Irěmao ipipi kĳnikarauta, tĳpakorohtahpa tĳwěměinjeta. Irěme ipapa kĳntěn iija, něrěnpě tĳnmuku erekonmanere, 'Ohkě,' kĳnkare iija.
- 29 Irěmao serě apo tĳpapa eune měe, 'Pahko eta serě, iranta wararě kopotoma, ěěja katoponpě marě wimoi. Měrěme poko wanra pisi inekaramaewa meine wĳja jewakĳnmatome ěěja, jimoitĳhton maarě.
- 30 Kěpěewa manae ěnmuku iwěehtuwěpa, ěměnparě ěkeimaněpěre měe wěrĳtomoja, iraerě těpĳiijen kau wanra wamĳrĳ,' kĳnka tĳpaparĳja.
- 31 Ma irěmao serě apo ipapa, tĳnmuku eune, 'Jinmuku penarě jakěrě ěmě, irěme amerarě jiměnparěhpě ějanorome mapěhtae.
- 32 Měrěme kure nai serě sasame kĳwehtohkon, kĳwěewakĳnmatohkon marě. Měe aakěmi waiweiĳpěre, měrěměpa aeneme ne. Itatĳhpěre měe, meinjarěpa kěpohti,' kĳnka ipapa tĳnmukuruja," kato tĳponose Jesuja iijane.

Ruku 16

- 1 Ma serě apopa iponohto tĳponose Jesuja tĳnarimikahtomoja, "Tĳměnparěke kĳnei wĳtoto, tĳpěetoke marě iměnparě enene. Něrě tokoron ekapokehkane, 'Ĕměparě ekeiman měe,' kĳnka těntuja.

- 2 Irëjanme tipëeto amohtëne entukon. Serë apo ëwehto weta, 'Ëmënpärë ekeiman mëe,' kato weta ëpë. 'Irëme mënpärë irepe ikuhtuntëtoponpë ëëja, panpira enehkë wija, jimënpärë eneneme ëwehto winontapoe ëëja,' kinka entu iija.
- 3 Ma irëmao nërënpë kënëturu ëikarë, 'Eke wejanë? Mënpärë eneneme jiwëhto inontaponpa wija jentu. Orokome iwehpora wae, kijahpëntëkë, katohpë pïike wae. Irëme ekapon apo wejan?
- 4 Se rë apo wejaenpa, wïtototon pitë wijahpëntëe, jentu imënpärëke. Mënpärë eneneme jiwëhto inontatuwë wija, namoro tïpakorokonke jijahpëntëtan,' kinka mëe tëwë.
- 5 Irëme tëntu mënpärë apëinenpëton amohtëne. Serë apo kinka waponoja, 'Ahtarë nai jentu mënpärë ëweinje?' kinka iija.
- 6 'Ma 100 pari nai sisijoriton orehpi ikatï,' kinka. Ma irëmao serë apo kinka mënpärë enene iija, 'Tahpame ehkë, sameken 50me imenuhtë, irepe ikuhtuntëto panpirapë,' kinka iija.
- 7 Ma tïwërënoraja serë apo kënëponohpo mënpärë enene, 'Ahtarë nai jentu mënpärë ëweinje?' kinka iija. 'Ma loome nai witë poron sakutao,' kinka iija. Ma serë apo kinka mënpärë enene iija, 'Serë panpirapë imenuhtë 80me,' kinka iija.
- 8 Ma irënpëpëe serë apo kinka entu tipëetohpëpë, 'Jijaremane mëe jipëetohpë, serërëken epona nai mëe, ëwë tïwehtohpë nehtarënman. Irë apo serëmaonton, awain imunkë iwae junme mëe,' kinka tipëetohpëpë," tïikae Jesu.
- 9 Ma serë apo wïkae ëëjane, "Mënpärë apëhtë kure wïtoto rïtome ëëjane. Irë iwenae ipatanna ëweikonmahtao irëmao taanënoron pakorotao ëëritahki."
- 10 "Ma akïipë inawïkaewa ahtao wïtoto, irëmao monopë marë inawïkaewa nehtan. Akïipë aerëta ahtao wïtoto, irëmao irasarënpë marë aerëta nehtan.
- 11 Tïwërënororo mënpärëke awïkatuwë ëëjane, akïipamo nekaramatan ëëjane, taanënoron mënpärë?
- 12 Tïwërënororo imënpärë awïkatuwë ëëjane, irëmao akïipamo ëmënpärëkon ekaramatan ëëjane? Owarëken."
- 13 "Ma tuwemanton nai iwehtohpora ëtamukonme. Tëinkenerëken ije mehtahki, akoromnpëseta mehtahki. Tëinkenerëken epona mehtahki, akoronmpë mipoinkehkatahki. Ëkënëre Kan inpëetomaewa mehtahki, mënpärë marë," tïikae Jesu iijane.
- 14 Ma Parasitomoja marë tëtäe Jesu jomi, tïmënpärësanton namoro. Irëmeto "Tëe," tïikae ipë, ijomi tënëse iijane.

- 15 Irëmao serë apo tīikae Jesu iijane, "Kurano ahken mētīrijati wītoton ineneme, mērēme nai Kan iwarë ewehtohkon aawēne. Tmīri nai kure wītototomoja, mērēme irë aponton wīripēme nai Kan ineneme.
- 16 Ma wapo Jujana inmoipē iwanmatoponpēkon, Jan iwēehtohponarēn teese. Kan jomi ipononenpē ijomi marē, Jan iwēehtohponarēken teese. Nērēpēerē nai Kan iwemoitīmato iponohto. Irējanme nai amerarēnoro kutuuma tīwēmēmise Kan iwemīitimatohpona.
- 17 Antīnaota nai kapu, nono wakenpa tīrito Kanja, Kēpēewa nai Jujana inmoi, itīpīpisi marē isikatohpora nai," tīikae.
- 18 "Ma akīhpe tīpī inontan tīwērēnoro apēhtome iija, nērēnpē nēso tontēn. Akīhpe injo inontahpē apējan, nērē marē nēsotontēn," tīikae Jesu iijane.
- 19 "Ma wītoto kīnei tīmēnparēke, taririman kīnahkē ipoome. Maaruumē kapīhpē irē. Wei wararē kure tīwēewehto rīhe mēe.
- 20 Tīwērēmoro marē kīnahkē irēpo, erepapē erekomane. Rasare eka, ēikēkēhpīje ipun. Tīmēnparēken pakoro otapohtē tahpameken kīnei mēe.
- 21 Tīmēnparēken erepa amurunpēse kīnei tērepanme. Kaikuiton marē kīne iija ijēikēkē ametome.
- 22 Ma irēmaorē erepapē erekomanenpē wakīnei, nērēnpēpa ensuton kīnarē Aparahkan enahpa. Irē iwenae tīmēnparēken marē wakīhei. Irēmaoto kīnonan.
- 23 Nērēnpē kutuuma kīnētakuika mahtoimēhtao. Irēmao kawē kihēehpē tēnue. Irēpo, maarē Aparahkan enene, Rasare marē enao.
- 24 Nērēnpē kīnkēhtun. Serē apo kīnkare iija, 'Pahko Aparahkan, kījahpētē, Rasare ennohkē wīja tēinja rītome iija tunahkao, jinore kīkatome. Kutuuma serē jakuikan mahto,' kīnkare iija.
- 25 Ma irēmao serē apo Aparahkan kīneu, 'Jinmuku ēenutakē, kuranorēken mapēine nonoponkērē ēweimahtao. Kēpēewa kīnei Rasare, irīpīrēken apēine mēe. Irēme meinjarē nēewakinman, kēpēewa manae ēmē aakuikanehtao.
- 26 Serē marē nai kīirowēne ankanaimē. Irēme nai ēēja tītēsanton serēpēe, itētohpōra. Sehken nai ēnihtaonmahton, sarē iwēehtohpōra marēto nai,' kīnka iija.
- 27 Ma irēmaopa serē apo kīnkankērē tīmēnparēkemīnpē, 'Pahko, kutuuma serē wepekajae ēēja. Mēērē ennohkē pahko pakorohta.
- 28 5me nai jakēmīhton irēpo. Irēme mēērē ennohkē namoro ihtarēnmaneme, serē akuikatonpona tēesewa iwehtohkonme,' kīnkarehpa iija.
- 29 Ma irēmaopa serē apo kīneu Aparahkan. 'Ihtaone nai Mosesi, Kan jomi ipononeton marē ihtaone nai. Namoro inponopī etan aakēmīhton,' kīnka iija.

30 Ma irëmaopa serë apo timënpärëkemïnpë kïneu. 'Owa Pahko Aparahkan, namoro inponopï inetaewato nehtan. Mërëme waiweihpë aumuhpëpa itëtuwë iijane, irëmaopato neramatan tïripïhpëkon weinjepa,' kïnkare iija.

31 Ma irëmaopa serë apo kïneu Aparahkan. 'Owa, Mosesi ijomi inetaewa ahtao, Kan jomi ipononeton ijomi eponata ahtao marë namoro, sehkento nehtan waiweihpë aumuhpëpa ijomi eponata marëto nehtan,' kïnka iija," tïikae Jesu iijane.

Ruku 17

1 Ma serë apo tïikae Jesu tïnarimikahtomoja, "Witoto irïpïmapone nehtaneihata. Mërëme irïpïmaponeh- kasan tïwarë iweise wae tërih tohpë.

2 Serëmo kure ei, nërë ipïmïpë tëpu intuwë tunaimëhka ematome. Jeponan murehtiton inmpïmapoewa iwehtome.

3 Irëme tïwarë ehtë ëipë. Èpëkëne aakëmikon iwerïpïmatuwë, irëmaomo tïwarë mëe tïripotë. Nërënpë tïripïhpë iweinjepa iwepanamatuwë, irëmaomo ëhkërenma toponpëkonpë iija inenutanïsewapa ehtë.

4 Ma 7me iwerïpïmarïhtao ëpëkëne, tëinan weipo, irënpëpëe 7mepa iwepanamatuwë, 'Wirïpëme wae,' katohke iija, tïwehto rïpïpë. Irëmaomo iwehto rïpï inenutanïsewapa ehtë," tïikae Jesu iijane.

5 Irëmao serë apo tïikae inennohkïhpëton iija. "Tamo ëëpona ainja wehto injanihpo." tïikaeto iija

6 Ma irëmao serë apopa itamukomoja tëusene. "Masetë putupë pisi aporo ahtao jepona ëwehtohkon, irëmao serë apo mïkatahki serë sikamo weweja, 'Emohkakë, tunaimëhkao anmëtomëpa.' mïkatahki, Irëmao ëmoitahki," tïikae Jesu iijane.

7 "Ma akïhpe nai tïpëetoke ëhtaone, tïpitë ipomapotuwë iija, tïwë rëmao tëkïkon ewehpotuwë marë iija. Eke nkatan entu iija? 'Èewehkë pitë,' katanmo iija? Owa.

8 Serë apohkasan katan iija, 'Jerepapë ehtarënma jiwëewehtome, jiwëewetïrïhtao kïpëetoma, jokï enïrïrïhtao marë wïja. Irëmao mëewehtae, ëjokï marë memhtae,' katan iija.

9 Nërënpëmo 'Napohpa,' nkatan tïpëetoriija, tïja katoponpëtaerë tïrïhpëpë ipëetoriija?

10 Sehken ëmëinjamo amerarë wïja katoponpëtaerë tïrïkehtuwë ëëjane, irëmao serë apo tikapore ëmëjamo. 'Èëmïkan ainja, ainja inïrïrëken irë,' tïkapore ëmëjamo," tïikae Jesu iijane.

11 Ma Jerusarenpona Jesu itërïhtao, Sameriija inono ekunme tïtëe, Karari inono ekunme marë.

- 12 Patapona ituntatuwë 10 kirjton tēpose iija. Kaasahpijanton namoro, maarëto tīrēene iijane.
- 13 Irëmaoto serë apo tīkēhtuinje arima, "Tamo Jesu, apë ëemuhpankë," tīikaeto iija.
- 14 Namoro enetuwë Jesuja, serë apo tīikaē iijane, "Kan entutomoja tētē ēenepoe," tīikaē iijane. Irëmeto tītē. Itēkonmahtaonkērē kurepato teese.
- 15 Kurepa tīwehto enetuwë tīwērēnorōja, ihtaonkomoja. Nērēnpēpa teramaē Jesujapa. Irëmao arima tījomitae, "Kurerēn nai Kan," tīikaē.
- 16 Irëmao nērēnpē tēnpataē tejukae Jesu ihpuona. "Napohpa," tīikaē iija. Nērē nai Samerijana.
- 17 Ma irëmao serë apo tīikaē Jesu, "10mantonpa kure wīrī, anpo nai 9manton?" tīikaē.
- 18 "Tīwērēnoroton nai tīwēeseta, Kan eresara matome? Mēerēkenpa ne maanonpē?" tīikaē.
- 19 Irëmao serë apo tīikaē iija, "Aunkē, tēhpa, jepona ēwehtohpa kure ērī," tīikaē iija.
- 20 Ma tīwērēnmao, serë apo tīikaē Parasiton Jesuja, "Ekanmaomo Kan wemoitīmato nehtan?" tīikaeto iija. Serë apo tēusene Jesuja, "Enera nai Kan iwemoitīmato iwēehto.
- 21 Irēme 'Serē ene,' kaewa nai wītoto, 'Onipo nai,' kaewa marëto nai. Kēpēewa Kan iwemoitīmato nai ēhtaone," tīikaē iijane.
- 22 Ma irëmao serë apo tīikaē tīnarimikahtomoja, "Ēwē, wītotohotohtao Kan iwetotomahpē iwehtoponpē eneserehpa metahki. Mērēme inenewapa mehtahki.
- 23 Irëmao serë apoto nkatan ēējane, 'Senpo enetē, onipo marē enetē,' katanto ēējane. Mērēme namorojamo tēewa ehtē, inwekenaewane marēmo ehtē.
- 24 Orenman mahto iwēehto aporopa nehtan, Kan iwetotomahpē iwēehto inweipo. Seinje orenkatan, mēinje marē niweipotan kapu wētīhkatohtonarēn. Irë apo nehtan Kan iwetotomahpē iwēehto inweipo.
- 25 Mērēme wapo pitē oninpēkenke nakuikapotahki. Serëmaonton marēpa napanamatan ipēepa.
- 26 Ma Nowamao iwehtoponpē aporopato nehtan Kan iwetotomahpē iwēehtomaopa.
- 27 Irë apoto kīnēwehken, tēnisen enīnekento, kīrī tīpī apēineken, wēri marē tīinjo apēineken. Irë apoto kīnei mono kanawata Nowa iwēmēnto weiponarēn. Irētēkērē tuna kīnima amerarē erinīikatohkonme.

- 28 Ma irë aponkërepa kinei, Ratumao iwehtoponpë. Kinëwehkento, tijokikon enmekento, kinëepekahkento, mënparë epekahponekento, titupikon rinekento, tipakorokon rineken marëto.
- 29 Mërëme Ratu itëtoponpë weiporo Saron patapëe, mahto, seohpë kine kapupëe, konopo iwëehto aporopa, amerarë wïtototon eriniikatome.
- 30 Irë aporopa nehtan Kan iwetotomahpë iwëenepotomaopa.
- 31 Akïhpemo tipakoro juwëken nehtan, imënparë nehtan ipakoro awë. Nërë tipakorohtao ëmëinjewapa nehtan iwaepa. Sehken nehtan tipitëhtaonton tipakorokontahpato tëewa nehtan timënparëkon waepa.
- 32 Ma Ratu ipitmpëpë ëenutatë.
- 33 Akïhpe aeneme tiwehto ipmmanëre. Nërë apon aeneme tiwehto ekeimatan. Akïhpe aeneme tiwehto ipmëta ahtao, nërë apon nëipmmanpa.
- 34 Serë apo wïkae ëëjane, irë koko ahtao 2 kïriton nehtan wëitahpo. Tëinken narëtan, akoronmpë inëtan.
- 35 2wëriton nësekeitan ëtakërë. Tëinken narëtan, akoronïnpë inëtan.
- 36 2kïriton nehtan tipitëtao, tëinken narëtan, akoronmpë inëtan," tïikae Jesu iijane.
- 37 Ma irëmao serë apo tiponohpoe inarimikahtomoja. "Tamo, anpomo irë apon nehtan?" tïikaeto iija. Ma serë apo tïikae iijane, "Anpohpë nai waiweihpë ipununpë, irëpona akaramanton nëmoinjan," tïikae Jesu iijane

Ruku 18

- 1 Ma irëmao iponohto Jesuja tiponose tïnarimikahtomoja. Enepitaewa Kanja wëturutohpë iwarëne iwehtohkonme.
- 2 Ma serë apo tïikae, "Nnapontë patapo kinei wïtoto iwehto onankane. Kan inota mëe kinei, wïtoto eponata marë.
- 3 Irë patapo marë kinei iweinjakahpë. Irëme wïtoto wehto onankaneja mïjaarëken kïntëntëmïre, serë apo kïnkankare iija, 'Kokoronmakë, jihkërënmane akamakë,' kïnkankare iija.
- 4 Ma wapo inakoronmaewa kinei, mërëme ëwë serë apo kïnka ëija, 'Kan inota wae, wïtoto eponata marë wae.
- 5 Mërëme mëe iweinjakahpë, wei wararë nejan juraikae, irëjanme mëe wakoronmatae jenuhkamaewapa iwehtome,' kïnka tëwë," tïikae Jesu iijane.
- 6 Ma irëmao serë apo tïikae Kïtamukon, "Serë etatë, mëe tipatono rota wïtoto iwehto ononkane ijomihpë.

- 7 Eke nai Kan, tinekantëhpëton inakoromaewa? Tija iwësenahpëton anao nakarë koko narkarë marë, namoro weinjemo nepanamatan, inakoromaewane tiwehtome?
- 8 Serë apo wïkæ ëëjane, sameken namoro akoronmatan. Ma Kan iwetotomahpë iwëehtuwëpa, tëponanton epohtanmo nonopo?" tïikæ Jesu iijane.
- 9 Ma serë apo marë iponohto Jesuja tïponose iijane, kure tiwehto ekanïnenpëpë, tiwërenoro inenepekene teesentonpë marë. Irëjanme iponohto tïponose Jesuja.
- 10 "Kanja ëturëe kintën 2 kirïton pakoroimëta. Tëinken Parasi, akoron nono entu ikarahkuri apëine.
- 11 Irëmao kïneparahtë Parasi, serë apo kïneturu ëija, 'Kan napohpa wïkæ ëëja. Tiwërenoro apota wæe, aminësewa wæe, ëjaremaewa wæe, wëripëhta wæe, ësaremaewa marë wæe. Mëe nono entu ikarahkuri apëine apota wæe.
- 12 Wiki wararë ëewesewa wæe 2 weiponarën, ëëja jiwëturutome. Amerarë jikarahkuri moitïhpë l/lome wekaramæe ëëja,' kïnka. Irë apo kïneturu Parasi ëija.
- 13 Ma këpëewa kïnei nono entu ikarahkuri apëine. Maarëken kïnei mëe, kawë marë ëehpësewa kïnei. Nëerëpë terohpimoeken kïneturu, serë apo kïnka, 'Kan kijahpëntëkë, irïpïman wï,' kïnka."
- 14 "Ma serë apo wïkæ ëëjane, Mëehkasan kurepa tïrihpëme kintën tïpakorohtahpa, këpëewa wapononpë. Akïhpe ëïkarë nëiwaehkan, nërënpëpa mijarëken nanotatan. Akïhpe ëiwaehkapïnïnpëme ahtao, nërë aponpa nëeresaramatan," tïikæ Jesu iijane.
- 15 Ma irëmao wïtototomoja tïmunkëkontokon tënese Jesuja. Jesu einja rïseto teese tïmunkëkon juwë. Irë apo enetuwë inarimikahtomoja, tiwëesenton takamaere iijane.
- 16 Këpëewa teese Jesu, tïja murehtiton tomohtëe iija. Serë apo tïikæ, "Wïja murehti iwëehto inakamaewa ehtë. Namoinërë Kan iwemoitïmato.
- 17 Aerë wïkæ ëëjane, akïhpe Kan iwemoitïmato inapësewa ahtao, Kan iwemoitïmato apëhtoponpë murehtija aporopa, namoro ëmëinjewa nehtan," tïikæ Jesu iijane.
- 18 Ma serë apo tïikæ wïtoto entu Jesuja, "Kurano iwanmane ëmë. Atï wirïjan itïpïponarën erepasa jiwehto apëhtome wïja?" tïikæ iija.
- 19 Ma serë apo tëuse Jesuja, "Atïtome kurano mïkan jipë? Kurano nai waken. Tëinken nai kurano Kanrëken.

- 20 Jujana inmoi ëwarë, 'Ësotontëewa ehtë, wītoto wamirëewa ehtë, aminësewa ehtë, enakëna ehtë, papakon, mamakon marë imoitë,' kato," tīikae Jesu iija.
- 21 Ma serë apopa Jesu tēuse iija, "Muremenkërë jiweimahtao, amerarë irëton insaikaewa weine," tīikae iija.
- 22 Ma irë apo etatuwë Jesuja serë apo tīikae iija, "Tëinken nai awīkato ëëja. Amerarë pitë ëmëparë epekapo, irëmaomo karahkuri ënapëihpë ekaramata ijahpënintomoja. Irëpëerë timënpärëke mehtae kaputao. Irëmaopamo ohkë jakërë ëwehtome," tīikae Jesu iija.
- 23 Ma irë apo etatuwë iija ëmume tiwehto tipitëe iija, iijeta imënpärë iweike.
- 24 Ma ëmume iwehto enetuwë Jesuja, serë apo tīikae, "Antmao nai timënpärëkenton Kan iwemoitīmatohta iwëmënto.
- 25 Akusa otahta sameken kameo nëmëntan. Këpëewa nehtan timënpärëkenton, same kento ëmëinjewa nehtan Kan iwemoitīmatohta," tīikae Jesu iijane.
- 26 Ma irëmao serë apo tīikae ijomi etanenpëton iija. "Irë apo ahtao akīmo nëipmmatan?" tīikaeto iija.
- 27 Ma serë apo tēusene Jesuja, "Serë nai wītoto mirīhta. Kan inirirëken serë," tīikae iijane.
- 28 Ma serë apo tīikae Pitu iija. "Enekë, amerarë ainja kīninën, aakërë ainja itëtome," tīikae iija.
- 29 Ma serë apopa tīikae Jesu iijane, "Aerë wīkae ëëjane, akīhpe tipakorohtaonton inontanepë, tipī, tēkëmihton, tëntukon, timunkëkon inontanepë marë, Kan iwemoitīmatojanme.
- 30 Namoro iijeta napëhtan serëmao. Ëwë marëpato itipīponarë erepasa wehto apëhtan," tīikae Jesu iijane.
- 31 Ma irëmao 12manton tīja tomohtëe iija. Serë apo tīikae iijane, "Etatëkë, kīhtahki Jerusaren pataponapa. Irëpoto amerarë Kan jomi ipononenpëton inmenuhtëhpëtaerë Kan iwetotomahpëpë nīritan.
- 32 Nërënpë ekaramatanto Sentajanatomoja. Irëmaoto nenëhtan, nīrimatanto, nipitokatan marëto,
- 33 itutukakehtuwë iijane, wanīritanto. Nërënpëpa 3 wei ikomantuwë nauntan," tīikae Jesu 12mantomoja.
- 34 Ma amerarë katoponpë iija, irë inetaewato teese inarimikahton. Antīnao teese iijane. Irëme tiwamekatokon apo ijomi tirëe iijane.

- 35 Ma Jeriko ipohtë ahtao, irëpo wītoto tēpose Jesuja, enupin nērë. Tahpameken teese ëema ekunnë. Tërepa tēpekahseken iija tiweinjewarëeken nērë.
- 36 Wītoton iwëehto etatuwë iija, "Akī neken mëkijamo?" tīkae ipëkëne.
- 37 Ma serë apo tīkaeto iija, "Jesu Nasareponpë nejan," tīkaeto iija.
- 38 Ma irëmao arima tikëhtuinje. Serë apo tīkae, "Jesu, Teihpë inukuru, jipë ëinjapinmakë", tīkae iija.
- 39 Ma wapo itëhpëtomoja mëe taka-takamaere. "Oraken ehkë," tīkaerehto iija. Mërëme tikë-tikëhtuinjenkërë arima, "Teihpë inukuru, jipë ëinjapinmakë," tīkae iija.
- 40 Ma irëme tesokahtëe Jesu, "Mëërë enehtë wīja," tīkae iijane. Irëme iwëehtuwë serë apo tīkae iija.
- 41 "Ati rīse manan wīja ëpë?" tīkae iija. Ma irëmao serë apo tēuse iija, "Tamo, jenuruntësepa wae ëëja," tīkae iija.
- 42 Irëme serë apo tīkae Jesu iija, "Ma Kure, Ëenutahpae! Jepona ëwehto kurepa ërijan," tīkae iija.
- 43 Irëmaorëkenpa ënetë teese enupmmpë. Irëme Jesu tiwekenae iija. "Kure nai Kan," tīkae. Irë apo enetuwë wītototomoja, namoro marë "Kure nai Kan," tīkae.

Ruku 19

- 1 Ma Jeriko patapona tituntae Jesu. Pataporo titërihtao,
- 2 wītoto tēpose iija. Sakijasi eka. Nono entu ikarahkuri apëineton ipasime teese mëe. Iijeta marë imënpärë teese.
- 3 Nërë Jesu enesere teese tiwarë iwehtome, mërëme enetohpora, teese iija, kawëta iweike, tapiime marë wītoton teese.
- 4 Irëjanme iwapo tetainkae, nërënpë sikamo wewehtao tiwënnannuse Jesu enetome, Irëporo Jesu itëto teese.
- 5 Ma irëporo Jesu itërihtao, kawë tiwëehpëse, irëpo wītoto tēne iija. Irëmao serë apo tīkae iija, "Sakijasi sameken pihtë, meinjarë ëpakorohta wae jitëse," tīkae iija.
- 6 Irëmao sameken tiwihtëe Sakijasi, sasame marë Jesu tēpose iija.
- 7 Ma irë enetuwë wītototomoja, serë apo tipëkënose Jesu iijane. "Iripiman pakorohta nitëmi," tīkaeto Jesupë.
- 8 Ma irëmao teparahhtëe Sakijasi, serë apo tīkae Kitamukomoja, "Tamo etakë, jimënpärë iratoenpë wekaramatae ijahpëmintomoja. Jinjaremahpëtomoja

marëpa wekaramatae ijarematoponpëkon wija iwaë 4mepa wekaramatae iijane," tiiëkae iija.

⁹ Ma serë apo tiiëkae Jesu iija, "Serëmao ëëjane ëpinmatohkon ne, Aparahkan epamihpëme ëweikonke.

¹⁰ Kan iwetotomahpë këne itatihpë erahtomepa, ipinmatome marëpa," tiiëkae Jesu Sakijasija.

¹¹ Ma Jerusaren ipohtë teese Jesu. Irëmaorë Kan iwemoitimato enepoto tëkanisere ijomi etanenpëtomoja. Irëjanmepa iponohto tiponose iija.

¹² Serë apo tiiëkae iijane. "Witoto itamunme teesen këntën maanopona, itamunme tiwehto apëhtome. Itamunme iwehtuwë nërënpëpa këne.

¹³ Tëewankërë ahtaö, tija tipëetohton amohtëne, 10manton namoro. Irëmao koutu apon karahkuri, ekaramane iwararëne. Serë apo kënka iijane, 'Serëke orokome ehtë, akërekehton marë epekahtë, jiwëehtohponarëpa,' kënka iijane.

¹⁴ Ma tëntukomoseta kënei imoitihon. Irëmeto iwenae witoto ennone. Serë apo katome, witoto entu rineja, 'Mëeseta nai ainja, ainja eneneme,' katomere tijane.

¹⁵ Mërëme witoto eneneme, witoto entu rine këniiri. Irëmepa nërënpë këne. Irëmaopa tija tipëetohton amohtëne, ikarahkuri apëinenpëton namoro. Karahkurië orokome iwehtoponpëkon ikuhtuntëse kënei itamukon tiiija.

¹⁶ Ma irëmao waponö këne iija, serë apo kënka. 'Tamo serë ënekaramahpë wija, serë marë imoitimatoponpë wija, 10me nai,' kënka titamuruja.

¹⁷ Ma irëmao serë apo kënka itamu iija, 'Jipëetorën ëmë inawikapin, kure marë nai ëniiri. Akiiipë marë inawikaewa ëweike, irëme loman pataton eneneme këriijae,' kënka iija.

¹⁸ Ma irëmao ipëkëren këne iija, serë apo kënka iija, 'Tamo serë ënekaramahpë, serë marë imoitimatoponpë wija 5me nai,' kënka titamuruja.

¹⁹ Ma irëmaopa irënkërë apo kënka iija, 'Ëmë 5man pataton eneneme këriijae,' kënka iija.

²⁰ Ma irëmao akoron këne iija, serë apo kënka iija. 'Tamo serë ënekaramahpë, wëtona sukato pootao wonanne.

²¹ Ëno weine Tamo, ikurunma ëweike. Ëniirihpëta apëike ëëja, ënanmëhpëta ipëkake marë ëëja,' kënka titamuruja.

²² Ma irëmao serë apo kënka itamu iija, 'Ëjomihpëtaerë ëwehto ripi wonankae. Kahpëren ëmë jipëetonme. Ikurunma jiwëhto ëwarëre. Jiniripmpë apëine wi, jinanmëpinmpë ipëkane marë wi, irëton ëwarëre.

- 23 Irëme atitome jikarahkuri inekaramaewa meine pankuja? Jiwëetuwëpa jikarahkurihpë imoitimatoponpë apëhtomepa wija,' kinka iija.
- 24 Ma irëmao serë apo kinka itamukon tækataontomoja, 'Mëe weinja nonpëpa apëhtë jinekaramahpëre, ekaramatome ëëjane lomanton eneneja,' kinka itamukon iijane."
- 25 Ma irëmao serë apo kinka ekataon titamuruja, 'Tamo, loman eneneme nai mëe meinjarë,' kinka titamuruja.
- 26 Ma serë apo kinka itamukon, 'Serë apo wikae ëëjane. Akihpe tinirikenme nai, nërëja iwae tækaramapore. Këpëewa nai inirimin, nërë iweinjanonpë ihtaononpë pisihton marë tëpëhporepa,' kinka.
- 27 Ma meinjarë jijatotahton enehkë wija. Tëntume jiweisantahton namoro. Namoronpë enehtë watiritome ëëjane jinenen marë,' kinka itamukon tïpëetohtomoja," tïikae Jesu iijane.
- 28 Ma irë apo iponohketuwë Jesuja, tmarimikahton tiwaponmae iija, Jerusarenpona titëtome.
- 29 Orehpi pii entuhtao ahtao Jesuton, Petapaki pata ipohtë, Petani pata ipohtë marë, irëmao zme tmarimihkahton tennose iija. Serë apo tïikae iijane.
- 30 "Tëtë, mëinjan patapona. Epona ëtuntakonmahtao, irëpo mepohtahki asi iwanra tiinje, wïtoto inarëpminkërë. Mëe inpokatuwë ëëjane wija enehtome.
- 31 'Atitome asi iwanra minpokati?' katan wïtoto ëëjane, irëmaomo serë apo katë iija. 'Tamo nai ije,' katëmo iija.
- 32 Ma irëme inennokihpëton titëe, katoponpëtaerë iija tëpose iijane.
- 33 Asi iwanra inpokarihtao iijane, serë apo tïikae entuton iijane, 'Atitome asi iwanra minpokati?' tïikaeto iijane.
- 34 Ma serë apo tëuse iijane, 'Tamo nai ije,' tïikaeto iijane.
- 35 Irëmao tërëe iijane Jesuja. Tïpookon marë tïrëe iijane asi inkajuwë. Irënpëpëe ijuwë Jesu tïrëe iijane.
- 36 Ëematae Jesuton itërihtao tïpookon marë wïtototomoja tïrëe eemahtao.
- 37 Ma maatahken iwehtuwë, Orehpi pii enpatamarihtao, irëmao tapïimantomoja, "Kure nai Kan," kato tïpitëe, inarimikahton namoro, tiwëewakinmae marëto. Arimahto tïjomitae, Kan ikaari enehpëke iijane.
- 38 Serë apoto tïikae ipë, "Kurerën nai Kitamukon, Kanjanme Mëe nejan." "Onkatoton nai kaputao. Iwaen tèresaramaen," tïikaeto ipë.
- 39 Ma irëmao serë apo tïikae Parasiton Jesuja, ihtaonkon namoro, "Iwanmane, ënarimikahton akama," tïikaeto iija.

- 40 Ma irëmao serë apo Jesuja tëuse. "Serë apo wikaë ëëjane. Oraken namoro ahtao, irëmaomo tēputon ëeresaramai tijomikonke," tīikae iijane.
- 41 Ma maatahken Jerusaren patapë iwehtuwë, irëmao pata tëne Jesu ja. Nërēnpë tīwēsenaë epononpë, tēponata iweikonke.
- 42 Serë apo tīikae, "Serë jiwēehto ëwarēne ahtao, irëmaomo onken wehto mapēhti. Mërēme meinjarë ëtonanke apo nejan ëenuukon inenewa iwehtome.
- 43 Èëwë ëjatokonta nehtan ëëjane, namoro tīnnepukon rītan, ëpatakon oontan marëto, ëentapuhtohkonme tijane.
- 44 Irëmao pata apurutoponpë itarakatan, nërēnpë ëematahki, ëmunkëkontokon marë. Ènīrīhpëkon tēpu ëiëijuwëtahpa nīrīpotan. Serë jiwēehto iweipë pëera ëweikonke," tīikae Jesu iijane.
- 45 Ma irëmao pakoroimë itīpīhta tīwēmēinje Jesu. Irëtao tīwēepekasemīnpëton tēnosepa iija.
- 46 Serë apo tīikae iijane, "Serë apo nai Kan jomi imenuhtēhpë, 'Jipakoro nai, Wija wēturuto pakororēken.' Kēpēewa mīrīti, aminēhton pakoronme," tīikae Jesu iijane.
- 47 Ma wei wararë wītoton Jesuja tīwanmae Pakoroimë itīpīhtao. Mërēme Kan entu itamuhton, Jujana inmoi iwarëtoton, wītoton eneneton marë, Namoro kutuma Jesu warisere teese.
- 48 Mërēme tīrītohpōra teese Mēe iijane. Amerarë wītoton tīwanmatoponpëkon iija epona iweikonke.

Ruku 20

- 1 Ma tīwērēn weipo pakoroimë itīpīhtao wītoton tīwanmae Jesuja. Tēkaporen eka marë tīponose iija. Irëmao Kan entuton, Jujana inmoi iwarëtoton, Isereujana itamuhton marë, ëtakērëto tīwēese iija.
- 2 Irëmaoto serë apo tīikae iija. "Akī ikurunjanme serë aponton mīrījan? Akī ëenonenpë serë aponton rītome ëëja? Irë iponohkë ainjaja," tīikaeto iija.
- 3 Ma irëmao serë apoto tëuse Jesuja. "Wī marë, serë iponohpose pitë wae ëëjane.
- 4 Jan, wītoto enmēnenpë iwehtoponpëpë. Anpēenonpë mēe? Kapupēenonpë, Owa. Wītoto pēenonpë?," tīikae iijane.
- 5 Ma irëmaoto ëija tīwētūrēe, serë apo, "'Kapupēenonpë mēe,' katuwë kīijane, irëmao tahkenmo, 'Atītomehkatë manatī irëaerë mēe, eponata?' katan tahkenmo kīijane.

- 6 Sehken serë, 'Witotopëenonpë mée,' katuwë kījane Janpë, irëmao tahkenmo, wītoton wakīritahki tēpuke. Kan jomi ipononpë Jan, wītoton iwaarë iweike," tīkaeto ëija.
- 7 Irëme serë apo tēuse iijane, "Kena, ainja iwame nai. Anpëenonpēhpe mée." tīkaeto iija.
- 8 Ma irëme serë apo marë tīkae Jesu iijane, "Wī marë wae inponosewa ëējane, serë aponton rīto wīja jikurunke," tīkae iijane.
- 9 Ma irëmao iponohto Jesuja tīponose wītototomoja. Serë apo tīkae, "Wītoto tīpitë rīne, irēnpë tīwērēnorōja pitë kīnekarama. Irēnpēpēe entu kapohta kīntēn maanopona.
- 10 Ērepa iwehtomao iwehtuwë, ērepa iwatome tīpēeto ennonere entu, ijuruhtēnenpēja. Mērēme nērēnpë apēineto itutukatome, kīnenno marēpato naakenpa.
- 11 Irëmao tīwērēnorō ennonenkērērepha ijanepa. Mērēme nērēnpë itutukanepato, kīnhkērēnma marēto, naakenpato kīnennokīnkērē.
- 12 Ipēkērē 3me iwehto, ennonenkērērepha ijanepa. Nērēnpë imēnparēmaponeto, tīpatakompēe marēto kīnema.
- 13 Ma irëmao serë apo kīnēturu tīpitë entu, 'Ekehkatë wīrījanē? Jīnpīnuhkasan wennojae jīnmukurēn. Mēe eponahkatahkento nejan,' kīnka tīpitë entu ëija.
- 14 Mērēme mēe iwēehto enetuwë tīpitë ijuruhtēnenpētomoja, serë apoto kīnēturu ëija. 'Mēe nai kēntukon itupīnpë apēinēpa. Irëme mēe wakīrītēne. Irëmao inapēihpēre kījanorokonme iwehtome,' kīnkarehto.
- 15 Irēmēto mēe apēine, nērēnpë arēneto tīpitë apēpona, irēpoto wakīnīrī. Ma irēnpēpēe, eekemo tītupi ijuruhtēnenpētōn rītan tīpitë entu?
- 16 Serë apopa tīrēene nehtan. Tīpitë ijuruhtēnenpētōn ijanmaepa nehtan. Irëmaopa tīwērēnorōja tītupi ijuruhtētān," tīkae Jesu iijane. Ma irē apo etatuwë iijane, serë apoto tīkae iija, "Owarēnken, irē apo tīweiseta nai ainja," tīkaeto iija.
- 17 Irēmēto Jesuja tēnene, serë apo katome iija, iijane. "Eke kato serë, Kan panpira imenuhtēhpē? 'Tēpu, pakoro rmeton inenepe iweihpē, irēnpēpa apēi rasarēnme nehtan wēnae,' kato.
- 18 Amerarēnorō serë tēpupona nanotan, namoronpē nepahkatan. Kēpēewairē, akī juwēhpe serë tēpu nanotan, namoronpē awirikatan," tīkae Jesu iijane.
- 19 Ma irëmaorē kutuma Jesu apēisere teese Kan entuton, Jujana inmoi iwarētoton marë. Tīpēkēne Jesuja iponohto iwarēne teese, mērēmēto wītoton ino teese.

- 20 Ma irëjanme Jesu aanuneton tîrëe iijane, Jesu ipunëhtome. Jesuja tijomi isaikato etaserehto teese, Jesu ekapokekhatome iijane Roman ikuhpënë ikaaririja, ikurunuja marë ekaramatome.
- 21 Irëme serë apo tîikae aanuneton Jesuja, "Iwanmane, kure nai iwanmato ëëja, aerë marë nai enpato ëëja. Ëipoinjeta wîtoto iwehto mîrîjæ. Aerë Kanja wîtëtohpë miponojæ. Irë nai ainja iwaarë.
- 22 Irëme serë apo etapose nai ainja ëëja. Eeke ainja nîrijan karahkuri moiti? Ainja nekaraman Sisëja? Owa, inekaramaewa ainja nejan?" tîikaeto iija.
- 23 Ma tëntahkato iijane, Jesu iwaarë teese. Irëme serë apo tîikae iijane, "Atitome kikujati?
- 24 Karahkuri enehtë wîja. Akî iwekuhtuntëhpë serë ijuwë? Akî jomi imenuhtëhpë marë nai ipë?" tîikae iijane.
- 25 Ma irëmaoto serë apo tëuse iijane, "Sisë," tîikaeto iija. Ma irëmaoto serë apo Jesuja tëuse, "Sisë imënparë ijarëpa ekaramatë. Sehken Kan imënparë, Kanjarëpa ekaramatëkërëhpa," tîikae iijane.
- 26 Irëmao ijomipë ekapokekhatohpora teese iijane. Tëinkento tîwëerekonmae tējuhtohkonpë iija, irëmeto oraken teese.
- 27 Ma irëmao Satusiton tîwëese Jesuja. Waiweihpë aonatoHPa ineka nîhpekene teese. Serë apo tîponohpoe iijane Jesuja.
- 28 "Iwanmane, serë apo Mosesi inmenuhtëhpë, 'Wîtoto ipipihpë waiwehtuwë inmukunnankërë ahtao, irëmao akëmiHPëjapa tëkaramapore ipitînpë nërëtae akëmiHPë iwemumatome, itîpîkesewa ipipihpë eka iwehtome.'
- 29 Ma 7me ëtakëmihton teese. Irëmao ipipirija tëpëse tîpî. Irënpëpëe wateese inmukunna.
- 30 Irëmao ipëkërënoraja tëpëse ipitînpë. Nërënpë marë wateese inmukunna.
- 31 Irëmao ipëkërënoraja tëpëse ipitînpë. Nërë marë wateese inmukunna. Irë apo 7manton teese inmukunnamenehto wateese.
- 32 Ma wenaë wëri marë wateese.
- 33 Irëme namoro aonatuwëpa, akîmo 7manton ipîme nehtan, tëinken ipitînpëkon iweike?" tîikaeto iija.
- 34 Ma irëmaoto serë apo Jesuja tëuse, "Serë nonoponton nepitîntën, neinjontën marëto.
- 35 Këpëewa ëemiketa iweiHPëton, namoro naonatanpa watiweiHPëkonpëepa, kapupona tîtëtoHKonme. Namoropa epitîntëewa nehtan, injotaewa marëpato nehtan.

- 36 Namonpë waehpïnmeto nehtan, ensuton waehpmmme iwehto aporopa. Kan munkë aonahpëpa namoro.
- 37 Mosesija marë Kan kïnpono awaintao waiweihpëton iwehtohpë. Serë apo kïnka Kan iija, wewe epïso-manpo ahtao. 'Aparahkan ineponanma Wi, Aisaki, Jeikopi marë,' kïnka iija.
- 38 Waiweihpë ineponanmameta nai Kan. Aenen ineponanmame nai Kan. Amerarë nai aeneme iija," tïikae Jesu iijane.
- 39 Ma irëmao serë apo tïikae Jujana inmoi iwarëtoton Jesuja, "Iwanmane, aerë mïkae," tïikaeto iija.
- 40 Irënpëpëe wïtototon Mëe ino teese. "Eke kato serë," kaewa marëto teese Jesuja.
- 41 Ma serë apo tïikae Jesu iijane, "Atïtometo, 'Teihpë iparïnpëme Këraisu rïjan?'
- 42 Serë apo tïmenuhtëe Teihpëja wanpanto panpirahtao. 'Serë apo kïnka Kïtamukon Kan, Jitamuruja, Tahpame ehkë japëtun weinje,
- 43 Ëjatotahton wïrihtae ëhpu inerekanme,' kïnka. kato tïmenuhtëne Teihpëja," tïikae Jesu.
- 44 Mërëme 'Jïtamu Mëe,' kïnka marë Teihpë Këraisupë. Irëme atïtome nai Këraisu Teihpë iparïnpëme? Owarënken," tïikae Jesu iijane.
- 45 Ma serë apo tïikae Jesu tïnarimihkahtomoja amerarënororo inetanme.
- 46 "Tïwarë ehtë Jujana inmoi iwarëtotonpë. Tïtëkoeto nai misatao. Tëwaraimatohkon etase marëto nai wïtototomoja. Irasarën apëipoto nai tïweikoe iwëmonto pakorohtao. Wapo marëto nai tïweikoe wëewehtaohtao.
- 47 Mërëmeto nai iweinjokahpë ijaremase ipakoropë. Akëresa marëto nëturujanëre Kanja, wïtototon inenemerëken. Namo aponton iwaen tërihtohkon amohtën," tïikae Jesu iijane.

Ruku 21

- 1 Ma irëmao pakoroimëhtaon pakaraja tïwëehpëse Jesu. Mënparë entutomoja tmekaramakon ekaramato tënëken iija.
- 2 Irëpo marë iweinjokahpë tënë iija, ijahpëmin mëe, 2 sensi pisirëken tëkaramae iija.
- 3 Irëmao serë apo tïikae Jesu, "Aerë wïkae ëëjane, amerarënororo inekaramahpë iwae, mëe ijahpëmm iweinjokahpë nekarama.
- 4 Tïmënparëkenton nekarama, tïmënparëkon imoitïhpërëken. Këpëewa mëe iweinjokahpë, ijahpëna tïweirihtakarë inpmmahpënnaken nekarama," tïikae Jesu iijane.

- 5 Ma irëmao inarimikahtomohtaonton tiwëturëe pakoroimëpë. Serë apoto tiikae. "Kure-kurerënken tirëe pakoroimë, tēnepore marë tēpu tirëe. Kanja tēkaramaen marë ipë tirëe iijane," tiikaeto. Mërëme serë apo tiikae Jesu iijane.
- 6 "Ēwēnomao, serë ēnēnehpēkon tēpu, ēi-ēijuwētahpa nehtan. Amerarē wēinjeken emahpēme nehtan," tiikae Jesu iijane.
- 7 Ma irëmaoto serë apo tiikae iija, "Iwanmane, ekanmaomo irë apo nehtan? Ekemo ainja iwarē nehtan irë apo iwehto ipohtē ahtao?" tiikaeto iija.
- 8 Ma irëmao serë apoto tēuse iija, "Tiwarē ehtē, ēentahkapoewa ēwehtohkonme wītotoimoja. Tapiimeto jekahtae nēsātētān, serë apo katanto. 'Wiinērē Kēraisu,' katanto ēējane. 'Meinjarē nai ijuru maatahken,' katan marēto ēējane. Mërēmemo namoro inweke naewa ehtē.
- 9 Iwëiratoemato eka metatahki. Tēntu jomi ikutunkehkaneton eka marē, metatahki. Irë apoton nehtan wapo pitē. Mërēmemo ēhtihkaewa ehtē, apēnatohpotaikenkērē nehtan irëmao."
- 10 Ma serë aponkērēpa tiikae iijane, "Wītotoon nihtan tiwērēnoroton maarē tiwëiratoematohkonme. Itamuhton marē nihtan, tiwērē noro itamuhton maarē tiwëiratoematohkonme.
- 11 Nono kaarime nēējuhtan, wēsapēkēmato marē nehtan, ērepa enaneton marē nehtan. Tēnarikon epohtanto, tiwērēken marēto kapu enetan. Irë apo nehtan oninpēken patapo.
- 12 "Mërēmeto, irë apoton esewankērē ahtao aapēhtahki, aakuikapotahki marēto. Irēnpēpēeto aarētahki, Isereujana iwēmontohta, apurutohtao marēto aapuruhtahki. Namoro marē aarēpotahki. Nono entutomoja, kuhpēnētomoja marē, Irë apoto ērihtahki jepona ēweikonke.
- 13 Irë apo ērituwēne iijane, irëmaomo ēwarētokon iponohtē iijane.
- 14 Mërēmemo aawēne ēhtihkaewa ehtē. Ēējane euhtohkonpē marēmo, ehtarēnmaewa ehtē.
- 15 Wihkasan junman omi wekaramatae ēējane, ēiwarē ēwehtohkon marē. Irëmao ējatokontahton ēusewane nehtan, ējomikon inrapahkaewa marēto nehtan.
- 16 Ma papakon, mamakon marē ēekantētahki, sehken ēkuhtukon, aakēmikon, ēmoitikon, namoro ēekantētahki, ēhtaononpēkon marē waaritahki.
- 17 Amerarē wītotoon ēijeneta nehtan jepona ēweikonke.
- 18 Mërēmeto tēinken ēputupēkon ihpohti ineriniiikaewa nehtan.
- 19 Ēwetunuhtēhpēkonke aeneme ēwehtohkon mipmmatahki," tiikae Jesu iijane.

- 20 “Ma Jerusaren pata ontoponpë suratitomoja enetuwë ëëjane, irëmaomo pata erihto ipohtë iwehto, ëwarëne tiritë.
- 21 Ëwëhto Jurija inonoponton netainkatan pīipona. Sehken Jerusaren pataponton ëwëhto patapëe wëhtinme nihtan. Imoraonponton nete, ëwëhto patapona tēewa nehtan.
- 22 Ërihto weime irë iweike, amerarë irëpë imenuhtëhpëtontaerë nehtan.
- 23 Irë weimao mīnomanton, tīsusu pëkënonkërë imamahton marë, tīwarë iweise wehtae. Mono ijakëreuimë nonopona iwëehtuwë. Mono ikarau marë nehtan serëpontonpona.
- 24 Irëmaoto kasihparaimëke wanīritahki. Tīpëetokonme marëto napëhtahki, arëtome tijane pata wararënpa. Irëmao Sentajanaton, Jerusaren pata eerekatan, Sentajana iwei apënatohponarën.
- 25 “Ma irëmao wei, nunnë, sirikëton, tīwërëken nehtan. Nonopo marë wītoton nētakuikatan. Tītīhkaneke marëto nehtan, tunaimë sipasiparuke aerutato nitīhkatahki.
- 26 Irëmao wītoton tēnarike, nēerejakatan, inenepīnkon iwëepīhpëke nonopona. Kapupëkënton marë itununna iweihpëke.
- 27 Irëmaorëto Kan iwetotomahpë iwëepī enetan, ikapurutu juwëna. Tīkaarike nihtëtan Mëe, mono tīwëereesaramatohtao marë nihtëtan.
- 28 Ekamaohpemo serë apo tīwehto ipitëtan. Irëmaorëmo kawë kapuja ëehpëtë ëepekahtohkonpa ipohtë iweike," tīikae Jesu iijane.
- 29 Ma irëmao iponohto tīponose Jesuja. Serë apo tīikae, “Suko epī enetë, amerarë wewe epiton marë enetë.
- 30 Arītarīhtaopa, irëmao nai ëwarëne maatahken, wei atumahpa iwehto.
- 31 Irë aporo nai oninpëken ipitëto enetuwë ëëjane. Irëmao ëwarëne nehtan, maatahken Kan iwemoitīmato iwëehtohpa.
- 32 Aerë wīkae ëëjane, serëpo wītoton itīpikesewa pitë nehtan amerarë jinponopīhpë esewankërë ahtao.
- 33 Kapu nētīhkatan, nono marë nētīhkatan. Këpëewa jījomi nehtan itīpī pisi wararë, waken esewarën nehtan," tīikae Jesu iijane.
- 34 Ma tīwarë ehtë ëipë, ëewanëkon inamiimapoewa ehtë, kutuma irīpise ëwehtohkonke, ëwëinenmatohkonke marë, nonopo kutuma ëinjanopīkomose ëwehtohkonke marë. Irë apo ëweikonmahtao, irë wei ëepohtahki tīwenkeken ëweikonmahtao. Ëkaimokon akīnmato ëëjane aporopa nehtan.
- 35 Irë apo wei nehtan, amerarënoru nonopontonpona.

36 Irëjanme tiwarë ehtë, wei wararë ëturutë Kanja, serë iniri amohkatome ëëjane. Irë iwëehto maatahken iweike. Kan iwetotomahpë enpatarasaporo marë eweparahtëtohkonme," tiikae Jesu ijane.

37 Ma anaonakarë pakoroimë ekunnëntao wïtototon tiwanmae Jesuja. Ikomami wararë titëe Jesu, piïpo tiwënihtome. Orehpi piï eka.

38 Kokonkerë ahtao wïtototonpa tiwëese pakoroimëta, ijomi etaepa.

Ruku 22

1 Ma itopanpm ëhto ipohtë teese. Ensu Itëtoponpë Ëpoe Iwëewehto ikuhto irë.

2 Irëmao Kan entu itamuhton, Jujana inmoi iwarëtoton marë, Jesu waaripoto tijane tiwae ijane. Mërëmeto wïtototon ino teese.

3 Ma irëmao Juresi awë Setën tiwëmëinje. Mëe eka akoron Isakarija, 12mantomohtaononpë nëërë.

4 Irëme titëe mëe ëturëe, Kan entu itamuhtomoja, Pakoroimë eneneton ikapitentomoja marë. Serë apo tiikae ijane. "Eeke manati mëe rïse wiija?" tiikae.

5 Ma irëmaoto kutuma sasame teese ipë. "Kure, ainja ërepentëe," tiikaeto iija.

6 "Ma kure," tiikae Juresi ijane. Irënpëpëe tiija ekantëto tiwae iija, tapiïmanohtaota iwehto tïnmëse iija, nëërëken iwehto marë tïnmëhse iija.

7 Ma Itopanpm Ëhto wei tawainae. Irë weiporo marë wiikapauimë iwanra warïto teese.

8 Irëmao Pituton, Jan marë tënnose Jesuja. Serë apo tiikae ijane, "Ëpoe Ensu Itëtoponpë Iwëewehto ikuhtohpë kiijane ehtarënmatatë kiwëewehtohkonme," tiikae ijane.

9 Ma serë apo tiikaeto iija, "Anpo manan ainjaja tirise?" tiikaeto iija.

10 Ma irëmao serë apopa tiikae ijane, "Etatë, patapona ëtuntatuwëne, irëpo kiriï menetahki, muuratao tuna arëne. Nërëmo iweekenatë ipakorota.

11 Irëpo ahtao, serë apomo katë pakoro entuja, 'Serë apo nkan iwanmane ëëja. Anpo nai wëewehto pata, Ëpoe Ensu Itëtoponpë ikuhtome wiija, jinarimikahton maarë? nkan iwanmane,' katëmo iija.

12 Irëmao mono wëewehto pata enepotan ëëjane, tëpëiken, irë. Irë irëpomo tiritë kiwëewehtohkon," tiikae Jesu ijane.

13 Ma irëmeto titëe. Irëmao iija katoponpëtaerë tëpose ijane. Irëme irëpo wëewehto tirëe ijane.

14 Ma ijuru iwehtuwë, tahpameken teese Jesu, tmarimikahton maarë ëpëi juwë.

- 15 Serë apo tīkae iijane, "Kure wae kutuma Ēpoe Ensu Itētoponpē Iwēewehto ikukuse aakērēne jakuikato esewankērē ahtao.
- 16 Serë apo wīkae ēējane. Serë apopa aakērēne ēewesewa pitē wehtae Kan iwemoitīmato iwēehtohponarēnpa," tīkae iijane.
- 17 Ma irēmao mahka tēpēse Jesuja, "Napohpa Pahko," tīkae. Irēme serē apopa tīkae iijane, "Serē tēnisen ajakatē ēija.
- 18 Serē tēnisen siminatē eperu eku inenīsewa pitēhpa wehtae, Kan iwemoitīmato iwēehtohponarēnpa," tīkae iijane.
- 19 Ma irēmao wīi tēpēse iija. "Napohpa Pahko," tīkae. Irēnpē iijane tījajakae iija, tajakae marē iija. Serē apo tīkae, "Serē jījamun ēpēntakankonme ekaramahpē. Serē apomo ikuhtē, jipē ēwēenuhtamhtohkonme," tīkae iijane.
- 20 Ma iwēewehkehtuwēne irē aporo marē mahka tēpēse iija. Serē apo tīkae, "Serē jimunu mahkataon, kainan ehtētome nai. Irē nai ēentamake ēpēerēne.
- 21 Mērēme jekantēne nai serēpo, jakērē nēewejan.
- 22 Aerē Kan iwetotomahpē nītēn watīwehtome, penarē ipē ehtēhpētaerē. Mērēme wae jekantēne tīwarē iweise," tīkae Jesu iijane.
- 23 Ma irēmaoto ēija tīwētūrēe, "Ano nai kihtaone Kitamukon ekantēse?" tīkaeto ēija.
- 24 Ma irēmao serē apoto tīwētūrēe ēija, "Aano nai iwae kihtaone," tīkaeto ēija.
- 25 Irēmao serē apo tīkae Jesu iijane, "Sentajana itamuhton tīpēetokon apotoman. Ēinjawatonme tītamukon ejetētome ipēetoriija.
- 26 Irē apota ehtē ēmēinjamo. Akīhpe nai ēwaene ēhtaone, nērē apon aakēmikonmerēken tīwehpore. Sehken nai ēentukonme iweihpē, nērē marē ēpēetokonmerēken tīwehpore.
- 27 Aano nai iwae? Wēewehto apēi ekahtaon? Owa, ēwehton? Owa nērēta, wēewehto apēi ekahtaonhkan iwaen. Sehken wae Wī ēhtaone, ipēeto aporēken.
- 28 Ma jakuikato wararē jinontaewa mehtēne.
- 29 Irējanme ēwemoitīmatohton wekaramatae ēējane, jiwemoitīmato ekaramatoponpē aporopa Pahkoja.
- 30 Jiwemoitīmatomaopajiwēewehto apēi juwē mēewehtahki, tēnisen marēpa menīhtahki. Ēpēimē juwē marē tahpame mehtahki, Isereu imunkē epamīhpē iwehto marē monankatahki, 12manton namoro," tīkae Jesu iijane.
- 31 "Saiman, Saiman, serē eta. Setēn ēepeka. Enopose nai mēe, wīi aporopa.
- 32 Mērēme tēturu ēpē, jepona ēwehto inawīkaewa ēwehtome. Irēme kurepa ēwehtuwē aakēmihntonmo ikaarīhtē," tīkae Jesu iija.

- 33 Ma serë apo Jesu tëuse Pituja, "Tamo, iwehtarënmahpë wī, aakërërë jītētome apurutohta, aakërërë marë wajiwehtome," tīikae iija.
- 34 Ma irëmao serë apo tëuse Pitu, Jesuja, "Serë apo wīkae ëëja Pitu. Kurairu etapainjewankërë ahtao, 'Jiwame nai mēe,' mikatae jipë, 3me makomatae," tīikae Jesu Pituja.
- 35 Ma irëmao serë apopa tīikae Jesu iijane, "Wapo ëennohtoponpëkonmao wīja irëmao ikarahkurinna, iponna, ihtainna marë mitëtēne, irëmao eeke mehtēne ijahpēna?" tīikae Jesu iijane. Ma irëmaoto "Owa," tīikae iija.
- 36 Irëmao serë apopa tīikae Jesu iijane, "Këpëewa nai meinjarë. Karahkuri enī entume ëmëinjamo ahtao, irë arëtë akërēne, sehken ëpakarakon aakërēne arëtë. Kasiparaimë entumeta ëmëinjamo ahtao, irëmaomo ëjaasikon ekaramatë, kasihparaimë epekahtome ëëjane.
- 37 Serë apo nai jipë imenuhtëhpë. 'Irīpīmantomohtaō tīrēe mēe iijane,' kato. Aerë jipë serëmao inīrikon napēnakehtan," tīikae Jesu iijane.
- 38 Ma irëmaoto serë apo tīikae iija, "Tamo, 2me nai kasiparaimë ainja weinje," tīikaeto iija. "Ma kure, irërēken," tīikae iijane.
- 39 Ma irëmaopa Jesu tītēe, Orehpi pīīpona, itēto epīnpë irë. Inarimikahtomoja marë tīwekenae.
- 40 Ituntatuwēne serë apo tīikae Jesu iijane, "Ëturutë Kanja, inawīkaewa ëwehtohkonme irīpīrīja ëkuhtohkonmao," tīikae iijane.
- 41 Irëmao ipēene nēerēken tītēe, tēpu emahpë anota hpë aporēken tītēe. Irēpo tīwerenapo tejukae, Mēe, Kanja tīwëturutome.
- 42 Serë apo tīikae. "Pahko kure ëëja ahtao, serë mahka jipēe arë. Mērēme jintapēerēta kīrī, ëntapēentaerēhkasan kīrī," tīikae tīpaparīja.
- 43 Irëmao kapupēen ensu tīwēese iija, Mēe ikaarihtēneme.
- 44 Kutuma akuikapoke iijane tīwëturēe Mēe tīpaparīja. sapirimeken marë munu apo tēramuhtae mēe, irēnpë tejikae nonopona iwëtururuhtao.
- 45 Ma irëmaopa taunje tīwëturuhpēpēe. Nērēnpēpa tīwēese tmarimikahtomojapa. Tīwēnīsekento tēpose iija, tēmukukonke amorera iweikonke.
- 46 Irëmao serë apo tīikae iijane, "Ëentatë, Atītome mēmjati? Kanja ëturutë anotaewa ëwehtohkonme irīpīrīja ëkuhtohkonmao," tīikae iijane.
- 47 Ma iijane iwëtururuhtao, irëmao tapiimanton tīwēese iijane. "Juresi," kato wītototomoja, nērēja takenahtēene, 12mantomohtaononpë mēe. Nēerë tīwēese Jesujarēn iponētome.
- 48 Mērēme serë apo tīikae Jesu iija, "Juresi, Kan iwetotomahpë mekantēn iponētōhke ëëja?" tīikae iija.

- 49 Ma irë apo enetuwë, Jesu akërëntomoja, serë apoto tīikae, "Tamo, kasihparaimëke ainja nahkëjati?" tīikaeto iija.
- 50 Irëmao ihtaonkomoja wītoto tēhkëse tīkasiparaimëke. Kan entu ipëeto ipana apëtun weinje tēhkëse iija.
- 51 Mërëmeto Jesuja tēusene, "Naka, irë aporëken," tīikae iijane. Irëmaopa ipana tēkise iija. Irënpëpa kure teese.
- 52 Ma serë apo tīikae Jesu, Kan entuton itamuhtomoja, Pakoroimë isikoututon ikapitentomoja, Isereujanaton itamuhtomoja marë, "Atitome tiwarapake, tīkasiparaimëke marë, wīja mēnehti warītononpë waarëe iwēepihpë apo?"
- 53 Wei wararë akërëne weineihta pakorimë ekunnëntao. Irëmaorë japësewa mehtëne. Mërëme nai meinjarë ëjurukon, ewarun ikaari ijuru marë," tīikae Jesu iijane.
- 54 Ma irëmao Jesu tēpëse iijane. Tërëe marë iijane Kan entu ipakorohta. Irëmao kureken Pituja tiwekenae Mëe.
- 55 Ma mahto urëtuwë iijane annapo, irëpoto ëtakërë tiwëmoinje. Pitu marë tahpame teese ihtaone.
- 56 Irëmao mahtoja Pitu tiweipoe, irëme wërija tēne-tēne. Serë apo tīikae ipë, "Mëe marë akërën," tīikae ipë.
- 57 "Owa kami, jiwame nai Mëe," tīikae Pitu wërija.
- 58 Ma iwenae tiwërënoraja marë tēne Pitu. Serë apo tīikae iija, "Ëmë marë, Mëe akërën," tīikae Pituja. Ma irëmao serë apo tīikae Pitu iija. "Owa, nërëta wī," tīikae Pitu iija.
- 59 Ma ein juru ipohtë iwehtuwë, tiwërënororo marë pīiketa tijomitae ipë. "Aerë, mëe marë akërën, Kararipononpëme iweike," tīikae Pitupë.
- 60 Ma irëmaopa serë apo Pituja tēusenkerë. "Akipë mëturujan, jiwame mëe," tīikaenkërëpa iija. Ma irëmaorëken kurairu tētapainje Pitu iwëtururuhtaonkerë.
- 61 Irëmao Kītamukon iija tepanamae. Pitu tēne-tēne iija. Irëmaopa tēnutae Pitu, Tītamuruja katoponpëpë. "Kurairu etapainjewankërë ahtao, '3me jiwame nai Mëe,' mīkatae jipë," katoponpëpë iija.
- 62 Irëmepa awainta tītëe Pitu. Nërënpë kutuuma tiwësenae.
- 63 Ma irëmao Jesu tiku-tīkuse, apëinetomoja tītutukae marë iijane.
- 64 Nërënpë tēnpoinje iijane, tēnpatapimoe marë iijane. Serë apoto tīikae iija. "Akī ëenpatapimo? Ainjaja ejatë," tīikaeto iija.
- 65 Iijeta tijomikon iripīme tītīpīhtëeken iijane, tīrīrīmae marë iijane.

66 Ma awainatuwë irëmao Isereujana eneneton, Kan entu itamuhton, Jujana inmoi iwarëton marë tiwëmoinje. Irënpëpëe Jesu takenahtëe iijane tēnpatakōn rasaporo tiwëturutohkonme iija.

67 Serë apoto tiikaē iija. "Këraisume emë ahtao, ainjaja eiponohkë," tiikaeto iija. Ma irëmao serë apo Jesuja tēuse. "Aerë, nēerë Wī, katuwë wija eejane, irëmao eponata manati.

68 Eejane marë iponohpotuwë wija, jeusewa mehtahki. Jinpokaewa marëpa mehtahki.

69 Mërëme serëmaononpëpëe tahpame nehtan Kan iwetotomahpë, Iwaen Kan ikaari apëtun weinje," tiikaē Jesu iijane.

70 Ma irëmao serë apoto tiikaē iija, "Kan inmukurën emë?" tiikaeto iija. Ma irëme serë apo tēusene Jesuja, "Aerë mīkati, Nēerë Wī ," tiikaē Jesu iijane.

71 Irëmaoto serë apo tiikaē eija, "Mëe ekapokehkaneton ijomi etahpëpëerëta. Mëe iwehto kiwarëne nei. Kijarëne marë ijomi ripi ketati," tiikaeto.

Ruku 23

1 Ma irëmao amerarë irëpo iwëmëmomihpëton taunje, Jesu arëtome tijane Pairëtëja.

2 Irëmao Jesu ekapokehkato tipitëe iijane. Serë apoto tiikaē. "Mëe ainja nepori, ainja imoitihon entahkanenpë. 'Karahkuri imoitihpë inekaramaewa ehtë Sisëja,' kanenpë mëe. 'Këraisu wī, Ètamukon,' kanenpë marë," tiikaeto Pairëtëja.

3 Ma irëmao Pairëtë tiwëturëe Jesuja, "Jujanaton itamurën emë?" tiikaē iija. Ma irëmao serë apo Jesuja tēuse Pairëtë, "Aerë mīkaē, Nēerë Wī," tiikaē iija.

4 Ma irëmao serë apo tiikaē Pairëtë, Kan entu itamuhtomoja, iwëmornihpëtomoja marë, "Ekapokehkatohpōra nai wija mëe," tiikaē iijane.

5 Mërëme toko-tokonmaeken ekapokehkato iijane. Serë apoto tiikaē, "Iwanmatohke iija, Jurija inonopon wararë kutunkehtatë nejan. Karari inonopo tipitëe iija serë nonoponarën," tiikaeto Pairëtëja.

6 Ma "Karari," kato etatuwë Pairëtëja. Serë apo tiikaē iijane, "Tee Kararipëenonpë mëe?" tiikaē iijane.

7 Ma "Erotë inonopëenonpë mëe," kato marë tētae Pairëtëja, irëme Jesu tēnnose iija Erotëja. Irëmao marë Jerusarenpo teese Erotë.

8 Ma Jesu enetuwë Erotëja, kure tiwëewakinmae. Penarë mëe enesere teese, eka etahpëpëerë iija. Tirëenta rito iija, enesere marë teese.

9 Akëresa Erotë tiwëturëere Jesuja, oninpëken marë tiponohpoere iija. Mërëme ijomi, ineusewa teese Jesu.

- 10 Ma Kan entu itamuhton irëpo teese, Jujana inmoi iwarëtohton marë. Arimahto tijomitaë, Jesu ekapokehkatome iijane.
- 11 Irëmao paponu apo tîrëe mëe Erotëtomoja, isuratihtomoja marë tîku-tîkuse. Nërënpë karaman ipooke tîpoontëe iijane, irënpëpëe Pairëtëjapa tännose Erotëja.
- 12 Ma irë weipororëkento ëse teese Pairëtë, Erotë marë. Wapo pitëhto ëseta teese.
- 13 Ma irëmao Kan entu itamuhton tîmonpoe Pairëtëja, Isereujana itamuhton marë.
- 14 Serë apo tîikae iijane, "Mëe menehti wîja, wîtotoon ikutunkehkane apo. Mërëme Mëe iwehto ëwarëne wimenekare. Irënpëpëe, mëe ekapokehkatohpora nei wîja. Ipaato nai mëe ekapokehkatoto ëëjane.
- 15 Sehken nai Erotë. Mëepa kîijane tännose iija. Watîrîtohpورا mëe, iwehto rîpîna iweike.
- 16 Irëme wipîjojaerëken Mëe, irëmaopa winpokatae," tîikaere Pairëtë iijane.
- 17 Ma irë wëewehto wararë apuruhpë tapumakaepa nono entuja. Irë apo iwehtohkon teese penarë.
- 18 Irëmaoto amerarë tîkëhtuinje, tëinan jomi apo. Serë apoto tîikae. "Wëinjeken Mëe tîrî, Parapasihkasanpa apumaka," tîikaeto Pairëtëja.
- 19 Nërë tapurëe Pairëtëja, Nono entu ikutunkehkahpëke Parapasîja, wîtoto warîhpëke marë iija.
- 20 Ma Jesu inpokaserehpa teese Pairëtë, irëmepa tîwëturëerenkërëre iijane.
- 21 Mërëmepato tîkë-tîkëhtuinje. Serë apoto tîikae iija. "Watîrîtohpورا Mëe watîrî, wewe iruhkahpëpo tîwë," tîikaeto Pairëtëja.
- 22 Ma irëmaopa serë apo tîwëturëerenkërëre Pairëtë iijane, "Atîtome irë apo mîkati? Eke nai Mëe iwehto rîpî, watîrîtome wîja? Ekapokehkatohpora nai wîja, wîkare ëëjane 3me. Irëme ipîjohpotuwë wîja, winpokapoehpa," tîikaere iijane.
- 23 Irëmao Pairëtë tîratoemae iijane. Arima marëto tîkëhtuinje. Watîrîtohpورا mëe watîrî! nîka ainjaihta," tîikaenkërëpato Pairëtëja. "Irëme "Kone," tîikae Pairëtë iijane, îjomikon ëtapurëewa iweike.
- 24 Irëme îjomikontaerëken tîrîpoe Pairëtëja.
- 25 Tmapuruhpë marëpa tapumakapoe Pairëtëja, Parapasi nëërë. Nërëhkasan nono entu ikutunkehkanenpë, wîtoto warmenpë marë. Sekanta Jesu tëkaramae iija îjomîhpëkontaerë inîrîsepîkon rîpotome Pairëtëja.

- 26 Ma irëmao Jesu tërëe iijane. Irëpo wītoto tëpëse iijane Sarenipëenonpë mēe, Saiman eka. Titupipëepa tiwëepipëkëre, Mēe tëpëse iijane Jesu iwenae. Jesu waarito epu arëpotome tiijane.
- 27 Tapiime wītototomoja tiwekenae Jesu. Wëriton marë ihtaone teese, namoro Jesupë tiwësenakonke tiwëtamoreihkae.
- 28 Irëme Jesu tepanamae iijane, serë apo tiikaie wëritomoja, "Jerusaren ponton iwërirī, ësenaeawa ehtë jipë, ëipëkëhkasan ësenatë, ëmunkëkontokonpë marë.
- 29 Serë etatë, ijakëreu wei nehtan, irëmao ëtanëhkapinmkërëton sasame nehtan, isusutapminkërëton marë sasame nehtan.
- 30 Irëweipo serë apon katan wītoton piitomoja, imorihomoja marë, 'Ainja juwë aanotatë. Ainja marë entapuhtë,' katanto piitomoja.
- 31 Serë apo aenen wewe ririhtao iijane, Irëmao eeketomo wewe ikuipu ritan? Namoro nëtihtatan mahtohke ikuipu wewe aporopa, tiikaie Jesu iijane.
- 32 Ma 2manton marë tërëe iijane, akërë watiritome, aminëhtononpëton namoro.
- 33 Ma Keohpëri patapona ituntatuwëne, (Putupënpë kato Keohpëri) irëpo epupë Jesutiwëe iijane. Aminëhtonton marë tiwëe' iijane apëtun weinje, apëjano weinje nna.
- 34 Irëmao tiwëturëe Jesu tipaparīja, "Pahko, Mëesanpë ikarauawaewa ehkë, tinirikonpëhto nai pëera," tiikaie Jesu tipaparīja. Ma ipoonpëton marë tajakae iijane. Ikuhtuntëtohke tikuhtuntëe iijane tinapëisepikon apëhtome tiijane.
- 35 Ma irëmao wītoton teparahTEE, enetome tiijane. Wītoto entuton marë ihtaone teese. Namoroja tiku-tikuse Jesu. Serë apo marëto tiikaie ipë. "Tiwërenoroton ipinmanenpë Mēe, irëmepa meinjarë irë aporo ëikarë nëipmman Këraisume ahtao, Kan inekantëhpëme ahtao marë," tiikaeto ipë.
- 36 Ma suratiton marë tiwëese iija, namoroja marë Jesu tiku-tikuse. Kaaraman tëmsen tënesere iijane ijokime.
- 37 Serë apo marëto tiikaie iija. "Jujana itamunme Ëmë ahtao, ëipinmahpa," tiikaeto iija.
- 38 Ma epoe marë, imenuhtëhpë tirëe iijane, serë apo ijomi teese. Këriki jomihtae, Ratën jomihtae, Ipëru jomihtae nna. "Mëe Jujanaton Itamurën," kato irë.
- 39 Ma akërë tiwëhpë aminëhton, wiripëme tiwëturëe Jesuja, "Këraisume ëmë ahtao ëipinmahpa, ainja marëpa ipinma," tiikaere Jesuja.
- 40 Këpëewa akoronīja mēe takamae. Serë apo tiikaie iija. "Kan inota manan? Ëmërë marë wateesen.

- 41 Kimëhkasān kinīrihpētaerē kitapējāe ipatota. Kēpēewa mēe, inīri rīpī waken," tīikae tokoromja.
- 42 Nērēnpē serē apo tīikae Jesuja, "Tamo, kēnutanīhkēmo ēwemoitīmahtohtao ēwēepīrihtaopa," tīikae Jesuja.
- 43 Ma irēme serē apo tīikae Jesu iija, "Aerē wīkae ēēja, meinjarē jakērē mehtae Pararaisēpo," tīikae Jesu iija.
- 44 Ma 12 juru ipohtē iwehtuwē, irēmao ewarun tīwēese nono wararē 3juruponarēn akēresa teese.
- 45 Wei marē tēwarunpainje. Mono kamisaimē, Pakoroimētao apurutoponpē irowērē tekarakae.
- 46 Irēmao arima Jesu tīkēhtuinje, "Pahko ēinjarīja jamore wekaramae," tīikae. Irēnpēpēe poke kato iija tīkehse.
- 47 Ma irē enetuwē surati ikapitemīja, Kan tēresaramae iija. Serē apo tīikae. "Aerēhkarē kuranonpē Mēe," tīikae Jesupē.
- 48 Sehken ene iwēepīhpēton. Irē enetuwē marē tījane, tītēkonmahtaopato kutuma tīwētamoreihkae ipē.
- 49 Mērēme amerarē Jesu iwarētonpēton maarēkento teparahtēe Jesu enetome. Wēriton marē ihtaone teese, namoro nai Kararipēe, Jesu akērē iwēepīhpēton.
- 50 Ma irēpo wītoto teese, Jose eka. Kure mēe iwehto teese, ēipoinjeta marē iwehto teese. Jujana enenetomohtaon mēe,
- 51 mērēme tīmoitīhton inīrihpē wīripēme teese iija. Kan iwemoitīmato inmēne marē mēe. Arimatijapo mēe ipata teese, Jurija inonopo irē.
- 52 Irēme tītēe mēe Pairētēja, Jesu ekepīhpē epekase.
- 53 Irēmao Jesu ekepī tēnīhtēe iija. Nērēnpē rinēn pooke tījontēe iija. Nērēnpē marē tonainje iija tēpu otatēhpētao. Irētao ēke onamīrankērē teese.
- 54 Irē weipo marēto tehtarēnmae, maatahken eretato wei iweike.
- 55 Ma wēriton Jesu akērē iwēepīhpēton, Karari inonopēe, namoro marē tītēe Jose akērē, Jesu ekepī onanto enetome.
- 56 Irēnpēepato teramae tīpakorokontahpa. Irēmao tamenton apon tīrēe iijane tīpakorohtao, tīpokīntaenton. Irēnpēpēeto eretato weipo tēretae, tīmoijentaerē.

Ruku 24

- 1 Ma waponō weipo, kokonkērēpa nosan tīwēese Jesu onantoponpēpona. Tīnīrihpēkon, ēke ikainēto tēnesere iijane.
- 2 Irēmao enī apurutoponpē tēpu, tīrowakaeken tēpose iijane.

- 3 Mërëme onantoponpëta tiwëmëntuwëne, irëpo titamukon Jesu ekepi inenewato teese.
- 4 Irëme irëpë iwëerekonmakonmahtao, irëmao 2 kiriton sameken tiwëenepoe ekataone. Ënkaramamiikatëken ipookon teese.
- 5 Kureto narike teese. Irëmeto tēnpatae tejukae nonopona. Mërëme serë apo tiikae kiriton iijane, "Atitome aenen miwati waiweihpëtomohtao?"
- 6 Waken nai Mëe serëpo, taunjepa, katoponpëtaerë iija, Karariponkërë ahtao, irëpë èenutatë.
- 7 Serë apo kinka èëjane, 'Kan iwetotomahpë ekaramatanto iripïman einjarïja, watirito epupë tiwëtome, irēnpēpēepa 3 wei iwehtuwë nauntan,' kinka èëjane," tiikae kiriton wëritomoja.
- 8 Irëmaopato Jesu jomihpëpë tēnutae.
- 9 Ma onantoponpëpēepa iwëehtuwëne, amerarë irëton tiponose iijane 11 mantomoja, amerarë imoitihomoja marë.
- 10 Serë apo wëriton teese. Meeri Makatarinapëenonpë, Joanna, Meerinkërë Jemesi imama, tiwërenorotomo nete akërëne teese. Namoroja marë tiponose inennokihpëtomoja.
- 11 Mërëme inponopïkon, ipaaton omi apo tētae iijane, inekanïhpekene marë teese.
- 12 Irëme Pitu taunje, nërēnpë tetainkae onantoponpëpona. Irëpo tejukae awë enetome. Irëmao rinën poonpërëken tēne iija awë tijaimaeken. Irëmaopa titëe. Nërēnpë tēwë tiwëerekonmae tmenehpëpë.
- 13 Ma irë weiporo 2 kiriton titëe Emeja patapona. 12 kiromeitë maa Emeja pata iwehto teese Jerusarenpëe.
- 14 Èijato tiwëturëeken titëkonmahtao, amerarë tinenehpëkonpë, tīnetahpëkonpë marë.
- 15 Irëpë èija iwëturukonmahtao, Jesurëpa tiwëese iijane, nërēnpë akërëne titëe.
- 16 Mërëmeto Jesume iwehto inpunësewa teese. E nukon marë entapuruhpë apo teese.
- 17 Ma irëmao serë apo tiikae Jesu iijane, "Atipë èija èmume mëturujati, ètëkonmahtao?" tiikae iijane. Irëmaoto teparahatae, enpatokon marë èmunme teese.
- 18 Irëmao serë apo Këriopaja tēuse, "Akï èmë turakanen, Jerusarenpëenonpëta èmë? Serëmao iwehto inpunësewa manan?" tiikae Jesuja.

- 19 Ma irëmao serë apo tëuse Jesuja, "Ati irë?" tiiäke iija. Ma serë apopa tëusenkerë Kerijopaja. "Jesu Nasarepononpë iwehtoponpë. Kan jomi ipononenpë mëe, kaarime marë ijomi teese. Kure mëe iniri teese Kan ineneme, Amerarë wïtototon ineneme marë.
- 20 Mëe Kan entutomoja tëkaramae, ainja itamuhtomoja marë tëkaramae watiripotome, epupë marë tiwëpotome tïjane.
- 21 Mërëme mëe ainja kimnmëkure, Isereujanaton ipmmanemepa iwehtome. Këpëewa irëhtao 3 ikomanto kinei serëmaonponarën.
- 22 Ainja wërihton marë ainja erekonmapo, kokonkerëto nitëmiire Mëe onantoponpëpona.
- 23 Irëpo Mëe ekepïhpë inenewato teese. Irëmepato ne ainjajapa, serë apoto niponohan, 'Ensuton ainja nene,' Serë apo nkan ainjaja, 'Aenemepa nei Jesu, nkan, Ensuton ainjaja,' nkanto. Irë apo ainja wërihton nipono ainjaja.
- 24 Irëmao ainjahtaonton nitën onantoponpëpona. Nosamoja katoponpëtaerë tëne iijane. Mërëme Mëe inenewato teese," tiiäke Kerijopa Jesuja.
- 25 Ma irëmao serë apo tiiäke Jesu iijane, "Kahpërën ëmëinjamo, amerarë Kan jomi ipononenpëtomoja katoponpë eponata manati? Tïmeken marë nai ëewanëkon.
- 26 Këraisu akuikapoto nai kureta, tiwëeresaramato apëhtomepa tija?" tiiäke iijane.
- 27 Irëmao Mosesi inmenuhtëhpë iponohto tïpitëe iija. Amerarë Kan jomi ipononenpëtton inmenuhtëhpë marë, tïpë imenuhtëhpëtton. Irë tïponose Jesuja iijane.
- 28 Ma irëmaoto tïtuntae tïnehtëhpëhkon patapona. Irëmao tïtësenkerëre teese Jesu.
- 29 Mërëme tërekonmae iijane, serë apoto tiiäke iija, "Ainja akërë ehkë, kokoinje nai, sameken nikomainjan," tiiäke iija. Irëme akërëne tiwëmëinje pakorota. Irëpo marë akërëne teese.
- 30 Ma tahpame teese Jesu akërëne, wëewehto apëi ekatao. Irëmao wii tëpëse iija, "Napohpa Pahko," tiiäke marë. Irëmao wii tijajakae iija. Ijane marë tajakae iija.
- 31 Irëmaopato tënutanïhpoe Jesuja. Iwaarëne marëpa teese mëe, irënpëpëpa tiwamekanmaene iija.
- 32 Irëmaoto serë apo tiwëturëe ëija, "Kure këwë kërësarama mëe, kïija ëematae iwëturuhtao. Tïpë imenuhtëhpëtton ipono marë kija?" tiiäke ëija.

- 33 Ma irëmaopato irë jururëken taunje. Teramae marëpato Jerusarenponapa. Irëpo 11manton tēpose iijane iwëmomikonmahtao, tiwërenoroton marë akërëne teese.
- 34 Irëmaoto serë apo tiikae 11manton iijane. "Aerëpa nai Kitamukon taunje, Nërënpë nai Saimanja tiwëenepoe," tiikaeto iijane.
- 35 Irëmao ëematae tinenenpëkon marë 2mantomoja tiponose iijane. Wii ajakatoponpëpëerë Jesuja iwarënepa iweihpë marë, tiponose iijane.
- 36 Ma irë iponopirihtao iijane, Jesurëpa tiwëenepoe iijane. Nërënpë teparahTEE ihtaone. Serë apo tiikae iijane. "Nariketa ehtë," tiikae iijane.
- 37 Ma kureto tiwëhtiikae. Narike tiwehtohkonke marëto tannëseken teese, ijamorenphëpëme tēkanisere iijane.
- 38 Irëmao serë apo tiikae Jesu iijane, "Atitome mëhtiikati? Atitome nai ëkënë ëwëpunëhtohkon?"
- 39 Jeinja enetë, jihpu marë enetë. Këpëhtë jipunëhtome ëëjane. Omore nai ipununna, ijetipëna marë, jijapota," tiikae Jesu iijane.
- 40 Irë apo tiwëturuhpëpëe tēinja tēnepoe iija iijane, tihta marë tēnepoe iija.
- 41 Mërëme inekanihpekenkërë teese. Ma ëtasemenkërë iweikonmahtao, iwëerekonmakonmahtao marë, serë apo tiikae Jesu iijane, "Ërepa nai ëweinjene?" tiikae iijane.
- 42 Ma irëme kana kanpë, tēkaramae iijane. Wanë marë tēkaramae iijane.
- 43 Irëmao tēpëse iija, tiwëewese marë inenekonme.
- 44 Ma serë apo tiikae Jesu iijane, "Serë apo katoponpë wija ëëjane, akërënenkërë Wi ahtao. 'Amerarë jipë imenuhtëhpë riikehtanto, Mosesi inmoi imenuhtëhpëtaerë, Kan jomi ipononenpëton inmenuh tēhpëtaerë, Wanpanto imenuhtëhpëtaerë marëto jiriikehtan,' wikaneihta ëëjane" tiikae Jesu iijane.
- 45 Irëmao iwëhpunëhtohkonpa tēnpakae iija, Kan inmenuhtëpohpë ipunëhtome iijane.
- 46 Serë apo tiikae iijane. "Serë apo nai imenuhtëhpë ipë. 'Këraisu akuikapotanto, nërënpëpa nauntan 3 wei iwehtuwë watiweihpëpëe.
- 47 Irënpëpëe iripipëepa iwepanamatohkon, iponohtanto Mëe ekahtaerë, wakenpa iripi rito marë, amerarënoru witototomojato niponohtan, Jerusaren patapoto nipitëtan,' kato.
- 48 Irëton amerarë ëwarëne nai.
- 49 Irëjanme Pahkoja katoponpëtaerë aakoromanekon wennohtae ëëjane, irëme pitë serëpo ehtë Jerusaren patapo. Ëwepoontëtohkonme kapupëen ikaarike," tiikae Jesu iijane.

50 Ma irëmaoto Jesuja tērēene Petani pata imoraonpona. Irëpo epoene tēinja tanunnēse iija, kure marëto tīrēe iija.

51 Kure namoro rīrihtao Jesuja, kaputahpa tīwēnanuse Jesu.

52 “Ēemikantaikerën ěmē,” tīikaeto iija. Irënpëpëepato teramae Jerusaren pataponapa. Namonpë kutuma sasame teese.

53 Irëmaoto wei wararë pakoroimë ekunnëntao teese. “Kurerën nai Kan,” kakesewa marëto teese. Kure marë Kan tīrēe iijane. Amen.

Jan

Jan 1

- 1 Ma ipitëtoponpëmao Omi teese, Kan akërë Omi teese. Kanmerën marë Omi teese.
- 2 Tëerë Mëe teese, ipitëtoponpëmao Kan aërë.
- 3 Ma amerarë tiripininpë Mëeja tirëe. Waken nai Mëe iniripin tirihpëhtomohtao.
- 4 Mëetao erepasa wehto teese. Erepasa wehtohtao nai wītotoon.
- 5 Ewarunuhtao wei niweipon. Mërëme wei inenkehkaewarën nai ewarun
- 6 Ma wītoto tiwëese Kan inennokihpë, Jan mëe eka.
- 7 Nërë tiwëese tiwarëto weipë iponose, wītotoon wararënoru wei epona iwehtome.
- 8 Weimeta wītoto teese, tiwarëto iponoserëken tiwëese weipë.
- 9 Aerënoru wei Mëe. Amerarë nonopo enuruhpëton iweiponeme tiwëese Mëe.
- 10 Ma wītotohtao Mëe teese tinirihpëhtomohtao. Mërëme Mëe iwehto ipunësewa wītotoon teese.
- 11 Tijjanorotomoja marë tiwëese, mërëme namoro marë Mëe eponata teese.
- 12 Mërëme akihpe Mëe apëjan, nërëja tikaari ekaraman tinmukume tiritome iija. Amerarë Mëe eka epona iweihpëton.
- 13 Munu marëta enuruhpë namoro, tipunketa marë, wītoto intapëentaerëta marë. Kan intapëentaerëhkanan enuruhpë mëesan.
- 14 Ma Omi tepununtëe, irëmao kihtaone tepakorontëe. Iwëeresaramato marë ainja nene. Tëinan wtinmuku eresaramato aporopa ipaparija. Èhpëntëtë tiwehtohke tannëseken Mëe. Aerë tiwehtohke marë.
- 15 Ma Mëe iwehto tiponose Janja. Serë apo tiikae iijane arima, "Mëepohpa jinponopihpë, jiwena nehtan, wikanë Mëepë. Nërë jiwaen, esewankërë wī ahtao Mëe teese wikanë," tiikae Jan.
- 16 Tannëseken nai Mëe èhpëntëtë tiwehtohke. Amerarënoru ijahpëntënenpë Mëe, irë aporo kijahpëntëti Mëe.
- 17 Wītoto akamato èhpëntëpin Mosesi inekaramahpë. Irë apota Mëe èhpëntëtë iwehto, aerë iwehto marë. Jesu Këraisu inekaramahpë.
- 18 Kan inenëpinme nai wītoto wararënoru. Inmukurën tëinan ekataonoro, nërërëken tipapa iwehto ipunëhpon," tiikae Jan.

- 19 Ma serë apo Jan tiwëiponose Jujanatomoja, Jerusarenpëe iwëepihpëtomoja. Namoro Kan entuton inennokihpë, Rihpaiton inennokihpë marë, "Aki ëmë?," katatë iija, tiikaie namoro tinennokihtomoja.
- 20 Ma irëmao awaintao Jan tiwëiponose iijane inawikaewa, "Këraisumeta wae," tiikaie.
- 21 Ma irëmepato serë apo tiikaie iija, "Akirën ëmë? Iraika ëmë?" tiikaeto iija. "Owa Nëerëta wi," tiikaie Jan iijane.
- 22 Ma irëhpihkenpato serë apo tiikaie, "Akihkatërë ëmë? Eïponohkënpa, ainja euhtoponpë ëëja iponohtome ainjaja, ainja ennonen-pëtomoja," tiikaeto.
- 23 Ma irëmao serë apoto tause Janja, Aisejaja katopon-pëtaerë, "Orni pononerëken wi oiimëpo, 'Tipatoro Kitamukon iwëehto rïpotohpë ihtarënmanenpërëken wi,'" tiikaie Jan.
- 24 Ma iwëepihpëtomohtao teese Parasiton.
- 25 Namoro serë apo tiikaie Janja. "Atitomehkatërë wïtototon menmëijan tunahkao Këraisumeta ëweirihtao? Iraikameta marë ëweirihtao? Tiwëesen ipononemeta ëweirihtao?" tiikaeto Janja.
- 26 Irëmao serë apo tause Janja. "Wi tunahkaorëken wenmëinjae, Mërëme tiwërënoru nai ëhtaone, Nërë ëwamekatokon.
- 27 Nërë jiwenaie nehtan. Mëe ihtai ewa inpokato emike wae," tiikaie Jan.
- 28 Irë apo teese Petëpara patapo, Jorën mënpëkënpo. Irëpo wïtototon tënmeinje Janja.
- 29 Ma awainatuwë tija Jesu iwëehto Janja tene. Serë apo tiikaie, "Enetëkë, wïkapauimë iwanra, Kan inekaramahpë. Wïtototon iripi emane Mëe!
- 30 Mëepohpa jinponopihpë, 'Jiwenaie nehtan,' wïkane Mëepë. Nërë jiwaen esewankërë wi ahtao Mëe teese.
- 31 Wi marë Mëe inpunësewa weine wapo. Irëjanme wëepi tunahkao enmeinje, awaintao Mëe iwehtome Isereujanatomoja," tiikaie Jan.
- 32 Ma irëmao tinenehpë Janja tiponose. Serë apo tiikaie, "Amore iwihtëto wene kapupëe uhtukuimë apo. Nërë juwënakii këne. Inontaewa marë teese.
- 33 Wi marëmo wapo Mëe inpunësewa wei. Mërëme serë apo kënka wija jennonenpë. Tunahka wïtototon enmënta, katomaio iija, serë apo kënka wija, 'Aano ijuwënahpe Amore iwihtëto enetuwë ëëja, innontaewa nehtan marë, Nërëinërë Irïpimïn Amorehtao enmëne,' kënka jennonenpë wija.
- 34 Irëtaerë wenene. Irëme nai jiwarë, Mëe Kan Inmukurën," tiikaie Jan.
- 35 Ma awainatuwë, irëponkërë teese Jan. 2manton marë tinarimikahton.

- 36 Irëmao Jesuja tirëhto enetuwë Janja, serë apo tīkae iijane, "Enetëkëne, wīkapauimë iwanra Kan inekaramahpë," tīkae.
- 37 Ma irë apo etatuwë inarimikahtomoja, 2manton tītëe Jesuja.
- 38 Irëmao Jesu tepanamae, iwëehtohkon tēne iija. Serë apo tīkae iijane, "Atī wae mēnehti?" tīkae. Irëmaoto "Rahpai," tīkae, "Enpane," kato kīijane. "Anpo nai ëpakoro?" tīkaeto Jesuja.
- 39 "Ma ene ohtëkë," tīkae Jesu iijane. Irëmaoto tītëe akërë, tēne marë iijane. Irëpoto teese akërë anao nakarë, kokoinje iweiponarën.
- 40 Ma nërë Anturu tuwemanonpëme teese, Saiman Pitu akëmi mēe. Jan jomi etanenpë nërë Jesupë, irëme Jesuja tītëe.
- 41 Irëmaorëkenpa tīpipi Saiman wae tītëe, iponose marëpa. Serë apo tīkae iija, "Mesaja ainja neporī," tīkae. (Këraisu kato irë Mesaja.)
- 42 Ma irënpëpëe Saiman tērëe iija Jesuja. Ma Saiman tēneken Jesuja, irëmao serë apo tīkae iija, "Saiman ëmë, Jan inmuku. Sihpësime këkatëe," tīkae. (Pitu kato Sihpësi, tēpu kato kīijane.)
- 43 Ma awainatuwë Jesu tehtarënmae Kararipona tītëtome. Irëmao Pirihipi tēpose iija. Serë apo tīkae iija, "Ohkëjakërë," tīkae.
- 44 Ma Petëserëpo Pirihipi ipata teese. Irëponkërë Anturu ipata, Pitu marë.
- 45 Irëmao Pirihipija tīwae Natanjeo, epohtuwë iija, serë apo tīkae iija. "Mosesi inmenuhtëhpëja katoponpëtaerë, Imoito panpirahtaon, ainja neporī. Kan jomi ipononenpëtomoj a marë tīmenuhtëe ipë. Jesu Mëe, Nasarepon, Jose inmukurën," katohtaerë tīkae.
- 46 "Ma irëmao serë apo Natanjeoja tēuhse "Akī tēepīje Nasarepëe kuranome?" tīkae Natanjeo. "Npanpa ene kītënne," tīkae Pirihipi iija.
- 47 Ma Natanjeo iwëehto enetuwë Jesuja, serë apo tīkae ipë, "Mëehkasan aerënoru, Isereu itīpīrën," tīkae.
- 48 "Ma ekapon apo ëwarë wan? tīkae Natanjeo Jesuja. Ma serë apo tīkae Jesu iija, "Suko epī entao ëweimahtao këne, aamohtëewankërë Pirihipi ahtao," tīkae.
- 49 Ma irëmao serë apo tīkae Natanjeo, "Pëe, Enpane, aerë Kan inmukurën ëmë, Isereujana Itamurën ëmë," tīkae.
- 50 Ma irëmao serë apo tīkae Jesu, "Jepona manae? 'Suko epinë këne,' kahpëke wīja. Ëwë irë iwaenton menetae," tīkae.
- 51 Irëmao serë apo tīkaenkërëpa, "Aerë wīkae ëëja. Kapu iwerowakato menetae, Kan ensuton iwënnannuhtohpa, iwīhtëto marë menetae, Kan iwetotomahpë ijuwënakīi," tīkae Jesu.

Jan 2

- 1 Ma 3 wei ahtao iwepitinteto teese Keinë patapo, Karari inonopo teese Keinë pata. Irëpo Jesu imama teese.
- 2 Irëme Jesu tomohtëe iijane iwepitintetohpona, inarimikahton marë.
- 3 Tënisen iwëtihtatuwë serë apo kinka imama iija, "Tënisen nëtihta," kinka.
- 4 "Ma kami ëmëhkatë jmiri rito juru nai esewankërë," kinka timamariija.
- 5 Ma irëmao serë apo kinka imama inpëetohtomoja, "Eke nkanëhpe mée ëëjane, irëtaerë tiritë," kinka.
- 6 Ma irëpo ërinë teese 6me. Tëpu rihpë. Jujanaton iwesukato eni irë. 100 ritumemene teese.
- 7 Ma irëmao serë apo kinka inpëetohtomoja, "Ërinë anëhkatë tunake," kinka. Irëme tannësekenmene tirëe iijane ërinë.
- 8 Ma irënpëpëe serë apo kinka Jesu iijane, "Ma, annuntëkëne, arëto me ëëjane wëewehto entuja," tiiëkae. Irëme irëtaerë tirëe iijane.
- 9 Ma tuna rihpë tënisenme ikuhtuwë wëewehto entuja. Irëmao tepitintëen tomohtëe iija. Tiritoponpëpë pëera mée teese, ipëetohtomorëken iwarë teese.
- 10 Irëmao serë apo tiiëkae wëewehto entu, "Suuman tënisen tirepehken, wapo pitë wïtototon wararë nenijan. Wenae iijeta enihtuwë iijane, irëmao pija tirepehken tënisen ekaraman. Këpëewa ëmë, kurano mipinma suuman wenae, ainja ijohpatome," kinka.
- 11 Ma irë apo wapo rimanta ritoponpë Jesuja Keinë patapo, Karari inonopo. Irë apo tiwëeresaramato tënëpoe iija. Irëjanme marë inarimikahton epona teese.
- 12 Ma irë apon rihpëpëe titëepa Kapenijanpona, timama, tükëmihton, tinarimikahton marë. Irëpoto teese ëëraoken wei.
- 13 Jujanatomoja Ëpoe-Ensu-Itëtoponpë Wëewehto ikuhto, maatahken ahtao, Jesu titëe Jerusarenpona.
- 14 Pakoroimë ekunnë, kiriton tëpose iija, kau epekahpone, wïkapauimë epekahpone, uhtukuimë epekahpone marë. Tiwërenoroton marë tëpose iija apëipo, karahkuri akurikaneton.
- 15 Irëme ëwa tirëe iija ipijohtohkon. Namoro marë tënnosepa iija pakoroimë ekunnënpëepa, wïkapauimëton, kauton marë. Karahkuri marë tijapëreëkae iija inakurikahpëkon. Apëinenpëton marë taitëe iija.
- 16 Serë apo kinka arima, uhtukuimë epekahponetomoja, "Mëesanpa arëtë serëpëepa. Atitome wenkiri apo mirijati Pahko pakoro!" kinka.

- 17 Ma irëmao inarimikahton kinenuta imenuhtëhpëpë, serë apo. "Tìpapa pakoropë kutuma iwehtarënmahpëke watirito tìpitëhpoe iija," katohpëhto kinenuta.
- 18 Ma irëmao kutuma Jujanaton kinka iija, "Aano menepon ainjaja rìmantame, serë ënirì ikurun, irërë ipunëhtome ainjaja?" kinkahto iija.
- 19 Ma serë apo Jesu kineuhti, "Serëpa ankatë pakoroimë, irëmao 3 wei ahtao wirihtahpae," kinka.
- 20 Ma serë apo Jujanaton kineu, "46 nai irantato serë pakoroimë rìtoponpë. Irëme ekapon apopa mirìjan 3 wei ahtao?" kinkahto.
- 21 Mërëme pakoropë tìpun iponone.
- 22 Irëme watiweihpëpëepa auntuwë, irëmao inarimikahton ijomihpëpë kinenuta. Irëmao Kan panpira imenuhtëhpë eponato kinei, Jesuja katoponpë marë.
- 23 Ma Jerusarenpo ahtao Jesu, Èpoe Ensu Itëtoponpë iwëewehtomao, rìmanta inirì enene tapìimanton. Mëe epona marëto kinei.
- 24 Mërëme iijane ëekaramaewa kinei, amerarë wìtototon awën iwarë iweike.
- 25 Tiwehtohkonpë wìtototon iwëiponohto etaseta teese Jesu, ëikarë wìtototon iwehto iwarë iweike.

Jan 3

- 1 Ma irëpo kinahkë wìtoto. Nërë Parasi, Nikorimë mëe eka. Jujanaton enenetomohtaon mëe.
- 2 Koko ahtao mëe kine Jesuja, serë apo kinka iija, "Enpane, Kanpëe ëwëehtoponpë ainja iwarë, wìtoto iwanmatome ëëja. Rìmanta ënirì tìritohpora nai wìtotoja ëikarë, Kan akërëta ahtao," tìikae iija.
- 3 Ma serë apo Jesu kineu, "Aerë nai jìjomi ëëja, enusewankërëpa ahtao wìtoto, Kan iwemoitìmato enetohpora nai nërëja," kinka.
- 4 Ma serë apo kinka Nikorimë, "Ekapon apopa wìtoto nenujan tìwehtuwë? Tìmama iwakuhtahpa nëmëinjan tënuhtomepa?" kinka iija.
- 5 Ma serë apo Jesu kineu, "Aerë nai jìjomi ëëja, tìnaake, Amoreke marë enusewankërë ahtao wìtoto, mëe apon iwëmëntohpora nai Kan iwemoitìmatohpona.
- 6 Puntae enuruhpë tìpunkenme nai. Amoretæ enuruhpë amoreme marë nai.
- 7 Èrekonmaewa ehkë jìjomipë, 'Èenuhkëpaihta,' katohpë wìja.

- 8 Ëikarë pepei nijuman tinehtëhtaerë. Pepei aeru metae, mërëme iwëehto ewame, itëto marëpa ewame. Sehken nai Amoretæe enuruhpëton wararë," kinka Jesu Nikorimëja.
- 9 "Ma serë apo Nikorimë kineu. "Eke kato serë?" kinka Nikorimë iija.
- 10 Ma serë apopa Nikorimë eune Jesu. "Isereujanaton iwanmaneme manan? Irë aerë serë inpunësewa Manan?" kinka iija.
- 11 Aerë nai jijomi ëëja. Ainja nëturujæe ainja iwarëtopë. Ainja niponojæe ainja inenehpëpë, mërëme ainja inponopihpë eponata manati.
- 12 Nonoponton iwehtohpë wipono ëëja. Mërëme nai ënekanihpe. Irëme ekapon apo mehtan kaputaon iwehtohpë iponopirihætao wija ëëja?
- 13 Kaputa itëhpëwa nai wõtoto. Ipëe iwëepihpërëken, Kan iwetotomahpë nërë.
- 14 Ëkëi aramatoponpë aporopa Mosesija oimëpo, irë aporo marë Kan iwetotomahpë aramatanto.
- 15 Amerarë Mëe epona iweihpëton itipïponarënto erepasa nehtan.
- 16 Amerarënorose iweike Kan, irëme tëinan tïnmuku ekaramane. Akihpe Mëe epona iweihpëton, namoro erisewa nehtan. Itipïponarën erepasa tiwehtohkehkan nejan.
- 17 Nonopona tïnmuku ennone Kan, "Wiripëme manati," kanemeta wõtototomoja. Wõtoton anunnëhtomehkan kinenno.
- 18 Akihpe Mëe epona iweihpë, nërëja 'Wiripëme ëmë,' kaewarën nehtan Kan. Këpëewa nai Mëe eponata iweihpëton. Penankërë nërëja 'Wiripëme ëmë,' kahpëke iija, tëinan Kan inmukurën eponata iweihpëkonke.
- 19 Irëjanme serëpona wõtoto iwei kïnne mërëme ewarunuse teese wõtoton, awain ipëntakanme, inirikon wiripëme iweike.
- 20 Iripï rïneton wararë awainsetaikerën nai. Awainpona marë téesewarënto nai. Narike nai tiripihpëkon iweipohpëke awainija.
- 21 Këpëewa nai aerë tiweisanton. Namo awainpona nehtan, tïnirï awaintao iwehtome. Kan iniripo irë apo," kinka Jesu iija.
- 22 Ma irëmao Jesuton kintën tïnarimikahton marë Jurija inono imoraonpona. Irëpo pitë kinei akërëne. Kinenmënpoti marë tunahkao.
- 23 Ma Janja marë wõtoton tënmenpoe Einën inonopo, Saarin ipohtë. Monome tuna iweike irëpo. Wõtoton tækesewa teese ëenmenpoe Janja.
- 24 Irë apo Jan kinei inapurëewankërëto ahta.
- 25 Irëmao Jan inarimikahton tiwëtëuse Jujana marë iwesukatohpë.

- 26 Irëmaoto tiwëese Janja, serë apoto tiikae iija, "Enpane, enponopihpë akoroninpë Jorën mēnpēkēnpō emē ahtao, nērē wītotoon enmēinjan. Iwararēnoro marē nītēn iija," tiikaeto Janja.
- 27 Ma irëmao serë apo tēuse Janja, "Kaputaon inekaramahpērēken iija, apēhtan wītoto.
- 28 Emēinjamoro metatēne jinponopihpë serë apo wīkane ēējane, 'Kēraisumeta wae, tiwaporēken jennone,' wīkane.
- 29 Tipītisan ijanorome nai wēri. Tipītisan akoroman imoitī, nērē tipītisan iwēehto inmējan, ijomi etase marē nai. Kure sasame marē nai imoitī tipītisan jomi etahpēke. Irë apo Mēe jīrī jewakīnpannehpo.
- 30 Nērē tīrasantēpore, kēpēewa wī irasantēpora.
- 31 Kae iwēepihpë iwaenonna. Nonopēe iwēepihpë nonoponme nai. Sehken ijomi nonoponton ijomi aporopa. Kapupēe iwēepihpë amerarēnoro iwaē nai.
- 32 Nērē tīnenehpë iponojan, tīnetahpē marē, mērēne inponopi inetaewa nai wītotoon.
- 33 Kēpēewa nai inponopi epona iweihpēton, aerē Kan iwehto awaintao iija.
- 34 Kan inennokihpë Mēe irēme Kan jomi iponojan. Nērēja tomōre ekaraman Kan ikuhtuntētohpōra.
- 35 Tīnmukuse nai ipapa, irēme amerarēnoro ekaraman Mēe ijanorome.
- 36 Akīhpe inmukurēn epona ahtao, nērē itīpīponarē erepasa wehto entume nehtan. Kēpēewa nai inmukurēn inekanihpēkato, nērē apon erepasa wehto inapēsewa nai, nērēnpē Kan ikarau apēineme nehtan taanērēn," tiikae Jan ijane.

Jan 4

- 1 Ma serë apo tētae Parasitomoja, "Inarimikahton nai Jan inarimikahton iwaē, sehken nai inenmēmīhpēton, mēe inenmēmīhpēton iwaē marē," kato tētae Parasitomoja.
- 2 Mērēme wītotoon inenmēinjewa kīnei Jesu, inarimikahtomohkasan kīnenmēnti.
- 3 Irë apo Parasi iwehto ipunēhtuwē Jesuja, irëmaopa kīntēn Juriija inonopēepa, Karariponapa tītētome.
- 4 Ma Samerija inono iirēhtohpōra kīnei iija, irēme epōro kīntēn.
- 5 Irēme Samerija inonopona tītuntae. Saika pata eka. Pena irē nono Jeikopija tēkaramaē tīnmukurēn Joseja.

- 6 Irëpo Jeikopi intorekahpë tuna. Tahpameken Jesu kinei itorekahpë ekunnë eretatome, wei rehtë ahtao.
- 7 Ma irëmao Samerijana wëri tiwëese tuna wae. Serë apo tiikae Jesu iija, "Tunase wae jokinme," tiikae.
- 8 (Waken teese inarimikahton, pataponato titëe ërepa epekase.)
- 9 Ma, serë apo tiikae Samerijana wëri iija, "Jujana ëmë, wî wae Samerijana iwëri. Irëme atitome tuna mepekajan wîja?" tiikae. (Samerijana marë ëija ëturëewa Jujana. Irë apo teese penarë.)
- 10 Ma serë apo tiikae Jesu iija, "Kan inekaramahpë ipunëpîrihtaot ëëja, ëëja ëturuke ipunëpîmahtaot marë, irëmaomo mepekati iija erepasa rîton tuna. Irëmaomo erepasa rîton tuna ekaramai ëëja," tiikae Jesu wërija.
- 11 "Ma Tamo, ëweinjeta nai tuna anunto ewa. Antinao marë nai serë itorekahpë. Anpo merahtën erepasa rîton tuna?" tiikae.
- 12 "Ainja papa Jeikopi, inekaramahpë serë tuna. Nërë iwae manan? Serë tuna tënise iija, imunkëtomoja, ekîtomoja, wîkapauimëtomoja, kautomoja marë tënise," tiikae wëri Jesuja.
- 13 Ma serë apo Jesuja tëuse wëri, "Serë tuna enînenpë wararë ninaepantanpa.
- 14 Këpëewa nai jinekarama tuna. Irë enînenpë inaepainjewarënpa nehtan taanërën. Tuna iwëtanmë apohkasan nehtan awëne. Itîpikesewa erepasa iwehto nehtan taanërën," tiikae Jesu wërija.
- 15 Ma irëmao serë apo tiikae wëri Jesuja. "Tamo, irë tuna ekaramakënpa wîja, inaepainjewapa jiwehtome. Wei wararë serëpona teesewarën jiwehtome," tiikae.
- 16 Ma irëmao serë apopa tëuse Jesuja. "Ëinjo pitëpa iwatanpa, irëmaopamo ohtë," tiikae.
- 17 Ma irëmaopa serë apo wërija tëuse. "Owa, injonna wae," tiikae wëri. Ma serë apo tiikae Jesu iija, "Aerë, 'Injonna wae,' mîka.
- 18 Mërëme 5me nai ëinjonpëton. Mëe meinjatoro ëekataon ëinjometa nai, aerë 'Injonna wae,' mîka wîja," tiikae wërija.
- 19 Ma serë apo tiikae wëri Jesuja. "Tamo, Kan jomi ipononeme ëwehto jiwarë.
- 20 Ainja ijahpëhton tîneponanmakon epona teese serë piïpo. Këpëewa manati Jujaname, 'Jerusarenporëken Kan epona ehtë,' mîkati," tiikae wëri Jesuja.
- 21 Ma serë apo tiikae Jesu wërija. "Kami, serë eta, juru nehtan, serë piïporëkenta tiipapakon eponato nehtan wîtototon, Jerusarenporëkenta marë.

- 22 Ĕmėinjamo Samerijaname ėwamekatokon eponarėken manati. Kėpėewa nai ainja, ainja iwarėto epona nai ainja. Witototon anunnėne ne Jujanatonpėerė.
- 23 Juru nehtan, serėpo marė nai meinjarė. Aerė Kan eponanton tıpapakon eponato nehtan Amoreke, aerė iwehtohke marė. Irė apo tėpona teesentomose nai Pahko.
- 24 Amoreme nai Kan, irėme tėponanton tėpona iweikoe nai Pahko tomoreke. Aerė iwehtohke marė," tııkae Jesu wėrija.
- 25 Ma irėmao serė apo tııkae wėri, "Jiwarė, Mesasja iwėehto, nėrė Kėraisu. Mėe iwėehtuwė amerarė netapotan kııjane," tııkae.
- 26 Ma irėmao serė apo tııkae Jesu, "Wiinėrė ėėja tėturujae," tııkae.
- 27 Ma irėmaopa inarimikahton kine. Tiwėerekonmae marėto, wėri marė iwėturutohpė. Mėrėme, "Atıtome mėturuja? Atise manan mėeja?" kaewato kinei iija.
- 28 Ma irėmao muura apon tinėe wėrija. Titėepa pataponapa. Serė apo tııkae wıtototomoja,
- 29 "Ohtėkė wıtoto enemıikon. Amerarė jiwehtoponpė ipono. Akıme Mėe mekanıjati Kėraisume?" tııkae.
- 30 Irėmeto patapėe tiwėese, Jesuja marėto titėe.
- 31 Ma wėri itėtuwėpa serė apo kınka inarimikahton. "Enpane ėewehkė," kınkahto iija.
- 32 Mėrėme serė apo kınka iijane, "Tėėrė nai jerepa, ėwamekatokon," kınka iijane.
- 33 Ma irėmao serė apo kınka inarimikahton ėija, "Akı mėe nerepantė?" kınkahto.
- 34 Ma serė apo kineuhti Jesu. "Jennonenpė inehtė rıto jerepanme nai, inıri itıkatome wıja," kınka.
- 35 "4menkėrė nai nunnė ėrepapėhto, kaewa ehtė. Serė apo wıkae ėėjane, Ĕenukonke ėehpėhtė. Ĕrepa enetė, tıpitėhtao nai tamitae. Meinjarė nai tıpėsenme.
- 36 Meinjarė tirepe apėjan tıpėneton. Irėmaorė inpėtihpė ėrepa itıpıponanoron erepasa tiwehtohke nai. Irėjanme anmėnenpė, tıpėnenpė marė sasameto nai irėpė.
- 37 Aerė nai serė imenuhtėhpė, 'Tiwėrėnoro nanmėn, tiwėrėnoro nıpėjan,' kato tımenuhtėe.

- 38 Wirë kënnohti ënanmëhpëkonta pëhtome, tiwërenoroton kaarime kinëekehka, ëmëinjamo mipëhtirëken inanmëhpëkon," kinka Jesu iijane.
- 39 Ma tapïime Samerijanaton, Saika pataponton Jesu epona teese, wëri iwëiponohto etahpëke. "Amerarë jiwehtoponpë ipono," kahpëke iija.
- 40 Irëme Samerijanaton iwëehtuwë Jesuja, serë apoto kinka, "Ainja akërë ehkë," kinkahto iija. Irëme irëpo kinei 2 weiponarën.
- 41 Irëmao ijomirën etahpëpëerë, tapïime Jesu eponato kinei.
- 42 Irëmaoto serë apo kinka wërija, "Ëwëiponohto etahpëkerëkenta nai, Mëe epona ainja meinjarë, ijomirën ainja neta. Irëme meinjarë Mëe wïtototon anunnëneme iwehto ainja iwarë," kinkahto wërija.
- 43 Ma 2 wei iwehtuwë Karariponapa titëe Jesu.
- 44 (Ma, pena serë apo Jesu kinka, "Kan jomi iponone ëeresaramaewa nai tipataporëken ahtao," kinka.)
- 45 Kararipona ituntatuwë, irëpontomoja tëwaraimae Jesu. Jerusarenpo Jesu inirihpëton enehpëke iijane. Irëpo marë teese namoro, Ëpoe Ensu Itëtoponpë Iwëewehthomao.
- 46 Ma irëmao Keinë pataponapa kintunta Jesu. Karari inonopo teese. Keinë pata. Irëpo tunaanpë emetanine Jesu tënisenme. Irëpo marë teese kïri. Nono entu ipëkërën. Nërë inmuku ikaarinna teese Kapenijan patapo.
- 47 "Jurijapëepa ne Jesu Karariponapa," kato etatuwë iija, irëmao iija titëe tïnmukupë ëturëe. Serë apo kinka Jesuja, "Ohkë jakërë kurepa jinmuku rïtome ëëja, watiwehto ipohtë nai," kinka iija.
- 48 Ma serë apo kinka Jesu iija, "Enepin inenewankërë ëmëinjamo ahtao, rïmanta marë, irëmaomo jeponata mehti," kinka.
- 49 Ma irëme serë apo kinka nono entu ipëkërën Jesuja, "Tamo, ohkë jinmuku waesewankërë ahtao," kinka.
- 50 Ma serë apo kinka Jesu iija, "Tëhpa enetapa, ënmuku nai waesewa," kinka iija. Ma Jesu jomi epona kinei nono entu ipëkërën, irëmepa ene kintën.
- 51 Ma enepa itërihtao ipëetoriija tïraapoe. Iponose tiwëese. Serë apo tïikae iija, "Ënmukupä kure nei!" tïikae ipëeto.
- 52 Ma "Ëkamaopa jinmuku kure nei?" Tïikae tipëetoriija. Irëmao serë apo tïikae ipëeto. "Kokoinjarë ein jurupo ahtaopa nikëike," tïikae.
- 53 Ma irëmao ëhsenëto ipapa tënutae, irëmaorëken "Ënmuku nai waesewa," katoponpëpë Jesuja. Irëme Jesu epona teese mëe, amerarë ipakorohtaonton marë.

54 Ma irë ipëkerën rïmanta rïtoponpë Jesuja, Karariponapa iwëehtuwë Jurijapëepa.

Jan 5

1 Ma kapohtasapa iwehtuwë, irëmao titëe Jesu Jerusarenponapa, Jujana iwëewehto ikuhtome.

2 Ikutupë pisi teese Jerusarenpo, Wikapauimëton Ota pohtë. Irë ejatën Isereujanaton Pesahême. 5man pakoroke toinjerën teese ikutupë.

3 Irëtao kinahkë tapiime ësenëtoton. Oninpëmeken injetunkon. Tiwërenoro enura, tiwërenoro koneneme teese, tiwërenoro marë aunjewa teese. Irëpo sipasiparume ikutupë iwëehto tïnmëse ijane.

4 Tiwëren weipopa Kitamukon ensu tiwihtëe tuna sipasiparume tiripotome. Irënpëpëe akï enmihtuwëhpe wapo tunahka, irëmaorë atihpe injetunme iweihpë kurepa kinei.

5 Irëpo kinahkë kïrï, 38 irantatohtonarën emosewa mëe.

6 Mëe enetuwë Jesuja, akëresa irëpo iwehto iwarë, irëme serë apo kïnka iija. "Kurepa manan ëweise," kïnka iija.

7 Ma serë apo ësenëtonpë Jesu eune. "Tamo, akoronmanenna wae, tunahka wae arënenne. Sipasiparume tuna iwehtomao jitëtuwë, tiwërenoro jamohkan," kïnka iija.

8 Ma irëmao serë apo kïnka Jesu iija. "Aunkë, ëehke itomeka, të marëpa," kïnka iija.

9 Irëmaorëkenpa kure kinei kïrï. Nërënpë tëhke itomekane, kïntën marëpa. Ma eretato weipo irë apo kïnirï Jesu.

10 Irëmeto serë apo tïikae Jujanaton kurepa iweihpëja, "Eretato wei nai meinjarë. Atitome imoito misaikan? Serë ëehkë arëtohke ëëja," tïikaeto iija.

11 Ma irëmaoto serë apo tëuse iija, "Kurepa jirïnenpë nkan wïja, 'Ëehkepa itomeka, të marëpa,' nkan wïja," tïikae.

12 Ma irëme serë apo tïikae iija, "Akïhperë nërë? 'Itomeka,' kanenpë ëëja, 'Arëhpa,' kanenpë marë ëëja?" tïikaeto iija.

13 Mërëme kurepa tirïnenpë, Mëe iwame teese. Irëpo kinahkë tapiimanton, irëmepa mëerëken Jesu kïntën.

14 Ma ëwëpa mëe eponne Jesu pakoroimëhtao. Irëmao serë apo kïnka iija. "Kurepa manae, irëme ërïpïhpë inontakë, tiwëremao ëwemënparëmatoponpë iwaen ëepohtan," kïnka ëhsenëtonpëja.

15 Ma irënpëpëepa kïntën mëe. Jujanatomojapa iponose, "Mëepohpa Jesu, kurepa jirïnenpë," tïikae ijane.

- 16 Ma eretato weipo irë aponton rihpëjanme Jesusetato kinei Jujanaton. Watirise marëto kinei.
- 17 Serë apo kinka Jesu iijane, "Orokome nai Pahko serë weiponarën, irëme wae, wī marë orokome," kinka.
- 18 Irëjanmeto kutuuma Jesu warise kinei Jujanaton. Mërëme eretato wei isaikatojanmerëkenta Jesu wariseto kinei. Tipapame Kan ejatëhpëke marë iija. Irë apo èenekaken tiwehto rine Jesu, Kan iwehto marë.
- 19 Ma irëmao serë apo Jesu kinëturu iijane. "Aerë wikae ëëjane, ëikarë nai inmuku inirmna. Tipapa iniri enehpëpëerëreken niriian. Atihpe Ipapa inirime irëre rijan marë inmukurën.
- 20 Tmmuku ipinë nai Ipapa. Amerarë tiniri enepon marë iija. Aerë, irëton iwaen enepotan marë ewëerekonmatohkonme.
- 21 Pahkoja, waiweihpë enpakato aenenmepa iwehtome, irë apo erepasa wehto ekaramatan marë inmuku. Akijahpe nekaramatan nërëhkatë.
- 22 Witoto wararënoru iwehto, inonankaewa nai Ipapa. Amerarë wītoton iwehto onankato ekaramane tinmukuruja.
- 23 Amerarënoru inmukurën eresaramapotome, Ipapa eresaramato aporopa iijane. Akihpe inmukurën ineresaramaewa ahtao, Nërë ennonenpë Ipapa ineresaramapoewa marë nai." kinka Jesu iijane
- 24 "Ma aerë wikae ëëjane, akihpe jijomi etan, jennonenpë epona marë ahtao, nërë apon itipiponarën erepasa wehto entume nejan. Waweinë inirëtëhpëme nai nërë, erepasa iwehtohponarën.
- 25 Aerë wikae ëëjane, juru nehtan, serëpona marë ijuru nepi. Kan inmukurën jomi etan waiweihpëton, irënpëpëe ijomi etanenpëton nauntan.
- 26 Èikarë erepasa rite, ipapa iwehto aporopa, kinekarama tinmukuruja.
- 27 Wītoton iwehto onankato ikurun ekaramanenkerëpa iija, Kan iwetotomahpëme iweike," kinka Jesu.
- 28 "Ma èerekonmaewa ehtë serëpë. Juru nehtan amerarë onamihpëton, Mëe jomi etatan.
- 29 Irënpëpëe nepatakatanpa. Kure iweihpëton nauntanpa erepasa iwehtohkonme. Wiripëme iweihpëton nauntanpa, 'Wiripëme emë,' kato etatomerëkenpa iijane.
- 30 Èikarë inirinna wae, wītoton iwehto wonankae jiwarëtotaerë 'Wiripëme emë', katoma wija, aerë nehtan. Wirëreken sasame ëtirëewa jiweike. Jennonenpëhkan sasame tirise wae," kinka Jesu iijane.
- 31 "Ma ëikarë jiwehto iponopirihtao wija, irëmao jiweiponohto ikurunna nai.

- 32 Tiwërënororo niponojan jipë. Nërë aerë niponojan, irë jiwarë."
- 33 "Ma ëpëetokon Janja mennohtëne ijomi etatome. Aerë mée kïnpono.
- 34 Jipë iponohto Janja etaserëken wan ëëjane? Owa. Aanunnëpïkoehkasan wae, irëjanme irë etase wae ëëjane.
- 35 Turi apo kïnëpan Jan, kïnweipo marë, irëmao inweipo kure kinei ëëjane apo.
- 36 Ma tëërënkërë nai iponohto jipë, Janja iponohtoponpë iwae nai irë. Serë apo nai irë. Pahko inekaramahpë wïja jinïrïnme irë itïkase wae. Irë rïtomao wïja, jënohtoponpë Pahkoja awaintao nejan.
- 37 Ma jipë marë Pahko kïnpono jënonenpë. Mërëme ijomi inetaewa manati. Sehken mée iwehto marë inenewa manati.
- 38 Mée ijomi marë nai epatantëewa aawëne. Inennokïhpë eponata ëweikonke.
- 39 Ma kutuuma mimenekatire imenuhtëhpë. Irëpëerë itipïponarëu erepasa ëwehtohkon apëhto mekanijati. Irë imenuhtëhpë marë jiwëhto iponojan.
- 40 Mërëme manati wïja ëwëepïkoeta itipïponarën erepasa ëwehtohkon apëhtome ëëjane.
- 41 Ma 'Kurano mée,' kato eponata wae ëëjane.
- 42 Ëwehtohkon jiwarë iweike. Kanse ëwehtohkon nai waken aawëne.
- 43 Pahkojanme wëepï, kahpëke wïja, jëponata manati. Ëïkarë tiwërënororo iwëepïrihtao irëmao eponamo mehti.
- 44 Irëme ekapon apo manati Kan epona? Ëïja ëwëtasematohkon eponarëken, ëweikonke. Tëinan Kan sasame iwehto ëpëkëne, eponata manati.
- 45 Ma wï ëëkapokehkanekonme këkanijati Pahkoja? Owarënken. Mosesi epona manati. Mërëme nërëhkanan ëëkapokehkatahki Pahkoja.
- 46 Aerë Mosesi epona ëmëinjamo ahtao, wï marëmo jëpona mehti. Jipë imenuhtëhpëke iija.
- 47 Mërëme mée inmenuhtëhpë eponata manati. Irëme jijomi eponata marë manati," kïnka Jesu Jujanatomoja.

Jan 6

- 1 Ma kapohtasapa iwehtuwë, irëmao Karari ikutupë mënpëkënponapa kintën Jesu. Taipirija ikutupë eka akoron.
- 2 Irëmao tapiime wïtototomoja tiwekenae Mée. Ësenëtoton kurepa tïrïto enehpëke iijane.
- 3 Irëmao pïi aohpona kintën Jesu. Irëpo tahpame kinei, tïnarimikahton maarë.

- 4 Jujana iwëewehto, Ēpoe-Ēnsu-Itëtoponpë-Ikuhto ipohtë kinahkë.
- 5 Ma irëmao Jesu kinëehpë. Tapiime tija wïtototon iwëepi enene. Irëme serë apo kinka Pirihipija, "Anpo ërepa kepekajati mëesan ewehtome kïijane?" kinka.
- 6 Irë apo kinka Pirihipija, ikuhtome iija. Mërëme tiniri iwarë teese Jesu.
- 7 Ma serë apo Pirihipi kinëu, "8 nunnë irepe, perere epekahto iwaramë nai, tapnmanton epota," kinka Pirihipi.
- 8 Ma serë apo kinka tiwërenoro inarimika, Anturu, Saiman Pitu akëmi.
- 9 "Serëpo nai perereton parike tirihpë kiripisi weinje, 5merëken. Sehken nai miroko pisi 2merëken. Mërëme tiponosenpe nai wïtototon iwaramë," kinka Jesuja.
- 10 Ma serë apo kinka Jesu iijane, "Tahpame wïtototon tiripotë," kinka. Irëpo kinahkë oihpije. Irëme tahpame kiriton kinëi oihtao, 5000me namoro.
- 11 Irëmao perere apëine Jesu, "Napohpa," kinka tipaparija. Irëmao kinajakapo tahpamantomoja kinetahkapotirën. Irënkërë apo mirokoton ripone.
- 12 Ma amerarë namoro iwëewehkehtuwë, serë apo kinka tinarimikatomoja, "Urukön imoitihpë amihtë, ëekeimaewa iwehtome," kinka.
- 13 Irëmeto kinami, 12me katariton kinannë iwëewetihpëton uru ahkehpëke, perere 5manonpëke parike tirihpë.
- 14 Ma rimantahton rito enetuwë wïtototomoja, irëmaoto serë apo tijomikon ipitëne, "Pëë mëeinërë nonopona iwëepihpë Kan jorni iponone," kinkahto ipë.
- 15 Ēikarë inehtëkon Jesu iwarë kinëi, titamukonme tirise iwehtohkon. Irëme nëërëken kintën ipëenepa pïitomohta.
- 16 Ma ikomamirihtao inarimikahton kintën ikutupëpona.
- 17 Ikomantuwë kanawataoto kinëi, mënpëkënponapa titëtohkönme Kapenijanponapa. Mërëme Jesu tëewa pitë kinëi akërërë.
- 18 Irëmao karime pepei kinjuma, sipasiparume kinëi ikutupë.
- 19 Wapoto pukuitake kintën. Maarësa iwehtuwëne, irëmaoto Jesu iwëehto enene, tuna ijuwë. Irëmeto kutuma narike kinëi.
- 20 Irëme serë apo kinka iijane, "Wirërihta, nariketa ehtë," kinka.
- 21 Irëmaoto sasame kinëi kanawataonton. Irëmaorëkenpa kintunta tinehtëhpëhponapa.
- 22 Ma awainatuwë, tapiimanton ikutupë mënpëkënponkërë teese. Tëinken kanawa enenepë teese irëpo. Tmarimikahton akërë kanawatao Jesu iwehto inenewa teese, namorokenpato titëe.

- 23 Irëmao tiwërenoro kanawatton tiwëese Taipirija patapëenonpë. Irëpona marëto tituntae, ërepake wïtototon ewehtoponpë, Kïtamukomoja, "Napohpa Pahko," katoponpëpona.
- 24 Irëpo waken Jesu iwehto iwarëne iwehtuwë, inarimikahton marë waken teese. Irëmao kanawatontaoto teese. Kapenijanponapato titëe Jesu enepa.
- 25 Ma irë ikutupë mënpëkënpö epohtuwë iijane. Serë apoto kïnka iija, "Enpane, ekamaoneken mëne sarë?" kïnkahto Jesuja.
- 26 Ma serë apo Jesu kïneuhti, "Aerë wikae ëëjane, rïmanta rïhpëjanmerëkentahpa wïja mënehti, tiwakutuje ëwëewetïhpëkonjanmehkasan.
- 27 Akëremïn ërepatonpë ëekehkaewa ehtë. Itïpïponarën erepasa rïton ërepapëkëhkasan ëekehkatë. Irë ekaramatanehkasan Kan iwetotomahpë ëëjane. Nërëpë nai sasame Pahko Kan," kïnka Jesu iijane.
- 28 Ma irëmaoto serë apo kïnka iija, "Atï nai ainja inïrïnme sasame Kan iwehtome ainjapë?" kïnkahto Jesuja.
- 29 Ma serë apo Jesu kïneuhti, "Serë apo Kan ëweikoe nai, tïnennokïhpë epona ëweikoe nai Kan. Irë apo nai Kan inïrïpo ëëjane," kïnka iijane.
- 30 Ma serë apopato kïnka iija, "Aano rïmanta enepose manan, ainja ineneme, ëëpona ainja iwehtome? Ekapon apo nai ënïrï?"
- 31 Kïjahpëkontokomoja maana tëse oiimëpo ahtao. Serë apo imenuhtëhpë, 'Kapupëe ërepa ekaramane iijane, urukonme,'" kïnkahto Jesuja.
- 32 Ma serë apo kïnka Jesu iijane, "Aerë nai serë jïjomi. Kapupëe ërepa tëhsen ekaramanenpëmëta nai Mosesi. Pahkohkasan aerën ërepa ekaraman kapupëe, ëurukonme.
- 33 Serë apo nai Kan uru. Kapupëe iwëepïhpë Nëërëinërë erepasa wehto ekaramane amerarënoröja," kïnka Jesu iijane.
- 34 "Ma Tamo, serëmaorë ainja uruntëkë irë ërepake," kïnkahto Jesuja.
- 35 Ma irëmao serë apo kïnka Jesu iijane, "Wïrë wejae wïtototon urume, erepakeme. Irëme wïja iwëepïhpëton ëinjenëtaikerënpa nehtan. Jepona iweihpë marë inaepainjewarënpa nehtan.
- 36 Serë apo wikae ëëjane, 'Wapo keneti, mërëme jeponata manati.'
- 37 Amerarë Pahko inekaramahpëton wïja, namo nehtan wïja. Amerarë wïja iwëepïhpëton, namoro inennosewarënpa wehtae.
- 38 Kapupëe wëepï, jinehtë rïtomëta, jennonënpë inehtë rïtomëhkasan wïja iwëepïhpë Wï.

- 39 Serë apo nai jennonenpë inehtë. Amerarë Pahko inekaramahpëtomoh-taonton itasewarën nehtan. Iwararënoru anunnëhtome wija, wenaeno weipo.
- 40 Serë apo Pahko inehtë. Inmuku enenenpë wararë, epona marë iweihpëton. Nërë apon itipïponarën erepasa wehto entume nejan. Nërë aponpa wenpakatae wenaeno weipo," kinka Jesu iijane.
- 41 "Wiirë uru tëhsen, kapupëe iwëepihpë " kato, etatuwë Jujanatomoja, irëmaoto kïnpëkëno.
- 42 Serë apoto kinka, "Mëe Jose inmukurëken Jesu. Kiwarëne nai mëe ipapa, imama marë. Irëme atitome irë apon nkan mëe, 'Kapupëe wëepi?' nkan." Irë apoto kïnpëkëno Jujanaton.
- 43 Ma irëmao serë apo Jesu kineuhti, "Jipëkënosewa ehtë ëija," kinka iijane.
- 44 "Wija iwëehtohpora nai wïtototon, jennonenpë Pahko innepihpëmeta ahtao. Irëme wija iwëepihpëtomorëken wanunnëhtae wenaeno weipo.
- 45 Serë apo Kan jomi ipononenpëton inmenuhtëhpë. 'Amerarënoru iwanmahpëme nehtan Kanpë,' kato. Irëme Pahko jomi etaneton wararë, enutatuwë marë. Nërë apon nehtan wija.
- 46 Pahko inenewa nai wïtototon Kanpëenonpërëken nenen. Mëerëken Pahko enen.
- 47 Aerë nai serë jijomi, 'Aanohpe jepona iweihpë, nërënpë itipïponarën erepasa tiwehtohke nejan,'
- 48 Wiirë wejae wïtototon urume erepakeme.
- 49 Papakontokomoja tëhse maana oiimëpo, mërëmeto wateese.
- 50 Këpëewa nai serë tëhsen, kapupëe iwëepihpë. Irë ëhtuwë wïtototomoja, waesewato nehtan.
- 51 Erepara rïton kapupëe iwëepihpë ëurukonme nejan, irëme serë ërepa ëkuruhtao wïtotoja nërënpë waesewarën nehtan. Serë jipun tënseme nai. Irë wekaramatae amerarënoru pëntakanme," kinka Jesu iijane.
- 52 Irë apo etatuwë, kutuma Jujanaton kinëtëu ëija. Serë apoto kinka ëija, "Ekapon apo mëe tïpun ekaraman tënëhtome kïijane?" kinkahto ëija.
- 53 Ma irëmao serë apo kinka Jesu iijane, "Aerë nai serë jijomi, Kan iwetotomahpë ipun inënëewa ëmëinjamo ahtao. Imunu inenësewa marë ëweikonmahtao. Irëmao itipïponarën erepasa iwetoponna mehtahki.
- 54 Akihpe jipun ënën, jimunu enïjan marë, nërë itipïponarën erepasa tiwetohke nejan. Nërë marë wanunnëhtae wenaeno weipo.
- 55 Aerënoru ërepame nai jipun. Sehken nai jimunu, aerënoru tënësenme marë.

- 56 Akihpe jipun enen jimunu enijan marë, nërë erepasa jiwehto ratoeme nai, jawë marë nepatantën.
- 57 Aeneme rïton Pahko jennonenpë. Aeneme marë wae Pahkopëerë. Irë aporopa nehtan jipun enenenpë, aeneme nehtan jipëerë.
- 58 Irë tëhsen kapupëenonpë. Papakontokon maana enere mërëmeto wateese. Këpëewa nai serë tëhsen enenpë, waesewarën nehtan taanërën,"
- 59 kïnka Jesu Isereujana iwëmontohtao, iwanmarïhtao iija Kapenijan patapo.
- 60 Ma ijomi etatuwë serë apo kïnka tapïiman inarimikahton, "Eeke kato serë? Kutuuma nai," kïnkahto ëija.
- 61 Ma iwanmatohpë iija tïnarimikahtomoja tïpëkënohto Jesu iwarë kïnei. Irëme serë apo kïnka iijane, "Ëenepitati serë jïjomipë?"
- 62 Irë apo emëinjamo ahtao, ekapon apomo mehtahki Kan iwetotomahpë itëtohpa enerïhtao ëëjane, epo tiwehtoponpëponapa?
- 63 Amorehkasan nerepahtën, serë inpunësewa nai wïtoto ipun. Jïjomi tomoreke nai, irë wetapoe ëëjane, aeneme marë rïton irë.
- 64 Mërëme ëhtaone nai jïjomi eponantahton," kïnka Jesu iijane. Ma irë Jesu iwarë kïnei ijomi eponantahton ipitëtoponpëpëerë. Tëkantëne iwarë marë kïnei Jesu.
- 65 Ma serë apopa kïnkankërë, "Irërëjanme serë apo wïka ëëjane, Wïja iwëehtohpora nai wïtototon, jennonenpë Pahko innepïhpëmeta ahtao, wïka ëëjane," kïnka Jesu iijane.
- 66 Ma irënpëpëe tapïïme inarimikahton kïnepanama iweinjepa, akërëto tïtëkoeta kïnei.
- 67 Ma irëme serë apo kïnka Jesu 12 mantomoja, "Ëmëinjamo marëpa manati ëtëkoe jipëe?" kïnka.
- 68 Ma irëmao serë apo kïneu Saiman Pitu, "Tamo, akïjapa ainja mtën? Ëmërëken itïpïonarën erepasa wehto rïton jomi entu.
- 69 Ëepona marë nai ainja. Iripïmïn emë, Kanpëenonpëme ëwehto ainja iwarë nai," kïnka Pitu.
- 70 Ma irëmao serë apo Jesu kïneu. "Jinekantëhpë emëinjamo, Këkantëti 12me, mërëme ëhtaone nai wïripë entu," kïnka.
- 71 (Juresipë kïnëturu, Saiman Isakarija imukupë, 12manonpë mëe. Irë wenae Jesu ekantëne Juresi.)

Jan 7

- 1 Ma irëmao Jesu Karariponkërë kinei. Jurija inonoponapa itëtohpöra kinei. Jujanaton watirise iweike.
- 2 Jujana iwëewehto ipohtë kinei irëmao. Iwëewehto eka Japajapaimë.
- 3 Serë apo kinka akëmihton iija, "Serëpëepa təkë Jurijapona, rımanta ëniri enetome ënarimikahtomoja.
- 4 Irasarënme tiweise ahtao wıtoto, mëerëken tiniri inirëewa nai. Irë apo ëweike ëenepotapa amerarënorotomoja," kinkahto iija.
- 5 Akëmirënton marë Jesu eponata kinei.
- 6 Ma irëme serë apo kinka Jesu iijane, "Jitëto juru nai esewankërë, këpëewa manati ëmeinjamu, ëtëtohkunporëken manati tëewa.
- 7 Serëmaonton ëijeneta iwehtohpora nai. Këpëewa wae wi. Jijetuhto nai, inirikon ripi onankahpëke wija.
- 8 Irëmepa tëtë wëewehtohponapa. Tëewa pitë wae wi. Jijuru nai esewankërë," kinka Jesu təkëmihtomoja.
- 9 Irë apo kahpëpëe Karariponkërë kinei Jesu.
- 10 Ma təkëmihton itëtuwë, Nërë marë iwenaenerëken kintën wëewehtohpona. Irëponato kintën namomenerëken, mëerëëken ihtaone kinei.
- 11 Wëewehtohpona mëe iwëehto inmëne Jujanaton. Serë apoto kinka, "Anpo nai nërë?" kinkahto Jesupë.
- 12 Ma tapiime wıtototon kinëturu tëtäpirerëken ëija Jesupë. Serë apo kinka ihtaonkontokon, "Kurano nërë," kinkahto. Tiwërenoroton kinka, "Owa, wıtoto entahkanerëken nërë," kinkahto.
- 13 Mërëme awaintaoto ëturëewa teese Jujanaton ino iweikonke.
- 14 Ma wëewehto tënëkarënkërësa ahtao. Jesu kintën pakoroimë ekunnënta. Irëmao iwanmato ipitëne.
- 15 Irëpo Jujanaton kinëerekonma Jesupë. Serë apoto kinka, "Anpëe mëe iwanmato etane, sikoropëkënta mëe?" kinkahto ipë.
- 16 Ma serë apo Jesu kineuhti, "Serë iwanmato wija, ëikarë jiwewanmatohta, jennonënpëënonpë serë.
- 17 Kan inehtëhtaerë tiweise ahtao wıtoto, nërë iwarë nehtan iwanmato wija. Aano serë, Kanpëënonpë? Owa, ëikarë? Irëton iwarë nehtan.
- 18 Eikarë wıtotoja ëturuke, irë apo nëturujan tiwëeresaramatomerëken. Këpëewa nai tënënonënpë eresaramapone. Nërëinërë aerën, inentahkaewane nai.

- 19 Imoito ekaramane Mosesi ëëjane Mërëme ëwararëne misaikati. Irëme atõtome manati wajirise?" kinka Jesu iijane.
- 20 "Ma wïrïpë nai aawë," kinka tapïimanton, "Akï nai waarise?" kinkahto iija.
- 21 Ma serë apo kinka Jesu iijane, "Tëinken nai jinïrï rïmantarëken eretato weipo. Irëme mëerekonmati.
- 22 Mure arïpohkato ekaramane Mosesi ëëjane. (Mërëme Aparahkanmao irë tïpitëe.) Irëme eretato weipo murehti arïpohkato kure.
- 23 Mure marïpohkati eretato weipo, Mosesi imoito insaikaewa ëwehtohkonme. Irëme atõtome ëkarautati jipë, kurepa wïtoto rïtohpë wïja, eretato weipo?
- 24 Enehpëpëerëken wïtoto inïrï inkuhtuntëewa ehtë. Aerë iwehtohkasan ipunëhtë," kinka Jesu iijane.
- 25 Ma irëmao Jerusarenpontomohtaonton kïnponohpo, "Mëeinërë watïrëen?"
- 26 Etatë awaintao nïponojan. Mërëme nai inakamaewa eneneton. Mesajame Mëe iwehto ekanïjan eneneton? Owa.
- 27 Mërëme nai Mëe iwëehtoponpë kïwarëne. Irë apota nai Këraisu iwëehto, ipunëhtohpora wïtototomoja," kinkahto ipë.
- 28 Ma irëmao pakoroimë ekunnëntao iwanmarïhtaonkërë iija, arima Jesu kïnjomita. Serë apo kinka, "Aerë wae ëwarëne, jipata marë nai ëwarëne, ëikarëta wëene. Mërëme nai jennonenpë ëwamekene, Nërë aerën.
- 29 Mërëme, Mëe nai jïwarë, ipëerë jiwëepïhpëke. Nërë jennonenpë," kinka iijane.
- 30 Irë apo etatuwë iijane Jesu apëiserehto kïnei. Mërëmeto inapësewa kïnei, ijuru esewankërë iweike.
- 31 Mërëme tapïime ihtaonkon Jesu, epona kïnei. Serë apo kinka, "Mesaja iwëehtuwë rïmanta rïto iija, mëe inïrï iwaemo nehtan? Owa," kinkahto.
- 32 Ma irëpë wïtototon iwëetapikato etatuwë Parasitomoja. Irëmao tïsikoutukon ennone Kan entuton, Parasiton marë, Jesu apëhtomere.
- 33 Ma serë apo kinka Jesu, "Akërera wae ëhtaone, serënpëpëepa wïhtae jennonenpëjapa.
- 34 Irëmao kïwatahkire, mërëme jëposewapa mehtahki. Jitëtohpõna itëtohpõra manati," kinka Jesu iijane.
- 35 Ma irëmao serë apo kinka Jujanaton ëija, "Ajahpa mëe nïtën inëposewapa kïwehtohkonme? Jujanatomohta nïtën? Owa. Kërikijana inonopõna nïtën? Namoro iwanmatome iija?
- 36 Eke kato serë iija? 'Kïwatahkire, mërëme jëposewarënpa mehtahki?' kato. 'Jitëtohpõnapa itëtohpõra manati,' nkan marë kïjane," kinkahto.

- 37 Ma irasarën weipo, iwëewehto apënatomao. Irëmao Jesu kïnesokahtë. Serë apo kïnka arima, "Anohpe ninaepainjan, nërë apon iwëepïse wae wïja tijokï enihtome.
- 38 Akïhpe jepona ahtao nërëpëerë tuna iwëtanmë apon nëentamatan, erepasa rïton irë, imenuhtëhpëtaerë," kïnka Jesu iijane.
- 39 Irë apo kïnpono Amorepë. Ëwë tëponantomjoja apëhtohpë. Irëmaorë inekaramaewa kïnei ëeresaramaewankërë Jesu iweike.
- 40 Ma ijomi etatuwë iijane serë apo kïnka tiwërënoroton, "Aerë mëe iwëepïhpë Kan jomi iponose," kïnkahto.
- 41 Ma tiwërënoroton serë apo kïnka, "Mesaja Mëe," kïnkahto ipë. Ma tiwërënoroton marë serë apo kïnka, "Ekapon apo Kararipëe Mesaja ne? Owa?" kïnkahto.
- 42 "Serë apo imenuhtëhpë, 'Teihpë itïpïrënme nehtan Mesaja. Petërihkenpëe Teihpë patapëe nehtan,' kato," kïnkahto ëija.
- 43 Ma irë apo wïtototon kïnëtajaka Jesupë.
- 44 Ihtaonkon marë watïrisere kïnei, mërëme namoro ipëhta kïnei.
- 45 Ma irëmaopa Sikoututon kïnerama, Kan entutomojapa, Parasitomoja marëpa. Serë apoto tïikae ennonenpëton, "Atïtome mëe innesewa mehti?" tïikaeto.
- 46 Ma serë apoto tëuse iijane, "Mëe apo tiwëturëen, waken nai wïtototomohtao," tïikaeto.
- 47 "Pëe ëmëinjamo marë aamërënpoti?" tïikaeto iijane.
- 48 "Wïtoto enenetomohtaonton Mesajame mëe iwehto epona nai? Owa. Parasitomohtaonton marë, Mesajame mëe iwehto epona marë nai?"
- 49 Owa, waken. Këpëewa nai paponoton. Pëera nai namoro tëkeimaenme," tïikaeto.
- 50 Ma ihtaone teese Nikorimë. Nërë Jesuja itëhpë. Serë apo tïikae,
- 51 "'Wirïpëme nai mëe kakë,' nkan kïnmoikon wïtoto iwehto ikuhtuntërankërë ahtao? Inïri ikuhtuntërankërë ahtao marë? Owa," kïnka Nikorimë.
- 52 Ma irëme serë apoto tïikae iija, "Ëmë marë Kararipëenonpë? Imenuhtëhpë imeneka, 'Kan jomi iponone tëesewa nai Kararipëe,' kato," tïikaeto.
- 53 Ma irëmaopato amerarë tetïrikae, tipakorokonponapa.

Jan 8

- 1 Ma këpëewa Jesu, Orehpi pïïponahkasan kïntën.

- 2 Awainahtuwë kintēnpa pakoroimē ekunnēntahpa. Irēpo ahtao tapiime wītoton kinēmon iija. Irēmao kinētahpaka iwanmatome.
- 3 Irēmaoto wēri enene Tīmoijen iwarētoton, Parasiton marē, iwēsaremarīhtao tēpēsē iijane wēri. Irēme tapiimanton irowē wēri iparahtēponeto.
- 4 Serē apo kinkahto Jesuja, "Enpane, mēe wēri iwēsaremarīhtao apēihpē.
- 5 Mēe apon, 'Watīrikē tēpuke,' kato, tīmenuhtēe Mosesija kinmoikomohtao. Irēme eke nai irē ēēja?" kinkahto Jesuja.
- 6 Ma irē apoto Jesu ikunere ekapokehkatome irēpē. Mērēme tantikīrehtē kinei Jesu, tēinjake nono imenuhtēne.
- 7 "Eeke mipunē," katuwēnkērēpa iijane iija, irēmaopa Jesu kinēparahtē. Serē apo kinka iijane irēnehka, "Iripīmīn ēhtaone ahtao, nērē aponoja tēpu emato ipitēpotē mēepona," kinka.
- 8 Irēmaopa tantikīrehtē kinei nono imenuhtētomepa.
- 9 Mairē apo ijomi etatuwē iijane, ipiimaponekon onkenta teese. Irēmaopato tēinpanē kinētaaka, waporēnpa tamusanton kinētīrika. Irēmao wērimaken kinei Jesu irēpo.
- 10 Irēmepa kinēparahtē Jesu, serē apo kinka wērija, "Kami anpo nai wītoton? 'Wiripēme emē,' kaneton ēēja, waken nai?" kinka Jesu wērija.
- 11 "Aa, Tamo, wakento nai," kinka wēri. "Ma wī marē wae, irē apo kaewa. Tēkēhkasampa ēripīhpēpa inonta," kinka Jesu.
- 12 Ma ēwēsa serē apo kinēturu Jesu wītototomoja, "Nonoponton iturinme wejae. Akīhpe jakērē nītēn, nērēpa ewarunuhta tēewarēn nehtan. Tīturikehkasanehtan, erepasa rīton iturinme nehtan," kinka.
- 13 Ma irēme serē apo kinka Parasiton iija, "Ēikarē ēweiponopīhpēke, irēme nai kahpēmerēn ēwēiponohto," kinkahto Jesuja.
- 14 Ma serē apo Jesu kinēuhti, "Ēikarē jiwēiponopīrihtao irēmao ipaato nai. Mērēme jiwēehtoponpē jiwārē iweike, ipaatota nai jiwēiponoto, sehken nai jītētohpā jiwārē marē. Kēpēewa manati jiwēehtoponpē ēwamekene nai, sehken nai jītētohpā ēwamekenne marē.
- 15 Wītoto iwēhpunēhtohke mikuhtuntēti wītoto inīri. Kēpēewa wae wī, wītoto inkuhtuntēewa wae.
- 16 Mērēme ikuhtuntērihtao wīja, irēmao aerē nai ikuhtuntēto wīja. Wīirēkenta jiwēike, jennonēnpē Pahko marē ēenekaken ainja iweike.
- 17 Serē apo nai imenuhtēhpē ēnmoikomohtao. '2me iwarētoton ijomi ētaerē ahtao aerē nai irē,' kato.

- 18 Irëme wiiire tēiponōjāe, jennonēnpē Pahko niponōjan marē jipē, 2me iwehtome," kīnka iijane.
- 19 Ma irēmaoto serē apo kīnka iija, "Anpo nai papa?" kīnkahto. "Pahko nai ēwamekene," kīnka Jesu, "Ēwarēne wī ahtao, Pahko marēmo ēwarēne ei," kīnka.
- 20 Ma irē apo Jesu kīnjomita, pakoroimē ekunnēntao ahtao. Karahkuri enī patoro ahtao Kanja ekaramato. Mērēmeto inapēsēwa kīnei watīritome, ijuru esewankērē iweike.
- 21 Ma tēinkenpa serē apo kīnka Jesu, "Wīhtahpae, irēme jītētuwēpa kīwatahkire, mērēme ērīpīhpēkontaonkērē wametahki. Irēme jītētohpōna itētōhpōra metahki," kīnka.
- 22 Ma irēme serē apo kīnka Jujanaton ēija, "Ēikarē mēe wanētijan? Irējanme, 'Jītētohpōna itētōhpōra mehtahki?' nkan," kīnkahto.
- 23 Ma mērēme serē apo kīnkankērēpa Jesu, "Epinēn ēmēinjamo, wīirē ēepoenōnpēkon. Ēmēinjamo nonopontomohtaon. Kēpēewa wī nonoponta.
- 24 Irēme 'Ērīpīhpēkontaonkērē wamehtahki,' wīkae ēējane. Nēērērē wīihta kato eponata ēweikonke. Ērīpīhpēkontaonkērē wamehtahkīihta," kīnka Jesu iijane.
- 25 "Ma akīrēnkenehkatē ēmē?" kīnkahto iija. Ma serē apo Jesu kīneuhti, "Akī wī? wīkaneirē ēējane. Nēērēme wae.
- 26 Tēērē nai jinponopīre ēwehtōhkon rīpīpē. Mērēme jinetahpērēkenwiponōjāe wītōtotōmoja, jenonēnpē jomi aerēnme nai, kīnka.
- 27 Ma tīpapapē iponōhto iija inpunēsēwato kīnei.
- 28 Ma irēmao serē apo kīnka Jesu, Kan iwetotomahpē aramatuwē ēējane, irēmao ēwarēne nehtan. Ēikarēta marē Jinīrī ēwarēne nehtan. Pahkoja jīwanmatopōnpētaerē wiponōjāe.
- 29 Jennonēnpē Jakērē nai. Jinontaewa nai Mēe. Inehtēhtaerērēken Jinīrī epī iweike," kīnka Jesu.
- 30 Irē apo iponopīrīhtao tapīimeto Jesu epona kīnei.
- 31 Ma irēmao serē apo kīnka Jesu Jujanatōmoja, tēpona iweihpētōmoja. "Ēwanmatopōnpēkon wīja innontaewa ēmēinjamo ahtao, irēmao aerē jīnarimikarēnme mehtahki.
- 32 Irēmao aerē jomi mipunēhtahki, irēnpēpēe aerēn ipunēhto ēējane aapumakatahki," kīnka iijane.
- 33 Ma irēmaoto serē apo kīnka iija, "Aparahkan epantome nai ainja, irēme wītōtotōmoja nai ainja apurūtohpōra penarē. Irēme atītome 'Aapumakatahki,' mīkan ainjaja," kīnkahto Jesuja.

- 34 Ma serë apo Jesu kineuhti, "Aerë nai serë jijomi, aanohe neripiman, namoro iripi ipëetomerëken nejan.
- 35 Taanerën nai tëntu ekahtaota ipëeto. Këpëewa nai inukurën, taanerën nai tipapa irenao.
- 36 Irëme Kan inukurënneja aapumakatuwëne, irëmao aerë apumakahpëmerën mehtahki.
- 37 Aparahkan epanto emëinjamoro jiwarë, mërëme manati wajirise, jijorni ipatanna iweike awëne.
- 38 Pahko ekatao jiweimahtao jinenehpërë wiponojæ ëëjane. Sehken papakonpëe ënetahpëkon mirijati," kinka Jesu iijane.
- 39 Ma serë apopato kineu. "Kipapakonme nai Aparahkan," kinkahto. Irëmao serë apo Jesu kineuhti, "Aparahkan iparinpëme ëweikonmahtao, irëmaomo Aparahkan inirihpëtaerë ënirikon ei.
- 40 Wii aerën jomi wipono ëëjane, Kanpëe jinetahpë. Mërëme manati jeremakesewa. Irë apota Aparahkan inirihpë teese.
- 41 Papakomoron iniri aporo marë nai ënirikon," kinka Jesu iijane. "Ma paponu mukumeta nai ainjaihta. Tëinërë nai ainja ipapa, Kanrëken," kinkarehpato Jesuja.
- 42 Ma irëmao serë apopa kinka Jesu iijane, "Papakonme Kan ahtao, irëmaomo jije mehti. Kanpëe jiwëepihpëke sarë. Ekarëta wëene, nëërë jennone.
- 43 Irëme atitome jijomi awaintaota nai ëëjane? Jijomi ipunëhtohpora iweike ëëjane.
- 44 Wiripë itamu ijanoro emëinjamo. Irëme papakon injanopihpëtaerë ëweikoe manati. Watinirisan nërë, ipitëtoponpëpëerë. Aerën jomi inontane. Aerën jomi nai waken mëe awë. Nërëja tënakë iponopirihthao, tëmëmarë nai, tënakëenmerën iweike. Irëme nai tënakëenton ipapame.
- 45 Irëme aerënoru iponopirihthao wija jeponata manati.
- 46 Akï nai ëhtaone jiripi enenenpëme? Owa. Aerënorome jijomi iweirihthao, irëme atitome jeponata manati?
- 47 Kan ijanoroton, Kan ijomi etan. Kan ijanorometa ëweikonke, irëme Kan jomi inetaewa manati," kinka Jesu iijane.
- 48 Ma irëmao serë apo Jujanaton kineu, "Owa, ainjahkasan nai aerënme. Samerijana emë wiripë inawënma?" kinkahto iija.
- 49 Ma serë apo Jesuja tëusene. "Owa, wiripë nai jawëta. Pa hkohkasan weresaramae. Irëme wae ënenepekene.

- 50 Ëikarë wae jiwëeresaramaseta, mërëme täärë nai jeresaramapone. Nërë wītoto iwehto onankane.
- 51 Aerë nai serë jijomi, 'Akīhpe jijomi imoijan, nërë apon waiwehto ineposewa nehtan'" kinka Jesu iijane.
- 52 Ma irë apo etatuwë Jujanatomoja, serë apo kinkahto. "Ma meinjarë kure ainja iwarë, wīripë aawë iwehto. Pena Aparahkan wateese. Sehken Kan jomi ipononenpëton, irëme 'Akī jijomi imoijan nërë apon waiwehto inkusewa nai,' mīkare.
- 53 Kīpapakon Aparahkan iwae ewētīrisere manan? Pena nërë wateese, Kan jomi ipononenpëton marë wateese. Akīme mēekanījan?" kinkahto Jesuja.
- 54 Ma serë apopa Jesu kīneuhti. "Ëikarë jiwëeresaramarihtao, irëmao ipaato nai jiwëeresaramato. Pahkohkasan jeresaramapone, 'Nërë jineponanmame nai,' mīkatire.
- 55 Nërë nai ewamekene. Kēpēewa wae wī, nërë nai jiwarë. 'Jiwame nai mēe' katuwë wīja, irëmaomo tēnakēe wei ējaporonepa. Nërë nai jiwarihta, ijomi marë wimoijae.
- 56 Papakon Aparahkan kīnēewakīnma jenehpēke. Mēe iwarë weine, irëme sasame kīnei," kinka Jesu iijane.
- 57 "Ma 5ome irantaewankērë manae," kinka Jujanaton Jesuja, "Irëme Aparahkan menene?" kinkahto iija.
- 58 Ma serë apo Jesu kīneuhti, "Aerë nai serë jijomi, Aparahkan enusewankērë ahtao irëpo wejae," kinka.
- 59 Irëmao Jujanaton tēputon itomekanere, Jesupona ematomere iijane. Mērēmepa Jesu kīnētonan iranmenepa kīntēn pakoroimēpēepa.

Jan 9

- 1 Ma tītērīhtao kīrī enene Jesu. Tēnuruhpēpēerë enura teese.
- 2 Irëme serë apo kinka inarimikahton, "Enpane akī irīpīhpējanme nai mēe tēnuruhpēpēerë enura? Owa ëikarë nai? Owa tīpapajanme?" kinkahto ipē.
- 3 Ma serë apo Jesuja tēusene. "Tīrīpīhpējanmeta mēe tēnuse enura. Tīpapa irīpīhpējanmeta marë, kaarime tīwehto enepotomehkasan Kanja irë aponme nai mēe tēnuse," kinka Jesu iijane.
- 4 Anao ahtao jennonēnpē orokome iwehtohpē kītati, ewēsa koko nehtan irëmao orokome iwehtohpora nai wītoton.
- 5 Nonoponkērë ahtao wī, nonoponton iturime wejae," kinka iijane.
- 6 Ma irë apo kahpēpēe, pito kinka nonopona. Irëke tawa akurēne. Irë rīne kīrī enupo.

- 7 Serë apo kinka iija, "Tëkë Sairon tunahka ewesukatome," kinka iija. (Ennohto kato Sairon) Irëme kīrī kīntēn tēnu isukatome.
- 8 Ma irëmao serë apo kinka imoitihon, ërepapë ërekonmatë iwehtohponpë enenenpëton namoro. "Mëeinërë ërepapë ërekonmatononpë?" kinkahto ipë.
- 9 "Aa," kinka ihtaonkon. Ma serë apo kinkahto tiwërenoroton. "Owa, ijaponoken mëe," kinkahto. Irëme serë apo kinka enupininpë, "Pëe nërë Wīihta," kinka iijane.
- 10 Ma irëmao serë apoto kinka iija, "Ekeken ëenuta?" kinkahto iija.
- 11 Ma serë apo enupininpë kineuhti, "Kīrī, tawa rī jenupo, 'Esukata Saironhka,' nkan wīja. Nërë ejatēn wītoton Jesume. Irëme esukae wītēn. Irëme jiwesukatuwë tēnuke wei," kinka iijane.
- 12 "Anpo nai nërë," tīkaeto iija. "Kena, jiwame nai," tīkae iijane.
- 13 Ma irëmao enupininpë tēnese iijane Parasitomoja.
- 14 Eretato weipo tawa rīne Jesu, enupin enuhtanihpotome.
- 15 Irëme serë apo tīkae Parasiton iija, "Ekapon apopa tēnuke mei?" tīkaeto iija. "Ma nërë tawa rīne jenupo, irēnpēpēe jenu wisukane. Irëme tēnuke wae," tīkae iijane.
- 16 Ma serë apo tīkae Parasitomohtaon, "Kanjanmeta nai mëe. Enetëkë, eretato wei isaikan," tīkaeto Jesupë. Mërëme tiwërenoroton tīkae serë apo. "Ekapon apo iripīman rīmanta rījanëirë?" tīkaeto. Irë apo tiwëtajakae Parasiton.
- 17 Ma irëme serë apo tīkaenkërëpato enupininpëja, "Eke mīkan... mëepë? Ëmërë inenuhtanihpohpēmepa ëweike?" tīkaeto iija. "Owa, Kan jomi iponone mëe," tīkae iijane.
- 18 Ma wapo enura iweihpēpēe enutanihpotoponpëpa, Jujanaton inekanihpekenkërë teese, ipaparīja ëturëewankërë ahtao imamarīja marë. Irëme enupininpë ipapa, imama marë tomohtëe iijane.
- 19 Irëme tiponohpoe iijane. "Ënmuku mëe," tīkaeto iijane. "Enura enuruhpë mëe? Ekapon apo mëe nenen meinjarë?" tīkaeto iijane.
- 20 "Ma ainja iwarë nai mëe, ainja imuku. Enuhtoponpēpēerë enura mëe," tīkaeto iijane.
- 21 "Mërëme ekehpe tēnuke mëe nei meinjarë? Irë ainja iwame. Akī mëe enuhtanihponenpëpa? Nërë marë nai ainja iwame. Katëkëhkatë iija, muremenkërëta nai, irëme ëikarë nēiponojan ëëjane," tīkae ipapa, imama iijane.

- 22 Irë apo tīikae ipapa, imama marë Jujanaton ino iweikonke. Serë apo Parasiton inehtë wapo, "Akīhpe Kēraisume nai mēe," kaneton namonpë akamatanto tīwēmontohtkontao, kato.
- 23 Irëjanme iponohpohtë iija, "Muremenkērëta nai mēe," tīikae ipapa iijane, imama marë.
- 24 Ma irëmaopa tomohtëpoenkērë iijane enupīnīnpë. Serë apopato tīikaenkērë iija, "Kanhkasan eresaramakë. Mēe Jesu irīpīman ainja iwarë," tīikae Parasiton iija.
- 25 Ma serë apo Parasiton tēuse enupīnīnpēja, "Irīpīme mēe iwehto jiwame nai. Serērēken jīwarë. Wapo enura wei, meinjarë tēnūke wae," tīikae iijane.
- 26 Ma irëmao serë apopato tīikae iija, "Eekerēnken ēēriirë? Atīkerēnpa ēenutanīhpo?" tīikaeto enupīnīnpēja.
- 27 Ma serë apo tīikae enupīnīnpë, "Wapo wipono, irë eponata mehti. Atītomepa manati etasenkērë? Nērë inarimikanme ēweikoe manati?" tīikae iijane.
- 28 Ma irëmao mēepë tēnēnēse iijane. Serë apo tīikaeto iija, "Ēmērë manae, nērë inarimikanme. Kēpēewa ainja, Mosesi inarimika.
- 29 Kan tīwētūrēe Mosesija, irë ainja iwarë. Mērēme kītati, nērë iwēehtoponpēpē inpunēsēwa," tīikaeto enupīnīnpēja.
- 30 Ma irëmao serë apoto tēuse enupīnīnpēja. "Pēē, kure tēerekonmae ēpēkēne. Atītome nai mēe iwēehto ēwamekēne? Nērēpa jenuhtanīhpo.
- 31 Serë kīwarēne. Irīpīmantōn ijorni ineusewa nai Kan, mērēme inehtëhtaerē eponan teesen, nērë ijomi eujan Kan.
- 32 Wapo enura enuruhpē enutanīhpoto inetaewa kehtëne penarë.
- 33 Irēme Kanpēenonpēmēta ahtaō mēe, tīrītohtporamo ei iija," tīikae enupīnīnpë iijane.
- 34 Ma irëmao serë apo tēuhse iijane enupīnīnpë. "Akīhperē ēmē ainja iwanmaneme. Irīpīrēn ēmē ēenuruhpēpēerē," tīikaeto iija. Irēme iwēmontohtpē takamae iijane.
- 35 Ma "Enupīnīnpë takamae iijane," kato etatuwē Jesuja, irëmao mēe iwane. Mēe epohtuwē serë apo kīnka iija. "Kan iwetotomahpē epona manan?" kīnka.
- 36 "Akīhperē nērë, iponohkēnpa wīja epona jīwehtome," kīnka enupīnīnpë iija.
- 37 Ma serë apo kīnka Jesu iija, "Meinjarë menen, nērë nēturujan ēēja," kīnka Jesu iija.
- 38 Ma irëmao serë apo kīnka Jesuja. "Aa, Tamo, ēepona wae." Nērēnpë kīnanota Jesu enpata rasaporo epona iwehtome.

39 Ma irëmao serë apo kinka Jesu, "Witoto iwehto röpï onankatome wëepï serëpona. Enupïnton enutanïhpotomepa. Tënukemïnpëton enura tïripotome marë," kinka iijane.

40 Ma irëpo kïnahkë Parasiton Jesu ijomi etakënkento. Irëmeto serë apo kinka, "Ainjapë enura mïkan?" kïnkahto Jesuja.

41 Ma serë apo kinka Jesu iijane, "Enupïnme ëmëinjamo ahtao, irë maomo ëripïhpëkon waken ei. Mërëme 'Jiwarë,' mïkatire, irëjanme ëripïhpëkon tëërënkërë," kinka iijane.

Jan 10

1 Ma aerë nai serë jïjomi, "Akïhpe nai wïkapuimë apuruto otahtaerë ëmëinjewa tïwërën weinje nëmëinjan, nërë apon aminëne.

2 Këpëewa nai otahtaerë ëmënke. Nërëhkasan wïkapuimë apëremïrën.

3 entapuru irowakan enene, mëe iwëmëntome. Mëe jomi inmëjan wïkapuimëton, irëmao ekakontaerë tëkïton amohtën, ipatakatohkonme iija.

4 Tëkïton ipatakatuwë iija, irëmao iwapone nejan akenahtëtohkonme. Irëme nërë iwekenan wïkapauimëton, Mëe jomi iwarëne iweike.

5 Tïwërënoru akërëto nai tëewarën, iweinjhkasanpato netainkan, ijomikon iwamekene iweike," kinka Jesu.

6 Irë apo iponohtohke kïnpono Jesu iijane, mërëmeto inpunësewa kinei iponohto iija.

7 Ma serë apo kïnkankërëpa iijane. "Aerë nai serë jïjomi, wïirë wejae wïkapauimëton ota apurutome.

8 Wïkapauimëton eponata teese amerarë jiwapononpëton, aminëneme iweikonke.

9 Wïirë wejae ota apurutome. Anohpe nëmëinjan ota apumakahpëtaerë, nërë apon ipïnmatan. Nërë apon nëmëinjan, nipatakapotan marëpa iwëewehtohkonme.

10 Aminëneton nejan aminëhtome, watïrïtome, ihkërënmatome marë. Kapopïnme wëepï aeneme tïrïnekonme. Aerënme aeneme tïriponekonme marë.

11 Wïkapauimëton apërënme wejae kuranomerën. Tëkïton ipëntakanme erepasa tïwehto ekaraman kurano apërënkön.

12 Këpëewa nai tïrepehkerëken orokoman, wïkapauimë apëremeta nai. Irëme woohpë iwëehto enetuwë iija, wïkapauimëton inën tïwetainkatome. Irëmao wïkapauimë apëjan woohpë, nijapërëkapoti marë.

- 13 Nërë netainkan türepentëserëken tüweike. Wikapauimëton ipinëta," kinka Jesu iijane.
- 14 "Wikapauimëton apërenme wejæ kuranomerën. Irëme nai jekiton jiwarë. Jekiton iwarë marë wae.
- 15 Pahko iwarë jiwehto aporo, sehken wï Pahko marë jiwarë nai. Aeneme jiwehto wekaramae jekitonjanme.
- 16 Tiwërënoroton marë jekime teesenton. Namoro jekitomohtaotaikenkërë nai. Namoro enehpose marëpa wae. Jijomi eponato nehtan, irëmao tëinanme jekiton nehtan, tëinanme apërenkon iwehto aporopa.
- 17 Serëjanme nai Pahko jije, jiwehto ekaramake wïja, erepasa wehto apëhtomepa wïja.
- 18 Tikaarike, aeneme jiwehto inapësewa nai tiwërënoroton. Wihkasan wekaramae jintapëerë. Tikurunke jirihpëke Pahkoja, irë apon rïtonme tikaarike jirine. Irëjanme erepasa jiwehto wekaramae, erepasa jiwehto marë wapëhtahpae," kinka Jesu iijane.
- 19 Ma ijomi etatuwë Jujanatomoja, irëmaopato Jesupë kinëtajakankërë.
- 20 Serë apo kinka tapïimanton ihtaonkon, "Wiripë nai mëe awë. Nërë nijorohpannëjan. Atitome manati ijomi etase?" kinkahto.
- 21 Këpëewa ihtaonkontokon kinka, "Wiripë inawënma ijomi apota nai mëe ijomi. Ekapon apomo wiripë inawënma, enupïnton enutanïhpoi?" kinkahto ipë.
- 22 Ma ëwë Jujanaton iwëekaramato iwëewehtomao, Jerusarenpopa Jesu kinei. Irëmao kinahkë Risenpëmao.
- 23 Pakoroimë ekunnëntao kinurakanun Jesu, Saramoni inapuruhpëhtao.
- 24 rëmao Jujanaton kinëmon iija. Serë apo kinkahto iija, "Ahtarë akëresa ëwehto inponosewa manan? Këraisume ëweimahtao awaintao ëiponohkë ainjaja," kinkahto Jesuja.
- 25 Ma serë apo Jesuja tëusene "Wiponopïrepeihta, mërëme ënekanihpekene nai. Pahkojanme nai rïmanta rïto wïja, irërë wiponopïre ëëjane.
- 26 Mërëme jeponata manati, jekitomohtaota ëweikonke.
- 27 Jekitomoron jijomi etan. Namo marë nai jiwarë, irëmeto nitën jakërë.
- 28 Itipïponarën erepasa iwehtohkon marë wekaramae iijane. Irëmeto erisewarën nehtan. Einja sikatohpora wae tiwërënorolja jekitonpë.
- 29 Iwaenonna nai Pahko, namo ekaramanepë wïja. Irëme nai Pahko einjapëe isikatohpora amerarënorotomoja.
- 30 Ëenekaken nai ainja, Pahko marë," kinka Jesu iijane.

- 31 Ma irëmaopato tēpu itomekanenkērere Jesupona ematomere.
- 32 Irëmao serë apo kinka Jesu iijane, "Iijeta rīmanta wenepo ëējane monoton marë, Pahko inirihpë irë. Irëme aano jinirijanme manati wajirise tēpuke" kinka.
- 33 Ma serë apoto kinka Jesuja. "Irëtonjanmeta tēpu emase nai ainja ëepona. Kan mihkērënmae ëjomi rīpīke. Witotorēken ëmë, mërëme Kan apo mëtirijae," kinkahto Jesuja.
- 34 Ma serë apopa Jesu kineuhti, "Serë apo nai ënmoikomohtao timenuhtëe, 'Ineponanmakonme ëmëinjanmo wīka ëējane,' katoponpë Mosesija.
- 35 'Ineponanmakonme manati,' kinka Mosesi, Kan ijomi apëinenpëtomoja, isaikapinme Kan jomi iwehtome.
- 36 Irëjanme atitome, 'Kan mihkērënman, ëjomi rīpīke,' mikati. 'Kan mukume wae,' kahpëke wīja. Pahko inekantēhpë Wī tījanorome, inennokihpë marë Wī serëpona.
- 37 Pahko iniritaerëta jinirī ahtao, irëmao jeponata ehtë.
- 38 Këpëewa Pahko iniritaerë jinirī ahtao, irëmao wījanmeta jepona ehtë, rīmanta rītojanmehkasan wīja, ënekanihpekeneta tiritë. Pahko jawë iwehto ëwarëne iwehtome, Wī marë Pahko awë jiwëhto," kinka.
- 39 Irëmaopato Jesu apëisere kinei, mërëmepa kinamohkati.
- 40 Irënpëpëepa kintën Jesu Jorën mënpëkënponapa. Wapo wītotonon enmëntoponpëponapa Janja kintën.
- 41 Irëpopa tapiime wītotonon kinëmon iija. Serë apopato kinka. "Rīmanta inirëewa kinei Jan, mërëme aerënme amerarë mëepë ijomihpë," kinkahto ëija.
- 42 Irëpo tapiime Jesu eponato kinei.

Jan 11

- 1 Ma wītoto ësenë teese, Rasare mëe eka. Iwërihton meeri, Marëtë marë. Petani ipatakon eka.
- 2 Kītamukon ihpu ikainënenpë Meeri, tiputupëkepa unnaniikaponenpë. Mëesan ipipi ësenë teese Rasare.
- 3 Irëme iponone tēnnose iijane. Serë apo kinka inennokihpëkon, "Tamo ëpunujanoro nai ësenë," kinkahto iija
- 4 Ma irë etatuwë Jesuja, serë apo kinka iijane. "Mëe nai ësenë watīwehtomerënta, Kan iwëeresaramatomehkasan. Kan inmuku iwëeresaramatome marë," kinka.
- 5 Marëtëton ipinë kinei Jesu, ipipi Rasare marë.

- 6 Mërëme Rasare eka etatuwë iija, irëponkërë kinei 2 weiponarën.
- 7 Ma 2 wei iwehtuwë, serë apo kinka Jesu tinarimikahtomoja, "Nnpa, kītētēnepa Jurijaponapa," kinka.
- 8 Ma serë apo kineu inarimikahton, "Owa Enpane, oni kokoinjarë irëpo ëweimahtao, Jujanaton waarisere kinei. Irëme atitomepa manan ëtësenkërë?" kinkahto Jesuja.
- 9 Ma serë apo kineuhti Jesu, "12 jurumenkërë nai anao iwehto. Aanao wītoto itërihtao anotaewa nai, awaintao weija tirihpëke.
- 10 Koko wītoto itërihtaohkasan nanotan, iweinna iweike," kinka.
- 11 Ma irë apo kahpëpëe, serë apopa kinkankërë iijane, "Kimoitikon Rasare nēnijan, irëjanmepa wītëe enpakatomepa," kinka iijane.
- 12 Ma serë apoto kineu inarimikahtomohtaon, "Tamo, mēe iwēnihto kure nai, irëmaopa mēna nehtan," kinkahto.
- 13 Këpëewa Jesu kinēturu waiwehtohpë. Mërëme iwēnihtohpëkëken Jesu ijomi ekanine namoro.
- 14 Irëme awaintao kinpono, "Rasare nai wateese," kinka.
- 15 "Jiwame Rasare waiwehto kure wija, kure marë ëējane, jepona ëwehtohkonme irëpë. Nnpa kītētēne iija," kinka Jesu tēkērëntomoja.
- 16 Ma irëmao serë apo kinka Tamasi inarimikatomoja, (nërë ejatën wītoton munuimanme) "Ma nnpa kimēinjamo marë kītētēne, wakiwehtohkonme akërërë," kinkare Tamasi.
- 17 Ma Jesu ituntatuwëpa, "4 weime nai Rasare onantoponpë," kato etane Jesu.
- 18 Maatahken Petani pata Jerusarenpëe 3 kiromeitërëken.
- 19 Tapiime Jujanaton tiwëmoinje Marëtëtomoya, Meeritomoja marë, emuhkehkatokonmepa ipipikon waiweihpëke.
- 20 "Jesu nejan," kato etatuwë Marëtëja, titëe epose. Këpëewa teese Meeri pakorotaorëken.
- 21 "Tamo," kinka Marëtë Jesuja, "Serëporo ëmë ahtao pihkomo waesewa ei.
- 22 Mërëme serë apo wipunëjae. Atisehpe ëweimahtao meinjarë, irë ekaramatan Kan ëëja," kinka Jesuja.
- 23 Ma serë apo kinka Jesu iija. "Pipipa naunjan," kinka.
- 24 Ma serë apo Marëtë kineu. "Jiwarë pihkopa nauntan ëwë wenaenno weipo ahtao," kinka.

- 25 Ma serë apo kinka Jesu iija, "Witoto enpakaneme wejae, erepasa rïtonme marë. Anohpe jepona ahtao, nërë apon erepasa nehtanpa, watiweihpëpëe marëpa.
- 26 Anohpe erepasa tiwehtohke nejan, jepona iweihpëke, nërë apon waesewarën nehtan taanerën. Irë nai ënekanihpehta?" kinka Jesu Marëtëja.
- 27 "Aa Tamo, Mesajame ëwehto epona wae, tiwëesen Kan inmukurën Ëmë," kinka Marëtë Jesuja.
- 28 Ma Irë apo kahpëpëe iija kintënpa Marëtë, təkëmi amohtëepa. "Kënpane nai ëije," kinka iija mëerëëken.
- 29 Irë apo etatuwë Meerija sameken taunje. Irëmao kine Jesuja.
- 30 Patapona ituntaewankërë kinei Jesu. Marëtëja tēpohtoponpëpororëken kinei.
- 31 Pakorotao Jujanaton teese Meeri ekatao, emuhkehkaneton namoro. Irëme sameken Meeri aunto enetuwë iijane, itëto marë, irëmao marëto titëe. Tipipi ekepïhpë onantoponpëponapa ësenae itë, tēkanisere iijane.
- 32 Ma Jesu enetuwë Meerija, iija itëtuwë marë, ihpupona teejuka. Serë apo kinka, "Tamo serëporo Ëmë ahtao pihkomo waesewa ei," kinka Jesuja.
- 33 Ma Meeri iwësenato enetuwë Jesuja, akërë Jujanaton iwësenato marë, irëmao tēwë ëmume kinei, kinëeretëu marë.
- 34 Serë apo kinka iija, "Anpo monanti?" kinka Jesu iija. 'Tamo ene Ohkë," kinka iija.
- 35 Irëmao Jesu marë kinësenena.
- 36 Irëmao serë apo kinka Jujanaton ëija, "Enetë, kutuuma mëe ipinë," kinkahto Jesupë.
- 37 Këpëewa serë apo kinka ihtaonkontokon, "Enupm enuhtanihponepa Mëe, irëme atitome nërë waesewa inirëewa kinei?" kinkahto.
- 38 Ma kutuuma tēmukuruhtaonkërë ahtao Jesu kintën onantoponpëpona. Tëpu otahtëhpëtao kinahkë ekepïhpëTiwërën tëpu kinahkë entapurume.
- 39 "Tëpu apumakatëkëne," kinka Jesu iijane. "Owa Tamo," kinka Marëtë, waiweihpë iwëri, "Meinjarë tipokine nai, 4 wei ikomamihpëke ," kinka Jesuja.
- 40 Ma irëmao serë apo kinka Jesu iija, "'Jepona ëmë ahtao Kan iwëeresaramato menetae,' kaewa wei ëëja" kinka Jesu Marëtëja.
- 41 Irëme tëpu entapuru tapumakae iijane. Irëmao kawë kinëehpë Jesu. Serë apo kinka, "Napohpa Pahko jijomi etahpëke ëëja.
- 42 Jiwarë jijomi inetakesewa ëmë, mërëme ënennokïhpëme jiwëhto epona namoro iwehtome, wikae ëëja," kinka.

- 43 Ma irë apo katuwë Jesuja, serë apo kinka arima, "Rasare epatakahpa," kinka.
- 44 Irëmaopa waiweihpëre kinepataka. Renen pooke einja tameinjeken, ihpu amentopon-pëtaorëpa, enpata ipoontëtoponpëtaorë marëpa tepatakae Rasare. Ma irëmao serë apo kinka Jesu iijane, "Amenkatëhpane, itëtomepa," kinka.
- 45 Ma irëjanme tapiime Jujanaton Jesu epona kinei, Meeriton emuhkehanenpëja Jesu iniri enehpëke.
- 46 Këpëewa ihtaonkontokon kinei. Parasitomojahkasanto kintën Jesu iniri iponose.
- 47 Irëmao Jujana eneneton timonpoe Kan entu rasarëntomoja Parasitomoja marë. Serë apo kinkahto, "Kahpëmerën kinirikon rïpon mëe, iijeta rïmanta rïtohke iija.
- 48 Mëe inakamaewa ahtao kimëinjamo, irëmaoto amerarë Mëe epona nehtan. Irëmao Roman isuratiton nehtan kinonokon apëhtome, kiwemoitïmatoh-kon apëhtome marë," kinkahto.
- 49 Ma irëmao serë apo kinka ihtaonkon Kajapasi. Mëe Kan entu irasarën itamunme kinahkë. Irëmao serë apo kinka, "Kure manati pëerarënken.
- 50 Tëinken wïtoto waiwehto nai kure, wïtototon ipëntakanme. Amerarë kiwemoitïmatohkon waesewa iwehtome," kinka Kajapasi iijane.
- 51 Ma ëikarë irë apo kaewa teese nërë, Kan entu irasarën itamu ipatahpëpome iweike, irëme taanërën iwehto iponone, "Jesu wanehtan Jujanaton pëntakanme.
- 52 Jujanatonjanmerëkenta wanehtan. Amerarë iwësapërëkahpëton Kan munkë, namoro enehtohmepa tëinanmepa tïrïtohkonme," kato tïponose iija.
- 53 Irëjanme irë weipëerëto tehtarënmae Jesu warïtohpë.
- 54 Irëjanme Jujanatomohtao urakanuinjewa teese Jesu. Oiimëporëkenehkasan tïtëe. Ihpërijan pata pisipo kinei Jesu, tïnarimikahton marë.
- 55 Ma Jujanaton iwëewehto ipohtë ahtao, Ëpoe-Ensu-Itëtoponpë-Iwëewehto, irëmaopa wïtototon kintën tïpatakonpëepa Jerusarenponapa tïwesukatohkompë tïwehtarënmatohkonme.
- 56 Irëmao pakoroimë ekunnëntao Jesu tïnmëse iijane, serë apoto tïikae ëija, "Eeke mipunëjati, Mëe nehtan iwëewehtohpona?" tïikaeto.
- 57 Serë apo Kan entu rasarënton ijomi, Parasiton ijomi marë, "Akïjahpe Jesu enetuwë iponohkëihta ainjaja," tïikaeto. Irë apo ipunëpise teese namoro Jesu apëhtome.

Jan 12

- 1 Ma 6 wei esewankërë Ępoe-Ensu-Itętoponpę-Iwęewehtomao, Jesu kįntunta Petaniponapa, Rasare patapona. Nęrę Jesu inenpakahpępa waiweihpępępa.
- 2 Irępoto węewehto rįne, Jesu iwęeresaramatome. Marętę węewehto rįne. Ihtaone kįnahkę Rasare węewehto apęi ekataoken.
- 3 Iręmao Meeri rosijon apon apęine, naarę eka. Kure tįrepehke iręrę. 500 sisi monome iwehto teese. Irę entamane Jesu ihpupona. Iręmaopa kįnisuka tįputupękepa. Pakorotao ijjeta ipokįn kįnęsaima, tįpoinje iweike.
- 4 Ma inarimikahtomohtaon węri inetanpane, Juresi Isakarijapononpę męe, Jesu ekantęnenpę.
- 5 Serę apo kįnka, "Atıtome nai naarę inepekahpoewa węri, ijahpęminija karahkuri ekaramatome? Ein irantatohponaręn orokome wehtoponpę serę," kįnka.
- 6 Irę apo kįnka, aminęneme tįweike, ijahpęmįnton ipinę tįwehtojanmeta. Jesuton ikarahkuri enenemere teese Juresi. Iręme atįsehpe tįweimahtao karahkuri tįsikae iija.
- 7 Ma "Węri pęhta ehkę," kįnka Jesu iija, "Serę naarę tįpįnmae węrija, jonainjewankërę ahtao jikainętome.
- 8 Ijahpęmįnton nai ęhtaone taanęręn, kępęewa wae wį ęhtaoneta," kįnka ijane.
- 9 Iręmao wįtototomoja tętae, irępo Jesu iwehto. Iręmeto tapįime kįnęmon Jesu enetomerękenta, waiweihpępępa Rasare entahpę enetome marę.
- 10 Iręme Rasare erematohpęto tehtaręnmae Kan entu rasaręnton.
- 11 Rasare iwęiponopįhpęjanme tapįime Jujanaton kįntęn Jesuja, namoronpę epona kįnei.
- 12 Ma awainatuwę, "Jesu nejan Jerusarenpona," kato tętae węewehtohpona iwęepįhpętomoja.
- 13 Iręme wapu arį apon aręne namoro. Serę apo kįnkahto arima, "Osana. Kureręn Kan inįrįhpę. Kįtamukonjanme Męe ne. Kure Kan mįrįhpę Isereujana Itamunme," kįnkahto.
- 14 Ma iręmao asi wanra eneneto. Iręmao ijuwę tahpame kįnei Jesu. Serę apo Sakaraja inmenuhtęhpę,
- 15 Sajanpontomo, nariketa ehtę. Etatę, Ętamukon nehtan asi wanra ijuwę tahpame," katoponpę.

- 16 Ma wapo iröpë inpunësewa kinei inarimikahton Jesu iwëeresarama tuwëreken iwarëne kinei. Irëmaoto kinenuta imenuhtëhpöpë, irëtaerë marë Jesu kinei.
- 17 Ma Jesu akërënonpëton Rasare enpakatoponpëmao, namoro inponohkesewa teese, Rasare amohtëtoponpë onantoponpëpëpa.
- 18 Irëme tapïime wïtototon kïne Jesuja, "Rasare enpakanepa," kato etahpëke iijane, namoro jomime.
- 19 Ma irëjanme serë apo tïikae Parasiton ëija, "Enetëkë kahpëmerën kïtakamatire, amerarë nïtënënkërë Mëeja," tïikaeto.
- 20 Ma irëmao ihtaone kïnahkë Kërikijanaton, namoro Jujana iwëewehtohpona ëewese iwëepïhpëton Jerusarenpona.
- 21 Irëmeto Pirihipija kïne. Petëserë patapononpë Pirihipi. Karari inonopo Petëserë. Serë apo kïnkahto iija, "Tamo, Jesu enese nai ainja," kïnkahto.
- 22 Irënpöpëe iponose kïntën Anturuja. Irënpöpëeto kïntën iponose Jesuja, Anturu, Pirihipi nnakento kïntën.
- 23 Ma serë apo Jesu namoro jomi eune. "Kan iwetotomahpë iwëeresaramato juru ne.
- 24 Aerë nai serë jïjomi, witë iputupë anmëra ahtao nonotao, waesewa marë ahtao irëmao irëpororëken nehtan eperutaewa. Këpëewa nehtan ipoonpë waiwehtuwë, iwemoto apo, irëmaohkasan iijeta nepantan.
- 25 Aenenme tïwehto ipinë ahtao wïtoto, nërë apon aeneme tïwehto ekeiman. Këpëewa aeneme tïwehto ipinëta ahtao wïtoto, nërë apon aeneme tïwehtohke nehtan itïpïonarën.
- 26 Anojahpe jipëetomarïhta nërë apon jakërë nehtan. Anpohpe jiweimahtao, irëpo marë nehtan jipëeto. Jipëetomanenpëton eresaramatan marë Pahko," kïnka Jesu iijane.
- 27 Ma meinjarë tëhtïhkae jawë. Eeke wïkan? 'Pahko serëjurupëe kïpïnmakë,' wïkan? Owa. Irërëjanme wëepï serë jurupona.
- 28 Pahko ëeka eresaramase wae," kïnka Jesu. Ma irëmao omi etane kapupëe. Serë apo kïnka Omi, "Tëeresaramane. Meinjarë tëeresaramaenkërëpa," kïnka.
- 29 Ma irëponton marë omi etane, serë apo kïnkahto, "Tïrïrïnkan kapu," kïnkahto. Ma serë apo tïwërënoroton kïnka, "Owa, ensu nëturujan iija," kïnkahto.
- 30 Ma irëmao serë apo kïnka Jesu iijane, "Metati Mëe jomi. Wïjanta irë ënetakomohkasan irë.

- 31 Meinjarë serëponton iwehto onankato juru ne. Serëponton Itamu ematomao marë nai.
- 32 Këpëewa wehtae, nono epoe jaaramatuwë, irëmao amerarë wenehtae wija," kinka Jesu.
- 33 Irë apo kinka, atikehpe watiwehto iwarëne iwehtohkonme.
- 34 Ma irëmao serë apo kinka tapiimanton, "Ainja kïnetä imoito imenuhtëhpëtao 'Taanërën nehtan Këraisu,' kato. Irëme meinjarë atitome, 'Kan iwetotomahpë aaramatanto,' mïkan? Akïhperë mëe, Kan iwetotomahpë" kinkahto.
- 35 Ma irëmao serë apo kinka Jesu iijane, "Ëturikon nai pijasa ëhtaone. Irëme awaintaonkërë ahtao tëtë, ewarunpajewankërë ahtao. Ewarunuhtao wïtoto itërihtao tëema inenewa nai, pëera nïtën.
- 36 Irëme turi epona ehtë ëhtaonenkërë ahtao. Awain inmukume ëwehtohkonme," kinka Jesu. Ma tiwëturuhketuwë namoro inëne Jesu. Mëerëkenpa kintën.
- 37 Ma tipuse rimanta rituwë Jesuja namoro ineneme, mërëmeto eponataikenkërë kïnei.
- 38 Irë apo kïnei Aiseja, Kan jomi ipononenpë, ijomihpëtaerë: "Tamo, akï ainja inponopï epona nehtan? Akïja marëmo ëkaari awaintao nehtan?" katoponpëtaerë.
- 39 Ma serëjanmeto epona iwehtohpora kïnei. Aisejaja katoponpëtaerë marë:
- 40 "Namoro enura tïripoe iija. Akïpëe marë ewanëkon tïrëe iija. Irëmeto inenewa nehtan tënukonke. Inpunësewa marëto nehtan tëwanëkonke. Epanamaewa marëpato nehtan. Kurepa namoro ritome wija, katoponpëtaerë Aisejaja."
- 41 Irë apo Aisejaja tïmenuhtëe, Jesu iwëeresaramato enehpëke iija, irëme tïmenuhtëe iija.
- 42 Mërëme Jujana enenetomohtaonton tapiime Jesu epona kïnei. Mërëmeto Parasiton ino tiweikonke, Jesu epona tiwehtohkon inponosewa kïnei. Tiwëmontohkonpë takamakoeta tiweikonke.
- 43 Tëresaramakoeto kïnei wïtototomoja, Kanja tëresaramatohkon iwae.
- 44 Ma irëmao arima serë apo kinka Jesu, "Jepona ahtao wïtoto wirëkenta jepona nai, jennonenpë epona marë nai.
- 45 Anohpe jenen, nërë marë jennonenpë enen.
- 46 Irëme wëepï serëponton iturintëtohkonme. Amerarë jeponanton ewarunuhtaonkërëta iwehtohkonme.

47 Ma anohpe jijomi etanëre, mërëme nai inmoijewa, nërë apon iwehto inonankaewa wae. Nonoponton iwehto onankaeta wëene serëpona. Ipinmanekonmehkasan wëene.

48 Inekanihpekatoton tonankanেকে নেহান, jijomi inmoitëhpëkon iwehtohkon onankatan. Wijä katoponpëhkasan nonankatan wenaeno weipo. "Wiriöpëme ëmë," katan iijane.

49 Ëikarë ëturëewa weine. Jennonenpë jomikehkasan tëturune. Pahkoja jiwänmatoponpë serë.

50 Katoponpë iija itipiönarë aeneme rïtonme nai. Irë jiwärë. Irëme eeke wïkaehpe ahtao, Pahko jomihtaerë wïkae," kïnka Jesu iijane.

Jan 13

1 Ma Ëpoe-Ensu-Itëtoponpë-Iwëewehto esewankërë ahtao, tijuru iwëehto Jesu iwarë kïnei. Nonopo tiwehto inontatohpa iwarë kïnei, tipaparijapa titëtome. Kure tijanoroton nonopontomohtaonton ipinë kïnei Jesu. Irëme ijnenkërë kïnei iwëtihkatoponarën.

2 Ma wapo ëewesewankërë ahtao, Jesu ekantëto Setënja tïruhkae Juresi iwëhpunëhtohtao, Saiman inmuku mëe Isakarija patapononpë.

3 Serë Jesu iwarë, tïkaari ekaramato ipaparija, amerarë entume iwehtome. Kanpëe iwëehtohponpë iwarë, Kanjapa titëto marë iwarë Jesu.

4 Irëme tiwëewetikonmahtao kïnaun. Tijasi isikane nërënpë, wasirukuke kïnepoen.

5 Irëme tuna aahkane enïtao. Irëmao tïnarimikahton ihpu isukato ipitëne. Kïnunaniika marëpa tiwepoentoponpëke wasirukuke.

6 Ma Pituja itëtuwë, serë apo kïnka Pitu iija, "Tamo jihpu misukan?" kïnka.

7 Ma serë apo kïneu Jesu, "Meinjarë manae, jiniri inpunësewa, mërëme ëwë mipunëhtae," kïnka.

8 "Owa," kïnka Pitu, "Jihpu inisukaewa ehkë taanërën," kïnka. Ma irëmao serë apo kïneu Jesu, "Ëhpu inisukaewa wi ahtao, jakërëta mehtae," kïnka iija.

9 Ma irëmao "Tamo," kïnka Saiman Pitu, "Jihpurëkenta isukakënpa, jeinja, jiputupë marë," kïnka.

10 Ma serë apopa kïneu Jesu, "Iwepihpë esukaewapa nai, tihpurëken isukanpa. Ipun tikuijeta nai. Iwesukahpë ëmë, mërëme wae irë apo kaewa ëwararëne," kïnka.

11 Tëkantëne iwarë iweike, serë apo kïnka, "Irë apo kaewa wae ëwararëne," kïnka.

- 12 Ma ihpukon isukakehtuwë iija, tìjasi misa iruhkanepa. Tìpataporopa tahpame kinei. Irëmao serë apo kinka iijane, "Èpëkëne jinìrì mipunajati?" kinka iijane.
- 13 'Enpane!' mìkati wìja, 'Tamo,' mìkati marë. Kure nai irë irëtaerë jiweike.
- 14 Wìirë ëwanmanekon ëtamukon marë, ëhpukon isukanenpë, irëme ëmëinjamo marë ëija ëhpukon isukatë.
- 15 Wenepo ëëjane ënakukukonme ëpëkëne. Jinìrìhpë aporopa tìrìtë ëija.
- 16 Aerë nai serë jìjomi. Tëntu iwaeta nai ipëetorën. Tennonenpë iwaeta marë nai ekarìpane.
- 17 Serë ëwarëne ahtao, imoimahtao marë ëëjane, sasame mehtahki," kinka Jesu iijane.
- 18 "Ma amerarë ëturëewa wei ëëjane, jekantëne nai jìwarë. Irëme serë imenuhtëhpë itikatome wìka. 'Jakërë juru ëne, nërë nepanama jìpëepa,' katoponpë," kinka Jesu iijane
- 19 "Ma wapo wiponojæ ëëjane esewankërë ahtao, irë enetuwë ëëjane, wìripëme jìwehto ëwarëne nehtan.
- 20 Aerë nai serë jìjomi, anohpe jinennokìhpë epona nehtan, nërë jepona marë nai. Anohpe jepona nehtan, nërë jennonenpë epona marë nai," kinka Jesu.
- 21 Ma irë apo kahpëpëe Jesuja, kutuuma kìnëhtìhka tomorehtao. Serë apo kìnëipono. "Aerë nai serë jìjomi ëhtaone nai jekantëne," kinka.
- 22 Ma irëmaoto ëija kìnëene inarimikahton, euhtohpora iweike ijomi iijane.
- 23 Serë apo kinka ihtaonkon inarimika inpìnu, nërë Jesu ekatao kinei.
- 24 Irëmao nërë enwìhkane Saiman Pitu tëinjake. Tìija iwëehpëhtuwë serë apo kinka iija, "Aano ka iija," kinka Pitu Jesu ekataonoja.
- 25 Ma irëmao nërë Jesuja kìnëpanama, serë apo kinka iija, "Tamo akìhperë?" kinka.
- 26 Ma serë apo Jesu kìnëuhti, "Anojahpe jinìrìpohpë wekaraman wìi, nërëinërë," kinka. Irëmao wìi ihpane. Juresija kìnëkarama, Saiman inmukuruja.
- 27 Wìi apëh-tuwërë iija, Setën tìwëmëinje Juresi awë. Ma irëmao serë apo kinka Jesu iija, "Sameken ënìrìnme teesen tìrì," kinka.
- 28 Mërëme ijomi inpunësewato kinei tìwëewesenton
- 29 Ikarahkurikon eneneme Juresi iweike, serë apo kìnëkanìpìre ihtaonkon. "Wëewehto ërepa epekahta," kato tëkanìsere iijane. Tìwërënmao "Ijahpëmìntonpa einjawata," kato marë tëkanìsere iijane.

- 30 Ma wii apëhtuwë Juresija, irëmaorë kintën mēe warumanohta.
- 31 Ma Juresi itëtuwë, serë apo kinka Jesu iwenae. "Meinjarë Kan iwetotomahpë nëeresaraman, Kan marë nëeresaraman ipë.
- 32 Tīnmukuke Kan iwēeresamarīhtao, irëmao tīwehtohke marë tīnmukurën eresaramatan Kan. Meinjarëhkanan neresaramapotan.
- 33 Ma jimunkëtomo akërera wae ëhtaone, irëmao kiwatahkire. Mërëme jitëtohpōnāpa itëtohpōra mehtahki, wīkae ëējane Jujanatomoja katopōnpëtaerë wīja.
- 34 Kainan ēenutanīhtohkon wipōnojāe ëējane. Ēija ēse ehtë, ēijene jīwehto aporōpa. Irë apo ēija ēse ehtë.
- 35 Amerarënorō iwarë nehtan jinarimikanme ëwehtohkon, ēija ēse ëweikonmahtao."
- 36 Ma irëmao serë apo kinka Saiman Pitu, "Tamo, ajahperë mītën?" kinka. Ma serë apo kīneu Jesu, "Jitëtohpōnāpa itëtohpōra pitë manae, wenae mīhtae," kinka.
- 37 Ma serë apo kinka Pitu, "Tamo atītome wan itëtohpōra meinjarë aeneme jīwehto eponata wae," kinka.
- 38 Ma irëmao serë apo kīneu Jesu, "Aerë, manan aeneme ëwehto eponata? Aerëhkanan nai serë jījōmi ëēja. Kurairu etapainjewankërë ahtao, 'Mēe nai jīwame,' mīkatae jīpë 3me," kinka Jesu Pitujā.

Jan 14

- 1 "Ma ëhtīhkaewa ehtë aawēne. Kan epona manati jepona marë ehtë.
- 2 Pahko patapo nai iijeta pakoroton. Waken ahtao irëtaerëmo wipōnopīi. Wītahpae ëpakorokōnpëhpa jīwehtarënmatome.
- 3 Jitëtuwëpa, ëpakorokon rīkehtuwë marë. Irëmao wëetahpae ëwaenepa, jakërë ëwehtohkonme. Anpohpe jīweimahtao, irëpo marë mehtahki.
- 4 Anpohpe jītëto eema marë ëwarëne nai," kinka.
- 5 Ma serë apo kinka Tamasi iija, "Tamo pata nai ainja iwame ëtëtohpa. Irëme ekapon apo nai wītëto eema ainja iwarë?" kinka.
- 6 Ma serë apo Jesu kīneu, "Wīirë wejāe wītëtome. Aerënme marë wejāe. Erepasa rītonme marë wejāe. Pahkoja itëtohpōra nai wītōtoton, waken wī ahtao.
- 7 Aerë jīpunëhpīrīhtao ëējane, irëmao Pahko marëmo mipunëhti. Irëme serëmaonrëken ëwarëne nai Mēe. Pahko marë meneti," kinka.

- 8 Ma serë apo kinka Pirihipi Jesuja. "Tamo, Papa enepo ainjaja, irëmao onken ainja nehtae," kinka.
- 9 Ma serë apo Pirihipi eune Jesu. "Ëwame wan? Akëresa ëhtaone weihta. Anohpe jenenenpë, nërë marë Pahko enenenpë. Irëme atitome irë apo mika, 'Papa enepokë, ainjaja,' mika?"
- 10 Pahko awë jiwehto ënekanihpe nai? Jawë Pahko iwehto marë? Amerarë tëturu ëëja jiwëturutohketa, irë Pahkorëken kinpono wija. Mëe iniripo serë.
- 11 Ënekanihpeta kiri, 'Pahko awë wae. Jawë marë nai Pahko,' wika ëëja. Irëme rïmanta rihpëjanmehkasan wija, ënekanihpehta kiri.
- 12 Aerë nai serë jijomi. Anohpe jepona ahtao, nërë jiniri aporo niritan. Jiniri iwaë marë iniri nehtan, Pahkojapa jitëhpëke.
- 13 Atihpemo mepekatahki wijanme. Irëtaerë wiripotae, tipaparën eresaramatome inmukurënneja.
- 14 Irëme atihpe mepekajati wijajekake, irëre wiripotae.
- 15 Jije ëmeinjamu ahtao, irëmao ëenutanihthokon wija mimoijati.
- 16 Ma Pahkoja wepekahtae tiwëren aakoromanekon ekaramatome iija ëëjane.
- 17 Aerën Amore Mëe, aakërene nehtan taanerën. Mëe aakoromanekon apëhtohpora nehtan serëmaontomoja, inenewa marë nehtan, inpunësewa iweikonke. Këpëewa ëmeinjamu, ëwarëne nai. Mëe ëhtaone iweike, awëne marë nai.
- 18 Mukuhpëmerë wae ërëewane. Ejanepa wëehtae.
- 19 Akërera pitë jenewa nehtan serëmaonton. Këpëewa manati ëmeinjamu kënetahkipa, aenemepa jiweike, aeneme marëpa mehtahki.
- 20 Irë weiporo Pahko awë jiwehto ëwarëne nehtan. Jawë ëwehtokon, aawëne jiwehto marë ëwarëne nehtan.
- 21 Aanohpe jijomi etan, jijomi imoimahtao marë iija, nërë apon jije nai. Aanohpe jije ahtao, nërëse marë nehtan Pahko. Wi marë nërëse wehtae. Tëenepotae marë iija," kinka Jesu iijane.
- 22 Ma irëmao serë apo kinka Juresi iija, (Isakarijaponon-pëta mëe.) "Owa Tamo, atitomemo ainjajarëken mëenepotan, serëmaontomojata?" kinka.
- 23 Ma serë apo Jesu kineu, "Aanohpe jije ahtao, nërë apon iwanmato wija imoijan. Nërëse marë nehtan Pahko. Irëmao iija ainja nehtae tiwepakorontëtome awë.
- 24 Aanohpe jijeta ahtao, nërë iwanmato wija inmoijewa nehtan. Serë jomi metati, irë nai jijomihta, Pahko ijanoro irë, jennonenpë ijanoro.
- 25 Ma amerarë serë wipono ëëjane ëhtaonenkërë wi ahtao.

26 Këpëewa nehtan Aakoronmanekon, nërë oninpëkenpë ëwanmatahki. Amerarë ëëjane katoponpëpë wija marë ëwanmatahki, irëpëhpa ëenutanihpotahki. Nërë Iripimîn Amore, Pahko inennoki Mëe wijanme.

27 Ma onken jiwehto wekaramae ëëjane wijanoro. Serëmaonton inekarama apota nai jinekarama. Aawëne ëhtihkaewa ëri poti, ëewanëkontao marë, nariketa ëëri poti," kinka Jesu iijane.

28 Ma serë apo kato wija metatëne, 'Wihtahpae, ëwëpa wëehtae ëjanepa,' kato wija metatëne. Jije ëmëinjamo ahtao sasamemo mehti Pahkojapa jitëtohpë. Nërë jiwae nai.

29 Wapo esewankërë ahtao serë, wiponone ëëjane, irë etatuwë ëëjane jepona mehtëne.

30 Akëresa ëturëewa wae ëëjane. Serëmaonton itamu nejan, mërëme waken nai mëe iniri jawë.

31 Mërëme wae Pahkose jiwehto enepose serëmaontomoja. Pahko jomitaerërëken jiniri enepose marë wae iijane. Nnpa kitëtëne," kinka Jesu.

Jan 15

1 "Ma wiirë wejae siminatë ijamun apo aerënorome. Tipitë entume nai Pahko.

2 Eperura ahtao jipëri ratoe, irë apon ipërikan Pahko. Tëperuke ahtao jipëri ratoe, irë apon ikirikan Pahko, iijeta eperutatome.

3 Meinjarë jijomike jinkirikahpë ëmëinjamo.

4 Irëme jipë ehtë, wewe ipëri tijamunpë iwehto aporopa, irëmao ëpëkëne marë wehtae. Wewe ipëri eperutaewa nai ëikarë, tijamun pëkënorëken neperutan. Sehken ëmëinjamo, jipëhta ëmëinjamo ahtao kure inirinna mehtahki.

5 Wiirë Wejae siminatë ijamun aponme, ipërihton apon ëmëinjamo. Anohpe jawë ahtao, nërë awë marë wehtae. Irëmao nërë apon marë iijeta neperutatan wewe aporopa. Jipëhta ëmëinjamo ahtao kurerën ënirikon wakenerën nehtan.

6 Jawëta ahtao witoto nërë apon, iwepërikahpë apo nehtan. Ikuipupamihpë emato apo marë nehtan. Nërënpë itomekatan enene, ematome mahtota ijahtome.

7 Ma jawë ëmëinjamo ahtao jijomi aawëne marë ahtao, irëmao atisehpe ëweikonmahtao, irërëtaerë mapëhtahki.

8 Serë apo Pahko nëeresaraman. Iijeta kure ënirikonke wewe eperutato aporopa. Irëke jinarimikanme ëwehtohkon menepoti," kinka Jesu iijane.

9 "Ma Pahko jije iwehto aporopa wae ëijene. Irëme jatome jiwehto awërën ehtë.

- 10 Wija katoponpë imoimahtao ëëjane, irëmao jatome jijehto awë mehtahki. Pahkoja katoponpë imoitoponpë aporo wija, jatome iwehto awë jijehto aporopa.
- 11 Serë wiponojae ëëjane jiwëewakïnmato awëne iwehtome. Ëwëewakïnmatohkon apënatomerën marë.
- 12 Serë apo nai ëenutanïhtohkon wija. Ëija ëse ehtë, ëijene jijehto aporopa, kato wija.
- 13 Ma serë apo nai irasarën jatome wehto. 'Timoiti pëntakanme waiwehto.' kïnka.
- 14 "Ëenutanïhtohkon wija imoimahtao ëëjane, irëmao jimoiitïnmerën mehtahki.
- 15 Jipëetorën kaewarënpa wehtae ëëjane. Tëntu inehtë inpunësewa nai ipëeto. Këpëewa manati jimoiitïnmerën. Amerarë jenutanïhtoponpë Pahkoja, irërë wipono ëëjane.
- 16 Jekantëewa mehtëne, wïhkasan këkantëtëne eperutae ëtëtohkonme. Kure ënirïhpëkon taanërën iwehtome. Irëme atï epekatisëhpe ëweikonmahtao wïjanme, irërë ekaramatan Pahko ëëjane.
- 17 Serë apo nai ëenutanïhtohkon wija, 'Ëija ëse ehtë,'" kïnka Jesu iijane.
- 18 Ma serëponton ëijeneta ahtao, serëpëmo ihtëinkapain-jewa ehtë. Ëwaponeto jijeta kinei.
- 19 Serëponton aporo ëweikonmahtao, irëmaotomo ëijene ei, tïjaporone ëweikonke. Mërëme serëmaonton ijanorometa manati. Wïhkasan këkantëtëne, serëpontomohtaononpëme. Irëjanme serëponton ëijeneta nehtan.
- 20 Ëëjane katoponpëpëmo wija ëenutatë, 'Tëntu iwaeta nai ipëetorën,' katoponpë wija. Irëme janmekanmatoponpë aporopa anmekanmatahkihto. Iwanmatoponpë wija imoimahtao iijane, irëmao marëto ëmoihtahki.
- 21 Irë apo jekajanme ëritahki namoro, jennononpë iwamekene iweike.
- 22 Ëturëe tëesewa wï ahtao iijane, irëmaotomo pëera ei tïrïpïhpëkonpë. Mërëmeto meinjarë iwëhkurunmatohpora nehtan tïrïpïhpëkonpë.
- 23 Akïhpe jijeta ahtao, nërë apon Pahkoseta marë nai.
- 24 Witoto inirïpïn inirëewa wï ahtao ihtaone, irëmaotomo tïrïpïhpëkonpë pëerarëken ei. Këpëewato nai meinjarë, rïmanta rïto enepohpëke wija, ainjasetato nai, Pahko marë.
- 25 Mërëme nai irë imoito imenuhtëhpëtaerë: 'Pëerarëto nai jijeta,' katoponpë," kïnka Jesu iijane.

26 "Ma Aakoronmanekon wenohtae eejane Pahkopëe. Aerënoru Amore Mëe, Pahkopëenonpë. Mëe iwëehtuwë, Jipë nipohtan.

27 Ëmëinjamo marë Jipë ëwarëtokon miponohtahki, jakërononpëme ëweikonke ipitëtopon-pëpëerë," kinka Jesu tinarimikahtomoja.

Jan 16

1 Ma "Amerarë serëton wiponojæ eejane, Jipëepa epanamaewa ëwehtohkonme.

2 Isereujanaton iwëmontohpëhto aakamatahki. Waaritohkon marë kure nehtan iijane, 'Kanjame nai serë,' katanere namoro ëpëkëne.

3 Irë apo inirikon nehtan, Pahko iwamekene iweikonke. Wi marë jipunësewa iweike namoro.

4 Wapo serë wipono eejane, ewë irë enetuwë eejane ëenutatahkipa. 'Serëpëhkarë tiwarë kiritëne,' mikahtahki jipë. Irë apo kaewa wei eejane wapo, ëhtaonenkerë jiweike.

5 Ma meinjarë witëe jennononpëjapa. Mërëme 'Ajahpa mitënë?' kaewa manati wija.

6 Serëtonpë kahpëke wija, kutuuma ëmume ëwehtohkon ëepohti.

7 Mërëme aerë nai serë jijomi. Jitëtohpa kure nai, serëpo jiwehto iwa. Tëewapa wi ahtao, Aakoromanekon tëesewa einen eejane. Jitëtuwëhkasampa Mëe wenohtae eejane.

8 Mëe iwëehtuwë, wiripëme iripi iwehto ipunëhpotan serëpontomoja. Kan tipatoro iwehto ipunëhpotan. Iwehtohkon onankato ipunëhpotan, nna Aakoronmanekon nipunëhpotan.

9 Ma iripikon ipunëhpotan iijane, jeponata iweikonke.

10 Tipatoro Kan iwehto ipunëhpotan iijane, Pahkojapa jitëhpëke, jenewa marëpa mejati.

11 Iripi onankato ipunëhpotan marë iijane, 'Wiripëme ëmë,' kahpëke Kanja serëmaonton itamuruja.

12 Ma tëërënkërë nai jinponopi eejane, mërëme nai ëwaene pitë.

13 Këpëewa nehtan aerënoru Amore iwëehtuwë. Nërë aakenahtëtahki amerarë aerën iwanmato ipunëhtome. Ëikarë ëturëewa nehtan, tinetahpërëken iponohtan. Ëwë tirëenton iponohtan marë.

14 Jeresaramatan marë Mëe, wijanoroton apëihpëke iija iponohtome iija, eejane.

- 15 Amerarë Pahko entume iwehto wijanorome nai. Irëjanme serë apo wïkæ, wijanorohtaonton apëhtan Amore, ëëjane iponohtome.
- 16 "Ma akërera pitë jenewa mehtahki. Irënpëpëe kënetahkipa," kïnka Jesu tïnarimikahtomoja.
- 17 Ma serë apo kïnka inarimikahtomohtaon ëija, "Eeke nkan mëe, 'Akërera pitëhpa jenewa mehtahki irënpëpëe kënetahkipa, Pahkojapa jitëhpëke?'" nkan.
- 18 Irëpëhto ëija kinëturunkërë, "Eeke kato serë, 'Akërera pitëhpa jenewa mehtahki', kato, irërë inpunësewa kïtati. Atïpë nai ijomi," kïnkahto ëija.
- 19 Ma iwamekene iwehto Jesu iwarë. Irëme serë apo kïnka Jesu iijane. "Ëija mëturujati, 'Eke kato serë? Akërera pitëhpa jenewa mehtahki irënpëpëe kënetahkipa,' kato mikati.
- 20 Aerë nai serë jijomi. Mësenatahki, ëmume marë mehtahki, këpëewa nehtan serëmaonton, namoro nëewakïnmatan. Mëeretëuhtahki marë, mërëme ëwëerekuikatohkon ipanamatan ëewakïnmatohkonme.
- 21 Wëri enururuhtao nakuikan, enuhtomao iweike. Mërëme mure enuhtuwë takuikatoponpëjapa nihtëinkapainjan. Sasame marëpa nejan, kure tïnmuku enuruhpëke.
- 22 Sehken mehtahki ëmëinjamo. Serëmao akuikatohkon epohto ëëjane. Mërëmepa kënehtahki, irëmaopa ëewakïnme mehtahki. Irëmao ëmumepa ëripoewane nehtan wïtototon.
- 23 Irë weipo, wïja inepekasewa mehtahki. Aerë nai serë jijomi, Pahkohkasan nekaramatan ëëjane wïjanme, atï epekahtuwëhpe ëëjane.
- 24 Serë weiponarën inpekasewa mehti jekake. Jekake epekahtë, irëmaohkasan mapëhtahki ëwëewakïnmatohkon apënakehtomerën.
- 25 Ma tëturu ëëjane iponohtohke. Mërëme wei nehtan, irëmao irë apopa ëturëewa wehtae. Awaintaohkasan Pahko iwehto wiponohtae.
- 26 Irë weipo jekake mepekahtahki. Irëme Pahkoja inpekasewa wehtae ëpëkëne.
- 27 Pahko marë ëijene iweike. Jije ëweikonke, Kan inennokïhpëme jiwehto epona marë, ëweikonke.
- 28 Pahkopëe wëepï serëpona, meinjarëpa serë winëe, Pahkojapa wïtëe," kïnka Jesu tïnarimikahtomoja.
- 29 Ma irëmao serë apo kïnka inarimikahton. "Meinjarë awaintao mëturu, iponohtohketa.

30 Meinjarë oninpëken ëwarëto iwehto ainja iwarë. 'Eeke kato serë,' katohpora marë nai ëëja wïtototomoja. ëwarë iweike. Irëjanme Kanpëenonpëme ëwehto epona nai ainja," kïnkahto Jesuja.

31 Ma irëmao serë apo Jesu kïneuhti. "Irënehka manati jepona.

32 Juru nejan, meinjarë marë ne. Mësapërëkati ëpakorokon wararëpa metïrikati. Wïrëkenpa kïnëti. Mërëme wïrëkenta wae, Pahko nai jakërë.

33 Serëton wipono ëëjane, onken ëwehtohkonme. Serëpo ëwëhtïhkatohkon ëepohtahki. Mërëme emuhpainjewamo ehtë. Serëmaonton itamu wema," kïnka Jesu iijane.

Jan 17

1 Ma irë apo kahpëpëe, kïnëehpë kapuja tïpaparïja tïwëturutome, "Pahko, jijuru ne, irëme ënmuku eresaramakë, ëeresaramatome marë ënmukuruja.

2 Amerarë tïkurunke Mëe mïrïne, itïpïponarën aeneme iwehtohkon ekaramatome, amerarë iija ënekaramah-pëtomoja.

3 Serë nai itïpïponarën aeneme wehto rïneme, ëwehto ipunëhto, Ëmëinëken aerënoru, Ënennokïhpë Jesu Këraisu ipunëhto marë.

4 Nonopo këresarama Pahko. Orokome jiwehto ënekaramahpë wïja itïkahpëke.

5 Irëme Pahko meinjarëpa këresarama, aakërë jiweimahtao j iwëeresaramatopon -pëkarëpa, nono inïrëewankërë ahtao," kïnka Jesu tïpaparïja.

6 "Ma ëwehto wenepo, wïja ënekaramahpëtomoja serëpontomohtaononpëtomoja marë. Ëjanoro namoro, wïjato mekarama. Ëjomi imoi marëto.

7 Meinjarë iwarëne nai serë, amerarë jinapëihpë ëpëerë.

8 Katoponpë ëëja wïja wipono iijane. Irë eponato nai. Ëpëerëto jiwëehto ipunëpïihta namoro. Jennonenpëme ëwehto epona marëto nai.

9 Irëjanme namoropë tëturujae, serëmaontonpëhta. Wïja ënekaramahpëtônphëkasan tëturujae ëëja, ëjanorome namoro iweike.

10 Amerarë wïjanoroton ëëjanorome nai. Amerarë ëëjanoroton marë wïjanorome nai. Jiwëeresaramato wapëi namoröjanme.

11 Serëponkërëtahpa wehtae. Këpëewa nai namoro, serëponkërë pitë, irëjanme tëturujae ëëja Pahko, Irïpïmïn Ëmërë. Jekahtëtöponpëke ëëja, namoro ikurunma jeka ikaarike. Tëinken namoro iwehtome tëinken kïwehto aporopa.

- 12 Namoro akērēne jiweimahtao ēnekaramahpēton wija wikurunma, jekahtētoponpē ēēja ikurunke. Itasewa marē nai namoro. Tēinken nai waken, tērisen inmuku nēērē, imenuhtēhpētaerē."
- 13 "Ma meinjarē tēturujae ēēja serēponkērē jiweimahtao, jiwēewakinmato tannēseken iwehtome awēne.
- 14 Ējomi wipono iijane. Irēme namoroseta nai serēmaonton. Serēmaontomohtaonkērēta iweikonke, serēmaontomohtaota jiwehto aporopa.
- 15 'Serēmaontonpēepato arē,' kaewa wae ēēja. 'Iripīmanpēeto ikurunmakē,' wīkaehkasan ēēja.
- 16 Serēmaonton ijanorometa namoro, serēmaonton ijanorometa jiwehto aporopa.
- 17 Ējanoromehkasantō tīrī aerēnoroke. Ējomihkasan aerēnoro.
- 18 Jennohtoponpē ēēja serēpona, irērē aporopa wennojāe namoro serēpontomoja.
- 19 Namorojanmepa ēēja tēekaramae, namoro iwēekaramatomerēn marē ēēja," Kīnka Jesu tīpaparīja.
- 20 "Ma Pahko namoropēkērēkenta tēturujae ēēja. Ēwē jepona teesentonpē marē tēturujae ēēja, namoro inponopīhpēpēerē.
- 21 Amerarē namoro tēinken iwehtohkonme Pahko, kījaporopa. Jawē Ēmē Pahko, Aawē marē wae. Irē aporoto kēwē tīrī, jennohtoponpē ēēja epona serēmaonton iwehtome.
- 22 Jeresaramatoponpē ēēja wekarama iijane, tēinanmerēken namoro iwehtome, tēinanme kīwehto aporopa.
- 23 Wīi namoro awē wae, Ēmē jawē manae. Irē apo marē namoro apēnaniikapo ēenekaken iwehtohkonme. Jennohtoponpē ēēja ipunēhtome, serēmaontomoja. Namorose ēwehto ipunēhtome marē iijane, jije ēwehto aporopa."
- 24 "Ma Pahko ēnekaramahpētōmose wae jakērē, ēnekaramahpē wījajiwēeresaramato enetome. Jije ēweike nono rītoponpēmaotaikenkērē ahtao, mekaramane wija."
- 25 "Ma Pahko tīpatonoro Ēmē, serēmaonton iwame Ēmē. Kēpēewa Wī jīwarē Ēmē. Namoro iwarē marē jennohtoponpē ēēja.
- 26 Ēwehto wipono iijane. Wiponojaenkērē marē, jije ēwehto, ijanorome marē iwehtohkonme. Wī marē namoro awē jiwehtome," kīnka Jesu tīpaparīja.

Jan 18

- 1 Ma Jesu iweturukehtuwë tîpaparîja, epo tîwehtoponpëpëepa kîntën, tînarimikahton marë, Keturan ipëri irënepato. Orehpihpijanohtahto kîntën, tînarimikahton akërë.
- 2 Ma irëpona itëtohkön epîme iweike, tînarimikahton marë. Irëme Juresi iwarëken teese, Jesu ekantënenpë mëe.
- 3 Irëmao tîpitëhta Juresi kîne, suratihon akërë, sikoututon marë. Kan entu irasarënton inennokîhpë namoro Parasiton inennokîhpë marë. Namo kîne tîranpuke, tîturike, tîreke marë.
- 4 Ma amerarë tîpë inîrikon Jesu, iwarë kînei, irëme iijane kîntën Serë apo kînka iijane, "Akî miwati?" kînka.
- 5 "Jesu ainja niwae, Nasarepononpë," kînkahto ijarë. "Wiinërë," kînka Jesu iijane. (Ihtaone kîneparahtë Juresi, ekantëne.)
- 6 Wiinërë katuwë Jesuja, irëmaopato tînmae kîntën. Nonopona marëto kînanota.
- 7 Irëmaopa serë apo kînkankërë Jesu, "Akî miwati?" kînka. "Jesu ainja niwae Nasarepononpë," kînkapato iija.
- 8 "Ma wiinërë wîkaihta," kînkankërëpa Jesu. "Irëme jiwae ëwëehtuwëne, mëesanpa ennohtë," kînka.
- 9 Irë apo kînka Jesu, tîpaparîja katoponpëtaerë iija, 'Itasewarën nehtan mëesan,' katoponpëtaerë iija.
- 10 Ma irëmao tîkasihparaimë apëine Saiman Pitu enîpëe, kînwîhka marë. Kan entu rasarën ipëeto ipana apëjano ahkëne. (Ipanakahpë eka nai Makësë.)
- 11 Ma irëmao serë apo kînka Jesu Pituja, "Ëkasiparaimëpa enmënkë enîtao. Pahko inekaramahpë wîja, mahkataon jokî, enîriseta wan?" kînka Pituja.
- 12 Ma irëmao surati itamu Jesu apëpone tîpëetoh-tomoja. Sikoututon marë kînapëi. Kînin marëto.
- 13 Wapo pitëto kînarë Anasija. Irëmao, Kajapasi Kan entu rasarënme kînahkë. Kajapasi aohpî Anasi.
- 14 Wapo Kajapasija tîponose Jujanatomoja, "Tëinken wîtoto waiwehto kure nai wîtototon ipëntakanme," kanenpë nërë.
- 15 Ma Jesu iwekenane Saiman Pitu. Tîwërënorö marë inarimikahpë. Kan entu rasarën iwarëto mëe. Irëme Jesu akërë kîntën, Kan entu rasarën iijannapona.
- 16 Këpëewa Pitu, apuruto ipohtë kînesokahtë. Irëmaopa akoron kîntën apuruto enenejapa ëturëe, wëri nëërë. Irëmao Pitu enene annapona. Kan entu rasarën iwarëto mëe.

- 17 Ma irëmao serë apo kinka wëri, "Ëmërë marë mée Jesu inarimikaHPë," kinka Pituja. "Owa, nërëta wï," kinka Pitu iija.
- 18 Ma tìnome kìnahkë. Irëme Jujana eneneton ipëetohton, mahto urëne tijaanakonpo tinoHPamikonke. Ihtaone marë kìnahkë Pitu mahto renao.
- 19 Ma irëmao Kan entu rasarën kìnëturu Jesuja inarimikahtonpë, iija iwanmatoHPë marë kìnëturu.
- 20 Ma serë apo kineu Jesu, "Awaintao wiponopiïhta, amerarënoru inetanme. Isereujanaton iwëmontohtao wiwanma. Pakoroimë ekunnëntao marë wiwanma Jujana iwëmontomao. Mëerëken inwanmaewa weine.
- 21 Atitome irë apo mïkan wïja? Iwanmato wïja etanenpëtomojahkan iponohpo. Namoro iwarë nai iwanmatoponpë wïja," kinka.
- 22 Ma irë apo kähpëpëe Jesuja, Kan enturasarën ipëeto kinenpatapimo. "Owa atitome irë apo mée meujan Kan entu rasarën?" kinka Jesuja.
- 23 Ma serë apo kinka Jesu iija. "Wirïpëme jïjomi ahtao, irëmao etapo wïja, mërëme aerë jïjomi iweirihtao atitome ipaato kënpatapimo?" kinka Jesu iija.
- 24 Ma irëmao Jesu ennone Anasi Kajapasija, tiinjenkërë Jesu ahtao. Kan entu rasarën mée.
- 25 Ma Saiman Pitu kìnahkë ihtaone, mahto renao teparahhtëeken. Irëme serë apo kinka wïtoto iija, "Ëmë marë, mée akërën?" kinka. "Owa, nërëta wï," kinka Pitu iija.
- 26 Ma serë apo kinka tiwërënoru Kan entu irasarën ipëeto. Pitu inpanakahpë ikuhtu nërë. "Mée akërë ëenewa weine tipitëpo? Kënene wekanïjæ," kinka Pituja.
- 27 "Owa," kinkankërëpa Pitu. Ma irëmaorë kurairu kìnëtapan.
- 28 Ma irëmao Jesu arëne Jujanaton, Kajapasi pakoropëe, Roman ikuHPënë pakoroPona. Irëmao Ëpoe-Ensu-Itëtoponpë-lkuhtopë ipohtë kìnahkë. Irëme wëewehto ikuhtopë takamakoeta iweike namoro, Pairëtë ipakorohta ëmëinjawato kinei.
- 29 Irëjanme Pairëtë kìnëpataka iijane, serë apo kinka iijane. "Eeke nainpa mée ekapokehkato ëëjane?" kinka.
- 30 Ma irëmao serë apo kineu. "Wirïpëmeta mée ahtao, innesewamo ainja ei ëëja?" kinkahto Pairëtëja.
- 31 Ma serë apo kinka Pairëtë iijane, "Tikurunken ëmëinjamo ënmoikontaerë, irëme irëtaerë ikuhtuntëtë," kinka iijane. Ma serë apopato kineu, "Mée warise nai ainja mërëme nai 'watirikë,' kane waken ainja ikaarihtëne," kinka Jujanaton.
- 32 Irë apoto kìnahkë, Jesuja katoponpëtaerë watiwehtohpë.

- 33 Ma irëmaopa Pairëtë kinëmën tipakorohtahpa, tīija Jesu amohtëtome. Serë apo kīnka iija, "Ēmëinërë Jujana Itamurën?" kīnka.
- 34 Ma serë apo kīnka Jesu Pairëtēja. "Eeke nai serë, ëikarë ënpunëpī? Owa, tiwërënororo nkan ëëja?" kīnka Jesu Pairëtēja.
- 35 Ma serë apo Pairëtë Jesu eune. "Jujaname këkaniijan wī," kīnka Pairëtë iija. "Ēmoitirë ëekapokehkan wīja. Ētamurën marë ëekarama wīja Kan entu. Eeke nai ënirīhpë?" kīnka.
- 36 Ma serë apo kīnka Jesu Pairëtēja. "Serëponta nai jiwemoitimatome. Serëpo ahtao, irëmaomo jipëetohton ëiratoemai. Japësewa marëmo mehti. Serëponta nai jikurunme," kīnka Jesu Pairëtēja.
- 37 Ma irëmao serë apo kīnkankërë Pairëtë Jesuja. "Witoto itamunme manan?" kīnka iija. Ma serë apo Jesu kīneu Pairëtë. "Aerë mīka, wītoto itamunme wejae. Irëjanme kīnenuru, irëjanme marë kīne serëpona, aerë iwehto iponohtome. Amerarënororo aerënton jijomi imoijan," kīnka.
- 38 Ma irëmao serë apo kīnkankërë Pairëtë Jesuja. "Eeke kato aerën? kīnka Pairëtë. Irëmaopa kīntën Jujanatomojapa. Serë apo kīnka iijane, "Ipaato nai mëe ekapokehkato ëëjane.
- 39 Mërëme serë apo ënirīkon epī irantato wararë, apuruhpëton apumakato wīja, Ēpoe-Ensu-Itëtoponpë-Iwëewehto ikuhtomao. Irëme aano apumakasepa manati wīja? Mëe, Jujana Itamurën?" kīnkare Pairëtë iijane.
- 40 Ma irëmaoto arima kīnkëhtun, "Owarënken, Mëeseta nai ainja. Parapasihkasanpa ipatakapo," kīnkahto. Irë apoto kīnkëhtun. Mërëme aminëhtonmere kīnahkë Parapasi.

Jan 19

- 1 Ma irëmao Jesu arëpone Pairëtë ipijohtome.
- 2 Irëmao sipatae apon tīkase suratitomoja Jesu iipimīnme. Irë tīruhkae iijane Jesu iipimīnme. Taririman misake marë tīpoontëe iijane.
- 3 Irëmao iijato tītëtëe. Serë apoto kīnka, "Aaja Jujana Itamurënne," kīnkankato iija, kīnenpatapimo marëto.
- 4 Ma tēinkenpa Pairëtë kīne Jujanatomojapa, "Enetëkë, Mëe wenejae ëëjane. Serë apo ipunëpīse wae ëëjane. Ipaato nai Mëe ekapokehkato ëëjane," kīnka.
- 5 Jesu iwepatakatuwëpa sipatae apon kīnahkë iipimīnme. Taririman misa marë ipoome. Irëmao serë apo kīnka Pairëtë, "Enetëkëne kīrī," kīnka.
- 6 Ma Jesu enetomaorëkento serë apo kīnkëhtun, Kan entu itamuhton, ipëetohkontokon marë, "Ikonkapokë! Ikonkapokë!" kīnkahto tīkëhtuntokkonke. Mërëme serë apo Pairëtë kīneuhti, "Ēmëinjamorohkasan ikonkapotë. Këpëewa wae wī, ekapokehkatohpōra nai wīja," kīnka Paitëtë iijane.

- 7 Mërëmeto kīnahkē ikesewa Jujanaton, serē apoto kīnka "Tinmoike nai ainja. Irētaerē nai mēe warīse ainja. 'Kan mukume wae' kahpēke iija," kīnkahto.
- 8 Ma irē apo etatuwē Pairētēja iwae narike kīnei.
- 9 Irēmaopa kīntēn tīpakorohtahpa. Serē apo kīnka Jesuja, "Anpononpē emē?" kīnka. Mērēme Jesu ineusewa kīnei.
- 10 "Jeusewa manan?" kīnka Pairētē iija, "Ipunēhkē, tīkurunken wī, ipatakapone wī, ikonkapone marē wī," kīnka Pairētē Jesuja.
- 11 Ma serē apo Jesu kīneu, "Ēkurun inekaramaewa ahtao Kaputaon ēēja, irēmaomo ēkurun waken ei jipē. Irēme ēēja jekaramanenpētōmohkasan wīrīpēme nejan ēwae," kīnka.
- 12 Ma irēnpēpēe Jesu inpokaposerehpa kīnei Pairētē. Mērēme Jujanaton kīnkēnkēhtumunkērē. Serē apo kīnkahto. "Mēe inpokapotuwēpa ēēja, irēmao Sisēsānmeta ēwehto ainja iwarē nehtan. Aanohpe 'Wītoto itamunme wae,' kane nērēinērē Sisēsānta," kīnkahto Pairētē inetanme.
- 13 Irē apon etatuwē Pairētēja, irēmaopa Jesu enehpone awaintahpa. irēmao etahpakae kīntēn wītoto iwehto onankato apēipona. Tēpu rīhpē juwē kīnahkē apēi. (Irē ejatēn Ipēruton Kēpahtēme.)
- 14 ¹² juru esewankērē kīnahkē Ēpoe-Ensu-Itētoponpē-Iwēewehto-Ikuhtōhpē iwehtarēmato wei irē. "Mēe ētamukon," kīnka Pairētē Jujanatomoja.
- 15 Mērēmepahto arima kīnkēhtumunkērē, "Arēpo. Arēpo. Ikonkapo," kīnkahto Pairētēja. "Ētamukon wikonkapon?" kīnka Pairētē. "Owa, ainja nai itamunna. Sisērēken nai ainja Tamume," kīnkahto Kan entu itamuhton.
- 16 Ma irēnehka, Jesu ekaramane Pairētē, Jujanatomoja ikonkatome. Irēme Jesu arēne suratiton.
- 17 Ma watīrīto epu arēponeto Jesuja. Irēme kīntēn putupēnpē apon ipatapona. (Ipēru jomitaeto nejatēn Kakotame.)
- 18 Irēpoto kīnkonkati, 2mantōn maarē, irowēne kīnahkē Jesu. Jesu aotī weinje, iratōe weinje, nnato kīnēti wewe patētēmanpo.
- 19 Ma ekapokehkato tīmenuhtēpoe Pairētēja, iputupē epoe ekīhtome epupē. Serē apo tīmenuhtēe iija, "Jesu Mēe Nasarepon, Jujana Itamurēn," kato.
- 20 Tapīime Jujanatomoja imenuhtēhpē tējatēe, maatahken pata iweike. 3mantōn jomihtae tīmenuhtēe. Ipēru jomihtae, Ratēn jomihtae, Kērīkijana jomihtae marē, nnarē kīnahkē imenuhtēhpē.
- 21 Imenuhtēhpē Kan entu itamuhton inenepe, kīnahkē. Serē apo kīnkahto Pairētēja, "'Jujanaton Itamurēn.' kaewa ehkē. 'Jujanaton itamurēn wī' kanere mēe, katōhkasan imenuhtē," kīnkahto Pairētēja.

- 22 Ma serë apo kinka Pairëtë, "Jinmenuhtëhpë inakomaewapa wae, naka," kinka.
- 23 Ma Jesu ikonkatuwë suratitomoja, irëmaoto ipoonpë ajakane tiwararëne 4memene, imisahpë irëponkërë kinei. Ikarakatohpóra kinahkë irë, apimihipëmeta iweike. Tikapihpëme kinahkë ipitëtohpëe iwëtihkatohponarën.
- 24 "Ma inkarakaewa kehtëne," kinkahto ëija. "Wewe onopihpë pisihkasan kematëne, irë apëine kiwarëne iwehtome," kinka suratiton. Ma irë apoto kiniri, serë apo imenuhtëhpë itikatome: "Jipoonpë ajakatanto tiwararëne. Wewe onopihpë pisihketo jipoonpë apëhto ipunëhtan," katoponpëtaerë.
- 25 Ma epupë kinahkë maatahken Jesu imama, imama akoron marë. Meerinkërë Këriopa ipi, Meeri Makatarinapononpë marë.
- 26 Timama enetuwë Jesuja, tinpïnu tinarimika marë, irëmao serë apo kinka timamarija, "Mëe Ënmukurën," kinka.
- 27 Irëmao serë apo kinka tinarimikarija, "Mamamerën mëe," kinka. Irë apo kahpëpëerë tipakorohta Jesu imama arëne.
- 28 Ma irë apo iwehtuwë, amerarë tipë imenuhtëhpë itikahpë Jesu iwarë kinei. Irëme serë apo kinka, "Jinaepainjae," kinka.
- 29 Irëpo kinahkë ërinë, tënisen awë, kaaraman apon. Irëmeto popoman apon ihpane tënisemihka, irëmaoto kinanu isapa epïke Jesu intapona.
- 30 Tënisen ametuwë Jesuja, irëmao serë apo kinka, "Meinjarë napëna," kinka. Irë apo katuwë tiputupë ijukane, tomore tipatakapoe iija tipëe.
- 31 Ma wëewehtohpë wehtarënmato weipo kinahkë. Awainatuwë tiwërëken eretato wei iwehtopo. Ëke epupë ahtao kureta Jujanatomoja eretato weipo. Irëme ipetikon ijetipë ipahkato epekaneto Pairëtëja ëke anokatome iijane.
- 32 Irëme suratiton kintën ipahkae. Wapono ijetipë ipahkaneto, akoroninpë marë.
- 33 Mërëme Jesuja itëtuwë wateeseto kënepori. Irëmeto ijetipë inpahkaewa kinei.
- 34 Aoti weinjerëken suratitomohtaon kinkonka waratake, ipëntakanme. Irëmaorëken munu kinëentama, tuna marë kinëentama.
- 35 Ma irë enenenpë niponojan serë, aerënme nai mëe inponopihpë. Aerë iwehto mëe iwarë teese, irëme niponojan ëëjane. Nërë epona ëwehtohkonme.
- 36 Irë apo kinei inirihton, imenuhtëhpë itikatome. Serë apo, "Tëinken nërë ijetipë tipahkaeta," katoponpë.
- 37 Serë apo marë imenuhtëhpë, "Tinkonkahpëkon enetanto," katoponpë itikatome.

38 Ma irëmao Jose Arimatijapon, Jesu ekepïhpë epekane Pairëtëja. Jesu inarimika hpëme kënahkë mëe, mërëme awaintao ëiponosewa teese Jujanaton ino iweike. Ma "Kone," katuwë Pairëtëja, irëmao Jesu ekepïhpë anokane mëe.

39 Nikorimë marë kënahkë akërë. Nërë wapo Jesuja itëhpë koko ahtao. Ëke ikainëto mïi enene mëe, arosëke oimahpë mïi. 30 kirome kënahkë amiïma iwehto.

40 Irëmaoto Jesu ekepïhpë ikainëne amentome iijane. Reinën poo ikarakahpëketo kënamen Jujana ekepïhpë onanto rïtohtaerëto kënirï.

41 Jesu ikonkatoponpëpo kënahkë tïpitë. Irëtao kënahkë tëpu rïhpë onanto, ipëkapïn irë.

42 Wëewehtohpë Jujanaton ihtarënmato wei ipohtë kënahkë, maatahken marë onanto irëpë, irëmeto irëtao Jesu ekepïhpë rïne.

Jan 20

1 Ma, waponu weipo kokokërë tïtëe Meeri Makatarinapononpë warumenkërë ahtao onantoponpëpona. Irëmao tëpu apuruto tïmoseken tene iija.

2 Irëmepa tetainkae Meeri Saiman Pituja, Jesu inarimika hpëton inpïnutomoja marë. Serë apo kënka iijane, "Kïtamukon nai wïtototomoja tërëe onantoponpëpëe. Ajahpeto nïrï, këwamekene," kënka Meeri iijane.

3 Ma irëme Pitu këntën onantoponpëpona, inarimika akoron marë.

4 Ëkënërëto kënetainka, mërëme Pitu iwapomane inarimika akoron. Wapo mëe këneporï.

5 Irëme kënejuka awë enetome. Reinën poonpë ikarakahpë enene, mërëme ëmëinjewa kënei.

6 Wenae Pitu këneporï. Nërëhkasan onantoponpë awë kënemën. Mëe marë kënene reinën poonpë irëporo.

7 Jesu putupë ipoonpë enene marë, tïparimaepa kënahkë maarësa tïrëe.

8 Wapo onantoponpë eponenpë aerë kënene. Irëme inekanihpëhta kënei.

9 Waiweihpëpëepa Jesu aunto imenuhtëhpëtaerë inpunësewankërëto kënahkë.

10 Ma irëmaopa inarimikahton këntën tïpakorokonponapa.

11 Këpëewa Meeri, onantoponpë ekunëken teese, tïwësenaeken. Iwësenarïhtao tejukae onantoponpë awë enetome.

12 2 ensuton tene iija, tïkorojeken teese ipookon. Tahpamekento teese, Jesu ekepïhpë ipatahpëpo. Tëinken iputupë ipatahpëpo teese, akoron ihpu patahpëpo teese, nna.

- 13 Ma serë apoto tīkae iija, “Kami, atītome mäsenan?” tīkaeto. Ma serë apoto tēuse iija. “Tamo ekepi arēhpēke iijane. Ajahpeto nīrijawame nai,” tīkae.
- 14 Irēmao Meeri tepanamae. Jesu tēne iija teparahtēe, mērēme Jesume iwehto inpunēsewa teese.
- 15 Ma serë apo tīkae iija. “Kami, atītome mäsenan? Akī miwan?” tīkae Jesu iija. Ma tīpitē eneneme tēkanisere iija. Irēme serë apo tīkae, “Arēnenpēme emē ahtao, aja Mēe mīri? Iponohkē wīja iwaepa jitētome,” tīkae Meeri iija.
- 16 Ma irēmao serë apo tīkae Jesu iija, “Meeri,” tīkae. Irēmao iija tepanamae. Serë apo tīkae arima, Ipēru jomihtae, “Raponi,” kato, “Enpane,” kato kīijane.
- 17 Ma serë apo tīkae Jesu iija, “Japēsewa ehkē. Pahkojapa tēewankērē jīweike. Tēkēhkasānpa jakēmihdomoja kīponohta. Serë apo kaamo iijane jipē, ‘Tīpaparijapa nītēn, papakomoja marēpa nītēn. Tīneponanmarijapa nītēn. “Ēneponanmakomoja marēpa nītēn,” kaamo iijane,” tīkae Jesu Meerija.
- 18 Irēmaopa tītēe Meeri Makatarinapononpē inarimikahtomojapa iponose, “Tamopa wene, ‘Tēkē jakēmihdomojapa kīponohta,’ nkan wīja,” tīkae iijane.
- 19 Ma kokoinje ahtao waponō weipo, inarimikahton kīnēmōn ēija pakorotao. Pakoro entapuru apurune marēto kaarime, Jujanaton ino iweikonke. Irēmao Jesu kīne iijane. Kīneparahtē marē ihtaone. Serë apo kīnka, “Nariketa ehtēkē,” kīnka.
- 20 Irē apo katuwē iija tēinja enepone iijane, tīwaikana marē. Irēmaorēpato ēewakīnmerēn kīnei. Tītamukon enehpēkepa iijane.
- 21 Ma irēmaopa serë apo kīnka Jesu iijane, “Onken wehto ekaramase wae ēējane. Pahkoja jēnohtoponpē aporopa kēnnojati,” kīnka.
- 22 Irēmao pokehkatohe kīnpukati. Irēmaopa serë apo kīnkankērē iijane. “Iripīmīn Amore apēhtē.
- 23 Akī irīpīhpē inenutanīsewarēnpa mehtahki, sehken nai Kan. Mēe irīpīhpē inenutanīsewarēnpa nehtan. Akī irīpīhpēhpe ihtēinkapainjewa mehtahki, sehken nai Kan. Mēe irīpīhpēpē ihtēinkapainjewapa nehtan,” kīnka Jesu iijane.
- 24 Ma irēmao Jesu iwēenepotoponpēmao tīnarimikatoh-moja Tamasi kīnahkē waken 12mantomohtao. (Munuiman-meto teese Tamasiton)
- 25 Irēme inarimikahtomōja iponohtuwē Tamasija, “Tamo ainja nene,” katuwē iijane, serë apo kīnka Tamasi, “Putuputuri otahpē inenewa wī ahtao einjapo, eponata wae. Iwaikana ikonkahpētao jēinja inenmēinjewa wī ahtao, eponata wae. Irēme nai jīnekanīhpekenkērē,” kīnka.
- 26 Ma ¹ wiki iwehtuwēpa, pakorotao kīnahkē inarimikahton. Entapuru apurunenkērēpato kaarime. Irēmaopa Jesu kīne, ihtakane kīneparahtē. “Nariketa ehtē,” kīnkankērēpa iijane.

27 Irëmao serë apo kinka Tamasija, "Jeinjahtao ëeinja tiri. Ëeinja marë itinma jiwaikanahta enmëntome. Ënekanihpehta kiri, jeponahkasan ehkë," kinka Jesu Tamasija.

28 Ma irëmao serë apo kinka Tamasi, "Tamo Jineponanmari," kinka iija.

29 Ma irëmao serë apo kinka Jesu iija, "Jenehpëkepa ëëja, jepona manae. Jenepin-tomohkasan kure wiritae jeponaren ahtao," kinka iija.

30 Ma iijeta rimanta enepone Jesu tinarimikahtomoja, Mërëme irëton inmenuhtëewa wae serë panpirapë.

31 Mërëme serëreken nai inmenuhtëhpëme wiija, Këraisume Jesu iwehto epona ëwehtohkonme. Kan inmukurënme Mëe iwehto epona marë. Irë apo ëweikonmahtao aeneme wehto mapëhtahki Mëejanme.

Jan 21

1 Ma irënpëpëpa kinëneponkërë Jesu tinarimikahtomojapa. Taipirija ikutupë etao. Serë apo nai iwëenepotoponpëpa.

2 Saiman Pitu, Tamasi, Mumuimanme tëjatëen nërë, Natanjeo, Keinëpononpë nërë, Karari inonopo Keinë pata teese, Sepëri imunkëton 2manton namoro, nna ëtakërenton teese, inarimikahtonme.

3 Irëmao serë apo kinka Saiman Pitu, "Kana apëse witëe," kinka iijane. "Ma npa ainja marë nitëe aakërë," kinkahto. Irëmaoto kintën kanawata. namoronpë, koko nakarërehto kana emanere.

4 Ma awainaewankërë ahtao, Jesu kine tuna etaonakii. Mërëme kinahkë pëera inarimikahton, Jesume iwehto iwamekene.

5 Serë apo Jesu kinjonpati, arima, "Jakohtëtomo memati?" kinka. "Owa," kinkahto iija.

6 Ma irëmao serë apo kinka Jesu iijane, "Ipanamatë kutu, kanawa etaratoe weinje, irë weinje mapëhtahki," kinka. Irëmaoto ijomitaerë kiniri irëmao anunnëmetahken kinei kutu, tapiiime kana iweike.

7 Irëmao serë apo kinka, Jesu inpïnu inarimika Pituja, "Kitamurëihta Mëe," kinka. Ma 'Kitamurëihta,' kato etatuwë, irëmao tijaasi iruhkanepa. (Wapo kinahkë awëta.) Irëmao kineseka tunahka.

8 Inarimika imoitihon kinwekena kanawatao. Kana ipinaneto kututaorë, tannëseken iweike. Maatahken kinahkë tuna eta 100 meitë aporëken.

9 Aruhtuwëne mahto potihpë eneneto. Kana kinahkë kaora juwë, wii marë kinahkë irëpo.

10 Ma serë apo kinka Jesu, "Meinjarë ënemahpëkon enehtë," kinka iijane.

- 11 Irëme Saiman Pitu iwae kintën. Kutu ipinane nonopona. Tannëseken kīnahkē kana akīitahtonke. 153me kīnahkē kanaton, mērëme kutu kīnahkē ekarakaewa.
- 12 Ma irëmao serë apo kīnka Jesu iijane, "Ohtëkē ëewese," kīnka Ma "Akī ëmë," kaserehto kīnahkē, mērëmeto narike kīnei, tītamukon marëto kīnekanī.
- 13 Irëmao Jesu kīne, nërënpë wīi apëine, kīnajaka marë. Irënkërë apo kana rīne.
- 14 Irë apo 3me Jesu kīnëenepo tīnarimikahtomoja watiweihpëpëepa auntuwë.
- 15 Ma tīwëewehkehtuwëne, serë apo kīnka Jesu, Saiman Pituja, "Saiman, Jan inmukuru, aerë manan jije, serëton iwae?" kīnka. "Aa Tamo, ëije jijehto nai ëwarë," kīnka. Ma serë apopa kīnka Jesu Pituja, "Jekī munkë arimika," kīnka.
- 16 Ma irënkërë apopa kīnka Jesu, "Saiman, Jan inmukuru, aerë manan jije?" kīnkankërëpa. " Aa Tamo, ëije jijehto nai ëwarë," kīnkankërëpa. Ma serë apopa kīnka Jesu, "Jekīton wīkapauimë ene," kīnka.
- 17 Ma 3me iwehto irënkërë apo kīnkankërëpa Jesu iija, "Saiman Jan inmukuru jije manan?" kīnkankërëpa. Ma irëmao Pitu kīnëerekuika. 3me irë apo kahpëke Jesuja, "Jije manan," kahpëke. Serë apo kīneu Pitu, "Tamo amerarë ëwarë nai. Ëije jijehto ëwarë," kīnka. Ma irëmao serë apo kīnka Jesu, "Jekīton wīkapauimëton ewehkë," kīnka.
- 18 Aerë nai serë jijomi ëëja. Kīrīnmukunmenkërë ëweimahtao ëikarë mepoontëne, ëikarë mītëne ëtëse ëwehtohtaerë. Këpëewa mehtae tamutupëme ëwehtuwë, mëtapëwarëtae, tīwërënororo ëpoontëtan, aakenahtëtan marë ëtëseta ëweirīhtao," kīnka.
- 19 Irë apo kīnka Jesu Kan eresaramatohpë Pituja waiwehtohke, irë ipunëhtome, irë apo kīnka iija. Irëmao serë apopa kīnka iija, "Pitu jakërë ehkë," kīnka.
- 20 Ma irëmao kīnepanama Pitu. Jesu inpīnu inarimika enene, mëe iwekenane marë. (Nërë Jesu ekataononpë irëhpīken iwëewehtoponpëmao. "Akī ëekantën?" kanenpë mëe iija.)
- 21 Mëe enetuwë Pituja serë apo kīnka, "Tamo ekapon apomo nehtan mëe?" kīnka.
- 22 Ma serë apo kīneu Jesu, "Mëe serëponkërë nai jiwëehtohponarënpa, irë rīto wīja wījanme, ëjanmeta. Ëmëhkasan jakërë ehkë," kīnka.
- 23 Irë apo kahpëke Jesuja serë apoto kīnekampire, Kan munkëton wararë, "Mëe waesewa nehtan," kīnkarehto. Mërëme kīnahkë "waesewa nehtan," kaewa Jesu. Serë aporëken kīnka, "Mëe serëponkërë nai jiwëehtohponarënpa, irë rīto wīja wījanme, ëjanmeta," kīnkarëken.

24 Ma Nërë inarimika wī. Irëme wiponojæ ëëjane. Wimenuhtë marë tipatoro jinponopïhpë iwehto kïwarëne iwehtome.

25 Tëerënkërë nai iijeta Jesu inïrïhpë, inponopïhpë marë. Amerarë irëton imenuhtëtuwë wïja panpirapë, irëmao tannëseken nehtan nono panpirake.

Rïto

Rïto 1

- 1 Ma Titjopirë ëmë, wapo jipanpira wimenuhtëe ëëja ënenenme. Amerarë serëpo Jesu inpitëhpë, kaputahpa aunto weiponarën wimenuhtëne, inirihpëpë, iwanmatoponpëpë marë iija.
- 2 Wapo aunjewankërëpa Mëe ahtao kaputahpa, tïnekantëhpëton tënnosenme tïrëe iija, Irïpïrnïn Amorejanme.
- 3 Namoroja marë watiweihpëpëepa, aenenme tïwehto tënëpoe iija, oninpëkenpë inekampïkonsenme tïripoe iija. Mëepa tene iijane 40 weiponarën, irëmao Kan iwemoitïmatohpë tïponose iija iijane.
- 4 Namoro iwemontuwë, serë apo tïikae iijane, "Tëewa pitëhpa ehtë Jerusarenpëepa. Pahko inponopïhpë iwëehto pitë imëhtë. Wapo Nërëpë wïponone ëëjane.
- 5 Aerë Jan ëenmëntëne tunahkao, këpëewa Mëe, ëeraoken wei iwehtuwë Irïpïmïn Amore awë ëenmëntëne tunahkao enmënto aporopa," tïikae Jesu iijane.
- 6 Ma irëmao iwëmonkehtuwëne serë apoto tïikae iija. "Tamo Isereujanaton iwemoitïmato mirïjanpa meinjarë Romanton ipëntakanme?" tïikaeto iija.
- 7 Ma irëmao serë apo tïikae ijane, "Pahkokatë Mëerëken iwarë nai irë rïtomaopa, irëme inponosewa pitë nai ëëjane.
- 8 Ëmëinjamohkasan ëkaarïhtëtahki Irïpïmïn Amore iwëehtuwë awë nakïine. Irëmao jipë ëwarëtokon mïponohtahki Jerusarenpontomoja, Jurïja inono wararënpontomoja, Samerïja inonopontomoja, nono wararënpontomoja marë," tïikae Jesu iijane.
- 9 Irë apo kahpëpëe iija, tïwëtanunnëhpoepa iwarëne, ewarunuhtahpa tïwëmëinje ëenepowapa iwehtome.
- 10 Ma kuure kapuja iwëentïnmakonmahtao, irëmaorëken 2 kïrïton teese ekataone. Tïkorojan pootao pïrekento teese.
- 11 Serë apoto tïikae, "Kararïpontomo, atïtome mëehpëjatïken kapuja? Kaputahpa aumuhpë ëwarëne Jesu, Nërëpa nehtan. Ëwarënepa kaputa itëtoponpë aporopa nehtan kapupëepa," tïikaeto iijane.
- 12 Ma, irëmao pïipëepato teramae Jerusaren pataponapa. Pïi eka Orehpi. Ein kiromitu maa iwehto patapëe.
- 13 Pataponapa ituntatuwëne, irëmao epoen pakorotahpato tïwëmëinje, tïwënihtohkonponapa. Irëpo teese Pituton, Jan, Jemesi, Anuturu, Pirihipi, Tamasi Pataramu, Matiju, Jemesi tïwërënoru, Aohpëjësë imuku mëe, Simïjan, iwehtarënmahpë mëe, Juresi, tïwërënoru Jemesi imuku mëe.

- 14 Namoro Kanja tiwëturëe ëtakërë apënaewa. Nosan marë akërëne teese, Meeri marë, Jesu imama mëe. Akëmihton marë akërëne teese.
- 15 Ma, ëerao wei iwehtuwë ihtaone teparahTEE Pitu, Jesu eponantomohtao. 12ome tahken namoro.
- 16 Serë apo tiikae ijane. "Jimoitihtomo, serë apo imenuhtëhpë isaikatohpora nai. Iripimîn Amorerija Teihpë urupotoponpë, Juresi ekepï waiwehtohpë. Jesu warisanton akenahTënenpë mëe.
- 17 Kihtaononpëkon mëe, kinpëetomakon entu ratoenpëre," tiikae.
- 18 (Nono mëeja tëpëse, tiniri rïpi irepetinpëke. Irëpona marë tonotae tïretëe. Irënpëpë iwaku tetohkae, tiwësekerekae marë iwahkiririhpë.
- 19 Irëmao amerarë Jerusarenpontomoja tëtae mëe iwehtohpë. Irëme Akeoramameto kïnekahtë inepekatihpë nono. Munuman nono, kato akeorama tijomikontae.)
- 20 "Ma serë apo nai Wanpanto panpirahtao imenuhtëhpë," tiikae Pitu. "Ipatahpë arïra tiritë. Inpatantëpoewa tiripotë. Tinennokinme iwehtoponpëre, tiwërenoroja ekaramatë," katoponpë.
- 21 Irëme tiwërenoro tëkantëpore, Kitamukon akërënonpë serëpo ahtao, këkërëne iweihpë.
- 22 Witoto enmënenpë Jan, orokome iwehtoponpë ipitëtoponpëpëe, Jesu auntoonpëpa kapuhta weiponarën iwarëto. Nërë aponoken kekantëtëne. Jesu entahpë ipononeme kijaporone. " tiikae Pitu ijane.
- 23 Ma, irëme 2 kirïton tëkantëe ijane. Jose mëe, Pasëpasë eka akoron Jësëtëme marë mëe tëkahtëe tiwërenoroja. Matajasi marë tëkantëe ijane.
- 24 Irëmaoto tiwëturëe Kanja. Serë apoto tiikae. "Tamo amerarë witoto iwehto ëwarë awë. Irëme mëe tuwemantomohtaon enepokë ainjaja, ano ënekantëhpë?
- 25 Juresi ipatahpëponme, tinennokinme inirihpëre ipatahpëponme marë. Irë Juresija tinontae, tijanoropona titëtomeren," tiikaeto.
- 26 Irëme wewe onopihpë pisi tonotanihpoe ijane, Kan inekantëhpë ipunëhtome. Irënpëpëe Matajasi tëkantëe ijane. Irëme Jesu inennokinme teese Matajasi, 11manton akërë.

Rïto 2

- 1 Ma Pinsitë wei iwëehtuwë, amerarë Jesu eponanton ëtakërëto tiwëmoinje.
- 2 Irëmaorëken kapupëe mono pepeï aeru iwëehto ahken, tëtae ijane. Tannëseken marë teese inawënmakon pakoro.

- 3 Irëmao mahto iwëehto ahken tëne iijane. Tiwësaimae marë iretikon wararë. Noretton ahken teese mahto irehtëne.
- 4 Tannësekenmenehto teese iwararëne, Iripimîn Amoreke. Irëmaoto ohkinpëken jomihtae tiwëturëe, Amore inirihpëjanme.
- 5 Ma irëmao Jerusaren patapo teese Jujanaton, nono kapu epinën wararënpëenonpëton namoro. Kan inonone marë namoro.
- 6 Irëme aeru etatuwë iijane, tiwëmoinjeto ëija. Tiwëerekonmae marëto, tiwararëne tijomikontaerë iponohto etahpëke iijane.
- 7 Iwëerekomahpëkonke serë apoto tiikaie nëturujanto namo, "Kararipononpëtonta.
- 8 Irëme atitome ëija kitëetati tipataporo enuruhpë aporopa?" tiikaeto.
- 9 "Patija inonopëenonpë, Mesopotamija inonopëenonpë, Jurija inonopëenonpë, Kapërosija inonopëenonpë, Pontija inonopëenonpë, Eisa inonopëenonpë,
- 10 Pesija inonopëenonpë, Panpirija inonopëenonpë, Isepi inonopëenonpë marë, Ripija inonopëenonpë, Sareni pata ipohtënpëenonpë, Ron patapëenonpë marë.
- 11 (Ëkënërë teese, Jujana, Sentajananpë, Jujaname iwëtirihpë nëërë.) Këriti paupëenonpë, Arepija inonopëenonpë ainja. Mërëme awaintao ainja netae inponopikön, ainja ijomi wararë, kurerën Kan inirihpëpë," tiikaeto.
- 12 Tiwëerekonmae namoro, kure inpunësewato teese. Irëme serë apoto tiikaie, "Eke kato serë?" tiikaeto ëija.
- 13 Ma ihtaonkontokon marë mëmëi tiikaie, serë apo. "Kaaraman ijokikön ninenmati," tiikaeto.
- 14 Ma irëmao teparahtëe Pitu, 11manton akërë. Arima tijomitae iwëmomihpëtomoja. Serë apo tiikaie iijane, "Jimoitih'tomo, Jujanatomo, Jerusaren patapona iwëepihpëton marë, serë apo nai serë. Irë etapose wae ëëjane. Irëme kure etatë serë jijomi.
- 15 Ëinenmaewa nai mëesan, ënekanihpekatohkön. Kokonkërë nai serë 9 jurunkërë.
- 16 Serë apo nai serë, Kan jomi ipononenpë Joweo inponopihpë.
- 17 Serë apo mëe inmenuhtëhpë: 'Apënatomao serë apo wiritae,' kinka Kan. 'Jamore wekaramatae amerarënoröja. Jeka iponohtan ëmunkëkon, ëemikön marë. Kirimukuton mëinjanoron enetan. Tamusanton marë kutuma nëtamorehtëtan.
- 18 Jipëetohtomoja, jamore wekaramatae, irë weitonporo, kiritomoja, wëritomoja marë wekaramatae. Irëmaoto niponohtan.

- 19 Enepin marë wenepotae ëëjane, kapupë. Tirëenta marë wenepotae nonopontomoja. Munume nehtan, mahtome nehtan. Ërentëhpije marë nehtan.
- 20 Wei marë warume nehtan, Nunnë marë munu ahken nehtan, Tamo iwëehto wei esewankërë ahtao. Kure monome tiwëeresaramatohkenme, irë wei nehtan.
- 21 Irëme akihpe Kitamukon amohtën, nërë apon ipimatan,' katoponpë Joweoja."
- 22 Irëme Isereujanatomo, kiritomo, serë etatë, Jesu Nasarepononpëpë. Kan ineresaramapohpë Mëe. Irëme rimanta rine ëhtaone, ënenekonme. Enepin enepone marë. Tirëenta rine Kan ikaarike. Irë nai ëwarëne.
- 23 Nërë Kan inpinkahpë ëëjane inehtëhpëtaerë ipë tiritome ëëjane, penarë ipunëpïhpëtaerë. Irëmao nërë miwëpotëne iripimantomoja. Wewe patëtëmanpona marë wamiripotëne.
- 24 Mërëme Mëe waiweihpëpëpa Kanja tanunëhpoe. Waweinëja akuikatohpëe marë Kanja tïnpokae Mëe. Irërëmerënpa waweinëja apëhtohpora nai Mëe.
- 25 Ma serë apo Teihpëja katoponpë ipë: 'Tamo wenene apënaewa jenpatarasaporo. Irëme titunukenme wejae, emosewa jiwehtome, jekatao iweike Mëe japëtun weinje.
- 26 Irëme wae sasame jewanëhtao, jinore marë nai ëewakïnme. Sehken jijamun onken nehtan etamira.
- 27 Waweinë patapo ahtao jinontaewa ëweike. Ëjanoro inkëtanihpöewarën mehtae.
- 28 Erepasa jiwehto mekaramatae wïja. Tannësekenpa wehtae, sasame ëwehtohke ëenpata rasaporopa,' katoponpë Teihpëja.
- 29 Ma jakëmihtomo awaintao wae serë iponopïse, Kitamurunpëkon Teihpëpë. Wateese mëe, tonainje marë ijane. Onantoponpë marë nai kihtaonenkërë.
- 30 Kan jomi ipononenme mëe teese, irëme isaikapin Kan ijomi tïpë, iwarë teese. 'Ëparinpërëpa wiritae Ëpatahpëpomëpa,' katoponpë.
- 31 Irëjanme taanënoron tïponose Teihpëja. Këraisu auntohpë marë tïponose ija penarë serë apo. 'Waweinë patapo innontaewa nehtan, ipununpë inkëtanihpöewa marë nehtan,' kato, tïponose ija penarë.
- 32 Mëe Jesu, Kanjapa tanunnëhpoe aenenmëpa. Irë amerarë ainja iwarë. Irëme irë ainja nïponojae ëëjane meinjarë.
- 33 Nërë, irasarënme tirihpë, Kan apëtun weinje. Irëme Irïpimïn Amore tëpëse ija tïpapapëe, tïpaparija katoponpëtaerë. Irëjanme serë ekarama ainjaja ënenekon, ënetakon marë.

- 34 Teihpë aunjewa teese kaputa, mërëme serë apo tii'kae, 'Serë apo kinka Kitamukon jitamuruja, Tahpame ehkë japëtun weinje.
- 35 Irëmao ëjatotahton rïse pitë wae ëhpu inerekanme,' katoponpë iija.
- 36 Ma irëme amerarë Isereujanatomoja serë ipunëhpotë. Jesu ënnëpohpëkon wewe patëtëmanpo, ëtamukonme Kanja tïrëe Mëe. Këraisume marë Mëe," tii'kae Pitu ijane.
- 37 Ma Pitu ijomi etahpëjato tërëkuikae awëne. Irëme serë apoto tii'kae Pituja, inennokihpëtomoja marë. "Jakohtëtomo, ekapon apo ainja nejan?" tii'kaeto.
- 38 Ma irëmao serë apo tii'kae Pitu, "Ëripïhpëkon weinjepa epanamatë ëwararëne. Ëmëntë marë Jesu Këraisu ekahtaerë, ëripïhpëkonpa wakenerën iwehtome. Irëmao Irïpimïn Amore mapëhtahki, Kan inekarama ëëjane.
- 39 Penarë katoponpë iija, ëpëkëne nai, ëmunkëkonpë marë, amerarë maanotonpë marë. Ahtarëhpe Kitamukon inamohtëhpë," tii'kae Pitu.
- 40 Ma iijeta tïjomi itïpïke marë, tïwarëto tïrïpoe ija. Serë apo marë tïhtarënmapoe ija. "Ëipïnmatë serëmao irïpïmantonpëe," tii'kae.
- 41 Ma ijomi etanenpëton, imoinenpëton marë, tënmeïnjetto iijane. Irë weipo 300ome tahkento tëpainje Kan munkëton.
- 42 Ma namoro tïwëekaramaerën, Jesu inennokihpëton iwanmatopoja. Ëijaken Kan munkë iwehtopoja marë, Kitamukon iwëewehto ikuhtome, Kanja wëturutopoja marë.
- 43 Iwararënoroto tannëseken teese tïwëerekonmatohkonke. Iijeta rïmanta tïrëe inennokihpëtomoja, tïrëenta marë tïrëe ijane.
- 44 Amerarë Kan munkëton ëtakërë teese. Tihtaonkon ipinëta marëto teese. Oninpëkenpë ijahpëntëneton ratoemeto teese.
- 45 Tïmënpärëkon tëpekapoe ijane, tïnonokon marë. Irënpëpëe tïnapëihpëkon tëkaramaë ijane wakato ihtaantomojato.
- 46 Wei wararëto ëija tïwëmoinje pakoroimë ekunnënakii. Ëenekaken iwëhpunëhtohkon teese. Kitamukon iwëewetïhpë ikuhto marë tïkuse ijane tïpakorokontao. Ëijato sasame tïwëewese. Tërepakon ipinëtahto teese.
- 47 "Kurerën nai Kan," tii'kaeto. Amerarëto sasame teese ipëkëne. Wei wararë marë Kitamukomojato tëpannëhpoe Jesu apëineton.

Rïto 3

- 1 Ma Pituton, Jan marë tïtëe pakoroimëpona kokoinje 3 jurupo, Kanja wëturutomaoto.
- 2 Irëmao tëpïn irëpon-tomojato tërëpoe, pakoroimë entapuhto ekunnëna. Koneneme mëe teese enuruhpëpëerë. Ota entapuhto ekunnë teese mëe wei

wararë, karahkurike tijapëntëto inméhtome iija, pakoroimëta titëentomoja. Pakoroimë entapuruhpëto "Tëneporen," tii'kae.

3 Pitu, Ja iwëmonto enetuwë iija, irëmao karahkuri tēpekase iija.

4 Irëmao kaarime tiwëen-tinmae Pitu, mēe enetome, sehken Jan. Irëmao serë apo tii'kae Pitu. "Sarë ainja ene," tii'kae.

5 Irëme Pituton tēne iija, tēinjawato karahkurike iijane, tēkanise iija.

6 Ma irëmao serë apo tii'kae Pitu iija, "Ikarahkurinna wae, ikoutunna wae, isohpunna wae, mērēme jihtaon wekaramae ēēja. Jesu Kēraisu Nasarepononpē ekajanme, aukēpa, ēurakana marēpa," tii'kae.

7 Irëmao einja apētun tēpēse Pituja, tanunnēhpoe marē iija. Irëmaorēkenpa ihpu, imanini marē, kaarime teese.

8 Nērēnpē tesesekae tihpuke. Pirepa turakanunto tipitēe iija. Nērēnpē Pituton akērē titēe pakoroimē ekunnēnakii. Irēpopa teesekaenkērē. "Kurerēn nai Kan," tii'kae.

9 Mēe enetuwē wītoto'omoja, "Kurerēn nai Kan," tii'kae titērīhtao.

10 Mēe iwarēne teese, irēmēto serē apoto tii'kae ipē. "Kikarahkurintētēkē kanēnpētahkarē mēe, pakoroimē ekunē," tii'kaeto ipē. Irëmaoto kutuma tiwēerekonmae ipē.

11 Ma konenemanonpēja Pituton tēpēseken, Jan marē. Irëmao amerarē wītoton tiwēerekonmae. Tetainkae marēto tiwēmōto'konme Saramoni itarapo.

12 Iwēmōto'kon enetuwē Pituja, serē apo tii'kae ijane, "Kiritomo, Isereujanatomo, atitome mēerekonmati? Atitome ainja meneti? Ainja ikaarijanme, kure ainja iwehtojanme, mēepa kure iwehto mekanijati're? Owarēnken.

13 Aparahkan, Aisaki, Jeikopi ineponanma, ainja ipapahpētōn ineponanma marē nēērē, tipēetōrēn Jesu eresaramane. Nērē mekaramatēne iripimantomoja watiritome. Nērē ēwamekatokon apo miritēne. 'Ainja tamumeta nai mēe,' mīkatēne Pairētēja, inpokaserehpa iweirīhtao.

14 Iripimīn Mēe, tipatōnoro marē, mērēme ēwamekatokon apo miritēne. Sekantahpa ipētakanme, mipatakapotēne Pairētēja, waritōnōpē.

15 Ere'pasa ritōn wamīripotēne. Mērēme Kanjapa tanunnēhpoe Mēe, waiwei'hpēpēpa. Irē nai ainja iwarē irēme ainja nipōnojae.

16 Mēe ēwarētōkon kīrī, ēnenekon marē kaarimepa nei Jesu epona iwehtojanme. Jesu eka epona iwehtojanme marē mēe nai kurerēn'pa meinjarē, ēnenekonme."

- 17 "Ma jakëmihtomo serë jiwarë, pëera ëwehtohkonpëerë irë apo miritëne. Sehken ëtamukon marë pëerato teese.
- 18 Mërëme irë apo Kanja tiriipoe tinponopihpëtaerë tijomi ipononenpëtomoja. 'Tinkainëhpë akuikapotan waiwehtome,' katoponpë Kan jomi ipononenpëtomoja penankërë ahtao.
- 19 Irëjanme ëripihpëkon weinjepa epanamatë. Kan epona ehtë, ëripihpëkonpa waken iwehtome.
- 20 Kure ëeretatohton apëhtome marë ëëjane Kitamukonpëerë. Irëmao Këraisu ennohtanpa ëëjane. Kan inekantëhpë Mëe, ëjanorokonme, Jesu Nëërë.
- 21 Kapu apëjan Mëe tijanorome. Amerarë kurepa tiritoma Kanja tiwëehtohponarënpa, tiija katoponpëtaerë. Irëpë penarë Kanja tiponopoe, tijomi ipononenpëtomoja nono ipitëtoponpëmaorë, ijanoroton namoro.
- 22 Serë apo tiikae Mosesi: 'Tamo, Ëneponanmakon tijomi iponone ekantëtan, ëhtaononpëkon jijapon. Amerarëmo nërë ijomi etatë, imoitë marëmo.
- 23 Akihpe nërë ijomi inmoipinihpëme ahtao, nërënpë nëtajakataneihata timoitihpëtonpëe,' katoponpë Mosesija.
- 24 Ma sehken Sameo iwenaenton, amerarë namoro Kan ijomi ipononenpëtomoja tiponose serëmao iniri.
- 25 Kan ijomi ipononenpëton epanto ëmëinjamo. Kanja ehtëtoponpë ëtamurunpëkontokomoja, ëpëkëne marë nai. Serë apo tiikae Aparahkanja. 'Amerarë nonoponton kure wiritae ëepantohke,' katoponpë Aparahkanja.
- 26 Ma tipëeto anunnëhtuwëpa Kanja, irëmaorë wapo ëëjane tēnnose iija. Kurepa ëritohkonme ëwararëne, ëripihpëkon weinje marëpa ëwepanamatohtonke," tiikae Pitu ijane.

Rito 4

- 1 Ma Pituton, Jan marë wītotoimoja iwētururuh-taonkërë, Kan entuton tiwëese iijane, pakoroimë isikoututon ikapiten marë, Satusiton marë tiwëese iijane.
- 2 Sasametahto teese, wītotoiton iwanmahpëke inennokihpëtomoja. Waiweihpëton auntohpë iponopihpëke, "Jesupa taunje," kahpëke marë iijane.
- 3 Irëme Pituton, Jan marë tēpëse iijane. Kokoinje iweike tapurëe pitëhto iijane, awainatohtonarën.
- 4 Mërëme tapiimantomoja tētae inponopikon, timoije marë iijane. Irëme kiriton Jesu apëinenpëton 5000me tahkento teese.

- 5 Ma awainatuwë Isereujana eneneton tiwëmoinje ëija Jerusaren patapo. Tamusanton timoijenpë iwanmaneton marë.
- 6 Ihtaone teese Anasi, Kan entu rasarën mée. Kajapasi, Jan, Arasanri marë. Tëerënkërë teese kiriton, Kan entu rasarën ikuhtuton. Eijato tiwëmoinje.
- 7 Irëmao Pituton, Jan marë tënese ijane tēnpatakon rasaporo. Irëmao tiwëturutohkon tipitëe ijane. "Aki ēennonēnpēkon? Akijanmepa mēe kure miripoti? Eka etase nai ainja," tiikaeto.
- 8 Ma tannëseken teese Pitu, Iripimīn Amoreke. Irēme serē apo tiikaē ijane, "Tamusantomō, wītoton eneneton marē,
- 9 irīhpamīhpē ijahpētētōhpē iponopise ēmēinjamo ahtaō ainjaja, kurepa iwehtohponpēpē marē?
- 10 Irēme serē ipunēpise nai ainja ēējane. Amerarēnoroja marē Isereu inonoponton. Jesu Kēraisu Nasarepononpējanme, ēnēpohpēkonjanmepa, mēepa kure nei Mēepa Kanja tanunnēhpoe waiweihpēpēepa. Nērē ekajanme nai mēe sokame ēenpatakon rasaporo.
- 11 Mēepē serē apo imenuhtēhpē: 'Tēpu mematēne ēnenepekatokon, pakoro rītomaō ēējane. Tēpu Mēe, pakoro inko rasarēnme nejan,' kato timenuhtēe.
- 12 Irēme nai tiwērēnoro wa kanunnēnekon. Tiwērēnoro eka marē waken nai, nono wararēnpontomohtaō. Mēerēken nai Kanunnēnekonme," tiikaē Pitu ijane.
- 13 Ma Pituton, Jan marē nariketa iwehtohkon tēne ijane paponomerēken namoro iweike. Irēmeto tiwēerekonmae. Mērēme Jesu akērēnonpēme iwehtohkonpē pēerataikerehto teese.
- 14 Mērēme kurepa inīripohpēkon ihtaone iweike, irēme iwēturutohporato teese.
- 15 Irēme tiwēmontohtohkonpē Pituton tērēpoe ijane maarē nakii. Irēmaoto namororēken tiwētūrēe ëija.
- 16 Serē apoto tiikaē, "Eeke kītirījati mēesan?" tiikaeto. "Amerarē nai Jerusaren pataponton iwarē serē, rīmanta rītoponpē ijane. Sehken kīmēinjamo aerēta katohpora kijane.
- 17 Mērēme serē eka injaimapoewa kītihpotēne wītoto wararē. Irēmeto kītakamatēne. 'Inponosewarēnpa ehtē Jesu eka,' kihkatēne ijane," tiikaeto ëija.
- 18 Ma irēmao Pitutonpa tomohtēe ijane. Serē apoto tiikaē kutuuma ijane, "Inponosewarēnpa ehtē Jesu eka. Inwanmaewarēn marē ehtē," tiikaeto ijane.

- 19 Mërëme serë apoto riikae Pituton, Jan marë, "Ëmëinjamohkasan serë ipunëhtë. Aano kure nai Kanja? Ëjomikon imoito ainjaja, Owa ijomi imoito ainjaja?
- 20 Këpëewa nai ainja, inenehpë, ainja inetahpë marë, inponokesewarën nai ainja," tiikae Pitu ijane.
- 21 Ma tëinkenpa takamaenenkërë ijane. Irëme tën-nosenepa ijane. Akuikapotohkon inpunësewato teese, "Kure nai Kan," kahpëke amerarënoraja iniripohpëkon-janme.
- 22 Kurepa rïmantaikenpë kurepa tiripoe ijane 40 irantato iwae teese Mëe.
- 23 Ma Pituton, Jan marë apumakatuwëpa ijane, irëmaoto titëe tijanorokomoja. Amerarë Kan entuhtomoja katoponpë, tamusantomajo marë katoponpë, tiponose ijane.
- 24 Ijomikon etatuwë ijane, irëmaoto tiwëturëe Kanja, ëenekaken ijomikon teese. Serë apoto tiikae, "Tamo Ëikarënororo Ëmë. Kapu rïnenpë, nono rïnenpë, tunaimë rïnenpë, amerarë awënton marë mirine.
- 25 Serë apo mikapone Irïpimïn Amoreke ainja Tamurunpë ijomime. Ëpëetorën Teihpë mëe. 'Atitome Sentajanaton nikarautan? Atitome wïtototon ipaato nehtarënmare?
- 26 Wïtototon itamuhton marë neparahtere, ëematome Tamo. Wïtototon entuton marë ëijato nëmoinjan. Ënkainëhpë ematome,' katoponpë Teihpëja.
- 27 Aerë nai irë Tamo. Serë pataporëken, Erotëton, Pantijasë Pairëtë. Sentajanaton, Isereujanaton marë ëija tiwëmoinje. Ëpëeto irïpimïn Jesu erinïkatome. Ënkainëhpë Nëërë.
- 28 Penarë ënehtëpoh-pëtaerëreken tirëe ijane.
- 29 Irëme Tamo, meinjarë ainja akamatoponpë epona ehkë. Ainja ikaaritë marë, ëpëetonme. Nariketa ëjomi iponohtome ainjaja.
- 30 Ëkaari enepo aapë itinmatohke, ësenëtoton kurepa tiritome enepin enepo, wëerekonmato marë. Ëpëeto Jesu ekajanme, Irïpimïn Mëe," tiikaeto Kanja, tiwëturukonmahtao.
- 31 Ma Kanja iwëturukehtuwëne inawënmakon pakoro tiwëejuse. Amerarëto tannëseken teese Irïpimïn Amoreke. Nariketa marë Kan jomi tiponose ijane.
- 32 Ma amerarë Kan eponanton ëenekaken teese, sehken iwëhpunëhtohkon. 'Wïjanoro serë,' kaewarënto teese timënpärëkonpë. Amerarë ijahpëntënemeto teese.
- 33 Kure kaarime inennokihpëtomoja tiwarëtokon tiponose. Kïtamukon Jesu auntoponpëpa. Kure marë Kanja tijahpëntëe iwararënororo.

- 34 Ĕsapĕkĕmake waken teese ihtaone. Tiwĕrĕn wei wararĕ, akĭhpe ihtaone pakoro entume, nono entume marĕ, irĕnpĕ tĕpekapoe iijane karahkurike.
- 35 Irĕ irepetĭnpĕ tĕnese iijane inennokĭhpĕtomoja. Akĭhpe wakato ihtaon namoroja tĕkaramae iijane.
- 36 Ma Jose ihtaone teese, Rihpai epamiĭhpĕ mĕe. Saipĕri paupĕenonpĕ. Panapasime tĕkahtĕe inennokĭhpĕtomoja ('Ĕwakĭnmapotonpa mĕe,' kato Panapasi)
- 37 Mĕe tĭnonoke teese, irĕme tĭnono tĕpekapoe iija. Tinapĕihpĕ marĕ tenese iija inennokĭhpĕtomoja ekaramatome.

Rĭto 5

- 1 Ma sehken teese tiwĕrĕnoro witoto, Ananaja mĕe. Tinono marĕ tĕpekapoe iija. Sahpaira mĕe ipĭ eka.
- 2 Tipĭ maarĕ, ĕija tiwĕturuhpĕkonpĕerĕ, tĭnapĕihpĕkon karahkuri imoitĭhpĕ, tĭpĭnmae iijane. Irĕ imoitĭhpĕ tĕnese iija, amerarĕnoro ahken, inennokĭhpĕtomoja.
- 3 Ma irĕmao serĕ apo tĭikae Pitu iija, "Ananaja, atĭtome tannĕseken Setĕn ĕewanĕ rĭ? Iripĭmĭn Amorerĭja tĕnakĕe mei. Nono irepe imoitĭhpĕ nai tĭpĭnmae ĕĕja.
- 4 Ĕjanorome teese nono inepekapoewankĕrĕ ĕmĕ ahtao. Ĕjanoromenkĕrĕ nai irepe. Irĕme atĭtome Kanja tĕnakĕe meire," tĭikae Pitu iija.
- 5 Ma irĕ apo etatuwĕ Ananajaja, irĕmaorĕken tonotae, turu, wateese. Irĕmaoto kuure narike teese, amerarĕ irĕpĕ etanenpĕton.
- 6 Irĕmao kĭrimukuton tiwĕese, ekepĭhpĕ ameinje. Tĕrĕe marĕ iijane onantome.
- 7 Ma irĕ apo iwehtuwĕ 3 jurutahken, ipĭtĭnpĕ tiwĕese. Pĕera teese mĕe, tĭinjonpĕ waiweiĭhpĕpĕ.
- 8 Irĕmao serĕ apo tĭikae Pitu iija, "Ahtarĕ nono irepe mapĕhti ĕinjo marĕ, serĕ aporĕken?" tĭikae Pitu iija. "Aa, irĕ apororĕken," tĭikae.
- 9 Ma irĕmao serĕ apo tĭikae Pitu iija, "Atĭtome manati ĕemiketa, ĕinjonpĕ marĕ, Kĭtamukon Amore ikukusere mehti? Enekĕ, ĕinjonpĕ onanenpĕton otapohtĕ nai meinjarĕ, ĕmĕ marĕ arĕnto," tĭikae Pitu iija.
- 10 Ma irĕmaorĕken mĕe tonotae, turu, wateesenkĕrĕpa. Irĕmaorĕkenpa kĭrimukuton tiwĕese. Mĕe ekepĭhpĕpa tĕpose iijane. Irĕmepa tĕrĕenkĕrĕ iijane onantomepa injonpĕ ekatao.
- 11 Irĕmaorĕto kutuma narike teese amerarĕ Kan pakoroton. Amerarĕ serĕ etanenpĕton marĕ kutumahto narike teese.

- 12 Ma iijeta rïmanta inennokihpëtomoja tïrëe wïtototomohtao, wëerekomatohton marë. Amerarë Kan munkëton ëija tïwëmoinje Saramoni itarapo.
- 13 Tiwërënoroton narike teese, irëmeto iijane tëewa teese. Mërëme Kan munkëton iwehto kure iijane.
- 14 Wei wararë Kan munkë tëpainje, tapiime kïrïtomoja Jesu tëpëse, wëritomoja marë.
- 15 Rïmanta rïto enehpëke iijane, wïïtototomojato tënese ësenëtoton. Waitahpo tïrëe iijane wïtëtohtae, kama ijuwë marë tïrëe iijane. Pitu itëmahtao amore epo iwehtome.
- 16 Wïtototon marë tïwëmoinje. Jerusaren imoraon patapontomoja tënese ësenëtoton iijane, wïrïpë awënton marë. Iwararënorokurepa tïrïpoe iijane.
- 17 Ma irëmao tannëseken Kan entuton teese tïwehtarënmatohkonke, akoronton marë. Namoro Satusi inwanmahtaenton.
- 18 Irëme Jesu inennokihpëton tëpëse iijane. Tapurëe marëto iijane apurutohtao.
- 19 Mërëme koko ahtao Kïtamukon ensuja tapumakae apuruhto ota. Namoro marë tïpatakaepa iija.
- 20 Serë apo tïikae iijane, "Tëtëhpa pakoroimë ekunnënta wïtototomoja iponose, amerarë kainanme ëwehtohkonpë," tïikae ensu.
- 21 Irëme awainarih-taopa pakoroimë ekunnëntahto tïtëe. Irëmao iwanmato tïpitëepa iijane wïtototomoja, ensuja katoponpëtaerë. Ma awainatuwë, Kan entu itamuhton tïwëese, tïmoitïhton maarë. Irëmao tomohtëene iija Isereujana eneneton ëija tïwëmontohkonme. Amerarë Isereujana itamuhton tïmonpoe iijane. Irëmao Jesu inennokihpëton iwane tënnose iijane apurutohta.
- 22 Mërëme apurutohta iwëmëntuwëne, ineposewaneto teese sikoututon. Irëmepato tïtëe iponosepa.
- 23 Serë apoto tïikae, "Apuruto kure tapurëeken ainja neporï. Eneneton marë irëpo teese ota pohtëken. Apumakatuwë ainjaja, wïtototon waken awë," tïikaeto.
- 24 Irë apo etatuwë sikoutu ikapitemïija, Kan entu rasarëntomoja marë, kutumahto tïwëeretëuje, "Ekehpenara mëesan? Ekapon apomo nehtan ëwë?" tïikaeto.
- 25 Ma irëmao tïwërënorokure tïwëese iijane. Serë apo tïikae, "Etatë, ënapurupohpëkontokon teparahhtëeken, pakoroimë ekunnëntao, wïtototon iwanmanto," tïikae.

- 26 Ma irë apo etatuwë sikoutu ikapitemiija, tītēe iwaenepa tīpēetohton maarē. Irëmaopa inennokihpēton tēnese iijane. Mērēme aipimeta ijomikon teese. Wītotoon ino iweikonke. Waatiriseta marēto iweikonke wītototomoja.
- 27 Ma inennokihpēton enehtuwë iijane, irëmaoto Isereujanaton enene enpata rasaporo tīparahtēpoe iijane, iwēturotohkonne Kan entu rasarēneja.
- 28 Serē apo tīikae iijane, "Kutuuma ainja aakamatire, Inponosewarēn ehtē Jesupē, inwanmaewarēn marē ehtē, nīkare ainja ēējane. Mērēme Jerusaren pataponton wararē miwanmati ēnponopikonke. Ainja mekapokekhatire, pīike ainja iwehtome, mēe imunu entamapohse marē manati ainjapona," tīikaeto.
- 29 Ma irëmao serē apo Pitutomoja tēuse, inennokihpētomoa marē, "Kanrēken ainja nimoijaihta, wītotota.
- 30 Kītamukontokon Ineponanmarījapa, tanunnēhpoe Jesu, waiweihpēpēpa. Mēe wamīritēne wewe epupē, amoitēhpēke ēējane.
- 31 Mēe iwaenme tīrēe Kanja tēpētun weinje tīritohke. Wītotoon itamume tīrēe iija, anunnēnekonme marē. Irīpīhpēkon weinje Isereujanaton iwepanamato tīrēe iija. Irīpīhpēkon inenutanīsewa iwehtome.
- 32 Irē nai ainja iwarē, irēme ainja niponojae. Irīpīmīn Amore marē ainja niponojae. Nērē Kan inekaramahpē tīmoinetomoja," tīikae Pituton.
- 33 Ma ijomikon etatuwë iijane, kutuumato tīkarautae. Irēme watīrikoerehto teese.
- 34 Mērēme ihtaone teese Parasi Kamerijo mēe eka. Inmoipē Iwanmane mēe. Amerarēnoro wītotoon ineresarama mēe. Nērē teparahtēe enenetomohtao. Irëmao inennokihpēton tērēpoe pitē iija tīpēene, maarē nakīi.
- 35 Irëmao serē apo tīikae iijane, "Isereujanatomo, kure tīwarē ehtē mēesan rītohpē.
- 36 Pena wītoto teese, Turasē mēe eka. Tēkarenme tīwēekanīse mēe. Irēme wītotoon mēe epona teese, 400manton. Nērēnpē watīrēe ijatohtomoja. Irëmao eponanonpēton tīwēsapērēkae. Inehtēhpē marē ipaato teese.
- 37 Ma mēe iwenae tīwērēnoro teese, Juresi nēērē Kararipēenonpē mēe. Wītotoon ikuhtuntētomaoma mēe teese. Nērēja marē tīmonpoe tīmoitī, nono entu ematome. Mērēme mēe marē watīrēe, imoitīhpēton tīwēsapērēkae.
- 38 Irēme meinjarē marē tīwarē ērīkoe wae mēesanpē. Ipēkēneta ehtē. Wītotopeērēken inīrīkon ahtao, ēwē ipaato nehtan.
- 39 Kēpēewa Kanpēerē inīrīkon ahtao, irëmao inakamaewa mehtahkiita. Kan emasere marē mehtahki," tīikae iijane.

40 Ma ijomi etatuwë iijane, "Kone," tiiikaeto. Irëmaopa inennokihpëton tomohtëe iijane. Tipijosenerëkento iijane, takamaenkërëhpato iijane. "Inponosewarënpa ehtë Jesupë," tiiikaepato iijane. Irëmao tennosepato iijane.

41 Ma Isereujanaton enenetonpa tinëe, inennokihpëtomoja. Sasameto teese pïike tiriipohpëkonpë Jesujanme, takuikatohkonpë marë, irërë emiketa iweikonke.

42 Mërëmeto wei wararë pakoroimë ekunnëntao teese. Pakoro wararënorotaontomoja marë tēkaporen eka tiiponohse iijane, Jesu Mesajame iwehto inwanmakezewato teese.

Rito 6

1 Ma irë weiporo tēpainje inarimikahton. Irëmao Jujanaton tiwētīwētēuse, Këriki jomitaenton, Isereu jomitaenton marë. Këriki jomitaentmoja iweinjakahpëton irētēhpēke wei wararë, ërepa ajakatoma.

2 Irëme amerarë tinarimikahton timonpoe, 12mantomoja. Serë apoto tiiikae. "Kureta nai ainjaja, Kan jomi iwanmato inontato, ërepa ajakatojanme.

3 Irëme jakëmihtomo, 7man kiriton ekantëse nai ainja ëhtaonkon. Kurerën teesenton, Iripimīn Amoreke tannësenkenton, junme iwehtohke marë tannësenkenton. Namoro inirime ainja niritae serë.

4 Irëmao Kanja wëturuhpotoja ainja nëekaramatae, Kan jomi iwanmatopoja marë," tiiikae 12manton.

5 Ma namoro ijomi etatuwë, Kan pakorohton sasame teese. Irëme Tihpën tēkantëe iijane. Kan eponan mēe amerarë tiwehtohke, tannëseken marë teese Iripimīn Amoreke. Pirihipi tēkantëe iijane, Porokësë, Naikano, Timon, Pamenasë, Nikorësë, Antijakapëenonpë mēe, Sentajanapë Jujaname tirihpë, nnakento tēkantëe iijane.

6 Namoro tēnese ijane Inennokihpëton enpata rasapona. Irëmaoto tirehpurëene iijane, ipëkëne Kanja tiwëturutohkonme.

7 Ma irëme Kan ijomi tiwësaimae. Tapiime inarimikahton tēpainje Jerusarenpo. Tapiime marë Kan entutomoja tiwanmatohkon timoije.

8 Ma iijeta Kanja tijahpëntëe Tihpën. Tikaarihtëe marë iija. Irëme kure wërekonmato tirëe iija. Rimanta marë tēnepoe iija wītotohtoma.

9 Irëme aamekamatohkon tipitëe Jujana iwëmontohtaontomoja. ("Apurupin serë," tiiikaeto tiwëmontohkonpë.) Jujanaton namoro Sareni inonopëenonpë, Arasanrija patapëenonpë. Sirisija inonopëenonpë. Eisë inonopëenonpë marë. Namoroja tipitëe tiwë-tiwëtëuhtohkon Tihpën marë.

10 Mërëme ijomi ineusewato teese. Tihpën ijomi junme teese, namoro iwae.

11 Ma irëme tiwërenoroton tërahtëe iijane, Tihpën inupimatome ipaato. Serë apo tiptonohse iijane, "Mëe Tihpën, Mosesi inupiman, Kan inupiman marë. Irë ainja neta. Irëme nai ainja iwarë," tiikaerehto. Irë apo tiptonose iijane.

12 Ma irë aponke wïtototon tikutunmapoe iijane, Tamusanton, Inmoipë iwanmaneton marë. Irëme Tihpën tēpēse iijane, tēnese marë iijane, Isereujanaton enenetomoja.

13 Irëmao ipaaton iponone tēnese iijane, tiwarëto iponohtomere iija. "Iripimin pata innupimakeseewa nai mëe, Inmoi inupiman marë.

14 Serë apo ainja inetahpë mëe rjomime. 'Serë pata eriniikatan Jesu Nasarepononpë. Mosesija iwanmatoponpë kinapēihpēkon emetanitan,' kato ainja kineta," tiikae tēnakēenton Tihpēnpë.

15 Ma amerarë Isereujanaton eneton tahpameken teese. Irëmaoto Tihpënja tiwēentīnmae. Mëe enpata tēne ijane, ensu enpata aporopa.

Rïto 7

1 Ma irëmao serë apo tiikae Kan entu rasarën Tihpënja, "Aerë nai mëesan ijomi?" tiikae.

2 Ma irëmao serë apo tiikae Tihpën, "Kiritomo, pahkotomo, jakēmihtomo, jijomi etatë. Tēresaramaen Kan tiwēenepoe Kitamurunpēkon, Aparahkanja, Mesopotamija inonoponkērë ahtao. Aranipona tēewankērë ahtao.

3 Serë apo tiikae Kan iija, 'Ēnono inonta, ēmoitihton marë inonta, tiwërenoro inonopona etētome. Irë wenepotae ēēja,' tiikae iija.

4 Irëme Kaurija inono tinëe iija. Arani inonopo tiwepatantētome. ipapa waiwehtuwë, irëmao Kanja tēnnose mëe, serë nonopona. Epo kitati irë.

5 Iijanorome nono inekaramaewa pitë teese. Itipi pisi marë inekaramaewa teese. Mërëme 'Wekaramatae ēēja, ēepantohtomoja marë wekaramatae, ēwenae,' tiikae iija. Mërëme inmukunna teese Aparahkan irëmao.

6 Serë apo marë tiikae iija, 'Ēepantohton susumerēken pitë nehtan tiwërenoro inonopo, ipēetokonme marëto nehtan. Tijaremaenme marëto nehtan 400 irantatohtonarën.

7 Irēnpēpēe inpēetomakon wihkērēnmatae. Irë nonopēepato nehtan serë nonoponapa, jepona iwehtohkonme,' tiikae Kan.

8 Irëmao tinehtë tirëe iija aripohkatohpë, Aparahkan maarë. Irēnpēpēe Aparahkan timuhtae Aisakime. Nërë taripohkae iija 8 wei iwehtuwë. Irēnpēpēe Aisaki timuhtae Jeikopime. Irēnpēpēe Jeikopi timuhtae 12mantonme, namoro kitamukontokon.

- 9 Ma kītamukontokon tīwēimoihkae Josepē, irēme tēpekapoe iijane, wītoton ipēetonme. Isepi inonopona marē tērēpoe iijane. Mērēme Jose innontaewa teese Kan.
- 10 Tipīnmae marē iija amerarē iwēhtihkatohtonpēe. Junme marē Jose tīrēe iija. Kure tīnīrī tīrēe iija irēpo, Isepijana itamu Paro, sasame iwehtome ipē. Irēme amerarē Isepijanaton eneneme Paroja tīrēe mēe. Tipakoro eneneme marē.
- 11 Ma irēmao itupikon ahtaewa teese. Irēme iwēsapēkēmato teese Isepijana inono wararē, Keinēn inono wararē marē. Kure tīwēsapēkēmae wītoton Kītamukotokon marē erepanna teese.
- 12 Irē iwenae 'Ērepa nai Isepi inonopo,' kato Jeikopija tētae. Irēme kītamukontokon ennohto tīpitēe Jeikopija ērepa iwatome.
- 13 Ennohtuwēnenkērēpa iija, irēmao Jose tīwēiponose tīpipihtomoja. 'Jose wī,' tīikae iijane. Irēmao marē Paroja tēne Jose ipihton.
- 14 Irēnpēpēe tīpapa waepa, Joseja tēnnose tīpipihton. Tīpapa ikuhtuton iwae marē. 75manton namoro.
- 15 Irēnpēpēe Jeikopi tītēe Isepi inonopona. Irēpo Jeikopi wateese. Kītamukontokon marē wateese irēpo.
- 16 Namoro ekepīhpētonpa tēnese iijane, Seekan pataponapa onantome. Aparahkan inepekātīhpētao tonainje iijane, tēpu tootakentao. Irē wētonanto karahkurike Aparahkanja tēpekase Eimaon imunkētōnpēe. Seekan ipapa Eimaon.
- 17 Ma 'Wījanorotonpa wenehtae,' katopōnpē Kanja Aparahkanja, irē rīto ipohtē ahtao, kure Isereujanaton tēpainje, Isepijana inonopōnkērē ahtao.
- 18 Irēmao tīwērēnoro Isepi inono entume teese, Jose iwamekato nēērē.
- 19 Nērējahkasan tīpitēe kutuuma kīmoitīhpēkon injetunmato. Tamekanmapoe marēto iija, imunkēkon enuruinēkērē tēmapoe iija waiwehtome.
- 20 Ma irēmao Mosesi tēnuse, paponometa mēe teese murehtitomohtao. 3 nunnēponarēken tīmama ekatao pitē teese mēe.
- 21 Irēmao onantohpora teese imamarija. Irēme awaintao tīrēe iijane. Irēmao Paro eemirīja tēpēse mēe tīnmukume.
- 22 Irēmao Isepijanatomoja tīwanmae Mosesi, amerarē tījunpē. Irēme ijomi tīkurunke teese, inīrikōnpē marē kure junme teese.
- 23 Ma 40 irantatuwē Mosesi, irēmao tīmoitī epona teese, Isereujanaton epona teese.
- 24 Irēmao ēipoinje Isepijana Isereujanaton rīto, tēne Mosesija. Irēme tējomaene iija. Isepijana watīrēe iija.

- 25 'Mosesi mēe, ainja ipinmane,' kato tēkanisere Mosesija Isereujanatomoja. Mērēme Kanjanme tipinmatohkon inpunēsewato teese.
- 26 Awainatuwē tītēpa Mosesi Isereujanatomojapa. Irēmao 2manton Isereujanaton iwētapēhto tēne iija. Ēsepa tiripokoere teese, irēme serē apo tīikae iijane, 'Ētakēmime manati? irēme ēija mehkērēnmati?' tīikaere.
- 27 Mērēme tīmoitī ijaremaneja tīpēene taitēe Mosesi. Serē apo tīikae iija, 'Akī ainja entume ērine? Akī ainja iwehto onankaneme ērine?
- 28 Wajirīsepa manan, kokonjarē Isepijana waritoponpē aporopa ēēja?' tīikaere.
- 29 Irē apo etatuwē Mosesija tetainkae, Merijana inonopona. Irēpo tepatantēe maanopo. Irēpo marē 2me tīmuhtae.
- 30 Ma 40 irantatuwē, irēmao ensu tīwēenepoe Mosesija oimēpo, wewe episomanpē mahto oreoremanohtao. Sainai pīi ipohtē ahtao Mosesi.
- 31 Irē enetuwē Mosesija, kure tīwēerekonmae ipē. Irēme imoraonakīi itērīhtao ene, Kītamukon ijomi tētae iija.
- 32 Serē apo tīikaere, 'Wīirē Tamokon ineponanma, Aparahkan ineponanma, Aisaki ineponanma, Jeikopi ineponanma marē,' tīikaere. Irēmao kīri-kīrīme teese Mosesi, narīke iweike. Kan eneto iija ino teese.
- 33 Ma irēmao serē apo tīikaere Kītamukon iija, 'Ēhtai isika, kurano pata nono epo manae, irīpīmīn.
- 34 Wījanoroton ijaremato weneihtā Isepi inonopo. Ēkē, ēkē, kato marē iijane weta. Irēme pīhtē, namoro apumakatomepa ēēja. Irēme kēuhkē, Isepi inonoponapa kēnnohtae,' tīikaere Kan iija.
- 35 Ma Isereujanatomoja takamae Mosesi, tījomikonke. 'Akī ainja entume ēērine? Akī ainja iwehto onankaneme ēērine?' katoponpē iijane, nērēnpērēpa Kanja tēnnose iijane. Namoro entumēpa iwehtome, apumakanekonme marēpa iwehtome, wewe epī sonmanohtaon ensu ikaarīke.
- 36 Mēejapa namoro takenahtēe Isepi inonopēepa. Wēerekonmatohton tēnepoe iija iijane. Tīrēentahton marē Isepi inonoponkērē ahtao tīrēe iijane, Rerē tuna etao marē ahtao. Oimēpo ahtao 40 irantatohponarēn.
- 37 Serē apo tīikaere Mosesi Isereujanatomoja, 'Tījomi iponone ennohtan Kan ēējane, ēhtaononpēkon nēērē jījaporopa iwehtome,' tīikaere.
- 38 Isereujanatomohtao teese Mosesi kītamukontokomohtao, oimēpo ahtao. Iwēturuhpē ensu mēe akērē teese, Sainai pīipo ahtao. Irēpo aeneme rīton ijomi tēpēse iija, kīījanorokonme.
- 39 Ma mērēme mēe inapēihpē inmoijewato teese Kītamukontokon. Tīkutunkehkaehkasan iijane. Irēmepato tēwanēkontao teeramae Isepi inonoponapa.

- 40 Serë apoto tīkae Eironja, 'Kineponanmakon tiri kakenahtēnekonme. Mēe Mosesi, kēnenenpēkon Isepi inonopēe, ajahpe nitēn? Kiwamekene,' tīkaeto.
- 41 Irēmao jakuwa tirēe iijane, kau iwanra apo. Tinpinukon tipinkaē iijane ekaramatome tijakuwakomoja. Mono wēewehto marē tirēe iijane, tēinjakon inirihpē iwēeresaramatome.
- 42 Irējanmepa ipēene Kan tepanamae. Kanja tinontae namoro kapupēkēnton epona iwehtohkonme. Irē apo Kan panpirahtao timenuhtēe serē apo: 'Ēnpīnkakon menehtēne wija 40 irantatohtonarēn oi'mmēpo emēinjamo ahtao? Ēnekaramakon marē mekaramatēne wija? Irē apo mehtēne Isereujanatomo?
- 43 Owarēken. Ēneponanmakon Moroko iijanorome Teese Ipakorohkasan marētēne oimēporo. Sirikē Rehpan ēneponanmakon Ēnirihpēkon irē, Rehpan iwekuhtuntēhpētaerē, epona marē mehtēne. Irēme maa kēnohtahki Peipeo ihpēhse,' kato timenuhtēe.
- 44 Ma japajapapaimē, Kanpē iponohto teese, Kitamukontokomohtao oimēpo. Kanja katoponpētaerē Mosesija tirēe japajapaimē. Tinenehtaerē marē Mosesija tiripoe iija.
- 45 Jasuwaton iwēepinmahtao, Keinēnponon-pēton Kanja tēnnose, inonokon apēhtomepa iijane. Irēpona Kitamukontokomoja tēnese japajapaimē tēkērēne. Irēporo teese irēnpē, Teihpē iwehtohponarēn.
- 46 Sasame teese Teihpē Kanpē. Irēme Jeikopi ineponanma iwepakorontēto rito tēpekase iija. 'Kurano rīse wae ēpakoro,' tīkae.
- 47 Mērēme iniripoewa teese. Saramonijahkasan ipakoro tirēe.
- 48 Mērēme marē nai, Iwaenmin Kan, wītoto mirihpē pakoro awē esewa. Serē apo Kan jomi ipononenpēja katoponpētaerē:
- 49 'Kapu nai japēime. Nono nai jihpu apēime. Irēme ekapon apomo wijanorome nehtan ēnirihpē pakoro?' tīkae Kitamukon. 'Anpo nai jeretato, ēnekaramahpēkon wija?
- 50 Amerarē serēton inirēewa wan?' katoponpētaerē Kitamukomoja.
- 51 Ma iwantapin emēinjamo. Ēewanēkon nai arīpohkara. Ipanapinirēn marē emēinjamo. Ētamukontokon aporopa manati. Iripinān Amore apērēmihkato ēējane apēnaewarēn nai.
- 52 Aano Ētamukontokonme Kan ijomi ipononenpē inamekanmaewa teese? Owarēken. Tipatonoro iwēehto, ipononenpēkon marē waatirēe iijane. Serēmao marē inponopihpēkon mekantētēne, wamiritēne marē.
- 53 Kan inmoi apēinenpēre emēinjamo, ensuton inekaramahpē. Mērēme manati inmoijewa," tīkae Tihpēn.

- 54 Ma mēe ijomi etatuwē iijane kutuumahto tīikarautae. Tētoenkonke marē tījekon tankēhse iijane.
- 55 Kēpēewa Tihpēn, tannēseken teese Irīpīmīn Amoreke. Irēme kapuja tīwēehpēse. Kan iwēeresaramato tēne iija. Jesu marē tēne iija. Teparahētēe Kan apētun weinje.
- 56 Irēmao serē apo tīikae, "Enetēkē, kapu nerowaka. Kan iwetotomahpē wene teparahētēe Kan apētun weinje," tīikae Tihpēn.
- 57 Ma irē etatuwē iijane, tepanapuseto. Arimahto tīkētūinje. Iija marēto tetainkae.
- 58 Tēpēse marē iijane. Irēmao tīpinae iijane tīpatakōnpēe. Irēpo epona tēpu emato tīpitēe iijane. Waritonton namoro tijaasikon marē tīnēe iijane, kīrīmuku ihpu ekatao. Mēe eka Sao.
- 59 Ma Tihpēnpona tēpu emarīhtao iijane, irēpīken tīwētūrēe, "Tamo Jesu, jamore apēhkē," tīikae.
- 60 Irēmao tīwerenapo tonotae. Irēmaopa arima tīwētūrēe, "Tamo, mēesan inīrī rīpī inkuhtuntēewa ehkē," tīikae. Irē apo katuwē iija, tīwēnīse Tihpēn.

Rīto 8

- 1 Ma irēpo teese Sao, Tihpēn warīto kure teese iija. Ma irē weiporo marē Jerusaren patapo, kutuuma Kan pakorohton aamekanmato tīpitēe. Jurija inono wararē Kan munkēton tījaimapoe iijane. Samerija inono wararē marē. Jesu inennokīhpētōmorēken ēsaimaewa teese.
- 2 Ma irēmao Kan inawīkapīntōmoja tonainje Tihpēn ekepī. Kutuuma marē tomoe iijane.
- 3 Kēpēewa Sao. Kan pakorohton erinīikato tīpitēe iija. Pakoro wararē tītēe erahtēene. Kīrīton, wēriton marē, tēpēse iija, apuruhtohtao apuruhtōhkonme.
- 4 Ma iwēsaimahpētōn tītēe nono wararē. Irēpo marē Kan ijomi tīponose iijane.
- 5 Pirihipi tītēe nonaka Samerija patapona. Irēpo Kēraisu iwehto tīponose iija iijane.
- 6 Pirihipi inponopī etatuwē tapīimantōmoja, rīmanta rīto enetuwē marē iijane, kuureto ijomi epona teese.
- 7 Arima ikēhtuntōhkonke wīrīpētōn tepatakāe wītōtotontae. Emohpīnton marē kurepa tīrēe iija, irīhpamīhpētōn marē.
- 8 Irējanme kure sasame teese Samerijana inonopontōn.
- 9 Ma irēpo teese wītoto, Saiman mēe eka. Penarē pijaintētē mēe teese irēpo. Irēme amerarē Samerijanaton tīwēerekōnmae, mēe inīrīpē. "Iwaenmīn wī," kane mēe.

- 10 Amerarënorō mēe epona teese, irasarënton, paponoton marë. Serë apoto tīikaere ipë, "Kaarime nai mēe, Kan ikaarike," tīikaeto. Irēme "Kaariwaenme," tējatēe iijane.
- 11 Mēe eponarën teese wītoton, penarë ërekomapotë iweike, pijaintētë tīwehtohke.
- 12 Mērēme tēkaporen eka Pirihipi inponopī epona teese, Kan iwemoitīmatohpë Jesu Këraisu ekajanme. Irēmeto tīwēmēinje kīrīton, wērīton marë.
- 13 Saiman marë tēkaporen eka epona teese, irēme tīwēmēinje. Irēnpēpēe Pirihipi itë wararë tīwekenae iija. Kure tīwēerekomae mēe, enepm enehpēke iija, rīmanta enehpēke marë iija.
- 14 Ma irēmao Jerusaren patapo ahtao, Jesu inennokīhpētomoja tētae, Samerijanaton eka. "Pirihipi inponopīhpë eponato nai ," kato tētae ijane. Irēme Pituton, Jan marë tēnnose ijane.
- 15 Ma Pituton ituntatuwë Kanjato tīwētūrēe, Irīpīmīn Amore apēhtome Samerijanatomoja.
- 16 Irīpīmīn Amore tēesewankērë iweike iijane. Kītamukon Jesu ekakerēkento tīwēmēinje.
- 17 Irēmao tīrehpurēene Pitutomoja, Jan maarë. Irēme Irīpīmīn Amore tēpēsē iijane.
- 18 Ma inennokīhpētomoja Amore ekaramato enetuwë Saimanja, irehpuruhpēkonpēe. Irēmao karakuri ekaramasere teese iijane. Serë apo tīikaē,
- 19 "Akī irehpuruh-tuwēhpe wīja, Irīpīmīn Amore apēhpoto ekaramatē wīja," tīikaere iijane.
- 20 Ma irēmao serë apo Pituja tēuse, "Ēmēhkarë tērīsen, ëkarahkuri marë. Kan inekarama karahkurihpona tēpekassenme mekanījanērē?
- 21 Serë rīto entu ratoeta ëmē, wīrīpēmēnkērë ëweike aawë.
- 22 Epanama ërīpīhpētōn weinje. Kītamukomoja ëturu. Tīwērēmao tahken ëjahpētēn, ërīpīhpēpēe ëhtēinkamapotan marë, ënpunēpī epona ëweihpēke.
- 23 Irīpīke tannēseken ëwehto wene. Ēipë iwēekīkīhpē ëmē, irīpī marë," tīikaē.
- 24 Ma irēmao serë apo Saimanja tēuse, "Jipë ëturu Kītamukomoja, amerarë ëēja katoponpētaerēta jīwehtome," tīikaē.
- 25 Ma tīwarētōkon iponohtuwë Pitutomoja, Kītamukon ijomi marë, irēmaopa tīweramatōhkon tīpitēe iijane. Tapīimantomoja Samerija patatonpo tīponose iijane tēkaporen eka, Jerusaren pataponapa tīweramakonnmahtao.

- 26 Ma irëmao serë apo tiiäke Kitamukon ensu Pirihipija, "Të soirë weinjan oimëponan ëema, ekahtëhpëpona, Keisëponan ëema Jerusaren patapëe nonaka," tiiäke.
- 27 Irëme titëto tipitëe iija titërihtao, Itijopijana tēpose iija, emumihkahpë mēe. Itijopijana itamu Kanrasi ipëeto rasarën mēe. Amerarë titamu ikarahkuri enene mēe. Jerusaren patapona itēhpë mēe, Isereujana ineponanma epona iwehtome.
- 28 Tipataponapa itërihtao, oto apon, asi inpina, awë teese. Aiseja imenuhtëpë panpira tēneken iija. Kan ijomi ipononenpë mēe Aiseja.
- 29 Irëmao serë apo tiiäke Amore Pirihipija, "Asi inpina ekata të, irëpo ehkë," tiiäke.
- 30 Ma irëme Pirihipi tetainäke asi inpinariija. Irëpo Kan ijomi ipononenpë Aiseja, imenuhtëhpë ejetëto, tētae iija. Irëmao serë apo tiiäke iija, "Ënejatë nai ëwarë?" tiiäke.
- 31 "Ma ekapon apo nai serë jiwarë? Wijä nai ijomi etapone waken," tiiäke. Irëme Pirihipi tomohtëe iija, tēkatao tahpame iwehtome.
- 32 Ma serë apo Kan ijomi emumihkahpëja tējatëe. "Mēe takenahtëe, wikapauimë watirëen akenahtëto aporopa. Wikapauimë iwanra ihpoti apërëtēnmahtao ooraken iwehto aporopa marë. Mēe ooraken teese.
- 33 Mēe ipiimapotoponpëmao. ëipoinje tirëe iijane. Akimo mēe iponohtan? Itipiirinna nai mēe nonopo," kato tējatëe iija.
- 34 Ma irëmao serë apo tiiäke emumihkahpë Pirihipija, "Serë etapose wae ëëja. Aanopë Kan jomi ipononenpëja timentuhtëe, tipë? Tiwërenoropë? Aanopë?" tiiäke.
- 35 Irëmao tēkaporen eka iponohto tipitëe Pirihipija Jesupë inej atēhpëpëkërë.
- 36 Ma itëkonmahtao ëematae tuna tēpose iijane. Irëme serë apo tiiäke emumihkahpë, "Enekë serëpo nai tuna, eke wan ëmëinjewa?" tiiäke.
- 37 Ma irëmao serë apo tiiäke Pirihipi iija, "Jesu epona ëweimahtao amerarë ëwehtohke, irëmao kure," tiiäke. Irëmao serë apo itamu ipëetoriija tēuse, "Jesu Këraisu, Kan inmukurënme iwehto epona wae," tiiäke.
- 38 Irëme aasi inpina tīsokahtëpoe iija. Irëmaoto ëkënëre tunahka tiwihhtëe, Pirihipi emumihkahpë nna. mēe Pirihipija tēmëinje.
- 39 Tunapëepa iwëepikonmahtao irëmaorëken Kitamukon Amoreriija tērëe Pirihipi emumihkahpëpëe. Inenewa marëpa teese. Mërëme sasamepa titëe emumihkahpë tipataponapa.
- 40 Ma Saotësëpo teese Pirihipi. Irëmao patatonpopa titërihtao, tēkaporen eka Pirihipija, tiponose, Sesërija pataponarën.

Rïto 9

- 1 Ma irë apota teese Sao. Kitamukon inarimikahpëton warïse teese. "Mëesan wakïtirïhtëne," tïikae. Irëme Kan entu rasarëneja tïtëe.
- 2 Tamasakupona tïtëeto tëpekase iija, serë apo tïikae, Panpira ekarama wïja jinenepone Jujana iwëmontohtaontomoja. Tamasaku patapontomoja enepotome wïja. Akïhpe kïrïton, wëriton marë ihtaone serëpë iwanmahpëton, namoro enehtome wïja Jerusaren patapona apuruhto," kato tëpekase iija.
- 3 Ma Tamasaku pata ipohtë ahtao Sao, sameken oren katopoja tïweipoe Saoton.
- 4 Irëmeto nonopona tonotae. Omi marë tëtäe iijane, serë apo tïikae, "Sao, Sao, atïtome kamekanmanë?" tïikae.
- 5 Ma irëmao serë apo tëuse Saoja, "Akï ëmërë Tarno," tïikae. "Wirë Jesu ënamekanma, ëikarë mehkërënmae konkatonpona ëhpu miwïhkae, kau aporopa," tïikae.
- 6 Irëmao kïrï-kïrïme teese Sao, tïwëhtïhkae marë. serë apo tïikae, "Tamo, atï rïse manan wïja?" tïikae. Ma serë apo tïikae Jesu iija, "Aunkëpa të patapona. Irëpo ënïrï wïponohpotae ëëja," tïikae.
- 7 Ma Sao akoronïnpëton onken teese pïreken. Omi tëtäeken iijane, mërëme ëturuke inenewato teese.
- 8 Irëmaopa taunje Sao. Tënuhtaerëre teese mëe, mërëme ënewa teese. Irëme tëinjäpë tïwëtakenahtëpoe Tamasaku patapona.
- 9 3 weïponarën enura teese Sao. Ëewesewa teese, tënïsen inenïsewa marë teese.
- 10 Ma Jesu inarimika, Tamasaku patapo teese. Ananaja mëe eka. Irëmao mëinjanoronke Kitamukomoja tomohtëe mëe, "Ananaja," tïikae iija. "Aae Tamo, serëpo wae," tïikae iija.
- 11 Ma irëmao serë apo tïikae Kitamukon iija, "Të tïpatonoro ëematae, Juresi pakorohta. Irëpomo wïtoto iponohpo iijane, 'Anpo nai Tasëpononpë, Sao mëe eka?" kaamo iijane. Wïja ëturukeme nai mëe meinjarë.
- 12 Mëinjanoron enenenpë mëe. Mëinjanorontao wïtoto iwëehto tëne iija Ananaja wïtoto eka. Tëinja tïrëe iija iijuwë, enutanïhpotomepa," tïikae Kitamukon.
- 13 Ma serë apo Ananajaja tëuse, "Tamo, iijeta mëe iwehto wetane. Tapïime ëjanoroton ihkërëmatoponpë iija, Jerusarenpo wetane.
- 14 Sarë tïwëese mëe, Kan entu rasarënton panpira ikurunjanme. Amerarë ëëponanton apëhtome," tïikae.

- 15 Mërëme serë apo tīikae Kitamukon iija, "Owa, të, mēe jinekantēhpēme nei, Sentajanaja jeka ipononeme, itamuhtomoja marë, Isereujanatomoja nna.
- 16 Iijeta tēposen akuikapoto wenepotae iija, jekajanme," tīikae.
- 17 Ma irëmao ipakorohta tītēe Ananaja, tīwēmēinje marë. Irëmao Sao tīrehpurēe iija. Serë apo tīikae, "Kami Sao, Kitamukon Jesu kinēenepo ēēja, ēematae ēwēepīrihtao sarë. Nērë jenno ēēja ēenuhtanihpotomepa, tannēseken marë ēwehtome Iripimīn Amoreke," tīikae.
- 18 Irëmaorēken kana pihpē ahken tonotae, Sao enupēe. Irëmaopa awaintao tēne iija. Taunje marēpa. Nērēnpē tunahkao tīwēenmēnpoe.
- 19 Irēnpēpēepa tīwēewese. Kaarime marēpa teese. Ma irëmao tīpuse wei teese Sao, Jesu inarimikahton akērë, Tamasaku patapo.
- 20 Sameken Jujana iwēmontohtao Kan inmukurēnme Jesu iwehto, tīponose iija.
- 21 Amerarë ijorni etanenpētōn tīwēerekonmae. Serë apo tīikae, "Mēe Jesu eponanton, Jerusaren patapo ihkērēmanenpēta? Serēpona iwēepīhpēta mēe, serēpōnton apēhtome, arētome marë Kan entu rasarētomoja?" tīikaeto ipē ēija.
- 22 Mërëme kaarimenkērë Saoja tīponose, Jesu Mesajame iwehto. Irēme ijomi eutohpora teese Jujanatomoja, Tamasaku patapōnton namoro. Awaintao Jesu Mesajame iwehto iponopīhpēke Saoja.
- 23 Ma tīpuse wei iwehtuwē Sao warītohpē tēhtēe Jujanatomoja.
- 24 Mërëme inehtēkon Saoja tētae penankērë. Inmēneton rīhpēke iijane pata apuruhtoipo.
- 25 Irēme tēponantomoja, tīwēenihtēpoe Sao koko ahtao, pakara apōntao wēehpēhto apuruto inkae.
- 26 Ma Jerusaren pataponapa Sao iwēehtuwē, irëmao inarimikahtomoja tītēsere teese. Mërëme ino teese. Jesu inarimikanme Sao iwehto, inekanihpēkene teese.
- 27 Kēpēewa Panapasi, irēme Sao tēnese iija inennokīh-pētomoja. Serë apo tīponose Panapasija iijane. "Serēpēe Tamasaku patapona Sao itērīhtao, Kitamukon tēne iija. Irēpo marë Kitamukon tīwētūrēe iija. Nariketa mēeja tīponose Jesu eka Tamasaku patapōntomoja," tīikae.
- 28 Irējanme ihtaone teese Sao. Enkurunna marë tītētēe Jerusaren patapo.
- 29 Irēpo nariketa Kitamukon eka tīponose iija. Tīwē-tīwētēuse marēto Kērīki ijomitaenton maarë. Irēme namoro Sao warīsere teese.
- 30 Irë apo etatuwē Kan munkētomoja. Irëmao Sao tērēe ijane Sesērija patapona. Irēnpēpēe tēnnose iijane Tasē pataponapa.

- 31 Ma irëmao Kan pakoro, Jurija inono wararë, onkenpa teese. Karari inono wararë marë, Samerija inono wararë marë Kan pakoro onkenpa teese. Iripimm Amorerija tikaarihtëe Kan pakoro. Tëwakinmapoe marëto iija. Tapiimeto tēpainje. Namoro marë Kitamukon ino teese.
- 32 Ma nonoporo Pitu, itērīhtao, irëmao Kan ijanoroton ene tītēe Riraja patapona.
- 33 Irëpo wītoto tēpose iija. Aenejasë mēe eka. Waitahpo teese emosewa irantatoh-ponarēn.
- 34 Irëmao serë apo tīikae Pitu iija, "Aenejasë, Jesu Këraisu kurepa ërijan, irëme aukë, ëehkepa iparima," tīikae. Irëmaorëkenpa taunje.
- 35 Irëme amerarë mēe enenenpëtomoja, Riraja patapontomoja Kitamukon tēpëse, Seron inonopontomoja marë.
- 36 Ma Jaapa patapo teese Jesu inarimika. Tapita mēe eka. (Rokasi kato kijomikontao.) Kure tīmoitī rīnerēn mēe apënaewa. Ijahpēminton ijahpëntēne marë mēe.
- 37 Rirajapo Pitu ahtao, ësenë iwehtopoja tēpose mēe. Irëmao wateese. Mēe ekepīhpë tīsukae iijane. Irëmao epoen pakorotao pitë tīrēe iijane.
- 38 Jaapa patapëe maatahken, Riraja pata teese. Jesu inarimikahtomoja tētae Riraja patapo Pitu iwehto. Irëme 2 kīrīton tēnnose iijane iwae "Sameken ohkë ainjaja," katome iijane.
- 39 Ma irëme akërēne tīwēese Pitu. Ituntatuwë epoen pakorohta tērēe iijane ekepīhpë enepotome. Irëpo tapiime iweinjokahpëton tīwēsenaeken. Waesewankërë ahtao, Rokasi ekepī inīrīhpëton, tēnepoe iijane Pituja, misaton, enpīton, kototon marë.
- 40 Ma irëmao amerarë Pituja tēnnosene pakoropëe. Irëme Pitu tīwëturëe tīwerenapo tahpame teese. Irëmao wëri ekepīrija tepanamae. Serë apo tīikae, "Tapita aukë," tīikae. Irëmaopa tēnutae. Pitu tēne iija. Irëmao tantikīrehtë teese.
- 41 Irëmao einja tēpëse iija, tīsokahtēpoe marëpa iija. Irëme Kan eponanton tomohtëe iija iweinjokahpëton marë. Aenemepa tēkaramae iija iijane.
- 42 Ma irë eka tīwēsaimae Jaapa pata wararë. Irëme tapiimantomoja tēpëse Kitamukon.
- 43 Irënpëpëe Jaapa patapo pitë teese Pitu akëresa, Saiman akërë. Oto pihpënpë rīneme teese Saiman.

Rīto 10

- 1 Ma Sesërija patapo wītoto teese, Konirija mēe eka. Roman isurati ikapitenme teese mēe, 100me isuratihton teese. Itarijan isuratitonme tējatēen namoro.
- 2 Aerēn mēe, Kan inonone marē, sehken amerarē ipakorohtaonton. Kuure ijahpēminton tījahpētēe iija, Jujanaton marē tījahpētēe iija. Kanja ēturukehpīn mēe.
- 3 Tiwērēn awainatomaō 3 jurupo iwēturuhtao, mēinjanoron tēne iija. Awaintao Kan ensu tēne iija. Ensu tiwēese iija. Serē apo tīikae, "Konirija," tīikae.
- 4 Kure tiwēentīnmae Konirija ensuja, narike marē teese. Serē apo tīikae iija, "Atise manan Tamo?" tīikae. Ma irēmaō serē apo tīikae ensu iija, "Ēwēturuto epona nai Kan. Ijahpēminton ijahpētētōponpēpē ēēja ihtēinkapainjewa nai.
- 5 Irēme ēpēetohton ennohkē wītoto wae. Saiman mēe eka. Pitu eka akoron. Nērē iwapota.
- 6 Saiman pakorohtao nai mēe Jaapa patapo. Oto pihpēpēkēn mēe Saiman. Tunaimē etao nai ipakoro," tīikae ensu iija
- 7 Ma ensu iwēturukehtuwē iija tītēepa. Irēmaō tīpēetohton tomohtēe iija 2me. Surati marē tomohtēe iija, inawīkapīn mēe.
- 8 Irēmaō amerarē tīwarēto tīponose iija iijane. Irēnpēpēeto tēnnose iija, Jaapa patapona.
- 9 Ma awainatuwē, wei irehtē iwehtuwē ahtao, Jaapa patapē maatahken teese Konirija inennokīh-pēton. Irēmaō pakoro irehkīi tītēe Pitu, ēturēe Kanja.
- 10 Irēpo ahtao, kure ēinjenē teese Pitu. Irēme ērepase teese. Ērepa rīrihtao tiwērēnoroja. Mēinjanoron tēne iija.
- 11 Kapu irowakato tēne iija. Irēmaō mono poo enīhtēto tēne iija, mono kairen ahken teese. Tīinje ehpi wararē.
- 12 Ohkīnpēken ototon awē teese, kororome tītēenton, tēpērikenton marē.
- 13 Irēmaō serē apo tīikae omi iija, "Pitu aukē, ēkaimoseme teesenton, ootīme watīri," tīikae.
- 14 Ma irēmaō serē apo Pituja tēuse, "Owarēnken Tamo, tēnēpīnton inēnēewa weine penarē, tīkuijenton marē," tīikae.
- 15 Ma irēmaō serē apopa tīikae omi iija, "Tīkuije kaewa ehkē, amerarē ikuimīn Kan inīrihpē."
- 16 Ma irē apo 3me tokonmae iija. Irēnpēpēepa poo tērēe iija kaputahpa.
- 17 Ma mēinjarēn tīnenehpēpē, Pitu iwēhpunēpīrihtao, irēmaō Konirija inennokīhpētōmoj a tiwae Saiman pakoro. Irēme pakoro apuruto awaintaon, entapurupoto teese.

- 18 Irëme serë apo tiptonohpoe iijane, "Serëpo nai Saiman, eka akoron nai Pitu?" tiikaeto.
- 19 Ma mëinjanoron eponankërë Pitu iweimahtao serë apo tiikae Amore iija, "Saiman, 3 kiriton ne ewaneton.
- 20 Irëme aukë, pitëhpa. Namoro akërë etëtohpë etaruhkaewa ehkë. 2me marë ewëhpunëhto inirëewa ehkë. Jinennokihpëton namoro," tiikae.
- 21 Ma irëmepa tiwihhtëe Pitu. Serë apo tiikae kiritomoja, "Wiirë ëniwakon, atikae mënehti?" tiikae.
- 22 Ma irëmao serë apo tiikae kiriton, "Konirija inennokihpë ainja. Surati ikapiten mëe kuranorën, Kan inonone. Amerarë nai mëe ipinë Jujanaton. Kan ijanoro ensu tiwëturëe iija. Serë apo tiikae, 'Pitu enehpo epakorohta, ijomi etatome ëëja,' tiikae ensu iija," tiikaeto Pituja.
- 23 Ma irëmao tipakorohtaoto tirëe iija, iwënihtohkonme pitë. Ma awainatuwë akërëne titëe Pitu, Kan munkëton maarë. Jaapa pataponton namoro, mëe akërëto titëe.
- 24 Awainatuwën-kërëpa Sesërija pataponato tituntae. Pitu iwëehto Konirijaja timëse. Irëme tikuhthuhton timonpoe iija, timoitirënton marë.
- 25 Pakorotao Pitu iwëmërnirihtao, Konirija tēpose iija. Irëmao tonotae, Pitu enpatarasaporo, epona iwehtome.
- 26 Mërëme serë apo tiikae Pitu iija, "Aukë, wītotorëken wī," tiikae.
- 27 Ma iija iwëtururuhtao, awë nakiito tiwëmmëinje. Irëpo tapiime wītoton tēne iija, iwëmomihpëton.
- 28 Irëmao serë apo tiikae Pitu iijane, "Serë nai ewarëne, Sentajanaton maarë ëijaken ainja iwehto akamanto. Këpëewa nai meinjarë, Kan nenepo wija. Wītoto wararënoropë 'Tikuije nai, kaewa ehkë, jinenepe, marë nai kaewa ehkë,' nkan wija.
- 29 Irëjanme jamohtëtuwë ëëja, sameken wëe, arusewa. Irëme atipona komohtë?" tiikae Pitu iija.
- 30 Ma irëmao serë apo Konirijaja tēuse, "Ooni kokoinje ahtao, 4 weipo jipakorohtao weine. Irëmao serë juru aporo, 3 jurupo, tëturune Kanja. Irëmaorë sameken mëinjarën kīrī, kinëenepo wija, jenpatarasaporo. Tiweineken kinahkë ipoo.
- 31 Serë apo kinka wija, 'Konirija, Kanja ewëturuto tētae. Nenuta marë ijahpëmīntomoja ënekaramahpë.
- 32 Irëme Saiman iwapota, Pitu eka akoron. Jaapa patapo nai mëe. Tiwërenoro ekahpëtaen, Saiman pakorohtao nai. Oto pihpëpëkën mëe. Tunaimë etao nai ipakoro,' kinka ensu wija.

- 33 Irëjanme sameken komohtëpo. Kure marë wija ëwëehto. Irëme amerarë kītati serëpo meinjarë Kan iwarë, amerarë Kan inetapohpë ëëja etatome ainjaja," tīikae
- 34 Ma irëmao iponohto Pituja tipitëe, "Meinjarërëken jiwarë, ëisaporo kirijati Kan.
- 35 Kan ino iweihpëton, wītoto wararënorotomohtao ijahpëntën Kan, tipatoro tīrineton marë.
- 36 Irë aporo iponohto tiponohpoe Kanja Isereujanatomoja. Serë apo, 'Tëkaporen eka onken iwehto tëkaramaen Jesu Këraisujanme, nërë iwararënoroton Itamume nai,' kato.
- 37 Jurija inono wararë tīritoponpë iija metatëne. Wītoto enmënto Janja iponohkehtuwë, irëmao Karari inonopo tipitëe iija.
- 38 Kanja tīkainëe Jesu Nasare patapononpë Nëerë, Irīpīmīn Amoreke, tīkaarike marë. Irëmao kīntën kure wītotonon rītome. Kure marëpa tīritohkonme iija, amerarë kutuuma ëmume wirīpë itamu inīrihpëton kurepa kīmri, Kan Mëe akërë iweike.
- 39 Ainja iwarë marë nai amerarë inīrihpëton, Jujana inono wararënpō, Jerusaren patapo marë. Nërënpë watirëe ijane epupë amoihtëhpëke.
- 40 Mërëmepa Kanja tanunnëhpoe Mëe, waiweihpëpëe, 3 wei iwehtuwë, tīwëenepoe marëpa.
- 41 Amerarënorō Mëe inenewa teese. Tīwarëtotomōjarëkenpa tīwëenepoe Mëe. Namoro Kanja tëkantëe wapo pitë. Ainjarëken Mëe iwarë. Ainja marëpa kīnëewe Mëe akërë, tēnisen marëpa ainja kīnenīri, waiweihpëpëepa auntuwë.
- 42 Ainja apotomane Mëe. 'Ëwarëtokon iponohtëkë wītotonomōja, serë apo katë iijane. Mëe, Kan inekantëhpë, aenenton iwehto onankaneme, waiweihpëton iwehto marë, katëmo iijane.' kīnka ainjaja.
- 43 Amerarë Kan jomi ipononenpëtomoja tīponose Mëepë. Akīhpe Mëe epona iweihpëton, namoronpë irīpihpëkontokon wakenpa nīritan, Mëe ekajanme," tīikae Pitu iijane.
- 44 Ma irë apo iponopīrihtaonkërë Pituja, Irīpīmīn Amore tīwīhtëe, amerarë inonopī etanenpëtōnpona.
- 45 Irëme Pitu akërë iwëepīhpëton tīwëerekonmae, Jujanaton namoro, arīpohkahpëton marë. Irīpīmīn Amore, Kan inekaramahpë, apëihpëke Sentajanatomoja.
- 46 "Kurerën nai Kan," kato etahpëke marë iijane, ohkīnpëken ijomihtae.

47 Ma irëmao serë apo tiiäke Pitu, "Äki mäesan akamane, tunahkao iwëmentohkonpë? Owa, Iripimän Amore apëi mäesan, apëihpë aporopa kiiäane " tiiäke.

48 "Irëme ënmëntëkë Jesu Këraisu ekajanme," tiiäke Pitu iijane. Ma irëmaoto serë apo tiiäke Pituja, "Äinja akërë pitë kapohtasa ehkë," tiiäkaeto.

Rito 11

1 Ma "Sentajanatomoja Kan ijomi töpëse," kato tëtäe, inennokihtomoja Kan munkëtomoja marë, Jurija inono wararëponton namoro.

2 Irëjanme Kan munkëtomoja Pitu tipëkënose, Jerusaren pataponapa itëtuwë, arïpohkahpëton namoro.

3 Serë apoto tiiäke iija, "Arïpohkapinton pakorohta titëe ëmë, akërëne marë tiwëewehse ëmë," tiiäkaeto Pituja.

4 Ma irëmao itipi wararë tinirihpë ipitëtoponpë, iponohto tipitëe iija iijane.

5 Serë apo tiiäke iijane, "Jaapa patapo weine. Irëpo Kanja tëturune. Kanja jiwëturuhtao, mäinjanoron wenene. Ehpi wararë kinahkë tiinje. Wijä kinihhtë.

6 Irëme awë wenene. Ohkinpëken ototon, ëiratoton marë, kororome titëenton töpërikenton marë, nna kinahkë awë.

7 Irëmao omi wetane, serë apo kinka wijä, 'Äunkë Pitu, ëkaimoseme teesen watiri, ootime,' kinka wijä.

8 Ma irëmao serë apo weune, 'Owarënken Tamo, tënëpm inënëewa weine penarë, tikuijenton marë,' wikane iija.

9 Ma omipa kinjomita wijä, serë apopa kinka, 'Tikuije nai kaewa ehkë, amerarë ikuimm Kan mirihpëpë,' kinka wijä.

10 Irë apo wenene 3me. Irënpëpëepa kinarë kaputahpa.

11 Ma irëmaorëken 3kiriton tiwëese pakoro jinawënmahta. Irëpoto kinahkë tesokahtëeken. Sesërija patapëe ennokihpë namoro.

12 Irëmao Amore kinëturu wijä, 'Namo, akërë ëtëtohpë ëhtihkaewa ehkë,' kinka wijä. Mäesan këkëmikön 6mantön marë jakërë kintën, irëme äinja kinëmën ipakorohta.

13 Irëme serë apo Konirija kinpono äinjaja, 'Ensu wenene jipakorohtao. Serë apo kinka wijä, Witototon ennohkë, Jaapa patapona Saiman wae. Pitu mäe eka akoron.

14 Nërë nïponohtan ëpinmatohpë eka ëpakorohtaonton ipinmatan marë, kinka wijä,' kinka Konerija äinjaja," tiiäke Pitu.

- 15 Ma eka iponohto ipitërihtao wija, Iripimm Amore kinihhtë eponane. Iwihhtëtoponpë këponane ipitëtoma, irë aporopa.
- 16 Irëmao Kitamukomoja katoponpëpë jenutane. 'Tunakerëken wītoto emëntoponpëpë Janja, këpëewa emëinjamo, ewë Iripimīn Amoreke emëntahki,' katoponpëpë ija.
- 17 Irëme eisaporo nai Kan inekarama iijane, kijane inekaramahpë aporo, Kitamukon Jesu Këraisu apëhtoponpëmao kijane. Irëme akī wī, Kan akamane? Owarënken," tīikae Pitu iijane.
- 18 Ma irë apo etatuwë iijane, kutumahto ëtahseme teese. "Kure nai Kan," tīikae marëto. Serë apo tīikae. "Irëme Sentajanatomoja erepasa tiwehto Kanja tēkaramae iripihpëkon weinjepa iwepanamatohkon," tīikaeto.
- 19 Ma Tihpën waritoponpëmaorë aamekamatohkon tīpitëe iijane, Kan munkëton tiwēsapërëkae. Irëmeto maa tītëe, Ponisija inonopona, Saipëri paupona, Antijaka patapona marë. Tītëkonmahtao eka tīponose iijane. Jujanatomojarëken tīponose iijane.
- 20 Ihtaone teese Kiriton, Saipëri paupëenonpë, Sareni inonopëenonpë marë. Namoro tītëe Antijaka patapona. Irëpo tēkaporen eka iponohto tīpitëe iijane Kërikijanaton inetanme, Kitamukon Jesu Nëerë.
- 21 Ipëkëne marë teese Kan ikaari. Irëme tapīime wītoto tomoja tēpëse Jesu. Kitamukonponato tepanamae.
- 22 Ma irë eka etane Kan pakorohton Jerusaren patapo. Irëme Panapasi tēnnose iijane Antijaka patapona.
- 23 Ma Antijaka patapona Panapasi ituntatuwë, Kanja wītoto ton ijahpëntëto tēne iija. Irëme sasame teese. Sasame marë tīhtarënmaene iija. Serë apo tīikae iijane, "Taanëren aerë ehtë. Kitamukon eponarën ehtë, amerarë ewehtohkonke," tīikae.
- 24 Kurano mēe, Panapasi, Iripimīn Amoreke tannëseken teese. Kan epona tiwehtohke marë tannëseken teese. Irëme tapīimenkërë wītoto ton Kitamukon epona teese.
- 25 Ma irëmao Panapasi tītëe Tasë patapona, Sao iwatome.
- 26 Mēe epohtuwë, Antijaka patapona tēnese iija. Irëpoto tīrantae. Ëtakërë marëto tiwëmoinje Panapasiton, Sao marë, Kan pakorohton iwanmatome iijane. Tapīime tiwanmae iijane. Wapo Antijakapo tēkahtëe Jesu inarimikahton, "Këraisujana mēesan," tīikae wītoto ton ipëkëne.
- 27 Ma irëmao Kan ijomi ipononeton tītëe nonaka Jerusaren patapëe, Antijaka patapona.
- 28 Ihtaone teese Akëpasë. Nërë teparahtëe. Ewë iwehto tīponose iija. Serë apo tīikae, Amore ikaarike, "Wēsapëkëmato iwëehto ipohtë nai wītoto ton

wararë," tiika. (Ma irë aporo teese, Koronijasë Sisë, Romanton itamume ahtao.)

²⁹ Irë etahpëpëerë, Jesu inarimikahton tiwararëne tehtarënmae, tihtaonkon wararë ekaramatohpë iijane. Kan eponanton ijanoro, Jurija inonoponton namoro.

³⁰ Irëme tēkaramae iijane. Inekaramahpēkon tērēpoe iijane Panapasija, Saoja marē, Kan munkē arimikanetomoja Jerusarenpona.

Rīto 12

¹ Ma irēmaorē Erotēja tēpēse Kan pakoro imoitihpēton aamekanmatome iija. Nono entu mēe.

² Jemisi watirēe iija kasiparaimēke. Jan ipipi mēe. (12mantomohtaon mēe Jemisi.)

³ Irēpē Jujanaton sasame iwehto enetuwē iija, irēmao Pitu marē tēpēse iija. Irē apo tirēe iija, koronkoronme iweihpē ēhtomao wii, Isereujanatomoja.

⁴ Pitu apēhtuwē iija, irēmao tapurēe iija apuruhtohtao. Irēmao 4man suratiton, 4memene tirēe iija enene. Ēpoe ensu itētoponpē iwēewehto ikuhto apēnatuwē, irēmao enepisere teese Isereujanatomoja, iwehto onankatome.

⁵ Irēme apuruhtohtao pitē teese Pitu. Mērēme Kan pakoro ēturuksesewa teese Kanja Pitupē.

⁶ Ma koko ahtao Pitu tiwēnise suratiton irowē. 2mantonpē tiinje ketike. Suratiton akoron marē teparahTEE ota entapuhto inkae. Awainatuwē Pitu enepisere teese Erotē, Jujanatomoja ekaramatome.

⁷ Irē apo ahtao sameken Kitamukon ensu tiwēese, awainija marē tiweipoe apuruhtohtao. Irēmao Pitu imotapē tēpēse iija enpakatome. "Sameken aukē," tiika iija. Irēmaorēken ketiton tenpokaē emekunton intoponpē.

⁸ Ma irēmao serē apo tiika ensu iija, "Ēpoopa iruhka, ēhtai marēpa iruhka," tiika. Irēmepa Pituja tiruhkae. "Ējaasike marēpa epontē, irēmao kiwekena," tiika ensu iija.

⁹ Irēme mēe, Pituja tiwekenae apuruhtohpēepa. Mērēme pēeraken teese Pitu, mēinjanoronmerēken tēkamsere iija.

¹⁰ Wapono apuruto enene tirēse iijane. Ipēkērē apuruto enene marē tirēhse iijane. Irēmao mono awaintaon apurutopoja tiwēese, sapararike tirihpē irē. Ēikarē irē terowakae. Irēmaoto tepatakae awamtahpa. Irēmaoto titēe ēematae. Pijarēken ēematae itētuwēne ensupa waken teese.

¹¹ Ma irēmaorēken Pitu iwarē teese. Serē apo tiika, "Pēē meinjarē kure jjarē. Tijensu Tamoja tēnnose jipmmatome, Erotē einja ikaaripēe. Jujanatomoja jinmēhtohpēe marē," tiika.

- 12 Ma irë iwarë iwehtuwë, Meeri ipakoropona titëe. Jan imama Meeri, Jan eka akoron Maku. Irëpo tapnme wïtototon tïwëmoinje Kanja ëturëe.
- 13 Awaintao entapuru tïtëtkae Pituja. Irëmao wëri tïtëe ene entapurupona. Entu ipëeto mëe, Rora mëe eka.
- 14 Pitu ijomi mëe iwarëken, irëme tïwëewakïnmatohke tannëseken teese. Inentapumakaewankërë ahtao tetainkaepa iponose. "Mëe Pitu awaintaon ootapo nai," tïtkae iijane.
- 15 "Owa ëjoroh-painjaerëken," tïikaeto iija. Mërëme "Owa, owa," karihtaonkërë iija. Irëmaoto serë apo tïtkae, "Pitu ijensurëken," tïikaeto.
- 16 Ma ootapa tïtëtkäenkerë Pituja. Irëmao entapuru tïrowakae iijane. Tïh Pitu tene iijane. Kureto tïwëerekonmae ipë.
- 17 Irëmao tëinja tanunnëse Pituja, onken iwehtohkonme. Irëmao tïponose iija, iijane, Tïtamukomoja tenehtoponpë apuruhtohpëepa. "Jemisijamo serë iponohhtë, këkëmikontokomoja mare," tïtkae. Ma irëmaopato tïnëe iija tïwërenpona tïtëto.
- 18 Ma awainatuwë iijetahto soo tïtkae, suratitomohtao. "Aaja ekekenpa Pitu, nepataka?" tïikaeto ëija.
- 19 "Kure erahtëtë," tïtkae Erotë iijane. Mërëmeto ineposewa teese. Irëmao Pitu enenenpëtomorepeja awïkato awaintao teese. Irëme namoro Erotëja watïripoe. "Irënpëpëe Erotëja tmëe Jurija inono. Sesërija patapona tïtëe.
- 20 Ma penarë Erotë tïikarautae Tairë patapontonpë, Sairën patapontonpë marë. Irëme Tairëponton, Sairënponton marë ëtakërë tïwëese Parasëtëja. Erotë ipëeto rasarënme teese Parasëtë. "Ainja ijahpëntëkë, Erotëja ëturu ainja ijahpëntëtome iija," tïikaeto iija. Irë apoto tïtkae, terepakon epekatike iijane, Erotëpëe.
- 21 Ma irëjanme inehtëkon weipo tïwëese Erotë iwëmomïhpëtomohta. Itamume tïwehto kurano misa pootao teese. Apëi rasarën ijuwë tahpame teese. Irëmao tïnïri eka Erotëja tïponose iijane.
- 22 Ijomi etatuwë iijane, serë apoto tïjomitae arima, "Kure junman mëe, ijomi Kan ijomi aporopa, wïtotota mëe," tïikaeto ipë.
- 23 Irëme irëmaorëken Kïtamukon ensuja tïtukae mëe. Kan ineresaramaewa iweihpëke. Irënpëpëe mototomoja tënëe. Irëme Erotë wateese.
- 24 Këpëewa Kan ijomi tetïpïhtëeken. Jesu marë tëpëse wïtototomoja.
- 25 Ma, Panapasitomoja, tïnïrikon tïtkae Sao maarë, Jerusaren patapo. Irëmepato tïwëese Antijaka pataponapa. Jan Maku tënese iijane tëkërë.

Rïto 13

- 1 Ma Kan pakorohtao Antijaka patapo Kan ijomi ipononeton teese. Kan ijomipë iwanmaneton marë. Serë apo namoro eka. Panapasi, Simijan, parakaman mée. Rusija, Sareni inonopëenonpë mée. Manein, nono entu Erotë akërë anihtahpë mée, Sao marë, nnarëto teese.
- 2 Tiwërën weipo Kïtamukon ipëetomarihtao namoja, ëewesewato tiwëturëe. Irëmao serë apo tiikae Iripimm Amore, "Ëwëtajakakoe wae Panapasi, Sao marë. Namoro jinamohtëhpë jiniri ritome iijane," tiikae.
- 3 Irëmepato ëewesewa tiwëturëenkërë. Tëinjakonke marë tirehpurëene iijane. Irënpëpëeto tennose iijane.
- 4 Ma namoro titëe 2manton, Iripimîn Amore inennokinme. Serusija pataponato titëe nonaka. Irënpëpëeto Sipitao titëe Saipëri paupona.
- 5 Saramisë patapona ituntatuwëne, irëpo Kan ijomi tiptonose iijane Jujana iwëmontohtao. Jan akërëne teese akoromanekonme.
- 6 Pauporoto titëe Peihpësë patapona. Irëpo Jujana tëpose iijane, pijai mée, aerënta iponone marë. Parajesu mée eka nono entu ipëeto.
- 7 Nono entu entu ratoe. Sekijësë Pauru, tatë teese. Irëme nërëja tomohtëe Panapasiton, Sao marë, Kan ijomi etaseto teese.
- 8 Këpëewa Pijai Erimasë. (Irë apo mée eka Kërikijomitaë.) Mëeja takamae. Kan ijomirija tiwëpanamasere teese nono entu.
- 9 Irëmao Saoja tënëken. Pao marë mée eka. Tannëseken mée teese Iripimîn Amoreke. Erimasë tène iija. Serë apo tiikae iija,
- 10 "Wiripë itamu inmuku ëmë. Kure ritonosanta ëmë. Ëntahkatë ëwehtohke manae tannëseken, ëmërënpotë ëwehtohke marë. Ainja Itamu iniri emetanipisere manan, taanërën?
- 11 Irëme nai meinjarë Kan einja ikaari ëpë. Enura pitë mejae. Wei awain inenewa mejae," tiikae. Irëmaorë kokon apo teese iija. Irëme tëpëware titëe, tëinjapë takenhtëne tiwae iija.
- 12 Irëmao amerarë irë apon, nono entuja tène, kure tiwëerekonmae, Kïtamukon ikaaripë. Irëme Jesu tëpëse iija.
- 13 Ma irëmao Paoton titëe Peihpësë patapëepa. Sipi awëto titëe Pïikë patapona. Panpirija inonopo teese Pïikë. Irëpo Jan tmëe iijane Jerusaren pataponapa teeramae nëërë.
- 14 Pïike patapëepato titëe Antijaka patapona. Pisirija inonopo teese Antijaka. Eretato weipoto titëe Jujana iwëmonto pakorohta. Irëtaoto tahpameken teese.
- 15 Tmmoikon, Mosesi inmenuhtëhpë ejatëtuwë irëpontomoja. Kan ijomi ipononenpëton inmenuhtëhpë marë. Irëmao imonponekomojato tennose

Paotomoja, serë apo katome, "Jakëmihtomo sasame rïton eka ëhtaone ahtao, irë etapotë ainjaja," katome tennosene iija.

16 Ma irëmao Pao teparahtëe, tëinja marë tanunnëse iija. Serë apo tiiëkae, "Kirïtomo, Isereujanaton ëmëinjamo, Sentajanaton marë, Kan inonone ëmëinjamo, jinponopi etatë.

17 Kanja tëkantëe Kïtamukontokon Isereujanaton ineponanma nëërë. Kure namo tëpanëhpoe iija, Isepijana inonoponkërë ahtao. Irënpëpëepa tikaarike namo tënese iija, irë nonopëepa.

18 Iwëtarëtohkön wiripëmerëken teese oiimëpo 40 irantatohtonarën, mërëme namoro inontaewa teese Kan.

19 Ohkïnpëken Keinën inonopo teese wïtototon, 7me. Namoronpëton tërimikapoe Kanja, tïjanorotomoja. Inonohpëkon marë tëkaramae iija inonokonme.

20 Irë apo teese 450 irantatohtonarën. Irënpëpëe akenahtënekon Kanja tïrëe enenekonme, Sameo iwehtohonarën. Kan ijomi pononenpë Sameo.

21 Irëmao tëpekase iijane. Irëme Sao tëkaramae Kanja iijane itamukonme. Kisë inmuku mëe, Pesiman epantohpëenonpë namo. 40 irantatohtonarën itamukonme teese Sao.

22 Mëeja Kan tïkutunkehkae. Irëme Teihpë Kanja tëkantëe itamukonme. Serë apo tiiëkae ipë, 'Jesi inmuku Teihpë, wijanoro Mëe. Mëe jinehtëhtaerë nïrïtan,' tiiëkae.

23 Mëe epantohpëerë, Kanja tënese Kanunnënekon Jesu. Isereujanatomoja, pena tïja katoponpëtaerë.

24 Jesu téesewankërë ahtao, serë apo tïponose Janja Isereujanatomoja, 'Ëripipëkon weinjepa epanamatëkë, ëmëntë marë,' tiiëkae.

25 Jan orokome iwehto apënato ipohtë ahtao, serë apo tiiëkae, 'Akïme këkanijati? Ënimëkukonta wï, jïwenaehkasan Mëe nehtan. Mëe ihtai into eemike wae,' tiiëkae Jan."

26 "Ma jakëmihtomo, Aparahkam epanto ëmëinjamo, Sentajaname Kan inononeton. Kïjanorokomohkasan Kanja tënnose sarë, Kanunnëhtohon eka.

27 Jesu iwehto inpunësewa teese Jerusaren pataponton, Isereujana eneneton marë. Mërëme Mëe warïhpëke iijane, Kan ijomi ipononenpëtomoja katoponpëtaerë tiiëkae iijane. Eretato wei wararëto, Kan ijomi ipononenpë imenuhtëhpë etan.

28 Mëe ekapokehkato ineposewarënto teese watïrïtome. Mërëmeto 'Mëe watïrïkë,' tiiëkae Pairëtëja.

- 29 Amerarë imenuhtëtoponpë ipë tirihehtuwë iijane, irëmao tēnihtēe iijane wewe epupēepa. Tonainje marë iijane, onantohtao.
- 30 Mērēme Kanjapa Mēe tanunnēhpoe waewehpēpēepa.
- 31 Irēnpēpēe tīpuse wei iwehtohponarēn tīwēenepoepa Mēe tēkērēnonpētomojapa, Karari inonopēe itēhpētomoja, Jerusaren pataponarēn. Meinjarē namoro iwarē, irēmeto tīwarēto iponojan Isereujanatomoja.
- 32 Serē tēkaporen eka ainja niponojae ēējane, Kanja katoponpē Kitamukomoja.
- 33 Katoponpētaerē tītīkae iija, Jesu waiweihpēpēepa aumuhpēke, kīwarēne iwehtome. Namoronpē epantonme kītati. Serē apo nkan wanpanto (2) tuwei kato: 'Jinmukurēn emē. Serēmaojinmuhta,' katoponpē iija.
- 34 Kanjapa tanunnēhpoe mēe waiweihpēpēepa itahpīnmerēn. Irē kīwarēne, serē apo imenuhtēhpējanme marē: 'Katoponpētaerē wīja Teihpēja, isaikapīnpē. wetapotahpae ēēja,' katoponpē.
- 35 Serē apo marē tīwērēn Wanpantohtao tīmenuhtēe: 'Ēpēeto irīpimm, inkētanihpōewarēn mehtae,' katoponpē iija."
- 36 Ma tīnihtaonmahtomohtao Kan inehtēhpē tīpē itīkatuwē Teihpēja, Isereujanaton ipēetomahpēpēe iija, irēmao Teihpē wateese. Tonainje marē iijane ipapahpēton ekatao. Irēnpēpēe tīkētae.
- 37 Kēpēewa teese waiweihpēpēepa Kan inanunnēpīhpē, ikētaewa mēe teese.
- 38 Irējanme jakēmihtomo, serē ipunēpīse wae ēējane. Nērējanme irīpīton ihtēinkamapone eka, ainja niponojae ēējane.
- 39 Akīhpe nērē epona ahtao, tīpatoropa nehtan amerarē iwehto rīpī tīpatoro tīrītohpōra teese Mosesi inmoirīja.
- 40 Irējanme tīwarē ehtē Kan ijomi ipononenpētomoja katoponpētaerē ineposewarēn ēwehtohkonme. Serē apo nai imenuhtēhpē:
- 41 'Mēmēi kanetomo tīwarē ehtē. Ēnekamhpēkene iweike wamehtahki. Jimrīme teesen ēnenekonme nai. Irēpē ēnekamhpēkene nehtan. Ipononeja iponopīrīhtao marē, eponata mehtahki,' katoponpē iija," tīkae Pao iijane.
- 42 Ma iwēmonto pakoropēepa Paoton itērīhtao Panapasi marē. Irēmao serē apo wītotojomoja tēpekase iijane, "Ohtēhpamo ooni eretato weipopa, irē iponohtomenkērēpa ēējane ainjajapa," tīkaeto.
- 43 "Naka," katuwē imonponekomoja, irēmao tapiīme Jujanaton tītēe Paoton akērē, Panapasi marē. Tapiīme Sentajanānpē, Jujaname tīrīhpēton marē akērēne tītēe. "Wītoto ijahpēntēto Kanja inontaewarēn ehtē," tīkae Pao iijane.
- 44 Ma ooni eretato wei iwehtuwē, irēmao ēeraokenerēkenta pataponton tīwēese Kitamukon ijomi etatome iijane.

- 45 Tapiime wītoton iwēhto enetuwē Jujanatomoja, irēmaoto tihtarēnpainje. Paoton inponopī tīpanamae iijane. Pēerakato apo Paoton tīrēe iijane.
- 46 Ma irēmao serē apo tīkae Paoton nariketa, Panapasi marē, "Jujanatomo, wapo pitē ēējanerēken, Kan ijomi iponopīse ainja nei inehtēhpētaerē. Mērēme serēmao ikutunkehkahpēke ēējane, itipīkehpīn erepasa wehto emike ēwētīrīhpēkonke, irējanme ainja nītēe Sentajanatomoja.
- 47 Irē apo ainja Itamuruja katoponpē, ainjaja. 'Sentajana iweime kīrītēne, pata wētīhkato wararē, Aanunnēhtohkon eka arēneme,' katoponpē iija," tīkae Pao.
- 48 Ma irē apo etatuwē Sentajanatomoja, sasameto teese. Kītamukon ijomirijato tēresaramae. Amerarē Kan inekantēhpēton itipīponarēn aeneme teesenton, namoroja tēpēse Jesu.
- 49 Ma irēmao Kītamukon ijomi tīwēsaimae Pisirija inono wararē.
- 50 Kēpēewa Jujanaton, irēme tēkaren wēriton Kan inononeton, tīkutunmapoe iijane. Sehken pataponton tēkaren kīrīton, tīkutunmapoe marē iijane. Irēme Paoton, Panapasi marē, aamekanmatohkon tīpitēe iijane, tīnonokonpēe marēpa tēnnose iijane.
- 51 Irēme tīhtaikonpē ahpuru tīkorohkae iijane, tēnnonenpēkon enarinmatohkonme iijane. Irēnpēpēeto tītēe Aikonijan patapona.
- 52 Jesu inarimikahton tannēseken teese sasame tīwehtohkonke, Irīpīmīn Amore iwehtohke marē.

Rīto 14

- 1 Ma Aikonijan patapo ahtao Paoton, Panapasi marē, irēmaoto tītēe Jujanaton iwēmonto pakorohta, itētohkōn epīta. Irētao kure kaarime Kan ijomi tīponose iijane. Irējanme tapiime Jujanatomoja Jesu tēpēse, Sentajanatomoja marē.
- 2 Kēpēewa tīwērēnoro Jujanaton, inponopīkon inekanihpēkēne teese. Irēme namoroja tīkutunmapoe Sentajanaton, iwēhpunēhtohkon tīkutunmapoe iijane Paotonpē.
- 3 Akēresa irēpo teese Paoton, Panapasi marē. Nariketa Kītamukon ijomi tīponose iijane. Inponopīkon wītoton ijahpētētō Kanja, awaintao Kītamukomoja tīrēe, rīmanta rīpohpēke Paotomoja. Iwēerekonmatohkon rīpohpēke marē iija.
- 4 Irēmao pataponton tentakae. Tīwērēnoroton Jujanaton epona teese. Tīwērēnoroton inennokīhpēton epona teese.
- 5 Irēme tīnehtēkon tīrēe iijane Jujanatomoja, Sentajanatomoja marē, tēntukontokomoja marē, Paoton ihkērēmatome, tēpuke watīrītome iijane.
- 6 Irē tētae Paotomoja, irēme tomohkae iijane Raikonija inonopona. Risērē pataponato tītēe, Repi patapona marē. Irē imoraonpoto teese.

- 7 Irëpopa tëkaporen eka tiponosenkërë iijane.
- 8 Ma Risërë patapo teese wītoto. Mëe ihpu tiriĥpainje tēnuruhpēpēerē, urakanaewarēn mëe teese.
- 9 Ma iponopiriĥtao, Paoja inponopi epona teese mëe. Irëmao Pao tiwēentīnmae iija. Kan epona tiwehtohke kurepa tiwētiriĥpose mëe iwehto tipunēse Paoja.
- 10 Irëjanme serē apo tīikae arima, "Ēhpuke aukē," tīikae. Irëmao mëe tihpuke tesokahtēe, turakanunto marē tipitēe iija.
- 11 Ma Pao iniriĥpē enetuwē iwēmomiĥpētomoja, irëmaoto arima tijomitae Raikonijaponton ijomiĥtae. Serē apoto tīikae, "Kīneponamakontokon teetotomae, kijane iwīhtētome," tīikaeto.
- 12 Irëme tīneponanmakontokon ekaketo tēkahtēe iijane. Seusēme tēkahtēe Panapasi. Eremesime tēkahtēe Pao, iponone irasarēnme iweike mëe.
- 13 Irëpo teese Seusē entuton. Seusē ipakoroimē pata ehpipoto teese. Irëme namoroja tēnese kauton, awaintaon pata apuruhto entapurupona. Irëpoto tīnpīnu ekaramahsere teese ikonkatome, tīneponanmakomoja ekaramatome iijane. Ipēmuhton marē tēnese iijane ekaramatome.
- 14 Ma irē apo etatuwē inennokiĥpētomoja Panapasi, Pao marē, tipookon tīkarakae iijane. Samekento tītēe iijane. Serē apoto tīikae arima.
- 15 "Kiriĥtomo, atītome serē apo ainja mīriĥjati? Wītotomerēken nai ainja ējaporone. Tēkaporen ekahkasan ainja nene ēējane. Serē ipaato ēniriĥkon iweinĥjapa ēwepanamatoĥkonme, waehpīn Kan epona ēwehtohkonme. Nērēhkasan kapu rīnenpē ipēkēnton marē, nono eponon rīnenpē, tunaimē, ihkaonton rīnenpē marē.
- 16 Wapo amerarē wītototon inehtēkontaerē tiriĥpoe iija, inakamaewane teese.
- 17 Mērēme tiwehto ipunēhto tīrēe iija amerarēnoro awē. Irëme iwēĥkurunmatoĥpora nehtan wītototon. Wītoto ijahpētētō Kanja awaintao nai. Konopo ekaramane Mëe. Ēerepakon eperutato mao eperutatome, ēerepantēponekon Mëe. Sasame marē ērīnekon," tīikae Paoton iijane.
- 18 Irē apo katoĥke wītototon tēnturēe iijane. Mērēme tīnekaramakon ikonkaserēkento teese, iijane ekaramatome.
- 19 Ma irëmao Jujanaton tiwēese Antijaka patapēe, Pisiriĥa inonopēe, Aikonijan patapēe marē. Namoroĥjapa wītototon tīpanamapoe Paoton weinĥe. Irëmao wītototon tētoenmae iijane. Irëme tēpuke Pao watirēere iijane. Irëmao mëe tīpinae iijane patapēe. Waiwei tēkanisere iijane.
- 20 Mērēme inarimikahton iwēmontuwē ekepīhpēpona, irëmaopa taunĥe. Patapona marēpa tītēe. Awainatuwē tītēe mëe, Panapasi marē, Repi patapona.

- 21 Ma irë patapo marë tëkaporen eka tìponose iijane. Tapiime wìtototomoja Jesu tēpēse. Namoro marë tìrēe iijane, Jesu inarimikah-tonme. Irēnpēpēe Risērë pataponapato tītēe. Irēnpēpēe Aikonijan pataponapato tītēe. Antijaka patapona marēpato tītēe.
- 22 Inarimikahton tikaarimapoe iijane. Tìhtarēnmae marēto iijane. "Aerë Kan epona ehtë akunpajnewa," tīikaeto iijane. "Iijeta aamekanmatohkon ēepohthaki, Kan iwemoitimatohpona ēmēinjewankērē ēmēinjamo ahtao," tīikaeto.
- 23 Arimikaneton tēkantēe, Paotomoja Panapasi marë, pata wararë, Kan pakorotomohtao. Ēewesewa tìwēturutohkonke Kanjapa tēkaramae iijane. Tìneponanmakomojapa tēkaramae iijane.
- 24 Pisirija inonoporoto tītēe Panpirija inonoponapa.
- 25 Pīikē patapo, Kītamukon ijomi iponohtuwē iijane, irēmaoto tītēe nonaka Atarija patapona.
- 26 Ma Atarija patapēeto tītēe sipitao, Antijaka pataponapa. Kanja ijahpēntētopoja tēkaramatoponpēkonponapato tīwēese, tēnnonenpēkomojapa. Ennohtoponpēkon apēnahpēke orokome iwehtohkon, irēmepato tīwēese.
- 27 Ituntatuwēnēpa, ēija Kan pakoro tìmonpoe iijane. Irēmao amerarē Kan imrìpohpē aporopa Kanja tìrēe, ainja itētoponpē Sentajanatomoja, Kan epona namoro iwehtome," tīikaeto iijane.
- 28 Irēnpēpēe irēpoto teese akēresa, inarimikahton akērē.

Rīto 15

- 1 Ma irēmao kīrìton tīwēese Jurija inonopēe Antijaka patapona. Serē apo Kan munkēton tīwanmae iijane. "Arìpohkara ahtao ēmēinjamo Mosesija katoponpē imoitohtharē, irēmao ēipīnmaewa mehtaki," tīikaeto.
- 2 Irēme aipīme Paoton tīwē-tīwētēuse, Panapasi marë ēisapota iwanmato iijane iweike. Irējanme irēpontomoja tēkantēe Pao, Panapasi marë, tīwērēnoroton marë, Jerusaren patapona itētohkonme. Serē iwanmatohpē, inennokihtomoja, arimikanetomoja marë iwēturutokonme.
- 3 Irēme namoro, Kan pakororīja tēnnose Jerusaren patapona. Ponisija inonoporo itēkonmahtao Samerija inonoporo marë, irēpo Sentajanaton Kan epona iwehto, tìponose iijane. Namo eka etahpēke iijane, amerarē Kan munkēton sasame teese.
- 4 Jerusarenpona ituntatuwēne tēwaraimaeto Kan pakororīja, Jesu inennokihtōpētomoja marë, arimikanetomoja marë. Irēmao amerarē Kanjanme tīnīrìpohpēkon, tìponose iijane.

- 5 Ma irëmao Kan munkëtomohtaonton teparahtëe tiwëturutome. Parasiton namoro. Serë apoto tiika, "Sentajanaton arïpohkatë, Mosesi inmoi marë, imoipotë iijane," tiikaeto.
- 6 Ma irëmao inennokïhpëton, arimikaneton marë, ëija tiwëmoinje, irëpë iwanmato ipunëhtome tiijane.
- 7 Akëresa iwëturuhpëkonpëerë Pitu teparahtëe. Serë apo tiika, "Jakohtëtomo, serë nai ëwarëne. Penasa Kan jekantëne ëhtaononpëkonme, tëkaporen eka iponohome wiija, Sentajanatomoja. Kan ijomi etatome iijane, eponarën marë iwehtohkonme.
- 8 Amerarë wïtototon iwëhpunëhto iwarë nai Kan. Irëme Sentajanaton kure tiija iwehto tënëpoe Kanja, Irïpimïn Amore ekaramahpëke iija, ekaramatoponpë aporopa iija kijane.
- 9 Irëme tiwëreken këneti, Sentajana marë, ëisaporo kitati. Kanja tëpona iwehtohkonke, namoro mirïripï tisukae iija, kisukahpëkon aporopa iija.
- 10 Irëme atitome Kan mikujati? Kitamukontokon iwëenematoponpë aporopa ëwëenematohkon rïse manati inarimikahtonpë. Kitamukontokon iwae teese iwëenematohkon, kiwaene marë nai?
- 11 Owarënken, irë apota. Serë eponahkasan kitati, Kitamukon Jesuja ijahpënrëtojanmerëken kanunnëhti, Sentajanaton aporopa," tiika Pitu iijane.
- 12 Ma irëmao amerarë iwëmomïhpëton onken teese, Panapasiton, Pao marë iwëiponopïrihtao, Kanjanme tmïripohpëkon Sentajanatomohtao. Rimanta rïtoponpë, wëerekomatoponpë marë tiïnose iijane.
- 13 Ma namo iwëiponohketuwë, serë apo tiika Jemisi iijane. "Ma jakëmihtomo këtätëhpitë.
- 14 Serë apo Saiman kïnpono kijane. Sentajanaton epona tiwehto enepone Kan kijane, ihtaononpëkon apëhtohke tijanorome.
- 15 Irë apo marë, Kan ijomi ipononenpëtomoja tïmenuhtëe. Serë apo kato.
- 16 'Irë apo iwehtuwë, wëehtahpae. Teihpë itïpïrën, kurepa tïritome. Kurepa pakoro iwekarakahpë rïto aporopa iwehtohkonme.
- 17 Irë apo wiiritae, wïtoto imoitïhpëtomoja jerahtëtome titamukonme. Amerarë jeka epona iweihpëton marë Sentajanatomohtaonton,' katoponpë iijane.
- 18 Ma amerarë ehtëtoponpë iija iwarë teese Kan penarë.
- 19 Irëjanme serë apo jïnpunëpï. Kan eponantonpë Sentajanatomohtaon. Namoro inarïpohkapoewa kitati, Jujana apo tïripotome kijane.
- 20 Serëreken kimenuhtëtëne ipëntakanme. Serë apo kato ijakuwarïja inekaramahpë tënëen inënëewa ehtë. Ëemerïnpëkon inapësewa ehtë.

Enatēnkahpē tēnēen inēnēewa ehtē, imunuhpē marē inemsewa ehtē, katorēken kimenuhtētēne.

21 Irēpēhta ahtao, emēinjamo Jujanaton inkutunmapoewa mehtahki. Penarē serēpē Mosesi inmoi ejatēhpēke iijane, pata wararēnpo, eretato wei wararē marē," tīkae Jemisi iijane.

22 Ma irēmao serē apo tīpunēse inennokīhpētomoja, arimikanetomoja, amerarē Kan munkētomoja marē. "Kīhtaonkon kennohtēne Antijaka patapona Paoton akērē, Panapasi marē," tīkaeto. Irēme 2 kīrīton tēkantēe iijane, Juresi nēērē, Pasēpasē eka akoron. Sirasi marē tēkantēe iijane. Namoro Kan munkētomohtao tēkaren.

23 Serē apo marē panpira tīmenuhtēe iijane, namoro akērē arēpotome: "Sentajana emēinjamo, Kan eponanton Antijaka patapo. Sirija inonoponton marē emēinjamo Sirisija inonoponton marē. Jesu inennokīhpēton ainja, arimikahneton marē, pipikon ainja. Ēēwaraimakoe nai ainja.

24 Ma serē apo ainja neta, wītoton tītēe ainjahtaononpē. Namoro ētīhkapoti tīnponopīkonke, ainja inennokīhta namoro, ēikarēto tītēe.

25 Irēme ainja iwēturuhpēpēerē ainja inekantēhpē, ainja nennojae ēējane, kīnpīnukon Panapasiton akērē, Pao marē.

26 Namoro aeneme tīwehtohkon ipīnēta, Kītamukon Jesu Kēraisu eka, iponohtome iijane.

27 Irēme Juresi ainja nennojae ēējane, Sirasi marē. Ēenekaken namoro nīponohtan, ainja inmenuhtēhpē marē. Ēerekuikapotohkon intīpīhtēewa tīrīse nai ainja ēējane. Serētomorēken kureta nai.

28 Serē apo kure nai Irīpīmīn Amoreīja, ainjaja marē:

29 Ijakuwarīja ekaramahpē tēnēen inēnēewa ehtē. Munu inemsewa ehtē. Enatēnkahpē tēnēen inēnēewa ehtē. Ēemerīnpēkon marē ipēhta ehtē. Nnaken, ipēhta ēweikonmahtao kure mehtahki. Naka." Irē apo tīmenuhtēe iijane tīpanpirakon.

30 Ma irēmaopato tēnnose iijane. Irēme Paoton nonaka tītēe, Antijaka pataponapa. Irēpo Kan pakorohton tīmonpoe iijane, inmenuhtēhpēkon panpira ejatētome iijane.

31 Irē etatuwē iijane, sasameto teese, ewakīnmapotohkon ijomime iweike.

32 Kan panpira ipononemeto teese Juresiton, Sirasi marē. Irēme iponohtohke Kan munkē tēwakīnmapoe iijane, tīkarimapoe marēto iijane.

33 Irēpo kapohta iwehtuwēne, irēmaopa Kan munkētomoja tēnnosene inennokīhpētonpa ipmuntohkonke tēnnohse iijane.

34 Mērēme irēponkērē tīweise teese Sirasi.

- 35 Paoton, Panapasi marë, Antijaka pataponkërëto teese. Irëpo ahtao Kan munkëton, Kitamukon ijomipë tiwanmae iijane. Tiponose marë iijane tapiimantomoja.
- 36 Ma irëpo akëresa iwehtuwëne, serë apo tiikae Pao, Panapasija, "za, kitënnepa kékëmihton enepa, Kitamukon ijomipë kinwanmahpëton ipatzza wararëpa. Kure namoro iwehto ipunëhtome kija," tiikae.
- 37 Ma Jan, arëse teese tükërë Panapasi, nërë eka akoron Maku.
- 38 Këpëewa teese Pao. Mëe arësetahpa teese. Wapo Panpirija inonopëepa iweramahpëke. Orokome tiwehtohkonpona tëewa iweihpëke.
- 39 Irëme kutuuma inehtëkon ëisapota teese. Irëmeto ëija tiwëinontae. Irëmao Panapasija tükantëe Maku. Irëme Panapasiton titëe, Maku marë, sipitao Saipëri pauponapa.
- 40 Paoja tükantëe Sirasi. Kure teese itëtohkon Kan munkëtomoja.
- 41 Irëme namoro titëe Sirija inonoporo, Sirisija inonoporo marë. Irëpo Kan pokorohton tikaarihtëpoe iijane.

Rïto 16

- 1 Ma irëmao Repi pataponapa titëe Paoton, Risërë patapona marëpa. Irëpo teese kirj. Jesupë arimikahpë, Timoti mëe eka. Jujaname teese imama, Jesu epona marë mëe. Ipapa Kërikijaname teese.
- 2 Kan munkëton Risërë patapon marë, kureto tiwëturëe Timotipë.
- 3 Nërë arëse teese Pao tükërë, irëme tari pohkae iija. Irë apo tirëe iija amerarë irëponton Kërikijaname mëe ipapa iwehto, Jujanaton iwarë teese.
- 4 Pata wararë Paoton itërihtao, irëmao inennokihpëton inmenuhtëhpë arimikaneton marë, Jerusaren patapo ahtao, tëtapoe iijane inmoikonme.
- 5 Irëme Kan pakorohton titunukenme teese, Kan ijomipë iwanmatohkonke. Wei wararë marëto tëpainje.
- 6 Ma, Paoton titëe, tükërënton maarë Pesija inonoporo, Kareisi inonoporo marë. Tëewato teese Eisë inonoona, Kan ijomi iponose itëtohkon akamahpëke Irëpimîn Amorerija.
- 7 Maisija inono intakatohpona ituntatuwëne, irëmao Pitinija inonoona titëserehto teese. Mërëme Jesu Amore inarëpoewane teese.
- 8 Irëmeto Maisija inonoporo titëe Tërosi patapona.
- 9 Irëpo koko ahtao mëinjanoron Paoja tene tiwëenetihäe, pïre teese kirj Maseroni inonopon. Serë apo tijomi toko-tokomae iija, "Sarë ohkë ainja akoronmatome Maseroni inonoona," tiikae.

- 10 Irëme mëinjanoron enehpëpëe Paoja, irëmaorëken ainja kinehtarënma. Maseroni inonopona ainja itëtome. Irë aponke Kan inehtë ainja iwarë kinei, ainjapë. Maseroni inonopontomoja tēkaporen eka iponohtome ainjaja.
- 11 Ma tipatoro ainja kintën sipitao tunaimëtae Tërosi patapëepa, Samotëreikë paupona. Awainatuwë ainja kintën Nijapori patapona.
- 12 Nijapori patapëe pīporo ainja kintën, Piripi patapona. Roman inapëpohpë irëpata. Piripi pata, irasarënme teese Maseroni inonopo. Irëpo ainja kinkonman tipusesa.
- 13 Ma eretato weipo ainja kintën, awaintaon pata apuruto ihpëese, ijamun tuna etaonpona. Irëpo Kanja ëturuke ainja kinimë. Irëme tahpame ainja kinei. Irëmao iwëmomihpë wëritomoja tiwëturuto ainja kinpitë.
- 14 Ihtaone kinahkë wëri, ainja ijomi etasan. Nërë eka Ririja. Taririman poo epekahponeme kinahkë, Tajatara patapëenonpë mëe, Kan inonone marë. Mëe iwëhpunëhto awainme Kan kiniri, irëme Pao inonopi eune.
- 15 Irënpëpëe tunahkao mëe, enmëntuwë ipakorohtaonton marë, irëmao serë apo kinka ainjaja, "Aerë jiwëhto ipunëpīrihtao Ęjane, irëme ëwëepikoe pitë wae jipakorohta," kinka. Irëme "Owa," katohpora ainjaja kinei.
- 16 Ma tiwërenmao Kanja wëturutohpona ainja itërihtao, ainja kinëpori wëri, tëntuken mëe. Wiripë marë mëe awë. Ęwë iwehto iponone wiripë. Irëjanme iijeta karahkuri entutomoja tēpëse, ëwë witoto iwehto, iponopihpëke iija, iijane.
- 17 Nërë Pao iwekenane, ainja marë. Arima kinkëhtun, serë apo kinka, "Mëesan Iwaenmīn Kan ipëetorën. Ępinmatohkonpë marë ipononeton," kinka wëri, ainjapë.
- 18 Wei wararë irë apo kakesewa ainjapë. Irëme irënehka Pao kinëhtihka. Irëme kinëpanama wiripëja. Serë apo kinka, "Jesu Këraisu ekajanme epatakakë mëepëe, wīkae ëëja," kinka Pao. Irëmaorëken ipëe kinëpataka wiripë.
- 19 Ma ikarakurikon apëhtopona iwehto ipunëhtuwë, wëri entutomoja. Irëmaoto Paoton apëine, Sirasi marë. Kīnpina marëto ojojopona pata entutomoja.
- 20 Masitëreitomojato kīnarë. (Witototon iwehto onankane masitërei kato.) Serë apoto kinka iijane, "Jujanaton mëesan, kīmoitikon ikutunmaponeton.
- 21 Mëesan iwëenemato iponohto, kiwëenematohkon Roman inonopi apota nai. Namoro inirihpohpë kinmoikon akaman marëto," kinkahto.
- 22 Ma irëpo tapiimantomojato Paoton tēkapokehkae. Irëmeto serë apo kinka, "Ipookatëhto, ipijohtë marëto," kinkahto masitëreitomoja.
- 23 Kutuuma ipijohtuwë iijane, apurutohtahto kīnaitë. "Kure mëesan enetë omohkaewa iwehtohkonme," kinkahto apuruto eneneja.

- 24 Irë apo etatuwë apuruto eneneja, apuruto antiğihtaoto tırëe iija. Weweke emekunkon, imaninikon marë takınëse iija.
- 25 Ma koko rawë ahtao, Paoton, Sirasi marë, tiwëturëeto Kanja. Wanpanto marë tikuse iijane. Tiwërenoro apuruhpëtomoja marë, ijomikon tëtäe.
- 26 Irëmaorëken, karime nono tiwëejuse. Pakoro apuruto apëi tentakae. Amerarë marë entapuruhton terowakae. Intoponpëkon marë keti tenpokae ipëenepa.
- 27 Irëmao apuruto enene tëntäe. Apuruto entapuruhton terowakaeken tene iija. Irëme tikasiparaimë tępëse iija watiwëtiritome tmapuruhpëtomoja tomohka, tënkanisere iija.
- 28 Irëmao arima Pao tijomitae iija, "Owa, owa, ëikarë ehkërenmaewa ehkë. Amerarë nai ainja serëponkërë," tiikae Pao iija.
- 29 Ma irëmao titurihton tępekase iija. Tetainkae marë Paotomoja. Irëpo tiwërenapo teese, Paoton enpatarasaporo Sirasi marë. Kure kirikirime teese.
- 30 Irëmao pakoro antikipëepa tënese iija. Serë apo tiikae iijane, "Jakohtëtomo, atı wırıjan jiwëipınmatome?" tiikae.
- 31 Ma irëmao serë apo tëuse iijane, "Kitamukon Jesu Këraisu epona ehkë, ëwëipınmatome, ëpakorohtaonton marë," tiikaeto iija.
- 32 Irëmao Kitamukon ijomi tiponose iijane iija, amerarë ipakorohtaontomoja marë.
- 33 Irë jurumaorëken koko ahtao Paoton ipijohtoponpëkon tısukae iija. Irëmaorë tëmëinjeto Paotomoja, ipakorohtaonton marë.
- 34 Paoton tënese iija tipakorohta erepakon marë təkaramae iija iwëewehtohkonme. amerarë ipakorohtaonton marë tannësekento teese sasame tiwehtohkonke. Kan epona iweihpëkonke.
- 35 Ma awainatuwë tipëetohton, sikoutu, masitëreitomoja tënnose apurutohta apuruto pakoro eneneja. Serë apoto tiikae iija, "Paotonpa apumaka," tiikae.
- 36 Irëme pakoro eneneja tiponose Paotomoja, "Serë apo masitëreiton nkan wıja, 'Paotonpa apumaka, Sirasi marë,' nkan wıja. Irëmepa epatakatë, kurepahtëtë," tiikae.
- 37 Mërëme serë apo tiikae Pao, sikoututomoja, "Wıtototon iwarëto ipaato ainja ipijo. Apurutohta marëto ainja apuru, ainja iwehto rıpi ëtonankaewankërë ahtao. Roman imoitimerën marë nai ainja. Irënpëpëepato nai mëerëken ennokise wıtototon inenemetahpa? Owarënken. Èwëpa namoro ainja apumakae nee." tiikae Pao.
- 38 Ma irë apo kato sikoututomoja iponohtuwë masitëreitomoja, "Roman imoitirënme nai Paoton, Sirasi marë," kato, kureto tiwëhtihkae namoro.

39 Irëme namororën tiwëese Paotomoja, "Wiripëme ainja nai epëkëne," tiikaeto. Irëmao tükërenepa teree iijane apuruto pakoropëepa. Irëmaoto serë apo tiikae, "Ainja patapëepa etëkoe nai ainja." tiikaeto.

40 Ma apuruto pakoropëepa Paoton, Sirasi marë iwepatakatuwëne, irëmaoto titëe Ririja pakorohta. Irëpo Kan munkëton tēpose iijane. Tëwakinmapoe marë iijane. Irënpëpëepato titëe.

Rito 17

1 Ma Anpiporësi pataporo titëe Paoton, Aporonija pataporo marë. Irënpëpëeto tiwëese Tesoroni patapona irëpo teese Jujana iwëmonto pakoro.

2 Titëtohkön epï aporopa titëe Paoton, Jujana iwë- monto Pakorohta, 3me eretato iwehtohponarën. Irëpoto ëija tiwë- -tiwëtëuse Pao marë, inmenuhtëhpëpë.

3 "Serë apo nara serëihta," tiikae Pao. Penarë Mesaja akuikatohpë inenuhtëhpë tēnepoe iija, iijane. Mesaja waiweihpëpëepa auntoponpëpë marë. "Mëe jinponopï Jesu, Nërëinërë Mesaja," kato tiponose iija.

4 Irëme ihtaonkon- tokon, Jujanaton Pao inponopï eponato teese. Irëme namoro Paoton akërë teese Sirasi marë. Tapiime Kan inononeton Sentajanatomohtaonton, inponopï epona marëto teese. Èeraokenta irasarën wëriton marë epona teese.

5 Këpëewa Jujana imoitihpëton, tiwëimoihkae namoro. Irëme kahpërënton ojojotaonton timonpoe iijane. Irënpëpëe namoroja pata ponton tikutumapoe, soo katohke. Tetainkae marëto Jeisën pako rohta Paoton iwae, Sirasi marë. Paoton enepisereto teese iku tunmanetomoja.

6 Mërëme ineposewane teese. Irëme Jeisën tēpëse iijane, tiwërënorö Kan munkëton marë tēpëse iijane. Tipinae mmarrëto iijane, pata entutomojato arima tikëhtuinje, serë apo tiikaeto. "Meinjarë wïtototon ne kipatakönpona. Pata wararën ponton ihkërënmäne namoro.

7 Namoro iwëehto, kure Jeisënja, irëme tipakorohtaot tīrëe iija. Kitamukon Sisëja katoponpë ikutunkehkapon namoro. 'Tiwërënorö nai wïtototon itamume, Jesu Nëërë' kanto, " tiikaeto pata entutomoja.

8 Ma irë apo ijomikon etatuwë pata entutomoja, irëpontomoja marë, iijetahto soo, tiikae.

9 Irëjanme Jeisënton, akoron marë tikarahkurikapoe iijane. Irënpëpëe tēnnose iijane.

10 Ma ikomamīnmenkërë, Kan munkëtomoja tēnnose Paoton, Sirasi marë, Perija patapona. Irë patapona ituntainëkërëne, Jujana iwëmonto pakorohtahto titëe.

- 11 Perija pataponton kure teese, Tesoroni pataponton iwae. Paoton inponopi tinetakonseme, namo roja tetae. Imenuhtēhpē marē kure timenekae iijane wei wararē, aerē Paoton inponopihpē iwehto ipunēhtome.
- 12 Irēme tapiime Ju janatomoja Jesu tēpēse tapiime Sentajana irasarēn wēritomoja marē tēpēse, sehken Sentajana kiriton.
- 13 Ma irē etatuwē Jujanatomoja, tesoroni patapontomoja, "Paoton Kan ijomi iponojan Perija patapo," kato etatuwē iijane. Irēmaoto titēe irēpona. Irēpontōn marē tikuntunmapoe iijane, inponopikon eponata iwehtohkonme.
- 14 Irēme irēmaorēken Kan munkētomoja tēnnose Pao tunaimē etaonpona. Kēpēewa Sirasi, Timoti marē, Perijaporēkento teese.
- 15 Irēmao Pao tērēe akorontomoja Atensē patapona. Tipatakonponapa, Pao arēnenpēton iweramarihtao, serē apo tīikae Pao iijane, "Samekenmo sarē ennohtē Sirasiton, Timoti marē," tīikae.
- 16 Ma namoro inmēkuruhtao Paoja, Atensē patapo, kure tiwēerekuikae tēwē Patapontōnpē. Tannēseken ipatakon teese, ijakuwakon iwekuhtuntēhpēke, ikurikonke marē.
- 17 Irēme Pao tētēuse Jujanatomoja tiwēmōntohkontao. Kan inononeton Sentajanatomohtaon marē. Irēpē marē wei wararē ojojopona itēhpētomoja Paoja tēu-tēusene.
- 18 Irēmao Epikurijapē iwanmaneton, Sētoikēpē iwanmaneton marē tiwē-tiwēuse Pao marē. Serē apoto tīikae ihtaonkon, "Ati ponojan mēe pēerarē?" tīikaeto. Tiwērēnorotomoja serē apo tēuse, "Maanoton ineponanmahtonpē niponojan," tīikaeto. Irē apoto tīikae "Waiweihpēpēpa Jesu aumuhpēpē," iponopihpēke Paoja.
- 19 Irēme Pao tērēe iijane, pata enenetomoja, Ariopakē kato namoro pa ta eneneton. Irēme serē apo namoro tīikae Paoja, "Iwanmato ēēja ainja inetapin, irēme irē etapo ainjaja.
- 20 Tiwērēken nai iwanmato ēēja, irēme ēnponopi ipunēpise nai ainja," tīikaeto.
- 21 Serē apo Atensē patapontōn iwehto etaseto teese. Atensē patapona iwēepihpēton iwehto wei wararē. Atensē patapona iwēepihpēton iwehtohkon marē, maanonpē namoro. Witototon inpunēpi kainan etaseto teese. Ēija tiwētūrise marēto teese irēpē.
- 22 Ma irēmao Pao tēparahtēe. Serē apo tīikae Ariopakē iwēmōmihpē tomoja, "Atensē pata enenetomo, serē jiwārē. Kutuuma ēwēenema tohkon epona manati. Iijeta marē nai ēneponanmakontokon.
- 23 Ēpatakōnpo jurakanumuruhtao, wene ēneponanmakontokon. Ihtao wene ēnekaramakon ijahkato apēipē imenuhtēhpē, 'KIWAMEKATOKON

KINEPONMAKON IJANORO SERË' kato wene. Irëme nërëpë iponopise wae ëëjane meinjarë pëera ëneponanmakonpë.

24 Ma Kan nono rinenpë, kapu marë. Amerarë eponton rinenpë marë Mëe. Nërë kapu entu, nono entu marë. Nërë epakorontëewa nai tëinjakonke wītotoon inīrīhpë awë.

25 Wītotoja injanopinna nai Mëe. Ekehkatoponna marë manati iija. Mëehkasan aeneme iwehto ekaramane wītototomoja, pokehpokekato marë. Amerarë wītotoon injanopihton ekaramane Mëe.

26 Tëinan wītotopee amerarënoroton tīrëe iija nono wararë iwehtohkonme. Enuhtohkonmao iwararë tī kuhtuntëe iija. Ineponmakon inonokomoron tīkutuntëe marë iija.

27 Irë apo Kanja tīrëe wītotoon, tīwatome. Tëposenme marë nai Kan, iwarīhtao iijane. Maatahken iweike kīpëkëne.

28 Nërëjanme kītati aeneme, kurakanati marë, wakenta marë kītati. Irë apo marë ëpanpirakon imenuhtënenpëtomoja tīmenuhtëe serë apo, 'Kīmëinjamo marë mëe epanto,' katoponpë iijane.

29 Irëjanme, mëe epantome kīweikonke, wītoto inonopī epī saporari, Kan ikuhtuhtëhpëme inpunësewa ehtë, koutuke tīrīhpë nete, soh puke, tēpuke marë, irëton Kan iwekkuhtuhpëme, inpunësewa ehtë.

30 Wapo wītoto pëera iwehto Kanja tīrëse. Këpëewa nai meinjarë, amerarënorolja pata wararënpontomoja, serë apo nkan, 'Ëwehtohkon rīpīpëepa epanamatëkë,' nkan.

31 Irëme awaintao Kanja tēkantëe. Irë awainatohpo, amerarënorolja wītotoon iwehto onankatanpa. Irë weipo ëipoinjeta inekantëhpë isaikapīnme tīwehto tēnepoe Kanja amerarënorotomoja, waueihpëpëepa Jesu aumuhpëke," tīika Pao iijane.

32 Ma waiueihpëpëepa aumuhpëpë etatuwë iijane, irëmao ihtaonkomoja tēnëse. Këpëewa tīwërënorolja, "Ëwëpa irëpëkënkërë etase nai ainja," tīikaeto.

33 Irënpëpëe Ariopakëtonpëepa tītëe Pao.

34 Ëeraoken ihtaonkon Pao ijomi eponato teese. Jesu marë tēpëse iijane. Rijonisë ihtaone teese. Ariopakëhtaonton mëe. Wëri marë, Ramarisë mëe eka. Tīwërënorotomoja marë tēpëse Jesu.

Rīto 18

1 Ma irë apo iwehtuwë, Atensë patapa Paoja tmëe. Korenti patapona tītëe.

2 Irëpo Jujana tēpose iija, Akuira mëe eka. Pontija ino nopononpë mëe. Iwëepīinan mëe Itari inonopëe. Tīpī marë tīwëe se, Përisira ipī eka. Serë apo

kahpëke Romanton itamuruja, Koronīsija, "Amerarë wae Jujanatomoja Ron pata inontase," kahpëke iija. Irëme namoro ene titëe Pao.

³ Ëisaporo japajapa rineme iweike Pao, namoro maarë, irëme akërëne teese. Ëisaporo marë pakoro rineme iweikonke.

⁴ Ma eretato wei wararë, Pao titëe Jujanaton iwëmonto pakorohta. Irëpo Paoja Jujanaton, Kërikijanaton marë, tënutanìhpoe Mesajame Jesu ivehtohpë.

⁵ Ma Maseroni inonopëepa Sirasiton iwëehtuwë, Timoti marë, irëmao iponohto eponarëken teese Pao. Serë apo tiiëkae, "Serë jiwarë Jesu Mesajame nai," tiiëkae.

⁶ Irënpëpëe Pao inonopï tikitunkehkae iijane. Tìnupimae marë iijane. Irëmao tìpoo tìkorohkae Paoja, inenekonme. Serë apo tiiëkae iijane, "Ëjankonme ëerihtohkon nehtan, wìjanmeta. Serënpë Sentajanatomoja wiponojæ," tiiëkae.

⁷ Ma irëmao Jujana iwëmonto pakoropa tinëe Paoja. Ekunën pakoropona titëe, Taitë Jësëtë ipakorohta titëe. Kan inonone mëe.

⁸ Kë risëpëja Jesu tëpëse. Jujanaton iwëmonto pakoro enene mëe. Amerarë ipakorohtaantomoja marë Kìtamukon tëpëse. Tapiiime marë Korenti patapontomoja Jesu tëpëse, Pao inonopìhpë etahpëpëerë. Tìwëmëinje marë namoro tunahkao.

⁹ Ma irënpëpëe koko ahtao mëinjanoronke Kìtamukon tìwëturëe Paoja. Serë apo tiiëkae iija, "Nariketa ehkë, apënaewa jijomi iponohkë.

¹⁰ Aakërë wae, wìtotoja wae ëhkërënapoewa jijomi iponopìrìhtao ëëja. Tapiiime nai serë patapon wìjanorome teesenton," tiiëkae.

¹¹ Irëme 18 nunnë teese Pao irë patapo, Kan ijomipë iwanmatome iija.

¹² Ma Akeja inono eneneme ahtao Karijo, irëmao ëemiketa teese. Jujanatomoja Pao tëpëse. Pata eneneja marë tërëe iijane. Serë apo ekapokehkatome,

¹³ "Mëe inonopï, Kan epona wìtototon rìpo to, ainja inmoi akaman," tiiëkaeto Karijoja.

¹⁴ Iija tìwëturusere teese Pao, mërëme irëhtao, serë apo tiiëkae Karijo Jujanatomoja, "Irasarënpë isaikarihtao mëeja ekapokehkatome ëëjane, irëmaomo epona wei.

¹⁵ Këpëewa nai serë, ëjomikonpëkëken, ëekakonpëkëken, ëwëenematohkonpëkëken marë. Irëme ipunëhtë, ëmëinjamorëken irëpë imenekaewa wae," tiiëkae.

¹⁶ Irëmepato tikantoropëe tënnohpoene iija.

- 17 Irëmaorë Jujanaton iwëmonto pakoro enene tēpēse iijane. Sotensē mēe eka. Kantoro ekunē mēe tītutukae iijane. Mērēme irē eponata marē teese Karijo.
- 18 Ma irēnpēpēe Korenti pataponkērē teese Pao tīpuse wei, iwehtohponarēn. Irëmaopa tēkēmihton tīnēe iija. Sipitao tītēe Sirija inonorija. Irëmao Përisiraton, Akuira marē tītēe Pao akērē. Tēewankērē ahtao Pao, Senkërija pataponkērē ahtao, tīputupē tīrepise Paoja, tīnehtë rīhpēke iija.
- 19 Tītuntaeto Epesi pata pona. Irēpo Përisiraton, Akuira marē Paoja tīnēe. Wapo Paorēken tītēe Jujanaton iwëmonto pakorohta. Irëtao Paoja Jujanaton tīwē-tīwētēuse.
- 20 Irēme serē apoto tīikae iija, "Serēpo pitē ehkē," tīikaeto. Mērēme, "Kone," kaewa teese Pao.
- 21 Namoro inēmīrīhtaot iija, serē apo tīikae, "Kure Kanja ahtao wēehtahpae, inehtëhtaerē ahtao," tīikae. Irēnpēpēe sipitao tītēe Pao Epesi patapēepa.
- 22 Ma Sesërija patapona ituntatuwē, irëmao tītēe Pao pīpo Jerusa ren patapona. Kan pakorohton ewaraimae tītēe. Irēnpēpēepa nonaka tītēe, Antijaka pataponapa.
- 23 Ma, akëresa Antijaka patapo iwehtuwē, irēnpēpēe pīpopa tītēe Pao, patatonpopa. Karesi inonoporo tītēe, Pesija inonoporo marē. Jesu inarimikahton tīkaarimapoe iija tītērīhtaopa.
- 24 Ma Jujana tīwēese Epesi patapona, Pao iwenae. Aporësi mēe eka. Arasanrija patapo enuruhpē mēe. Tëtaemīseme iponone mēe. Kutuma marē Kan ijomi iwarē.
- 25 Kītamukon iwehtohpē enpahpē mēe. Irēme kaarime tīponose iija Jesu iwehtohpē, tīpatoro marē tīponose iija. Mērēme Jan wītoto enmēnenpēja iwanmahtoponpētaerērēken Aporësi iwarē teese.
- 26 Nariketa tīwarëto iponohto tīpitēe iija, Jujanaton iwëmonto pakorohtaot Epesi patapo. Mēe inonopī etatuwē Përisiratomoja, Akuira marē, irëmao mēe tērēe iijane tīpakorokonta. Irēpo ahtao, Kan ijomi itīpī tīpunēhpoe iijane, iija.
- 27 Ma irēnpēpēe Akeja inonopona tītēse teese Aporësi. Irëmao "Kone," tīikae Kan munkēton iija. Panpira marē tīmenuhtēe iijane, Akeja inonoponton ineneme, Jesu inarimikahton. Serē apo tīmenuhtēe iijane, "Aporësi mēe. Kure Kan epona nai," kato tīmenuhtēe iijane. Ma ituntatuwē kure Kan eponanton tokoromae Aporësija, Kan injahpëntēhpēton namoro.
- 28 Aporësi ijomi kaarime teese wītoton inetanme, Jujanaton ijomi iwae. Mesajame Jesu iwehto Aporësija tīpunēhpoe awaintao Kan ijomi imenuhtēhpēke.

Rito 19

- 1 Ma Korenti pataponkërë ahtao Aporësi, irëmao pïpo tiwëese Pao Epesi pataponapa. Irëpo Jan (wïtoto emëinjenpë) inarimikahton tēpose Paoja.
- 2 Irëmao serë apo tiikae Pao iijane, "Iripimm Amore inapësewa mehtëne, Kan ijomi epona ëweikonmahtao?" tiikae iijane. Ma serë apo Pao tēuse iijane, "Owa, Iripimm Amore iwehto inetaewa nai ainja," tiikaeto.
- 3 Irëme serë apo tiikae Pao iijane, "Atitomehkatë mēmëntēne?" tiikae. Serë apo tēuse iijane, "Jan inenmēmihpë ainja," tiikaeto.
- 4 Irëmao serë apo tiikae Pao, "Serë apontomorëken Janja tēnmēinje, tīrihpīhpēkonpēepa iwepa namahpēton. 'Jiwenae tiwëesen epona ehtë,' tiikae Jan iijane. Nērēhkasān Jesu," tiikae Pao.
- 5 Ma irë apo etahpēpēerë iijane tiwēmēinjepato Kītamukon Jesu ekake.
- 6 Irēnpēpēe tēinja rituwë Paoja irehtëne, irëmao Iripimīn Amore tiwëese iijane. Irëmao ohkīnpēken jomihtaeto tiwētūrēe. Kan ijomi marë tīponose iijane.
- 7 12me tahken namoro kīriton.
- 8 Ma Jujanaton iwēmonto pakorohta titēe Pao. Irëtao nariketa Kan ijomi tīponose iija, iijane 3 nunnēponarēn. Kure kaarime Kan iwemoitīmatohpē tīpunēhpoe iija, iijane.
- 9 Mērēme ihtaakon tapīnme tiwētīrēe. Pao inponopī inetapekene teese. Irēme Kītamukonpē iwanmato tmupimae iijane, wïtototon inetanme. Irējanme namoropēepa titēe Pao tēkērēpa tīnarimikahton tērēe iija. Wei wararē Kan ijomi tīpunēhpoe iija, Taireni isikoro pakorohtao.
- 10 Irëpo teese, 2 irantatohtonarēn. Irējanme amerarē Jujanatomoja tētae. Kērīkijanatomoja marë, Kītamukon ijomi. Eisē inono wararēn namoro.
- 11 Irëmao tiwērēken rīmanta Kanja tīripoe wïtototonpē, Pao inīrike.
- 12 Wētona sukatohe, kamisake marë, Pao tījaakae iijane. Irēnpēpēepa tērēe iijane, ēsenēto ijuwë tīritome. Irëmao ēsenētahpato teese. Irēke marë wīripēton tepatakāe ipēene.
- 13 Ma irëpo teese Jujana turakanaenton, wīripēton ipatakapone namoro. Irēme Kītamukon Jesu eka ikukuserēhto teese. Serë apoto tiikae wīripē inawēnmarīja, "Pao inponopīhpē, Jesu ekajanme, epatakātēkē wīkae ēējane," tiikaerehto wīripēja.
- 14 Irë apo teese Sikihpē imunkēton, 7manton namoro. Kan entu rasarēnnere ipapakon, Sikihpē.
- 15 Irëmaoto serë apo tēuse wīripēja, "Jesu jīwarē, Pao marë jīwarē, kēpēewa emēinjemo. Akī emēinjamo?" tiikae wīripēja.

- 16 Irëmaoto wiripë inawënmarija tēpēse namoro. Iwaene kaarime teese, irëme kutuuma titutukaene wiripë inawen marija. Irēnpēpēepato pakoropēe ijahpēnnapa tetainkae. Munuhpije marëto teese.
- 17 Irë etatuwë Epesi patapontomoja, Jujanatomoja, Kërikijanatomoja marë. Kure narike tiwehtohkon tēpose ijane. Kitamukon Jesu eka tēresaramae marë ijane.
- 18 Irëjanme tapiime Jesu apëinenpēton tiwēese, tinirikon ripipēhto tiwēiponose.
- 19 Pijaintētonton marë ihtaone teese. Namoja tēnese tikurihpēkon, timoinje marë ijane, jahkatome. Tikurihpēkon irepentētoponpē tikuhuntēe marë ijane. Sf100,000 kourume teese irepentētoponpē ijane.
- 20 Irë aponke kure kaarime Kitamukon ijomi teese. Irëme maa tiwēsaimae.
- 21 Ma ira apo iwehtuwë Jerusaren Pataponapa titētohpē tehtarēnmae, Pao Amorejanme. Maseroni inonoporo pitē titēse teese, Akeja inonoporo marë Jerusaren pataponapa. Serë apo tiika, "Irëpo jiwehtuwë Ron patapona jitēse wae," tiika.
- 22 Irëme 2manton tēnnose iija, Maseroni inonopona tiwapo. Namoro ipētohton Timoti, Erasētē marë. Namoro ennohtuwë, Eisë inonoponkērē pitē teese Pao.
- 23 Ma irëmao monome tiwēhtihkatohkon tipitēe Epesi patapontomoja, Kitamukonpē iwanmahpēpē.
- 24 Irëpo wītoto teese, Remitira mēe eka. Tapiime marë akoronton teese. Saparari sohpuke tīneponan makon iwekuhtuntēhpē rīneton namoro. Iijeta inirihpēkon. Wërime ineponanmakon, Atimesēme eka.
- 25 Nērēja timonpoe tokoronton. Tiwērēnoro iwekuhtuntēhpē rmeton marë timonpoe iija. Serë apo tiika ijane, "Jakohtētomo, serë ēwarēne, kīkarakurikon kītapējati serë, kīnirikonpēerē.
- 26 Serë marë ēwarēne, tapiime wītoton Epesi pataponton, Paoja tepanamae serë kīnirihpēkonpēe. Eisë inonoponton wararē marë tepanamae. Serë apon nkan mēe, 'Wītoto inirihpē kīneponanmakonmeta nai,' nkan mēe.
- 27 Irëme tiwarē kehtēne. Serë kīnirihpēkon ipoina nīripotan wītototomoja. Mērēme irērēkenta, kīneponanmakon rasarēn Atimesē ipakoroimē marë nīpoinkekapotan ijane. Irëmao tēresaramaen Atimesē, ineresaramapoewato nehtan. Amerarē Eisë inonoponton ineponanmakonme nai mēe. Wītoto wararēnoroton ineponanmakonme marë nai mēe," tiika Remitira ijane.
- 28 Ma ijomi etatuwë ijane, kutuumahto tiikarautae. Irēmto arima tikēhtuinje. Serë apoto tiika, "Irasarēnme nai Atimesē. Epesi pataponton ineponanmame," tiikaeto arima.

- 29 Irë apo kahpëke sameken amerarë pataponton tekutunmae. Soo tiiikaeto. Irëme Kaijese tēpese iijane, Aresëkë marë, Maseroni inonopēenonpē namoro. Pao akērë iwēepihpēton. Irëmaoto tetainkae ētakērë nnapona, iwēmontohtonme.
- 30 Irëmao iijane tītēserē teese Pao. Mērēme inarimikahtomoja takamae.
- 31 Nono eneneton imoitīrija marë iponone tēnnose Paoja. "Annapona tēewarēn ehkē iijane," kane. Pao ipmē iweikonke. Irë apo tīrēe iijane.
- 32 Ma tiwēenuhkamae iwēmomihipēton. Tiwētīwērēkenmenehto tīkēhtuinje. Tapīimanton marë inpunēsewa teese iwēmontohton, pēeraken iweikonke.
- 33 Irëmao Jujanatomoja Arasanrija, wapo tīrēe iwēmo mīhpēton enpatarasaporo. 'Serē apo kakē iijane,' tīikaē tiwērēnoroton iija. Irëmao tēinja tanunnēsē iija, ooraken wītotohton iwehtome. Tiwēturusere teese iijane.
- 34 Mēe Jujaname iwehto, ipunēhtuwē iijane, irëmaoto ēenekaken tīkēhtuinje arimakankērē 2 juru iwehtohponarēn. Serē apoto tīikaē, "Irasarēnme nai Atimesē, Epesi pataponton ineponanmame," tīikaeto.
- 35 Ma irēnpēpēe, Pata-enene-ipanpira-imenuhtēneja, ooraken wītotohton tīripoe. Serē apo tīikaē iijane, "Epesi patapontomo, akī iwame nai serē. Tēresaramaen Atimesē ipakoroimē eneneme kiweh tohton, Epesi patapo. Iwekuhtuntēhpē ikurunme marē kiwehtohkon, anota hpē irē tēpu kapupēe?"
- 36 Owa kiwarēne nai serē. Irëme nai kiwarētohton ekapokehkatopora kiijane. Irējanme onken kehtēne. Sekekeme ēnīrikon inīrēewa ehtē.
- 37 Wītotohton mapēhti, serēpona marē menehti. Namoro Atimesē pakoroimē imēnparē inaminēsewato teese. Ēneponanmakon innupimaewa marēto teese.
- 38 Paoton ekapokehkarīhtao Remitiraja, akorontomoja marē, irëmao pata eneneton ikantorohta tēnehpore iponohtome.
- 39 Ekehpe ēwēturukoe ēmēinjamo ahtao ipēkēne, pata eneneton iwēmomiirīhtao. ēturutē iijane. Namorohkasan ēipoinje iwehtohkon ipunēhtan.
- 40 Serëmao ipaatorēken ikutunmapoto ēējane, wīripēme nai. 'Ikutunmapone ēmēinjamo' katan tahkentomo ēējane pata eneneton. Irë apo katuwē ēējane, irëmao ineusewa mehtahki, aerē ijomikon iweike," tīikaē Pata-enene-panpira-imenuhtēne.
- 41 Irëme irē apo katuwē iijane tēnnosepato iija.

Rito 20

- 1 Ma tīinepa, soo kato iwehtuwē, inarimikahton tīmonpoe Paoja. Irëmao namoro ewakīnmapotuwē iija, "Wītēhpae," tīikaē iijane. Irëmao tīnēepato iija, Maseroni inonoponapa tītēe.

- 2 Maseroni inonoporo itërihtao, irëmao pataton wararë tëwakinmapoe iija, iwanmatohe. Irënpëpëe Këriki inonoponapa tütuntae.
- 3 Irëpo teese 3 nunnëponarën. Irëmao tehtarënmae Sirija inonoponapa titohpë sipitaopa. Mërëme titërihtaorënken, Jujanatomoja tēeremato tētae iija. Irëmepa teranmae Maseroni inonoporopa.
- 4 Serë apo Pao akoronton. Sopatë, Perija patapëenonpë, Puukëse inmuku mēe. Aresëkë, Sikura marë, Tesoroni patapëenonpë namoro. Kaijësë marë Repi patapëenonpë mēe, Tïmoti marë Repi patapëenonpënkërë mēe. Eisë inonopëenonpëton marë Tikijësë, Tëropinija namoro, nnato Pao akërë teese.
- 5 Namoro ainja wapo kintën, Tërosi patapona. Irëpo ainja iwëehto tïnmëse iijane.
- 6 Irëmao Itopanpm-Ëhto apënatuwë, Piripi patapëepa ainja kintën sipitao. 5 wei iwehtuwë, namoro ainja këneporï, Tërosi patapo. Irëpo ainja kënei 7 weiponarën.
- 7 Ma Satara ikomantuwë, wiki ipitëtopo ainja kënëmon, Kïtamukon Uru-Ëhtome. Irëmao Kan ijomi iponone Pao iijane. Akëresa këpono, enmepïrawëken kënei, awainatuwë tütëse iweike.
- 8 Iijeta turiton teese iwëmontohkon pakoro epoen awë.
- 9 Irëmao kërimuku wëehpëhto apëipo. Jutiki mēe eka. Nërë tïwëiwenkaeken tïwëmse. Pao inonopï itïpïkesewa iweike, irëme ëe-ëepoen pakoropëe kënanota nonopona wëehpëhtopëe. Wakënei nërënpë.
- 10 Irëmao Pao kënihtë iija, këntomeka marë aokintome. Serë apo kënka iijane, "Ëhtïhkaewa ehtë, mëepë aenemepa nejan," kënka.
- 11 Irënpëpëepa ainja kënënanu tïwëmontohponapa. Irëmao wïi ainja kënijaaka, ainja marë kënë. Irëmao ainja kënëturu awainatohponarën. Irënpëpëepa Pao këntën.
- 12 Aenemepato kërimuku arëne tïpakorokontahpa. Kure monome sasame kënei wïtototon.
- 13 Ma sipitao ainja këntën, Asosi patapona tütëto. Irëpo Pao eporïse ainja kënei. Penarë pïpo tütëto ehtëhpëke iija.
- 14 Asosi patapo ainja këneporï mēe. Irëmepa sipitao kënei. Irënpëpëe sipi këhtën Mitëriini patapona. Paupo Mitëriini pata.
- 15 Awainatuwë irë patapëepa sipi këntën. Sijosë pau ainja kënirëtë. Samosë paupona ainja kënaru samerëken. Terokirijan patapo pitë ainja kënaru samerëken marë. Awainatuwë ainja këntunta Mairitë patapona.
- 16 Epesi pata irëtëse kënei Pao. Eisë inonopo marë tïweiseta kënei, sekekeme iweike. Jerusaren patapona tütuntase kënei, Pinsitë wei esewankërë ahtao.

- 17 Ma Mairitë patapëe, wītoto ennone Pao Epesi patapona, tīija Kan pakoro arimikaneton iwēehtome.
- 18 Namoro ituntatuwē serē apo kīnka Pao iijane, "Ēhtaone jiwēhtoponpē ēwarēne nai, wapo jituntatoponpēporo wae, Eisē inonopo.
- 19 Ēiwaehkaewarēn Kitamu kon wipēetomane jiwēhsenatohke, iijeta jikuhtohke marē. Serēton weponne Jujanatomoja jakuikapotohpēe.
- 20 Amerarē kure ēritohkon inpīmaewa weine ēējane. Irērē wiponone ēējane, ēija ēwēmontohtoktao, ēpakorokon wararē marē.
- 21 Serē wiponone ēisaporo amerarēnoroja, Jujanatomoja, Kērikijanatomoja marē. 'Kanjapa epanamatēkē ērīpīhpēkon weinjepa. Kitamukon Jesu epona ehtēkē,' kato wiponone ēējane.
- 22 Ma Amore inapurupo wī, irēme meinjarē wītēe Jerusaren pataponapa. Atīhpe wepohtan irēpo jiwame.
- 23 Serērēken jiwarē, pataton wararē jiterīhtao, irēmao serē apo Irīpīmīn Amore kīnpuhēhpo wīja, 'Apuhūtohtaoto apurujan,' kato, 'Ēpijojan marēto,' kato marē.
- 24 Mērēme aeneme jiwēhto ipīnēta wae. Serērēken kure wīja, Kan inehtēhtaerērēken jiwēise wae. Inekaramahpē wīja jmirīme, itikaserēn wae. Serē apo nai irē, 'Wītototon ijahpētētō Kanja tēkaporen eka, iponohto wīja amerarēnorotomoja.'
- 25 Ma serē wipunējae, amerarē ēmēinjamo jinwanmahpēme, Kan iwemoitīmatohpē, serē jenpata inenewapa mehtahki.
- 26 Irēme meinjarē serēpē pēerata ēweikoe wae. 'Akīhpe ēhtaone erikīrihtao, wījanmeta.'
- 27 Amerarē Kan inehtē wiponone ēējane, itīpī pisi iponohto marē, inpmmaewa weine.
- 28 Irēme ēhkurun-matē, amerarē Kan munkēton marē ikurunmatē, wīkapauimēton apo namoro. Irīpīmīn Amore, mēesan eneneme ēritēne. Irēme Kan ekīton ewehtē, tīmunukerēken tīpakoro epekatihpēke iija.
- 29 Serē apo wipunējae, ēirato woohpēton nehtan ēhtakane jiwēnae. Kan ekīton ihkērēnmatan namoro, ipmēneta nehtan.
- 30 Ēhtaonkon marē kīrīton neparahētān. Aerēn ijomi emetanīhtanto, tēponane wītototon rīpotome.
- 31 Irēme pēe rata ehtē. Serēpē ēenuhtatē. 3 irantatohtoponarēn jipērake, pēerata kīrīpotēne apēnaewa, koko nakarē, anao nakarē marē."

- 32 "Ma meinjarë Kanjapa ëekaramakoe wae. Kanja ijahpëntëto ijomi riija marë. Irëhkasan ëkarihtëtahki. Irëjanme marë inekarama mapëhtahki, amerarë ijanorotomoja apëhto aporopa.
- 33 Ma akì ikarahkuri jewamane ëhtaone? Akì imënpärë jewamane ëhtaone? Akì ipoo marë jewamane? Owarëken.
- 34 Serë ëwarëne, jeinja karë orokome weine jinjanopì apëhtome wija, jakoronton injanopì marë.
- 35 Kure ikaariminton akoromato wija, wenepone ëëjane, amerarë orokome jiwehtohke. Kitamukon Jesuja katoponpëpë ihteinkapainjewa ehtë. Serë apo tii'kae, 'Witoto ijahpëntëto kii'jane kure nai, kijahpëntëtohkön iijane iwae,' katoponpë iija," kinka Pao iijane.
- 36 Ma irë apo katuwë Paoja, tiwerenapo tahpame kinei, amerarë namoro marë, Kanja kinëturu.
- 37 Irënpëpëe amerarë narnoro kinësenä, Pao aokinne marëto, kinponë marëto.
- 38 Iija katoponpëpëkërekento kutuuma ëmume kinei. "Jenpata inenewapa mehtahki," kahpëke iija. Irënpëpëeto kintën akërë sipita.

Rito 21

- 1 Ma kapohta ainja ewaraimakehtuwë iijane, irëmao ainja kinëpiti'ihka sipitao. Tipatoro ainjakintën Kosë paupona. Awainatuwë Rorësë paupona ainja kitunta. Irënpëpëe ainja kintën Patara patapona.
- 2 Irëpo tiwërenoro sipi ainja kinëpori, Ponisija inonopona titëen. Irë awë ainja kinei, ainja marë kintën.
- 3 Ainja itërihtao Saipëri pau ainja kinene. Irë ainja kinirëtë soirë weinje. Irënpëpëe ainja kintëmi'nkërë Sirija inonopona. Tairë patapona ainja kinaru. Irëpo sipi awënonpë mënparë ahkaneto.
- 4 Irë patapo inarimikahton ainja kinëpori. Irëme 7 weiponarën namoro akërë ainja kinei. Serë apoto kinkarehto iija.
- 5 Mërëme 7 wei iwehtuwë, sipitahpa ainja kintën. Irëmao amerarë inarimikahton kintën patapëe ainja akërë tunahkatahpona, ipihkontokon marë, imunkëkontokon marë. Irëpo tiwerenapo ainja kinëjuka tunahkatao Kanja tiwëturutome.
- 6 Irëmao ëija ainja iwëewaraimakehtuwë, ainja kintën sipitahpa. Namonpëpa kintën tipakorokontahpa.
- 7 Ma ainjapa kintëmi'nkërë sipitao, Tairë patapëe. Irënpëpëepa ainja kinaru Pëtorimaisë patapona. Irëpo Kan munkëton ainja ewaraimane. Akërëne marë ainja kinkoman.

- 8 Awainatuwë ainjapa kintën sipitao. Irë weipororëken ainja kinaru Sesërija patapo na. Irëpo ainja kinei Pirihipi ekatao, ipakorohtao. Tëkaporen eka ekaripane mée. 7mantomohtaononpë mée.
- 9 4me mée eemihton ikuhpïn. Namoro Kan ijomi iponone.
- 10 3wei ainja iwehtuwë Pirihipi ekatao, irëmao Jurija inonopëe Kan ijomi iponone kine. Akëpasë mée eka.
- 11 Mée kine ainjaja. Irëmao Pao ikamisa ewa apëine. Irëke tēinjahton inne, tihputon marë. Serë apo kinka, "Serë apo nai Iripimïn Amore ijomi. Kamisa ewa entu einjahton intan Jujanaton, ihpu marë, Jerusaren patapo ahtao. Nërë ekaramatanto Sentajanatomoja," kinka ainjaja.
- 12 Ma irë etatuwë ainjaja, irëmao amerarë kutuuma Pao ainja, kinaruhkare, Pirihipiton marë. "Jerusaren pataponapa tēewarën ehkë," kinkare ainja iija.
- 13 Irëmao serë apo ainja eune Pao, "Atitome jewanë emume mīripoti ewēsenatohkonke. Jerusaren patapo jintohpë sehtarënmane. Irëpo wajiwehtohpë marë sehtarënma Tamo Jesu ekajanme," kinka Pao ainjaja.
- 14 Ēmimeta Pao iwēhpunēhto ipunēhtuwë ainjaja, irëmao ainja kinke. Serë aporëken ainja kinka, "Kitamukon inehtēhtaerë tīrikë," kinka ainja.
- 15 Irēnpēpēe ainja itētohpë ainja kinehtarënma. Jerusaren patapo napa ainja kintën.
- 16 Inarimikahton, Sesërijapontomohtaon kitën ainja akërë. Namo ainja arëne Menasën pakorohta. Irëpo ainja kinēnī. Saipëri paupēenonpë mée. Inarimika hpë ipitētoponpēporo teese.
- 17 Ma Jerusaren pataponapa ainja ituntatuwë, sasame Kan munkēton ainja ewaraimane.
- 18 Awainatuwë Pao kintën Jemisi ene. Ainja marë kintën akërë. Amerarë arimikaneton marë mée akërë teese.
- 19 Namoro Pao ewaraimane. Irëmao amerarë Kan inīripohpë tīija, Sentajanatomohtao Pao kinpono iijane. Itipī pisi iponone marë.
- 20 Ma irë apo etatuwë iijane, "Kurerën nai Kan," kinkahto. Serë apo marë kinkahto Paoja, "Kami serë ewarë, tapiime nai Jujana tomohtao Jesu apëinenpēton, taosēntonmeto nai. Amerarë namoroja tētae iwanmatohpë ēēja, Jujanatomoja
- 21 Sentajanatomohtaonton namoro. 'Mosesija iwanmatoponpë eponata ehtë. Ēmunkēkon marë inarīpohkaewa ehtë. Iwēenemato eponata marë ehtë,' katoponpë ēēja tētae iijane.
- 22 Irēme atī kitijati? Serēponapa ewēehtoponpë namoro netataneihata.

- 23 Irëme ainja inehtëhtaerë ehkë. Serë apo nai irë. 4me nai kiriton serëpo, tînehtëkon rinenpë namoro.
- 24 Irëme namoro iweesukarihtao, akërënemo esuka. Ëputupëkon iirepine marëmo irepentë. Irëmao amerarë namoro, aerëta tînetahpëkon ipunëhtan ëpë. Ëmërë marë Jujana inmoihtaerë ëweike.
- 25 Këpëewa Kan munkëton Sentajanatomohtaontomoja kimenuhtëtëne. Serë apo kînehtëkon kitiritëne ipëkëne. 'Ijakuwarija inekaramahpë oti inënëewa ehtë, imunuhpë marë ineinsewa ehtë,' kato kitiritëne kinka," arimikaneton Paoja.
- 26 Ma irëme awainatuwë Pao kînesuka 4manton akërë. Irënpëpëe pakoroimëta kintën enenatomoja tiwëiponohtome, serë apo kinka, "7 wei ahtao ainja iwesukato napënantan. Irëmao ainja iwararë ainja ekî ikonkase nai ainja ëëjane," kinka.
- 27 Ma 7 wei apënato ipohtë ahtao, Jujanatomoja tëne Pao, pakoroï mëhtao. Eisë inonoponpë namoro Jujanaton. Irëme Irëponton tikuhtunmae namoroja. Pao marë tēpëse iijane.
- 28 Serë apoto tikëhtuinje arima, "Isereujanatomo ainja akoronmemiikon, mēe nono wararë itēhpë kinupimatohkonme. Kinmoikon marë tinupimae iija. Serë pata marë tmupimae iija. Irërëkenta nai mēe iniri ripime. Kërikiton marë tēnese iija, serëpona iripimm pakoroh ta," tiikaerehto.
- 29 (Irë apoto tiikaë, wapo pitë Tëropmija, Epesi patapononpë enehpëke patapo Pao akërë. Irëme pakoroimëta nērë enepi tēkanisere iijane.)
- 30 Ma pataponton wararë teekutunmae. Oninpëken weinje wītoton kihetainka, Pao tēpëse iijane. Tipinae marë iijane, pakoroimë pëe. Irëmaorëken pakoroimë awaintaon entapuru, tapurëe iijane.
- 31 Pao waririhtao iijane, serë apo Roman isurati itamuruja të tae, "Amerarë pataponton ëire nai," kato.
- 32 Irëmaorëken tetainkaë itamurën, soo kanetomoja, ikapitenton, isuratiton marë. Surati itamu enetuwë ikutunkehkanetomoja, isuratiton marë, irëmao Pao itutukato tînontaeken iijane.
- 33 Ma irëmao surati itamu tiwëese Paoja, tēpēhpoe marë iija. Tîn poe marë iija. Irëmao serë apo tiikaë iija, "Akîëmë?Ati miri?" tiikaë.
- 34 Irëmao tiwërëkenmene ihtaonkomoja arima tëuse. Irëmao aerë iwehto inpunësewa teese surati itamu, soo kahpëke wītototomoja. Irëmeto serë apo tiikaë suratitomoja, "Mēe arëtë jipakorohta," tiikaë.
- 35 Kutuumahto ëire teese wītoton. Irëme pakoro epoen iwënanuhto epohtuwë suratitomoja, Pao tītomekaë iijane iweinjene.

36 Serë apo iwekenaneton tikë-tikëhtuinjenkërë, "Watiritë, watiritë," tiiikaeto ipë.

37 Ma tïpakorota Pao arërihtao suratitomoja, serë apo tiiikae Pao surati itamuruja, "Jiwëturuse wae ëëja," tiiikae. "Këriki ijomi ëwarë?" tiiikae itamu Paoja.

38 Isepijanata ëmë? Kokoinjarë wïtototon ikutunmaponenpëta? Oiimëpona 4000manton akenahënënenpëta ëmë?" tiiikae surati itamu Paoja.

39 Ma irëmao serë apo Paoja tëuse, "Wirë Jujana, Tasë patapononpë wï, Sirisija inonopon, pata rasarënpëenonpë wï. Kutuuma namoroja jiwëturuse wae," tiiikae.

40 Ma irëmao, "Kone," tiiikae surati itamu Paoja. Irëme pakorota iwënanuhto ijuwë teparahhtëe Pao. Tëinja tanunnëse iija, wïtototon ooraken iwehtome. Amerarë namoro onken iwehtuwë, irëmao serë apo tiiikae iijane Ipëru ijomihtae:

Rïto 22

1 Ma pahkotomo, jakëmihtomo, jiwëiponohto etatë. Meinjarë serë apo kase wae ëëjane," kïnka Pao.

2 Ma Ipëru ijomihtae iwëturuto etatuwë iijane, kureto ooraken kïnei. Irëme serë apopa kïnka iijane.

3 "Jujana wï, Tasë patapo enuruhpë, Sirisija inonopo. Mërëme serë pataporëken janïhtane. Kamerijo inwanmahpë wï. Kïtamu kontokon inmoipë iwanmakepihpë wï. Kutuuma Kan iwehto wiku runtëpone meinjarë Kan ikuruntepoto aporopa ëëjane.

4 Kutuuma serëpë, iwanmahpëton wamekanmane waiwehtohkonponarën. Kïriton wapëine, wëriton marë, apurutohtao apurutohkonme wïja.

5 Kan entu rasarën iwarë wae, Isereujanaton eneneton iwarë marë wae. Namoro inmenuhtëhpë tïnososen panpira wapëine, jineneponme Jujana iwëmonto pakoro eneneja, Tamasaku patapo. Irëme irëpona wïtëne, serëpë iwanmahpëton enehtome, serë pataponapa apuruhtohkonme, ermïikatohkonme marë.

6 Ma wei rehtë ahtao Tamasaku pata ipohtë weine. Irëmao sameken kaarime turi jiweipone kapupëe.

7 Irëmao janotane nonopona. Omi marë wetane serë apo, "Sao, Sao, Atitome kamekanman?" kïnka wïja.

8 Ma irëmao serë apo wïkane iija, 'Tamo, Akï Ëmë?' wïkane iija. 'Wïirë Jesu Nasarepononpë ënamekanma,' kïnka wïja.

- 9 Ma jakoronton kinene awain, mērēme wija əturuke inpunēsewatokinei.
10 Serē apo weune, 'Tamo atirise manan wija? wīkane iija.'
- 10 'Aunkēhpa, patapona tē, irēpo ēmē ahtao amerarē ēmriime teesen iponohtan. Ēpē jinehtë iponohtan marē ėja,' kinka Tamo wija.
- 11 Ma irēnpēpēe jakoronton jakenahtēne tēinjapē Tamasaku patapona. Kaarime turija jiweipohpēke ənewa weine.
- 12 Ma irēpo wītoto teese. Ananaja mēe eka. Nērē kine wija. Kinmoikon insaikapinirēn mēe. Amerarē irēpo Jujanaton 'Kurerēn mēe,' tīikae ipē.
- 13 Mēe kine jekata. Serē apo kinka wija, 'Kami Sao, ēenutahpa,' kinka. Irēmaorēkenpa enetē weine.
- 14 Ma irēmao serē apo kīnkankērēpa, 'Kītamukontokon ineponanma əkantē, tmehtë ipunēhtome ėja. Tīpatonoro enetome marē, iwēturuto etatome marē ėja əkantē.
- 15 Ēnenehpē ewardōto ipē, enetahpē marē miponohtae amerarēnoroja.
- 16 Meinjarē atirise manan? Owa aukēhasan, tunahkao ewardōhtome. Kītamu amohtē, ərīpīhpēton isukatome,' kinka Ananaja wija.
- 17 Ma Jerusaren pataponapajiwēehtuwē, irēmao pakoroimētao weine, Kanjajiwēturutome.
- 18 Irēmao mēinjarēn Tamo wenene, wija iwēturuto. Serē apo kinka wija, 'Sameken aukē, meinjarē Jerusaren pata inonta. Jipē ewardōto iponohtome ėja, Mērēme serēpontōn inetape nehtan,' kīhka wija.
- 19 'Tamo, serēpontōn iwarē wae. Jujanaton iwēmōnto pakoro epo jītētopōnpē ēepōnantōn apurutome, ipijōhtōhkonme marē, irē iwarēne nai.
- 20 Ēpē tīwarēto iponōnenpē Tīhpēn warītōponpēmao, irēpo weine. Irē rīto marē kure wija kinei. Watīrīnetōn ipōo enēnenpē wī,' wīkane Tamoja.
- 21 Irēmao serē apo kinka Tamo wija, 'Tē, kēnnojāe maanotomoja Sentajanatomoja,' kinka Tamo wija," kinka Pao Jujanatomoja.
- 22 Ma irētaerēkento, Pao ijōmi etane. Irēmaoto arima kīnjōmita, kīnkēhtun marēto. Serē apoto kinka, "Mēe wēinjeken tīrītē, aeneme iwehpora nai mēe," kīnkahto ipē.
- 23 Ma Jujanaton ikēhtumuruhtao, tīpōokon iwīwīhkarihtao marē, nono ijapērēkarihtao marē ijane.
- 24 Irēme serē apo kinka surati itamu Paopē, "Pakoro awēnakīipa mēe arētē, ipijōhtē marē. Ǝturutē iija. Atījanme wītōtotōn nikarauwan ipē, irē ipunēhtome kījane," kinka tīsūratitomoja.

- 25 Ma Pao imirihtao ipijohotome, serë apo tīikae surati ikapitemi ja, "Popmpë Roman imoitī ipijohpoto kure nai Kītamukon Sisēja? Iwehto rīpī ētonankaewankērē ahtao?" tīikae.
- 26 Ma irë apo etatuwë surati ikapitemiija, tītēe tītamuraja -ipono se. Serë apo tīikae iija, "Eke mirīpo mēe, Roman imoitīrēn," tīikae.
- 27 Ma irëmao surati itamu tītēe Paoja. Serë apo tīikae iija, "Roman imoitīrēn emē? Irë iponohkē wīja," tīikae. "Aa, Roman imoitī wī," tīikae Pao iija.
- 28 Ma irëmao serë apo tīikae surati itamu iija, "iijeta karahkurike tēirepentēne Romanme jiritome," tīikae. "Kēpēewa wī, Romanme enuruhpē," tīikae Pao.
- 29 Ma irëmaorēken Pao iwehto ipunēpīsanton tīkese. Samekenpato tītēe Surati itamu marē tīwēhtihkae. Roman imoitīrēn Pao, inphohpēke iija ketike.
- 30 Ma awainatuwë, Pao ekapokehkato Jujanatomoja, ipunēpīsenkērē teese surati itamu. Irēme Pao tmpokae iija. Kan entu rasarēn ton tīmonpoe iija. Amerarē Isereujanaton eneneton marē tīmonpoe iija. Irëmao Pao tēnehpoe iija, namoro enpatarasaporo iwehtome.

Rīto 23

- 1 Ma irëmao, kure Paoja tēne Isereujanaton eneneton. Serë apo tīikae iijane, "Jakēmihtomo, serëmaonponarēn kure wae, Kan ineneme. Onken marē nai jipīimapone," tīikae.
- 2 Ma irë apo etatuwë, serë apo tīikae Kan entu rasarēn Ananaja, "Owa, mēe intapimotē," tīikae Pao ekataontomoja.
- 3 Ma irëmao serë apo tīikae Pao, "Kurano aponke iwēinotornihpē emē. Irēpo manae tahpame jiwēhto rīpī ikuhtuntētome ēēja kīnmoikon taerē. Mērēme kīnmoikon misaika, ipaato 'Mēe intapimotēkē,' katohe ēēja," tīikae Pao.
- 4 Ma irëmao serë apo tīikae Pao ekataonton, "Atītome Kan entu rasarēn paponō apo mipokehkan?" tīikaeto.
- 5 Ma serë apoto Paoja tēuse, " Jakēmihtomo, Kan entu rasarēnme mēe iwehto ipunēsēwa wei. Serë apo nkan Kan ijomi imenuhtēhpē, 'Iripīme ēturēewa ehtē ēentukonpē,' kato," tīikae Pao iijane.
- 6 Ma irëmao ēihtao namoro iwehto Pao iwarē teese, Satusitonme, Parasitonme marē. Irēme serë apo tīikae Isereujanaton eneneto moja, "Parasi wī, Parasi inmuku marē. Waiweihpēpēepa entahpē inmēne wī, irējanme meinjarē serēpo wae ēnkuhtuntēkonme," tīikae.
- 7 Irë apo etatuwë iijane ēijato tīwētēuse. Tentakae marēto, tīwērēken Parasiton, tīwērēken Satusiton nna.

- 8 (Ma serë apo Satusitomoja iwanmato, 'Waiweihpë aunjewapa nai, ensuton waken, amorehpëton marë waken.' Irë apo iwanmato ijane. Këpëewa Parasitomoja iwanmato, irëton eponato teese.)
- 9 Ma irëmeto iijeto soo tii'kae. Irëmao Parasiton teparah'tëe ihtaone. Inmoipë iwanmane namoro. Kaarimeto ëija tiwë-tiwëtëuse Satusiton marë. Serë apoto tii'kae Parasiton, "Mëe iwehto rîpî ineposewa nai ainja. Tiwëremao tahken amore nëturu iija, Ensu ton tahken marë nëturu iija," tii'kae Parasiton.
- 10 Irëmao iijeta soo kahpëke ëireto teese. Irëme surati itamu tiwëhtih'kae. "Tiwëremao tahkento Pao isokan itinmarih'tao," tii'kae. Irëme tîsuratiton tennose iija, iijane. Pao arëtome namoro ikaaripëe, tîpakorokonta marë enehtome.
- 11 Ma irë ikomamîporo koko ahtao, Kîtamukon tiwëese Paoja. Teparah'tëe Pao ekatao. Serë apo tii'kae iija, "Jinmuku, ëhtih'kaewarën ehkë. Serëpontomoja mipono jipë, irë aporo marë jipë miponohtae Ron patapontomoja," tii'kae.
- 12 Ma awainatuwë Jujanaton tiwëmoinje tiwehtarënmatohkonme. Isai kapinme ëija tînehtëkon tîrëe iijane. Serë apo kure iijane. "Ërepa innasewa pitë, kehtahki, tënîsen inenîsewa, Pao wainî rëewankërë kimëinjamo ahtao," tii'kaeto ëija isaikapinme.
- 13 40 iwae namoro, isaikapinme tînehtëkon rînenpëton.
- 14 Irëme Kan entu rasarënnëjato tîtëe. Isereujanaton itamuhtomoja marë. Serë apoto tii'kae, "Serë apo ëija ainja nehtë isaikapinme. Ëewesewa ainja nehtae, Pao wainîrëewankërë ahtao ainja," tii'kaeto.
- 15 Ma irëme serë apo kase nai ainja ëjane Isereujanaton eneneton marë, surati itamuruja. 'Pao enehposepa nai ainja ëëja, ijomi etatomenkërëpa ainjaja,' kase nai ainja ëëjane, surati itamuruja. Irëme kehtarënmatëne, mëe warîtome, Kîijane ituntaewankërë ahtao," tii'kaeto.
- 16 Mërëme namoro inehtë Pao iwëri inmukuruja tëtæ. Irëme surati ipakorohta tîtëe, tiwëmëinje marë Paoja iponose.
- 17 Irëmao surati ikapiten Paoja tomohtëe. Serë apo tii'kae iija, "Mëe kîrîmuku arë, surati itamuruja. Tmetahpë iponohtome iija," tii'kae.
- 18 Ma, irëme tîtëe tîtamuruja. Serë apo tii'kae kapiten iija, "Ënapuruhpë Pao jamohtë, 'Mëe kîrîmuku arëkë surati itamuruja tmetahpë iponohtome iija,' nkan wîja," tii'kae kapiten.
- 19 Ma irëmao surati itamuruja tËpëse kîrînmuku einja, maarënakîi arëtome iija. Serë apo tii'kae iija, "Ati iponopîse manan wîja?" tii'kae.

- 20 Ma irëmao serë apo tiiäke kirimuku, "Serë apo Jujanaton nehtë äija, irëme serë apo eneneton katan äëja aerën ahken. 'Pao enehpose pitëpa nai ainja äëja, ijomi etasenkërëpa nai ainja,' katanto äëja.
- 21 Mërëme namoro ijomi inmoijewamo ehkë. 40 iwae kiriton nëtonantan, arëpotohpa äëja imëhtome. Irëmaoto wainritan. Isaikapinme namoroja tëhtëe äija serë apo, 'Èrepa innasewa pitë kehtahki, tëmsen inenisewa marë pitë kehtahki, Pao wainirëewankërë kimëinjamo ahtao,' kato tëhtëe iijane. Irëme meinjarë, tmepekatihpëkonpë 'kone' kato äëja imëjanto," tiiäke kirinmuku iija.
- 22 Ma kirihmuku, surati itamuruja tihtarënmae. "Ènponopihpë wija inponosewapamo ehkë tiwërënoraja," tiiäke. Irëmaopa tënnose iija.
- 23 Ma irëmao itamuruja tomohtëe 2 tikapitenton. Serë apo tiiäke iijane, "200man suratiton ihtarënmatë, 70man asijuwënton marë ihtarënmatë. 200man waratapëkënton marë. Namoro ihtarënmatë. Sesërija patapona ètëtohkonne 9 jurupo, koko ahtao.
- 24 Asiton marë ihtarënmatë Pao arëneme, erisewa mée itëtome kuhpënë Piresija," tiiäke.
- 25 Ma panpira marë timenuhtëe iija. Serë apo kato:
- 26 "Koronijasë Raisija wi. Tëkaren kuhpënë Piresi emë. Kure manan? Sehken wi. Serë apo kase wae äëja.
- 27 Witoto wennojae äëja. Jujanatomoja tëpëse mée, wanirire marëto. Mërëme witënnë suratiton maarë ipinmatome. Romanme nai mée, kato etahpëke wija.
- 28 Mée iwehto ripi ipunëpisere weine, kutuma namoroja ekapokehkahpëke. Irë me warëpone Isereujanaton enenetomoja epinëhtome.
- 29 Mée eka pokehkato iijane inmoikonpëkërëken. Watiritome ekapokehkato nai waken. Apurutome ekapokehkato marë waken.
- 30 Meinjarë mée eeremato Jujanatomoja weta. Irëme sameken mée wennojae äëja. 'Mée iniriripi iponohtatë kuhpënëja,' wika marë ijatotahtomo ja. Irë aporëken wika äëja. Ma naka."
- 31 Ma irëme tëntukon ijomihtaerë suratitomoja tirëe. Koko ahtao Pao tërëe iijane. Antipatisë patapona tërëe iijane.
- 32 Awainatuwë asi ijuwëntomojareken Pao tërëe. Tihpuke itëhpë suratiton, teeramaepa tipakorokontahpa.
- 33 Asi ijuwënton ituntatuwë Sesërija patapona, irëmao panpira tëkaramae iijane kuhpënëja. Pao marë tëkaramae iijane.
- 34 Ma panpira ejatëtuwë kuhpënëja, irëmao serë apo tiiäke iijane, "Ati inonopo enuruhpë mée?" tiiäke iijane. "Sisërija inonoponpë mée ," tiiäke iija.

35 Ma irëme serë apo tiiäke kuhpënë Paoja, 'Ëwë ewehto rii i pononeton iwëehtuwë, irëmao wetatae ijomikon,' tiiäke. Irëme pitë tapurupoe iija tiiäke, Erotë ipakoroimë apuruhtohtao.

Rito 24

1 Ma 5 wei iwehtuwë, irëmao Ananaja, Kan entu rasarën titee nonaka Sesërija patapona. Isereujana itamuhton imoitii akërë titee. Imoitii iwarëto marë titee akërë. Teturësi mée eka. Irëmao Pao ekapokehkato tiponose iija, kuhpënëja.

2 Pao enehtuwë iijane, irëmao tijomi Teturësija tipitee Paopë, Piresi inetanme. Serë apo tiiäke,

3 "Tamo Piresi, kuranorën emë. Sasame nai ainja epë. Akëresa onken ainja nei eëjanme. Meinjarë ijaremëta marë nai ainja, junme ainja akenahhtëpëke eëja. Ainja ipata wararë marë nai oninpëken. Irëjanme, Kuranorën emë, nkan ainja epë. Napohpa nkan marë ainja eëja.

4 Tëerënkërë nai tiponoson, mërëme etinapannëpisetä wae. Kure serë etase wae eëja, akërera."

5 "Mée nai ainja iwarë, wtototon itihkapone mée. Pata wararënpontomohtao Jujanaton ikutunmapone mée. Nasarepë iwanmato akenah tene mée.

6 Pakoroimë ikënësere marë teese. Irëtao tēpēse mēe Jujanatomoja. Mēe ikuhtuntēsere ainja kinei, ainja inmoihtaerë.

7 Mërëme surati itamu Raisija kine ainjaja, tiiäke. Irëme ainjapëe kinarë mée.

8 'Kuhpënë Piresija tētë, mēe ekapokehkatome,' nkan Raisi ainjaja. Irëme mēe iwehto onankarihtao eëja, amerarë ainja inponopi eëja, aerë iwehto mipunëhta," tiiäke Teturësi.

9 Ma irë apo tiiäke amerarë Jujanaton marë, "Aerë nkan mée ipë," tiiäke.

10 Ma irënpëpëe Kuhpënëja tēinja tanunnēse Paoja tiwëturutome. Irëmao serë apo tiiäke Pao, "Tamo serë jiwarë, aakëresa irantato Jujanaton eneneme meine, irëjanme wae sasame jiwëiponopise eëja.

11 Penata witen Jerusaren patapona, jinekarama ekaramatome wija Kanja, 12 weirëken. Irë mipunëhtaihta ipunëpise eweimahtao.

12 Irëpo pakoroimëtao Jujanaton ineu-ineusewa wei, jechohtomaow iijane. Witototon inkutumaewa marë wei Jujana iwëmontohtao. Jerusaren pata wararënpow marë irë apo esewa wei.

13 Jekapokehkato iijane, aerënme iwehto inenepoewa marëto nai.

14 Mërëme serërëken nai aerë. Ainja tamuhton Ineponanma epona wae, Tamo Jesu iwanmatohtaerë. Irëpë aerëta, nkan namoro. Mërëme amerarë

Mosesi inmoi imenuhtēhpē epona wae. Amerarē Kan ijomi ipononenpēton inmenuhtēhpē marē.

15 Ēisaporo nai ainjaja inmēhto Kanpē, namoro marē. Serē apo amerarē waiweihpēton auntohpa, tīpatoro tīrinenpēton, irīpimanton marē, kato.

16 Irējanme amerarē jiwehtohke wikujae, jipiimapone onken iwehtome, Kanja, wītotojoma marē.

17 Ma tīpuse irantato iwehtuwē wēehpa Jerusaren pataponapa tēkaramaen ekaramatome wījajimoitirētomoja, ijahpēmīntomoja. Jine karama ekaramatome marē wīja Kanja.

18 Jiwesukainēkēnkērē pakoroimētao Jujanaton jepori, Aisejapēenonpēton namoro. Irēmao tapīimanton akērēta wei. Soo kanetomohtaota marē wei.

19 Serēmo kure ei, Jujanaton Ēisē inonoponpēton, serēpo ahtao jekapokehkatome, tēērē ahtao jekapokehkato, mērēme namoro waken nai.

20 Tiwērēnmao serēpo Isereujanaton eneneton niponohtan ēēja, jiwehto rīpī, ineporihpēkon jimenekatoma iijane kokoinje Jerusaren patapo.

21 Mērēme nai inponopikonme jipē. Ihtaone jiweimahtao arima serē apo wīkane iijane. 'Waiwei-pēpēpa entahpē inmēne wī, irējanme meinjarē serēpo wae ēnkuhtuntēkonme,' wīkane," tīikae Pao Kuhpēnēja.

22 Ma, kītamukonpē iwanmatohpē kure Piresi iwarē teese. Irēme naka pitē tīikae, "Raisija, surati itamu iwēehtuwē, irēmao mēe rīto wīja wipunēhtae," tīikae.

23 Irēmao serē apo tīikae surati ikaitemīja, "Pao apuru antikīhtaota tīrī. Imoitī iwēehto marē inakamaewa ehkē. Atīsehpe ahtao tīmoitīrīja nenehpotan," tīikae.

24 Ma tīpuse wei iwehtuwē Piresipa tīwēese tīpī maarē. Rēsirē mēe eka. Jujana imoitī mēe. Tīijane Pao, tēnehpoe iija, ijomi eta tome. Irēmao Jesu Kēraisu epona wehto Paoja tīponose iijane.

25 Tīpatoropa rītonpē tīponose iija. Iripīpē wētakamatohpē marē. Tīwēesen wītoton eriniikapotopē marē Kanja, tīponose iija. Irēpē narike teese Piresi. "Tēhpa, naka pitē," tīikae. "Tiwērēmaotahkenpa komohtētān kure wīja ahtao," tīikae.

26 Serē Piresija tīnmēsere. Karahkuri ekaramato Paoja tapumakatomepa. Irēme mījarēken tomohtēe iija.

27 Ma 2 irantato iwehtuwē irēmao Posēsē Petēsē tīwēese Piresi ipēntakanme. Jujanaton sasame tīrīse teese Piresi, irējanme Pao inapumakaewa teese.

Rīto 25

- 1 Ma Sesërija patapona ituntatuwë Petësë, irëmao 3 wei iwehtuwë pïpo titëe Jerusaren patapona.
- 2 Irëpo ahtao Kan entu rasarënton tiwëese iija, Jujana eneneton marë. Pao ekapokehkatopë tiponose iijane, iija.
- 3 serë apo kutuuma tēpekase iijane, "Ainja ijahpëntë, sarë Pao enehpo apurutome," tiikaeto iija. Irë apoto tiikae, iwëepirihtaopa Pao waritome eremanetomoja.
- 4 Irëmao serë apoto Petësëja tēuse, "Owa, kure nai Sesërija patapo Pao iwehto, akërera wae serëpo.
- 5 Irëme jitërihtaopa ëhtaonkon ennohtë jakërë, mēe ekapokehkatome ëëjane, mēe iwehto rïpi ipunëhtome marë, tēërë ahtao," tiikae.
- 6 Ma ein wiki iwaesa teese Petësë Jerusaren patapo. Irënpëpëepa titëe nonaka Sesërija pataponapa. Ituntatoponpë wei awainatuwë Witoto-iwehto-onankato-pakorohtao tipëetohton timonpoe iija. Apëi rasarënpoe tahpame teese Petësë. Irëmao serë apo tiikae, "Pao iwatatë serëpona," tiikae.
- 7 Pao enehtuwë iijane, irëmao Jujanaton teparahhtëe, Jerusarenpëenonpëton namoro. Iijeta Pao ekapokehkato irasarënnehkenpë, tipitëe iijane. Mërëme aerënme iwehto inenepoewato teese.
- 8 Ma irënpëpëe Pao tiwëturëe iiwëhkurunmatome. Serë apo tiikae, "Jujana inmoi marë insaikaewa wei," tiikae Pao iijane.
- 9 Ma Jujanaton ijahpëntëse teese Petësë, irëme serë apo tiikae Paoja, "Jerusaren pataponapa ëtëto kure ëëja? Irëpo serë ëeka pokehkatohnton ikuhtuntëtome wija?" tiikae.
- 10 Ma serë apo Paoja tēuse, "Owa, Roman itamurën, Sisëjahkasan jitëse wae, witoto-iwehto-onankato-ipakorohtao jikuhtuntëse wae Ron patapo. Irëpo tikuhtuntëpore wi. Jujanaton inihkërënmaewa wei. Irërë nai ëwarë.
- 11 Ënmoikon isaikarihtaowija, waritë jiwëhtohke, irëmaomo 'Wajirëewa ehkë,' kaewa wei ëëja. Këpëewa ipaato Jujanatomoja jekapokehkarihthao, irëmao jekaramaewa ehkë Jujanatomoja. Tamo Sisëjahkasan jitëse wae " tiikae Pao.
- 12 Ma Petësë iwëturutuwë tipëetohtomoja, serë apo tiikae iija, "'Tamo Sisëja jitëse wae,' mika wija, irëme kënojae Sisëja," tiikae Petësë.
- 13 Ma 3 wei iwehtuwë, Tamo Akëriipa tiwëese, tipï Penisi marë Sesërija patapona. Petësë eneto tiwëese.
- 14 Irëpo tipuse wei iweike, Pao iwehto Petësëja tiponose Titamuruja. Serë apo tiikae, "Serëpo nai witoto apurutohtao, Piresi ininëmihpë,
- 15 Jerusaren patapo jiweimahtao Kan entu rasarën këne wija, Jujana itamuhton marë, Pao ekapokehkatome. 'Mëe watiripokë,' këinkahto wija.

16 Ma serë apo wïkane iijane, 'Irë apo kaewa nai ainja inmoi. Ipaato wïtoto inihkërenmaewa nai ainja. Wapo pitë ainja nimonpoe ekapokehkaneton inekapokehkakomoja ijomikon etatome. Irëmao tēkapokehkato eujan,' wïkane iijane.

17 Irëme serëpona iwëehtu wëne jakërë, awainatuwë wïtoto-iwehto-onankato-pakorohtaojipëetohton wimonpone. Pao marë wenehpone.

18 Irëmao mēe ekapo kehkaneton kinëparahtë. Mërëme ekapokehkato iijane ipaato, ekapokehkato rasarën jinpunëpïhpë apota.

19 Mërëmeto tïneponanmakonpëkërëken kinëkinëtëu, wïtoto waiweihpëpë. Jesu ekapë marë, 'Aenemepa nai mēe,' kïnka Pao ipë.

20 Irëme irë ipunëhto erahtëtohpöra nei wïja. Irëmao serë apo wïkane Paoja, 'Jerusaren pataponapa ëtëto kure ëëja? Irëpo serë ëekapokehkatohton ikuhtuntëtome wïja?' wïka iija.

21 Irëmao Tamo Sisëja titëtohpë kinëturu wïja. 'Mëejahkasan jiwehto ikuhtuntëse wae,' nkan. Irëme wapurupopa, Tamo Sisëja titënton inmëhtome wïja, mēe arëtome," tïkkae.

22 Ma irëmao serë apo kïnka Tamo Akëripa, Petësëja, "Mēe ijomi etase wae," tïkkae. "Kone, kokorohkasan mēe ijomi metatae," tïkkae Petësë.

23 Ma awainatuwë monome tïwëeresaramatohtao Akëripaton kïne iwëmontohkon pakorohta, Penisi kïne Surati itamuhton marë, tēka renton pata eneneton marë kïne. Irëmaoto Pao amohtëpone.

24 Serë apo kïnka Petësë, "Tamo Akëripa, serë apo kase wae ëëjane. Amerarë serëpo ëpëeto rasarëntomoja marë. Mēe kïrï enetë. Amerarë Jujanaton kinëturu wïja mëepë. Jerusaren patapo jiweimahtao, serë Sesërija pataponton marë. Namoro arima kïnkëhtun serë apo, 'Aeneme iwehpora nai mēe,' kïnkahto wïja.

25 Mërëme inïrï rïpïpë watïrïto, ineposewarën weine. Tamo Sisëja titohpëkëhkasan kinëturu wïja. Irëme Ron patapona itëtohpë wehtëne.

26 Mërëme mēe ekapokehkato imenuhtëtohpöra kïnei wïja, Tamo Sisëja. Irëjanme mēe wenehpo ëëjane. Èëja marë Tamo Akëripa irasarënme ëweike. Irëjanme mēe ijomi etatë, jinmenuhtënme iwehtome.

27 Apuruhpë ennokïrïhtao wïja ekapokehkato panpira waken ahtao, irëmao ipaato nehtan," kïnka Petësë iijane.

Rïto 26

1 Ma irëmao serë apo kïnka Akëripa Paoja, "Èïponohkë wïja," kïnka. Irëme tëinja anunnëne Pao tïwëïponohto ipitëtome iija.

- 2 Tamo Akëripa, ëëja jiwëiponopise ëweike kijahpëntë. Irëpë sasame wae meinjarë. Amerarë Jujanaja jekapokehkato ipëntakanmase wae jiwëiponohthke.
- 3 Serëpë marë wae sasame. Amerarë kure Jujana ton iwehto, ëwarë nai, ëtame iwehtohkon marë. Irëme enepitaewa jijomi etase wae ëëja.
- 4 Ma jiwëhtoponpë amerarë Jujanaton iwarë nai, janïhtatoponpë inonopo, muremenkerë jiwëhtoponpë iwarëne, Jerusarenpo ihtaone jiwëhtoponpë marë.
- 5 Penarë iwarëne wī, irëme namoro jipë iponopise ahtao, niponojanto. Serë apo jiwëhtoponpë, kutuuma ainja iwanmatohtaerë weine Parasime. Irë insaikaewarën weine.
- 6 Serëjanme, serëpo wae ënkuhtuntëkonme meinjarë. Ininmëkukon Kanja katoponpë ainja itamuhtomoja eponarën jiweike.
- 7 Irë ijomi inponopihpëpë inmëhto eporisenkerë nai, Isereujana 12 manton. Irëme kutuuma namoro Kan ipëetoman anao nakarë, koko nakarë marë. Ma Tamo, irë ijomi inponopipë inmëhtojanme Jujanaton jekapokehkan.
- 8 Atitome waiweihpëpëepa wītoto enpakato Kanja, epona esewarën nai wītoto? Atitome marë nai inekanihpekene?
- 9 Ma irë apo marë weine wapo, emetaewa. Jesu Nasarepononpë eka emase weine, amerarë jiwëhtohke. Irë kure wekaninere.
- 10 Irëme irërëtaerë jinirihpë Jerusaren patapo. Kan entu rasarën ikurunjanme tapiime Kan iijanoroton wapurune. Namoro waritoma serë apo wīkane, 'Kure watiritë,' wīkane, watirinetomoja.
- 11 Eipëhken wītëne Jujanaton iwëmonto pakoro wararë, Jesu iijanoroton eriniikatome. 'Jesu eponata wae,' kaposere weine iijane. Kutuuma Jesu eponantomoseta weine. Irëme pataton maanopona wītëne amekanmaene.
- 12 Irëjanme wītëne Tamasaku patapona. Tikurunke Kan entu irasarënton jennone.
- 13 Eëmatae ainja itërihtao, wei rehtë kinei. Irëmao Tamo ituri wenene kapupëen. Kutuuma, wei iwae jiweipone, jakoroninpëton iweipone marë.
- 14 Irëme amerarë ainja kīnanota. Serë apo kīnka wīja, 'Sao, Sao, atitome kamekanmanë? Eīkarë memënpārënmae, konkatonpona ehpu miwīhkae, kau aporopa,' kīnka.
- 15 Irëme serë apo wīkane, 'Akī ëmërë Tamo?' wīkane Irëmaopa serë apo kīnka wīja, 'Wīirë Jesu ënamekanma,' kīnka Jitamu.
- 16 'Aunkëpa, pīre ehkë. Serëjanme tēnepoe ëëja. Jipëetonme ërīse wae, ëwarëto iponohthome ëëja. Eñenepīn marë miponohthae, irë wenepotae ëëja.

- 17 Kipinmatae Isereujanatonpëe, Sentajanatonpëe marë. Namorojahkasan kënnohtae.
- 18 Namoro serë apo iwëhpunëhto enutanihpotome ëëja, ewarunpëepa iwepanamatohtonme awainponarën. Setën ikaaripëepa isikatohtonme marë Kan ikaaririja, iripihpëkonpa waken iwehtome. Jinekarama apëhtome marë iijane, amerarë wijanoroton aporopa, jeponarën iwehtohonke,' kinka Jitamu wija.
- 19 Irëme Tamo, Akëripa, mëinjarën jinenehpë kapupëen insaikaewa weine.
- 20 Irë wapo wiponone Tamasakupontomoja. Irënpëpëe Jerusaren patapontomoja witënne. Irëmao Jurija inonoponton, itipiponarën marë. Irënpëpëe Sentajanatomoja witënne. Serë apo wikane iijane, 'Kan eponarën epanamatë. Èripihpëkon weinjepa epanamatë. Irëmao kure ënirikon tiritë, ëripihpëkon weinjepa ewepanamatohton enepotome,' wikane iijane.
- 21 Irëjanme Jujanaton japëine pakoroimë ekunnëntao jiweimahtao. Wajirito ikunere marëto.
- 22 Mërëme serë weiponarën Kan jakoroman. Irëme serëpo wae meinjarë pïre, jiwarëto iponohtome wija ëisaporo paponotomoja, irasarëntomoja marë. Kan ijomi ipononenpëton ijomihpë intipihhtëewa wae, Mosesija katoponpë marë.
- 23 Serë apo katoponpë iijane, 'Mesaja nëtakuiapotan, irënpëpëepa wapo nauntan watiweihpëpëepa, tijanoroton iweipotome, Sentajanaton iweipotome marë,' katoponpë iijane," kinka Pao.
- 24 Ma irë apo Paoja iponopirihntao Petësëja, Pao ijomi ahkëne. Serë apo kinka, "Èjorohpainjanëhkara Pao, iijeta ewëenutanihtojan me," tiikae Petësë.
- 25 Ma irëmao serë apo Pao kineu, "Tamo irasarën Petësë, ijorohpainjewa wae. Jinponopi nai tipatoro, aerë marë.
- 26 Tamo iwarë nai serëton. Irëme tëtapiireta wiponojae serë iija. Mëerëëkenta tirihpë serë, jinponopihnton. Irëme nai Tamo iwarë.
- 27 Ma Tamo Akëripa, Kan ijomi ipononenpëton epona manan? Namo epona ewehto jiwarë," kinka Pao.
- 28 Ma irëmao serë apo kinka Akëripa Paoja, "Sekekeme jiwëhpunëhto iwepanama mekanijanëre. Këraisujanorome jiritome?" kinka.
- 29 Ma irëmao serë apo Pao kineu, "Ahtarë iponohtohke wija, sekekeme ahtao, akëresa ahtao jiwame nai. Serë apo tëturujae Kanja ëpë, amerarë meinjarë jijorni etanetonpë marë. 'Namoro jijaporo tiri pahko, serë keti jinto aponketa,' wikae Kanja ëpë," kinka Pao.
- 30 Ma irëmao itamukon kënaun, kuhpënë kënaun, Penisi marë kënaun. Tahpame iweihpëton marë akërë kënaun.

31 Iwëmonto pakoropëepato kintën. Titëkonmahtao ëijato kinëturu serë apo. "Mëe warito iniri ripipë waken nai. Apurupoto marë iniri ripipë waken marë nai," tiikaeto.

32 Ma irëmao serë apo tiikaë Akëripa Petësëja, "Tamo Sisëja titë tohpë ëturëewa ahtao mëe, irëmaopamo kitapumakati," tiikaë iija.

Rïto 27

1 Ma ainja itëto ehtëtuwë Petësëja Itari inonopona, irëmao Pao ekaramane surati ikapitemija. Tiwërenoro apuruhpëton ekaramane marë. Jurijësë surati ikapiten eka. Titamukon Akësëtë ikurunmanetomohtaanononpë namoro suratiton.

2 Aramitijen patapëenonpë sipi awë ainja kintën. Patatonpona titëse teese sipi entu, Eisë inono inahkata etaonpona. Irëme sipi kintën tunaimëtae. Arisëkë ainja akërë kinei. Maseroni inonopëenonpë mëe. Mëe ipata Tesoronipo.

3 Ma awainatuwë ainja kinaru Sairëni patapona. Irëpo Jurijësë Pao ijahpëntëne, imoitë enepoe kinarë, tiinjanopi apëhtome iija, iijane.

4 Irë patapëepa ainja kintën tunaimëtaepa. Pepei ainja irapone, irëme ainja kintën Saipëri pau etanme. Irë ainja ino tonme.

5 Irëmao tunaimë rowë ainja kintën Sirisija inono weinje. Panpirija inono weinje marë. Irëmao ainja kinaru Mairë patapona. Raisija inonopo Mairë pata.

6 Irëpo tiwërenoro sipi, surati ikapiten kinëpori. Arasanrijapëenonpë irë. Itari inonopona titëse teese sipi entu. Irëme irë awë ainja kintën.

7 Kohsan marë ainja kintën, tipuse wei iwehtohponarën. Iijeta taruhkaneke ainja kinei, Sinairë pata ekunme ainja itëtohponarën. Tipatoro ainja itëto aruhkane pepei. Irëme Këriti pau weinje ainja kintën. Irë ainja inotonme. Saomone anposiki ainja kinirëtë.

8 Këriti pau etanme ainja kintën kosanmarë, iijeta ainja aruhkane iweike. Irëmao ainja kintunta sipi aruhto pata pisi pona. 'Sipi aruhtosepi,' irë eka. Rasija pata ipohtë irë.

9 Ma ainja iwëehto itinapamihpëke, irëme ëriniikatonmerëken tunaimë kinei. Sipitao wëtëtohpotahta kinei. Pena Jujana iwëewehto tēpēnae iweike. Irëme serë apo kinka Pao, sipi entu ihtarënma ne, ipëetohton marë,

10 "Kiritomo, serë apo wipunëjae. Serëmao kitëkonmahtao kërihtohkon kepohtahki. Sipi nēmëntan, inarëhpëre marë mēnparë nēmëntan, kīmēinjamo marë," kinka Pao ijane.

11 Mërëme Pao ijomi eponata kinei surati ikapiten. Sipi entu ijomi, arëneton ijomi marë eponahkasan kinei.

- 12 Tuna iwetuhkato inotonnao sipi iwaraken iweike, irëme titëseto kinei sipi arëneton. Ponisija patapona titëto ikukuseto kinei. Irëpo pitëto tiweise kinei, konopo iwëtihkatohponarën. Këriti pau inahkatapo Ponisi pata. Wesëtë weinje teese iwetuhkato Ponisipo.
- 13 Ma irëmao pepei pisi kijnuma Soirë weinje. Irëme tînehtëhpëtaerë titëto tēkanisere sipi arënetomoja. Irëmao sipi ewa amiin ēunepato ainja itētomepa. Këriti pau etannme ainja kintēn.
- 14 Mërëme maatahken ainja itētuwë, irëmao mono pepei kīnpitë, pauporo kīne. Noorë Oosëtëpēenonpë mono pepei. Irëme Noorë Oosëtëme eka.
- 15 Irëmao sipi apëine, mono pepei. Irëme taohpo sipi iwajakane pepeimë. Irëme ewajakaewa ainja kinei, pepeirë ken ainja arëne.
- 16 Irëme pepeimë ainja arëne Kaura pau pisi etanme. Irë irëtërihtao ainjaja mēnnasa kinei pepeimë, pauja inotomihpëke. Irëme sipi inpinahpë kanawa tētuhporare kinei. Irënpëpëeto kinin kaarime.
- 17 Irë anunnëhtuwë sipi arënetomoja, irëmaoto ewake sipi inne, irowë emoewa iwehtome. Irënpëpëepato kinëhtihka, Ripija isamu apipipona tērëtohkompë pepeimëja. Irëme poo pepei inarë isikaneto. Irëmao mono pepeimërëken sipi arëne.
- 18 Kaarime sipi irairamone mono pepeimë. Irëme awainatuwë tinarëkon mēnparë papoto ipitēneto tunaimëhka.
- 19 ³ wei iwehtuwë sipitaon mēnparēnpëton marë, ainja kinihkopirika tunaimëhka.
- 20 Irënpëpëe tipuse wei iwehtohponarën, wei inenewa ainja kinei, sirikëton marë. Pepeimë marë ikesewa kinei. Irëmao ainja iwëipinmato inmëhto waken kinei.
- 21 Ma sipi arëneton akëresa ēewesewa iwehtuwë, irëmao Pao kīnepa rahtë tiwëturutome. Serë apo kinka, "Kiritomo, jijomi insaikaewa kimëinjamo ahtao Këriti pauponkërë ahtao, irëmaomo kitëipinmati serëpëe.
- 22 Mërëme serë apo ëhtarënmakoe wae meinjarë. Nariketa ehtë, tēinken waesewa nehtan kīhtaone, sipirëken nehkërënmatan.
- 23 Koko ahtao Jineponanma ensu ne wija. Nërë ijanoro wī, Nërë marë wipëetomae. Nërë ensu neparahtë jekatao.
- 24 Serë apo nkan wija, 'Nariketa ehkë Pao. Sisë enpatarasaporo meparahhtëtae ëkuhtuntëtome. Kan marë ëjahpëntë, amerarë aakërënton marë Kan nekaraman ëëja, waesewa iwehtohkonme,' nkan ensu wija.
- 25 Irëme jakohëtëtomu ëhtihkaewa ehtë, Kan epona wae. Irëme ëëjane jinponopihpëtaerë nehtaneihata.

- 26 Mërëme wapo sipi naruhtan atī pauponahpe," kinka Pao iijane.
- 27 Ma 14 wei iwehtuwë pepeimë ainja arë-arënenkërë tunaimë rowë. Irëmao enmepirawë sipi arëneton mēinjarën kīnpunë, etapë maata ainja iwehto.
- 28 Irëmeto ëwa emih-kane antīnao tunaimë iwehto ikuhtuntëtome. 40 meitëme kīnahkë tunaimë antiki. Ëwësapato kīnkuhtuntënkërë. Irëmao 30 meitëme kīnahkë tunaimë antiki.
- 29 Ma tēpupona tērëtohkompëhto narike kīnei sipi arëneton. Irëme 4manton amiine itunuhton emihkaneto ihpītiki weinje. Irëmaoto sameken awainase kīnei.
- 30 Irëmao sipi arëneton ainja inēmīse kīnei sipitaorë, nonopona tītëtohkonne. Irëme kanawa pisi enihētëneto ipotipëe, amiine itunuhtëto enihëtëto ahken.
- 31 Irëmao serë apo kinka Pao surati ikapitemija, "Namoro sipi awëta ahtao ëipinmaewato nehtan," kinka.
- 32 Irëme suratiton kīnahkëtë ëwaton kanawapëe, irënpëpëe kanawa kīnanota tunaimëhka.
- 33 Ma awainato ipohtë ahtao serë apo kinka kutuma Pao iijane, "12 weiponarën ëwëhtihkatohkon ikesewa nei, ëewesewa marë mehti.
- 34 Irëme meinjarë kure ëewehtë, wīkae ëëjane, waesewa ëwehtohkonme. Tëinken ëputupëkon ihpohtī itasewa nehtan," kinka Pao.
- 35 Irë apo katuwë iija, turu apëine Pao. Kīnëturu marë Kanja, "Napohpa Pahko," kinka, inenekonne. Irëmao kīnijaka, kīnë marë.
- 36 Irë apo enetuwë iijane, nariketa kīnei sipi arëneton. Turukon apëineto, kīnëmarëto.
- 37 Ma amerarë ainja sipi awënme 276me.
- 38 Ma amerarë iwëewehkehtuwëne, irëmaoto sipi arīkane pohpoje iwehtome. Tīnarëkon witë paponeto tunaimëhka.
- 39 Ma awainatuwë nono iwamekene kīnei. Mërëme iwape iwetuhkato eneneto. Samu marë etanme kīnei. Irëme irëponato sipi aruhkase kīnei.
- 40 Irëmao sipi amiine itunu ewa ahkëneto, tunaimëhkaorëto kīninën. Irëmao iwajakato inpokaneto. Irëmao poo pepei inarë ipotipëken anunnënepato pepeija arëtome. Irëmao sipi ainja arëne samuja.
- 41 Irëmao apipipona sipi kīnaru samuhpona, itmehtëhpëkonponata. Sipi ipotī weinje kaarime kīnaru, emosewa kīnei ipotī. Irëmao ihpītihkī weinje kīnekowaka sipasiparujanme.
- 42 Ma irëmao apuruhpëton warisere kīnei suratiton, tomohkaewane iwehtome. Tunapëe marë erësewa iwehtohkonme.

43 Këpëewa surati ikapiten, Pao wariseta kinei, irëme suratiton akamane. Serë apo kinka iijane, "Koenkoenme titëentomo tunahka esekatë wapo, nonopona eëtëtohkonme.

44 Wenae koenkoenme tēpinton, parankajuwë erëtë, sipi iwekuwakahpë iratoenpë juwë marë," kinka iijane. Irë apo amerarë ainja kinerëtë nonopona.

Rïto 28

1 Ma amerarë nonopona ainja iwerëhtuwë, irëmao pau eka ainja kineta Mautame.

2 Kure ainja ijahpëntëne pauponton. Konopo iwëehto ipitëhpëke tìnome ainja kinei, irëmeto mahto urëne.

3 Irëmao mahtepi enene Pao, mahto juwë tiritome. Irë apo ahtao ëkëi kinëpataka mahtepitae atuma iweihpëke. Irëmao Pao eekane einjapo, ësenkaewa marë kinei.

4 Pao einjapë ëkëi enetuwë paupontomoja, serë apo kinkato ëija, "Enetë, timorone nai mëe. Tunaimëhkaio tērihto tomohkae iija, mērëme meinjarë irënehka ëkëi neeka waiwehtome," kinkahto.

5 Mērëme tēinjapëe ëkëi, wihkane Pao mahtohta. Irëmao kurerëken kinei Pao.

6 Pao einja aoto inmënere wïtototon. Pao waiwehto inmënere marëto. Mērëme akëresa iwehtuwë waesewa kinei, irëmao iwëhpunëhtohkon tïwërëken kinei. "Wïtototon ineponanma tahken mëe," kinkahto Paopë.

7 Ma ainja aruhtoponpëpëe maatahken kinahkë tïpitëton. Pupërëse itupiton irë. Pau enene mëe. Mëe kure ainja rïne tïpakorohtao. 3 wei iwehtoponarën, mëe akërë ainja kinei, ainja wënihtome, ainja iwëewehtome marë.

8 Mëe ipapa kinahka waitahpo ësenë, këike, wakutao marë. Irëmao ene kintën Pao. Kanja iwëturuhtao tēinjahton rïne ijuwë. Irëmao kurepa kinei, ësenëtahpa kinirïpo.

9 Irë apo tirituwë iija, amerarë ësenëtoton kine pauponton Paoja. Amerarë namoro marë kurepa kinirïpo.

10 Irëjanmeto iijeta tïnekaramakon ekaramane ainjajapa inëmikonmahtao, amerarëpa ainja itërihtao, ainja erepa, ekaramane namoro.

11 Ma 3 nunnë iwehtuwë ainjapa kintën sipitaopa. Arasanrija pata pëenonpë sipi. "Inëponanmakon Munuiman", kato sipi eka. Kasëtë, Pairëkë nna kinahkë inëponanmakon eka. Namo iwekuhtuntëhpë onopïhpë sipi ipotipë teese. Irëpo sipi tïrantae, paupo.

12 Irënpëpëepa ainja kïnaru Siukusë patapona. Irë patapo ainja kinei 3 wei iwehtoponarën.

- 13 Irë patapëepa ainja kintën. Rekiun patapona ainja kinaru. Awainatuwë pepei kinpitë Soirëpëe. Irëme etanme ainja kintën. 2 wei ahtao ainja kinaru, Puteori patapona.
- 14 Irëpo Kan munkëton ainja kinepori. Namoro tükërë iweise ainja kinei, irëme 7 wei irëpo ainja kinei. Irë apo ainja itëtoponpë Ron patapona.
- 15 Ron patapona ainja iwëehto, Kan munkëtomoja tëtäe. Irëmeto tiwëese Eipijasi ojojopona ainja raportome. 3 iwënihto Pakoroona marë. Namoro iwëehto enetuwë Paoja serë apo kinka, "Napohpa Pahko," kinka. Irëmaopa Pao kinnetmpan.
- 16 Ma Ron patapona ainja ituntatuwë, irëpo Pao kinei tipakorohtao. Suratirëken mée eneneme kinei apurutohtaota kiniri.
- 17 Ma Ronpo 3 wei iwehtuwë, irëmao tiija Jujanaton enene, amohtëne Pao. Ma tiija iwëmontuwë serë apo kinka iijane, "Jakëmihtomo, kimoitikon inihkërënmaewa weine. Kitamukontokon inmoi inekapo kehkaewa marë weine. Mërëme Jujanaton japëine Jerusaren patapo. Jekaramane marëto Romantomoja.
- 18 Namoro jikuhtuntëne. Irënpëpëe jinpokaserehpato kinei, wajirito ripi waken iweike.
- 19 Këpëewa Jujanaton, jinpokatoHPa kureta iijane. Irëjanmerëken, Tamo Sisëjajitëto wepekane. Kimoitikon ekapokehkaseta wae Tamo Sisëja.
- 20 Irëjanme komohtëti, ëëjane jiwëturutome. "Meinjarë serëpo wae ketike tiinje, Kitamukontokon Isereujanaton inponopiHPë inmëhto epona jiweike," kinka iijane.
- 21 Ma irëmao serë apo tëuse iijane, "EwëehtoHPë imenuhtëHPë inapësewa ainja nei Juriya inonopontonpëe. Kimoitikon marë Juriya inonopëenonpë inonosewa kinei ëpë ainjaja.
- 22 Mërëme ënponopi eka etase nai ainja. Serë ainja iwarë. Amerarënororo marë nëturuJan pata wararënponton irëpë," kinkahto.
- 23 Ma irëme tiwëren weipoto tehtarënmae, tapiime tiwëmontohkonpë Pao pakorohtao. Irëmao wei rehtënakarën Pao kinpono iijane, ikomamiponarën marë. Awaintao kinpono iijane Kan iwëmoitimatohpë. Jesu iwëehto ipunëHPone marë ijane. Mosesi inmoi imenuhtëHPëke kinpono, Kan ijomi ipononenpëton inmenuhtëHPëke marë.
- 24 "Aerë nai mée ijomi," kinka ihtaonkon. Këpëewa imoitihpëton Pao ijomi inekanipekene.
- 25 Irëmeto ëija kinëkinëtëu. Irëmepato titëkoe kinei. Serë apo kinka Pao itëkonmahtaopa, "Aerë tiikaë Amore, tamokontokomoja, Kan ijomi ipononenpë Aiseja ijomike. Serë apo tiikaë:

- 26 'Witototomoja iponohta. Ępanakonke metatēne, mērēme ipunēhsewa mehtēne. Ęenukonke marē menetēne, mērēme ėwamekanmatēne.
- 27 Ęewanēkon akīpēe iweike. Ęikarēto tepanapuse, ėikarēto tīwēenpinuse. Irē apota ahtao eneitomo Ęaitomo ipunēpii marētomo. Irēmaotomo wijapa epanamai. Irēmao marētomo kure wīrii,' kīnka Kan," tīikae Aiseja.
- 28 "Irēme serē ipunēpise wae ėējane. Witototon Aununnēhto, Kanja tēnnohse Sentajanatomoja, namoro netatan," kīnka Pao iijane.
- 29 Ma irē apo katuwē Paoja Jujanatonpa kīntēn. Kutuumahato ėija kīnēkīnētēu tītēkonmahtaopa.
- 30 Ma irēpo kīnei Pao tīwēnīhtome tmrepentēhpē pakorohtao 2 iran irantatohtonarēn. Amerarē tīija tīwēesenton ewaraimane. Iwēehtohkon kure Paoja kīnei.
- 31 Nariketa kīnpono iijane Kan iwemoitīmatohpē, Kītamukon Jesu Kēraisu iwehtohpē marē. Apērēmīsewa marē kīnei.

Roman

Roman 1

- 1 Ma wirë Pao, Ëikarären Këraisu Jesu wipëetomae. Tinennokinme tirëe wi iija. Tëkaporen Kan eka ipononeme jirine.
- 2 Penarë irëpë timenuhtëpoe iija, tijomi ipononenpëtomoja. Iripiminiren jomi imenuhtëhpë serë panpira awë.
- 3 Inmukurënpë, Kitamukon Jesu Këraisupë. Teihpë itipirëntae tënuse Mëe wïtotome.
- 4 Kan inmukurënme iwehto marë, Iripimin Amorerija tënëpoe, tikaarikepa enpakapohpëke iija waiweihpëpëpa. Kitamukon Jesu Këraisu Nërë.
- 5 Kanja ijahpëntëto ainja kinapëi mëepëerë. Tinennokinme marë ainja rine, amerarë Sentajanatomoja Kan imoipotome ainjaja, Kan epona iwehtohke. Mëe ekapë marë kiwëeresaramatohkonme.
- 6 Mëesamohtaononpë marë ëmëinjamo, Jesu Këraisu inamohtëhpë tijanorome.
- 7 Ma Ron patapon,ëmëinjamoro, serë jipanpira wimenuhtëe ënenekonme. Amerarë ëmëinjamo Kan inpïnu tijanorome inamohtëhpë. Ma Kanja wae ëjahpëntëkoe, Onken marë wae ëërikoe Kïpapakomoja, Kitamukon Jesu Këraisuja marë.
- 8 Ma wapo pitë, "Napohpa," wikae Kanja ëpëkëne, Jesu Këraisujanme. "Kan epona nai Ron pataponton," nkan, nono wararënponton ëpëkëne.
- 9 Kan iwaarë wae. Amerarë jamoreke Mëe wipëetomae tëkaporen inmukurën eka iponohtohke. Ëpëkëne marë wae ëturukesewa Kanja.
- 10 Ma ëëjane jïtëtohpë inpekahkesewa wae Kanja. Irëme tahken serëmao irënehka jaruhkahpowa inrijan Kan , tïnehtëhpëtaerë jïtëto ëëjane.
- 11 Kuure wae ëenekoe, amoreman Kan inekarama wïja, ekaramatomëpa wïja ëëjane, ëkarihtënekonme.
- 12 Serë apo wae sasame kiwëtirikoe ëija, ëtakërë kiweikonmahtao, ëisaporo Kan epona kiwekaarihtëtohkönme.
- 13 Ma jakëmihtomo, serëpë pëerata ëweikoe wae. Ëjane jïtëto wikukurënkenere, ëpëkëne jinïrmme iwehtome marë, tiwërenoro jinwanmahton Sentajanatomohtaon aporopa. Mërëme jarujahken.
- 14 Ëkënenoroja tiweinjanke wae, tëkaporen eka iponohto wïja, Kërikijanatomoja, Kërikijanatahtomoja marë, iwaarëtotomoja, iwaamekatotomoja marë.

- 15 Irëjanme kure sehtarënmane, tëkaporen eka iponohtohpë wija ëëjane Ron patapontomoja marë.
- 16 Ma tëkaporen eka Këraisupë pïiketa wae. Irë awë nai Kan ikaari amerarënoru ënakë apota etaneton anunnëhto iija, Jujanatomoja wapo pitë, Kërikijanatomoja marë.
- 17 Tïpatoropa wïtoto rïto Kanja, awaintao nenepo, tëkaporen eka iponohtohke. Kan epona iwehtohke kïnpitë, sehken nai meinjarë apënatohponarën, Kan epona iwehtohke marë. Serë apo nai Kan jomi imenuhtëhpë, "Tïpatoropa tïrïhpë aeneme nai, Kan epona iwehtohke ," katoponpë.
- 18 Ma kapupëe tïïkarau enepon Kan, amerarë tïjaponta inïrïpë, amerarë wïtoto inïrï rïpïpë marë. Namoro aerën iwehto apërëmïhkan irïpïse tïweikonke.
- 19 Tëwëne Kanpë awaintao nipunëjan namoro ëïkarë, Kanhkasan awaintao tïwehto ipunëhponë iijane.
- 20 Pena nono rïtoponpëmaorë enepmme Kan, tïwehto awaintao kïnïrï. Tïnïrïhpëtonke awaintao kïnei. Kan ikaari ikesewa iwehto, mërëjarë Kan iwehto marë, awaintao kïnei. Irëjanme wïtototon wararë iwëhkurumatohpora nai.
- 21 Ma Kan iwehto tïpunësere iijane, mërëmeto ineresaramaewa teese. "Napohpa," kaewa marëto teese. Irëmeto pëerarëken tïwëtïrëe, ewarunuhtaorëken marë iwëhpunëhtohkon teese.
- 22 "Junme wae," tïïkaere, mërëme kahpëmerënto teese.
- 23 Irëjanme waehpïn Kan tïwëeresaramaen tïpatahpëpomaë iijane, waehe wïtoto apon iwekuhtuntëhpë epona tïwehtohkonme, tëpërikenton rïhpë epona marë, ototon rïhpë, kororome tïtëenton rïhpë epona tïwehtohkonme marë.
- 24 Ma irëjanme namoro Kanja tïnontae marë, tëwëne iwëewamatohkon rïpïke iwerïpïmatohkonme, irëme ëïkarëto ëija tïwehtohkon ekeiman.
- 25 Aerën Kan jomi tïpatahpëponmaë iijane ënakëke. Irënpëpëe mïrïhpëton eponarëkento teese, tïpëetomaë marë iijane, tïrïnenpë pëntakanme. Tïrïnenpëhkasan nai kurerën taanërën! Amen.
- 26 Ma irëjanme namoro Kanja tïnontae marë, tïwëewamatohkonketo tekënëe. Tïrïnenpëja tïrïtoponpëtaerëta wëritomoja ikuhtohpopïn tïrëe.
- 27 Sehken kïrïton, wërïse tïwehtohkon tïnontae iijane. Kutumahkasan ëïkarë kïrïton nëewaman tïwëtapëhtohkonme, ëija ikuhtohpopïn tïrëe iijane. Irëjanmeto ëïkarë nehkërëman ikuhtohpopm rïpïjanmeto nerïjan.
- 28 Ma Kan iwehto ipunëhpekene teese tïwëhpunëhtohkonke, irëme ipunëhto tmontae iijane. Irëjanme marë namoro Kanja tmontae, iwëhpunëhpora iwehtohkonme, tïrïtohpöpïn rïtohpëjanme iijane.

29 Oninpäken tipatonoroketahto tannäseken teese tinirikonke, wiripeme tiwehtohke, wewamatohe, ikuhtohpopinke, taanäseken iwemoihkatohekonke, witoto waritohke marë, eija iwëitëitohkonke, wëntahkatohe marë, taani katohe marë, pëkënohtonme marë.

30 Inupinme ritë iwehtohkon ripi marë, Kansanta, tijomike piike witoto ripone, tiwëiwaehkatohe, kurano apo tinirinme teesen iponone, iripi tinkuhipin ikukusanton, tipapakon timamakon inmoijewa tiwehtohkonke,

31 Iwëhpunëhpora tiwehtohkonke marë, awikatohe, witoseta tiwehtohke, amerarënoru witosoton pinëta tiwehtohkonke tannäseken nai namoro.

32 Ma tiwehtohkon ripi onankato Kanja iwaarëne, watiritohkon Kanja eemiketa iwehto iwaarëne marë. Sekenkëre tiwehtohkon ripi inontaewato nai. "Kure nai," kanërehto iripipëkëntomoja.

Roman 2

1 Ma irëjanme emëinjamo marë iwëhkurunmatohepora manati, tiwërenoro iwehto ripi onankarihtao eëjane. Witoto iwehto ripi onankarihtao eëjane, irëmaorë ewehtohkon ripi marë monankati, eisaporo emrikon iweike.

2 Serë kiwarëne, eipoinjanmeta Kan iweike, nërë apononpë iwehto onankatan, aerënme Kan iweike.

3 Irëme eke mipunëjati Kanme manati? Tiwërenoro iwehto onankatuwë eëjane, eisaporo ewehtohkon ahtao, irëmao enirikon ripi inonankaewa Kan, mekanijati? Owarënken.

4 "Kure Kanja ejahpëntëtohekon enetapekene nai? Sameken eerihthokon inamohtëewa iwehto, kureta nai eëjane? Owa. Eëkëne enepitaewa Kan iwehtohpë marë. Mëe ikaarinna mekanijati? Owarënken. Serëpë kutuma pëera manati. Kanja ejahpëntëtohekon, eripihpëkonpë ewepanamakoe iwehtohpë.

5 Ma kure kutuma pëera manati, tapinme eweikonke, emihpinme marë. Irëme ijeta eerihthokon mimonpoti, tikarau emato weipo Kanja. Eipoinjeta witoto ritan Kan, irë weiporo.

6 Inirihpëkontaerëpa Kan nirepentëtan, witoto waararënoruja.

7 Tiwërenoro nai kurano ritohpë enepitaewa. Kan eresaramase nai, paponometa tiweise nai, waehpinme marë. Irëme namoroja Kan nekaramatan itipiponarën erepasa iwehtohkon.

8 Këpëewa nai tëponarëken iweihpëton, aerën jomi inmoipinton, iripipëkënton marë. Namoro Kan ikarau apëhtan, nerihthan marëto.

9 Tijakëreuketo nehtan iripipëkënton wararë, takuikatohe marë, Jujanaton wapo pitë, Sentajanaton marë wenaë.

- 10 Këpëewa nai kurano rineton wararë, namoro Kan eresaramatan, paponometa marë mritahki, onken marë niripotahki. Irë apo Jujanaton ritan wapo pitë, Sentajanaton marë wenaë.
- 11 Ëipoinje wıtoto iniripinmerën nai Kan, Ëisaporohkasan nirijan.
- 12 Ma amerarë Jujana inmoi etaerëta iweripimahpëton, namoro marë Jujana inmoikarëta tērihtohkon apëhtan. Amerarë Jujana inmoi etaerë iweripimahpëton. Namoro iwehto onankatanehkasan Kan, Jujana inmoikarë.
- 13 Imoito etanenpērehton tīpatoropa esewa nehtan Kan inenenme, imoito insaikapīntomohkasan tīpatoropa nehtan.
- 14 Inmoikon inekaramaewa teese Kan Sentajanatomoja, Jujanaton aporopa. Sekenkērë ëikarë awēne inmoikon rīto iwarēne. Irēme nai irērë inmoikonme.
- 15 Irë apo ewanëkonpë, Kan imoito imenuhtēhpēme nai. Iwarēne marë ipiimaponekon rīpon. Iwēhpunēhtohkon marë nipunēhpon iijane. "Sen nai kure, sen nai wīripēme," katanto.
- 16 Ëwēno weipo. Wıtoto inonamihpëton onankapotan Kan, Kēraisu Jesukarë. Irë apo nai tēkaporen eka iponohtoponpētaerë wīja.
- 17 Ma serë etatë, Jujaname ëmēinjamo, "Jujana wī," mīkatire. "Jujana inmoi epona wī, Kan ijanoro marë wī," mīkati.
- 18 Kan inehtë marë jīwarë, serë kure nai, serë wīripēme nai." mīkatire imoitohpë iwanmahpēke ëējane.
- 19 Enupīnton wakenahtëe. Ewarunuhtaonton marë wiweipoe.
- 20 Pēeratoton wiwanmae, wankērēnonkērēton marë wenpae. Jujana inmoi entume ainja, irēme aerë ainja nipunējae," mīkatire.
- 21 Ma irēme tīwērēnoro iwanmarihtao ëējane, atītome ewanmaewa manati? "Inaminësewa ehtë," mīkati tīwērēnoroja, irēnpēpēe maminējati?
- 22 "Ësotontëewa ehtë," mīkati tīwērēnoroja. Irēmao ëmēinjamo marë mēsotontëti? Tīwērēnoro ineponanma ënenepekene nai? Irēnpēpēe ënirikon rīpīke pēerakato apo mīripoti ëneponanmakon.
- 23 "Kure nai ainja inmoi," mīkatire, mērēme Kan ijomi misaikatinkērë.
- 24 Serë apo imenuhtēhpë, "Kan eka nai Sentajanaton inetape ëwehtohkonjanme," katoponpë iija.
- 25 Ma arīpohkato kure nai, Jujana inmoi imoimahtao ëējane. Sekenkērë inmoi isaikarihtao ëējane, irēmao arīpohkapīn aporopa mētīrijati, Kanjanorometa.
- 26 Irēme Jujana inmoi insaikapīnme ahtao arīpohkapīnton. Irēmaomo namoro arīpohkahpë aporopa ei.

27 Jujana inmoi entume emëinjamo, arïpohkahpë epona marë. Sekenkërë Jujana inmoi imoirihtao arïpohkapinïja, irëmao ewehtoh-kon rïpï onankapotan arïpohkahpëmere eweikonke, imoito apëinenpëmere marë.

28 Aparahkan epantorëken nai, Jujanamere. Sehken nai arïpohkahpë, ipunpëkërëkenta nai.

29 Owarënken Jujaname nai wïtoto, aerënme ahtao awë. Amoreke arïpohkato nai ewanëpë, nërëhkasana aerën, tijomikerëkenta. Nërë aponhkasana Kan eresaramapon, wïtotota.

Roman 3

1 Ma irëjanme serë apo katan tahkenmo tiwërënororo. "Eke nai Jujaname enuhto? Ipaato nai? "Eke nai wëtarïpohkato? Ipaato marë nai?" katanto.

2 Owarënken ipaatota nai, oninpëken kure nai. Serë apo nai irasarën. Kure Kanja tïrëe Isereujanaton, tijomi entumerën.

3 Ma ihtaonkon Kan eponata iweihpëke, irëjanme aerëta Kan iwehto rïpotan, namoro Kan eponantahton?

4 Owarëken! Aerëmerëken nai Kan, wïtoto wararënororo aerënmeta ahtao. Serë apo imenuhtëhpë: "Ëipoinjanmeta nai ëjomi, irëme wïtototon ëeusewa nehtan,iwehtohkon onankatomaoma ëëja," katoponpë.

5 Ma serë apo nai wïtoto jomirëken, "Awaintao tïpatoro Kan iwehto rïporihtao kïjane, tïpatorota kiwehtohkonke, irëjanme serë apo kihkati, Ëipoinje nairëhpa Kan, tïkarau emahpëke irïpïmantonpona?" kanëre wïtototon.

6 Owarënken, irë apota nai. Ëipoinje ahtao Kan, wïtototon iwehtohkon inonankaewamo ei, inrepentëewa marë.

7 Sekenkërë serë apo katan tahkenmo tiwërënoroton. "Jenakëwatohke, aerënme Kan iwehto weresaramapoe. Irëme atïtomemo jïripïhpëpë nikarauwatan Kan?

8 Irëjanme kerïpïmatëne pitë, kurano Mëe eresaramapotome," kanërehto. (Sekenkërë irë apo ainja iwanmanë, kanëre tiwërënoroton ainjapë.) Irë apo kaneton erihto ëipoinjeta nai.

9 Ma irëjanme eke kihkati serë iwanmatohpë? "Kërikijana iwae nai kure Jujanaton," kihkati? Owarënken. Wapo serë apo wikane ëëjane, ëenekaken nai Jujana, Kërikijana marë irïpï inimïhpëme.

10 Serë apo nai imenuhtëhpë: "Tïpatonoro nai wakenerën, tëinken waken.

11 Ipunëne marë wakenerën nai. Kan erahtëne marë nai waken.

12 Amerarënororo Kan weinje teepanamae. Kahpëmerën marëto tiwëtïrëe. Kurerën tïrëne nai wakenerën. Tëinken waken,

- 13 Ēke ipokīn aporopa ijomikon tīpokīne. Ēntahkatē iwehtohkon waken esewa nai intakonpēe. Ēkēi ije ikutunu aponke, tīwērēnoro akuikaponto tījomikonke.
- 14 Intakon nai tannēseken ēkeimatē iwehtohkonke, iwēsorētohkonke marē.
- 15 Samekento nītēn wītoto akuikapotome, Wītoto imunu entamapotome marē
- 16 Injahpēkehkahpēme nai ininēmīhpēton, tīsasakehkapoe marēto iijane.
- 17 Onken wītoto rīpoto inpunēsewarēnto nai.
- 18 Kan ino tīwehtohkonpē pēera marēto nai," nkan imenuhtēhpē wītotonpē.
- 19 Ma serē kipunēhti, apēinenpētonpē nai Kan imoito amerarēnoro wītoton ēhkurunmaewa iwehtome Kan enpata rasaporo. Irēme "Aerē mīkae," katan marēto iija. "Wīrīpēme ēmē," karīhtao Kanja iijane.
- 20 Irējanme imoito imoihpēke iijane, "Tīpatoro ēmē," kaewa nai Kan iwararēnoroja. Irīpī iwehto ipunēhponemerēken nai imoito.
- 21 Ma kēpēewa nai meinjarē, tīpatoropa wītoto rīto nenepon Kan, imoito imoihpējanmeta. Penarē irēpē Mosesija tīponose, Kan jomi ipononenpētomoja marē.
- 22 Tīpatoropa wītoto rījan Kan, Jesu Kēraisu epona iwehtohke. Amerarē Kēraisu inekanihpekeneta iweihpēton. Irē apo Kan nīrītan, ēisaporo wītoton iweike.
- 23 Amerarēnoroja Kan iwēeresaramato tawīkae, amerarēnoro iwerīpīmahpēke.
- 24 Mērēme, naken Kanja ijahpētēhpēke amerarēpa tīpatoro nīrījan, Kēraisu Jesu iwēekaramahpēke irepehkonme.
- 25 Nērē Kanja tīpīnkae waiwehtome wītoto inenenme, imunu entamapotome Kanja irīpīpona. Kēraisu epona iweihpēkonke ipēkēnepa Kan newanēkehtan. Irē apo ēipoinjeta tīwehto Kanja tēnepoe wītotonomoja. Wapo wītoto rīpīhpē irētēhpēke enepitaewankērē teese.
- 26 Irē apo Kanja tīrēe tīpatororēken tīwehto enepotome meinjarē, wītotonomoja. Tīpatoro marē wītoto rītome, Jesu epona iwehtohkonke.
- 27 Ma irējanme atīpē wītoto nētase-man? Owa, waken nai iwētase-mato. Atītome nai waken? Owa, kīnīrīhpēkon-janmeta iweike. Jesu Kēraisu epona kīwehtohkonkerēken tīpatoropa kīrīhtohkonke.
- 28 Serē apo nai kīwanmatohkon. Tīpatoropa nai wītoto Kan inenenme, Jesu epona iwehtohkonkerēken, Jujana inmoi imoitohketa.
- 29 Eeke nai, Jujanaton ineponanmamerēken nai Kan? Sentajanaton ineponanmameta nai? Owa, Sentajanaton ineponanmame marē nai.

30 Tëinkenerëken nai Kïneponanmakon. Tipatoropa arïpohkahpëton rïjan, Jesu epona iwehtohkonke. Arïpohkapïnton marë ëisaporo, tïpatoro nïrïjan Jesu epona iwehtohkonke.

31 Irëjanme, eke nai Jujana inmoi, ipaato kïrïjati, Jesu epona kiwehtohkonke? Owarënken, ipaatota kïrïjati imoito.

Roman 4

1 Ma ekapon apo teese Kïtamukon Aparahkan, nonopo ahtao?

2 Ëïkarë kure mëe iweimahtao Kan inenenme, irëmaomo ëtasemai. Mërëme iwëtasematohpora nai wïtototonton, Kan inenenme.

3 Serë apo nkan imenuhtëhpë, "Aparahkan inekamhpehta teese Kan ënakë apota Aparahkanja tëtæKan jomi, irëmepa tïpatoro Kanja tïrëe mëe," kato.

4 Ma orokome ahtao wïtoto, irepe apëjan. Naken irepe inekaramaewa nai orokome tïrïpone, tmïrïhpëjanmerëken napëjan.

5 Këpëewa nai serë, tïpatoropa kïrïtohkon Kanja, kïnïrïhpëkonjanmeta. Serëjanmerëken, "Tïpatoropa irïpïmanton rïjan Kan, tëpona iwehtohkerëken," nkan. Irëme nërë epona ahtao wïtototon, namoro tïpatoropa nejan.

6 Irëpë marë Teihpë tïwëturëe pena sasame wïtoto iwehtohpë, nakenpa tïpatoro tïrïhpëke Kanja. Serë apo tïïkae,

7 "Sasame nai wïtototon, irïpïhpëkon inenutanisewapa ahtao Kan. Irïpïhpëkon entapuruhpëke iija.

8 Sasame nai wïtoto irïpïhpë inkuhtuntëewa ahtao Kan," katoponpë Teihpëja.

9 Ma akï ijanoro irë, sasame rïton? Arïpohkahpëton? Owa, arïpohkapïnton marë? Akïjanoro? Serë apo ketati Aparahkanpë. "Tïpatoropa Kanja tïrëe Aparahkan, ijomi ënakë apota etahpëke iija. "

10 Ma ekapon apo teese Aparahkan, tïpatoropa Kanja tïrïtoponpëmao? Arïpohkahpëme? Owa. Arïhpohkapmme? Owa. Ekamao tïpatoropa tïrëe iija? Ma wapo pitë tïpatoro tïrëe iija, arïpohkarankërë ahtao.

11 Wenaë ipëkën tarïpohkae, tïpatoropa iweihpë ikuhtuntëtome. Wapo pitë Kan epona iweihpëke. Irëme amerarë arïpohkarankërë ahtao ënakë apota ijomi etanenpëton ipapakonme nai mëe.

12 Arïpohkahpëton ipapame marë nai Aparahkan, mërëme arïpohkahpëme tïwehtohkon eponarëkenta ahtao. Wïtototon Kan epona ahtao, Kïpapakon Aparahkan aporopa nehtan.

13 Ma serë apo tïïkae Kan Aparahkanja, epantoh-tomoja marë, "Wïtoto itamumerën kïrïhtæ," tïïkae iija. Jujana inmoihton waken pitë teese. Tïpatoropa tïweihpëkeh-kasan Kan epona iwehtohpëerë. Irë apo tïwëturëe.

- 14 Irëme Jujana inmoi imoinerëkentomoja apëhtuwë Kan inekarama, irëmaomo Kan epona wehto ipaato ei wïtototomoja. Kanja katoponpë, kahpëmerën marëmo ei.
- 15 Serë apo nai serë. Erihto epohponeme nai tmmoike ahtao wïtoto, Këpëewa inmoinna ahtao, irëmao imoito isaikato marë waken nai.
- 16 Ma irëjanme kijahpëntëti Kan, inekarama marë kïtapëjati epona kïwehtohkonkerëken. Irëjanme marë Aparahkan epantohkon wararë, inekarama insaikaewa nai. Jujana inmoi imoinetomojarëkenta. Kan epona iweihpëtomoja marë, Aparahkan iwehtoponpë aporopa. Amerarë nai mëe, kïpapakonme.
- 17 Serë apo imenuhtëhpë, "Tapïimanton ipapame kïri," katoponpë. Irëme epona iwehtoponpë Kan inenenme kïpapakonme nai mëe. Aprahkan ineponanma waiweihpëton aeneme tïrine, wakatoponpëton amohtëne marë mërëjarënororo ahken.
- 18 Tïnmësenpekato tmmëse Aparahkanja. Irëjanme tapïimaton ipapame teese. Serë apo katoponpë Kanja ënakë apota tëtæe iija. "Sirikëton aporopa nehtan ëepantohkon," katoponpë iija.
- 19 100 irantato ipohtë teese Aparahkan, irëme imuhtatohpora. Seera marë notipëme teese, penarë ëtanëhkapinme. Sekenkërë Kan epona Aparahkan iwehto ikaarinnata teese.
- 20 Kan epona tïwehto inontaewa marë. Kan jomi inekamhpeta teese. Kan epona iwehtopoja tïkaarimæe. "Napohpa, Kure nai Kan," tïikæe marë, Kan inekarama inenewankërë ahtao.
- 21 Ëkënë ëhpunësewarën teese Aparahkan. Kanja katoponpë tïrïrankërë ahtao, tïrïhpë aporopa tïpunëse iija.
- 22 Irëme tëpona iwehtojanme tïpatonorome mëe iwehto tækaramæe Kanja.
- 23 Ma, mëejanoromerëkenta Kanja tïmenuhtëpoe serë, "Tïpatoro Kanja tïrëe mëe," katoponpë.
- 24 Kïjankonme marë tïmenuhtëpoe iija, tïpatoropa tïrëenton ijanorome marë. Kïtamukon Jesu waiweihpëpëepa enpakanenpë epona kïwehtohkonme.
- 25 Nërë Kanja tækaramæe waiwehtome kïrïpïhpëkon irepenme. Aenemepa tënpakapoe iija, tïpatoropa kïrïtohkonme.

Roman 5

- 1 Ma irëjanme onkenpa kïtati meinjarë, tïpatoropa kïrïhpëkonke, Jesu Këraisu epona kïwehtohkonke. Kan inratoemaewa kïtati, Kïtamukon Jesu Këraisujanme.

- 2 Nërë epona kiwehtohkonke kuure Kan kijahpëntëtene. Kijahpëntëtötkon iija kitapëjatinkërë meinjarë. Kan iwëeresaramato entu ratoeme kiwehtohkon kinimëkukonme nai. Irëpë kitëewakinmati.
- 3 Irëjanmerëkenta, irë ipunëpihpëke marë kiiijane sasamenkërë kitati kiwemënpärëmakonmahtao. Kakuikatohtonke enepitaewa wehto, ekaramane kiiijane.
- 4 Irëpë enepitaewa kiweikonmahtao irëmao Kanja kikuhtohkon inawikaewa kitati. Irëmao sasame marë nai Kan kipëkëne. Inawikaewa kiweikonke kinimëkukon inmëhto ipitëpon.
- 5 Kinimëkukon piike kiripoewane nai. Kijene Kan iwehto aakahpëke Iripimin Amorerija këwanëkontao. Nërë Kan inekaramahpë kiiijane.
- 6 Ma akoroninnankërë kiweikonmahtao, Këraisu wateese iripimantonpëerë, Kan inehtëhpëmaontaerë.
- 7 Tipatonoro pëntakanme watiweiseta nai witoto. Tiwërëmao tahkenmo kurano pëntakanme watiweisan metatahki.
- 8 Këpëewa nai Kan, serë apo kijene tiwehto tēnepoe iija kiiijane. Wiripëmenkërë kiweikonmahtao Këraisu wateese kipëntakankonme.
- 9 Ma meinjarë tipatoropa tirihpëme kitati, imunu iwëentamahpëke kipëerëne. Irëjanme ëwëno Kan ikaraupëe marë kipinmatahki.
- 10 Wapo, Kan iratoemaneme kehtëne, mërëme tinmuku waiwehtohke tijepa kiripotëne. Meinjarë ësepa kiweihpëkonkehkasan iwae kipinmati nërë, Këraisu erepasa iwehtohke.
- 11 Serëjanme marë kitëewakinmati Kanpë. Kitamukon Jesu Këraisuja Kanse kiripohpëkonke.
- 12 Ma serë apo nai iripi iwëehtoponpë amerarënoraja. Tëinanoja iripi tipitëe. Waweinë marë tipitëpoe iija amerarënoropë, amerarënororo iweripimahpëke.
- 13 Penarë iripipë teese wītoton, Jujana inmoi inekaramaewankërë ahtao Kan, Mosesija. Mërëme iripi inkuhtuntëewa teese Kan imoitohke, inmoikon wakenenkërë iweike.
- 14 Sekenkërë amerarënororo wateesenkërë Ananpëerë, Mosesi iwëehtohponarën. Kanja katoponpë isaikatoponpë Ananja apontahton marë wateese. Tiwëesen iwehto ikuhtuntëtome teese Anan. (Këraisu mëe)
- 15 Mërëme namoro 2manton ëisapotahto teese. Naken Kan inekaramahpë, Anamja isaikatoponpë apota nai. Tapiiman wateese tēinan insaikahpëpëerë. Sekenkërë Kanja ijahpëntëtötkasan iwae kure teese. Sehken nai naken inekaramahpë, tapiimantomoja kure marë, Jesu Këraisuja kijahpëntëhpëkonke.

- 16 Kan inekarama, Anam inīrihpē apota. Tēinan mēe iweripimahpēke amerarēnoro wīripēme teese Kan inenenme. Sekenkērē iijanta irīpīpēerē, naken Kan inekaramahpēke, kurepa Kan kirīti.
- 17 Ma tinīrihpē rīpīke tēinanoja ipitēpohpēke waweinē amerarēnoro entume teese. Sehken nai meinjarē tēinanoja marē, Jesu Kēraisu tinīri ranoke injahpētēhpē erepasa wehto entume nehtan amerarē Kanja ijahpētēto apēinenpēton, Jesu Kēraisujanme.
- 18 Irēme tēinan inīri rīpījanme amerarēnoro wīripēme nai Kan inenenme. Sehken nai tēinanonkērē inīrihpē tīpatoro iweike, tīpatoropa nīrījan amerarēnoro, waesewa iwehtome.
- 19 Tapīiman tīripīmapoe tēinanoja, Kanja katoponpē isaikahpēke iija (Anam mēe.) Sehken tīpatoropa tapīimanton rījan meinjarē tēinanoja marē, (Kēraisu Mēe) Kan inehtēhpē imoihpēke iija.
- 20 Ma Jujana inmoi tīpitēe Kanja isaikato epannehpotome. Sehkenkērē irīpī epannehporihtao, irēmao Kanja ijahpētēto marē iwae tēpannehpoe iija.
- 21 Wapo wītoto entume irīpī teese waiwehtohkonponarēn. Sehken nai meinjarē ēhpētēton wītoto entume tīpatoro tīritohkonponarēn, itīpīponarēn erepasa kiwehtohkonme, Kitamukon Jesu Kēraisujanme.

Roman 6

- 1 Ma irējanme ekapon apo kītati? Irīpīpēkēnkērē kejati, Kanja ijahpētēto injanihpotomenkērē?
- 2 Owarēken. Irīpīrīja wakehtēne, irēme wakiweihpēkon enaerē, irīpīpē kejatinkērē meinjarē? Owarēnken.
- 3 Serē inpunēsewa man.ati? Jesu Kēraisu marē ēenekaken kiwehtohkon kenepotēne kiwēmēntohkonke, Mēe waiwehtoponpē ratoeme kiweikonke.
- 4 Kiwēmēntohkonke kenepotēne, Mēe onantoponpē ratoeme kiwehtohkon. Ēenekaken wakiwehtoponpēkon marē. Waiweihpēpēpa, Kēraisu aonamikapohpē ipapa ērekomapoton ikaarike. Irē aporopa kīmēinjamo kainanmepa kiwētarētohkonme.
- 5 Ma Mēe marē ēenekaken kītati. Mēe waiwehtoponpē ratoeme kiweikonke, irēmepa ēenekaken kirīhtahki marē taonamikapopotoponpē aporopa.
- 6 Serē kiwarēne, kiwehtonkon rīpī watīrēe iija, wewe patētēmanpo, Kēraisu warītoma. Kiwehtokon rīpī ikaarinna iwehtome kēwēne. Irē apo tīrēe iija irīpī inpēetomaewapa kiwehtohkonme.
- 7 Wītoto waiwehtuwē irēmao enaerēpa irīpīpēhta nai.
- 8 Ma Kēraisu akērē wakiweihpēkonke, irēme serē kiwarēne, aenemepa marē kītati mēe aeneme iwehto akērē.

- 9 Serë kiwarëne, waehpïnme pa Këraisu taonanniïkapoe waiweihpëpëpa. Taanërën pa Mëe waweinë wamirëewarën nehtan.
- 10 Tëinken watïwehtohke iripi titipïkehpoe iija taanërën. Meinjarë ëijakento nai Kan marë aeneme.
- 11 Ma irë aporopa iripirija waiweihpë apo ëwehtohkon ipunëhtë. Eïjaken aeneme ëwehtohkonke Kanja enetë, Këraisu Jesu marë ëenekaken ëweikonke.
- 12 Irëjanme iripi ëpunkon entume iniripoewapa ehtë, ëwehtohkon injanopi ripi inmoijewapa ëwehtohkonme.
- 13 Eëpunkon itipi wararë, inekaramaewa ehtë iripirija, eweripimatohkonme. Eërihpëkomoja waripëkonpëe ëenpakahpëkonkepa, Kanjahkasan ëekaramatë ëpunkon itipi wararë, kure ënirikon ritome ëëjane.
- 14 Meinjarë iripi ëentukonmeta nai, Jujana inmoi marë ëentukonmeta nai. Eëpëntëton Kanpëen ëentukonme iweike.
- 15 Ma irëjanme, Eke kihkati? Keripimatinkërë, Jujana inmoi këntukonmeta iweike? Eëpëntëton Kanpëen Këntukonme iweike? Owarëken.
- 16 Serëpë pëera manati? Akihjahpe ewëekaramakonmahtao, nërë ipëetonme mejati. Eëmoihpëkon wararë ipëetonmerën mejati. Irëme iripi ipëetomarihntao ëëjane, wamehtahki. Këpëewa Kan ipëetomarihntao ëëjane tipatoro mehtahki.
- 17 Wapo iripi ipëetomerën mehtëne. Këpëewa manati meinjarë, Jesupë ënetahpëkon iwanmato mimoitëne, amerarë ëwehtohkonke. Irëme napohpa kihkati Kanja.
- 18 Iripipëepa ënpokah-pëkonke, Kan ipëetomatome ëëjane kure ënirikonke.
- 19 Ma awaintaoken jijomi imenuhtëse wae ëëjane, wïtotome ëweikonke. Serë apo nai serë. Wapo ëjamunkon itipi mekaramatëne ijaremane ipëetomatome, ikutunkehkanë ipëetomatome marë. Irë aporopa meinjarë tipatonoroja ëekaramatë, iripimïnme ëwehtohkonme marë.
- 20 Wapo iripi ipëetomarihntao ëëjane, irëmao pëera mehtëne tipatoro ritonpë.
- 21 Kurano inapësewa mehtëne, iripi ipëetomarihntao ëëjane. Waweinëhkanë mapëhtëne irë irepenme. Meinjarë piike manati irëtonpë.
- 22 Këpëewa manati meinjarë iripipëe ënpokahpëkonke. Kan ipëetomaneme manati, iripimïnme ëwehtohkonme, itipïponarën erepasa wehto entume marë.
- 23 Iripï irepeme nai waweinë. Këpëewa nai itipïponarën erepasa ëwehtohkon, naken Kan inekarama Jesu Këraisu epona iweikonke.

Roman 7

- 1 Ma jakëmihtomo inmoi inpunësewa manati? Serë jipanpira wimenuhtëe inmoi iwarëtotomoja. Inmoi nai wītoto entukonme aeneme iwehtohponarëken
- 2 Tiinjoke wëri iwehto aporopa nai serë iwanmato. Tiinjo aeneme iwehtohponarëken tiinjopë nai wëri. këpëewa nai injo waiwehtuwë. Irëmao injonnankërë iwehtoponpë aporopa nai.
- 3 Tiwërënororo apëhtuwë iija, injo aenemekërë ahtao, irëmao "Ësotontëketi," katanto ipë. Këpëewa nai injonpë waiwehtuwë. Irëmao tiwërënororo apëirihtao iija tiinjome, ësotontëewa nai wëri. Akamatohpóra nai irë.
- 4 Ma sehken ëmëinjamo jakëmihtomo, wamehtëne Jujana inmoiriija Këraisu ipuntao. Tiwërënororo ijanorome ëwehtohkonme, waiweihpëpëepa enpakahpë ijanorome. Wewe eperutato aporopa, kure ënirikon iwehtome Kan ijanorome.
- 5 Wapo kiwehtohkon rïpi kërënekonme teese, irëmao akamatopojaja tēnpakae kiinjanopikon rïpi këwëne. Irëmao kinirikon wiripëme teese, waweinë eperunme.
- 6 Këpëewa nai meinjarë, wakiweihpëkonke kinnenpëkomoja, apuruhpëmeta kītati Jujana inmoike. Irejanme meinjarë tiwërën kërënekonme nai Amorekehkasan Kan kipëetomati, wapo Mosesija imenuhtëhpëtaerëta kītati.
- 7 Ma irëme eke kihkati akamatohpë? "Wiripëme nai serë" kihkati? Owarëken. Irïpi iwehto inpunësewamo wei, inmoi waken ahtao. Wapo wëewamato inpunësewa weine, "Ëewamaewa ehkë," kaewa ahtao wiija inmoi.
- 8 Irëmao irïpi jawën kinaun, inmoi etahpëke wiija. Irëmao oninpëkenpë jiwëewamato jawë kinpitë. Onken teese irïpi, waiweihpë apo inmoi waken ahtao.
- 9 Wapo aenen ahken weine, inmoi inetaewankërë wi ahtao. Irënpëpëe inmoi wetane. Irëmao irïpi kinaun, wajirine marë.
- 10 Wītoto inmoi erepasa rītonme wekaninere, mërëme warītonmehkasan teese.
- 11 Irïpijamërënpone, akamato etahpëke. Irëme akamato etahpëpëerë wajirine.
- 12 Ma irëme inmoi wiripëmeta nai. Sehken nai Kanja katoponpë, tīpatoro nai, kure marë.
- 13 Irëjanme eke wīkan? Kurano wajirine? Owarëken. Serë apo nai serë. Irïpihkasan wajiripone kurano etatohke. Wiripëme irïpi iwehto ipunëhpone wiija. Irëme inmoitonke, kure awaintao nai meinjarë, wiripëme irïpi iwehto.
- 14 Ma amoremanme nai wītoto akamato. Kapopm wī, wītotome tīpunken, irïpi ipëetorëken.
- 15 Kure jiniripë pëerato apo wī. Tirise jiwehto mirëewa wae. Tiriseta jiwehtokasan wirijae.

- 16 Kure akamato iwehto wipunëjæ, jinjanopihta ririhta wija.
- 17 Irëme jinjanopi mirinmeta nai jiniri, iripi iniripohpëhkanan jawë.
- 18 Serë apo jiwarë. kure esewa nai jipun ripihta. Kure wæ jiwesere, mërëme kure jiwëhto tiritohipora nai wija.
- 19 Jiniri kure tirise jiwëhto inireewa wæ. Jmiri ripi tiriseta jiwëhtohtaerë wirijaenkërë.
- 20 Kure jiwëtirise jiwëhto mirëewajiwëke, irëme jirinmeta nai. Iripi miripohpëhkanan nai jawë.
- 21 Ma irëjanme serë apo inmoi wene jiwëhtohta. Kure jirise ahta wi, irëmaorë iripi jipëkënkërë nai.
- 22 Kure wija Kanja jakamato jawë, sasame marë wæ irëpë.
- 23 Mërëme tiwërenoro inmoi marë orokome iwehto jiwarë, jipun tipihntao. Iripi-inmoi irë. Irëmeto nëiratoeman, jiwëhpunëhto inmoi ematome. Japurupose marë nai, iripi-inmoi.
- 24 Irëme kure esewa wæ kutuma. Akï jipmmatan jipun ripipëepa wajiwëhtohtonarën jarënepëepa? Owa.
- 25 "Napohpa," wikæ Kanja, Tamo Jesu Këraisuhkanan jipinmatan. Serë apo nai jiwëhto, Kan wipëetomæ jiwëhpunëh-tohke, këpëewa jipun ripike, iripi-inmoi wipëetomæ.

Roman 8

- 1 Ma irëme serëjanme, "Wiripëme manati," kaewarën nai Kan, Jesu Këraisu awëntomoja.
- 2 Erepasa-riton-Amore-akamato ikaari japumakane, iripi-akamato ikaaripëepa, wawëhto-akamato ikaaripëe marëpa, Jesu Këraisujanme.
- 3 Tipatoropa tiritohipora nai akamatopoja, kipunkon arerenna tirihpëke iripirija. Irëjanme tmmuku Kanja tennose witoto ipun aporopa, iripi witoto awën ematome iija. Irë apo wiripëme-iripi-iwehto, Kanja tonankæ kipunkontao.
- 4 Irëme meinjarë Amorehtaerë kiwëtarëkonmahtao, akamato insaikaewa kitati, kiwëhtoponpëkontaerëta kiweikonmahtao.
- 5 Ma tiwëhto rihphtaonkërë ahta witoto, irëmao iwëhpunëhto ripi nakenahtën. Këpëewa Amorehtaerë witoto iwëtarërihta, irëmaorë amore injanopihtaerë nehtan iwëhpunëhto.
- 6 Tiwëhpunëhtohke tiwëtarëen wanehtan. Këpëewa nai tiwëhpunëhtohke tiwëtarëpoen Amorerija, nërë apon waesewa nehtan, onken marë nehtan.

- 7 Kan iwēhpunēhto apota nai wītoto iwēhpunēhto. Irēme Kanja akamato imoijewa nai wītoton, imoitohpora marē nai wītotomoja.
- 8 Tīwēhpunēthohke tīwētarēen sasame Kan inīripopinme nai.
- 9 Ma kēpēewa emēinjamo ewehtohkon ripītaerēta ewētarēthokon. Amorekehkasan tīwētarēpoen emēinjamo, Kan Amore awēne iweike. Akīhpe nai Kēraisu Amore awēta, nērē Kēraisujanorometa marē nai.
- 10 Kēraisu awēne ahtao, irēmao epunkon waiweihpēme nai irīpījanme. Mērēme aamorekon nai erepasa, tīpatoropa ērihpēkonke.
- 11 Waiweihpēpēpa Jesu enpakanenpē Amore awēne ahtao, irēme epunkon ekepīhpē enpakatan marēpa, waiweihpēpēpa Kēraisu enpakanenpē Amore awēne iweike.
- 12 Ma irējanme jakēmihtomo, kiwehtohkon ripī ijanorometa kītati, inīrihpētaerē tīritome kīijane.
- 13 Ewehtohkon ripīhtaerē ewētarēkonmahtao, irēmao wamehtahki. Kēpēewairē, Amoreke ewehtohkon ripī warīporihtao ēējane, irēmao waesewa mehtahki serējanme,
- 14 akīhpe Kan Amorerīja nētakenahtēpon, namoinērē Kan munkētomonon.
- 15 Ēnapēihpēkon Amore aapurupoewanepa nai. Narike ēripoewane marē nai. Kan mukumehkasan ēriponekonme, Amore mapēhti. Irēme "Pahko, Pahko," kīhkati ikaarike.
- 16 Kan Amorerēken nipunēhpon komorekomoja, "Kan mukumerēn emē," katohke.
- 17 Irēme Kan mukumerēn kiweikonmahtao, irēmao inekarama marē kītapēhtahki. Kan inekarama apēineme kīmēinjamo. Kēraisu inapēi entu ratoemerēn kītati. Serēpo Kēraisu akuikatoponpē apon kepojati iwēeresaramato entu ratoeme kiwehtohkonme ewē.
- 18 Ma serē apo wipunējae. Serēpo kakuikatoponpēkon apota nehtan, ewē monome kēresaramatohkon Kanja.
- 19 Amerarē tīrihpēton kutuuma ninmējan tīmunkē enepoto Kanja.
- 20 Tīnehtēhpētaerēta kahpēmerēn teese tīrihpēton. Kan inīrihpē irīpījanme. Mērēme tīninmēkuke nai, wapo tīritoponpētaerēpa iwehtome.
- 21 Tīrihpēton rītan Kan waehpīnme, kahpēmerēn iwētīrihpēkonpēpa. Aruhkanenna marē nehtan, tīnmunkēton tīwēeresaramaen aporopa.
- 22 Ma serē kiwarēne, mureja tīmama akuikato aporopa nakuikatinkērē amerarē tīrihpēton, serēmaonponarēn.

- 23 Mërëme irërëkenta, kimëinjamo marë wapo Kan inekarama Amore apëinenpë kimīnati kēwēne, kakuikaḥpēkonke. Kimīnati Kan mukumerēn kīrīkehtohkon inmēkuruhtao kīijane, irē kīpunkon emetanihto.
- 24 Serē inmēhtohke kīpinmatēne. Kīninmēkuḥpēkon enetuwē kīijane, irēmao ininmēsewapa kejati. Akī inenehpē ninmējan? Owa, ininmēsewapa nai wītoto tīninmēku enehpēke iija.
- 25 Kēpēewa nai kīnenepīnkon inmēkuruhtao kīijane, irēmao enepitaewa kīnmējati.
- 26 Ma irē aporopa Amore kokoronmanekonme nai arerenna kīweikonke. Pēera kītati Kanja iwēturotohpē. Irēme tīmīnatoḥke kīnpunēhpīnkon Amore nēturujan etapīn omike.
- 27 Amore iwēhpunēhto iwarē nai kēwēnkon iwaane Nērē. Irēme Kan ijanorotonpē Amore nēturujan Kanja tījanorotonpē inehtēhpētaerē.
- 28 Ma serē kīwarēne, amerarē oninpēken epohto Kansantomoja irērēkepa kure Kan nīrītahki, inehtēhpētaerē inamohtēhpēme iweikonmahtao.
- 29 Penarē tīwarētoton Kanja tēkantēe, tīnmuku marē ēisaporo tīrītoḥkonme. Irē apo Kanja tīrēe wapo enuruḥpēme Jesu iwehtome tapīiman tēkēmihtomohtao.
- 30 Tīnekantēhpēton marē Kanja tomohtēe tīja. Inamohtēhpēton marē tīpatoropa tīrēe iija. Tīpatoropa inīrīhpēton marē tīwēeresaramae.
- 31 Irēme eke kīhkati serē euhtohpē? "Kēponane ahtao Kan, akī kēponaneta nai?"
- 32 Tīmukurēn marē inpīmaewa teese Kan. Nērē marē tēkaramae iija kīpēerēne. Irēme atī inekaramaewahpemo nehtan kīijane nnaken Mēe marē? Owa..
- 33 Akīhpe Kan inekantēhpēton ekapokekhatan oninpēkenpē? Owa, wakenerēn nai. Kanjarēkenpa mēesan tīpatoro tīrīhpēke.
- 34 Akīhpe nai, "Wīrīpēme nai mēesan," kaneme? Owa, wakenerēn nai. Kēraisu Jesuhkasan wateese ipēerēne. Meinjarē kaarimepa nai kaputao Kan apētun weinje, ipēkēne iwēturotome.
- 35 Atīhpe Kēraisu kījene iwehtohpēe, kīnontapoti? Owa. Erepanna kīwehtohkon? Owa. Ijahpēnna kīwehtohkon? Owa. Kērihtohkon? Owa. Wakīrīnekon? Owarēnken.
- 36 Serē apo nkan inmenuhtēhpē: "Watīrēenme nai ainja, wei wararē ējanme. Wīkapauimē watīrēen aporopa ainja enento," kato.
- 37 Owarēnken, mērēme irē aponton emaneme kītati, Mēe kījene iwehtohke.

38 Serë apo jiwarëihta, amerarënoru kinontapoewane nai kijene Kan iwehtohpëe, wakïwehtohkon, aeneme kïwehtohkon marë, ensuton, wïrïpëton marë, amerarë serëmaonton amerarë ëwë teesenton marë, amerarë kaariton marë.

39 Kaenoton, pïtaonton marë, amerarënoru tïrïhpëtomohtaon kinontapoewane nai kijene Kan iwehtohpëe, Këraisu Jesu Kïtamukon awën.

Roman 9

1 Ma aerë nai serë jïjomi ëëjane Këraisujanme, enakëna wae. Jipïimapone onken marë nai, Irïpïmïn Amore nipunëhpon wïja.

2 Kutuumajerekuikan, jakuikakesewarën nai jawë.

3 Jimoitirën ipinë jïweike, jiwëekeimato kure wïja, jiwepïtïhkato Këraisupëe marë kure wïja, jakëmihtomoron-janme. Jïkuhtuhton Isereujanaton iwëipïnmatome.

4 Ma serë apo nai Isereujanaton, Kan inekantëhpë namoro tïmunkëmerën, Kan iwëeresaramato ihtaone teese, Kan inehtëhpë marë ipëkëne teese, Imoito apëinenpë namoro, Pakoroimë eneneme marë teese, Kanja katoponpë ipëkëne,

5 Aparahkantonpëe marë namoro teese, Epantohkonme Këraisu teese, Nërëhkasan irasarën, kure Kan imrïhpë Mëe taanërën. Amen.

6 Ma tïja katoponpë Isereujanatonpë insaikaewa teese Kan. Amerarë Isereu epanto, Isereujanametato teese.

7 Sehken amerarë Aparahkan itipïhtëneton ijanorometa marë. "Aisakitaerë ëepanto nehtan," katoponpë.

8 Aparahkan iwemumahpëjanmeta nai Kan ijanorotonme. Kan jomïhpëtaerë iwemumahpëhkasas. Nërëinërë Aparahkan epantohntonme Kan inenenme.

9 Ma serë apo Kanja katoponpë Aparahkanja ipitëtoponpëmao, "Ehtëtomaorë wïja wëehtahpae, irëmao ëpï Sera nimuhtatan kïrï pisime," katoponpë iija.

10 Ma irëmaorëkenta marë irë apo teese. Tëinkenerëken Ripeka imunkëton ipapakon. Kïjahpëkon Aisaki nërë.

11 Enusewankërë ahtao munuimanton, kurano inirëewankërëto ahtao irïpï marë.

12 Serë apo tïïkae Kan Ripekaja, "Tëkëmi ipëetomatan ikëtë," katoponpë. Irë apo teese Kan inehtëhpëtaerë iwehtohkonme.

13 Serë apo marë imenuhtëhpë ipëkëne, "Jeikopise wae, Isoseta wae," katoponpë.

14 Ma irëme eke kïhkati irë aponpë? "Ëïpoinje nai Kan kïhkati? Owarënken.

- 15 Serë apo tīikae Mosesija: "Akīmo wijahpēntētan, nērē wijahpēntētae. Akīmo weinjawatan, nērē weinjawatae, wīhkatē", katoponpē iija.
- 16 Irēme serē apo nai serē, wītoto intapēenorometa nai. Wītoto inīrijanmeta marē nai. Kanja ijahpēntētojanmerēkenhkasana nai.
- 17 Serē aponkērē nai imenuhtēhpē, Paro iwehtohpē: "Serējanmerēken kīrme. Kaarime jiwehto enepotome wīja ēpē. Jeka iwēsaimatome marē nono wararēnpona," katoponpē iija.
- 18 Irēme akī ijahpēntēse nai Kan, nērē ijahpēntētan. Akī akīniikapose nai Kan, nērē akīniikapotan marē.
- 19 Ma irējanme serē apo wītoton nkan wīja, "Atītome wītoto ekapokehkanē Kan, ēikarēnorometa nai? Kan inehtē isaikatopora nai iija," katanto.
- 20 Ma, akīrē ēmēinjamo! Kan? Owa, wītotorēken. Irēme atītome Kan minupimati? Serē apon nkan inīrihpēton tīrmenpēkomoja? "Atītome serē apo kīrijan?" nkanto iija. Owa.
- 21 Tinehtēhtaerē ērinē inīrēewa nai ērinē rīne? Owa. Tiwērēnmo mahkame tīrise nai, tiwērēnmao ahpuru enīme tīrise nai, nērēhkatē.
- 22 Ma irē apo marē nai Kan, tīkarau enepose nai, tīkaari marē. Mērēme sekekeme inemaewa nai tērisenme iwētīrihpētonpona. Akēresa onken pitē nai.
- 23 Ma monome iwēeresaramato ipunēhpose marē nai tīinjahpēntēhtomoja. Namoropē Kan kīnehtarēnma penarē eresaramapotome.
- 24 Irē aporo marē, kīmēinjamo inamohtēhpē Jujanatomorēkenta, Sentajanatomohtaononpē marē.
- 25 Serē apo tīikae, Oseja inmenuhtēhpē: "'Wījanorotahton wamohtētae,' wījanorome. 'Jinpīnu Mēe,' wīkatae jinpīnunpētaikeja," katoponpē iija.
- 26 Serē marē: "'Wījanorometa ēmēinjarno' katoponpēpororēken, serē apo katan ipēkēne. 'Waehpīn Kan inmukurēn namoro,' katanto," katoponpē iija.
- 27 Ma Aisejaja marē, serē apo kaarime tīponose Isereujanatonpē: "Tapīime Isereujanaton nehtan. Tunaimē etaon samu aporopato nehtan. Mērēme imoitīhpērēken pīnmatan.
- 28 Tījomihpētaerē nonoponton rītan Tamokon. Sameken nitīkatahki," katoponpē iija.
- 29 Irēme wapo Aisejaja katoponpētaerē nai serē: "Jikohpa, surati entu Mēe ainja injahpēntēewa ahtao, wakenmo ainja ei. Saron patapononpēton aporopa, Komora patapononpēton aporo marē," katoponpē iija.

30 Ma irëme eke kïhkati irëpë? Serë apo kïhkati. Wapo tïpatoropa tïwëtïrïtohkön eponata teese Sentajanaton. Mërëme tïpatoropa tïwehtohkon tëpose iijane, Kan epona tïwehtohkonke

31 Këpëewa Isereujanaton, tïpatoropa tïwehtohkon rïserëhto teese Jujana imoito inmoike. Mërëmeto ineposewa teese.

32 Atïtometo ineposewa teese? Ma serë apo Kan epona tïwehto eponata iweikonke. Tinïrïhpëkon eponahkasanto teesere. Irëme tonotaeto namoro, tïwerotëkatohkonke. Tëpuja irotëkahpëkomojato tonotanihpoe.

33 Serë apo imenuhtëhpë" "Etatëkë. Sajan pïïpo tëpu wïrïtae, wïtototon irotëkaneme. Aruhkanekonme marë. Mërëme Nërë epona iweihpëton, inpïïmapoewanerën nehtan," katoponpë Aisejaja.

Roman 10

1 Ma jajakëmihtomo, kutuma Isereujanaton ipïnmase wae. Jinjanopï rasarën irë. Irëpë marë tëturujae Kanja.

2 Serë jïwarë. Kutuma Kanpë nekaarihtënëre namoro, mërëme pëerarëkento nai. Kan jomihpëtaerëta mïrïkon.

3 Kan inekaramahpë tïpatoropa rïton eponatahto nai. Ëïkarë tïpatoropa tïwëtïrïtohkön eponato nai. Irëme Kan inmoijewato nai.

4 Akamato imoito apënamikaponeme nai Këraisu. Irëme tïpatoro rïton tëpësenme nai meinjarë, amerarënoröja Këraisu epona ahtao.

5 Ma serë apo Mosesija tïmenuhtëe tïpatoro iwëtïrïhpë imoitohke. "Imoito imoinenpë aeneme nehtan," katoponpë iija.

6 Këpëewa nai tïpatoropa tïwëtïrëen Kan epona iwehtohke. Serë apo imenuhtëhpë irëpë: "Akï nïtën kapuona Këraisu enehtome?" kaewa ehtë ëwëhpunëhtohkontao."

7 "Akï nïtën antïnaonta Këraisu enpakaepa?" kaewa marë ehtë."

8 Irëme eke nkan? Ma serë apo nkan: "Maatahken nai ijomi ëpë. Ëpanakontao nai, Ëwëhpunëhtohkontao marë nar" katoponpë iija. Irërëpë nai, "Kan epona ehtë," kato iponohto ainjaja ëëjane.

9 Irëme "Jitamunme nai Jesu," karihtao ëëjane ëwëïponopïrïhtao. Kan inenpakahpëpa Mëe waiweihpëpëpa, epona ëweikonmahtao aawëne, irëmao ëpïnmati.

10 Aerë kiwehtohkonke Kan epona kïtati tïpatoropa kiwehtohkonme. Kïjomikonke marë kïtëïponojati kïpïnmatohkon awaintao iwehtome.

11 Serë apo nkan imenuhtëhpë: "Akïhpe Mëe epona ahtao aerë iwehtohkonke, inpïïmapoewane nehtan."

- 12 Ēisaporo iweikonke, Jujana, Sentajana marë. Tëinkenerën nai Kitamukon, tiwërekenta. Amerarënoru entu Mëe. Irëme monome nijahpëntëtahki amerarë tija tiwëturëen.
- 13 Irëme akihpe, "Kipinmakë Tamo," kaneton wararë, nipinmatahki Kan.
- 14 Ma mërëme ekapon apoto "Kipinmakë Tamo," katan, Tamopë pëera ahtao? Owa kaewato nai. Ekapon apoto pëerata nehtan tinetapinpë? Owa. Ekapon apoto tmetapmpë netatan ipononenna ahtao? Owa.
- 15 Ekapon apoto iponose nihtan, ennonenna ahtao? Owa, tëewato nehtan. Serë apo nkan imenuhtëhpë "Tënepore nai tēkaporen eka enenenpëton ihpu," katoponpë iija.
- 16 Ma mërëme tēkaporen eka eponata teese Isereujanaton, ëihtaorëkento epona teese. Serë apo Aisejaja tīmenuhtëe: "Tamo aki ainja inponopihpë epona nai?" katoponpë iija.
- 17 Irëpëerë Kan-epona-wehto nehtan kīijane, iponone jomi etahpëke. Iponone jominme nai Këraisupë.
- 18 Mërëme serë apo kase wae ëëjane? "Amerare Isereujanaton inetaewa nai?" "Owarënken, tētaere iijane" Serë apo nkan imenuhtëhpë, "Ijomikon kintën nono wararënpona. Inpunëhpohpë kinësaima marë, nono itipī wararënpona," katoponpë iija.
- 19 Tëinkenpa wikaenkërë ëëjane, "Inpunësewato teese Isereujanaton? Owa, tipunësere iijane. Wapo serë apo Mosesi tīikae: "Kīmoihkapotahki ënenepekene wītoton iwehtohke. Kikaraumapotahki marë pëeratotonkenoja," katoponpë iija.
- 20 Irëjanme serë apo nariketa Aiseja tīikae: "Jerahtëpinton jeponne 'Ohkë,' kapintomoja tēnepone," katoponpë iija.
- 21 Ma serë apopa Aiseja tīikaenkërë Isereujanatonpë: "Wei wararë tēinjawarërepe, jinponopī inmoipmtomoja, ikutunkehkanetomoja marë," katoponpë iija.

Roman 11

- 1 Ma serë apo kase wae ëëjane, Eke mekanijati? Tijanoroton weinjeken tirëe Kanja? Owarënken. Wirë Isereujana, Aparahkan epanto, Pesiman itipirën wī.
- 2 Penarë inekantëhpëton wëinjeken inirëewa teese Kan. Imenuhtëhpë inpunësewa manati Iraikë iwehtohponpëpë? Isereujanaton ekapokehkatoponpëmao iija. Serë apo tīikae mëe,
- 3 "Tamo, ëjomi ipononenpëton watirëe iijane. Ēëja tīnekaramakon apëi weinjeken marë tirëe iijane. Wirëken tēipinma serëpo, mërëmeto wajirise marë nai," tīikae.

- 4 Irëmao serë apo tēuse mēe Kanja, "7000anton wipmmāne, Peo ijakuwa enpatarasaporo tiwērenapo tiwēturutome ejukapinton," tiikaē.
- 5 Irērē aporopa nai meinjarē Isereujanatomohtaon. Ihtao nai Kan injahpēntēhpēton ēikarē inekantēhpēton namoro.
- 6 Tija ijahpēntēhpēkonkerēken tēkantēeto iija, inīrihpēkonjanmeta. Namoro inīrihpēkonjanme ahtao, irēmaomo ijahpēntētohkōn Kanja ipaato ei.
- 7 Ma irējanme eke kihkati Isereujanatonpē? Ma serē apo, kutuma inerahtēhpēton ineposewa teese Isereujanaton. Kēpēewa nai Kan inekantēhpēton ihtāone, namoroja tēpose. Mērēme imoitihpēton takiniikapoe iija.
- 8 Serē apo nkan imenuhtēhpē: "Kanja tēkaramāe iwēnikihpē apo tiriipotōhkōn iripi amorerija. Tēnukere nai namoro, mērēmēto ēnēwa, Tipanake marērehto nai, mērēme taewa nai serē weiponarēn," katopōnpē iija.
- 9 Ma serē apo marē Teihpēja katopōnpē ipēkēne. "Miroi apōnketo nētapurupon, ērepase tiwehtōhkōnke. Iwētāmērēnpotōhkōnke marē. Namoro Iwerotēkapokomose wae erihtōhkōnme.
- 10 Enura marē tiriipotōhkōnme ēnēwa iwehtōhkōnme. Kupipōnme marē ahkarapakōn rīpotome taanērēn," katopōnpē Teihpē.
- 11 Ma serē apo kasenkērēpa wae ēējane Isereujanaton irotēkahpēpē. Eke mekamjati? Irēpororēken nehtan, kurepa nai inīrēewane Kan? Owarēnken. Isereujanaton anotahpēpēerē kipinmatōhkōn kine Sentajanatomoja, Isereujanaton ihtarēnmapotome pitē.
- 12 Irēme iweripimāhpēpēerē kure nonopontōn rīne Kan. Namoro emāhpēpēerē kure Sentajanaton rme. Irēnpēkarēpa iwae monome kure kirihthaki namoro apēhtomaopa iija.
- 13 Ma tēturujae ēējane Sentajaname ēweikonke. Kan inennokihpēme wī Sentajanajanorome. Irēme orokome jiwehto kurerēn wīrijāe,
- 14 Jimoitirēn Isereujanaton ihtarēnmapotome. Ihtaonōnpēkōn ipinmapotome wīja. Irē apo nai jininmēku.
- 15 Isereujanaton inontatōhke Kanja, ēsepa nonopontōn rīpōneme Kan iweike, irēme ekapo apo nehtan Isereujanaton apēhtomaopa iija? Ma serē apo. Kurerēn, waiweihpēpēepa ekepī enpakato aporopa nehtan.
- 16 Ma serē apo ikuhtuntēto, wāpono wīi, wītoto inekarama Kanja kurerēn ahtao, Irēnpēpēe amerarē wīi ahkehpē ēenekarē, kurerēn nehtan. Sehken epī imi kurerēn ahtao, irēmao ipēri ēenekarē, kurerēn nehtan.
- 17 Ma orehpi epī aporopa nai Isereujanaton. Irēme orehpi epī imoitī ipērikahpēke Kanja, ēmēinjamoro tiwērēn orehpi epīkepa ekihthome iija

ipëntakanme. Irënpöpëe kure ëripotëne eekuke orehpi imihpëerë ëeperutatokonme.

18 Irëme ëiwaehkaewa ehtë ëmëinjamo, ipërikahtëtonme. Tiwarë ehtë seröpë. Ipëri itunumehkasan nai imi, këpëewa nai ipëri imi intunuhtëewa.

19 Serë apo marë kaewa ehtë, "Namoro tïpërikae Kanja, ainja apëhtome tïpërinme," kaewa.

20 Aerë irë, wapononpëton tïpërikae Kanja tïjomi eponata iweihpëkonke. Ipëntakanme ëekïhtëne, Kan epona ëwehtohkonke. Irëme narike ehtë ëwëiwaehkatohkonpë.

21 Wapo orehpi ipëri imi ëisaponoro inpïnmaewa ahtao Kan, tëponata iweikonke. Irëmao ëmëinjamoro tïwërën epïpëenonpë epïnmaewane marë nehtan ëweiwaehkakonmahtao.

22 Ma irëme Kanja ijahpëntëto epëkëne ipunëhtëkë, kutune rïto marë iija. Kutune ekaramane anotahpëtomoja. Këpëewa ëmëinjamo ëjahpëntëti mëe eponankërë ëweikonke. Irë apota ëmëinjamo ahtao epërikatahki marë.

23 Isereujanaton Kan eponata iwehtoponpëkonpëepa iwepanamatuwëne, irëmao namoro ekïhtanpa, ëisaporo epïrïnpërë iweike. Rïtonme nai Kan.

24 Tïwërën orehpi epïpëenonpëme ëmëinjamo, mërëme ëenekarëta ëekïhtëne Kan kurano orehpi epïpë. Irëme ëenekarën epï ekïhto iija inekïkiseme nai ijaponorome iweike.

25 Ma jakëmihtomo seröpë pëerata ëweikoe wae iponohpïniinpöpë, ëiwaehkaewa ëwehtohkonme. Isereujana imoitïhpëton akïmikapone pitë Kan, Sentajanatomohtaon inekantëhpëton tëpona iwehtohkonponarën.

26 Irëmaorë amerarë Isereujanaton nëipïnmatan. Serë apo nai imenuhtëhpë: "Kïpmanekon nehtan Sajanpëe. Wëinjeken irïpï rïtan Jeikopi epamïhpëtonpëepa.

27 Irë apo nehtan jinehtë ipëkëne. Irïpïhpëkon emarihtao wïja, ipëenepa," katoponpë iija.

28 Ma meinjarë tëkaporen ekajanme Këraisupë, Kanseta nai Isereujanaton, Sentajanapë Kan iweihpëke. Mërëme penarë tïnekantëhpëtonme iweike, namorosenkërë nai Kan, katoponpëtaerë iija kijahpëkon Aparahkantomoja.

29 Tïnekaramahpëton iijane inapësewapa nai Kan. Tïnekantëhpëton marë inontaewarën nai.

30 Ma wapo ëmëinjamo marë Kan jomi inmoijewa mehtëne, mërëme meinjarë ëjahpëntëti Kan, tïjomi inmoijewa Isereujanaton iweihpëkonke.

31 Sehken namoro Kan jomi inmoijewato nai. Irëme Kanja ëjahpëntëhpëkonke ëjaporonepa Isereujanaton Kan nijahpëntëtan marë

- 32 Amerarënoru imihpë apo kanja tirëe, inmoijewa iweihpëkonke. Irë apo tirëe iija,
- 33 Pëe tëerekonmae Mëepë: Antinao nai Kanja ijahpëntëto, Sehken nai ijun, inpunëpi marë. Mëe iniri erahtëtohpöra nai kiiijane.
- 34 Akï nai Kitamukon inpunëpi iwarëne? Mëe eemahton iwaatohpöra marë nai kiiijane. Akï Mëe iwanmanenpë
- 35 Akirën Kan einjawanenpë? irepentëtomepa iijane? Owa waken nai
- 36 Amerarënoru Kanpëerë nai. Amerarënoru nai ëtiikaewa Kanjanme. Amerarënoru marë Kan ijanorome. Irëme taanerën Mëe eresaramapotë. Amen.

Roman 12

- 1 Ma irëjanme jakëmihtomo, kutuma serë apo ëweikoe wae. Kure monome ëjahpëntëhpëkonke Kanja, ëpunkon ipmkatë aenemenkerë ahtao, ekaramatome ëëjane Kanja, ijanorome iwehtome. Irë apo ahtao kure Kan mipëetomatahki. Irë kure marë nehtan iija.
- 2 Serëponton iwehto aponkerëta ëwehtohkon tiritë. Kainanmehkasan tiritë ëwëhpunëhtohkon. Irëmao Kan inehtë ëwaarëne nehtan. Ati nai kure Kanja, sasame tiripotome marë.
- 3 Ma Kanja jiahpëntëhpëke serë apo kase wae ëwaararëne. Tiwaarë ehtë ëwehtohkonpë, ëtasemaewa marë. Eïwaehkaewahkasan ëipunëhtë. Kan inekaramahpë epona wehtohkerëken ëwaararëne ëikuhtuntëtë.
- 4 Kipunkon iwehto aporopa serë. Tëinken nai kipunkon kiwararëne, mërëme itipihon iijeta nai. Eisapota marë nai mirikon wararë.
- 5 Sehken kimëinjamo Këraisu awënme, tëinken kitati Këraisu ipunme. Irëme itipirën pisi wararë ëitipirënme nai.
- 6 Tiwërekenmene inekarama kiwararëne, Kanhkatë. Tija ijahpëntëtoponpëtaerë inekarama kiiijane. Irëme ipononeme ëmëinjamo ahtao, irëmao wïtototomoja iponohtë Kan epona ëwehtohkontaerë.
- 7 Apotomaneme ahtao irëmao kure wïtototon apotomatë. Iwanmaneme ahtao, irëmao kure wïtototon iwanmatë.
- 8 Ihtarënmaneme ahtao, irëmao kure wïtototon ihtarënmatë. Ekaramaneme ahtao, irëmao monome ekaramatë ijahpënmïntomoja. Akenatëneme ahtao, irëmao pëerata wïtototon akenahtëtë. Ipinunneme ahtao, irëmao sasame wïtototon ipmuntë.
- 9 Ma wïtotosan ahkenta ehtë. Iripisetaikerën marë ehtë. Kurano ënirikon inontaewa ehtë.

- 10 Ëija ëse ëweikonke ëeponanmatë, ëenekarë Kan munkëme kiweikonke. Amerarënoru ëeresaramapotë, ëpëkërekenta.
- 11 Oninpëkenpë eretaewa ehtë ëinrikonpë. Aawëne ëhtarënmatohkon tmometa tiripotë. Ëewakinmerën Kitamukon ipëetomatë.
- 12 Tinimëhkenme ëweikonke ëewakinme ehtë. Enepitaewa marë ehtë ëjakëreukonpë. Kanja ëwëturutohkon inawikaewa ehtë.
- 13 Kan munkë ijahpëminton ijahpëntëneme ehtë. Ëpakorokontao wïtototon amohtëtë einjawatome ëëjane.
- 14 Ma kurerënpa tiritë ëjaremanenpëkon, ëepanïsewarën ehtë ipëkëne.
- 15 Sasame ehtë sasamanton akërë. Tiwësenaenton akërë marë ësenatë.
- 16 Ëiwaehkaewa ehtë, amerarëhkanan ëisaporo ëenetë. Junme ëtiripmton marë, kure epona ehtë. Ëwanmakoetahta ehtë.
- 17 Ma wiripëmepa inirëewane ehtë wïtototon. Serëpë tiwarë ehtë, kure ëinrikonrëken enepotë amerarënoru inenenme.
- 18 Tiritohpore ëëjane ahtao, irëmao onken tiripotë amerarënoroton ëpëkëne.
- 19 Jakohtëtomo ëepanïsewarën ehtë iripimantonpë, namonpë Kan nirepentëtan tiikarauke. Serë apo imenuhtëhpë, "Wirë ëëjomanekon, wirë kipanihtae," katoponpë Kitamukomoja.
- 20 Irë apota kehtëne, "Ëjatokonta ëinjenë ahtao ewehtëmo, tijokïse ahtao marë, ijohpatëmo. Irë apo ahtao mipïimapotahki."
- 21 Ma iripirïja ëemapoewa ehtë. Kurano rïtohkehkanan iripï ematë.

Roman 13

- 1 Ma tikurunkenme nai nono entuton. Irëme namoro kimoitëne kiwararëne. Waken nai tikurunkenton wararë Kan iniripopin. Irëme nono wararë entuton Kan iniripohpëme nai.
- 2 Irëme akïhpe nono entuton ikutunkehkaneme ahtao, Kan iniripohpë ikutunkehkaneme marë nai. Namo aponton tërihtohkon epohtan.
- 3 Kurano rïneton nariketa nai nono entutonpë. Këpëewa nai iripï rïneton. Irëme nariketa ëweikoe manati nono entutonpë? Irëme kure ehtë, irëmao kure marëpa ërihtahki.
- 4 Kan ipëetonme nai namoro, kure ërihtohkonme. Këpëewa nai wiripëme ëweikonmahtao. Irëmaohkanan narike ehtë. Ipaato tiirekon inarëewa nai. Kan ipëetohton namoro iripï iniripëe eejomatome, iripï rïneton eriniikatome marë ijane.

⁵ Irëjanme namoro imoitëkë, ëerihtokon inapësewa ëwehtokonjanmerëkenta, ëpiimaponekon marë onken iwehtome awëne.

⁶ Ma irëjanme marë kirepentëti karahkurike (helasting / ranti moni), nono entutomoja. Namoro Kan ipëetonme iweikonke. Irë apo namoro Kan ipëetoman, wïtototon enetohke.

⁷ Ijanorokon irepentëtë iwararënorolja ranti moni. (helasting) ëweinje ahtao, irëmao lanti moni irepentëtëhpa. Ruwani irepentëtë karahkurike Ruwani entuja. Tikurunkenton irepentëtë ino ëwehtohke, tiwëeresaramaenton irepentëtë ëwëeresaramatohke marë.

⁸ Ma "Jirepentëewa nai mëe," kapoewarën ehtë ëpëkëne wïtototomoja. Wïtototomose ëwehtokomorëken tiritë. Irë ikesewa nai taanërën. Irëme wïtototomose ehtëkërën, irë aporëken akamato imoitohpë onken mïripoti.

⁹ Serë apo nai akamato, "Ësotontëewa ehtë, wïtoto wainirëewa marë ehtë, aminësewa ehtë, ëewamaewa ehtë," kato. Itipirënton marë. Irë aponton iwaen. "Ëmoitise ehtë, ëse ëwehtokon aporopa," kato.

¹⁰ Ma wïtototomose ahtao wïtoto irëmao timoitï inihkërënmaewa nehtan. Irëme irë aponke akamato imoitohpë onken mïripoti.

¹¹ Ma serëmaon iwehtohpë ipunëhtë. Ëwënikihpëkon-pëepa ëenpakatohkon nai meinjarë. Kanunnëhtokon maatah-ken nai meinjarë, Jesu apëhtoponpëmaon apota ëëjane.

¹² Ewarun wëtihkato ipohhtë nai meinjarë, awainatohkasan nai maatahken. Irëme ewarunuhtaon iniri wëinjeken kitirihhtëne. Awain inopokehkasan kepoontëtëne.

¹³ Kure kiwëtarëtohkon kitirihhtëne, awain iwëtarëto aporopa. Enmesewa kehtëne, kiwatoponpëkonmao kinirihpëkon inirëewapa kenehtëne, ëinemaewa marë. Esotontëewa kehtëne, waamapotonmeta marë, iniripopinmeta marë. Ëtë-ëtëusewa kehtëne, ëimoihkaewa marë.

¹⁴ Serëhkasan nai kure. Kitamukon Jesu Këraisu ikaarihtaorën kehtëne, kiwepoontëtohkon aporopa. Kïpunkon rïpi injanopi imoitohpë kïijane ëenutanisewapa kehtëne.

Roman 14

¹ Ma arerenna Kan epona iweihpë epona ehtë. "Wiripëme mëe," kaewarën ehtë ipëkëne. Inpunëpikon tiwëreken, mërëme irasarënta irë. Serë apo nai ikuhtuntëto.

² Tiwërenoroton nai kaarime Kan epona, irëme amerarë tënëen kure iija. Këpëewa nai tiwërenoro arereminton, tēnasemirëken enajanto.

- 3 Irëme tēnēen ēnēneton tīnenepekene tīriseta wae, tēnasen enanetomoja. Sehken wae tēnasen enaneton ekapokehkaseta marē, tēnēen ēnēnetomoja. Mēe nai kure Kanja.
- 4 Akī ēmēinjamo tīwērēnoro ipēetohton iwehto ikuhtuntēne? Owarēnken. Enturēhkasen nai, "Wirīpēme nai mēe," kaneme ipē "Kure nai mēe," kaneme marē. Sekenkērē kure nehtan mēe, irē apo rmeme nai Kitamukon.
- 5 Ma tīwērēnorotomoja weitomohtaon irasarēnme nai iija. Kēpēewa tīwērēnorothon ēisaporo weiton enen. Irēme iwararēne kure ipunēpise wae iijane iwēhpunēhtokontao.
- 6 Irasarēnme ihtao wei eneneton, kure nenento Kitamukonjanoro irē. Tēnēen ēnēneton nēnēn sasame. Kan inekaramahpēme iweike iijane. Napohpa nkan marēto. Tēnēen inēnēpīnton inēnēewa nai, Kitamukonjanme. Napohpa nkan marēto mēesan Kanja.
- 7 Kījanororēkenta nai aeneme kiwehtohkon, sehken wakiwehtohkon marē.
- 8 Aeneme kiweikonmahtao Kitamukonjanme ijanorome nai irē. Sehken wakiweikonmahtao, Kitamukonjanme ijanorome marē nai irē. Irēme aeneme kiweikonmahtao, wakiweikonmahtao marē, Kitamukon ijanorome kitati.
- 9 Ma, irērejanme Kēraisu wateese, tēntae marēpa watiweihpēe, aeneton itamukonme iwehtome. Sehken waiweihpēton itamume marē iwehtome.
- 10 Irēme ēmēinjamoro atītome, "Wirīpēme manan," mīkati aakēmikomorēneja. Atītome ēnenepekeneto meneti aakēmikomoron? Amerarē kīmēinjamo pīre kehtahki Kēraisuja kīrepentētohton apēipo.
- 11 Serē apo nai imenuhtēhpē: "Waehpīnīrēn Wī. Irēme amerarēnoro tīwerennaponato nejukatan jēnpata rasaporo. Amerarēnoro marē nēiponohntan tīnorekonke, 'Tamorēn ēmē,'" katanto ēwē, katoponpē Kitamukomoja.
- 12 Irēme kiwararēne kekuhtuntēpotahki Kanja.
- 13 Ma irējanme, "Wirīpēme ēmē," kaewarēn ehtēkē ēija. Serē apohkasan ehtēkē. Ēwararēne epunēhtē ēipē, Kan munkē inirotēkapoewa ēwehtohkonme. Oninpēkenpē inaruhkapoewarēn ēwehtohkonme. Irē apo ehtarēnmatēkē.
- 14 Serē jīwarē irē Jesu Kēraisu awē jīweike. Amerarē ērepa wītoto inihkērēnmaewane nai. Mērēme tīwērēnoroja wirīpēme tīrito ekanīpīrihtao ērepaja. Irēmao nērēnpēja tikuijen apo nehtan iija.
- 15 Aakēmikon itīhkaporihtao ēwēwehtohkonke, irēmao aakēmikomoseta .mejati. Irēme aakēmikon inihkērēnmapoewa ehtē ēerepakomose ēwehtohkonke. Kēraisu wateese ipēerē.
- 16 Ēmrīkon wirīpēmēta ahtao, mērēme tīwērēnoro nenen wirīpēman ahken, irēmao enaerē inirēewa ehtē.

- 17 Ĕrepake kiwēewehtohkon, tēnisen emhto marē kiijane, Kan iwemoitimatometā nai. Serē aponpēhkasān nai, Irīpīmīn Amore imrī Kan iwemoitimatome. Witototon tīpatoropa tīrīpotohkonme nai kiijane. Onken tīrīpotohkonme marē nai. Sasame tīrīpotome marē kiijane.
- 18 Irēme irē aponkehkasān Kēraisu ipēetomarīhtao ēējane, sasame mīrīpoti Kan, wītoto marē sasame nehtān ēpēkēne.
- 19 Ma irējanme amerarē kiwehtohkonke wītototon onken rīpotohkasān eponarēn kehtēne, ēija kiwētārimikatohkon marē.
- 20 Kan inīrī inihkērēnmapoewa ehtē ēerepakonke. Amerarē wītototon erepa kure nai. Mērēme erepakonke wītoto irīpīmaporīhtao ēējane, irēmao wīrīpēme nai.
- 21 Aakēmikon ihkērēnmarīhtao ēējane otīkon ēnēhtohke kureta nai, tēnisen enīhtohke, ēnīrīkon rītohke marē. Irēmao irē apontōnpē ētakamatē. Irē apo kure nai.
- 22 Ma ekehpe nai ēnpunēpīkon serētōnpē, irērē iponohētē Kanjarēken. Amerarē ēerepakonke ēwēewetīkonmahtao onkenerēken ēpīimaponekon ahtao, kure nai.
- 23 Mērēme tīwērēnoroton 2me iwēhpunēhtohkon ahtao, irēmao namoro nerīpīman tīwēewetīkonmahtao. Kan jomi inekānīhpekene iweike. Atīhpe nai ēnīrīkonme Kan eponata ēmēinjamo ahtao, irēmao merīpīmati.

Roman 15

- 1 Ma kaarime Kan epona ahtao kīmēinjamo, irēme areremīnton kikaarihtētēne. Ĕtasemaewa kehtēne.
- 2 Kīmoitīhkomohkasān kure sasame kītīrītēne.
- 3 Kēraisu marē ētasemaewa iweihpēke. Serē apo imenuhtēhpē. "Wītototomoja ēnupimatōponpē weponne," katōponpē iija.
- 4 Ma amerarē pena imenuhtēhpētōn kīwanmatohkonme nai, enepitaewa kiwehtohkonme, sasame kīrīpotohkonme marē, kīninmēkukon inmēhtome kiijane.
- 5 Ma enepitaewa ēwehtohkon ekaramane Kan, sasame ērīponekon marē. Irēme ēenekarē ēwēhpunēhtohkon rīne Amore, ekaramase marē wae Kanja ēējane, Kēraisu iwehto aporopa ēwehtohkon rīto, epona ēweikonmahtao.
- 6 Irē apo nai, Kītārukōn Jesu Kēraisu Ipapa eresaramapoto ēējane, ēenekarē ēwēhpunēhtohkon rītohke, ēenekarē ējomikon rītohke marē.
- 7 Ma ēija ētakoronmatē, Kēraisu kēponane iwehto aporopa. Irē apo ēweikoe wae Kan eresaramatome ēējane.

- 8 Serë apo wïkæ eëjane, Jujanaton ipëetonme tiwëtirëe Këraisu, pena Kanja katoponpë itïkatome, aerë iwehtome marë kijahpëkontokomoja.
- 9 Kan eresaramatome Sentajanatomoja marë, ijahpëntëhpëkonke iija. Serë apo nai imenuhtëhpë: "Irëjanme, 'Kurerën nai Kan,' wïkatae Sentajanatomohtao. Kure jiwānpainjæ, Kan ekapë," katoponpë iija.
- 10 Serë apo marë, "Ëewakīnmerën ehtë emëinjamo Sentajanatomo. Jujanaton Kan ijanoroton akërë," katoponpë iija.
- 11 Serë aponkërë marë nai, "'Kurerën nai Kitamukon,' katë amerarë emëinjamoro Sentajanatomo. 'Iwanpanto ikuhtëkë,' amerarë emëinjamoro wïtototomo," katoponpë iija.
- 12 Ma serë apo marë Aisejaja katoponpë, "Jesi imitmpëpa nahtan. Nërë wïtototon wararë entumerën nehtan. Sentajanaton ininmëkukonme marë nehtan," katoponpë iija.
- 13 Ma wïtotoja inmëhto ipitëneme nai Kan. Irëme tannëseken ërikoe wæe iija, sasame wehtohke, onken wehtohke marë. Mëe epona ëwehtokonke. Irë apo ëweikonmahtao kure ininmëhpīnmeta mehtahki, Irīpīmm Amore ikaarījanme.
- 14 Ma jakëmihtomo serë nai jīwarëihta. Kure wïtoto rītohke tannëseken ëwehtohkon jīwarë. Iwanmahpëme marë emëinjamo, irëme ëija ewanmatë wanmatonme ëweikonke.
- 15 Irëme nariketa serë wimenuhtë eëjane, oninpëken rītohpë. Irëpëhpa kënutanīhpoti, kure Kanja jījahpëntëhpëke.
- 16 Tipëetome jīrīne Jesu Këraisu Sentajanatonpë. Irëme Kan entume wæe tēkaporen eka Kanpë, iponohtome wīja iijane. Irë apo Sentajanaton rītome wīja jīnekaramanme, Kan ijanorome. Sasame marë Kan iwehtome jīnekaramahpëpë, Irīpīmīn Amorerīja irīpīmīnme tīrīhpëke.
- 17 Ma irëme Jesu Këraisupë tēewakīnpanëjæ Kan ipëetomarīhtao wīja.
- 18 Tiwërënoroton inīrīhpëpë inponosewa wæe. Këraisu inīrīpohpërëken wiponojæ eëjane Sentajanatomoja Kanjomi imoipotome wīja jīnīrīhpëke, jīnponopīhpëke marë.
- 19 Ëerekonmapoton tēnenta, tīrēenta marë Irīpīmīn Amore ikaarīke. Irëjanme Jerusaren patapëe, Irīrika pataponarën tēkaporen eka wiponone Këraisupë.
- 20 Penarë jīnehtëhpë serë, tēkaporen eka Këraisupë iponopīse weine, Këraisu eka inetapīntomoja. Tiwërënorō inīrīhpë apëi juwë tīrīseta wæe, apëimīn juwërëken tīrīse wæe.
- 21 Serë apo nai imenuhtëhpë: "Mëepë iponopīnīnpë nenetanto. Mëepë tīnetapīnīnpëton marë netatanto," katoponpë iija.
- 22 Irëjanme wei wararë jarujahken eëjane jītëtohpë.

- 23 Mërëme meinjarë waken nai jiniri serë nonopo orokome jiwehto. Penarë marë jitësere weine ëëjane ëenetohkonme.
- 24 Irëme serëjinehtë nai, ërësewane wehtae Sipanjë inonopona jitërihtao. Irëmao akoronmase wae ëëjane, wapo ëhtaone jiwehtuwë.
- 25 Mërëme meinjarë witeehpitëpa Jerusaren pataponapa. Irëpo pitë Kan ijanoroton ipëetomase wae.
- 26 Sasame kinei Maseroni inonoponton karahkuri ekaramatohke ijahpëmmtomoja Kan ijanorotomohtao Jerusarenpo. Sehken Akeja inonoponton, sasame marë tikarahkurikon ekaramane.
- 27 Kure iijane inekaramakon, tiweinjanke iweikonke. Amoremanke kure Jujanaton ritoponpë Kanja, Sentajanatomoja tēpēse ipēene. Irëme Sentajana inapëihpëton marë ekaramato Jujanatomoja ipëntakanme kure nai.
- 28 Irëme inekaramakon arëtuwë pitë wija iijane, kure mirihpëkon ipaatota enetuwë wija marë. Irëmao wihtae Sipanjë inonopona. Irëmao ëpatapona wihtae jitërihtao.
- 29 Serë jiwarë, ëëjane jitërihtao tannëseken kurerën Këraisu inirihpëme wihtae ëëjane
- 30 Ma jakëmihtomo, Kitamukon Jesu Këraisujanme, Iripimm Amore kijene iweihpëke marë, serë apo kase wae ëëjane, kure kokoronmatë Kanja ëwëturutohkonke jipë.
- 31 Serë apo, "Pihko Pao ipinmakë, ëjomi inetapekatohtonpëe, Jurija inonoponton. Kure iniri iwehtome marë irëpo, Kan ijanorotomoja," katë Kanja jipë.
- 32 Irë apo ahtao Kan inehtëhpëtaerë, sasamepa wihtae ëëjane. Akërëne marë jiweimahtao kekaarihtëtahki ëija.
- 33 Ma naka, Onken wehto entu Kan, aakërëne nehtan. Amen.

Roman 16

- 1 Ma kiwërikon Pihpi, serë jinmenuhtë arëne mēe. Senkërija patapon Kan pakorohton ipëetorën mēe.
- 2 Kitamukonjanme kure mēe tiritë, Kan ijanoro inawikapinton rito aporopa ëëjane. Atihpe nai waken iweinje, irë ekaramatë iija. Iijeta wītoton ijahpëntēnenpë mēe, wī marë jijahpëntēnenpë.
- 3 Ma Përisiraton ewaimatë, Akuira marë. Jakoronmpëton namoro Këraisu Jesujanme.

- 4 Aeneme tiwehtohkon ipinätahto kinei wijanme. Wiräkenta wae napohpa kaneme ipëkëne. Amerarë Kan pakoroton Sentajanatomohtaon, napohpa nkan marëto ipëkëne.
- 5 Ma Kan pakorohtaonton marë ewaraimatë ipakorohtao iwëmomihpëton. Jinpïnu marë ewaraimatë Epeinetë, wapo Këraisu apëinenpë mëe Eisë inonopo.
- 6 Ma Meeri marë ewaraimatë, kaarime orokoman mëe ëpëkëne.
- 7 Anronikësë ewaraimatë, Juniasë marë, jikuhturën namoro. Jakërë apurutohtaononpëton. Tëkarenme nai namoro Jesu inennokihpëtomohtao, Jiwaponkërë Këraisu apëinenpëton.
- 8 Anpijatë marëmo ewaraimatë, Kitamukonjanme jinpïnu mëe.
- 9 Urepanësë marëmo ewaraimatë, Kan ipëeto marë mëe kokoronkon. Jinpïnu Sëtasi marëmo ewaraimatë.
- 10 Apëresë marëmo ewaraimatë. Kutuuma Kanja tükuse mëe, mërëme inawikaewa kinei. Aretopurë pakorohtaonton marëmo ewaraimatë.
- 11 Erorijan marëmo ewaraimatë, jikuhturën mëe. Nasesi pakorohtaonton marëmo ewaraimatë, Kitamukon awën namoro.
- 12 Tëraipainja ewaraimatë, Taiposa marë. Kaarime Kitamukon ipëetomane namoro nosanton. Jiwëri Peresi marë ewaraimase wae ëëjane, jinpïnu mëe. Kaarime orokoman Kitamukonjanme.
- 13 Ruhpë marëmo ewaraimatë. Kitamukon inekantëhpë mëe. Imama marë ewaraimatë, manko aporopa mëe wïja.
- 14 Asinkëritë marëmo ewaraimatë, Paikon marë, Eremasi marë, Patopasë marë. Eremesi marëmo ewaraimatë. Ihtaonkon marëmo ewaraimatë këkëmikontokon namoro.
- 15 Pirorokose marëmo ewaraimatë, Jurijë, Nereusë, iwërirën marë, Arenpija marë. Amerarë Kan ijanoroton marëmo ewaraimatë ihtaonkon.
- 16 Ëija ewaraimatë ëwëtaokïntohkonke. Amerarë Kan pakorohton serëpo ëewaraimati.
- 17 Ma jakërnihotomo, tiwarë ëweikoe wae Kan munkëton tiwëtajakaentonpë. Kure ëwehtohkon aruhkanetonpë marë, wapo ëwanmatoponpëkontaerëta teesentonpëe maarë ehtëkë .namoropëe.
- 18 Kitamukon Këraisu inpëetomaewa namoro, tiinjanopïkomorëken ipëetoman. Kurano jomi aponke, "Kurano ëmë," katohkere marë, irë apo pëerakatoton entahkan namoro.

- 19 Amerarënorō kīneta, Kan jomi imoito ëjane. Irëme wae tannëseken sasame jiwehtohke ëpëkëne. Pëerata ëweikoe wae kurano rītohpë. Pëerahkasan ehtë iripi rītohpë.
- 20 Ma onken wehto entu Kan, irëme akërera ahtao Setën erekapotan Mëe, ëhpukonke. Kitamukon Jesuja ëjahpëntëkoe wae.
- 21 Ma Timoti jakërë orokoman, ëewaraimati, sehken Rusija, Jeisën marë, Sosipatë marë, jikuhturën namoro.
- 22 Ma wirë Tetijësë ëewaraimakoe wae Kitamukonjanme. Serë panpira imenuhtënenpë wī.
- 23 Ma serëpon jenturën Kaijësë, ëewaraimati. Kan pakoro ipakoro awë iwëmomihpëton marë. Erasëtë marë ëewaraimati, pata eneneton (ikarahkuri enene) orokoman-ton ipasi mëe. Këkëmikon Kiwatësë marë kewaraimati.
- 24 Kitamukon Jesu Këraisuja ëjahpëntëkoe wae.
- 25 Ma Kan nai aarimikanekonme, tëkaporen eka jinponopihpëke ëëjane. Jesu Këraisupë marë iponopihpëke wija. Penarë Kan inponohpmme teese irë,
- 26 mërëme serëmao tonankae iija tijomi ipononenpëtomoja inmenuhtëhpëke. Waehpīn Kan inehtëhpëtaerë irë, amerarë wītoton Mëe epona iwehtohkonme, ijomi imoitome marë iijane.
- 27 Kanrëken nai junme. Nërë eresaramatë taanërën Jesu Këraisuke. Amen.

1 Korentijana

1 Korentijana 1

- 1 Ma wiirë Pao tinnenokinme, Jesu Këraisu inamohtëhpë wī, Kan inehtëhpëtaerë. Sotensë marë nai ainja, kékëmikon nëerë.
- 2 Ma Kan pakoro emëinjamo, Korenti patapo. Kan inamohtëhpë tijanoronme, Jesu Këraisu awën. Amerarë emëinjamo marë Jesu Këraisu ekake amohtëhpëton. Amerarë emëinjamoro marë Kitamukomoja eturuke ainja aporopa.
- 3 Ma meinjarë eijene tiwehtohpëerë ejahpëntëkoe wae Kipapakon Kanja. Meeja marë wae onken eërikoe. Irë apo eërikoe wae, Kitamukon Jesu Këraisuja.
- 4 Napohpa kakesewa wae jineponanmarija epëkene, ejahpëntëhpëkonke iija, Jesu Këraisujanme.
- 5 Oonin-pëkenpë Mee kure eërijati amerarë ejomikon, ënpunëpikon wararë marë Këraisujanme.
- 6 Ainja inponopihpë eëjane Këraisupë, aerënme iwehto awaintao miripotëne epona ewehtohkonke.
- 7 Irëme eëjane Kan inekaramahpëton wararë, ehtaone nai, Kitamukon Jesu Këraisu iwëehtohpa inmëkuruhtao eëjane.
- 8 Nërë marë ekaariehtëtahi aapënatoh-konponarën, eekapokehkaewane iwehtome, Kitamukon Jesu Këraisu weipo.
- 9 Inawikaewa nai Kan. Nërë aamohtënenpëkon eijaken ewehtohkonme tinnuku maarë. Kitamukon Jesu Këraisu Nëerë.
- 10 Ma jakëmihtomo, Kitamukon Jesu Këraisu ekajanme ewehtarënmakoe wae. Amerarë ëse ehtë. Ipïnkahpë apo emoitikon inirëewa ehtë. Eënekaken ewëhpunëhtohkon tiritë, ënehtëkon marë tëinken tiritë.
- 11 Jakëmihtomo serë apo Kërowi ipakorohtaonton kinpono wija ewehtohkon. "Eipëntahto nëtënëtëijan," kïnkahto.
- 12 Serë apo mïkati, "Pao inwanmahpë ainja." Tiwërenoroton nkan, "Aporësi inwanmahpë ainja." Tiwërenoroton nkan, "Sihpësi inwanmahpë ainja." Tiwërenoroton nkan, "Këraisu inwanmahpë ainja," mïkati eija.
- 13 Ma tïntakaenme nai Këraisu? Owa. Pao tiwëtiwëe putuputurike epëerëne? Owa. Pao ekahtae mënmëntëne? Owa.
- 14 Napohpa wïkae Kanja, Kërisëpë, Kaijësë wenmën-nerëken. Ehtaone wïtototon enmëntoponpë apota wija.
- 15 Irëjanme nai "Pao ekajanme tënmeïnjae," katohpöra eëjane jipë.

- 16 Pëë, jenutapa, Tihpanë pakorohtaonton marë wenmënne. Ahtarëhpeto wenmënne tëërënkërë tahken nai jhtëinkapannepa.
- 17 Wītoto enmënnemeta jennone Këraisu. Tëkaporen ekarīpatomehkasan jennone. Jijomi wanke ipononenmeta jennone. Irë apo ahtao epupë Këraisu waiwehtoponpëmo ikaarimīn apo wīripoi.
- 18 Ma epupo Këraisu waiwehtoponpë iponohto, kahpëmerënehken nai tërisentomoja. Këpëewa kitati iwëipīnmahpëme. Kīkaarikonme nai irë, Kanpëenonpë.
- 19 Serë apo nai imenuhtëhpë: "Junmanonpëton ijun weriniikatae. Pëerata iweihpëton marë pëerapa wīripotae," katoponpë iija.
- 20 Ma anpo nai junmanton? Anpo nai enpaneton panpira iwarëto namoro? Anpo nai serëmaonton iwarëto? Anpo marë nai amerarë nonoponton iwarëto? Kahpëmerën nai serëponton ijun Kanja tīrëeta? Aha irë apo tīrëe iija.
- 21 Tijunkonke serëponton Kan iwehto inpunësewa teese. Irëme nai kahpërën ijomi iponohto aponke, tēpona iweihpëton anunnëhto kure Kanja.
- 22 Tīrëenta enese nai Jujanaton. Junme tīnpunëpīkon etase nai Kërikijanaton.
- 23 Këpëewa nai kīnponopīkon, Këraisu wëtoponpëpë irë. Irë nai Jujanaton iivotëkaneme. Kahpërën ahken marë nai Sentajanatomoja.
- 24 Irë apota nai Kan inamohtëhpëton, Jujanaton, Kërikijanaton marë. Namoroja Këraisu eka kiponojati Kan ikaarimē iweihpë eka. Kan ijunme marë iweihpë eka.
- 25 Kahpërën apo Kan ikaari iweike amerarë wītotoon kahpërën iwehto aporopa. Ikaarimīn apo marë Kan ikaari iweike amerarë wītotoon ikaarina iwehto aporopa.
- 26 Ma jakëmihtomo, ëwehtoponpëkonpë ipunëhtë. Tapiimeta mehtëne junmanme, serëponton ijunke. Tapiimeta mehtëne tikurunkenme. Tapiimeta marë tēkarenme mehtëne.
- 27 Pëeratonpëton wītotoomohaton, Kanja tēkantëe tījanorome, junmanton pīike tīripotome. Ikaarimīnton marë Kanja tēkantëe, kaariton pīike tīripotome.
- 28 Pijanonkërëton wītotoomohaton Kanja tēkantëe, tēnenpekatoton namoro, ehpinīnkërëton marë tēkantëe iija, mërëjanonkërëton wakenpa tīritome.
- 29 Ètasemaewa iwehtohkonme Kan enpatarasaporo.
- 30 Këraisu Jesu awë ëëritëne Kan. Irëme Kījunkonme nai Mëe, kīiranokonme marë, Kan iijanorome kīrīnekonme, kīrepentënekonme marë nai.
- 31 Irëme nai serë apo imenuhtëhpë, "Èeresaramaewa ehtë ëipë, Kanhkasan eresaramapotë," katoponpë iija.

1 Korentijana 2

- 1 Ma jakëmihtomo, ëëjane jitëtuwë, jijomi wanta wiponone ëëjane, kutuma ëiwarë jiwehtohketa marë kënpatëne Kan ijomi ëwarëne tiriipotome.
- 2 Tiwërenoropë ëenutanisewane weine, Jesu Këraisu ipëntakanme. Wewe patëtëmanpo tiwëhpë Nëërë.
- 3 Ikaarinna weine ëhtaone, narike marë weine, jewanë kërïkërïme kënei.
- 4 Irëmao jinponopihpë ëëjane junman ijomi apota kënei. Mërëme Amore inirihpëtaerë iweike, kaarime kënei.
- 5 Irë apo weine Kan eponarëken ëwehtohkonme, wītoto ijun eponata ëwehtohkonme, Kan ikaari eponahkasan ëwehtohkonme.
- 6 Mërëme junmerëken ainja nëturujae, Kanpë junme iweihpëtomoja. Serëmaonton ijun apota nai ainja ijun. Serëmaonton itamuhton ijun apota marë. Ipaato nai mëesan ijun.
- 7 Kan ijunkasan ainja niponojae, iponohpimnpë. Irë apo penankërë, wakatonpë esewankërë ahtao, kiwëeresaramatohkonme Kanja tëhtëe tijunke. Irë inponohpoewa pitë Kan teese, serëmaonponarën.
- 8 Serëmaonton itamuhton pëera teese Kan ijunpë. Iwarëne ahtao tiwëeresaramaen Itamu innëewatomo ei.
- 9 Serë apo nai imenuhtëhpë: "Ooninpëken tiriirihpëton wītoto inenepin, wītoto inetapin, wītoto inpunëhpin marë, Kanja tëkaramaenme tiijanorotomoja.
- 10 Mërëme, irë aponton ipunëhpone Kan kiiijane tomoreke. Amerarë irë aponton awaintao nai Amorerija. Anmakarë Kan iwehtohpë iwarë nai Amore.
- 11 Akï iwarë nai wītoto iwëhpunëhto? Owa. Amorerëken iwarë nai awë. Sehken nai Kan iwëhpunëhto, wītototon inpunësewa nai. Kan Amorerëken iwaarë nai iwëhpunëhto.
- 12 Wiripëpëeta Amore kitapëhti, Kanpëerëreken. Naaken Kan inekaramahpëton ipunëhpon Mëe kiiijane.
- 13 Irëtonpë ainja niponojae, wītoto ijun ijomiketa. Mërëme Amore inawënmahton kiwanmati amoremanke, Amore maarë ëenekaken kiwehtohkonme.
- 14 Wītoto epantorëken inapësewa nai serëpë iwanmato, Kan Amorepëenonpëme iweike. Kahpëmerënehken nai iijane. Inpunësewa marëto nai amoremanme iweike.
- 15 Këpëewa nai Kan epantohton, namoro iwaarë nai ooninpëkenpë, Amore awëne iweike. Këpëewa Amore awëntaton, namoro iwame nai iwehto.

16 Akī nai Kītamukon iwēhpunēhto iwarē? Owa. Akī nai Mēe iwanmaneme? Owa. Mērēme Amore kēwēne iweike, Kēraisu iwēhpunēhto kīwēhpunēhtohkonme nai.

1 Korentijana 3

1 Ma jakēmihtomo Amoremin apo kēneti, wītoto epanto aporēken, Kēraisutae enuhpmmkērē apo.

2 Susukerēken kijohpatēne, ootikonke ēewesewanne weine. Penarē ēwaene kinei ootikon, serēmao marē nai ēwaenenkērē ootikon.

3 Wītoto epanto aponkērē manati. Ēhtaone tīwēimoihkaenton ētēētēikehton ahtao. Irēmao manati wītoto epanto apo esewa? wītoto epanto apo marē manati ētarēewa? Aha irē aporo manati.

4 Ma serē apo karihtao ēējane: "Pao inwanmahpē wī. Aporēsi inwanmahpē wī," karihtao ēējane. Irēke manati wītoto epantomerēken ēenepoewa?

5 Akīhperē Aporēsi? Akīhperē Pao? Owa. Kan ipēetohtomorēken, Jesu apēhponenpērēken ēējane, kīwararēne Kītamukon inekaramahpētaerē.

6 Epī anmēnenpē wī, epī ahtahpē akupinenpē Aporēsi. Mērēme Kanhkasan epī anīhtaniikaponenpē.

7 Irēme nai ipaaton apo epī anmēnenpē. Sehken nai epī ahtahpē akupinenpē. Kanhkasan irasarēn, Nērēhkasas epī ahtaniikapone.

8 Epī anmēnenpē, epī ahtahpē akupinenpē, ēisaporo nai inehtēkon. Mērēmeto tīwararēne tīrepehkon apēhtan tīnīrīhpēkon ikuhtuntēhpētaerē.

9 Ētakērē tīwēekehkaenme nai ainja Kan maarē. Kan itupi emēinjamo, Kan ipakoro marē.

10 Ma mēinjarēn Kanja jijahpētēhpēke pakoroimē apēi wīrīne, junmerēn wīrīne. Tīwērēnoroton nīrījan jinpitēhpē ijuwē. Irēme ijuwē tīrīne wararē tīwarē iweikoe wae tīnīrīhpēkonpē.

11 Tīwērēnoroja apēi tīrītohorapa nai. Akīhpe nai tīrīsere? Owa. Jesu Kēraisurēken nai tīpakoro apēime.

12 Akīhpe jinpitēhpē apēi ijuwē nīrījan, koutuke, sohpuke, tīrepehken tēputonke, weweke, oike, ahpuruke marē.

13 Tīrīnenpēton mīrīhpēkon wararē nonankatan Kēraisu tīweimao. Irēmaorē mahtohke nimenekatan inīrīhpēkon. Iwararēnoro inīrīhpē imenekatan mahtoke, aerē inīrīhpēkon iwehto ipunēhtome.

14 Wītoto inīrīhpēton tēērēnkērē ahtao, irēmao nērē tīrepe apēhtan.

- 15 Këpëewa nai inirihpëton ijahtuwë, nërë irepetinna nehtan, inirihpë waken iweike. Mërëme tiniriken ahtao nërërëken nëipinmatan tipakoro ijaaturuhtao tiwëipinmaen aporopa.
- 16 Ma serëpë pëera manati, Kan pakoroimëme ëwehtohkonpë, Kan Amore iwepakorontëtopë aawëne?
- 17 Akihpe Kan pakoroimë ihkërënman, Nërë ihkërënmatan Kan. Ipakoroimë Kan iijanorome iweike. Nërë ipakoroimëme manati.
- 18 Ma ëikarë ëentahkaewa wītoto tiripotë. Akihpe nai junme tiweisere ëhtoane serëmaonton ijunke. Irëmao paponomepa iwëtirihuwë, irë enetuwë ëëjane irëmaohkasan ëwarëne nehtan junme wehto Kanpëen.
- 19 Serëmaonton ijun kahpëmerën Kan nenen. Serë apo nai imenuhtëhpë, "Junmantan tijunkonerëken nëtamërënpon," katoponpë iija.
- 20 Serë apo marë nai imenuhtëhpë., "Kan iwarë nai junmantan inpunëpi. Kahpëmerën nai iija," katoponpë iija.
- 21 Irëjanme ëeresaramaewa ehtë ëwanmanenpëkontokonpë. Ohkinpëmeken nai ëëjanorokon, ooninpëmeken marë.
- 22 Irëme ëëjanorokonme nai Pao, Aporësi, Sihpësi, nna. Serë nonopo nai aeneme wehto, wawehto marë. Serëmaonokenton, ëwënoton, amerarë irëton nai ëëjanorokonme.
- 23 Ma Këraisu iijanoro ëmëinjamo. Irëme nai Këraisu Kan iijanorome.

1 Korentijana 4

- 1 Ma irë apo Këraisu ipëetomerëken ainja iwehto ipunëhtë. Iponohpininpë Kan ekapë aajakaneme nai ainja.
- 2 Serë apo nai, awikanetahtomorëken aajakaneme tiwehpore, tëntuke iweikonke.
- 3 Irëme awikato wija iwarihtao ëëjane, eponata wae. Wītoto ikuhtuntëtohtaerë jinawika eponata wae. Ëikarë jiwekuhtuntëto marë eponata wae.
- 4 Ëipë inpunësewa jiweike jawë. Mërëme tipatoropa ëtirëewa wae, Tamohkasan jinawika onankatan.
- 5 Irëme Kitamukon iwëehtohpa esewankërë ahtao, wītoton iwehto inonankaewa ehtë. Nërëhkasan, amerarë ewarunuhtao inirihpëkon onankatanpa iweipotohke, aerë mirihpëkon iwehto ipunëhpotan, iwëhpunëhtohkontao inponohpininpëkon marë. Irëmao wītoto wararënorero eresaramapotan Kan.

- 6 Ma jakëmihtomo, serë apo wimenuhtëe ëëjane, ënakukukonme ainja iwehtome, wïirë Aporësi nna. Ëwanmanekon inasemapoewa ëwehtohkonme ëipë. Imenuhtëhpëtaerëreken eresaramatë iwaeta.
- 7 Akï tiwëreken ëëriinenpëkon? Owa. Ati nai ëëhtaoneta ënapëhpïnipëkonme? Owa. Irëme ënapëihpëkonmerëken iweike, atitome mëiwaehkati, inapëhpïninkërë apo?
- 8 Ma tannësekenere manati ëmënparëkonke. Witoto itamu irasarën aporo mëtiritënëre, ainja waken ahtao. Aerë witoto itamunme ëwehtohkon kurere wïja, ainja marë nai witoto itamunme tiweisere ëjaporone.
- 9 Serë apo wekanijae wï, Kanja tirëe ainja tinennokinme irasarënmeta, watirëenme marë ainja iwehtome. Amerarënoru inenenme, ensuton inenenme, wïtototon inenenme marë.
- 10 Kahpëmerënnëhken nai ainja Këraisujanme. Këpëewa manati junme, Këraisutao. Ikaarimïn ainja, këpëewa manati kaarime. Tëresaramaenme ëmëinjamo, këpëewa nai ainja wïtoto inenepe.
- 11 Serë juruponarën ëinjenë teesen ainja, tïnaepainjen ainja, tiwësapëkëmaen ainja, ipïnunpm ainja, ipakorontëpopm marë ainja.
- 12 Kaarime orokoman ainja. Ainja inupimanenpë, kure ainja nïrijae. Ainja aamekanmarïhtao, iikarauwaewa nai ainja.
- 13 Ainja ekapokehkanenpë, ipïnerëken nai ainja. Pata ahpuru apo nai ainja wïtotoja. Tikuijeto ainja enen serë juruponarën.
- 14 Ma serë wimenuhtëe ëëjane pïike ëëripotohkonmeta, tiwaarë ëëripotohkonmehkasan, jimunkëme ëweikonke, jinpmume.
- 15 10 tausenme tahken nai Këraisupë ëwanmanen-pëkontokon. Mërëme tëinkenerëken nai papakon. Wïhkasan ëenuruikaponenpëkon Jesu Këraisutae, tëkaporen iponohtohke wïja.
- 16 Irëme serë apo wïkae ëëjaneihata, wï kakuhtë.
- 17 Irëjanme marë Timoti wennone ëëjane. Jinmuku nëerë, jinpïnu. Titamu inawïkapïn mëe. Iwanmatoponpëke wïja Këraisupë, ëenuhtanipohtahki mëe. Irë apo wenpae amerarë Kan pakorohton wararë.
- 18 Ma tewaehkaen nai ëhtaone, namo ëëjanepa tëpm apo jïrijan.
- 19 Mërëme sameken wïhtae ëëjanepa, Kïtamukomoja kure ahtao. Irëmaopa tewaehkaenton ijomirëken etaseta wehtae, ikaari enesehkasan wehtae.
- 20 Omirëkenta nai Kan iwemoitïmato, ikaarihtao marë nai.
- 21 Irëme aano apo manati jitëse ëhtakane, tëtike? Owa, kure jatome jiwehtohke? Owa, sasame jiwehtohke marë? Ëmëinj amohkatë.

1 Korentijana 5

- 1 Ma serë apo weta, tapïimanton inponopïnme, "Ëhsaremakehton nai irëpo" ëhtaone, namoro iwësaremato wïtototon iwame nai. Namoro nai kutuma wïripëme. Tïpapa ipï tëntuntënekon ijareman" kato weta ëpëkëne.
- 2 Mëiwaehkati marë, ëmume ëwehtohkonke manati tannësekenta. Irïpïman inennosewa marë manati ëïjaken ëwehtohkonpëe.
- 3 Ëhtaoneta wae, mërëme jiwëhpunëhtohke aakërëne wae. Irëme nërë inïri rïpï wonankae, ëhtaone jiwehto aporopa.
- 4 Ëija ëwëmomïkonmahtao, Kitamukon Jesu Këraisu ekake, ikaarike marë, irëmao aakërëne wehtae jamoreke.
- 5 Nërënpë ekaramatë Setënja, ipun eriniïkatome, aamorehpë ipïnmatome Kitamukon Jesu iweipo.
- 6 Ëwëiwaehkatohton kureta nai. Serëpë manati inpunësewa? Wïi ihpatuwësa, amerarë tïmoitï airipan, irëmao marë nitopainjan airipahpëke.
- 7 Irëme airipapotononpë ematë, wïi itopanpïn apo ëwehtohkonme, airipaewane marë iwehtome. Wikapauimë iwanra ipïnkahpë aporopa, ëpoene iitëhpë Këraisu iwëekaramah-pëke watïwehtome kïpëerëne.
- 8 Irëme Kitamukon iwëewetïhpë kikuhtëne wïi airipapmke. Airipahpë wïi kïwehtoponpëkon rïpï aporopa nai, irëme irëke inkusewa kehtëne. Këpëewa kikuhtëne airipapm wïike. Aerë wehto apo nai airipapm wïi, kure wehto aporo marë nai.
- 9 Ma serë apo jïpanpira wimenuhtëne ëëjane, "Iwësotontëhpëton maarë ëïjakenta ehtë," kato.
- 10 Mërëme ëturëewa ehtë iijane," kaewa weine ëëjane, iwësotontëhpëtomoj a, tïwëewamaentomoj a, arematontomoja, tïkopija eponantomoj marë, irë apo katuwë wïja irëmaomo nonopota mehti.
- 11 Meinjarë serë apo wimenuhtëe ëëjane, akïhpe "Kan mukume wae," kaneton, namo tïwësotontëenme ahtao, tïwëewamaenme ahtao, tïkopija eponanme ahtao, tïwësorëenme ahtao, tïwëinenmaenme ahtao, tïwësaremaenme ahtao marë, irëmaomo namoro akërë ëewesewarën ehtë.
- 12 Ma akïpë tëturuja Kan munkëtahton iwehtohpë? Owa. Kan munkëton iwehtohpëkërëken tëturujae.
- 13 Këpëewa Kan munkëtahton iwehto, Kan nonankatan. Mërëme irïpïmanton ëhtaone ahtao ëpëene ennohtë.

1 Korentijana 6

- 1 Ma tiwarë ehtë. Atitome ëhtaone ëhkërenmanenpëkon marëti wõtoto iwehto onankaneja sikoutuja. Kan munkëtahton inenenme. Atitome manati, Kan ijanorotomojarëken ëturëewa ipëkëne?
- 2 Serë inpunësewa manati? Serëponton iwehto oonankatahki, Kan ijanoroton. Irë nai ëwamekene? Serëponton iwehto onankatuwë ëëjane, irëme akiipë kurepa tiritohpë emiketa mëekanijati?
- 3 Ensuton iwehto onankato kiiijane ëwë, ëwamekene nai? Irëme meinjarë ëwarëtokon iwehto inpunësewa manati?
- 4 Irëme serëmaontonpë ëu-ëuhton ëhtaonne ahtao, atitome juntun inirëewa manati ijomikon etaneme? Pëeratoton ijomikon etaneme kure nai ëëjane?
- 5 Irë apo wikae ëëjane piike ëëritohkonme. Tëinken junman ëhtaone waken nai? Ësepa tuweimanton rïpone waken nai?
- 6 Mërëme nono entuja tëkëmi arën Kan munkë, Kan munkëtahton inenenme.
- 7 Kutuma mawikati, ëija ëwëepanihtohkonke. Atitome manati ëjaremanenpëkon kurepa inirëewa? Atitome manati onkenerëken ehsewa, ëipoinje ëërituwëne?
- 8 Mërëme ëipënta mësaremati, ëipoinje marë mëtirijati aakëmikon maarë.
- 9 Ma tipatonorotahton Kan iwemoitimatoh-pona ëmëinjewa iwehto, inpunësewa manati? Ëëntahkaewa ehtë. Ësotontëkehton, tikopijakon eponanton, tipï enaerë iweihpëton, tiinjo enaerë iweihpëton. Wëri apo tiwëtirëenton, kirisantorëken, wërisantahton.
- 10 Aminëhtonokon, wamaman-ton, tiwëinemaenton, netanpatonton, arematonton, namoro ëmëinjewa nehtan Kan iwemoitimatohpona.
- 11 Irë apononpëton ëhtaone teese, këpëewa manati meinjarë isukahpëme, Kan ijanorome. Tipatonorome tirihpë marë, Jesu Këraisu eka ejatëhpëke ëëjane, Kineponanmakon Amorejanme marë.
- 12 Ma amerarë kuranotonpë jakamaewa nai, mërëme amerarë irëton kure jirëewa nai. Amerarë kuranotonpë jakamaewa nai, mërëme irë ikaaririja wae tipëetonme jiriseta.
- 13 Kërepakon nai kiwakukon ijanorome, kiwakukon nai, kërepakon ijanorome marë. Mërëme ëwëpa ëkënëre waken niritan Kan. Sehken nai kijamunkon, këmerinpëkon ijanorometa. Kitamukon ijanorohkasan. Kitamukon, kijamunkon ijanorome nai.
- 14 Tikaarikepa Kitamukon Kanja tēnpakae. Sehkenpa kiritaški kimëinjamo kanunnëhtahkipa tikaarike.
- 15 Këraisu itipinme ëjamunkon iwehto inpunësewa manati? Irëme eeke wirijan Këraisu itipirën, akamapinija wekaramatan? Owarëken.

16 Serë inpunësewa manati? Akamapiniija ekaramatuwë ëëjane, nërënpë tēinanme nehtan. Serë apo tīikae Mëe, "Tuwemanonpë tēinan ipunme nehtan," tīikae.

17 Këpëewa nai Kitamukomoja ekaramatuwë ëëjane. nërënpë amore tēinë nehtan.

18 Ma etainkatë tiwësotontëentonpëe. Tiwërënororo ipunpëhta nai iripihpëkon, akihpe nëhsotontën, nërë apon ëikarë tipunkon ihkërënman.

19 Serë inpunësewa manati Iripimīn Amore ipakoroimēnme ëjamunkon iwehto? Aawēne marë nai Mëe, Kan inekaramahpë ëëjane. Irēme ëijanorometa ëmëinjamo.

20 Irepehpona epekatihpë ëmëinjamo, irēme ëjamunkonke Kan eresaramatë, aamorekonke marë, Kan ijanorome iweike.

1 Korentijana 7

1 Ma meinjarë ënmenuhtëhpëkon eukuse wae wīja. Wëri pëhta ahtao kīri, kure nai.

2 Mërēme tipijemene kīriton iwehto kure nai ësonontëewa iwehtohkonme. Tiinjokemene wëriton iwehto marë kure nai.

3 Tipi injanopi ekaramato kīrija kure nai. Sehken nai tiinjo injanopi ekaramato wërija kure marë nai.

4 Tipun entumerëkenta nai wëri, tiinjo ijanoromeh-kasan nai. Sehken nai kīri, tipun entumerëkenta, tipi ijanoromehkasan nai.

5 Irēme ëija ëipinëta ehtë. Tiwërëmao ëija ëse ëweikonmahtao ëtakamatëhpitë Kanja ëwëturutohkonmerëken, ëewesewa ijonpatome marë ëëjane. Irënpëpëepa ëija ëekaramatë, Setën ëkusewane iwehtome ëtapësewa marë ëwehtohkonme.

6 Serë apo wīkae ëëjane, Kitamukon iwëturutoponpëta serë. Mërēme ëëjane, ipunëhpotorëken wīja.

7 Amerarë kīriton jījaporo ahtao kure wīja. Mërēme serë jīwarë, Kan inekaramahpë kiwararëne nai, tiwërëkenmene.

8 Ma serë apo kase wae ipitiminīja, injominīja, iweinjoka hpëja, iwepihka hpëja marë. Jījaporo akoroninna ëmëinjamo ahtao kure nai.

9 Mërēme tiinjanopipë ëtakamaewa ahtao wītoto, irëmao tipitintëpore, tiinjontëpore marë. Irë apo nai kure, tēwēne ëerekonmaewarën iwehtohkonme.

10 Ma serë apo kase wae tiinjokentomoja, tipijentomoja marë. Kitamukon ijomi serë, jījomita, "Einjokon inontaewa ehtë.

- 11 Mërëme tiinjo inontarihtao wërija, irëmao injominmerën nehtan taanërën. Tiwërënmao tiinjonpërë apëhtohpa iija kure nai. Kiritomo, epïhkon inontaewa marë ehtë," katoponpë iija.
- 12 Ma jijomirinkërëpa serë ëëjane, Kitamukon ijomihta. Ehtaone ahtao kirï tipïjen Kan eemiketa, nërë tiinjoserëken ahtao, irëmaomo ipï innontapoewa ehtë kirïja.
- 13 Wëri tiinjoke ahtao Kan mukuketa, injo tipitiserëken ahtao, irëmaomo injo innontapoewa ehtë wërija.
- 14 Kan ijanorome tiinjurïpoke ipitïja, Kan eemime tipirïpoke injoja. Irë apota ahtao amerarëmo emunkëkon wirïpëme ei. Këpëewa nai meinjarë kure iweihpëme namoro.
- 15 Mërëme Kan eponanta tokoron inontase ahtao titëtome, nërëhkatë ewë nihtan. Irëmao Kan munkë, Kan eemi marë, etamekanmapoewa nehtan. Onken ewehtohkonme Kan aamohtëtëne.
- 16 Ewaarë nai kami, einjo ipinmapoto ëëja. epï ipmmapoto marë ëëja? Owa, ewamekene.
- 17 Mërëme ewaararëne Kan inekaramahpëtaerë ehtë. Aamohtëtoponpëkontaerë Kitamukomoja ëtarëtë. Irë apo nai iwanmato wiija Kan pakoro wararëntomoja.
- 18 Arïpohkahpë amohtërihtao Kanja, Jesu apëhtome, irëmao arïpohkahpmmë ewëtirïtohkon eponata ehtë. Sehken nai arïpohkahpëme ewëtirïtohkon eponata marë ehtë.
- 19 Ipaato nai arïpohkato, arïpohkapmmë iwehto marë nai ipato. Kanja katoponpëhkanan nai irasanme kiïjane.
- 20 Irëme Kanja aamohtëtoponpëkontaerëken ehtë.
- 21 Tëntukenme mehtëne, witoto ipëetonme aamohtëtoponpëkonmao Kanja. Irëme irëpë ehtihaewa ehtë. Mërëme ëentunpëkonpëe ënpoekatuwëne, irëhkanan ëeresaramatëne.
- 22 Tëntukeminkërë witoto, amohtëtuwëpa Kanja, irëmao irïpipëepa entukahpëme nai nërë, Kitamukon enpatarasaporo. Sehken nai entumminkërë amohtëtuwë Kanja, nërë Këraisu ipëetonme nai.
- 23 Irepepona epekatihpë emëinjamo. Irëme witoto ipëetonme ëtirëewa ehtë.
- 24 Jakëmihtomo, wapo Kanja aamohtëtoponpëkontaerë ehtë, aakërëne nai Kan.
- 25 Ma ikuhpïnpë iwanmase wae ëëjane. Kitamukon ijomi inetaewa wae serëpë, mërëme nai serë apo jinpunëpï. Kan jijahpëntë, irëme jijahpëntëtoponpë iija inawïkaewa wae.

- 26 Karuhkanekon nai iijeta serëmao, irëjanme wapo ëwehtohkon apororëken ëweikonmahtao kure nai.
- 27 Tipïje manati? Irëme ipitinnapa ëwehtohkon eponata ehtë. Ipitinna manati? Irëme ëpïhkon apëhtopa eponata marë ehtë.
- 28 Ëwepitintëtuwëne eripïmaewa mehtahki. Ikuhpïn injotatuwë nërë marë eripïmaewa nehtan. Mërëme aaruhkanekon iijeta mepohtahki. Irëpë tiwarë wae ëpëkëne.
- 29 Ma jakëmihtomo, serë apo kase wae ëëjane. Akërera nai Kan ipëetomato kïjjane serëpo. Irëme tipïjenton, ipitimïn ahkento nejan.
- 30 Ëmumanton ëmumanta ahkento nai. Ëewakïnmanton, ëewakïnmanta ahken marëto nai. Mënparë epekanenpëton, imënparëmin ahkento nai.
- 31 Serëmaon mënparëton eponanekenta ehtë. Akërera nai ikaari, samekenpa waken nehtan.
- 32 Ma ikaarimïn apo serëmaonton iweise wae ëëjane. Injomïnton, ipitimïnton marë, Kïtamukon injanopï eponarëkento nai, Kïtamukon sasame tiritome.
- 33 Këpëewa nai tïinjokenton, tipïjenton marë. Serëmaonton eponato nai tïinjo sasame tïripotome, tipï sasame tïripotome marë.
- 34 Tiwërëken nai tïinjokenton mïrï, ikuhpïnton maarë. Kïtamukon inïrï epona nai injomïnton, ipunkon iripimïnme iwehtojanme, amorekon iripimïnme iwehto marë. Këpëewa nai tïinjokon sasame rïponeton, serëmaonton injanopïke tïinjokon eresaramanto.
- 35 Irë apo wikae ëëjane, kure ëripotohkonmerëken taemi aponke aohpotohkonmeta. Kurerëken ëwehtohkonmekasan, ëhtïhkaewa, Kïtamukomorëken epona ëwehtohkonme.
- 36 Ma akïhpe tëëmi ijarehpanëpon inekaramaewa tiwehtohke, nërënpë ipëmu tënëporempë iwehto apo nehtan. Irëme tëkaramapore. Irë apo ahtao eripïmaewa nehtan.
- 37 Mërëme akïhpe nai tmehtë iwarë, tïinjanopïpë ëtakamake marë, irëme tëëmi ekaramaseta tiwehtohpë nëtakaman, nërë marë eripïmaewa nai.
- 38 Akïhpe tëëmi ekaramane, nërë apon kure nai. Sehken nai tëëmi inekaramaewa ahtao, nërë iwae kure nai.
- 39 Ma wëri nai tïinjo ijanorome imoitohäerë injo aeneme iwehtohponarën. Mërëme injo waiwehtuwë iwenpokahpëme nai wëri tïinjonpëpëe. Irëme akïsehpepa ahtao wëri tïinjomepa, irëmaopa tïinjontëpore, Mërëme Kan munkëtomorëkenke tïinjontëpore.

⁴⁰ Mërëme serë apo wipunëjæ injonnankërë tiweise ahtao wëri, kure sasame nehtan tiinjoke tiwehto iwæe. Irë apo Kan Amore inpunëhpohpë marë wekanijæe.

1 Korentijana 8

¹ Ma meinjarë serë eukuse wæe ëëjane, tikopijarija inekaramakonpë. Kiwararëne tïnpunëpïke kitati. Mërëme tïnpunëpïkerëken wïtoto nëiwaehkan. Këpëewa nai jatome iwehto. Irëhkasana nanihtaniikapoti pakoro rikehto aporopa.

² Akïhpe "Serë wipunëjæe," kane, nërë apon kure inpunësewankërë nai, ëiwarë iweihpë aporopa.

³ Mërëme Kansanton, Kan iwaarë nai namoro.

⁴ Ma serë apo kase wæe ëëjane, jakuwajanme kiwëewetikonmahtao, mërëme nai nonopon ikopija, ipaato iwehto kiwarëne. Tiwërënororo Kan apon tëponanmaen waken iweike.

⁵ Tëërë nai inejatëkomore ikopijakon, pïtaonton, kaputaonton marë, ohkïnpëken tëponanmaentomore, ohkïnpëken marë itamunme tirëenmïre.

⁶ Mërëme tëinken nai Kïneponanmakon Kan, Kïpapakon Nëërë. Mëepëerë serëpo amerarënororo teese, Mëeja marë tirëe kimëinjamo. Tëinken nai Kitamukon, Jesu Kërisurëken, Nërëke amerërenoro Kanja tirëe. Mëejanme marë aeneme kitati.

⁷ Mërëme irë inpunësewa nai tiwërënoroton. Irëme ikopijakomoja inekaramahpëkon ënëtuwë ijane, irëmaopato narike nehtan, iwehtoponpëkontaerë iweike. Irëmeto onkenta nehtan, awëne ipïimaponekon iweike. Irë apo nai kure, inpunësewa iweikonke.

⁸ Serë ipunëhtë. Tënëenton Kanja kërëewane nai. Irëme tënëen ënëhpëpëerë kure esewa kitati. Tënëen inënëewa kiweihpëkonpëerë marë, wirïpëme esewa kitati.

⁹ Mërëme tiwarë ëweikoe wæe akamatohpopïnme ëwehtohkonpë. Tiwërënororo aakëmikon serë apo iwehto Kanpë inpunësewa ahtao, namoro mihkërënapotahki.

¹⁰ Tiwërënamao ëwëewehtohkon enen wïtototon, ëkopijakon pakorohtao. Irënpëpëe Kanpë pëerakatoton aakusewane mekanijati namoro marë tijakuwakonpë ëewesewa mekanijati?

¹¹ Irëmao taanërën aakëmikon mirïpïmapotahki. Jakëmihtomo irëjanme Këräisu wateese.

¹² Irë apo aakëmikon irïpïmaporïhtao ëëjane, ipïimaponekon arerenna iweike onkenta mirïpoti. Irë apo ahtao Këräisupë marë merïpïmati.

13 Irëke jakëmi iripïmaporihtao wïja joti ënëtohke. Irëmao joti inënëewa wehtaeihta taanërën. Jakëmi iripïmaposeta jiweike.

1 Korentijana 9

1 Ma inennokihpëta Wi? Apumakahpëta Wi? Kitamukon Jesu inenepin Wi? Kitamukonjanme orokome jiweh-tometa manati? Owarënken irë apota.

2 Tiwërenorotomoja tahken wan inennokihpë apota, mërëme wae, ëëjane ennokihpëme. Ëmëinjamohkasan jenohtoponpë, Kitamukon inekaramahpë wïja.

3 Ma wïjarë jekapokehkatuwë wïtotoja, serë apo jekapokehkaneton weujae.

4 Ainjarëken nai tërepaake ëewesewa, tïjoki inenïsewa marë?

5 Ainjarëken nai epitintëewa? Tipïje ainja ahtao, nërë inarëewa nai ainja tiwërenoro inennokihpëton aporo? Kitamukon akëmihton aporo? Sihpësi marë?

6 Ainjarëken nai ijahpëna, Panapasi marë, orokometa wehto kureta nai ainja iwëewehtome? Owa.

7 Ma akï nitën suratime ëikarë, ennokïra ahtao? Owa. Akï titamu ipëetoman irepetinna? Owa. Akï nai tïnanmëhpëkarë ëewesewa? Owa. Akï nai wïkapauimë enehpëpëerë, isusu inenïsewa? Owa, waken nai.

8 Wïtoto inehtëhtaerëken, irë apo wïkan ëëjane? Owa. Irë apo kaewa marë nai Isereujana inmoi?

9 Serë apo inmoi Musesija tïmenuhtëe. "Kau inta ininjewa ehtë, ërepa eerekaarïhtao iija," katoponpë iija. Kaurëken ipinë nai Kan? Owa.

10 Kïijankonmeta marë nai serë tïmenuhtëe? Owarënken. Kïjankonme marë tïmenuhtëe iija. Tipitë rïjan wïtoto tïninmëkunme, sehken nai tïpëneton ninmëjanënkërë. Irërë aporo marë nai Kan ipëetohton.

11 Amoreman ainja nanmëe ëhtaone. Irë nai kureta ëëjane? Mëïnnpëken ëpëene inapësewamo ainja nehtan? Owa.

12 Irë apo mekaramati tiwërenoroja. Atitomehkatërë manati ainjaja inekaramaewa? Mërëme irë aponton epekatïseta nai ainja ëëjane. Irëme ooninpëmeken ainja nëerekuikaenkërë, tëkaporen eka etato Këraisupë, inaruhkaewa ainja iwehtome.

13 Serë inpunësewa manati? Pakoroimë awën orokomanton Kan mënparëke tïjahpëke iwehtohkon. Wïtototon inekaramahpë apëi juwënonpë ënëto marë iijane?

14 Irërë aporopa nai Kitamukon inehtë serëmao. Tëkaporen eka ipononeton tïjahpëke nejan tëkaporen eka iponohtohkarë.

- 15 Mërëme irë aponton wararë inapësewa weine ëëjane. Irë apon apëhtometa marë wija, wimenutëe serë panpira ëëjane. Ëwëpitë, wajiwehtohkasan kure wija, "Pao ijahpëntëne wï," kato ëëjane inetaewa jiwehtome.
- 16 Tëkaporen eka iponopirihtao wija jiwëeresaramatometa nai. Tëkaporen ekapë ehtarënmaewa marë jiweimahtao kutumamo jakuikai. Irë nai iponohtohporata wija.
- 17 Wijanme tëkaporen eka iponopirihtao, irëmao irepe wapëhtae. Mërëme wijanmeta ahtao Kanja jiripohpëjanme, inehtëhtaerë iweike. Irëmao Kanja jiritoponpëtaerë wae aajakaneme.
- 18 Irë apo ahtao, atï nai jirepenme? Serë apo nai. Tëkaporen eka Këraisupë iponopirihtao wija, irë nai jirepenme, naaken iponopise wae, Kan inehtëjipë inawikaewa jiwehtome.
- 19 Ma apurutommme wae, wītoto imënparë jiweinjeta iwehtohke. Mërëme iwararënoru ipëetonme tëtirijae, namoro Kan epona tiriopotohkonme wija.
- 20 Jujanatomoja, Jujana apo tëtirine, Jujanaton Kan epona tiriopotome wija. Imoito imoinetomoja, inmoikon imoineme marë weine, namoro Kan epona tiriopotohkonme wija. (Mërëme inmoikon jentumeta nai.)
- 21 Inmoiminton, aporopa tëtirine, namoro Kan epona tiriopotohkonme wija. (Mërëme inmoinnata wae Kanja, tïnmoike marë wae Këraisuja.)
- 22 Aarerenna iweihpëton maarë, aarerenna iwehtohkon aporopa tëtirine. Aarerenna iweihpëton Kan epona tiriopotohkonme wija. Ohkïnpëken apo jiwehto wirine, ohkïnpëkenton Kan epona tiriopotohkonme wija.
- 23 Irë apo jiwehto wirine, tëkaporen eka iponohtome wija. Kure tirihpëton ratoeme marë jiwehtome.
- 24 Ma serë inpunësewa manati? Tehkaramaenton wararë kaarime netainkan. Mërëme tëinkenerëken niwaponmatan tirepe apëhtome. Irëme etainkatë iwaponmatome ëëjane, irepe apëhtome marë.
- 25 Iwaponmasanton wararë kaarime nëekehkan. Nëtakaman marëto oninpëkenpë. Irë aporo nejan akëremin tiinjanopi saipan apon apëhtome. Këpëewa nai kinapëikon, taanënoron ëtihakpm saipan irë.
- 26 Wï sehkaramae pëerata, tiwehkaranmatohpë pëeratonkërë apota. Japëinenpë marë wemae, inawikaewa jiwehtome.
- 27 Jipun wakamae, wakuikapoe marë imoitome wija. "Kure ehtë," wïkae tiwërënoraja. Mërëme kure esewa wï ahtao, tēmaenme tahkenmo wehtan.

1 Korentijana 10

- 1 Ma jakëmihtomo pëerata ëweikoe wae serëpë. Amerarë kipapakontokon ikapurutu epinë titëe. Amerarë marëto tuna iwentakahpëtae teerëse.

- 2 Amerarë namoro ikapurutuhtao tiwëmeinje Mosesi awën apo. Tunahkao marëto tiwëmeinje.
- 3 Amerarëto tiwëewehse tēinan amore erepa tēnahse iijane.
- 4 Amerarë namoroja tēinse tēinan amoreman tēnisen. Inwekenakon amoreman tēpupēenonpē tēnise iijane. Kēraisu Nērē tēpu.
- 5 Mērēme tapīime ihtaonkonmpē sasameta teese Kan. Irēme oiporo tēmaene iija.
- 6 Ma kīkuhtuntētōhkonme nai namoro, irēme inakusewa ehtë irīpīpē ēwēewamatōhkonke.
- 7 Inirīhpēkon aporopa, namo inakusewa ehtë ēkopijakonke. Serē apo nai imenuhtēhpē ipēkēne. "Tahpamekento teese wītoton tiwēewehtōhkonme, tēnisen einhtome marē tīijane. Irēmaoto taunje, tīiwatōhkonme."
- 8 Namorohtaononpētōn iwēsoton-tētōponpē inakusewa ehtë. Irējanme 23,000 mantōn wateese tēinan weipo.
- 9 Kītamukon inkusewa marē ehtë namoro apo. Irējanmeto ēkēitomoja watīriipoene iija.
- 10 Namo apo inirīmaewa ehtë, irējanmeto ērinīikatonoja tērinīikaene.
- 11 Ma amerarē irētōn ikuhtuntētōme nai kīijane. Irējanme marē tīmenuhtēpōe iija kīwehtarēnmatōhkonme, apēnatōmao kīweikonke.
- 12 Irēmeto tiwarē tīripotē, akīhpe iwehtarēnmahpēme neekanījan, "Namo apota wī," kane, nērē nanotatanpa.
- 13 Wītoto wararēnoro ikuhto aporopa nai ēkuhtōhkon, tiwērēkenta. Mērēme aawīkaewane nai Kan, ēwaene marē ēkuhpōewane nai. ēkuhtōhkonmao, ēējane amōhkato rītan Mēēja, ēemapōewa ēwehtōhkonme.
- 14 Jīnpīnutōmo, irējanme etāinkatē wīripē eponapa ēwehtōhkonpēe.
- 15 Ma taanērēn jūnmantōmoja tētūrujae, ēikarē ēija jījomihpētaerē ēwētūrutōhkonme.
- 16 Napōhpa karīhtao kīijane Kītamukon ijokīpē, irēmao kītati Kēraisu imunu iwēentamahpē iwemoitīmatōmeta? Uru aajakarīhtao kīijane tēhtōme, irēmao kītati Kēraisu ijamun iwemoitīmatōmeta?
- 17 Uru tēinanme nai, mērēme kītati tapīime. Tapīimanonpēme tēinan apo kītati, tēinan uru ēkuhpēke.
- 18 Ma etatē tīnonopo Isereujanatōn iwehtōponpē. Tēkīkon ekaramarīhtao iijane Kanja, irēmao tīnekaramah-pēkon ahkehpē tēnēe iijane. Irē aponketo ēijakenta teese Kan maarē.

- 19 Eeke wikan serëpë? Aeneme nai pëeratoton ikopija? Iija inekaramahpëkon ipaatota nai? Owarënken.
- 20 Serë apohkasan nai. Sentajanaton tinekarama ekaraman wiripëtojoja, Kanjata. Irëme wae wiripëton maarë ëijaken ëweikoeta.
- 21 Kitamukon ijoki nai enihtohpora ëëjane, wiripë ijoki maarë. Kitamukon iwëewehto marë ikuhtohpora nai ëëjane, wiripë iwëewehto maarë.
- 22 Kitamukon iwehtarënmato ipitëse manati? Mëe i wae manati kaarime? Owarënken.
- 23 Ma amerarë kuranotopë jakamaewa nai. Mërëme amerarë irëton kure jirëewa nai. Amerarë kuranotopë jakamaewa nai, mërëme amerarë irëton kure Kan munkë inarimikaewa nai.
- 24 Kure tiwëtirito eponata wïtototon tiwehpore. Kure timoitikon ripotohkasan eponato tiwehpore.
- 25 Ma atï epekatuwëhpe ëëjane wojotao, irëkemo ëewehtë. "Entapuruhpë serë," kaewamo ehtë, ëpiïmaponekon onken iwehtome.
- 26 Amerarë serë nono Kitamukon ijanorome iweike, eponton marë.
- 27 Ma tiwëremao Kan munkëtahton aarëkoe nehtan tëkërene ëwëewehtohkonme. Irëmaomo akërene tëtë kure ëëjane ahtao, irëpo atï ekaramatuwëhpe ijane enahtëkërekenmo. "Ekano serë," kaewamo ehtë, ipiïmaponekon onken iwehtome.
- 28 Tiwëremao serë apo katuwë wïtotoja, "Serë nai tikopijakomoja inekaramahpëkon," katuwë. Irëmaomo inënëewa ehtë, ipononeja ëwarëne tiripohpëke.
- 29 Ëikarë ëwepiïmatohkonpë wae ëturëewa. Tiwërenoroton ipiïmatohpë ëëjane tëturujae, irëme atitome tiwërenoroton ipiïmaponepë tëturujae?
- 30 "Napohpa Pahko," katohe jiwëewetirihätao. Atitomemo irëaerë ekapora wehtan napohpa kakehpme jiwëirihätao?
- 31 Ma irëme, atï ririhätohpë ëëjane ëwëewehtohkon, ëjokikon emhto, ënirikon marë, amerarë irë aponton tiritë Kan iwëeresaramatome.
- 32 Amerarënororo inihkërenmapoewa ehtë. Jujanaton, Sentajanaton, Kan pakorohtaonton marë.
- 33 Serë apo nai jiniri. Wïtototon sasame tirise wae amerarënoropë. Sasame jiwehto eponata wae. Tapiïmanton rïse wae sasame, iwëipmatohkonme.

1 Korintijana 11

- 1 Irëme kakuhtë, Këraisu akuhto aporopa wija.

- 2 Ma kure wija jepona ewehtohkon, ooninpəkentae ewarēne jiwehtome wene. Ooninpēkenpē iwanmatoponpētonpē wija ihtēinkēpainjewa eweihpēkonke.
- 3 Ma serēpē ipunēpose wae ēējane, kīrī wararē iputupēkonme nai Kēraisu. Wēriton iputupēme nai kīrī. Kēraisu iputupēme nai Kan.
- 4 Kīrī wararē iwēturukonmahtao Kanja, Kan panpira iponopīrihtao, iputupēkon tīnotonīke ahtao marē. Irēmao namoro ēikarē tīputupēkon Kēraisu, tēntukonmetahto nenepotan.
- 5 Sehken nai wēriton. Kanja iwēturukonmahtao, Kan panpira iponopīrihtao iijane, iputupēkon inotoninna ahtao marē. Irēmaoto ēikarē tīputupēkon Kēraisu, tēntukonmeta nenenpotan, ēenekaken iweikonke iputupē iiripitīhpēton maarē.
- 6 Iputupēkon inotoninna ahtao wēri. Irēmao iputupēkon iiripihtē, ikaikatēkērēn marē. Mērēme pīike ahtao wēri, tīiripitīhpēkonpē, irēmao inotonīntēpotē iijane.
- 7 Kīrī putupē inotoninna tīripore, Kan iwekuhtuntēhpētaerē iweikonke, Kan iwēeresaramatome marē, mērēme nai wēri, kīrī iwēeresaramatome.
- 8 Kīrī esewa teese wēripēe. Wērihkanan kīripēe teese.
- 9 Kīrī inirēewa teese Kan, wērijanorome. Wērihkanan tīrēe iija kīrijanorome.
- 10 Irēme kaarime tīwehtohkon enepōn wēriton, tīputupēkon inotonīke, ensuton inenenme marē nai.
- 11 Ma serē apo nai kītamukon inehtēhpē. Kīrī itipīrinna nai, wēri waken ahtao. Sehken nai wēri itipīrinna, kīrī waken ahtao.
- 12 Wapo wēri teese kīripēe. Irē apota nai meinjarē, kīrī wēritaenonpēme. Mērēme ēkēnērē Kanpēenonpēme nai.
- 13 Serē ipunēhtē! Wēriton iwēturunmahtao Kanja, iputupēkon inotoinna ahtao, kure nai ēējane? Owa.
- 14 Mēinjanoron serē apo mipunēhjati. Kīrī iime maa ahtao pīike nehtan.
- 15 Kēpēewa nai wēri, iime maa ahtao pīiketa nai, iwēeresaramatohkonme iweike. Irēme Kan inekaramahpē iijane inotonikonme nai.
- 16 Tiwērēnoro tahken nai serē inetape. Mērēme serē aporēken nai kīwanmahtohkon Kan pakoro wararē.
- 17 Ma serēpē wae ewēhtarēnmakoe. Sasame wae epēkēne kaewa marē wae. Ēwēmōmīkonmahtao kure ētarimikaewa mehti, ēijahkanan mehkērēnmati.
- 18 Wapo, serē apo wetane, "Ēwēmōmīkonmahtao ewētajakatohkon nai ēhtaone," kato. Aerē tahken nai jinetahpē.
- 19 Irē apon nai ēhtaone, ēikarē tīweisanton ipunēhtome, kure tīweisanton marē.

- 20 Ēwēmomikonmahtao ěija, irēhpiken Kītamukon iwēewehtoponpē, inkusewa manati.
- 21 Ēwēewehtohkomorēkenekasan mikuj ati . Mēiwaponmaati marē, ěeponata manati. Tiwērēnoro nai ěinjenē iwaponkahpēke ěějane ěrepapē. tiwērēnoro marē nēinenman ějohpēkonke iija.
- 22 Eeke manati ipakoronna, awē ěwēewehtohkonme, ějokikon eniħtome marē ěějane? Kan pakoro nai ěnenepekene? Erepanimnton pīike tīriŝe manati? Eeke wīkan ěějane irēpē? Sasame wan ěpēkēne? Owarēnken. "Kure ěmēinjamo," kaewa wae ěějane.
- 23 Ma serē wapēine Kītamukonpēe. Irē wiponone ěějane. Serē apo kato, koko ahtao, Kītamukon Jesu ekantētomaorēken, wī tēpēse iija.
- 24 "Napohpa," katuwē marē iija, tījajakae iija. Irēmao serē apo tīikae. "Serē apēhtē, tēhtē marē, jipun serē, ěpēerēne ekaramahpē. Serē apomo ikuhtē ěwēenuhtamhtohkonme jipē."
- 25 Tiwēewehkehtuwēne, irēnkērē aporopa mahka tēpēse iija. Serē apopa tīikae, "Serē tēniŝen, kainan ehtēto rīto jimunuke. Serē ikuhto wararē ěějane, ěenuhtaniħtēmo wajiwehtoponpēpē," tīikae.
- 26 Serē wī ěhto wararē ěějane, tēiŝen eniħto wararē marē ěějane, Kītamukon waiweh-toponpē miponohtahki, iwēehtohponarēnpa.
- 27 Irēme akījahpe serē wī ěkuruhtao pēera, serē mahkataon tēniŝen enīriħtao marē pēera. Nērē apon tēkapokehkaenme nai, irīpī apo Kītamukon ipun rīhpēke iija, imunu marē.
- 28 Irēme pitē tiwēimenekapore kīmēinjamo, wī ěhtome, tēniŝen eniħtome marē.
- 29 Akījahpe wī ěkuruhtao, tēniŝen enīriħtao marē, Kītamukon ipunpē pēeraken ahtao, nērē apon tēriħto amohtētan.
- 30 Irējanme tapīime ěhtaonkon ikaarinna nai, ěsenē marē nai, tapīime marē nēnijan.
- 31 Mērēme wapo kīweimenekakonmahtao, irēmao kīmenekaewane nai Kan.
- 32 Kītamukomoja kīmenekakonmahtao kakuikapoti, kīpapakomoja kīnmapimotohon aporopa. Irē apo kīrijati, tīikarau inapēsewa kīwehtohkonme, serēmaonton erihtomao.
- 33 Irēme jakēmiħtomo ětakērē ěwēepikonmahtao ěewese, ěmoitikon epona ehtē, ěsoewa marē ěwehtohkonme,
- 34 ěinjenē ěmēinjamo ahtao, irēmao ěewehtēhpitē ěpakorokontao. ěerinīikapoewa ěwehtohkonme ětakērē ěwēepikonmahtao. Ma tēērēnkērē nai jinponopī ěějane, mērēme ěwē wiponohtae ěějane aakērēne jiweimahtao.

1 Korentijana 12

- 1 Majakēmihtomo meinjarē serē imenuhtēse wae ēējane, amoreman inekaramahpēpē. Irērēpē pēera ēweikoeta wae.
- 2 Wapo Sentajaname ēwehtoponpēkon ēwarane. Namoro nai iweramahpēton ijomimm tēponanmaemija, tiwērēnorotomoja aarētoponpēkon aporopa.
- 3 Irēme serē apo ipunēpise wae ēējane, "Jesu kahpērēn," kaewa nai wītoto Kan amoreke. "Tamo Jesu," katohpōra marē nai, Iripimīn Amore awēntahtomoja.
- 4 Ma ooninpēmeken nai amoreman inekarama. Mērēme nai tēinērē Amore ekaramanēpē.
- 5 Ooninpēmeken nai ipēetomato iijane. Mērēme tēinērē nai Kitamukon inpēetomakon Nēērē.
- 6 Ooninpēmeken nai inīrikon. Mērēme tēinērē nai ikaarihtēnekon, Kīneponanmakon Nēērē. Iwararēnorohāto tīripone Nēērē.
- 7 Ma Amoreman inekaramahpē nai kiwararēne, irē nai kinīrikonme, ēipēnta ku.re kiwētārimikatohkonme.
- 8 Tiwērēnorōja Amore ekaraman junme ijomi iwehto. Tiwērēnorōja Amorerīnkērē nekaraman omi ipunēhpoto.
- 9 Tiwērēnorōja Amorerīnkērē nekaraman epona iwehto. Tiwērēnorōja nekaraman ēsenētoton kurepa tīrito, nērērēken nekaraman Amorerēken.
- 10 Tiwērēnorōja rīmanta rīto ekaraman. Tiwērēnorōja ipononeme iwehto ekaraman. Tiwērēnorōja "Aano aerēn amore, aano aerēnta amore," kato ekaraman. Irē apo ipunēhpoto ekaraman. Tiwērēnorōja ohkīnpēken ijomi ikuhto ekaraman. Tiwērēnorōja ohkīnpēken ijomi etato marē ekaraman.
- 11 Amerarē nai irē apon Amore mīrīnme. Nērēken irē apon rījan. Iwararēnorōja marē tmehtēhpētaerē naajakan.
- 12 Tēinē nai wītoto ijamun, mērēme iijeta nai itīpīhton. Wītoto itīpīhton wararē tēinēn ijamunme nejan. Irē aporo marē nai Kēraisu ijamun.
- 13 Tēinan Amorerīja kēnmēmīhpēkonke tēinēpa kījamunkon kīnei. Irē apopa kīritēne Jujanaton, Sentajanaton, tītāmukenton, itāmumīnton marē. Tēinan kījokīkon aponme nai Amore, kiwararēne.
- 14 Tēinēta nai ijamun itīpī, iijeta nai itīpīhton.
- 15 Irēme serē apo katuwē pupuja. "Enekē einjanna wae, irēme ējamunpēhta wae," katuwē. Irē apo karihtāo iija, ijamun itīpīmeta nai? Owa ēitīpīrēnme nai.

- 16 Serë apo katuwë panaja. "Enekë enurunna wae, irëme ëjamun itipimeta wae," katuwë iija. Irë apo karihtao iija, ijamun itipmmeta nai pana? Owa, ëitipirënme nai.
- 17 Ënumene ijamun itipihthon ahtao, irëmao anpo nai pana? Panamene ijamun itipihthon ahtao, irëmao anpo nai oona? Owa, waken.
- 18 Kanhkatë, tînehtëhpëtaerë ijamun itipihthon ipata wararë, Kanja tîrëe.
- 19 Ëisaporo itipihthon ahtao, irëmao anpo nai ijamun? Owa waken, ijamunna.
- 20 Këpëewa, ooninpëmeken nai itipî, mërëme ijamun nai tëinërë.
- 21 Irëme "Ëijeta wae " kaewa nai enu, tëinjarîja. "Ëijeta wae," kaewa marë nai ëinja, tîhpuruja.
- 22 Mërëme kijamunkon keeneti kutuma ikaarimîn aporopa, irëaerë kijamunkon kiijanajatinkërë.
- 23 Ma kijamunkon tēnenpe keeneti, mërëme tîpine kijamunkon kîtirîjati. Sehken nai kijamunkonpëkën enepora ahtao, mërëme pëetome iwehto kîtirîjati tîwërënororo pëetome iwehto aporopa.
- 24 Tēnenme nai ijamun itipihthon, ijanohpopînmata nai, tēneporenme iweike. Irë aporo Kanja tîrëe ëisaporo tēnepore kijamunkon itipihthon iwehtome.
- 25 Irëme nai kijamunkon itipî ëija tîwëiranosenpë, ëeponahkasanto tîwehpore tîtipihthon maarë.
- 26 Tëinken itipîrija akuikaporihtao, irëmao amerarë itipihthon wararë nêtakuikan ëtakërërë. Tëinken itipî iwëeresaramarihtao, irëmao amerarë marë itipihthon wararë nëeresaraman akërërë.
- 27 Meinjarë manati Këraisu ijamunme, ëjamunkon itipî warë nai, Mëe ijanorome.
- 28 Wapo, tînennokihton Kanja tēkaramae tîpakororîja. Ipëkërë ipononetonme tēkaramae iija, ipëkërë iwanmaneton. Ipëkërë rîmanta rîneton, ipëkërë kurepa ësenëto rîneton, ipëkërë okoronmaton, ipëkërë akenahntēneton, irënehka ohkînpëken ijomi ikuneton.
- 29 Namoro nai amerarë tēnnosenme? Amerarë nai ipononeme? Amerarë nai iwanmaneme? Amerarë nai rîmanta rîneme?
- 30 Amerarë nai ësenëto kurepa tîrîneme? Amerarëto nai ohkînpëken ijomi ikuneme? Amerarë nai ohkînpëken ijomi etaponeme? Owa.
- 31 Irëme inekarama rasarënneja kure ewanmapotë, eponarën marë ehtë. Meinjarë irë iwaen iwehto iponopîse wae ëëjane.

1 Korentijana 13

- 1 Ma tētaemiseme wītoto ijomi ikukuruhtao wija, ensu ijomi marē, mērēme jatome jiwehto waken ahtao jawē. Irēmao "tin tin" kato aerutato apororēken wejāe, "tēn tēn" kato aeru apo marē.
- 2 Kan inekarama ēwēnopē ipononeme wī ahtao, amerarē iponohpīn etapoto marē jiwārē ahtao, amerarē tīnpunēpīke wī ahtao. Emoraihka tīwērēnpō ēwehtome karīhtao wija pīija. Mērēme jatome jiwehto waken ahtao, irēmao ipaato wae.
- 3 Amerarē jimēnparē itīkarīhtao wija ijahpēmīnton ewehtome. Jipun marē ekaramarīhtao wija ijahkatome. Mērēme jatome jiwehto waken ahtao, irēmao kure esewa wae.
- 4 Ma jatome wehto enepitaewa nai. Jatome wehto nai wītoto pīnē rīpotē. Ēimoihkaewa marē nai. Jatome wehto nai ētasemaewa. Jatome wehto marē nai ēiwaehkaewa.
- 5 Aamekanmaton inirēewa nai. Ēiraasantēewa nai. Sameken ikarauwaewa nai. Tīhkērēnmanēnpē inihkērēnmaewapa nai.
- 6 Jatome wehto irīpīpē sasame ehsewa nai, aerē wehtohpēkēhkan sasame neejan.
- 7 Pēkēnohpmmerēn nai mēe. Amerarēnoro epona nai. Amerarēnoro inimēhkehsewa nai. Amerarēnoropē marē enepitaewa nai.
- 8 Ma jatome wehto ikesewa nai taanērēn. Kēpēewa nai ēwēnopē iponohto, napēnatan irē. Ohkīnpēken ijomi ikuhto marē nīkehtan. Antīnaon ipunēhto marē nētīhkatan.
- 9 Ētīhkaewa kīnpunēpīkon iweike. Sehken nai ēwēnopē kīnponopīkon ētīhkaewa nai.
- 10 Mērēme apēnato iwēehtuwē, irēmao apēnaewankērē kīwehtohkon nētīhkatan.
- 11 Mureme jiweimatao, mure apo jījomitane. Sehken jīnpunēpī kīnei, mure inpunēpī apo. Kēpēewa kīnei janihtatuwē, mureme jiwehtoponpē winontane.
- 12 Irē apo nai meinjarē kīnpunēpīkon ēnewa, wēenetāe omore eneto apororēken nai ēnetē. Kēpēewa nehtan ēwē, kure awaintao nētonankatan. Meinjarē itīpīrēken wīpunējāe. Kēpēewa ēwē wīpunēhtāe, amerarē jīpunēhtoponpē aporopa Kanja.
- 13 Ma serērēken, 3manton nai ētīhkaewa. Epona wehto, inmēhto, jatome wehto, nna. Mērēme nai jatome wehto monome iwaē.

1 Korēntijana 14

- 1 Ma jatome ēwehtohkon epohtēkērēn. Amoreman inekaramahpē marē ēinjanopīkonmerēn tīrītē. Ipononeme ēwehtohkonhkan eponarēn ehtē.

- 2 Akihpe tinoreke nēturujan ijomikontaerēta, nērē apon ēturēewa nai wītotoja, Kanjarēken nēturujan. Ijomi inetaewa wītoton iweike. Mērēme tomorekon inpunēpīkehkasanto antīnaonpē nēturujan.
- 3 Kēpēewa nai Kan ijomi iponone. Nērē awaintaoken niponojan, etaneton arimikatome, ihtarēnmatohkonme marē, sasame tīripotohkonme.
- 4 Akihpe ijomikontaeta nenpan, nērē ēikarērēken nētarimikan. Kēpēewa nai ijomikontaerē iponone, nērēhkasān Kan pakorohton arimikatan.
- 5 Kure wīja tīwērēnoro ijomi ikuhto ēējane. Mērēme etaneton ijomihtaerēhkasān iponohto ēējane iwae kure wīja. Tīwērēnoro ijorni ikuhto iwae nai, Kan ijomi iponone. Ijomi etaponenna ahtao, Kan pakoro inarimikaewa nai, tīwērēnoro ijomi ikune, iwame iweike.
- 6 Ma jakēmihtomo ēējane jītētuwē ējomikon inkusewa marē Wī ahtao, ekapon apomo kure kīripotahki? Owa. Sehken wēipīnmatohke ēēnpaewane Wī ahtao Kan inenepohpē wīja irē. Awaintao ēiwarē wehtoke ēēnpaewane Wī ahtao, Jīwarēto iponohtoke ēēnpaewane Wī ahtao, ēwanmaewane Wī ahtao marē?
- 7 Eekapon apo nai wītoto tīina etī aerupē? Serē apo, tahken sari aeru, tahken kitari apon aeru nna. Mērēme aeru etī iwamekene ahtao, ekapon apo marēmo ēwarēne nehtan sari etēto aeru iijane sanpura apon etēto aeru marē? Owa.
- 8 Tīwērēken kau iretīhpē apon aeru etētuwē iijane, Ekapon apomo suratiton nehtarēnmatan, tījatokonta iwēehtomao? Owa ehtarēnmaewato nehtan.
- 9 Sehken nai kījomikon kure awaintaota ahtao. Ekapon apo iwanmato kīijane iwarēne nehtan? Owa pepepi aporēken kījomikon nehtan.
- 10 Tapīime nai aipīme tījomitaenton nono wararēnpo. Mērēmeto nai tījomikon eponata.
- 11 Ma iponone ijomi jiwame ahtao irēmao wae wītoton enpatarasaporo, tīwēepī aporopa. Sehken nai jēnpatarasaporo iponone, nērē marē nai tīwēepī aporopa.
- 12 Sehken ēmēinjamo, amoreman inekarama apēisantomo, irēme irasarēn eponahkasān ehtē, Kan pakoro arimikatome ēējane.
- 13 Irējanme tīwērēnoro ijomi ikune, tījomi etapoto epekajan, awaintao iwehtome etanetomoja.
- 14 Kanja jiwēturunmahtao tīwērēnoro ijomitae, irēmao jamorerēken nēturujan, kēpēewa jiwēhpunēhto, pēerarēken.
- 15 Irējanme ekapon apo tīwehpore? Owa serē apo tīwehpore, jamoreke tīwēturupore wī Kanja, jiwēhpunēhtohke marē. Wanpanto wikujae jamoreke, jiwēhpunēhtohke marē wanpanto wikujae.

- 16 Ma aamorekonrëken eresaramarihtao ëëjane, ekapon apomo ëjomikon inetapmton katan, "Amen", Kaatantomo? "Napohpa Pahko," katan marëtomo ëjomikon etahpëpëerë tiiijane? Owa kaewato nehtan, ëjomikon inetaewa tiweikonke.
- 17 Napohpa mikati kure, mërëme manati aakoron inarimikaewa.
- 18 Ma napohpa wikae Kanja, tiwërënoru ijomi ikukuke wija, ikuhto ëëjane iwae.
- 19 Mërëme Kan pakorohtomohtao jiweimahtao, 5merëken junman omi ikukuse wae witoto iwanmatome wija, 10,000me tiwërënoru ijomi ikuhto wija ipëntakanme.
- 20 Ma jakëmihtomo murehti apota ehtë ëwëhpunëhtoh-konke. Mërëme pëera ehtë ëweripimatohkompë mure apo. Sehken ehtë ëwëhpunëhtohkontao junmanme ehtë.
- 21 Serë apo nai imoito imenuhtëhpë: "Tiwërën ijomihtaen wiritae wijanorotomoja tiwëturëenme, Moititahton marë wiritae, iijane tiwëturëenme. Mërëmeto ijomi eponataikenkërë nehtan," katoponpë Jikohpaja.
- 22 Ma tiwërënoru ijomi ikuhto nai, Kan eponanton ijanorometa. Kan eponantahton ijanorohkasan nai. Ipononeja iponohto nai, Kan eponantahton ijanorometa, Kan eponanton ijanorohkasan.
- 23 Ma amerarë Kan pakorohton iwëmomihrihtao ëija, Mërëme tiwërënoru ijomihtaemenehto ahtao. Irëmao Kanpë inpunëhpinton iwëehtuwë iijane, ijomikon inetapinton marë. "Nijoropainjan mëesan," kaewatomo nehtan?
- 24 Këpëewa amerarë Kan ijomipë enpanemene ahtao, irëmao iijane Kan eponantaikenkërë iwëehtuwë, tahken Kanpë pëerakatonkërë, namoropëerë Kan iwarëne nehtan. Namoro iwehto ripi marë nëtonankatan.
- 25 Irë apo tiwëhpunëhtotao inonamihpë inponohpininpë nëtonankatan. Irëmao tiwerenapo nejukatan tiwëiponohtome, "Aerë nai Kan ëhtaone," katan tiwëiponopirihtao.
- 26 Ma irëme jakëmihtomo, ekapon apo mejati ëtakërë ëwëmontuwëne? Owa serë apo ehtë. Ëwararëne ehtarëmatë. Tiwërënorotomoja wanpanto ikuhpotë, tiwërënoru iwanmatohke iwanmapotë, tiwërënoru Kan inehtë onankapotë, tiwërënoru tiwërën ijomi ikuhpotë. Ëwararëne marë ënapëihpëkon ikuhtë ëija ëwëtarimikahtohkonme.
- 27 Akihpe tiwërënoru ijomi ikujan, ëwëhto 2marë neparahëtëtan këpëewairë, 3me ahtao kure marë. Irëmao ijomi etapone netapotan.
- 28 Ijomi etaponenna ahtao, irëmaomo Kan pakorohtao, nërë akamatë. Tiijarëken Kanja iwëturuke.

- 29 Ma 2me ipononeton ahtao, tiwërëmao 3me kure marë. Mërëme etanetomojahkasan wae inponopikon apëiserën.
- 30 Iponopirihtao waponon ipononeja, irëmao tahken Amore nonankapon tînehtë tiwërënoron enpanenkërëja. Irëmao waponon ooraken pitë tiwehpore.
- 31 Amerarë ëipoinjeken iponopike ëëjane, amerarënoron iwanmatome, amerarënoron marë tînetahpëkon apëhtomerën.
- 32 Ipononeton enpan amore, ipononeja iponohtome.
- 33 Soo kane entumeta nai Kan, onken wehtohkasan nai iweinje. Irë apo nai Kan iijanoroton Kan pakoro wararë.
- 34 Ma ooraken wëriton tiriipotë, Kan pakorohtao ëwëmomikonmahtao iwëturutohporato iweike. Mërëme wenaenomerëken tiwehpore namoro imoitohäerë.
- 35 Tinwanmase ahtao wëri, ëwë tipakorohtao tijnjoja nepeka, ipoina nai iwanmato wërija Kan pakorohtao.
- 36 Eekano ëmëinjamo, penarë Kan ijorni ipitënenpë? Owa, ëëjanerëken Kan ijorni kine? Owa.
- 37 Ma akihpe nai ëhtaone enpaneme tiwehto ekanine. Amore inekantëhpëme marë teesen. "Nërëreken Kïtamukonjanme, tïmoijenme jinmenuhtëhpë ipunëhtan.
- 38 Këpëewa nai ikutunkehkaneton, namoro ëikarë nekutunkehkatan.
- 39 Ma jakëmitomo ipononeme ëwehtohkon kure eponarën ehtë. Tiwërënoron ijomi ikuneton marë inakamaewa ehtë.
- 40 Amerarë tipanaeken ënirikon tiritë, soo kaewa marë ehtë.

1 Korentijana 15

- 1 Ma jakëmihtomo, meinjarë tëkaporen jinponopihpë, ipunëhposepa wae ëëjane. Irë mapëhtëne, epona marë manati meinjarë.
- 2 Irë nai aanunnëhtokon, jinponopihpë eponankërë ëweikonmahtao. Këpëewairë eponata ëmëinjamo ahtao ipaato nai ëëjane.
- 3 Ma serë apo, jinapëihpë rasarën wiponone ëëjane. Imenuhtëhpëtaerë Këraisu wateese kiritihipëkonjanme.
- 4 Tonainje marë iijane. Irëmaopa taunje 3 wei iwehtuwë, imenuhtëhpëtaerë.
- 5 Irëmaopa Sihpësija tiwëenepoe. Irënpëpëe marëpa 12mantomoja tiwëenepoe.
- 6 Irënpëpëepa tiwëenepoenkërë tükëmihtomoja 500 iwaenton namoro. Tëerënkërë nai namoro kihtaone meinjarë. Eëraoken imoitihpëkon kinëni.

- 7 Irëmaopa Jemisija tiwëenepoe, tinnenokihpëtomoja marëpa tiwëenepoe.
- 8 Wenaerënken namoro iwenae kinëenepo wija. Wi wae enuruhpë mure enuhto aporopa, esewankërë enuruhpë wi.
- 9 Tëkaporenta wi inennokihpëtomohtao. Inennokinme tëjatëenta wi, Kan pakoro aamekanmahpëke wija.
- 10 Mërëme Kanja ijahpëntëtojanmerëken wae, wïtotome. Jijahpëntëto iija ipaatota kinei. Kure kaarime tëekehkane namoro iwae. Mërëme wijanmeta tëekehkane, Kanja jawë jijahpëntëtoponpëjanmehkasan tëekehkane.
- 11 Wi kënpatëne, namoro ëenpatëne. Irë apo ainja ëenpatëne, irë apo marë Kan epona mehtëne.
- 12 Ma waiweihpëpëpa Këraisu auntoponpë iponopirihtao ainjaja, atitome serë apo nkan ëhtaonkontokon, "Waiweihpëton nai aunjewapa," kanto?
- 13 Waiweihpëpa aunjewa ahtao, irëmaopamo Këraisu marë aunjewa ei.
- 14 Këraisu aunjewapa ahtao, irëmaomo ainja inponopi ipaato ei. Epona ëwehtohkon marëmo ipaato ei.
- 15 Ainja marëmo aerënmeta ei, "Aerë nai Kan," kahpëke ainjaja. "Këraisupa Kanja tanunnëhpoe.
- 16 Waiweihpëtonpa aunjewa ahtao. Këraisu marëpamo aunjewa ei.
- 17 Aunjewapa Këraisu ahtao, kahpëmerënmo epona ëwehtohkon ei. Irëmaomo ëripihpëkomohtaonkërë mehti.
- 18 Këraisutao iwënikihpëton marëmo, itatihpëme ei.
- 19 Waesewankërë kimëinjamo ahtao Këraisu kininmëkukonme nai, irëme tiwësapëkëmaenme kehti tiwërenoroton iwae.
- 20 Mërëme Këraisupa tanunnëhpoeihta waiweihpëpëpa. Wapono eperutainan iwehto aporopa nai Mëe meinjarë. Waporënpa Këraisu taunje iwënikihpëtomohtao.
- 21 Wïtotopëerë waweinë tiwëese. Sehken nai waiweihpë auntohpa wïtotopëerë marë.
- 22 Amerarë waehkeme Anam awënton teese. Sehken nai amerarë Këraisu awë iweihpëton namoropa aenenme tirëe iija.
- 23 Mërëme amerarënororo entumerën nai Mëe. Wapono nai Këraisu. Sehken nai wenaenomao Këraisu iwëehtomaopa, Mëesan ijanorome marë nai.
- 24 Ma amerarë Kansantahton ematuwë, tikurunkenton, ikaarihton marë ematuwë iija, irëmao apënato nehtan. Irëmao tiwëmoitimato ekaramatan Këraisu, tipaparija Kanja.

- 25 Emanemenkërë nai Këraisu meinjarë, amerarë tijatotahton emakehtohponarën. Tīnemahpë juwë tihpu rītoponpë aporopa.
- 26 Waweinë ematan, irënehka marë tijatotahtomonpë ematan.
- 27 Ma amerarënorō entumerën Këraisu tīrēe ipapariija. Irēme "Amerarënorō entumerën wirīne Mēe." katuwë ipapariija, tēkanīsenpe nai. Mērēme amerarënorō entume nai Mēe.
- 28 Amerarënorō entume Mēe iwehtuwë, irēmao marēpa Këraisu nekaramatan iija, amerarënorō ekaramanenpējapa, entumerēnpa Kan iwehtome.
- 29 Ma aerēnmepa waiweihpēton aunjewa ahtao, eekehkatētomo nehtan iwēmēmīhpēton waweinēpēe aumuhpētonpa namoro? Atītometomo tēnmēmīhpēkon enaerë Waweinë apēhtanenkerë?
- 30 Atītome marë kītati ijuru wararë waehkeme?
- 31 Irēme jakēmihtomo tēkapore wae Jesu Këraisu awë ēērīpohpēkonke wīja, Kītamukon Nēērë. Irējanme marë wae wei wararë waatīrēenme.
- 32 Epesipo wī ahtao, irēpo ēirato ototon maarë ainja kīnē-kīnētapēi. Wītoto maarë wētapēhto aporopa, eeke jīwehto irē? Irēme waiweihpētonpa auinjewa iweike, kītēwehtēne, kijōkikon marë keenīhtēne, kokoro waakīweikonke.
- 33 Irējanme ēikarë ējomikon eenakēke ēentahkapōewa ehtē. ēikarë ēēranohpēkon kihkērēnmapoti.
- 34 Imēmēiporata ehtē, kure ipunēhtē serē. ēērīpīhpēkon ikehkapotē. Tēērēnkērë nai Kan inpunēh-pīnton ēhtaone. Irē apo wīkae ēējane, ēpīimatohkonme.
- 35 Ma serē apo tīwērēnorō nkan, "Ekapon apopa waiweihpē naunjan? Eeke marēpa tīpunke nehtan?" nkan.
- 36 Kahpēmerēn nai nērē apon, ēnanmēhpē aenemeta nehtan. Wanehtanerēn marë.
- 37 Epī anmētuwë ēējane ēnanmēhpēkon epī apota nai ahtahpē. Wiripēme tahken nahtan arīsi apon epī, tahken aanai epī, tahken, ooninpēken epīton marë.
- 38 Tīnehtētaerë Kan nekaraman ipun. Ooninpēken ekaraman marë iwararēnorōja.
- 39 Amerarë nai puntōn ēisaporota. Mērēme wītoto ipun nai tīwērēken ototon ipun apota. Mēhparēton ipun marë nai tīwērēken kana ipun apota.
- 40 Sehken nai kaputon tījamunke. Nono marë nai tījamunke. Mērēme kapu iwēeresaramato tīwērēken, nonopontōn iwēeresaramato apota.

- 41 Wei iwëeresaramato nai tiwëreken, nunnë iwëeresaramato apota. Tiwëreken marë nai sirikëton iwëeresaramato. Eïhtaoken nai sirikëton iwëeresaramato eisapota.
- 42 Irë apo nai waiweihpëton auntohpa. Tikëtaenme anmëhpë apo namoro. Mërëmepato ikëtapinme nauntan.
- 43 Iwëeresaramatoponna anmëhpëton namoropa, tiwëeresaramatohke nauntan. Ikaariminme anmëhpëton namoropa tikaarike nauntan.
- 44 Witoto ijamun anmëhpë, amorempa ijamun nauntan. Tipunke nonopo iweihpëke irëmepa ijamun amorenme nehtan.
- 45 Serë apo marë nkan imenuhtëhpë, "Wapo Anam wïtotomerëken teese. Wenaeno Anam, Nërëhkasam amoreke aeneme rïtonme teese."
- 46 Mërëme waponometa teese amoreman. Tipunkemihkasam waponome teese. Wenaë irënehka amoreman teese.
- 47 Wapono wïtoto, nonopëenonpëme teese, nonoke tirihpëke. Wenaeno wïtoto, kapupëenonpëme teese.
- 48 Sehken nai wapononpë epantohton, nonoponme marë. Sehken nai kapupëenonpë epantohton, kaputaonme marë.
- 49 Irëme nai serëmao nonopon iwekuhtuntëhpë aporopa kiwehtohkon. Ewë marëpa kaputaon iwekuhtuntëto aporo kehtahki.
- 50 Ma jakëmihtomo, serë apo wikae eëjane. Tipunkemiija, timunukemiija marë, apëhtohpora nai Kan iwemoitimato. Ikëtakehton, ikëtapin inapësewa nehtan.
- 51 Etatë serë, iponohpin etapose wae eëjane. Amerarë kitati eëmsewa, mërëme amerarë kitëemetanihtahki.
- 52 Sameken nehtan akërera, kapi kato aporëken. Kau iretihpë apon etëtan wenaenopo, iretihpë naerutatan. Irëmaopa waiweih-pëton anunnëhpotan ikëtaewarënpa iwehtohkonme, kimëin-jarnoro marëpa këmetatahki.
- 53 Irëme serë ikëtake tipoon-tëpore, ikëtapinme iwehtohke. Wateesen tipoon-tëpore, waehpinme iwehtohke.
- 54 Serë ikëtake ipoon-tëtuwë, ikëtapinme iwehtohke, serë wateesen ipoon-tëtuwë waehpin-me iwehtohke marë. Irëmao serë apo katoponpë nëtihtakan: "Waweinë titikae ematoponpëke.
- 55 "Waweinë, anpo nai matë ewehto?" Waken. "Waweinë, anpo nai ekutunu?" Owa wakenerën nai, katoponpë nëtihtakan.
- 56 Iripï nai waweinë ikutununme. Akamato imoito nai iripï ikaarimaponeme.
- 57 Këpëewa kitati, Napohpa kaneme Kanja, iripï emaneme kirihpëkonke, Kitamukon Jesu Këraisujanme.

58 Irëjanme jinpmu jakëmihtomo, tütunuke ehtë, emosewa marë ehtë. Tiniirkenmerën ehtë ikesewa, Kitamukon inirike. Serë ipunëhtë, enirikon nai ipaatota Kitamukonj anme.

1 Korentijana 16

1 Ma meinjarë, Kan ijanoroton ikarahkuri ekaramatohpë imenuhtëse wae ëëjane. Serë apo wïkane Kan pakorohtomoja. Kareisija inonopontomoja. "Karahkuri imontë ijahpëmïn ijahpëntëto," wïkane ijane. Irë aporo marë wae tïrise ëëjane.

2 Wapono weipo wiki wararë, ënapëihpëkon imoitihpë ipinmatë ëwararëne. Karahkuri ekaramatohpë ehtarënmaewa ëwehtohkonme ëëjanepa jituntatuwë.

3 Irëmao jituntatuwë ëëjane, akïhpe kure ëëjane ahtao, nërë wennohtae ënekaramahpëkon arëneme, jipanpira marë warëpotae akërë Jerusarenpona.

4 Wïirë jitëse Wï ahtao, wïhtae. Irëmao namoro nihtan jakërë.

5 Ma Maseroni inonopëepa jiwëehtuwë, ëëjanepa wïhtae. Mërëme jitëse pitëpa wae Maseronijaponapa.

6 Tiwërëmao tahkenmo akërera wehtan ëhtaone mërëme wehtae konopotaerë. Irë iwenae ajahpemo wïhtan ëpëene, irëmemo ëemata kërëtë jitëtome.

7 Mërëme ëenekoetahpa wae. Irëme kïirëhtahki pitë. Akëresa wae aakërëne jiwehto ipunëpïsehpitë, Kanhkatë marë.

8 Epesipo wehtae Pinsitë weiponarën.

9 Iijeta nai tïrëenton wïja serëpo. Irë apo nai, mono oota apumakahpë aporopa, mërëme tapiime nai jaruhkane, jijatotahton ohkïnpëmeken nai.

10 Ma ëëjane Timoti iwëehtuwë, mëe inpïimapoewamo ehtë. Kitamukon iniri rïne mëe, jïjaporo.

11 Irëmemo mëe ënenepekene inirëewa ehtë. Kurepamo mëe ennohtë wïjapa. Mëe winmëjæ, këkëmikontokon akërë iwehto marë winmëjæ.

12 Ma serë apo wïkanere këkëmikomoja, Aporësija. "Kure wïja ëtëto, Korentipona këkëmikontokomoja," wïkanere iija. Mërëme inehtëmeta teese. Ëwëhkasan, kure iija ahtao, irëmaopa ëëjane nehtan.

13 Ma tïwarë ehtë, tïtinke marë ehtë Kanpë iwanmatohpë. Ekaarihtëtë marë, mure enepitato apota ëwehtohkonme.

14 Amerarë enirikon tïritë jatome wehtohke.

15 Ma jakëmihtomo, serë apo kase wae ëëjane. Tihpanë pakorohtaonton ëwarëne nai. Wapo Jesu Këraisu apëinenpëton namoro Akeja inonopo. Namoro ëikarë kïnëekarama, Kan ijanoroton ipëetomatome.

- 16 Irëme kutuma serë apo wïkæ ëëjane, "Namoro imoitë, amerarë aakërëne orokomanton marë."
- 17 Ma kutuma sasame weine: Tihpanë, Potunëtësë, Akeikësë iwëehtuwëne. Wakato jihtaon ekaramaekento kine wija. Ënekaramapïnmpëkon ekaramaneto wija ëpëntakankonme.
- 18 Kure jamore ikaaritëne namoro, aamorekon ikaaritëtöponpë aporopa. Irëme namoro aponton eresaramapotë.
- 19 Ma Kan pakorohton, Eisë inonopon ëewaraimaati. Akuira, Përisira nnato ëewaraimati. Namoro ëewaraimati Kïtamukonpëerë. Kan pakorohtaonton ëewaraimati, pakorotao iwëmomïhpëton ëewaraimati.
- 20 Amerarë këkëmikontokon serëpontön ëewaraimakoe nai. Ëewaraimatë, ëija ëwëtaokïntohkonke.
- 21 Ma Wïirë Pao, serë ëewaraimatohkon wimenuhtëe jeinjake.
- 22 Akïhpe Kïtamukomoseta ahtao, namoro ëikarë tiwëekeimaenme nehtan. "Maranata," kato. "Kïtamukonpa nejan," kato Maranata.
- 23 Kïtamukomoja Jesu Këraisuja ijahpëntëtö apëineme ëweikoe wae.
- 24 Amerarë Jesu Këraisu awëntomoja jatome jiwëhto, apëineme iweise wae, Ma naka.

2 Korentijana

2 Korentijana 1

1 Ma wiiirë Pao, Jesu Këraisu inenonnokihpë Kan inehtëhpëtaerë, Timoti marë nai ainja, këkëmikön nëerë. Kan Pakoro ëmëinjamo Korenti patapo, amerarë Kan ijanoro ëmëinjamo, Akeja inonopo. Serë jipanpira wimenuhtë ënenekonme.

2 Ma kïpapakomoja wae ëjahpëntëkoe Kanja. Onken ëwehtohkon ekaramase marë wae iija, ëëjane, Kïtamukon Jesu Këraisuja marë.

3 Ma "Kure nai Kan," wikae Kïtamukon Jesu Këraisu ipapapë. Kïpëkëne ëmuhpanto entume iwehto ipitëne Mëe amerarënoropë. Kïkaaripanëponekonme marë nai Mëe, këneponanmakon Kan.

4 Kokoronmanekonme nai Mëe, ooninpëkeneja këporïkonmahtao. Irë aporo kïrijati tiwërenoroton ijakëreukonmahtao, namoro akoronmatome kïijane, Kanja kokoronmatoponpëkon aporopa.

5 Iijeta nai ainja iwëerekuikato Këraisu iwëerekuikatoponpë aporopa. Sehken nai ainja akoronmato iijeta, Këraisu inekaramahpë ainjaja.

6 Ainja ijakëreumaporïhtao iija, irërë nai aakoronmatohkonme ainjaja, aanunnëhtohkonme marë nai irë. Ma ainja akoronmarïhtao iija, irërë nar aakoronmapotoh-konme marë ainjaja. Irëme aakuikatohkon epohtuwë ëëjane, irë akëresa enepitaewa ëëriipoti, ainja akuikatoponpë aporopa.

7 Ètïhkapïnme nai, ainja ininmëku. Serë apo ainjaja ipunëpïke. Ainja akuikato entu ratoeme ëweihpëkonke, ainja akoronmato Kanja entu ratoeme marë ëweihpëkonke.

8 Ma jakëmihtomo, serëpë ëwarëne iweise nai ainja, tiwenketa ëwehtohkonme. Kutuma tiyakëreu ainja këneporï Eisë inonopo. Iwae ainja këneerekuika, kutuma ainja ikaari iwae kënei. Aeneme ainja iwehto marë ainja iwarnekanmane.

9 Aerë ainja waiwehto maatahken ainja kënekanïpire. Irë apo ainja këneporï tipun eponata ainja iwehtome, Kan eponahkasan ainja iwehtome. Waiweihpë enpakane Mëe.

10 Nërëhkasan kutune ërihtohpëe, ainja ipinmane. Serëmao marë kïpinmatinkërë Mëe. Irëme këninmëkukonme nai Mëe, taanërën marë kënpinmatoh-konme iija.

11 Ainjapë Kanja ëwëturukonmahtao, ainja makoromati. Irëme tapiimanton, "Napohpa Pahko," katan, ainja ijahpëntëhpëke Kanja, ëwëturuhpëkonpëerë.

12 Ma serë apo nai ainja iwëtasemato, ainja ipiïmapone nai onken. Eripïmaewa ainja kënei serëpontomohtao ainja iwëtarërihtao, ëhtaone marë

ainja ahtao. Kanjanme marë ekapokehkapinme ainja kinei. Serëmaonton ijunketa. Kanja ainja ijahpëntëhpëkehkasana, irë apo ainja kinei.

13 Ma serë ainja imenuhtëhpë, tipatoro nai, ënpunëpikon waraken marë. Irë ëwarëne iweiserën wae.

14 Wapo ainja iwehto itipi pisirëken ëwarëne iweise nai ainja, ëtaseme ëwehtohkonme ainjapë. ëpëkene marë ëtaseme ainja iwehto aporopa, Kitamukon Jesu iweipo.

15 Irëjanmere tëeremae, ëëjane jitëtohpë, mëinjanpona jitëtome, jiwëehtome marëpa ëëjane, 2mepa ëwanmatohkonmere wija.

16 Serë apo nai jinehtëhpëre. ëëjanepitë jitëhsere wae Maseronipona jitërihtao. Irënpëpëe jiwëehtuwëpa ëhtaone marëpa jiweisere wae. Irëhkatë Jurija inonopona wītëto ëemata jarëtome ëëjane.

17 Ma irë apo tëeremanëken kahpëmerën? Serëmaonton iwëehtëto aporëken tëehtën? Jintapëeta, "Kone," wikan, jitëseta jiweirihtao? "Owa," wikan, "Kone," kase wī ahtao? "Owarëken".

18 Aerë nai Kan, Mëe iwarë wae. "Kone" kaewa nai ainja ëëjane, "Owa" kase ainja ahtao.

19 Kan inmukurën Jesu këraisupë ainja kinpono ëëjane, Sirasi, Tīmoti nna. ëëkënëta nai ainja ijomi, "Kone" kato ainjaja, "Owa" kato marë ainjaja. Tëinkenerëken nai "Kone" katorëken ainjaja Kanjanme.

20 Iwararë, tīija katoponpë Këraisupë inawikaewarën nai Kan. Irëme "Amen" kīhkati Këraisujanme, Kan eresaramapotome kīijane.

21 Kanrëken titunuke ainja rīne ëmëinjamo maarë, Këraisu awë kīrihpëkonke. Kīkainënenpëkonme marë nai Mëe, tēponanmaen Nëërë.

22 Tīijanorome kiwehtohkon marë tikuhtuntëe iija, Tomore ekaramahpëke pitë iija kīijane. Tīija katoponpë insaikaewa iwehto ipunëhpōtome iija kīijane.

23 Serë apo wīkae ëëjane, Kan iwarë nai jiwëhto. ëëjanepa wahkën tītëeta Korentiponapa, aakuikapokoeta jiweike.

24 Kan epona ëwehtohkon entumeta nai ainja. Aakërënerëken nai ainja orokome ëewakīnmapotohkonme. Kan epona ëweihpëkonkerëken marë manati tītunuke.

2 Korentijana 2

1 irëjanmepa wehtëne tēewa jiwetohpë ëëjane. ëëjanepa wae jitëse ëmume jiwëhtohke.

2 Ëmume ëëripotuwëne wija, akīpamo jewakīnmapotan, ëmume jinīriphōpētōmorëken? Owa

- 3 Irëjanme jipanpira wimenuhtëne ëëjane, ëmumemo jituntai wïtototonpë jeresaramaponeton namoro. Amerarë jinekanïpïsepï ëmëinjamo. Jiwëeresaramato marë nai, ëwëeresaramatohtonme.
- 4 Panpira imenuhtërihtao wïja ëëjane, kutuma jerekuikane, ëmume marë weine jawë. Jiwësenarihtao iijeta jenpijuhtane. ëmume ëëripotohtonmeta wimenuhtëne ëëjane, kutuuma ëijene jiwëhtohkasan ipunëhtome ëëjane.
- 5 Ma tiwërenoro emumapotuwë wïtotoja, Nërë marë jemumapoewa kinei. Mërëme wae emume ëëripokoeta amerarë ëmëinjamo.
- 6 Mëe inontatoponpë ëëjane, irë apotahpa ehtë. ëenekaken nai mëe inïri tapiimanton maarë.
- 7 Irëme meinjarë iwehtoponpë rïpi inenuhtanïsewapa ehtë. Sasamehkasampa mëe tïritë, ëmume iwehto iwaetahpa iwehtome.
- 8 Irëme kutuma wïkae ëëjane, mëesepa ëwehtohkon enepotë iija.
- 9 ëkuhtohkonme wapo wimenuhtëne ëëjane, iwararë Kan ijomi imoineme ëwehtohkon ipunëhtome wïja.
- 10 Irëme mëe iwehto rïpi inenuhtanïsewapa ahtao ëmëinjamo, ëjaporonepa inenuhtanïsewa wehtae. Atihpe mëe mïrihpë, inenuhtanïsewapa wehtae ëëjankonme Këraisujanme marë.
- 11 Irë apo kiweikonmahtao këmaewane nai Setën, ëntahkaton inïripë pëerata kiweikonke.
- 12 Ma Tërosi patapona jitëtuwë tëkaporen eka iponose Këraisupë, irëmao jmirinme teesen weponne Tamojanme, oota apumakahpë aporopa.
- 13 Mërëme onkenta weine jiwëhpunëhtohtao. Jakëmi Taitë ineposewa jiweihpëke irëpo. Irëmepa, "Witëe," wïkane iijane. Irëmao wïtënnepa Maseroniponapa.
- 14 Ma irëme, Këraisujanme wei wararë, "Napohpa," wïkae Kanja. Irïpi emaneme kakenahtëkonke iija. Irëjanme kipëerëne iwararënoraja tïpoinjan rosijon apo Këraisu ipunëhto nësaiman.
- 15 Këraisu tïpoinje iwehto aporopa kïtati, Kanja tanunnësentomohtao, tërisentomohtao marë.
- 16 Ëke ikëtahpë ipokïntato aporopa kïtati, tërisentomoja. Tïpoinje erepasa wehto ipokïntato aporopa kïtati tanunnësentomoja. Akï nai irë apon rïtohpë emiketa? Owa, ëikarënoru wakenerën nai.
- 17 Tapiimanton apota nai ainja, Kan ijomi ipanamaneton namoro. Mërëme tïpatonoro ainja niponoe Këraisutaontonpë irë, Kan epona ainja iwehtoponpë aporopa, irë apo ainja nikae iija, Kan enpatarasaporo, Këraisu awë marë.

2 Korentijana 3

- 1** Ma "kure nai ainja," kase manati ainjaja eëjane. Kure ainja iwetohpëkën panpira enepose manati ainjaja, tiwërenoro ënpunëhpïnkön apon? Owa. "Panpira imenuhtëtë, kure ainja iwehtohpëkën iponohto enepotome ainjaja tiwërenoroja, kaewarën nai ainja eëjane.
- 2** Ëmëinjamorohkasan ainja panpira apon. Ainja ewanëpë imenuhtëhpë. Amerarënorö iwarë nai ëwehtohkon, irëme panpira imenutëhpë ejatëti aporopa, ëejatëti.
- 3** Këraisupëenonpë imenuhtëhpë panpira apo ëmëinjamo, Këraisu inirïpohpë ainjaja. Tëëkurenke inmenuhtëëwa kënei Kan, tëpupë marë inmenuhtëëwa kënei. Aenen Kan Amorekehkasan inmenuhtëhpë ëmëinjamo ëëwanëkonpë.
- 4** Këraisujanme nai ainja tïneponanmarïja emiketa.
- 5** Irë apon rïnemeta nai ainja ëikarë. Irë kutuma ainja iwarë, Kanjanmerëken irë apo ainja nïrijae.
- 6** Kainan tïnehtëhpë ipononeme ainja rïpone Kan. Tëpupë imenuhtëhpëta serë inehtë, Amoreke imenuhtëhpëhkasän. Warïpotonme iweike wapo imenuhtëhpë. Këpëëwa nai Amore aeneme rïpotonme.
- 7** Ma wapo warïpoton ehtëto Tëpupë tïmenuhtëë, wëeresaramatome teese irë. Akëresato Mosesi enpata inenewa teese Isereujanaton, kaarime iweipohpëke. Mërëme Mosesi enpata iweipotoponpë titëëpa.
- 8** Atitome nai Amore mirïhpë, iwaenmerën iwëeresaramato taanërën?
- 9** Wapo ehtëtoponpëmao tiwëeresaramatohe teese, "Wirïpëme manae," katoponpë Mosesimao. Irë iwae kure tïpatoropa rïton iwëeresaramato teese.
- 10** Wapo iwëeresaramahpë eresaramapïn ahken teese, kure wenaenoja monome iwaponmahpëke tiwëeresararnahtohke.
- 11** Wapono monome iwëeresaramatoponpë akëremïnme teese, wakenpa iweihpëke. Wapo ehtëtoponpë akëremïn iwehto aporopa. Mërëme monome iwae akëreke ehtëto iwëeresaramato nai meinjarë.
- 12** Ma kainan ehtëto kënimëkukonme iweike, kure nariketa ainja nïponojae irëpë.
- 13** Mosesi apota nai ainja. Tënpata tïnotoinje Mosesija kamisake. Isereujanaton enpata inenewa iwehtohkonme, mërëme irënpë waken teese.
- 14** Namoro iwëhpunëhto pëëra tïripoe iija. Sehken nai serëmao wapo inehtëhpë ejatërihtao iijane, iwëhpunëhtohkon inotonï tëërënkërë nai. Ëtonankaewa nai eikarë, Këraisuhkasanpa nonankatan.
- 15** Mosesi inmenuhtëhpë ejatëto wararë iijane, iwëhpunëhtohkon nai tïtonïke, serëmao iwehtoponarën.

- 16 Këpëewa nai, Kïtamukomoja iwepanamatuwëne, inotoïimpëkon emapotan.
- 17 Amoreme nai Itamu, anpohpe nai Itamu Amore, irëpo nai wïtototon onken.
- 18 Amerarë kïmëinjamo, kure Kïtamukon iwëeresaramato enerïhtao kïijane ennotonnenna wëenetæ kënpatakon eneto aporopa. Irëmao kïmëinjamoro marë tiwëreken kehtahki. Irënkërë iwëeresaramato tiwërenorotomoja nëekaramatan Kïtamukon Amore inïrike.

2 Korentijana 4

- 1 Irëjanme serëmao tïneponanmake kïtati. Irëjanme marë pinmaton kïtapëhtëne. Irënpë këwanëkontao intahkaewa kïtati.
- 2 Mërëme piike rïton iwehto eponata nai ainja. Imëmëipora ainja iwehto nai waken. Kan ijomi inpanamaewa nai ainja. Aerë marë ainja nenpæ, amerarë wïtototon iwarë iwehtome. Kan enpata rasaporo ainja iwehto.
- 3 Tëkaporen eka ainja inponopi onamïhpëme ahtao, tërisenton inpunësewa nehtan.
- 4 Kan inekanihpekatoton iwëhpunëhtohkon enura tïrëe serëmaonton ineponan-marïja, awain tëkaporen eka Këraisu iwëeresaramatohpë inenewa iwehtohkonme. Këraisuhkasan Kan iwekuh-tuntëhpë.
- 5 Ainjapë inponosewa nai ainja. Jesu Këraisu iwehtorëken ainja nïponojæ. Amerarënoru Itamunme nai Mëe. ëpëetokonmerëken nai ainja Jesujanme.
- 6 Serë apo kanenpë Mëe ewarunuja, "Awainme ehkë," kanenpë. Nërë marë kïnweipo këwëne, Kan iwëeresaramato ipunëhtome kïijane Jesu Këraisu enpatake.
- 7 Ma Kan inekarama kïhtaone nai tïrepehken, ërinëtao enïntëhpë apo. Irë apo nai, kure monome Kan ikaari awaintao iwehtome, kïkaarikonta.
- 8 Ooninpëken weinje ainja erekuikato nai, seinje, meinje, nna. Mërëme ainja inaruhkaewa nai. Inehtëna nai ainja, mërëme tïnin-mëkukenme marë nai ainja.
- 9 Inamekanmakonme nai ainja, mërëme Kan ainja inontaewa nai nonopona inemakonme marë nai ainja, mërëme waesewa nai ainja.
- 10 Watïrëenme nai ainja pun. Jesu warïhpë aporopa. Erepasa Këraisu iwehto awaintao iwehtome ainja ipunke.
- 11 Aeneman ainja, mërëme wei wararë nai ainja Jesujanme waatïrëenme. Jesu erepasa iwehto enepotome ainja punke. Irëjanme nai wateesenme ainja pun.
- 12 Irë apo nai waweinë orokome ainjahtao, erepasa wehto orokome iwehtome aawëne.

- 13 Mërëme imenuhtënpëtaerë amorerëken epona ainja ahtao, Wi epona wae. Irëjanme jijomitae, irëjanme wenpae, irëjanme marë ainja nenpae ëtakërë.
- 14 Kanjarëpa Kïtamukon Jesu waiweihpëpëe anunnëpïhpë, ainja waarë iweike. Kïmëinjamoto marëpa Jesu akërë tauinje, irëjanme Mëe tënpatarasapona kïmonpotahki.
- 15 Iijeta nai irë aponton ëëjankonme. Monome Kanja ijahpëntëto iwësaimatome wïtototomohtaon wararë. Namoroja napohpa kahpëpëerë, Kan neresaramatahki.
- 16 Irëjanme ëewanëkontao akunpainjewa ehtë. Kïijuwënerëken kïwehtohkon nësapëkëman. Këpëewa nai këwëne, wei wararë irë kaarime nëtïrijan.
- 17 Serëpo kïwëerekuikatohkon pijasa nai, akërera marë. Kïwëerekuikatohkon kure monome kïhtarënmapoti, taanërën kïwëeresaramatohkonme.
- 18 Irë apo nehtan, serëpo tënënton eponata kïweikonke, enepmton eponahkasan kehtëne. Akërera nai tënënton, këpëewa nai enepïnton, taanërën.

2 Korentijana 5

- 1 Serë kïwarëne, serë nonopo kïpakorokon iruhkahpë sameken nepahkan. Këpëewa nai Kan iruhkahpë kïpakorokon kaputao, irë nai ëinjaketa tïrïhpë. Irëhkasan taanërën nehtan kaputao.
- 2 Serëpon pakoro awënkërë kïweikonmahtao Kïtëtakuikatinkërë. Irëjanme kapupëen pakoro iwëehto kimëjati kïwepakorontëtohkonme.
- 3 Serë apo nkan, aerë kïwepontëkonmahtao Kïwaramekene poo ahtao, irëmao iponna kïtati.
- 4 Serëpon pakorohtaonkërë kïweikonke kïmïnati, kïtëtakuikati marë. Irëjanme keepokatëne tïwërenke kïwepontëtohkonme, wateesen kïpunkon waehpïnme emetanïhtome.
- 5 Ma irëjanme Kanja tïrëe kïmëinjamo. Irëme marë wapo Tomore ekaramane kïijane, inehtë insaikapmme iwehto ipunëhtome kïijane.
- 6 Irëjanme sasamerën kehtëne serë ipunëpïhpëke kïijane. Serëpo kïtati kïpunkontaonkërë, Kïtamukon ekataotaikenkërë kïtati.
- 7 Serëponpëkërekenta nai aeneme kïwehtohkon serëpo, Kan epona tïwehtohpëkëhkasan nai.
- 8 mërëme ëeretëujewa nai ainja. Ainja puntaota ainja iwehto kure ainjaja. Irëmaohkasan Kïtamukon akërë ainja nehtae.
- 9 Irëme serë apo nai ainja inehtë. Kïtamukon sasame tïrïse nai ainja, ainja puntaonkërë ahtao, ainja puntaota ahtao marë.

- 10 Amerarë pïre kehtahki Këraisuja kïrepentëtohkön apëipo, kïwararëne kïpunkontaonkërë kïnïrihpëkontaerë irepe apëhtome. Kure kïnïrihpëkon ahtao, iripïme kïnïrihpëkon ahtao marë.
- 11 Ma irëme tïnonosenme Kan iwehto ainja iwarë iweike, wïtototon ainja nihtarënmae. Aerë ainja iwehto iwarë nai Kan. Aerë ainja iwehto iweise marë nai ainja aawëne ënpunëpïkonme.
- 12 Ma "Kure nai ainja," kaewa nai ainja ëëjane. Mërëme ainjapë sasame ëweikoe nai ainja. Ijuwënpëkëreken ëtaseme teesenton euhtome ëëjane. Wïtoto iwehto aawënkön eponata nai namoro.
- 13 Ma ijorohpanke apo ainja ahtao, Kanjanme nai irë. Mërëme ainja ëwanë ëiwarë ahtao irë nai ëëjanorokönme.
- 14 Irëme Këraisu kïjatokönjanme, kutuma ainja orokome kïnei. Serë kïwarëneihta, tëinan waiweihpëke amerarënorö wïtototonjanme, irëme amerarënorö wïtototon waakïnei akërë.
- 15 Këraisu wateese amerarënoröjanme, aenemanton aeneme tïwehtohkön eponata iwehtohkönme, tïjjankönme waiweihpë eponahkasan iwetohkönme, waiweihpëpëepa aumuhpë epona.
- 16 Irëjanme nai tïpuntao wïtoto iwehto kïwamekene. Sehken Këraisu tïpuntao iwehto kïwarëne kïnei awaintao. Irë aerëpa Mëepë tïhtëinkapainje kïmëinjamo.
- 17 Irëme akïhpe Këraisu awë nejan, kainanmepa tïrihpëme nai nërë. Wapo iwehtoponpë wakenpa nai. Amerarë iwehto kainanme nai.
- 18 Amerarë nai irë apontön Kanpëerë. Nërë tïjepa kïritëne Këraisujanme, tïje marëpa wïtototon iwehto ekaramane Mëe kïjjane, orokome kïwehtohkönme.
- 19 Këraisutao teese Kan, irënpëpëe amerarë nonopontön tïje tïripoe iija. Namoro irïpïhpë inkuhtuntëewa teese. Irëjanme ainja kïnenpati Kanpëepa kure tïwehtokön apëhtome tïjjane.
- 20 Irë apo nai iwanmaneme ainja, Këraisu ipëntakanme. Kanjanme aamohtëhpëkonke ainjaja. Këraisu ipëntakanme marë ainja ëerekonmati, Kan marëpa ëse ëwehtokön erahtëtome ëëjane.
- 21 Iripïmïn Këraisu, iripïme tïrëe Kanja kïpëntakankönme, tïpatoro Kan iwehto aporo kïwehtohkönme Këraisu awë.

2 Korëntijana 6

- 1 "Ma Kan ipëetomane aporopa ainja ëpokehkati, serë apo nïkae ainja ëëjane. Tïwarë ehtë, ipato Kan ëhpëntëtë iwehto inapësewa mehtëne.
- 2 Serë apo kahpëke iija: "ëhpëntëtë wehto jurumao ketatëne. Aanunnëhtohkön weipo marë kokoronmatëne," katoponpë Kanja. Wï marëpa

serë apo wïkae ëëjane Enetë! Serëmao nai ëhpëntëton wei. Serëmao marë nai okoronmaton wei, wïkae ëëjane.

3 Ma amerarënoru ihkërënmaseta nai ainja ooninpëkenpë. Kan ipëetomato inekapokehkapoewa ainja iwehtome,

4 Mërëme ooninpëmeken Kan epona tiwehto enepohse nai ainja, serë apontonke. Kapohta enepitaewa wehtoke, wëhsapëkëmatohtao wehtoke, wernënpärënmatohke, wëtaruhkatohke.

5 Wetutuhkatohke, apurutohtao wehtoke, ikutunkehkanetomoja ainja epohtoke. Kutuma ainja iwëekehkatohke, tïnmëneke ainja iwehtoke, koko ahtao ëënïsewa ainja iwehtoke, aanao ahtao ëewesewa ainja iwehtoke,

6 arerenna wehtoke, kutuma ëiwarë wehtoke, ëmuhpantohke, tïpoinje wehtoke, Kurano Amoreke tïpatoro ëëse wehtoke.

7 Aerën ijomi iponohtohke, Kan ikaaritao ainja iwehtoke, tïpatonoro pïrëuke, ëpëtun weinje, ëpëjano weinje marë,

8 wïtotoja ainja eresaramarihtao, ainja ipiïmaporihtao, tïjomikonke ainja inupimarihtao, tïjomikonketo ainja inupiman waiweiirhtao, tëënakëen apo ainja rïtuwë, mërëme aerën apo ainja rïrihtao.

9 Tiwame kato apo wïtotoja ainja rïrihtao, mërëme iwarënere ainja. Waiweihpë apo ainja rïrihtao, mërëme nai ainja aeneme. Ainja ipijokirhtao iijane, mërëme nai ainja ipijohto ainja wanirëewa.

10 ëmuman apo ainja rïporihtao, mërëme nai ainja wei wararë ëtaseme. Wïtotoja ëhsapëkëmaketïnpë imënpärëntëpoto apo ainja rïrihtao. ëhsapëkëmake apo ainja rïrihtao, mërëme nai ainja tïmënpärëke.

11 Ma Korentipontomo pïiketa ainja nëturu ëëjane, tëwanë kure ainja nemirïika ëpëkëne.

12 ëpinëne ainja iwehto ainja nenepoe ëëjane. Këpëewa ëmëinjamo, ainja ipinë ëwehtohkon inenepoewa mehti.

13 Jinmukurën ëmëinjamo, irëme jimunkë apo wïkae ëëjane. Ainja aporopa ëëwanëkon emirïikapotë ainjapë.

14 Ma ëentu ratoemeta ehtë, Kan munkëtahton maarë. Eekapon apomo ëijaken nehtan tïpatonorota, tïpatonoro marë? Ekapon apo awain, ewarun maarë ëihtao ahtao, awainmemo nehtan? Owa.

15 Ekapon apo nai Këraisu, wiripë maarë, ëseto nai? Owa, ëseta. Ekapon apo nai Kan munkë, ëijaken Kan munkëta maarë? Owa, ëijaken iwehtokon waken nai.

16 Ekapon apo nai Kan ipakoro ikopija maarë, ëse? Owa. ëmëinjamohtakan manati Waehpïn Kan ipakoronme. Serë apo nai Kanja katoponpë: "Awëne

wehtae. Jurakanuntae marë ihtaone. Ineponanmakonme wehtae, wijanorometo nehtan.

17 Irëjanme iripimantonpëe, ohtë wijä. Maarë ehtë ipëene. Tikuijen pëhta marë ehtë, irëmao këpëhtahki.

18 Papakonme wehtae. Jinmunkëmerën mehtahki. Jeemimerën marë mehtahki " tiiäke Kïtamukon Iwaenmïn.

2 Korentijana 7

1 Irëme jinpïnutomo, katoponpë iija etahpëpëerë ooninpëkenpëe kesukapotëne, kïpunkon ihkërematoh-pëe, komorekon ihkërematohpëe marë. Këpënatohkon kutuuma eponarën kehtëne, Kan ino kiweikonke

2 Ma ëewanëkontao ainja ipatantëtë: Witoto inakuikapoewa ainja kënei. Witoto injaremaewa ainja kënei. Witoto ineremaewa ainja kënei.

3 Irë apo kaewa wae ëpëkëne, ëwehtohkon rïpi onankatome. Serë apo ëenpatarasakonporo wïkane ëëjane, ainja ëwanëhtaomanati. Watiweise nai ainja, aeneme marë nai tiweise ainja, ëtakërë ëmëinjamo maarë, wïkane ëëjane.

4 Kuure jinekanihpekatota ëmëinjamo. Kuure ënïrikon wiponojæ witototomoja. Tannëseken marë wae jewanëkehtohke. Kutuma sasame wae serëpo ainja iwësapëkëmatohpë, ainja iwemënparënmatohpë mare.

5 Ma Maseroni inonopona ainja ituntatuwë, eretaewa ainja ipun kënei. Ooninpëken weinje ainja aamekanmato ainja apurune. Awaintao kënahkë siwarapake ainja waarme, Pakorotao kënahkë ainja enarinmane.

6 Mërëme ëhtihkakehton, sasamepa tïrinenme nai Kan. Nëerë sasamepa ainja rïne, Taitë iwëehtoponpëke.

7 Taitë iwëetoponpëjanmerëkenta. Sasame Taitë rïtoponpëpë marë ëëjane etahpëke. Ainja pïnë ëwehtohkon iponone mëe, monome ëmume ëwehtohkon marë. Kutuuma jëpona ëwehtohkon iponone. Irëme monome tëewakinmane.

8 Ma ëmume këritëne jïpanpirake. Irëpë sasameta weine, këpëewa weine wapo pitë. Jïpanpirarïja aakuikapohpëkon wetane. Mërëme akërera nai irë.

9 Sasame wae meinjarë, ëmume ëritoponpëkonpëkërekenta, serëjanmehkasan. ëmume mehtëne ëwëpanamatohkonponarën. ëmume ëwehtohkon Kan inehtëtaerë. ërepehkon apëhto inawïkaewa ëwehtohkonme ainjapëe.

10 Ma Kanpëerë witoto ëmume iwehto nïpanamapon tanunnëhtohponarën. ëmumeta marëpa nehtan. Këpëewa nai ëmume iwehto serëmaontonpëen, wawehto rïpon irërë.

11 Etatëkë, ëmume wehto Kanpëen inirihpë aawëne nai. Kutuuma wītoto kure tīrito eponarën ëëritëne. Tīpatoro ëwëtīritohkon rīne, irīpīseta ëëritëne, narīke ëëritëne, irīpīpë. Irīpīpë marë epanīneme ëëritëne. Irëton wararë inawīkaewa ëwehtohkon menepoti, tīpapa pī apëinenpëpë.

12 Irëme wīmenuhtëne ëëjane, iwerīpīmahpëjanmeta, ihkërenmanenpëjanmeta marë, serëjanmehkasan. Ainja epona ëwehtohkon ikuhtuntëto awaintao iwehtome ëëjane. Kan inenenme.

13 Amerarë irëtonpë sasame nai ainja. Mërëme irëtonpëkërekenta nai ainja sasame. Serëpë marë, ainja nëewakīnmae. Taitë ewakīnmapotoponpëpë ëëjane. Mëe iwëhpunëhto onken tīrīpohpëke ëëjane.

14 Wapo "Kure nehtan namoro," wīkane iija ëpëkëne. Mërëme pīike jirīpoewa mehtëne. ëëjane katoponpëtaerë ainjaja, aerë iwehtoponpë aporopa. Irëme ainja inponopīhpë Taitëja aerënme marë teese.

15 Ma ëpīnëne iwehto monome nai meinjarë, ijomi ënmoih-pëkonpë enutamhpīhpëke ëëjane. Mëe ino mehtëne, ëkīrīkīrīpantëne marë ipë.

16 Irëme wae sasame ëpëkëne amerarënoropë jīnekanīhpeta mehti.

2 Korentijana 8

1 Ma jakëmihtomo meinjarë Kanja ijahpëntëto etapose wae ëëjane, Kan pakorohtomoja inekaramahpë irë, Maseroni inonoponton namoro.

2 Serë apo mëesan iwehtoponpë. Kutuuma ikuhtohkonmao kureto tīwësapëkëmae. Mërëmeto tīwëewakīnmatohkonke tannëseken teese. Irëjanmeto ijeta tīnekaramakon ekaramane.

3 Serë jīwarë, tīwehtohkon apororëkentahto kīnekarama, iwae tīnekaramakon ekaramaneto ëīkarë.

4 Ainjapëhto Kanja kīnëturū, ijetahto ainja akoronmane, inekaramakon apëhtome ainjaja. Ainja akoronmatome ijane, irīpīmīn ipëetomatome marë ijane.

5 Irëmeto ainja inpunëpīhtaerëta kīnekarama. Wapo pitëhto Tītamukomoja kīnekarama ainjaja, Kan inehtë rītome.

6 Irëjanme Taitë ainja kīnihtarënma, pena ahtao wapopitë ipitëtoponpëmao iija, irë aporopa itīkatohponarën Mëe orokome iwehtome ëhtaone ëhpëntëton iponohtopë

7 Ma meinjarë manati tīmēnparëken aporopa ooninpëken ëweinjene; serë aponton, Kan epona wehtohke, Kan ijomi enpatohke, ëīwarë wehtoke, ooninpëkenpë ëwehtarēnmatohkonke, ëhse wehtoke marë. Irë nai ënīrīkon. Tīmēnparëken apo marë ëenepotë, ëhpëntëtë wehtotao ëwehtohkonke. Tīwërënoroton akoronmatome ëëjane.

- 8 Ma serë apo ehtë, kaewa wae ëëjane, aapotomatohton aporopa. Aerë Kanse ëwehtokon ipunëpise wae ikuhtuntëtohe, tiwërenoroton Kanse iwehtokon aporopa.
- 9 Kïtamukon Jesu Këraisuja ijahpëntëto ëwarëne nai. Kuure tijahpëke Mëe teese, irënpëpëe kutuma Mëe tiwësapëkëmae kipëerëne. Mëe iwësapëkëmähpëpëerë tijahpëkenme kiwehtokonme.
- 10 Kure jiwëhtorëken wekaramae ëëjane, irë kure iweike ëëjanorokonme. Oni irantatothpo ënpitëhpëkon marë ijanohpora kënei. Mërëme aerë tirëenme nai irë.
- 11 Irëme meinjarë ënpitëhpëkonpë aapënatëkëren. Irëmao tiritëhpa, ëinjanopïkon apënato ëisaporo iwehtome ënirikon maarë. ënirikontaerë ekaramatë ëwararëne ëisaporo iwehtome.
- 12 Ma tëwanëkerën wïtototon ekaramase ahtao, irëmao nai Kan ëewakïnme. Namoro wakatothpo, iwëehtokon kure nai, entutahtomoja marë. Wakato entutahtaikeja marë iwëehtokon kure nai.
- 13 Tiwërenorotomorëken entume iweiseta wae, ijahpëna ëwehtokonponarën. Owa serë apohkasan, Kure nai tiweinjanke ëwehtokon ëisaporo namoro maarë.
- 14 Mërëme ëweinjankon tiwërenoroja tëkaramapore tijahpëke iwehtokonme. Irë iwenae tiwërenmao tiweinjankon ekaramatuwë iijane, ëëjane, tijahpëke ëwehtokonme marë. Irëmao tiweinjanke mehtahki ëisaporopa namoro maarë.
- 15 Serë apo nai panpiratao imenuhtëhpë ijorni. "Iijeta ërepa aminenpëton namoro tipuhseta kënami, Këpëewa kënei pijasa ërepa aminenpëton, namoro ëhsapëkëmaewa kënei.
- 16 Ma napohpa wïkæ Kanja. Taitë ewanëtao ëëponane iwehto ekaramahpëke Kanja, ëëponane jiwëhto aporopa.
- 17 Sameken mëeja timoije, ainjaja ehtëporihtao ëëjane itëtome. Sameken marë tehtarënmae mëe ëëjane titëtöhpë, ëikarë titëen apo teese mëe.
- 18 Ma këkëmikon marë ainja nennojae akërë. Kure tëkaporen eka iponone mëe. Irëme nai tëkare. Kan pakorohton wararë mëe eka nësaiman.
- 19 Irërëkenta nai, Kan pakorohtomoja marë mëe tëkantëe ijahpëntëtöponpë iijane, arëtome iija, ainja akërë. Kan iwëeresaramatome ainja inirï rïtohe ëijene ainja iweihpëpëerë. Aakoromatohton enepotome ainjaja.
- 20 Ekapokekatomïnme tiweise nai ainja, serë monome inekaramakon itïkatohponarën, ainja einjao iweipë irë.
- 21 Ainja inirï kure tirise nai ainja, Kïtamukon inenenmerëkenta, wïtototon inenenme marë.

22 Ma namoro akërë marë ainja akëmi ainja kinenno, mée nai ainja inenenme iijeta, kure wehtoke iwëhkukuhpë. Ooninpëken ririhtao iija étasemeken tiriine mée. Serëmaonponarën iwaenkërë étasemenkërë nai mée. Kutuma marë ëëponane teesen mée.

23 Taitë nai ëwarëne, mée nai jakërë orokome. Mée jakoronman, ëhtaone orokome jiweirihtao. Tiwërenoroton Kan pakorohtomoja tennose këkëmikontokon namoro, Këraisu eresaramapotome tiijane.

24 Irëme aerë jatome ëwehtonkon enepotë namoroja, étaseme ainja iwehto marë enepotë iijane, amerarë Kan pakorohtomoja.

2 Korentijana 9

1 Iijeta wae Kanja ëjahpëntëtohkompë ëëjane inmenuhtëewa ëwarëne iweike, iripimîn inekaramahpë irë.

2 Jiwarë nai namoro ijahpëntëse ëwehtokon , irë wiponone Maseronija patapo wi ahtao. Serë apo wikane iijane, ooni irantahpëporo Akajaponton kinpitë wikane iijane. Irë apon ipitëtoponpëpëerë ëëjane, sehken tiwërenoroton kiniri ënirihpëkonpëerë.

3 Irëjanme këkëmikon wennone ëëjane, ëpëkëne ainja inponopihpë iponohtoponpë ipatota iwehtome. Mërëme marë katoponpëtaerë wija ëwehtarënmatokonme.

4 Serë ino jiweike, tahken witoto nehtan jakërë Maseronipona, irëpo ehtarënmaewankërë ëmeinjamo ahtao, irëmao piike ëwehtohkon irëpëerë mapëhtahki. Ipato ainja inekanipiseme ëweihpëkonke.

5 Irëjanme serë apo wipunëne, tiriëenme tahken nai wikane. Irëme këkëmikon wennone ëwapone iitëtome. Irëmehkasan kure wehtohpë ehtarënmatë, katoponpëtaerë ëëjane. Aerënme marë kure wehtopë ehtarënmatë. Irëmao ënekaramakon ëikarë ënehtëkontaerë nehtan, wijanmeta.

6 Serë ipunëhtë, akihpe pija anmënenpë, nërë apon pija inpëti nehtan. Akihpe iijeta anmënenpë, iijeta marë inpëti nehtan.

7 Èwararëne ënpunëpikonpëerë ekaramatë. Ipinëta ekaramatë. "Ekaramatëkë," kato etahpëpëerëkenta ekaramatë. ëikarë étaseme ekaramase nai Kan ëëjane.

8 Kaarime nai Kan, iijeta piinuntohke ëpinuinjati Mëe. Wei wararë ooninpëken entume manati, ooninpë weinjeken marë, amerarë kure riton miritahki.

9 Serë apo nai imenuhtëhpë: "Èhpëntëton nekaraman ijahpënminija. Nërë apon kure iniri nehtan taanërën," katoponpë.

- 10 Ërepa epī ekaraman Kan anmēnetomoja, tēesen ekaraman marē. Nērē marē nekaramatan ēējane. Iijeta nahtanihpotan ēerepakonme, iijeta marē ēnirikon injanihpotan.
- 11 Irē apo kure ēērijati Kan ooninpēkenke. Ooninpēkenpē kure ēnirikon rītome ēējane. Irē apo marē tapiimanton ainja nīripoe, napohpa katome iijane Kanja.
- 12 Orokome wehto ainja nene, ēhpētētōn epēkēmapoewa iweike. Irērēkenta nai, amerarēnoroja Kanja napohpa kato marē maatahken epinmatohton enehpon
- 13 Kure ewēenepotohtonke, ēnekaramakon mekaramatēne, emrikon marē. Irēme namoro Kan eresaramane. Sehken nai inawikaewa ewehtohkon, tēkaporen Kēraisu eka imoito marē ēējane. Irēke tapiimanton ēewanēkonkerēn apotomatē.
- 14 epēkēneto Kanja nēturujan, kutuma ēhpētētē ewehtohkon enese iweikonke. ēējane Kan inekaramahpē irē.
- 15 Irējanme napohpa kihkati Kanja kiijane naken ikuhtuntētohpopin ekaramahpēke iija.

2 Korentijana 10

- 1 Wiirē Pao, emuhpanto apēhtē, wēinjapinmato marē apēhtē, Kēraisupēenonpē irē. Serēapo wikaē ēējane. ēhtaone wī ahtao irēmao ikurunmīn apo wae ēējane, ēhtaoneta wī ahtao irēmao ikurune apo wae ēējane.
- 2 Irēme kutunna jijomi rīto wīja wepekajae ēējane, Oonimao jinīrī wiirme aenemenkērē kitae, kane maarē. Ainja marē kinurakana tipuntao urakanake aporopa.
- 3 Aerē serēpontomohtao nai ainja, mērēme serēpontōn iwēiratoemato apota nai ainja.
- 4 Serēpontōn iire apota nai ainja iire, tiwērēken. Kaarime nai ainja iire, Kan inekaramahpē ainjaja, Setēn inīrī ematome.
- 5 Kan enēne ijomi ainja niwaehkaē ineusewapa iwehtome. ētasemakehton, Kan jomipē ēisapontahtomoja marē ainja akamarīhtaore, ainja nemaē. Wēhpunēhto wararē ainja napējajē Kēraisu imoineme iwehtohkonme.
- 6 Irēme ainja imoikehtuwē ēējane, irēmao amerarē ikutunkehkaneton ēhtaone ainja nemataē.
- 7 Ēenukonke ēnenekon epirēken meneti. Akīhpe ēipē Kēraisu ijanorome nēhpunējan ewē nērē ēikarē nei tiwarētotaerē. Kēraisu ijanorome kitati kuranomerēn, Mēe aporopa nka ēējane.

- 8 Iwaenkäre ikaarisenkäre Wi ahtao kiijane Tamo inekaramahpë irë. Aakoronmatohkonme, Kan epona ewehtohkontaorëken ewehtohkonpë. ëhkërenmatohkonmeta. Irë nai jinirinne, piike jiwehto inapësewa jiwehtome.
- 9 Serë apo inpunësewa ehtë, tipanpirake mëe kënarinmati kaewa ehtë jipë.
- 10 Serë apo kaake ëhtaonkontokomoja, "Inmenuhtëhpë nai kutuuma, kaarime marë nai. Mërëme kihtaone mëe ahtao ikaarinna. Ijomi marë ipoinna, kaake ëhtaonkontokomoja.
- 11 Mërëme, namoroja wae kure ainja ijomi imenuhtëpë ipunëpise. Waken ainja ahtao irë aponkäre ainja mrïtae. Sehken ëhtaone ainja ahtao irë aponkäre ainja mrïtae.
- 12 Tiwëreken ainja iwëiponohto waken iweike ainja ewanëtao. tiwërenoro apota nai ainja, nërë nai ëipëkëreken ëeresaramake. Tiwëhpunëhtoke ëiwame tiweike, ëikarëreken ëepona, ëikarërekento tiwehtohkon ikuhtuntën, ëisapororëken marëto nai, ëikarë tiwehtohkonke.
- 13 Irë apota nai ainja. ëikarë tiwehtohke nai ainja ekuhtuntëewa. Tipatoro ainja nekuhtuntëe Kanja ainja ikuhtuntëhpëtaerë. Irëke marë ëëjane ainja nïtëe.
- 14 Maarëken nai ainja itëtohpöra, ëhtakane tëewa ainja iwehtoponpë aporopa. Mërëme ëhtakane ainja kintën, ëëjane tëkaporen Këraisu eka iponopise ainja iweike.
- 15 "Ainja inirihpë serë," kaewa nai ainja, tiwërenoro inirihpëpë. Serëhkasan ainja ninmëjæe, Kaarime Kan epona ewehtohkon, irëme tëërënkäre nai ainja inirï ëpëkëne ainjapë, Kan inehtëtaerë.
- 16 ëpatakön ihpësan-tomoja marë, tëkaporen eka iponopise nai ainja. Irëmao, "Ainja inwanmahpë mëesan," kaewato nehtan tiwërenoroton namoropë.
- 17 Ma akihpe nai uwëeresaramatopose, ewë nërë titamu awë nëeresarama.
- 18 "Kure wae," kane tipë, kure esewa nai. "Kure nai mëe," karihtaao Kanja, nërëhkasan kure nai.

2 Korentijana 11

- 1 Ma enepitaewa ehtë kahpërën apo jiwëiponohtohpë ëëjane. Wekanijæe irëpë enepitaewa manati.
- 2 ëpëkëne jiharënpainjæe, Kan ihtarënpantohke. Witotoja ëpëkëne katoponpëtaerë wija, Këraisupë ëenpatohkonme. Mëe enpatarasapona ëenehtohkonme wija, ikuhpïn wëri enehto aporopa.
- 3 Serëpë narike wae, ëkëija tmirï ripike kënohkon lhpi tëmërënpoe. Tahken irë aporopa ewëhpunëhtokon, ëewanëkon marë, ipanamapon Seitën. Këraisutaononpë irë.

- 4 Ma akihpe ähtakane iwëehtuwë tiwëren Jesupë iponohse, mërëme ainja inponopihpë Jesu inponohsewa nehtan ëëjane. Tiwëren amore apëhtuwë ëëjane, mërëme wapo ënapëihpëkon apota nehtan. Sehken tiwëren ekapë ëenpatahki, wapo ëenpatoponpëkon apota nehtan. Mërëme wipunëjæ Wi, irë aponton aamërenpoewane nehtan.
- 5 Ma irasa inennokihpë emiketa tëekanijæ.
- 6 Aerë ëjomikon wisaike, këpëewa nai jinpunëpi. Irë awaintao ainja kiniri ooninpëkenpë, ähtaone ainja ahtao.
- 7 Paponu apo jiwëtirihpëke, irasarënme ëëritohkonme, irëke wawikan? Tëkaporen eka Kanpë iponopihpëke wija ëëjane irepetinna. Irë aponke wawikan? Owarëken.
- 8 Tiwërenoro Kan pakorotonpëe karakuri wapëine jirepentëtome iijane ëpëetomatohkonme wija.
- 9 ähtaone ijahpëna jiwëimahtao, "Kijahpëntëtëkë," kaewa weine ëëjane. Maseronipëe iwëepihpëtonrëken kënekarama wija, këkëmikontokon namoro. ëërekonmaewane weine ooninpëkenpë. Irë apo marë wehtæ ëwë.
- 10 Aerënme nai aerë Këraisu iwehto jawë irëjanme nai tiwërenoro Akajapontomoja jekapokehkapoewa.
- 11 Atitome ëijeneta jiwëhtojanme? Kena, irë nai Kanrëken iwarë.
- 12 Mërëme jinirmme teesen, irë ikehse wiritæ. Jekapokehkaritæto wahkëjæ, ëikarë namoro kutuma ijomitatohkonme. Irë aporoken marë namoro iwehtome kijaporonëpa.
- 13 Ëmërenpotonton namoro aerënta inennokihpëton, Këraisu inennokihpë aporëkento nëemetanijan.
- 14 Irëpë ëerekomaewa ehtë. Setën marë nëemetamjan awain ensu aporopa.
- 15 Irëme ëerekomaewa ehtë, ipëetohton marë nëemetanijan. Kurano iponone ahkento nai. Mërëme inirihpëkontaerë nehtan erihtohkon.
- 16 Ma tëinkenpa wikæ ëëjane, ëwë wïtototon irëwëhtakeme jëkanisewa nei. Irë apo ahtao irëwëhtake apo wehtæ ëikarë pijasa irahsanme jiwëhtome.
- 17 Kitamukonjanmeta nai jijomi serë apo. Mërëme kahpëren ahkenerëken tëiponojæ. Sehken nai jinpunëpi ëikarëreken jiwëeresaramase wæ.
- 18 Tapiimanton nëeresaraman tipunkon imrihpëpë iponopmmahtao, irë apo marë tëeresaramæ.
- 19 Junmere manati, mërëme kahpërenton epona ëwehtohkon kure nai ëëjane.

- 20 Namoro aapurutëne, tipëetokonme ëërituwëne iijane. ëwaene iwehtuwëne, ëjarematuwëne iijane, ëikarëreken iwëtanunnëhtuwëne, ëenpatakonpo marë ëtukatuwëne iijane.
- 21 ëikarë ainja pïike iwehtohke sera wïkae ëëjane, kutuma ikaarinna ainja iweihpëke. Mërëme ëikarë wïtoto iwëiwaehkarïhtao atïrënnapë, irëmao Wiirë marë atïrënnapë tëiwaehkatae.
- 22 Ipëru namo? Wi marë. Isereujanapëenonpë namo? Wi marë. Aparahkan itïpirën namo? Wi marë.
- 23 Këraisu ipëeto namo? Wi marë. (Ijorohpanke apo wïkae ëëjane.) Namoro iwaë Tamo wipëetomane. Ikuhtuntëtohpöra nai jipijohponpë, iijeta nai japuruhtoponpë namoro iwaë. Iijeta marë wajiwehto ipohtë weine namoro iwaë.
- 24 39me ëwake jipijohito wapëine Jujanatonpëe, 5me iwehtohponarën.
- 25 Titusikonketo jipijone 3me iwehtohponarën. Tëinkento tëpuke wajirïnere. 3me iwehtoponarënto sipitao jemïhkaponere tunaimë rowë. Aanao nakarë, koko nakarë marë tunaimëhkao koen-koenme seerëne.
- 26 Kutuma japëene, tuna kïnima jerihtomere, aminëhtonokon wajirïnere, Jujanaton wajirïnere, Sentajanaton wajirïnere, Patapoto wajirïnere, patapota marëto wajirïnere. Tunaimëhkao waaweinere. "Kan mukunme wae," kanerehton marë wajirïnere.
- 27 Kutuma eretapïn Wi, iijeta takuikaen Wi. Kutuma tënmesen Wi, kutuma tiwëenuinjen Wi. Kutuma timaipainjen Wi, kuure erepanna ehke Wi, kutune tïnotïke inohpanke Wi, iponna marë tïrëen Wi.
- 28 Ma irërekenta nai jepohto jijuwë. Kan pakorohton epona jijehto marë, wei wararë jijuwë jakuikane.
- 29 Akï nai ikaarinna, akërë ikaarinna jijeirïhtaota? Akï nikarauwan, akërë kutuma jïikarauwarïhtaota.
- 30 ëikarë jiwëeresaramato tëerë ahtao, irëmao ikaarinnajijehtohpë tëeresaramae.
- 31 Kan Kïtamukon, Jesu Këraisu ipapa taanërën tiwëeresaramaen Mëe. Nëerë iwarë nai tënakëeta jijehto.
- 32 Ma Tamasaku patapo jijeirïhtao, irëpo kïnahkë suratitomoja pata toinje, Tamasakupontomoja japëhtomere. Irë apo kïnahkë tïrëe Konin Ikaraman Arëtasëja.
- 33 Mërëme einjakon wamohkane, surina apontao pïhtëne wëehpëhto ootahtae apuruto inkae.

2 Korentijana 12

- 1 Eipäkäräken eejane jiwëiponohto aarimikaewane nai. Mërëme mëinjanoron jinenehpë wiponojæ eejane, irë nai Kitamukon iwëenenepotoponpë wija.
- 2 14 irantatoponpëmao pena, jiwarë nai wītoto, Këräisu awën nëërë. Tīpuntao tahken kīnahkë jiwame, tēinken Kanrëken iwaarë. Nërënpëpa titëe 3man kapuponapa.
- 3 Jiwaarë nai mëe wītoto, tīpuntao tahken kīnahkë, kēpëewairë tīpuntaota tahken kīnahkë, jiwame Kanrëken iwaarë.
- 4 Nërënpëpa tērëe Pararaisëtahpa, irëpo tīnetapīn omi tētae iija. Irë nai tīnoreke wītoto inkukuhta, wītoto ijomihta irë.
- 5 Irëme wītoto pë tēeresaramae, kēpëewa eipë eeresaramaewa wae. Ikaarinna jiwëhtohpë marë eeresaramaewa wae.
- 6 Eipë jiwëeresaramarihta, irë nai jahsemaewa, aerën iponopike wija. Mërëme irasarënme jeneseta wae wītoto tomoja, jenetoponpë apororëken jeneseta wae iijane. Tījomi etatoponpë apororëken marë wae, jijomi etahse iijane.
- 7 Eikarë jiwëiwaehkato tīritohpora nai wija, irahsanme jiwëhto marë. Irëjanme mëinjanoron enepone Kan wija. emëinë aponojajipun ikonkähpëke, Ensuja Setën ipëetorija, jitukapohpëke marë. Iwaerënken eikarë etahsemaewa jiwëhtome.
- 8 Irëjanme 3ponarën wepekane jitamuruja jaamurëtoponpëpëe jinontatomepa iija.
- 9 Irëmao serë apo kīnka wija, "ëjahpëntëto wija ewaraaken nai. Jikaari awaintao iwehtome, ikaarinna teesentomoja," kīnka. Irëme nai kure wija, ikaarinna jiwëhtohpë jiwëeresararnato, Këräisuja jikaaritëtome, tīkaarike.
- 10 Irëme wae sasame Këräisujanme, ikaarinna jiwëimahta, tīwërënorotomoja jipëkënopirihäto, jiwëmënpärëmarihta, tīwërënorotomoja jaamekanmarihäto, atikehpe jakuikarihäto marë wītoto tomoja. Ikaarinna jiwëirihäto, irë apontonke, kaarime wejæ.
- 11 Aerë iwëhpunëhpopīn apo weine, eikarë jiwëtasesahpëke. Mërëme irëpë kërëkomatëne, jepona ewëihpëkonke. Mërëme wae jiwëinenepota irahsarën inennokihpë apota, ikuhpora tēkanisenpe wae.
- 12 Ma Amerarë ehtaone jiwëimahta inennokihpë iniri wirine, amerarë enepitëewa wehtoke. Rīmanta wirine, ërekomapoton wirine, mono ikaari marë wenepone.
- 13 Ekapon apo ainja eëritëne, tīwërënoru Kan munkëton rito apota? Serë marë jiwarë, "Jerepa ekaramatë," kaewa ainja kīnei eejane? Irë nai eipoinje ainjaja eëritoponpëkon. Irëpë, "ëhtëinkapatëhpa," nīkae ainja eejane.

- 14 Ma enetë eëjanepa jitëtohpë sehtarënmae 3me iwehto serë. "Jerepa ekaramatë," kaewankërëpa wehtae eëjane. emëinjamohkasan wae eijene timënpärëke ewehto eponata wae. Tipapa, timama imënpärë inmoijewa nai imunkëkon. Timunkëkon imënpärë imoinjanëhkasan ipapa, imama marë.
- 15 Sasame jiweinjan wekaramae epëerëne eëjane. Jiwëekaramato marë kure wija, kutuma eijene jiweike. Pija nai jije ewehtohkon emëinjamo.
- 16 Mërëme jerepase wae kaeware weine eëjane, irëaerë tahken këiranoh-tëne, puunëmantahke marë kënetanpatëne.
- 17 Eekapon apo jinennoki wennone ehtakane? epëenonpëkon karahkuri jikarakurinme apëhpotome wija? Owa.
- 18 Taitë werekomane, eëjane itëtome. Këkëmikon marë wennone akërë. Owa, Taitë aamerënpoti ejarahatohkonme emënpärëkonpë? Nërë maarëta amorehtao ainja kënurakana? Nërë maarëta marë amorehtao ainja kënetarë?
- 19 Eeke mipunëhti, ainja iwëhkurumatomerëken mekanijati? Owarënken, Kan inenen marë Këraisutao ainja nëturujae eëjane. Irëme jinpmutomo, amerarë serë ainja ijomi eëjane aarimikatohkonme nai.
- 20 emume wae epëkëne, eëjane jituntatuwë jinjanopihtaerëta kënetahki. Wi marë einjanopikontaerëta wehtae. Irëmao serë apotahken kënetahki. eseta ewehtohko, eija ewehtarëmatohkon, eija ewëtëitohkon, epënta ewësorëtohkon, eija ewenupimatoh-kon, eija ewëipëkënohtohkon, ewëiwaehkatohkon, eija soo kato marë eëjane. Irë apotahkenmo nehtan ewehtokon.
- 21 Irëme eëjane jitëtohpëhpa emume wae. Irëmao tahken emume Kan jiritan epëkëne, ehtaone wi ahtao. Tësenatae marë, ehtaonkon iweripimahpëke. Tiwehtohkon ripi iweinje epanamaewankërëpato iweikonke. Tëmerinpëkon-pëkënonkërëton namoro. Tiinjanopi ripi inakamapiniin-kërëme iweikonke, tiwehtoponpëkon aporopa.

2 Korentijana 13

- 1 Ma eëjane 3me jitëto serë. Irëme wiripëme jiwehtoponpë iwarëtonon erahtëtë. Jinawikahpë tëerë ahtao, namoro nonankatan wija, 2manton, tahken 3manton.
- 2 Witototon iweripimahpëton namoro, eëkënë ehtakane jitëtuwë irëmao amerarë tiwërënoroton marë wakamane. Meinjarë wae ehtaoneta mërëme jinmenuhtëke wakamae namoro kainan omike. Irëme ehtakanepa jitëtuwë namorojapa etëuhpoewa wehtae.
- 3 Eëkarë eëjarëne menetihta, jawë Këraisu iwëturuto. Ikaarinnata nai Mëe aawëne, tikaarihtao marë nai Mëe ehtaone.

- 4 Ikaarimīn ahken tiwēe iijane wewe patētēmanpo. Mērēme aeneme nai meinjarē, taanērēn marē, Kan ikaarike. Ikaarimīn ahken marē nai ainja, Kēraisu aporopa. mērēme nai Mēetao aeneme ainja ēhtaone, Kan ikaaripēenonpē irē.
- 5 Ēwehtohkon imenekatē aerē Kan epona ēwehtohkon ipunēhtome ēējane. ēikarē ekuhtuntētē aerē ēwehtohkon ipunēhtome ēējane. Kēraisu aeneme iwehto aawēne ipunēhtome marē ēējane. Aawēneta ahtao, irēmao aerēta manati.
- 6 Kēpēewa nai ainja inawīkaewa, irē ipunēpīse nai ainja ēējane.
- 7 ēpēkēne Kanja tēturujae, eripīmaewa ēwehtohkonme. Ainjajanmerēkenta kure ēwehtohkonme, mērēme emēinjamo marē tīpatoro ētīritē. Ikuhpora tīpatorota ainja ahtao, mērēme irēpororēkenmo ehtē.
- 8 Kure esewa nai ainja, aerēta ahtao. Aerēnme ainja ahtao kure nai.
- 9 Sasame nai ainja, kaarime emēinjamo ahtao. Sasame marē nai ainja ikaarinna ainja ahtao. Irēpē Kanja ainja nēturujae aapēnatohkonme.
- 10 Irējanme serē wimenuhtēe ēējane, maarē jiweinakarē, ēējanepa, jitētuwē aipīmeta jījorni iwehtome, Kītamukon ikurunke. Irē inekaramahpē wīja aarimikatohkonme, ēhkērēnmatohkonmeta.
- 11 Ma jakēmihtomo irēnehka apēnato serē. ēewakīnme ehtē, aapēnatohkon marē eponarēn ehtē. Jinmenuhtēhpē epona ehtē, ēenekaken ēwēhpunēhtokon tīritē. ēija ēse ehtē, onken marē ehtē. Irēmao Kan, jatome wehto entu, onken wehto entu marē, aakērēne nehtan.
- 12 Ēija ēewaraimatē, kuranoke marē ēhpunēhtē.
- 13 Amerarē Kan iijanorotomoja, ēewaraimatohkonme
- 14 Irīpīmm Kītamukon Jesu Kēraisu, jatome Kan iwehto, Irīpīmm Amore iwemoitīmato marē, amerarē emēijamo aakērēne nai. Amen.

Kareisijana

Kareisijana 1

- 1 Ma, wirë Pao, wītoto inennokihpëta, wītotojanmeta Kan marë. Nërëja marë tēnpakaepa Mëe waiweihpëpëepa.
- 2 Ma, serë jipanpira ēnenekon. Amerarë ēmēinjamo Kan pakorohtomoja Kareisi inonopo. Ēewaraimakoe wae. Jakēmiton nai jakërë ēewaraimakoe marë.
- 3 Ma, Kanja wae ējahpëntëkoe, onken marë wae ērikoe Kanja Kīpapakomoja, Kītamukon Jesu Këraisuja marë.
- 4 Nërë tiwëekaramae kīripīhpëkon irepenme, kīnpokatohkonme serëmaonton inīrī ripīpëe, Kīpapakon Kan inehtēhpëtaerë.
- 5 Nërë nai tēresaramaenme itīpikesewa taanērën. Amen.
- 6 Ma, serëpë tēerekonmae wī. Samekenpa aamoh-tēnenpëkon mmontatēne, Këraisuja ējahpëntëtōhkonpëepa. Tiwërëken ekarīpato eponapa mehti.
- 7 Tēkaporen ekarīpatometa irërë. Tiwërënoroton ēenuhkamati. Tēkaporen eka Këraisupë iponohto tēmetanīse iijane.
- 8 Ma, serë apo kase wae ēējane. Akīhpe tiwërëken eka iponojan ēējane, wapo ēnetahpëkon iponohtoponpë apota wīja. Irëmao namonpë nēekeimatan. Wirë marë irë apo ahtao tēekeimatae, ensuton marë.
- 9 Wapo ainjaja katoponpë wakonmahpae ēējane. Akījahpe tiwërëken eka iponopīrihtaο, wapo ēnapēihpëkon apota, namonpë nēekeimatan.
- 10 Anohkatë wipëetoman, wītoto? Owa, Kan? Owa, ano sasame tīripōse wan wītoto? Owa, wītoto ipëetomerëken wī ahtao, irëmaomo Këraisu inpëetomaewa wei.
- 11 Ma, jakëmihtomo, serë apo ipunëpīse wae ēējane. Tēkaporen eka jinponopī ēējane, wītoto inehtēhpëmeta nai.
- 12 Wītotopëe jinehtahpëmeta marë. Irëpë jenpaewa kīnei tiwërënorō. Jesu Këraisu kīnonanka wīja serë.
- 13 Ma, pena Jujana iwanmatohpë jiwēhtoponpë metatēne. Kutuma Kan pakoro wamekanmane, werinīikane marë.
- 14 Jujana iwanmatohpëkenton jījapon, wiwapomane. Kure kutuma pahkoton iwēenematoponpë epona jīweihpëke.
- 15 Sekenkërë enusewankërë wī ahtao jekantēnenpë Kan, jījahpëntēne, jamohtēne marë.

- 16 Irëme tinehtëhpëmaorë inmuku kinëenepo wija, Mëe eka iponohtome wija Sentajanatomoja. Irëmaorë tiwërënoröja ëturëewa weine.
- 17 Jiwaponton inennokihpëton ene tëewa weine, Jerusaren patapona. Tiwërënpona pitë witenne, Arepija inonopona. Irënpëpëe wëenepa Tamasaku pataponapa.
- 18 Ma, 3 irantato iwehtuwë, irëmao witenne Jerusaren pataponapa Pitu ene. 15 wei mëe ekaatao weine.
- 19 Tiwërënorö Këraisu inennokihpëton inenewa weine. Jemesirëken weponne, Kitamukon akëmi mëe.
- 20 Ma, serë etatë, jinmenuhtë ëëjane, aerë wae Kan warë, tënakëeta.
- 21 Ewë witenne Sirija inonopona, Sirisija inonopona marë.
- 22 Ma, Kan pakorohton, Këraisu awënton Jurija inonopo, irëmao namoro iwame weine.
- 23 Serë aporëken inetahpëkon, "Mëe wapo kamekanmanenpëkon, meinjarëhkasän tëkaporen eka iponojan, ërinïikatononpë," kato.
- 24 Irëme "Kure nai Kan," tïikaeto wijanme.

Kareisijana 2

- 1 Ma, 14 irantato iwehtuwëpa, witenne Jerusaren pataponapa. Panapasi akërëpa witenne. Taitë warëne jakërë.
- 2 Kan inpunëhpohpëtaerë wija witenne. Irëmao tëkaporen eka jinponopï Sentajanatomoja wetapone iijane. Irasatomojarëken pitë wetapone, ipaatota jinïrihpë iweise jiweike, jinïrinme teesen marë.
- 3 Jakërën Taitë inaripoh-kapoewato kinei wija. Sentajaname marë mëe.
- 4 Aerën aponken waken ahtao ainjahtao, irëmaomo arïpohkatohpë ëturëewa ainja ei. Mërëme namoro ëikarëto kine ainjaja. Këraisu Jesujanme apurupinme kiwehtohkonpë kakamakoerehto kinei. Jujana inmoi ipëetonmerën kïrïkoerehto kinei.
- 5 Sekenkërë amerarë namoro ijomi inmoijewarën ainja kinei. Tëkaporen eka aerën eponarëken ëwehtohkonme.
- 6 Ma, irëmao irasarën aponton, jinponopï itipï, inponosewato kinei wija. "Serë apo kakënkërë," kaewa marëto kinei wija. "Irasarën aponton," wïkae ipëkëne, mërëme ëisaporo Kan këneti.
- 7 Jakamaewa marëto kinei. Kan janme jinïri enetuwë iijane, tëkaporen eka iponohto wija Sentajanatomoja, Jujanatonpë Pitu inïri iwehto aporopa.

- 8 Ma, tinnenokinme Kanja tirëe Pitu Jujanatomoja, Nërë marë jirinenpë tinnenokinme Sentajanatomoja.
- 9 Irëme Kanja jiahpëntëto enetuwë Jemisitomoja, Pituja, Janja marë (Pakoro epu aponme namoro). Irëme ainja einja apëtun kinëtapësohka eijaken ainja iweike, Panapasi marë. Ainja itëto Sentajanatomoja kure iijane, namoro itëto Jujanatomoja aporopa.
- 10 Serë aporëkento kinka ainjaja, "Ijahpëminton ijahpëntëtë," kinkahto. Sekenkërë irërë epona marë ainja kinei penarë.
- 11 Ma, ëwë Antijaka patapona Pitu iwëehtuwë, irëpo mëe wakamane insaikahpëpë.
- 12 Serë apo kinei. Witototon téesewankërë ahtao Jemisipëe, Sentajanaton akërë kinëewe Pitu. Mërëme namoro iwëehtuwë kinenpiipan. Sentajanatomojapa tēewa kinei, Jujanaton ino iweike.
- 13 Sehken kinei tiwërënoru Jujanaton. Aerënta apo kinei. Kurano ahken tiwehtohkonketo Panapasi entahkane marë.
- 14 Ma, irë apota weine. Aerënta apo iwëtarëto enetuwë wija, tēkaporen eka iponohotohtaerëta. Irëmao serë apo wīkane pihkoja, amerarënoru iwarë, "Pihko, Pitu, Jujana ëmë, Sentajana akërë mëewe, irëme Jujana apota manae. Irëme atitome Sentajanaton rise manan Jujaname.
- 15 Ma, kīmë Jujaname kënuhtoponpëpëerë, Sentajana aponta, iripīman aponta.
- 16 Serë kiwaarë marë, tipatoropa ëtirëewa nai wītoto. Kīmë marë, Jesu Këraisu epona kitae, tipatoropa kirīneme, Jujana inmoi imoitohketa. Inmoi imoitohke, tipatoropa iwëtiritohporato nai amerarënoru," wīkane pihkoja.
- 17 Ma, tipatoropa kiwehtohkon iwarihtao kīijane, Këraisu epona kiwehtopoja. Irëmao iripīmanme kiwehtohkon epohpohtuwë iija. Irëme eke kīhkati irëpë? Kiripīmaponekonmerëkenehkanara Këraisu, kīhkati? Owarënkeneihta.
- 18 Jujana iwëenemato eponapa jiweirihtao, irëmao isaikato wija awaintao wīripoe.
- 19 Jujana inmoirija wajiripohpëke, waiweihpë apo wae inmoirija, Kanjahkasan wae aeneme.
- 20 Këraisu akërë tiwëe wī wewe patëtëmanpo. Irëme wīita wae aeneme. Këraisuhsakan nai aeneme jawë. Irëme aeneme jiwehto jawë Kan inmukurën epona jiwehtohke. Jijatorën Mëe, tiwëekaramae marë jipëerë.
- 21 Kanja ijahpëntëto kahpëmerën inirëewa wae, inmoi epona jiwehtohke. Jujana inmoi tipatoropa kirinekonme ahtao, irëmaomo Këraisu waiwehtoponpë ipaato ei.

Kareisijana 3

- 1 Ma, kahpëmerën manati ëmëinjamo Kareisi inonopo. Akì ëentahkati? Patëtëme wewe rihpëpo Jesu Këraisu waiwehtoponpë, awaintaoken wipononere ëëjane.
- 2 Serë ipunëpïsehkasen wae ëëjane, "Ekapon apo amore mapëhtëne? Jujana inmoi imoihpëpëerë ëëjane?"
- 3 Kure kahpëmerën manati. Kan epona ëwehtohkonke Amore mapëhtëne ipitëtoma. Irëme meinjarë aapënatohkon mapëhtahki ëkaarikonke? Owaihta.
- 4 Ipaato nai aamekamatoponpëkon? Tëkaporen eka epona ëwehtoh-komore nai? Owa wekanijae.
- 5 Atitome Kan kënekarama Amore ëëjane? Atitome rimanta rine ëpëkëne? Imoito imoihpëke ëëjane? Owa. Ënetahpëkon epona ëweih-pëkonke? Atirënjanne nai serë? Ënetahpëkon epona ëwehtohkonjanmehkasen nai serë.
- 6 Ma, serë apo imenuhtëhpë Aparahkanpë. "Aparahkan inekanihpehta Kan jomi teese. Irëmepa tïpaatoro Kanja tïrëe mëe," katoponpë.
- 7 Irëme serë ipunëhtë. Kan jomi epona teesentomorëken Aparahkan itïpirënmëto nejan.
- 8 Penarë, tëpona iwehtohkonke tïpatoropa Sentajanaton rito Kan iwarë. Irëme wapo serë apo tëkaporen eka tïponose iija Aparahkanja, "Witototon wararë kure wiritae ëpëerë." katoponpë iija.
- 9 Irëme amerarë Kan epona teesenton, kure Kan nïritan. Kan epona Aparahkan iwehtoponpë, kure tïritoponpë aporopa.
- 10 Ma, amerarë Jujana inmoi epona teesentomore, namoronpë tërisenme nehtan. Serë apo imenuhtëhpë, "Akihpe akamato panpirapë imenuhtëhpë itïpï pisi inmoijewa ahtao taanërën, namoronpë tïrisenme nehtan," katoponpë.
- 11 Serë këwarëneihta. Tïpatonoro nai waken Kan inenenme, Jujana inmoi imoitohke. Serë apo imenuh-tëhpëke, "Tïpatoropa tïrihpë aeneme nehtan Kan epona tïwehtohke," katoponpë.
- 12 Këpëewa nai serë, tïwërëken Jujana inmoi, Kan epona wehto apota. Serë apo imenuhtëhpë inmoipë, "Imoito imoine aeneme nehtan, tëinken imoito insaikaewa ahtao," katoponpë.
- 13 Jujana inmoirija këkeimatohkonpëe këpekahtënepa Këraisu. Ëïkarë Mëe këneëkeimapo këpëntakankonme. Serë apo nkan imenuhtëhpë, "Amerarë wewepë amoitëhpë, tëkeimaenme nai," katoponpë.

- 14 Jesu Këraisu këpekahtëne, kure Kanja Aparahkan, ritoponpë iwëehtome Sen-tajanatomoja marë. Iripimîn Amore apëhtome marë kïijane, Kan epona kiwehtohkonke, pena katoponpëtaerë Kanja.
- 15 Ma, jakëmihtomo, wïtototon inïiri aporopa serë. Witoto inehtë weo imenuhtëtuwë, nono entu iwarë, irëmao isaikapinme nai ehtëto iija. Tiwërenoro intipihhtëewa marë nai.
- 16 Kanja katoponpëtaerë Aparahkanja, epantopoja marë, isaikatopopin weo ehtëto rito aporopa. serë apo katoponpë iija, "Ëepantopoja," kato. Tëinanpë irë, Këraisu nërë. "Ëepantohtomoja," tapiïmanpë, kaewa teese.
- 17 Irëme serë apo nai serë. Kanja katoponpë Aparahkanja, iwenae teese Jujana inmoi ekaramatoponpë. 430 irantato iwenae teese. Irëme Jujana inmoi wenaeno, irë wapo ehtëtoponpë Aparahkanja, inwaehkaewa teese. Irëme Kanja katoponpë Aparahkanja kurerëken nai meinjarë.
- 18 Irëme kinapëikon, Jujana inmoijanme ahtao, irëmaomo Kanja katoponpëtaerëta ei. Sekenkërë tija katoponpëtaerë təkaramae iija, Aparahkanja.
- 19 Ma, irëme "Atitome Jujana inmoi Kanja təkaramae?" mïkatitahkenmo. Ma, irë pitë Kanja tïrëe, inmoi isaikato ipunëhtome wïtototomoja, Këraisu iwëehtohponarën. Nërëinërë "Aparahkan epantoporon." Ma, Jujana imoito ekaramatoponpëmao irë ensutomoja təkaramae Mosesija. Irowën mëe. Irowënoja təkaramae wïtototomoja. Irë apo teese.
- 20 2manorëken ahtao, tïrowënke kure nai. Mërëme tëinanme nai Kan, irëme Nërëreken tiwëturëe Aparahkanja.
- 21 Ma, Jujana inmoi marë ëtaerëta nai, Kanja katoponpë Aparahkanja? Owaihta. Aenemepa kiriponekonme ahtao Jujana inmoi. Irëmao tïpatoropa rïton ekaramaimoroihta kïijane, imoitohke.
- 22 Sekenkërë serë apo nkan imenutëhpë, "Amerarënoru apuruponeme nai iripï," katoponpë. Irë apo tïrëe iija, amerarë Jesu Këraisu epona teesenton apëhtome iijane Kan inekarama, katoponpëtaerë iija, Aparahkanja pena.
- 23 Ma, apuruhpë apo kehtëne wapo, Këraisu epona wehto inetaewankërë ahtao, Jujana inmoi këntukonme iweike. Irë apo kehtëne Këraisu eka etatohponarën.
- 24 Irë apo Jujana inmoi kënpanekonme teese. Këraisuja këreponekonme marë. Tïpatoropa kiripotohkonme Këraisu epona kiwehtohkonke.
- 25 Irëme meinjarë Këraisu epona kiweikonke, Jujana inmoi kënpanekonmeta nai.
- 26 Meinjarë Jesu Këraisu epona kiweihpëkonke, amerarë kitati Kan munkëme.
- 27 Amerarë ëmëinjamoro Këraisu ipootao enmëmihpë, Këraisu aporo mëtiriti.

28 Irëjanme Jujaname iwehto waken Këraisutao, Kërikijaname marë. Tëntukenme iwehto waken, entumïnme marë. Kïrime iwehto waken, wërimë marë. Amerarënorë ëisaporë Këraisu Jesu awë ërihpëkonke.

29 Ma, Këraisu ijanorome ëweikonmahtao, irëmao Aparahkan epantome marë mejati. Kan inekarama apëine entu ratoeme marë mejati.

Kareisijana 4

1 Ma, serë apo wïkæ ëëjane. Muremenkërë ahtao inmukuhpë, tïpapahpë imënpärë apëhto inmëjan. Sekenkërë paponë apo pitë nïrijan enene. Amerarënorë apëinenme teesen mëe.

2 Nërë tëntuke pitë, tëneneke marë, ipapahpë inehtëhpëmaonponarën.

3 Sehken kimëinjamo, mure iwehto aponkërë kiweikonmahtao, serëponton iwëenemato inapuruhpëme kehtëne.

4 Sekenkërë tïnehtëhpëporë, Kanja tënnosë tïnmuku. Wëritæ tënuse Jujana inmoirihtao.

5 Jujana inmoirija apuruhtohpëepa ipïnmatohkonme iija. Irë apo tïrëe iija, amerarë apurupïn mukunme kiwehtohkon apëhtome kïijane. Muku hpëmeta kïtati meinjarë. Kan mukumerënhkasan kïtati.

6 Irëme Kan inmukumerën ëweikonke, tïnmuku Amore ëëwanëkontao Kanja tïrëe. Serë apo katome iija, kïijane, "Apa Pahko," kato.

7 Irëme ipëetomerëkenta manati meinjarë, inmukunmerënhkasan. Inmukunmerën ëweikonke irëmao ëwë inekarama enturatoemerën marë mejati.

8 Ma, wapo pëera mehtëne Kanpë, irëmao ëneponanmakontokomore ipaato mipëetomatëne.

9 Këpëewa manati meinjarë, Kan ëwarëne. Owa, Kan iwarëhkasan ëmëinjamo wapo. Irëme atïtomëpa mëpanamati ikaarimïntonponapa? Jujanaton iwëenematoponpëkonpona? Inapuruponmëpa manati ëweikoe?

10 Weitomohtao iwëenematohkonme. Nunnë waken ahtao, tuume nunnë ahtao marë, konopomao marë, monman irehtë ahtao marë. Irë apon epona mejati.

11 Ëpëkëne wæ ëmume. Jiwëekehkatoponpëtahken ipaato mïrïti.

12 Ma, jakëmihtomo, kutuma serë apo kase wæ ëëjane. Kakuhtëkëihta ëjaporone weine ëhtaone jiweinmahtao. Irëmao jihkërënmaewa mehtëne oninpëkenpë.

13 Tëkaporen eka iponose wïtëne ëëjane wapo, irë ëwarëne jakuikapotoponpëjanme.

- 14 Irëme ëkuhtohkonmao ënenepekene weine. Jinponopi eponahkasan marë mehtëne. Arerennarëken weine, sekenkërë kurehkasen kiritëne, Kan ensuja kure kiritohkon aporopa. Këraisu Jesu apororëken kiritëne.
- 15 Irëme anpo nai ëewakïnmatopon-pëkon meinjarë? Waken. Serë jivarë, tiritohpore ahtao ëenukon marëmo misikati ekaramatome ëëjane wija.
- 16 Irëme ekapon apo wan? Ëiranonekonme wan? Aerën jomi iponopihpëke wija ëëjane.
- 17 Ma, kaarime nai mëesan tiwërëken ekaripaneton orokome, tëpona ëripotohkonme. Mërëme kureta nai inirikon. Ainjaseta ëripokoeto nai. Tëponanerëkento nai ëweikoe, tipëetokonme.
- 18 Kaarime orokome wehto kure nai, aerënme ahtao. Irë apo wae ëweikoe, ëhtaone jiweinmahtaorëkenta, waken wī ahtao marë.
- 19 Jimunkëtomo, meinjarëpa tëerekuikae ëpëerëne, mure enuhto aporopa. Këraisu iwehto aporopa ëritohkonme awëne.
- 20 Akërëne wae jiweise, irëmaomo kure tëturuwi wëëjane, mërëme maarë wae, irëme 2me nai jiwëhpunëhto ëpëkëne.
- 21 Ma, serë apo etase wae ëëjane, ëmëinjamo Mosesi inmoi eponantomo. Mosesi inmoi imenuhtëhpë aerë mipunëjati? Owa.
- 22 Serë apo nai imenuhtëhpë. Aparahkan imunkëton 2meto teese. Tëinken ipëeto tënuse akoron aruhkatomintaen, nna.
- 23 Witotojanme Isemeo tënuse ipëetohtaen. Këpëewa aruhkatomintaen, Kanja katoponpëtaerë Aisaki tënuse.
- 24 Ma, ikuhtuntëtohkonme nai irë 2me Kanja ehtëto aporopa wëriton. Wapo Sainai pīipo inmoi ehtëtoponpë aporopa ipëeto Eika iwehtoponpë. Nërëtae marë enuruhpëton apurupinmeta, Eika inmuku aporopa.
- 25 Sainai pīi aporopa Eika iwehto. Arepija inonopo Sainai pīi. Irërë Jerusaren pataponton aporopa. Namoro apuruhpëme nai meinjarë, timamahpëkon aporopa.
- 26 Këpëewa serë aruhkatomīn, kapupëen Jerusaren apon mēe. Nërëinërë kīmamakonmoron.
- 27 Ma, serë apo imenuhtëhpë mëepë. "Ëewakīnme ehkë imuhtapīni, ëtannëhkapīnīnpë. Kërëkërë kakë, mure akuikato inkuhpīnīnpë, inontahpë imunkë tapīime iweike, tīinjoken imunkë iwae," katoponpë.
- 28 Ma, jakëmihtomo, Kanja katoponpëtaerë enuruhpë ëmëinjamo, Aisaki aporopa.
- 29 Pena witotojanme enuruhpëja tamekanmae Amorejanme enuruhpë. Sehken nai meinjarë.

30 Eke nkan imenuhtēhpē? Serē apo nkan, "Wēinjeken tīrikē ēpēeto, inmuku marē. Ēpēeto inmuku inapēsewarēn nehtan emēnparēhpē, irasarēn inmuku aporo," katoponpē.

31 Irēme jakēmihtomo apuruhpē inmukunmeta kītati, apurupin inmukunmerēnhkasan.

Kareisijana 5

1 Ma, apurupinme kītati. Irēme Kēraisuja kapumakahpēkonpēe tītinke ehtē. Jujanaton iwēenematoponpēkomoja eramaewa ehtē, ipēetomatome ēējane.

2 Ma, kure jijomi etatē, wīrē Pao. Serē apo wīkae ēējane. Ēwētaripohkapokonmahtao emēinjamo, irēmao ipaaton apo Kēraisu mīripotahki.

3 Ma, irē aponkērēpa wīkae ēējane. Akī iwētaripohkaporihtaohpe nērēnpē amerarē Jujana inmoi imoinemerēn nehtan.

4 Ma, emēinjamo, Jujana imoitohke tīpatoropa tīwētīrēen, irēke maarē mētīrijati Kēraisupēe, ahkēhtēhpē apo. Kanja ējahpētētōhkon inontahpēke ēējane.

5 Kēpēewa ainja, tīpatoropa wehto ainja ninmējae Amore ikaarike, Jesu Kēraisu epona ainja iwehtōhpēerē.

6 Kēraisu Jesu awēnton, aripohkahpēme iwehto irasarēnmeta nai, sehken aripohkapinme iwehto, irasarēnmeta marē. Kēraisu Jesu epona wehtōrēken irasarēnme nai knjane, Kanse kīriponekonme nai irē.

7 Ma, kure mipitētēne, tehkaranmaen iwetainkato aporopa. Irēme akī aruhkatēne, aerēn jomi inontatome ēējane?

8 Aamohtēnenpēkonpēenonpēmēta nai aaruhkanekon.

9 Serē ēwararēne, airipatohpisi amerarē marē inihtaonmahton airipan.

10 Ma, serē apo wipunēhponēihta. Serēpē ēenekaken kiwēhpunēhtōhkonme nehtan, Kītamukon marē. Irēme akīhpe aruhkanekonme, nērē erihto epohpotanēihta Kan.

11 Jakēmihtomo, "Aripohkakē," karihtao wīja wītotoja, irēmao jamekanmato ineposewarēnmo wei. Watīrito epu inpiimapoewa marēmo ei.

12 Serē apo kure wīja, aaruhkanekon ahkētēse wae ēpēene, maarē iwehtome, aripohkatoponpēkon aporopa iijane.

13 Ma, jakēmihtomo, apurupinme Kan aamohtētēne. Irēme apurupinme aamohtēhpēkonnakarē einjanopikon ēentukonmepa inirēewa ehtē. Komohtētēnehkasan Kan ēija ewēsahpētētōhkonme.

- 14 Serë aporëken nai amerarë Jujana inmoi apënato, "Tiwërënorotomose ehtë ëmoitikonme ëse ëwehtohkon aporo," katoponpë.
- 15 Këpëewa ëire ëweikonmahtao, ëwëekeimakonmahtao marë, irëmao ëipënta ëerihtahki.
- 16 Ma, irëjanme serë apo wikae ëëjane. Iripimîn Amore ikaaririja ëekaramatë, irëmao ëpunkon inekaramaewa mehtahki injanopirija.
- 17 Kïwehtohkon nai, Amore injanopiseta. Sehken nai Amore iwehto, kïwehtohkon injanopiseta marë. Ëisapota nai inirikon. Irëjanme ëikarë kure ënirikon tirilttohpöra ëëjane.
- 18 Amorerija ëwëtakenah-tëpokonmahtao, irëmao Jujana inmoi ënmoikonmeta nai.
- 19 Ma, awaintao nai serë kïwehtohkon iniri: ëipihpë wehto, wësotontëto, tiritohpopin rito, wamame iwehto,
- 20 tëwërënororo epona wehto Kan pëntakanme, pijaimë wehto, wïtotoseta wehto, ëuhtë wehto, ihtarënpanto, wësorëto, ëipinë wehto, wëtajakato, aerëta iwanmato,
- 21 weimoihkato, waritë wehto, wëinenmato, ënmehto. Irë apo nai wïtoto ipun iniri ëikarë. Irëme tiwarë ëweikoe wae, wapo tiwarë ëritoponpëkon aporopa wijä. Irë aponpëkënton Kan imoitimeta nehtan.
- 22 Ma, kurano wewe eperu aporopa nai Amore iniripoh-ton. Jatome wehto, wëewakïnmato, onken wehto, wïtotoserëken wehto enepitaewa, wësahpëntëto, wëinjawato, inawikaewa wehto,
- 23 ipinunto wëtapërëmihkato, nna nai Amore iniripohpë. Irë aponton onken imoito rïpon.
- 24 Tiwehto ripi waripone Këraisu ijanoroton, Këraisu wëtoponpë aporopa, injanopi ripi, iwëewamato marë.
- 25 Aenemepa kïrihpëkonke Amorerija, irëme Amore ikaaririja marë ëtarëpotë.
- 26 Ëtasemaewa kehtëne ëija, ekaraumapoewa marë. Ëija ihtarënpainjewa marë kehtëne.

Kareisijana 6

- 1 Ma, jakëmihtomo, wïtoto iwëtamërënporihtao ëhtaone, namoropa kure tiripotë ëmëinjamo, Amoreke tiwëtarëpoen. Kurerëken ëturutë iijane. Tiwarë marë ehtë ëkuhpöewane iwehtome.
- 2 "Ëhtëhkakehton akoromatë, irë apo ëweikonmahtao Këraisuja imoitohäerë mehtahki.
- 3 Akihpe irasarënme tiwehto ekanijanëre, nërë apon nëentahkan.

- 4 Ēwararēne ēnirikon rito ikuhtē. Irēmao kure ēnirikon ahtao, sasame mehtahki ēipē. Tīwērēnoro inīripē, ēnirikon inkuhtuntēewa ehtē.
- 5 Kīwararēne kīnirikon kītirihntēnehkata.
- 6 Ma, Kan jomike tīwanmanenpē ēinjawato kure nai inwanmahpēja, amerarē kure iwehtohke.
- 7 Ma, ēentahkaewa ehtē, Kan inentahkaewa manati. Atihpe wītoto inīrihpēme ahtao, irērētaerēpa napēhtan. Tīpitēhtao wītoto inanmēhpē aporopa.
- 8 Ēikarē tīwehtohtaerē wītotoja tīrihtao, nērēnpēpa tērihto apēhtan tīnīrihpētaerē. Amore inīrihtaerē wītotoja tīrihtao, nērēnpēpa itipīponarē erepasa wehto apēhtan Amorepēerē.
- 9 Irēme enepitaewa kehtēne kurano kīnirikonpē Ēwē inehtēhpēmaontaerē kītapēhtahkipa, enepitaewa kīweikonmahtao.
- 10 Irējanme tīritohpore ahtao, kure kītirihntēne amerarēnoro. Sehkenkērē Kan munkētonhkasan kure tīritē.
- 11 Ma, enetē inunume wimenuhtēe jipanpira ēējane jeinjake.
- 12 Ma, sasame wītoto rīposanton, aarīpohkakoeto nai, tīnponopīkonme wītotojomoja tīwēeresaramatohkome. Irē apoto nīrijan, Kēraisu warito epujanme tamekanmatohkon ineposewa tīwehtohkonme.
- 13 Mērēme namoro aripohkapēton marē, Jujana inmoi inmoijewato nai. Aarīpohkaseto nai tīnenpahtonpē tīwētasetatohkonmerēken.
- 14 Irē apo wī. Ēikarē wae jiwēewakīnmato riseta. Tamo Jesu Kēraisu warito epurēken jiwētasetatome nai. Irēke serēmaonton tīwēhpēme wīja, wī marē tīwēhpēme wae iijane.
- 15 Meinjarē aripohkato, aripohkapīnme iwehto, ēkēnērē nai ipaato. Kainanme kīritohkonhkasan kure nai.
- 16 Ma, amerarē serē imoineton onken wae Kanja tīrīse, ipīnumukomose marē wae iija. Namorohkasan aerēn Isereujaname.
- 17 Ma, irēhpīken serē apo kase wae ēējane. Serēpēmo jipēhta ehtē taanērēn. Kītamukon Jesu ipun amekanmatoponpē aporopa nai jipunpē ikuhtuntēto.
- 18 Ma, jakēmihtomo, Kītamukon Jesu Kēraisuja ijahpēntēto aamorekon akērē iweise wae. Naka. Amen.

Epesijana

Epesijana 1

- 1 Ma Pao wirë, Këraisu Jesu inennokihpë Kan inehtëhpëtaerë. Serë jipanpira ënenekon Kan ijanoro Epesi pataponton. Këraisu Jesu awën inawikapin ëmëinjamo.
- 2 Kïpapakomoja wae ëjahpëntëkoe Kanja. Onken marë wae ërikoe iija, Kïtamukon Jesu Këraisuja marë. Irë apo wae ërikoe.
- 3 Ma, "Kurerën nai Kan," Kïtamukon Jesu Këraisu ipapa. Amerarë amoreman inirike kure kirihhtëne Mëe. Kaputaon Këraisu maarë ëenekaken kirihpëkonke.
- 4 Kan këkantëtëne ëenekaken kiwehtohkonme Këraisu maarë, nono apëi esewankërë ahtao. Serë aponme këkantëtëne, tēnpatarasaponorome iripimīnme kiwehtohkonme, ekapokehkapinme marë, kijene iweike.
- 5 Penarë nërëja tëhtëe, kimëinjamo mukuhpëmanonpëme, tinmukunmerën kirihpëkonme Jesu Këraisujanme. Irë apo tirëe kimëinjamo iija, tiinjanopihtaerë.
- 6 Ëhpëntëtë tiwehtohke Kan nëeresaraman, "Kurerën nai Kan," katohe. Kimëinjamo hokasan naken Kanja kijahpëntëtötkon apëine, inpīnu akërë.
- 7 Nërë awë këpekahtëne timunuke, kirihpëkon wakenpa iwehtome. Kijahpëntëtötkon iija kure monome iweike.
- 8 Irërë injanihpon kijane, oninpëken ritohke tijunke, tinpunëhpöke marë.
- 9 Tinehtë Këraisu inirihpëpë tinponohpin, tētapoe iija kijane tiinjanopihtaerë.
- 10 Serë apo nai inehtëhpë. Amerarënorö entume Këraisu rise nai, kaputaonton, nonoponton marë. Irë apo nirikehtan tinehtëhpëmaontaerë.
- 11 Ma, Këraisu marë ëenekaken kiweikonke, penarë Kan këkantëtëne, kipëkëne ehtëhpëtaerë iija. Ëikarë oninpëken rijan Mëe tinpunëpihtaerë.
- 12 Irëme wapo Këraisu inmëne ainja, kure ainja iwehtohke Kan eresaramatome ainjaja.
- 13 Irë apo marë ëmëinjamo, Këraisu epona mehtëne tēkaporen eka aanunnëhtohkonpë, aerën jomi etahpëke ëjane. Irëmao Mëe apëirihtao ëjane, tijanorotonme ëkuhtuntëtëne Iripimīn Amoreke. "Mëe wennohtae," katoponpëtaerë iija, Iripimīn Amorepë penarë.
- 14 Wapo Iripimīn Amore kitapëhtëne, amerarë inekaramahton apëhto ipunëhtome kijane. Kan inepekatihpëton emetanihkehtomaö. Irëmao, "Kurerën nai Kan," kihkati, Kan eresaramatome kijane.
- 15 Ma, serë apo etahpëke wijja, Kïtamukon Jesu epona ëwehtohkonpë, amerarë Kan ijanorotomose ëwehtohkonpë marë.

- 16 Irëjanme napohpa wïkæ Kanja ikesewa, Kanja jiwëtururuhtao ëpëkëne.
- 17 Serë apo kakesewa wæe, Kïtamukon Jesu Këraisu ineponanmarija. Tëresaramaen Mëe, "Junme riton Amore ekarama iijane, ipunëhpïn ipunëhpone Amore marë," wïkæ iija. Irë apo Kan iwehto ipunëhkehtomerën ëjane.
- 18 Serë apo marë wïkæ iija, "Mëesan iwëhpunëhto awainanihpokë, awaintao enetome iijane. Amohtëtohkön ëja inmëhto, ipunëhpokë iijane. Tapiïman iwëeresaramahpëton, ëjanorome ënapëimeto nai.
- 19-20 Iwararëne, monome ëkaari rito ipunëhpokë, ëëponantomoja," wïkæ Kanja ëpëkëne. Këraisu waiwehtoponpëmao enpakatoponpë aporopa nai ikaari rito këwëne. Kaputao tëpëtun weinje tahpame tiritoponpë ikaari aporo marë.
- 21 Irërë aporo nai meinjarë, amerarënorö entuton iwaenme tïrihpë. Tinonosenton, kaariton marë, wïtoto itamuhton, amerarë tëkarenton marë, iwaenme tïrihpë Mëe. Serëmaonton iwaerëkenta Mëe, ëwënoton iwaë marë.
- 22 Amerarënorö entumerën Kanja tïrëe Mëe. Ihpukë marë terekapoe iija, ematoponpë enepotome. Oninpëkenpë tïpakoroimë rineton entumerën tïrëe iija, tïjamun iputupë aporopa.
- 23 Këraisu ipunme nai ipakoroimë. Iwehto apënahehtoporonme nai ipakoroimë. Amerarënoröton apënaniïkaponeme marë nai Nërë.

Epesijana 2

- 1 Ma, ëmëinjamo waiweihpëme mehtëne ënsaikahpëkonjanme ëripïhpëkonjanme marë.
- 2 Wapo serëpontön iwëtarëto aporopa ëwëtarëtoponpëkon. Kaenoton entu inïrihtaerë mehtëne. Inmoipïnton awënkërë nai mëe meinjarë.
- 3 Wapo, namoro iwehto aporopa kïwehtoponpëkon. Kïpunkön injanopihtaerë kïtïrihtëne, kïpunkön irërë ripïhtaerë marë, kïwëhpunëhtohkon ripïhtaerë marë. Tëmemarë, tërisenme kehtëne, namoro aporopa.
- 4 Sekenkërë kure kïjene Kan, iijeta kïpïnumuhpëkonke marë iija.
- 5 Irëme waiweihpëmenkërë kïweikonmahtao kïnsaikahpëkonjanme, kënpakatëne. Këraisu akërë anunnëpihpëme kïtati meinjarë, Kanja kïjahpëntëtohkönke.
- 6 Këraisu akërë kanunnëhtëne Kan. Mëe akërë marë tahpame kïrihtëne kaputao. Këraisu Jesu marë ëenekaken kïrihpëkonke.
- 7 Irë apo kïritëne Kan, ëwë iijeta kïjahpëntëtohkön ijankato enepotome iija taanërën. Irë apo kïjahpëntëhpëkonke iija Jesu Këraisupëerë.

- 8 Naken epinmatene ejahpentetohkonke iija, epona eweihpekonge. Enirihpekongeta nai ire, Kan inekaramahpekasan eejane.
- 9 Irëjanme etasemaewa ehte, enirikonmeta iweike.
- 10 Kan iwëekehkato kimëinjamo, Këraisu Jesu marë eenekaken kirihpekonge, kure kinirikon ritome kijane. Irë apo Kanja tëhtee penarë kure kinirikon ritohpë.
- 11 Ma irëjanme eenutatëhpitë, Sentajaname eenuhtoponpekompë. "Aripohkapin mee," kanto epëkene aripohkahpëton. (Irë apo, meesan ipun ikuhtuntëtomerëken.)
- 12 Serëpë eenutatë. Wapo Këraisupëhta mehtene, Isereujanaton imoitinmeta marë, Kanja katoponpëpë Isereujanapë epëkeneta teese. Ininmëhpininpë emëinjamo, wakennehken Kan eejane serëpo.
- 13 Kapëewa manati meinjarë maanonpëme maatahken eenehtene Këraisu immunuke. Këraisu Jesu marë eenekaken eweikonke.
- 14 Ma nërërëken onken kirinekon. Ekënënonpë eşepa tirëe iija. Kirowëne teese eija eşeta kiriponekon, apuruton apo. Irë tëmae iija tipun waiwehtohke.
- 15 Irë apo Jujana inmoi tinontapoe iija, kijane akamatoponpë, iwëenematoponpë marë. Irë apo ekënënonpëton Këraisuja tirëe kainanmepa. Tëinanme tirëe iija tëwë. Irë apopa eşe kiripoti.
- 16 Ekënënonpë tëinanme tipun tirëe iija, eşepa tiripotohkonme, wewe patëtëmanpo watiwehtohke. Ekënënonpëton eşepa Kanja tiritome. Irë apo eşeta wehto tëmae iija.
- 17 Irëme Këraisu tiwëese onken wehto iponose maanotomoja, maatanotomoja marë.
- 18 Mëejanme amerarëpa kitëti Kipapakomoja tëinan Amoreke.
- 19 Ma irëme meinjarë Kan ewamekeneta nai, imoitiminmeta marë. ëimoitinmerënhkasan mehti, amerarë Kan ijanoroton akërë marë Kan pakorohtaonton inmukumerën kitati.
- 20 Inennokihpëtomoja iwanmatoponpë apëi ijuwë ëriti, Kan pakoronme, Kan jomi ipononenpëtomoja iwanmatoponpëpë marë. Jesu Këraisu pakoroimë apëi rasarën, tëpu apon.
- 21 Mëejanme amerarë pakoroimë itipirën wararë eipë nëekijan. Irë apo ninjanijan Kuranorën pakoroimënme iwehtohponarën. Kitamukon ijanorome nai irë.
- 22 Këraisu marë eenekaken eweikonke, eija eëkijati tipakoroimënme. Amore marë awë nai.

Epesijana 3

- 1 Ma Pao wirë, apuruhpë, Jesu Këraisu eka iponopihpëke wija ëjane Sentajanatomoja.
- 2 Serë metatihta Kanja ijahpëntëtohpë iponohto. Irë ekaramane wtja jinponopiime ëjane.
- 3 Iponopininpë irë, Kan kinonanka wija. Wapo wimenuhtë irë ëjane tintije.
- 4 Irë ejatërihtao ëëjane, jinpunëpi Këraisu inponohpininpë, ewarëne nehtan.
- 5 Irë inonankaewa teese Kan wapo, wïtototomoja. Meinjarëhkasas nipunëhpon tomoreke, tïjanoro inennokihpëtomoja, tïjomi ipononetomoja marë.
- 6 Serë apo nai iponopininpë, "Kan inekarama, tëkaporen eka iponohto, entu ratoeme nai Sentajanaton meinjarë, Isereujanaton aporopa. ipunkon itipinme marëto nai. Jesu Këraisuja katoponpëtaerë apëhtome marë iijane."
- 7 Ma, tëkaporen eka ipononeme jïrine. Kanja jïjahpëntëto ekaramahpëke iija, tïkaari inïrihpëtaerë.
- 8 Pijan wï Kan ijanorotomohtao. Sekenkërë jïjahpëntë, Këraisu imënpärë ikuhtuntëtopopinpë ipononeme jïrine Sentajanatomoja.
- 9 Penarë serë Kan inonankaewa teese, mërëme tëhtëe iija, amerarë tïrinenpëme iweike. Amerarënoraja marë Kan inehtëhpë iponohpininpë awaintao ipunëhpõtome wija.
- 10 Atitome? Owa. Serëjanme amerarë kaeno itamuhtomoja, tïnonosentomoja marë monome tïjun ipunëhpõtome Kanja, tïpakoroimë ritohke.
- 11 Irë apo penarë tëhtëe iija, taanërën tïnehtëtaerë. Kitamukon Jesu Këraisu inïrihpë rikehtohätaerë.
- 12 Mëe marë ëenekaken kiweikonke. Mëe epona marë, aruhkanenna kitëti Kanja. Irëme nariketa marë kehti Mëe enpatarasaporo.
- 13 Irëme serë apo wïkae ëjane, "Ëwëhtihkakoeta wae, ëjankonme jakuikapotohpë. Irëre nai ëtaseme ëriponekonme," wïkae ëjane.
- 14 Ma, serëjanme tïwerenapo wejæ, jiwëtururuhtao Kïpapakon enpatarasaporo.
- 15 Nërëpëerë amerarë ijanoroton nëekahtën kaputaon, nonoponton marë,
- 16 Serë apo tëturujae iija ëpëkëne, "Pahko, kure monome ëwëeresaramatohpëerë mëesan ikaarihhtëkë, awëne Aamore ikaarike.
- 17 Këraisu ipakorontëpokë ewanëkontao, Mëe epona iwehtohkonke. Jatome wehtohätao mëesan imihtanihpökë, itunutëpokë marë, ërepa epï imihtato aporopa.

18 Irēnpēpēe wītotose Kēraisu iwehto ipunēhpokē iijane. Monome wītotose iwehto, taanērēn iwehto, antinao iwehto, kawē iwehto marē. Irē apo mēesan iwēhpunēhto ikaarihtēkē, amerarēnoro ējanoroton akērē marē.

19 Jatome Kēraisu iwehto mēesan iwarēne tiripokē. Wītoto inpunēpī iwae nai irē. Amerarē ēwehtohke, namoro tannēseken tirikē, Pahko," wīkae Kanja.

20 Ma, amerarē kīnepekatikon kure iwae ritonme nai Mēe. Kīnpunēpikon iwae marē ritē. Irē apo orokome nejan ikaari kēwēne.

21 Itipikesewa Mēe eresaramapotē taanērēn ipakoroimēke, Kēraisu Jesu iwehtohke marē. Amen.

Epesijana 4

1 Ma, Kītamukon inapurupohpē wī, irējanme kutuuma serē apo wīkae ējane, "Kan emiketa ēwētarētohkōn tiritē, inamohtēhpēme ēweikonke.

2 Ētasemaewa marē ētarētēkē. Amerarē pīnē wehtohke tiritē marē. Kure enepitaewa ehtē. Taanērēn iwantaewa ehtē, jatome ēweikonke.

3 Iripimīn Amore iwehto tēinanme nai. Irēme ēkēnēno apo iwehto inīripoewarēn ehtē. Ēipēhkanan ēekīhtē onken wehtohke.

4 Kēraisu ipun tēinken iweike, Amore marē tēinken, tēinanme nai kīninmēkukon komohtētoponpēkontaerē iija.

5 Tēinken nai Kītamukon. Tēinē marē nai kīwanmatohkōn. Tēinē nai kēnmēntohkōn.

6 Tēinē marē nai kīneponanmakon. Amerarēnoro ipapa Mēe, amerarēnoro entu marē. Amerarēnorotao orokome nai Mēe. Awēne marē nai.

7 Ma, kījahpētētohkōnke kīwararēne, tīnekarama ekaramane kījane, Kēraisu tīnkuhtuntēhpētaerē.

8 Irēme serē apo nkan imenuhtēhpē: "Tauruhtaopa kaputahpa, apuruhpētōn tērēe iija tēkērē. Tīnekarama marē tēkaramae iija wītotoimoja," katoponpē.

9 Ma, eke kato serē, "Aumuruhtao," kato? Owa. Serē apo, wapo pitē tīwīhtēe nono antikīhta tauntomepa.

10 Iwīhtēhpērēpa taunje kaputon ihpēsenaikiipa. Ohkīnpēkēnton tīpukeken tīripotome tīwehtohke, onīnpēkēnton marē.

11 Nērē tīnekarama ekaramane wītotoimoja, serē apo. Tēnnosenme wehto rīne tīwērēnorotomoja. Kure tījomi ipononeme wehto rīne marē. Kure tēkaporen eka ipononeja Jesu apēhpoto rine marē tīwērēnorotomoja. Iwanmaneme wehto, Kan eneto aporopa.

- 12 Serëjanme tinekarama ekaramane, Kan ijanoroton ihtarënmapotome, inehtëhpëtaerë inirikon ritome Këraisu ijamun anihtakehtome marë,
- 13 ëisaporo Kan epona kiwehtohkonponarën. Ëisaporo Kan mukupë ipunëneme kiwehtohkonponarën marë, Wankërenometa kiwehtohkonme. Këraisu apë nato aporopa kiwehtohkonme marë.
- 14 Irëme ëta-ëtarëpoewa ehtë. sipasiparuja onkenta tunaimë rito aporopa pepeija. Murehti apota marë ehtë oninpëken iwanmato epona iwehtoke. Amërenponekon tëerë nai tinamërenpokon inmëjanto.
- 15 Kapopin kimëinjamo, aerë kitëturutëne ëija, jatome wehtohke. Irë apo oninpëkenpë kanihntaniihkapotahki Këraisu aporopa, kiputupëkon aporo.
- 16 Mëepëerë ijamun nëekijan ëija itipi wararë, tëinanme ipun iwehtome. Irë apo itipi wararë nëtirijanto, tinirikontaerëto nrijan. Irë apo jatome wehtohke ipun nëtirijan, anihtanihtome.
- 17 Ma, irëme serë apo wikaë ëjane, Kitamukonjanme serë imoise marë wae ëëjane. Ëtarëewa ehtë, serëmao pëeratoton iwëtarëto aporopa. Namo iwëhpunëhtohkon ihtaonkaken.
- 18 Iwëhpunëhtohkon ewarunuhtao nai. Erepasa Kan iwehto waken iweinjene, pëerarëken iweikonke, akipëe ewanëkon iwehtohkonjanme.
- 19 Pena tiwëtakamatohkon tinontae iijane. Irëmeto tiwëewamatohkomoja tiwëekaramae. Oninpëken iripi ritome iijane tiinjanopikonme.
- 20 Ma, kapopin ëmëinjamo, Këraisupë enutanipih-pëme.
- 21 Mëe ekapë iwanmahpëmerën manati, aerënme Jesupë iwanmatohtaerë.
- 22 Irëme, ëwehtoponpëkon ematë, wikakën ëjane ëwanmakonmahtao wija. Ikëtahpë apo nai irë, tiinjanopi ripike aamërenpoti.
- 23 Kainanme marë ëwëhpunëhtohkon tiripotë, Amore inirike.
- 24 Kainanme ëwehtohkon apëhtë, pooke wepootëto aporopa. Kan iwekuhtuntëhpë aporo tirihpë nërë, tipatonoro iripimin marë.
- 25 Irëme ëenakëkehtë, aerë ëturutë ëmoitikomoja, ëenekanoro ijamun itipirënme kiweikonke.
- 26 Tiwarë ehtë ëkarauwatohkonpë, eripimaewa ëwehtohkonme. Ëkaraukonpëkëreken ikomainjewa ehtë.
- 27 Irë aponke ëwëtapëhpotoh-kon inipitëpoewa ehtë wiripëja.
- 28 Aminëhtonokon, aminëhtë iniripoewa ehtë. Einjakonkehkasan orokome tiripotë namoro, ësapëkëmakehton einjawatome iijane.
- 29 Ijomi ripime ijomitaewa ehtë. Kurehkasan ëjomitatë ëetanenpëkon, kure arimikapotome ëëjane. Awikane iwehto ikaarihtëpotome marë.

30 Kan Amore iripimän emume iniripoewa ehtë. Ekuhtuntënekonme nai Mëe, emetanihkehtohkon weiponarën.

31 Kutuuma etame ewehtohkon tipapotë epëene, ekarauwatohkon marë, takinire ewehtohkon, ewësorëtohkon marë, pëkënohtë ewehtohkon marë tipapotë, ewëepanihtohkon marë.

32 Eijahkasan esahpëntëtë, emuhpantë marë, eijapa ehtëinkapantë, Kan ihtëinkapantoponpë aporopa epëkëne Këraisujanme.

Epesijana 5

1 Ma, irëme Kan iwehto akuhtë, Kan munkëme eweikonke inpïnume.

2 Eija ese wehtohke etarëtë, kijene Këraisu iwehto aporopa. Kijene iweike tiwëekaramae kipëerëne. Tinmuku iwëipinkato kurerën Kanja, tipoinjan ipokintato ekaramato aporopa.

3 Ma, Kan ijanorome eweikonke, irëme "Tijotoke nai Mëe," kapoewa ehtë epëkëne. "Inupinmerën nai mëe," "Wamame nai mëe," kapoewarën marë ehtë epëkëne.

4 Sehken nai mëmëi ripi, ipaaton omi marë, enëhto ripi marë. Namoro aponton Kan munkëhtomohtao kureta nai.

5 Serë apo mipunëjatiihta, tijotokenton, inupihon, wamamanton marë, namoro aponton Këraisu iwemoitimato Kan marë, entu ratoemetahto nai.

6 Irëme tiwërenoroja etamërenpoewa ehtë, ipaaton inponopiriija, "Kure nai serë," kaneton iripipë. Irëtonjanme Kanja eriniikapoto nehtan inmoipintonpona.

7 Irëme irë apon rineton entu ratoemeta ehtë.

8 Ma, emëinjamo marë wapo ewarunuhtaononpë. Këpëewa manati meinjarë awainme. Kitamukon marë ëenekaken eweikonke. Irëme awainman aporopa etarëtë.

9 Serë apo nai awainman iniri, wewe eperu apo. Amerarë ehpëntëpoton, tipatoro wehto, aerë wehto marë.

10 Irëme sasame Kitamukon ripone ipunëhtë.

11 Ewarunuhtaonton iniripëhta ehtë, ipaaton irë. Namoro inirihkasan iweipotëkë kure ewehtohkonke.

12 Namororëken inirihpë, inponosewarën wae ëjane, kikënewane iwehtome.

13 Awainiija iweipohpëke, amerarë namoro inirihpëton awaintao nai.

- 14 Amerarë awain inweipohpë, awaintao nai. Irëjanme serë apo nkan wanpanto. "Ëentatëkë, ënihkehtomo. Auntë marë waiweihpëkonpëepa. Këraisu ëweipotat," kato.
- 15 Ma, irëme tiwarë ehtë ëwëtarëtohkompë. Junmehkasan ehtë, pëerata marë,
16 wei inekeimaewa ëwehtohkonme aakunukonke. Tinirikenmehkasan ehtë, iripī rineton kīhtaone iweike.
- 17 Irëjanme kahpëmerënta ehtë. Kītamukon inehtërihkasan ipunëhtë ëpëkëne.
- 18 Kaaramanke ëinenmaewa ehtë, ëhkërenmanekonme nai irë. Amorekehkasan tipukeken ehtë inawīkaewa ëwëtarëpotohkonme.
- 19 Ëturutë ëija ëwanpantohkonke, "Kure nai Kan," katohe ëjane. Amoreman wanpanto marë ikuhtë. Ëwanëkontao wanpanto ikuhtë. Kītamukonpë ëwanpantë.
- 20 Kītamukon Jesu Këraisujanme, amerarënoropë napohpa kakesewarën ehtë Kīpapakon Kanja.
- 21 Ma ëija ëimoitë, ëmoitikon marë, Këraisu imoise ëweikonke.
- 22 Wëritomo ëinjokon imoitë, Kītamukon imoito aporopa ëjane.
- 23 Ëinjokon nai ëputupëkon apo, tipakoroimë ijamun iputupëme Këraisu iwehto aporopa. Anunnëneme marë nai.
- 24 Këraisu imoineme ipakoro iwehto aporopa, tiinjokon imoise wae wëritomoja amerarënoropë.
- 25 Ma, kiritomo, ëpikomose ehtë, tipakoroimëse Këraisu iwehtoponpë aporopa. Irëme tiwëekaramae ipëerë.
- 26 Irë apo teese, tijanorome tipakoroimë ritome. Tuna aponke tīsukae ija tijomike.
- 27 Serë apo tipakoroimë rīse nai tīja ekaramatome, iwëeresaramahpë pakoroimëme, ikuimīnmerën, ermrihpīnme marë, ihkërenmapīnme marë, iripīmīn, ekapokehkapīn, irë apon ekaramase nai tīja.
- 28 Irë aporo tipījenton tipītīse tiwehpore. Tipunkomose tiwehtohkon aporopa. Tipītīse ahtao kīri, irëmao tipunuserëken nai.
- 29 Tipunusanta nai wakenerën. Kure tipun ewenerëken nai. Kure nëtarimikan marë. Kure Këraisuja tipakoroimë rito aporopa.
- 30 Mëe ipun itīpīmerën kītati.
- 31 Irëjanme tipapakon inontatan kīrī, tīmamakon marë, tipī apëhtome, ëenekaken iwehtohkonme tipī marë. Ëkënenonpë, tēinan ipunme nehtan.

32 Kure nai antinao serë iponohpïnpë. Mërëme Këraisupë wiponojæ ëjane, ipakoroimëpë marë.

33 rëme ëwararëne ëpïkomoserën ehtë, ëse ëwehtohkon aporopa. Wëritomo, ëinjokon eponarën marë ehtë

Epesijana 6

1 Ma, murehtitomo, papakon imoitëkë, mamakon marë, Kïtamukonjanme. Irë apo ahtao kure nai.

2 Serë apo katoponpë, "Papakon eponarën ehtë, mamakon marë," katoponpë irë. Irë aporëken nai Kan jomi itipïrënme akamatonohätaon.

3 "Irë apo ëweikonmahtao kure ëwehtohkon nehtan nonopo, akëresa marë aeneme ëwehtohkonme," katoponpë.

4 Ma, tïnmujentomo ëmunkëkontokon inikaraumapoewa ehtë, Kanpëkëhkasan iwanmatë kure arimikatë, akamatohke marë.

5 Ma, tëntukentomo, nonopo ëentukon imoitë, epona marë ehtë, ino marë ehtë. Tëinanme ëwëhpunëtokon tiritë ipë, Këraisu imoito aporopa ëjane.

6 Wïtotoja ëenekonmahtaorëkenta, ënïrikon tiritë. Ënïrikonseme iwehtohätaerë ënïrikon tiritë, Këraisu ipëetomatome ëjane Kan inehtëhtaerë.

7 Kure ënïrikon tiritë, sasame Kïtamukon Këraisu ripotome ëjane, wïtotorëkenta.

8 Serë mipunëhti, Kïtamukon nirepentëtähi iwararëne, kure inïrih-pëkontaerë. Tëntukenton irepentëtan, entumïnton marë.

9 Ma, serë apo wïkæ tïpëetokentomoja. Kure ëpëetokontokon tiritë. Inenarinmaewane marë ehtë. Serë apo ipunëpïhpëke ëjane. Ëkënërë manati tïtamuke kaputao. Ëisaporo këneti Mëe.

10 Ma, irëhpïken serë apo kase wæ ëjane. Kaarime Kïtamukon epona ehtë, ikaarike marë ekaarihätë.

11 Amerarë Kan inopoke epoohtëtëkë. Oninpëken wïripë inïririya ëratoemato iratoematome ëjane, ëemaewanerën marë iwehtome.

12 Wïtotopëhta nai kïwëiratoematohton, ipunumïnpë, imunumïnpë marë. Wïripë itamuh-tonpëkëh-kasan nai kïwëiratoematohton, tïnonosentonpë, ewarunuh-taonton ikaarihätonpë marë, enepïntonpë, kaenoton namoro.

13 Irëjanme amerarë Kan inopoke epoohtëtë. Irëmao wïripëton iwëepïrihtao ëkuhtohkonme pïrerëken mehtähi. Serë apo pïre ehtë.

14 Ëekunkon inotontë, aerë ëwehtohkonke. Ëropïkon inotontë tïpatoro ënïrikonke.

- 15 Onken wehto eka ekaripatohpë ehtarënmatë, èhtaikon iruhkato aporopa irë, titinke erinekonme.
- 16 Ènotonikonme apëhtë aapëtunkonke. Kan eponarën èwehtohkonme nai irë. Irëmao Kan epona èwehtohkonke amerarë iripïman iire timahtohken, menkehkapotahki.
- 17 Èputupëkon inotonï apëhtë, Kanunnënekon Jesu nërë. Amore iire marë apëhtë kïkasihparaimëkonme nai. Kan jomihkasan kïrekon.
- 18 Amore ikaarike èturukesewa ehtë Kanja. Oninpëkenpë wëturutohke epekahtë, waken Kan ijanorotomohtaon iwehtohpë èturutë enepitaewa.
- 19 Jipë marë èturutë. Serë apo katë, "Pahko tëkaporen iponopïnipë iponohto wararë, èjomi ekaramakë Paoja, nariketa iponohtome iija," katë.
- 20 Këraisu pëntakanme tëkaporen eka iponopïhpëke wïja, serëpo wae apurutohtao. Irëme èturutë Kanja, nariketa ijomi iponohtome wïja.
- 21 Ma, këkëmikon Tikijësë wënohtae èjane, Kïtamukon ipëeto mée inawïkapïn. Amerarë nïponohtan èjane jïwehtohpë, jinïripë marë, irë ipunëhtome èjane.
- 22 Irëjanme mée wënohtae èjane, ainja ekapë iponohtome iija èjane. Sasame marë èritohkonme iija.
- 23 Ma, jakëmihtomo, onken wae Kïpapakon Kanja èrikoe, èija èse èwehtohkon ekaramase wae iija, tëpona marë èrikoe wae. Irë aporo marë wae Kïtamukon Jesu Këraisuja èrikoe.
- 24 Amerarënoru aerën Kïtamukon Jesu Këraisusanton, iijahpëntëse wae, Amen.

Piripijana

Piripijana 1

- 1 Ma wirë Pao, Timoti marë nai ainja. Ëikarë Këraisu Jesu ainja nipëetomae. Serë ainja ipanpira ënenekon. Amerarë ëmëinjamo Kan ijanoroton, Piripi patapo. Këraisu Jesu awën ëmëinjamo. Ëmëinjamo marë Kan munkë enenetomo, Sehken Rikënton. Serë ainja ipanpira ënenekon.
- 2 Ëhpëntëtë Kan iwehto nai aakërëne. Onken ritë iwehto marë. Kipapakon Kanja marë, onken ëërikoe nai ainja Kitamukon Jesu Këraisu marë.
- 3 Ma jenuta wararë, napohpa wïkæ Kanja ëpëkëne
- 4 Jiwëturuto wararë marë amerarë ëpëkëne, sasame tëturujae Kanja.
- 5 Tëkaporen eka iponohtoponpë wïja, etahpëpëerë ëëjane, kure kokoromatëne serë weiponarën.
- 6 Serë apo jivarëihta, aawëne kure ëërinekon orokome tiwehto ipitëne, nërërëken nai orokomenkërë aawëne, aapënatohkonponarën, Këraisu Jesu iweiponarën marë.
- 7 Ma kure wïja jiwëhpunëhto irë apo ëpëkëne ahtao, ëpinëne jiwëhto jawë iweike. Ketike tiinje wï ahtao, Kan ijomi eejomarihtao wïja, irëke aerënme tëkaporen eka, iponohto wïja awainpo nehtan. Sehken ëmëinjamo Kan ëhpëntëtë iwehto apëinenpëme ëweikonke jakërë.
- 8 Aerë wæe Kan iwarë. Kure ëpinëne wæe, Jesu Këraisu pïinë iwehtohke.
- 9 Ma serë apo tëturujae Kanja ëpëkëne, "Pahko, jatome namoro iwehto kuure injanïhpo ëiwarë iwehtohkonme, ipunëhtopopïn ipunëhto marë injanïhpo.
- 10 Ëikarë iwëimenekatohkon iwarëne iwehtohkonme, irasarën tïnïrikon ekantëtome iijane. Mëesan iwehto ikuinna iwehtome, ekapokehkapïnme marë iwehtohkonme Këraisu iweiponarën.
- 11 Tïpatoro iwehtohkon iijeta eperutanihpo, Jesu Këraisupëenonpëke. Monome marë ëeka tïriipo iijane, ëeresaramapotome iijane," wïkæ Kanja ëpëkëne.
- 12 Ma jakëmihtomo serë ipunëpïse wæe ëëjane. Atïjahpe jepohtoponpë tëkaporen eka itïpïhtëponënkërë.
- 13 Irëjanme amerarë nono entu isuratihton, awaintao iwarë nai jiwëhto, tiwërënoroton iwarë marë nai, Këraisujanme ketike jintoponpë iijane.
- 14 Tapïime këkëmikomoja Jesu apëihpëke. Namoro ëhtïhkaewa nai ketike jintoponpëpë. Irëmeto nariketa Kan ijomi iponojan, pïiketa marë.
- 15 Ma ihtaonkon tiwëmoihkatohkonkerëken, Këraisu iponojan netanpatë tiwehtohkonmerëken marë. Mërëme tiwërënoroton tëtaentaerë nïponojan.

- 16 Tiwärenoroton Këraisupëkëreken niponojan, ehse wehtopëenonpëke. Irëke tëkaporen eka eejomato wija, iwarëne nejan.
- 17 Këpëewa nai ihtaonkon, tiwëtasematohkonkerëkento niponojan, tëtaentaerëta. Serëpo ketike jintoponpëpë jiwëhtihkatomerëken.
- 18 Ma eeke wikan irëpë? Serëhkasän irasarën, ooninpëkentae Këraisupë iponohto iijane, tëtaentaerë iponohto iijane, tëtaentaerëta marë iponohto iijane. Irëpëhkasän tëewakïnpanëjæ. Wei warërë marë irëpë tëewakïnmae.
- 19 Ma serë jiwarë, jipë Kanja ëwëturuhpëkonke, Jesu Këraisu Amorerija jakoronmahpëke marë. Irëme amerarë jineporihpëpëe kure jipïnmatan Kan.
- 20 Ma serë kutuma jinjanopï, jininmëku marë, irëme wae ooninpëkenpë pïike jiwëiseta. Nariketa marë wae jiwëise, serëmaonkërë, ëwë ahtao marë, jipuntao Këraisu eresaramatome wija. Aeneme jiwëhtohke, wajiwëhtohke marë.
- 21 Këraisu nai aeneme jiwëhtome, mërëme waajiwëhto iwæe kure wija.
- 22 Jipuntao Aeneme jiwëhtohtaonkërë wï ahtao. Kure jinïirihse wae wewe eperutato aporopa. Irëme aano wirasantën? Kena, jiwame nai aanohpe wirasantën.
- 23 Tuweime nai jiwëhpunëhto. Wajiwëhto kure wija, Këraisuja jitëtome, irëhkasän nai kure wija.
- 24 Mërëme jipuntaonkërë wï ahtao, irëmao kure kïritahkinkërë.
- 25 Irëme serë jiwarëihta. Serëponkërë wae aakërëne aarimikahtohkonme wija, ëewakïnmapotohkonme marë wija, Kan epona ëwëhtokonke.
- 26 Irëme aakërënepa jiwëhtuwë ëewakïnpanëhtohton Këraisu Jesupë ninjatan, aakërënepa jiwëhtohpëerë.
- 27 Ma atï epohtuwëhpe ëëjane, serë eponamo ehtë irasarën. Tëkaporen eka Këraisupë ëenekarë ëwëtarëtohton. Ma ëëposewanenkërë wï ahtao, aakërënetaienkërë Wï ahtao, serë apo ëëkakon etase wae. "Kaarime orokome nai Piripiponton. Tïtïnke marëto nai mëesan, tëinan amorehtao. Ëisaporo nai tëkaporen ekapë iwanmato iijane," kato etase wae ëpëkëne.
- 28 Irëme nariketa ehtë ohkïnpëken ëratoemanekon inïripë. Irë apo ëweikonmahtao erihtohkon mipunëhpotahki iijane. Ëpïnmatohkon marë Kanja mipunëhpotahki iijane.
- 29 Ma Këraisu ëhpëntëtë iwehto apëihpëke ëëjane, irë eponarëkenta ehtë, mëëjanme aakuikapotohkon epona marë ehtë.
- 30 Wapo jakuikatoponpë menetëne. Meinjarë jakuikato metatinkërë. Irëme irë aporopa aakuikatohton ëëpojati.

Piripijana 2

- 1 Ma sasame ewehtohkon Këraisutao ahtao, emuhpanto ehse ewehtohkontao ahtao, Amoretao eijaken ewehtohkon ahtao, Witotopë ewëinjapinmatohkon, piinë wehtohtao ahtao.
- 2 Irë apo emëinjamo ahtao këwakin-mapotahki, eisaporo Këraisu marë ewëhpunëhtohkon ritohke eëjane. Eisaporo ese ewehtohkon ritohke eëjane. Tëinanme ewehtohkon ritohke eëjane, ënehtëhkon marë.
- 3 Eïkarë eïjanopikon inirëewa ehtë, Eïpë ewëtasematohkon marë. Këpëewa paponomerëken ewehtohkonke, tiwërenoro irasarënme iwehto enetë, tiija tiwëeneto aporopa.
- 4 Eñirikomorëken eponata ehtë, mërëme ewararëne ehpentëtë ehtë, tiwërenoro iniri marë epona ehtë.
- 5 Ma Këraisu Jesu iwëhpunëhtoponpë aporopa ewëhpunëhtohkon tiritë.
- 6 Kanmerën Mëe teese, mërëme Kan maarë eenekaken tiwehto ipinëta teese akuikatuwë.
- 7 Eïkarë Kan apo tiwehto tinontae iija. Witotome marë tiwëtirëe Mëe. Witoto ipëetonmerëken tiwehto tëpëse iija.
- 8 Witotome Mëe iwehtuwë, irasanme ëtirëewa teese. Waatiwehtohponarën tipapa timoije iija. Wewe patëtëmanpo marë, watiwehtohke tipapa timoije iija.
- 9 Irëjanme Kanja tïrasantëe Mëe, ëpëi rasarën juwë iwehtome. Iwaenmïn ekake marë, tëkahtëe ija.
- 10 Jesu eka etahpëpëerë, amerarënoru tiwerenapo nejukatan, kaputaonton, nonoponton, nonotaonton marë.
- 11 Namoro tijomikonke, "Jesu Këraisu Eëmë ainja Itamurën," katan, Ipapa Kan eresaramapotome tiijane.
- 12 Irëjanme jinpïnutomo, wapo jijomi mimoitëne ehataone wi ahtao. Irëme meinjarë marë imoitëkënkërë ehataoneta wi ahtao. Mërëme aanunnëhtohkonpë tinirikenme ehtë, ëenarikonke marë kiri-kirime ehtë.
- 13 Aawëne Kan orokome iweike, tiinjanopihtaerë ewehtohkon ripotome iija, eëjane, tinehtëhtaerë ënirikon ripotome marë iija, eëjane.
- 14 Ma amerarë ënirikon ritomao eëjane, eniripokehkaewa ehtë. Eëtë-ëtëijewa marë ehtë eïja.
- 15 Irë apo emëinjamo ahtao, ekapokehkapinme mehtahki, ipëkënohpinme marë mehtahki. Nonopo iripimantomohtao, ihkërenmahpëtomohtao marë. Kan imunkëmerën mehtahki ekapokehkapinmerën. Namorohtao miweipotahki kapupëkën sirikëtomoja nono wararë iweipoto aporopa.

- 16 Erepasa rïton omi eka iponopïrihtao ëëjane iijane. Irë apo ëmëinjamo ahtao, ëtaseme wehtae Këraisu iweipo. Ipaatota jinïrihpë iweike, orokoman ahkenerëkenta jiweihpëke.
- 17 Ma tëkaramaen apëi ijuwën, wïkapauimë imunu iwëentamato aporopa, aeneme jiwehtohke jiwëekaramarihtao ëpëerëne. Kan epona ëwehtohkonme. Irëmao sasame wehtae ëpëkëne. Jiwëewakïnmato ratoeme marë mehtahki.
- 18 Irëme ëmëinjamo marë jakërë ëewakïnpanëhtë, jakërë sasame ehtë.
- 19 Mërëme Kïtamukon Jesu ekajanme, sameken wae Timoti ennokïse mijarë ëëjane, kure ëwehtohkon eka etatome wïja. Irëpë sasame jiwehtome.
- 20 Tiwërënororo waken iweike, mëe apon jakërë. Mëe marërëken nai ëenekaken ainja iwëhpunëhto ëpëkëne. Mëehkasan aakoromatahki aerë kurano tïnïrike.
- 21 Amerarënororo ëïkarërëken tïnïrikon epona iweike, Jesu Këraisu inïri eponata.
- 22 Këpëewa Timoti, aerë mëe iwehto ëwarëne nai. Ëenekaken tëkaporen eka iponohto ainjaja, orokome teesen tïpapa akërë iwehto aporopa.
- 23 Irëme wae sameken mëe ennokïse mijarë ëëjane. Mërëme japuruponenpëtomoja jirito ipunëpïse pitë wae.
- 24 Wi marë sameken jitëto ëëjane winmëjæ. Irëpë Kïtamukon jakamaewa wekanïjæ.
- 25 Mërëme wapo pitë Epahporitë ennokïse wae mijarë ëëjane. Jakëmi mëe, jakoron marë. Kan isuratinme nai ainja, mëe maarë. Wïja ënenokïhpëkon mëe, jïjahpëhton ekaramaneme.
- 26 Kutuma ëpinëne mëe. Ëenesene marëpa kënei mëe. Kure ëmume kënei mëe, ësenë iwehto etahpëke ëëjane.
- 27 Aerë, mëe ësenë kënei. Watiwehto ipohtë kënei. Mërëme mëe Kan kënjahpëntë. Mëerëkenta, wi marë Kan jïjahpëntëne. Tiwërënoropë ëmume jiwehtoponpëpëe ëmumetahpa jirine.
- 28 Irëmepa wae kutuuma mëe ennokïse ëëjanepa. Ëewakïnmepa ëwehtohkonme mëe enetuwëpa ëëjane. Onken marëpa jiwehtome ënenokïhpëkonpëhpa.
- 29 Irëmepa mëe apëhtë Kïtamukonjanme. Kure sasame ehtë mëepë. Mëe aponton eresaramatë.
- 30 Mëe waiweihpëre Këraisu inïrijanme, mërëme aeneme tiwehto eponata kënei. Atïsehpe jiweimahtao, kure mëe jïjahpëntëne ëpëntakankonme.

Piripijana 3

- 1 Ma jakëmihtomo, serë apo kasepa wae ëëjane irëhpiken. Kitamukonjanme ëewakinmerën ehtë. Serë nai jinmenuhtëhpë akonmatoHPa wija ëëjane, irëpë enepitaewa wae. Kure ëhtarënmatohkonme nai wija serë.
- 2 Tiwarë ehtë kaikuipë. Tiwarë ehtë ëëripimaponëkonpë, tiwarë ehtë ëpункon aripohkato ahkëtohkerëken ëhkërenmaponëkonpë.
- 3 KimëinjamoHKasan aerë aripohkaHPë. Kan kipëetomati Amore ikaarike, Kitëewakinmatti marë Këraisu Jesupë. Irëme kipunkon inirihton eponataikerën kitati kipinmatohkonme.
- 4 Ma awaintaonton iniri ripi jipë aHTao, mërëme jiwëinenepota jiwëhto wirijae ipë, Wija Kan inekaramaHPë irë. Tiwërenoroja ipunëpiriHTao nërë apon tinekaniPiseme niritan awaintaonton iniri ripipë, Wi owa, wiHKasan iwaerëken irë apon enunnenpë.
- 5 swei iwehtuwë aripohkaHPë wi, Isereujana wi, Pesiman itipirën, Ipërutae enuruhpë wi. Ipëru apo marë janiHTane. Jujana inmoi insaikaewarën weine. Parasi inwanmaHPë marë wi.
- 6 Kaarime jiwëhtoHke Kan pakorohton wakuikapone piiketa. Amerarë jiwëenemato insaikaewarën weine.
- 7 Mërëme wapo amerarë kure jinirihpëre, irëton winontane Këraisujanme.
- 8 Irërekenta winontane, amerarë jinirihpëton marë wemane. Tamo Këraisu Jesu iwehto ipunëhtome wija. Nërë nai meinjarë irasarënme wija. Mëëjanme amerarë kure jinirihpëre winontane. Këraisu apëhtome wija. Irënpëton wene ahpuru aporopa.
- 9 Irëme Mëe awë wae jeporise iija. Jujana inmoi awëta, tipatoro Këraisu awë, jiwëhto awë marë, Kitamukon Kan inekaramaHPë irë.
- 10 Këraisu ipunëpiserën wae wija. Enpakanenpëpa ikaari ipunëpiserën marë wae wija. Akuikatoponpë ratoemerën jiwëise wae. Mëe waiwehtoponpë wijanme, irë aporopa wajiweise marë wae Mëëjanme.
- 11 Irë apo jiwëise wae jenpakatomëpa Mëëja waaj iweihpëpëëpa.
- 12 Irë aponton ineposewankërë wae, apënaewankërë marë wae. Mërëme wae eporiHserën, tahken Mëe wëpoHTae, irëpëerë Këraisu Jesu japëise iweike.
- 13 Jakëmihtomo kure jiwëise jiwëhto inepohkesewankërë wae. Mërëme tëinkenerëken nai jiniri. Wapo jineporihpëtonpë jihtëinkapanne. Kutuuma jinepohpin eporiserën jiwëike.
- 14 Amerarënoropë jiniri wirijae, inehtëHTaerë tëkaramaen apëhtome wija, irë nai kaputaon Kanja jamoHTëtoponpë, Këraisu Jesutao jiwëhto apëhtome.
- 15 Ma amerarë ëmëinjamo iwanmaHPëton, irëHTaerë ipunëpise wae ëëjane. ËwëhpunëHTohkon irëHTaerëHTa aHTao, irë ipunëHPotan Kan ëëjane.

- 16 Kiwanmatoponpëkontaerë kiwehtuwëne, irë iwëtarëtohtaerë kütëtarëtëne. Kiwëenuhtanihtohkonme marë kitiritëne.
- 17 Kakuhtë jakëmihtomo, jakunenpëton epona marë ehtë, ainja ënakukukonme tiritë.
- 18 Tapiimanton, ëikarë iwëtarëkonke wewe patëtëmanpo Këraisu waiwehtoponpë, ekasantontaikerën namoro. Wapo namoro iponohtohpë wako-wakomane ëëjane. Meinjarë jiwësenatothke wiponojaenkërëpa ëëjane.
- 19 Tërisenton namoro. Iwakukon ereparëken ineponanmakonme nai. Ikënëtohpëhto nëtaseinanëken. Serëmaonpëkërëken marë nai iwëhpunëhtohkon.
- 20 Këpëewa kimëinjamo serëponorëkenta, Kan imoitinmerën kitati. Kaputao nai kipapakon. Irë weinjan kaarime kinmëjati Kanunnënekon, Kitamukon Jesu Këraisu Nëerë.
- 21 Nërë wateesen kipunkon emetanihtanpa tikaarike. Tipun iwëeresaramahpë aporopa. Amerarënororo entumerënpa ripoton Mëe, kaarime iweike.

Piripijana 4

- 1 Jakëmihtomo ëjatokon wī, kurepa wae ëenekoe. Ètaseme jiripone ëmëinjamo, jirepe marë saipan apon. Irëjanme jinpïnutomo titinke ehtë.
- 2 Ma serë apo kutuuma kase wae kiwërikontokomoja. Eurijoja, Sintikëja marë. Èijapa ëse ehtë, Kitamukonjanme, kase wae iijane.
- 3 Èmërë marë Saisëkë, jakoronmanenpë ëmë, nohsan akoronma ëserënpa iwehtohkonme. Jakoronmanenpëton namoro, kutumahto orokome kënei, tëkaporen eka iponohtome wija. Këremen marë, jakoronmanenpë. Tëerënkërë nai jakoroninpëton. Namoro eka imenuhtëhpëme nai erepasa wehto panpirapë.
- 4 Ma Kitamukonpë ikesewa ëewakïnme ehtë, atijahpe ëepohtohkon wararë. Tëinkenpa wakomaenkërë ëëjane, "Èewakïnmerën ehtë."
- 5 Amerarënororoja pïinuntë ëwehtokon enepotë. Kitamukon iwëehtohpa maatahken iweike.
- 6 Amerarënoropë ëhtihkaewa ehtë, Kanjahkasan ëturutëhpitë irë apontonpë, epekatë iija, iija ëminatë napohpa katothke marë ëëjane, ëinjanopïkomose ëwehtohkon ipunëhpotë Kanja.
- 7 Onken Kan iwehto monome nai. Amerarë kënpunëpïkon iwae. Irë aawëne nai ëkurunmanekonme, ëwëhpunëhtohkon ikurunmaneme marë nai irë, Këraisu Jesu awë ëweikonke.
- 8 Ma jakëmihtomo irëhpïken serë apo kahse wae ëëjane. Aanotomohpe nai aerënme, aanohpe nai emiketa, aanohpe nai ëipatoro ritë, aanohpe nai

tikuijeta ritë, aanohpe nai kure ripotë, aanohpe nai tētaemiseme, atihpe nai kure wehto riponeme, kure manae kapone marë. Irë apontonpēkērēken ēwēhpunēhtohkon tītītē.

⁹ Atipēhpe ēwanmatoponpēkon wija, jipēe ēnapēihpēkon, ēnetahpēkon nete, ēnenekonme jinīrihpē marë, irētaerē ēnīrikon tīritē, irēmao onken Kan iwehto aakērēne nehtan.

¹⁰ Ma kure tēewakīnpanējae Kitamukonpē. Jepona ēwehtohkon enepohpēkepa ēējane. Jeponarēken ēwehtohkon jiwārē, mērēme ēnekaramakon wija tīritohpora teese ēējane.

¹¹ Irēpē kaewa wae ijahpēnna jiwehtohpē, wakato iwehtohpē iwēenpāhpē wī. Atihpe nai jiweinje, irēpē sasame wae. Atihpe nai waken jiweinje, irēpē marë sasame wae.

¹² Jiwēsapēkēmato jiwārē, tijahpēke jiwehto marë jiwārē. Atijahpe jepohtohpē tēenpane, Anpohpe jiweimahtao, ajahpe jitērihtao marë, tērepake jiweimahtao, erepanna jiweimahtao marë, tijahpēke jiweimahtao ijahpēnna jiweimahtao marë, irētonpē iwēenpāhpē wī.

¹³ Kēraisuke kaarime wae, amerarēnoro ritome wija. Mēeja wija tīkaari ekaramahpēke.

¹⁴ Mērēme kure kīritēne, jinjetuntao jiweimahtao.

¹⁵ Serē mipunēhti ēmēinjamo Piripi patapontomo. Wapo Maseroni inonopēepa jitērihtao tēkaporen eka iponose, irēmao Kan pakorohton jeinjawaewa kīnei. Ēmēin-jamorēken kēinjawatēne ipēntakakonme.

¹⁶ Tesoroni pataponkērē wī ahtao tēinkenerēkenta ēnekaramakon marēpotēne wija, ijahpēnnata jiwehtome.

¹⁷ Ēnekaramakon eponarēkenta wae. Serēhkan kure wija. Ēnīrikon injanīhpose wae, wewe eperu iwēsankato aporopa. Kitamukomoja ēnīrikon tīpanpirapē imenuhtētome.

¹⁸ Amerarē ēnekaramakon wapēi, iijeta wapēi jinjanopīse jiwehto iwae. Irēme wae tijahpēke. Epahporitēja ēnepohpēkonpa nēimoitīma. Irë nai tīpoinje tīpokīntaen, kurano ēnekaramakon marë, Kan injanopī irë.

¹⁹ Irēme nai Jineponanma Kan, iijeta imēnparē, irë ekaramatan ēējane, amerarē wakato ēhtaone ahtao, Kēraisu Jesu iwēeresaramatohtaon mēnparē irë.

²⁰ Ma Kīpapakon Kan tēresaramaenme nehtan, taanērēn ikesewa. Amen.

²¹ Wījanme amerarē Kan ijanoroton ewaraimatē, Kēraisu Jesu awēnton namoro. Kēkēmikontokon marë ēewaraimati, jakērēnton namoro.

- 22 Amerarë serëpo Kan ijanoroton ëewaraimati. Iwaerënken Sisë ipëetohton ijeta ëewaraimati.
- 23 Ëhpëntëtë Kītamukon Jesu Këraisu iwehto nai aamorekontao. Amen.

Korasijana

Korasijana 1

- 1 Ma wirë Pao. Jesu Këraisu inennokihpë wī, Kan inehtëhtaerë. Timoti marë ainja, kékëmikon mée.
- 2 Ma ëmëinjamo Kan ijanoro Korasi patapo. Këraisu marë ëenekaken ëmëinjamo. Serë jipanpira ënenekon. Ma ëjahpëntëkoe wae Kïpapakon Kanja, onken marë wae ërikoe iija, Kïtamukon Jesu Këraisuja marë.
- 3 Ma napohpa kakesewa nai ainja ëpëkëne, ainja iwëturunmahtao Kanja, Kïtamukon Jesu Këraisu ipaparïja
- 4 Irë apo, ainja nëturujae, Këraisu Jesu epona ëwehtohkon etahpëke marë ainjaja.
- 5 Irëme manati inmëhtopëerë Kan epona, wïtototomose marë. Ëninmëkukon nai kaputao tipïnmae, ëjanorokonme. Wapo, tëkaporen eka etatopon-pëmao ënnimëkukon tipitëe. Aerën jomi irë.
- 6 Ëjane marë tiwëese tëkaporen eka, pata wararënpontomoja iwëeh-toponpë aporopa. Tiwësankae marë ihtaone. Irë aporopa ëhtaone tiwësankae, Kanja ëjahpëntëtohkon etahpëpëerë, aerë ëwanmatohkon ipunëpïhpëpëerë marë ëëjane.
- 7 Serë metatëne, Epahparaja iponohtohpëerë. Kïnpïnukon mée, ainja aporopa ëikarë Kan ipëetomane. Ainja pëntakanme Këraisu ipëetoman mée inawïkaewa.
- 8 Mëe ëekakon iponone ainjaja, "Ëija ëse nai mëesan, Amore inïripohpëke," kïnka ainjaja.
- 9 Ma irëjanme ëekakon etahpëpëerë, ëturukesewa nai ainja Kanja ëpëkëne. Serë apo ainja nepekajae, "Pahko, ënehtë ipunëhtohke namoro iwëhpunëhtohkon tarike tïri tïrikehtohponarën. Amerarë Amore ijunke ipunëhpo marë.
- 10 Ëemiketa namoro iwëtarëto tïriipo, sasame ëripotome iijane, tïnïrihpëkon wararë. Kure inïrikon wararë epannehpo. Ëwehto ipunëhtohpë injanihpökë.
- 11 'Kaariwaen Ëmë Pahko,' wïkae ëëja. Irëme amerarë ëkaarïke namoro ikaarïhtë, enepitaewarën iwehtohkonme, akëresa takuikaponenpëkomoserëken iwehtome marë.
- 12 Sasamerën napohpa katome marë iijane, ëëja," wïkae Kanja ëpëkëne. Ma ëemiketa ëritëne tïnekarama apëine entu ratoeme ëwehtohkonme. Amerarë tïjanoroton awain-man tiwemoitïmatohtaonton akërë.
- 13 Kan kïpïnmatëne ewarun itamu ikaarïpëepa, tïnmukurën tïnpïnu iwemoitïmatome.

- 14 Nërë këpekahtëne timunuke, kīripīhpēkontokon isukane wakenerēnpa iwehtome.
- 15 Ma enepīn Kan iwekuhtuntēhpē Mēe. Amerarēnoro Kan inīrihpēton iwapo enuruhpē Mēe.
- 16 Amerarē rinenpē Mēe, kaputaonton, nonoponton marē. Tēnenton, enepīnton marē. Apēi rasarēn ijuwēnton, amerarēnoro kaariton marē, entuhton, tīkurunkenton marē. Amerarēnoro rinenpē Mēe. Tijanoro tīrēe iija.
- 17 Amerarēnoro iwaponme teese. Mēejanme marē amerarēnoro ētīhkaewa nai.
- 18 Tijamun iputupēnme nai Mēe, ipakoroimēnme nai ijamun. Ipitēnenpē Mēe. Wapo enuruhpētomohtaon marē.
- 19 Amerarē tīwehtohke tīwepakorontēse nai ipapa Kēraisu awē.
- 20 Wewe patētēmanpo timunu iwēentamahpēke onkenpa kīripotēne. Amerarēpa nonoponton, kaputaonton marē Kēraisuke ēse kīripotēne tījapa.
- 21 Ma ēmēinjamo marē, wapo maarē mehtēne, ēwēhpunētōhkonke Kan miratoematēne. Ēnīrikon marē wīripēme iweike.
- 22 Sekenkērē Kansepa ēripotēne, tīpun waiwehtohke, iripīmīnme ēnehtōhkonme tēnpatarasaporo, ekapokehkapīnme, ipokehkapīnme marē.
- 23 Irē apo ērihtahki, Kan eponarēken ēweikonmahtao. Tīnetīnke, tītunuke marē ēweikonmahtao Kan epona. Tēkaporen eka inmēhto innontaewa marē ēweikonmahtao. Tēkaporen eka tīponose iijane amerarēnoro nonopontomoja. Kanja marē tīrēe wī tēkaporen eka ipononeme.
- 24 Ma meinjarē tēewakīnpanmnējae jakuikapotohpē ēpēerēne. Irē apo Kēraisu akuikanenkērē meinjarē, irēme ipētakanme wakuikae jipuntao, Kēraisu akuikatoponpē itīkatome wīja. Ijamunjanme irē apo wae, ipakoroimēnme nai ijamun.
- 25 Tīpakoroimē ipēetonmerēn jīrīne Kan, tījomi iponohkehtome wīja ējanorokonme.
- 26 Iponopīnīnpē irē, penatotomoja inponosewa teese serē iponohto. Meinjarērēhkanon nonanka tījanorotomoja iponohtome wīja iijane, Sentajanatomohtaon.
- 27 Kurerēn inehtē serē iponohpīnīnpēpē. Serē apo nai serē. Aawēnerēn nai Kēraisu, irēme ēwēeresaramatōhkon inmēhponeme nai.
- 28 Ma Mēepē ainja niponojae, amerarē ijunke. Wītoto wararēnoro ainja nihtarēnmae. Ainja marē niwanmae, amerarēnoro apēnakehtome Kēraisu aporo, Kanjapa enehtome ainjaja.

29 Irëjanme kaarime orokome wejae. Amerarë jawë Këraisu kaarime orokome iwehtohke, orokome wejae.

Korasijana 2

1 Ma serë ipunëhpose wae ëëjane. Kutuuma tëturujae ëpëkëne, Rejoresija patapontonpë marë, amerarënoru jipun inenepintonpë marë.

2 Serë apo wïkae Pahkoja, "Sasame mëesan tïri awëne jatome wehtohke ëëpona ëëkihtë. Amerarë anmakarë inpunëhpïnkon ipunëhpo iijane, ënponohpïn ëpë ipunëhtome. Nërëinërë Këraisu," wïkae Kanja ëpëkëne.

3 Këraisu awë nai amerarë junme wehto, amerarë ipunëhto marë. Irë apo Kanja tonankae Këraisu awën.

4 Serë apo wïkae ëëjane, aamërënpowane wïtoto iwehtome, tëtaporen omike.

5 Maarë wae ëpëene, mërëme jiwëhpunëhto ëhtaone nai. Irëme tëewakïnpännëjae ëipatoro ëwehtohkon etahpëke wïja, Kan epona ëwehtohkon irëpororëken iwehtohpë marë.

6 Ma Tamo Këraisu Jesu apëhtoponpë aporopa ëëjane, Mëepëkërëken ëtarëtë.

7 Wapo, epï imihtato aporopa Këraisu awë ëmihtatëne. Meinjarë, iwanmatohke aarimikati anïhtatohkonme, tïtïnkëren ëwehtohkonme, ëwanmatopon-pëkontaerë iijane. Irëme napohpa kakesewa marë ehtë.

8 Ma tïwarë ehtëkë, ëtapëhpowa ëwehtohkonme, junme iwanmato aponke. Tëtaemïken irë, mërëme wïtotoja iwanmatorëken. Serëponton itamu inehtëhpë. Irëme Këraisupë iwanmatohtaerëta nai.

9 Ma amerarë Kan iwehto nai Këraisu ipuntao.

10 Mëe marë ëenekaken ëweïkonke apënatohkon ëepohti. Amerarënoru itamuhton entumerën Mëe, tïkurunkenton entume marë.

11 Mëe aarïpohkatëne, ëwehtohkon rïpïpëe ahkëtëhpëke iija. Wïtoto ëïnjaketa aripohkato serë, Këraisuhkasan aarïpohkanenpëkon.

12 Ëemëntoponpëkonmao Mëe marë mëtonantëne, Mëe akërë aauntënepa, Kan ikari inïri epona ëweïhpëkonke. Waiweihpëpëepa Kanja tënpakae Mëe tïkaarike.

13 Ma waiweihpëmenkërë ëmëinjamo ahtao ëripïh-pëkomohtao, ëwehtohkon rïpï aripohkarankërë teese. Irëmao aenemepa Kan ëenpakatëne Këraisu akërë. Amerarë kïripïhpëkontokon isukane wakenpa iwehtome.

14 Kïnsaikah-pëkontohkon tïnmoipë Kanja tïmenuhtëe, irëme tërisenme kehtëne. Mërëme irëton Kanja tïkïkae wewe patëtëmanpo tïwëhpëke.

- 15 Irë apo ëtamurunpëkon tirekae iija, ikurunun-pëkon marë. Irëmao tìnemahpëton emato awaintao tènepoe iija amerarënoraja watìwehtohke, wewe iruhkahpëpo.
- 16 Irëjanme ëija epokehkaewa wìtototon tìripotë tènëenpë, ërepatonpë marë. amerarë ëwëmontomao ëwëwehtohpë marë. Nunnë karoime iwehtomao iwëwehtohpë, eretato weipo orokome iwehtohpë marë. Irë apontonpë imoito inìripoewa wìtototon tìripotë.
- 17 Tìwëesen iwëehtohpë iwanmatomerëken teese, irë aponton. Meinjarë kìahtane nai Këraisu awaintao, ikuhtuntëtoponpëta.
- 18 Irëme ëemike ëtìripoewa ehtë tìwërënoraja. Serë apo nkatanto, "Paponome ëtìritë, ensutonhkasan epona ehtë," kato iijane. Namo apon imoituwë ëëjane tøkaramaen inapësewa manati. Èitìpìrënme nìponojan tìnenehpëpë, tìwëpunëhtohke nitopainjan ipaatonpë.
- 19 Kìputupëkonpëe ipìnkëtëhpë namo, Këraisu pëe. Amerarë tìjamun ikaarìhtën iputupë. Èitìpìnme imi nëekìjan, iwëekìhtohke marë. Irëme ijamun nanihtan, Kanja anihtanihpotohke.
- 20 Ma Këraisu akërë waweikonmahtao, serëponton itamu inìripë, atìtome serëpontomohtao ëweikonmahtao, iwëenematohkon mimoiijatinkërë? Owa.
- 21 Serë apo kato, "Inapësewa ehtë. Mëe inënëewa ehtë. Serëpëhta ehtë," katohpë.
- 22 Wëwehtohpëkërëken irë, wìtotoja ihtarënmatorëken irë. Tìtikaenme kërepakon Kanja tìrëe.
- 23 Kurano ahkenrëken nai wëenemato. Èikarë tìmoijen imoijan, ëtasemapìn ahken. Kutuuma tìpun akaman kuranopë. Mërëme tìpunkon injanopì ripì akamato inkaarìhtëewato nai.

Korasijana 3

- 1 Ma këpëewa manati meinjarë, Këraisu akërë aumuhpëkonke aenemepa. Irëme kaputaon inìrihton ëinjanopìkonme tìritë. Irëpo nai tahpame Këraisu, Kan apëtun weinje.
- 2 Èwëhpunëhtohkon marë tìritë kaputaonpë, nonopontonpëhta.
- 3 Wamehtëne Këraisu akërë. Irëme meinjarë ipìnmahpëme nai erepasa ëwehtohkon, Këraisu akërë awë.
- 4 Këraisu nai erepasa kìwehtohkonme, irëme Mëe iwëeneporihtaopa, akërë marë kìtëenepotahki, iwëeresaramatohtao.
- 5 Irëjanme nonopo ëikarë ëpunkon injanopì watìtìpotë. Serë apo nai irë. Èwësotontëtohkon, tìritohpopìn rìto marë, ëinjanopìkon ripì, iripìse ëwehtohkon, ëwëtamoreihkahtohkon marë, ëneponnamakon aponme nai irë.

- 6 Irë aponton rihpëjanme, Kan ikarau nehtan inmoipintonpona.
- 7 Namoro iwëtarëto aporopa ëwëtarëtoponpëkon wapo.
- 8 Këpëewa manati meinjarë. Amerarë serë aponton inontatë, ëkarauwatohkon, ëwësorëtohkon, ëtame ëwehtohkon, inupimato ëëjane, ëjomikon ripi marë.
- 9 Enakëwaewa ehtë ëija, ëwehtohponpëkon ripi inontahpëke ëëjane, inirihton marë, poo ekepïhpë inontato aporopa ëëjane.
- 10 Kainanme ëwehtohkon apëhtë, pooke ëwepoontëtohkon aporopa. Irëke kainanmepa nëtirïjanërën ikesewa tirïnenpë ipunëhtohke.
- 11 Mëe iwehto aporo kiweikonke ëisaporo kitati. Kërikijaname iwehto waken, sehken Jujana, aripohkahpë marë, aripohkapin irasarën.
- 12 Ma Kan ijanoro ëmëinjamo inehkantëhpëme, inpïnume marë. Irëme witotopë ëemuhpantohkonke epoontëtë, wëinjapinmatohke marë, ëtasemaewa ëwehtohkonke marë, pinë ëwehtohkonke, witotopë enepitaewa, ijerëken wehtohke marë. Irë aponton apëhtë ëwepoontëtonkonme, kainanme ëwehtohkonme.
- 13 Sekekeme ikaraowaewa ehtë ëhkërëmanekonpë. Sameken ëenutanisewa ehtë ëekapokehkanekonpë. Ewehtohkon ripi inenutanisewa ehtë. Tihkërëmanenpë inenutanisewa Këraisu iwehto aporopa, ëhkërëmanenpë iwehto ripi, inenutanisewa marë ehtë.
- 14 Irë aponton ijuwë jatome wehtohke epoontëtëkë. Jatome wehtohke amerarë ëipë nëekïjan, ëkënëno apota iwehtome.
- 15 Ma onken wehto Këraisu inekaramahpë, ëentukonme tiritë. Kan aamohtëtëne awëne onken ëwehtohkonme, tëinan ijamun itipirënmë ëweikonke. Napohpa katë marë iija.
- 16 Iijeta Këraisu jomike tannëseken ehtë, junme ëwehtohkonme, ëija ëwëwanmatohkonme, ëija ëwëtakamatohkonme marë. Wanpanto ikuhtome ëëjane, "Kure nai Kan," katome marë, amoreman wanpanto ikuhtome marë. Napohpa katëkë marë awëne.
- 17 Atipëhpe ëwëturukonmahtao, atihpe ënirikonme ahtao, amerarë tiritë Kitamukon Jesujanme. "Jesujanme kijahpëntëe," katë iijane. Napohpa katë marë Kipapakon Kanja.
- 18 Ma wëritomo, ëinjokon imoitë. Irë apo Kan inehtë ëpëkëne.
- 19 Ma kiritomo ëpïhkomose ehtë. Aipime ëjomikon inirëewa ehtë iijane.
- 20 Ma murehtitomo papakon imoitë, mamakon marë, amerarënoropë. Irë apo nai kure Kitamukomoja.

21 Ma kiritomo, timujentomo aipime inakamaewa ehtë emunkëkontokon. Irë apo ahtao emume nehtan. Kure tiweise tiwehto ikukuseta nehtan.

22 Ma tëntukentomo, nonopo eëntukon imoitë amerarënoropë. Eënekonmahtaorëkenta imoitë. Sasame epëkene iwehtomerëkenta marë. Aerë eweikonke imoitë Kan ino eweikonke marë.

23 Atihpe enirikonme ahtao, irerë tiritë kaarime inawikaewa ewehtohkonme Kitamukonjan-merëken, wītotojanmeta.

24 Serë mipunëhtihta. Kitamukon Këraisuhkasan mipëetomati, imenparëtonpëe irepe mapëh-tahki.

25 Akihpe tiniri awikanenpë, tinawikahpëtaerëpa napëhtan nërënpë. Eisaporo wītoton enen Kan.

Korasijana 4

1 Ma emëinjamo marë tipëetokentomo, kure tiritë epëetohton epoinjeta. Serë ipunëhtë tëntuke marë emëinjamo kaputao.

2 Ma Kanja wëturutopoja eëkaramatë. Tiwenketa eturutë. Napohpa katohpë ihtëinkapainjewa ehtë.

3 Ewëturukonmahtao ainjapë marë eturutë, serë apo. "Mëesan itëtohpë inapurupoewa tirikë, apumakahpë apo tiri itëtohkonme. Këraisu inponopihpë iponohtome iijane," katë Kanja. Irë iponohtojanme ketike tiinje wi.

4 "Eënkunmeta iponohpo iija," katë marë iija. Irë apo tijomi iponopise nai Kan.

5 Junme etarëtë, Kan munkëtahton eëneti. Atihpe tirëenme mepojati, irerëpë tinirikenme ehtë.

6 Amerarë ejomikon tipoinje tiritë, tëtapore marë. Sautuke erepa suunme tiritito aporopa. Amerarënoru euhto ipunëhtë, aerë euhtome eëjane.

7 Ma amerarë jeka iponohtan eëjane Tikijësë. Këkemikon mée, kinpünukon, inawikaewa Kan ipëetoman. Etakërë Kitamukon ainja nipëetomae, mée marë.

8 Serëjanmerëken mée wennojae eëjane, ainja iwehto ipunëhtome eëjane, sasame marë erihtohkonme iija.

9 Onesimë akërë wennojae. Mée marë inawikaewa nai. Këkemikon mée, kinpünukon marë. Eëmoitikomoron mée. Amerarë serëpo jiritoponpë, iponohtanto eëjane.

10 Ma jakërë apuruhpë eewaraimati, Aresekë mée. Sehken nai Maku eewaramati. Panapasi iwërihtaen mée. Mëepë wapo wimenuhtëne, irëme eëjane Maku itëtuwë kure mée tiritë.

- 11 Josuwa marë ëewaraimati. Jësëtë mée eka akoron. Namoroken nai Jujaname, jakorontomohtao. Kan iwemoitimatohpë ipononeme mëesan, kure sasame jirineton.
- 12 Ma Epahpara ëewaraimati marë, ëmoitikomoro mée, ëhtaononpëkon. Këraisu Jesu ipëetorën mée. Ëturukesewa nai mée Kanja ëpëkëne. Kaarime ëwehtohkonme amerarë Kan inehtëpë ritome ëëjane, aapënatohkonponarën.
- 13 Jiwarë mée, kutuuma ëeponane, Rejoresija pataponton epona marë, Aijaporëse pataponton epona marë.
- 14 Ruku marë ëewaraimati, kïnpïnukon mée, wïtoto epinëne. Sehken Rima ëewaramati.
- 15 Ma këkëmikon ewaraimase wa ëëjane, Rejoresija pataponton. Ninpasë marë ewaraimase wae ëëjane, wëri mée. Kan pakorohtao, iwëmomïhpëton ewaraimase wae.
- 16 Ma serë panpira jinmenuhtëhpë ejatëtuwë ëëjane, irënpëpëe ejatëpotë Kan pakorohtaantomoja Rejoresija patapontomoja. Ma ëmëinjamo marë ejatëtë jinmenuhtëhpë Rejoresija patapontonjanoro.
- 17 Ma serë apo katë Akipësëja, "Tiwarë ehkë, ënïrïnme Kïtamukon inekaramahpë ritohpë insaikaewa ehkë, irërë itikakë," katë iija.
- 18 Ma Pao wirë, serë ëewaraimatohkon wïja wimenuhtë jeinjakerëken. Ketike jintohpë ihtëinkapainjewa ehtë. Kure ëjahpëntëkoe wae Kanja. Naka, Amen.

1 Tesoronijana

1 Tesoronijana 1

- 1 Ma wirë Pao, Sirasi, Timoti marë nai ainja. Ma Kan pakoro emëinjamo Tesoroni patapo. Kipapakon Kan awën emëinjamo, Kitamukon Jesu Këraisu awën marë. Ma ejahpëntëpokoe wae, onken marë wae eripokoe.
- 2 Ma napohpa kakesewa nai ainja Kanja. Epëkene marë ainja neturujae.
- 3 Kure enirikonpë ihtëinkapainjewa nai ainja, epëkene ainja iwëtururuhtao Kipapakon Kanja, serëjanme. Kure enirikon Kan epona eweikonke. Karime marë nai ipëetomato eëjane, Kanse eweikonke. Enepitaewa ewehtohkonpë marë, eninmëkukonme Kitamukon Jesu Këraisu iweike.
- 4 Ma jakëmihtomo serë kiwarëne, Kan inpïnu emëinjamo, irëme eekantëtene.
- 5 Irëme tëkaporen eka ainja inonopïhpë eëjane, wïtoto jomi apota metatëne. Kaarime kitën eëjane, Iripimïn Amore ewehtohkon ikonkapone antinao. Kure ainja iwehto marë menetëne, ehtaone ainja iweimahtao.
- 6 Irëme ainja makuhtëne, ainja Itamu marë makuhtëne. Kure eëjane tëkaporen eka, aamekanmakomoh-takarë marë sasame mapëhtëne, Iripimïn Amorerija ewwakïnmapotohkonke.
- 7 Irëjanme amerarë Kan eponanton inakukukonme mehti, Maseroni inonoponton, Akeja inonoponton marë.
- 8 Kitamukon eka marë netipïhtën epëerëne, Maseroni inopororëkenta, Akeja inonoporo marë. Kan epona ewehtohkon iwarëne. Irëme ewehtohkon iponohtohpora nai ainjaja iijane.
- 9 Namorohkasan ainjaja niponohtan, ainja epona ewehtohkon. Serë apo nkanto ainjaja, "Namoro tïneponanmahpëkon inontane, Kan epona tïwehtohkonme. Aenen Kan, ipëetomatome marë. Aerë teesen Mëe.
- 10 Inmuku kapupëen iwëehtohpa imëhtome marë. Nërë, Jesu, waiweihpëpëepa Kan inenpakahpë. Nërëhkasan kipïnmanekon tïwëesen ërihtohpëepa," kanto ainjaja epëkene.

1 Tesoronijana 2

- 1 Ma serë ewarëne jakëmihtomo, eëjane ainja itëto ipaatota teese.
- 2 Wapo popïnpë ainja amekanmatoponpë, Piripai patapo ahtao, ewarëne. sekenkërë Kanja ainja akoromahpëke, irëme nariketa ainja kinponopïnkërë tëkaporen eka eëjane, ainja amekanmarihtakarë.
- 3 Ehtarënmatohkon ainja aerëta wehto ipitëponemeta nai, aamërënpotohkonmeta marë. ejanorokon apëhponemeta marë nai ehtarënmatohkon ainjaja.

- 4 Owarënken, aerënhkasan ainja Kanpëenonpë. Tëkaporen eka ainja inponopï Kan inekaramahpë ainjaja. Sasame wïtototon rito, eponata nai ainja. Kanhkasan sasame tïripose nai ainja. Nërë, aerë ainja iwehto ikuhtuntëne.
- 5 "Kure manati," kaewa nai ainja ëëjane, kahpëmerën. Kurano ahken ëtïrëewa marë nai ainja, ëhtaonkon apëhtome. Kan iwarë nai ainja iwehto.
- 6 Wïtoto eresaramato eponata nai ainja, ëëjane ainja eresaramato marë, iwararënoropëeta marë.
- 7 Ma Këraisu inenokihpëme ainja iweike, irëme nai ainja tïnonosenme. Sekenkërë tïnonosenme ëtïrëewa ainja kënei ëëjane. Mërëme tïpïnehkasan ainja ëritëne, tïnmuku pïnë tïnmujen iwehto aporopa.
- 8 Kutuuma ainja ipunujarë ëweikonke, irëme tëkaporen eka ekaramaserëkenta ainja kënei ëëjane. Ainja iwehto marë ekaramase ainja kënei ëëjane.
- 9 Jakëmihtomo tëkaporen eka iponopïnmahtao ainjaja ëëjane, kutuuma orokome ainja iwehtoponpëpë ëenutatë, eretaewa ainja iwehtoponpëpë marë. Anao, koko marë, kaarime ainja këneëkehka oninpëkenpë ëeretëupoewane ainja iwehtome.
- 10 Ma ëhtaone ainja ahtao, ainja iwehto ëwarëne, Kan iwarë marë. Kurerën ainja iwehto kënei, Kan eponantomohtao, ëipoinjeta marë ainja iwehto, ekapokehkapïnme marë.
- 11 Ainjaja ëritoponpëkon ëwarëne, tïmujemïja tïnmuku rito aporopa. Ainja ëhtarënmatëne, sasame marë ainja ëritëne, ainja marë ëenuhtanihtëne,
- 12 Kan emiketa ëwëtarëtohkome. Nërë aamohtënenpëkon tïwemoitïmatohpona, tïwëeresaramatohpona marë.
- 13 Ma napohpa nkan ainja Kanja ikesewa, Kan jomi apëihpëke ëëjane ainja inponopïhpë. Wïtoto jomi apota metatëne. Kan jomirënme iwehtohtaerë mapëhtëne. Meinjarë marë orokome nai, Kan eponanton awë.
- 14 Jakëmihtomo, Jurija inonoponton makujati, Kan pakorohton Këraisu Jesu awënton namoro. Ëmoitïkomoro marë aamekanmati, Jujanatomoja, Kan pakoro amekanmatoponpë aporopa.
- 15 Namoro, Kïtamukon, Jesu warïnenpë. Kan jomi ipononenpëton warïnenpë marë. Tïpëene marë ainja ennonenpëton namoro. Sasame Kan inïripopïn mëesan. Amerarënoroseta marëto nai.
- 16 Ainja akamarehto ainja aruhkatohke, Sentajanatomoja iponose ainja itëtohpë. Sentajanaton ipïnmasetato nai. Irëjanmeto tïrihpïhpëkonke taanëseken nejan. Sekenkërë Kanja erinïikatohkon nepohti irënehka.

- 17 Ma k p ewa nai ainja jak mihtomo,  p enepa ainja kinepitihka pit . M r me nai ainja punur ken maar   p k ne, k p ewa ainja iw hpun hto. Kutuuma oninp meken  janepa ainja it to nikunikukure.
- 18 Kuure  ejane tit sere nai ainja t inkener kenta. Wir  Pao, jit sere weine, m r me Set n ainja aruhka.
- 19 Ati ainja nimëjan? Ati nai ainja ewakinmane? Ati sasame ainja rijan saihipan apon? Owa,  meinjamorohkasan ainja iw eresaramato, Kitamukon Jesu K raisu enpatarasaporo iw epirihataopa.
- 20  meinjamoro ainja iw eresaramato, ainja ewakinmato mar .

1 Tesoronijana 3

- 1-2 Ma ak resa ainja iw erekuikahp ke  p k ne, ir me t inken ainja kinei Atens  patapo. Ir nehka Timoti ainja kinenno ëejane,  kaariht tohtonme Kan epona  wehtohkonp . Sasame  rinekonme mar . K k mikon m e, Kan ipëetorën, ainja akoron t kaporen eka K raisup  ekaaripane.
- 3 Ir  apo  riposene nai ainja Timotija ,  htihkaewa  wehtohkonme  kuhtohkonmao. Ir  apo nai Kan ineht  kipëkëne. Ir   war ne nai.
- 4 Aak r ne ainja ahtao, aamekanmatohkon epohtohp  ainja kinponopink r pa  ejane. Ir nehka ainjaja katoponp taer   epohti.
- 5 Ir janme jiw erekonmahp ker ken, m e wennoki  ejane, Kan epona  wehtohkon ipun htome wija. Narike wei, k kunekontahken kuht  tiwehtohke  emati. Ir me orokome ainja iwehto  p k ne ipaatomo ei.
- 6 Ma meinjar pa timoti ne  p enepa. Kure  wehtohkon ipono. Kan epona  wehtohkon, witotose  wehtohkon mar . Kure  w enuhtanihtohkon ipono mar  ainjapë. Ainja enese manati, ëenekoe ainja iwehto aporopa.
- 7 Ir me jak mihtomo, sasamer ken nai ainja oninp kenp  ainja amekanmarihatao, ainja erekuikarihtao mar , Kan eponank r   weikonke.
- 8 Ma aeneme nai ainja meinjar , pirer ken  weikonke, titinke mar  Kitamukon epona.
- 9 Ir me ekapon apo napohpa katan ainja Kanja,  ipoinjeta iwehtome? Kure sasame ainja rihp ke iija t npatarasaporo ainja ahtao, kure  wehtohkonjanme.
- 10 Koko nakar , anao mar , kutuuma  p k ne ainja n turujae Kanja.  enekoepa nai ainja. Atihpe nai waken, Kan epona  wehtohkonme, ir r ton kure tirise nai ainja  ejane.
- 11 Ma ainja aruhkato emase nai ainja, Kipapakon Kanja, Kitamukon Jesuja mar ,  janepa ainja it tome.

12 Ēija ěse ěwehtohkon injanĩpise nai ainja, Kitamukomoja, wĩtoto wararěnorose ěwehtohkon marě. Ēijene ainja iwehto aporopa.

13 Awěne marě ěkaarĩhtěkoe nai ainja iija, ekapokehkapĩnme ěwehtohkonme, iripĩmĩnme marě, Kĩpapakon Kan enpatarasaporo, Kitamukon Jesu iwěehtomaopa, tĩjanoroton akěrě.

1 Tesoronijana 4

1 Ma jakěmihtomo těinkenpa kase wae ěějane. Kure ěwětarětohkompě ainja ěwanmatěne, sasame Kan ripotome ěějane. Irětaerě marě mehti meinjarě. Irěme, irě iwaenkěrě ehtě, kase nai ainja ěějane, Kitamukon Jesujanme.

2 ěwanmatoponpěkon ainjaja ěwarěne, Kitamukon Jesu ikurunjanme ainja ěwanmatěne.

3 Ma serě apo nai Kan inehtě ěpěkěne. Kan ijanoromerěken ěwehtohkonme, irěme tĩjotosanoja ěekaramaewa ehtě.

4 Wĩtoto pun inehtě ipuněhtě, ěwarěne iwehtome Atĩja ěwěekaramatohkon, atĩpe ěwětakamatohkon marě. Irěpě eripĩmaewa ěwehtohkonme, pĩiketa marě.

5 Pěeratoja tĩwěewamato ripĩrija tĩpun ekaramato, apota ehtě. Kan inpuněsewa namoro.

6 Irějanme irětonpě aakěmikon injaremaewa ehtě, inihkěrěnmaewa marě ehtě. Namo aponton ejoman Kitamukon. Wapo irěpě ainja kĩnpono, tĩwarě marě ainja ěritěne.

7 Iripĩpěkěnme kěkantěewane teese Kan. Iripĩmĩnme kĩwětarětohkonmehkasan komohtětěne.

8 Irěme akĩhpe serě iwanmato wĩja inmoipĩnme ahtao, wĩtotorěken inmoijewata nai něrě, Kan inmoijewahkasan nai. Něrěhkasan, Iripĩmĩn Amore ekaramane.

9 Ma ěija ěse ěwehtohkonpě imenuhtěsetahpa wae ěějane. Kanhkasan ěwanmati ěse ěwehtohkonpě.

10 Aerě manati, amerarě Kan munkěton Maseroni inonopontomose, měrěme jakěmihtomo, ijnenkěrě ěweikoe nai ainja.

11 Ma onken ěwehtohkon ikuhtě. Tĩwěrěnoro inĩri inirimaewa ehtě, Ēnĩrikomorěken epona ehtě, ainjaja katoponpětaerě ěějane aporopa.

12 Irě apo ehtě, "Kure nai měe," katome Kan munkětahtomoja ěpěkěne, ijahpěnnata ěwehtohkonme marě.

13 Ma jakěmihtomo, pěera ěweikoeta nai ainja iwěnĩkĩhpěton iwehtohpě. Ēmumeta marě ehtě, tĩwěrěnoroton iniměhpĩnton apo.

14 Jesu waiwehtoponpë epona kiweikonmahtao, aunatoponpë epona marë, irëmao amerarë Jesu awën iwënikihpëton, Kan nenehtanpa Jesu akërë.

15 Kïtamukomoja katoponpëtaerë serë apo kase nai ainja ëëjane. Aenenkërë kïmëinjamo serëpo imoitihpëkonme Jesu iwëehtohponarënpa, irëmao iwënikihpëton inwapomaewa kehtahkihta.

16 Kïtamukomoron nihtëtan kapu weinjepa. Irëmao arima nikëhtuntan irasarën ensu jomike. Kan ina etëtan marë. Irëmao wapo Këraisu awën waiweihpëton nauntanpa.

17 Irëmaorë kitëtanunnëhtahki kïmëinjamoro aeneminpëme, namo akërë ikapurutupona. Irëpo Kïtamukon kirapotahki kawë. Irënpëpëe Kïtamukon akërë kehtahki taanërënpa.

18 Irëjanme ëija sasame ëtiripotë serë iponohtohke.

1 Tesoronijana 5

1 Ma jakëmihtomo, irë iwei iwëehtohpë inkutuntëewa nai ainja ëëjane.

2 Kure nai irë ëwarëne. Koko aminëhton iwëehto aporopa nehtan Jikohpa iwei.

3 "Kure onken kïtati serëpo, tïkurunke marë kïtati," irë apo karihtao wïtototomoja. Irëmaorëkenpa sameken erihtohkon nehtan. Mureja wëri akuikato epohto aporopa nehtan. Irëmaoto inamohkaewa nehtan.

4 Ma këpëewa ëmëinjamo jakëmihtomo, ewarunuh-taota manati. Irë weirija ëepohtohkonme aminëhtononja ëepohtohkon apota.

5 Awain imunkëme ëmëinjamo, anao imunkëme marë. Kokon ijanorometa kïtati, ewarun ijanorometa marë.

6 Irëjanme tïwërënoroton apota kehtëne ënisewa. Kapopinme kehtëne, tïwenketa. Tïpanaekenh-kasan kehtëne.

7 Ënikehton nënïjan koko, tïwëinenmaenton marë nëinenman koko.

8 Këpëewa kïmëinjamo anaon ijanorome kiweikonke, tïwëtapërëmihkaenme kehtëne. Kïropïkon marë kinotontëne Kan epona wehtohke, ëse wehtohke marë. Kïputupëkon marë kinotontëne anunnëhton imëhtohke.

9 Tërisenme ëekantëewane teese Kan. Kanunnëhtohkon apëhtomehkasen, Kïtamukon Jesu Këraisuke.

10 Kïpëerëne wateese Mëe. Aeneme kiweikonmahtao, waiweihpëme kiweikonmahtao marë. Mëe akërëpa aeneme kehtahki.

11 Irëme ëija sasame ëtiritë. Ëija marë aamorekon ikaaritëtë. Meinjarë ënirikon aporopa.

- 12 Ma jakëmihtomo, ëhtaonkon, kaarime orokomanton, epona ehtë Kïtamukonjanme. Ëenenekon namoro ëhtarënmati marëto.
- 13 Namoro irasantëtë, ijene ëweikonke. Kure inïrikon enehpëpëerë ëëjane irë apoto tiritë. Onken marë ehtë ëipë.
- 14 Ma jakëmihtomo, serë apo nai ëhtarënmatohkon ainjaja. Akunukehton tïwarë tiritë. Sepumanton ewakïnmapotë. Ikaarimïnton akoromatë. Amerarënororo pïnë ëweikonke enepitaewa ehtë ipëkëne.
- 15 Iripïkarëpa tehkërenmaenton inepanïhpoewa tïripotë amerarënororoja. Ëija wësahpëntëtëto inkuhkesewa ehtë, amerarënororo marë, ëjahpëntëpïnkon marë.
- 16 Ëewakïnmerën ehtë taanëren.
- 17 Kanja ëturukesewarën ehtë.
- 18 Atïjahpe ëepohtohkon wararë, irëpë napohpa katë Kanja. Irë apo nai Kan inehtë ëpëkëne Këraisu Jesu awë ëweikonke.
- 19 Amore inakamaewarën ehtë.
- 20 Kan jomi iponohto ënetapekene inïrëewa ehtë.
- 21 Amerarënororo pitë ikuhtuntëtë, irënpëpëe kuranororëken epona ehtë.
- 22 Oninpëmeken nai iripïhton, irëme maarë ehtë amerarë irëtonpëe.
- 23 Ma onken wehto entume nai Kan. Nërëhkasan tïjanoromerën ërijati. Aamorekon, aenenme ëwehtokon, ëpunkon, nna nai ijanorome. Ekapokehkapïnme ërijati Kïtamukon Jesu Këraisu iwëehtohponarënpa.
- 24 Aamohtënenpëkon awïkaewane nehtan, irëjanme ëpëkëne tïnïri ritan.
- 25 Ma jakëmihtomo ëturutë Kanja ainjapë.
- 26 Amerarë Kan munkëton aokïntë ewaraimatome.
- 27 Ma tïwarë kïrijati Kïtamukonjanme. Serë panpira ejatëpotëkë, amerarë Kan munkëtomoja.
- 28 Ma Kïtamukon Jesu Këraisuja ëjahpëntëtëtohkon aakërëne nai. Amen.

2 Tesoronijana

2 Tesoronijana 1

- 1 Ma wirë Pao, Sirasi, Timoti marë nai ainja. Ma Kan pakoro emëinjamo Tesoroni patapo. Kipapakon Kan awën emëinjamo, Kitamukon Jesu Këraisu awën marë.
- 2 Ma ejahpëntëkoe wae Kipapakon Kanja, onken marë wae ërikoe iija, Kitamukon Jesuja marë.
- 3 Ma jakëmihtomo, napohpa tikapore Kanja, ëpëkëne. Irë kure emikanmeta Kan iweike. Kan epona ewehtohkon injaninemenkërë iweike. Eija ëse ewehtohkon wararë minjanihpoti marë.
- 4 Irëjanme Kan pakorohtomoja sasame ainja niponojae serë apo, "Tanamekamatohkon wararë enepitaewa nai namoro, Kan epona marëto nai, Irë apoto nai tikuhtohkon wararë," nkan ainja ëpëkëne.
- 5 Ma irë apontonke ëipoinjeta tiniri enepon Kan. Kan iwemoitimatojanmeto aamekanmati. Irënpëpëe tëemiketa ërijati tiwemoitimatohpo.
- 6 Eipoinjeta nai Kan. Irëme ëhkërëmanenpëkonpëe ëejomatahki, ihkërëmatohke.
- 7 Irë apo nehtan, Kitamukon Jesu Këraisu iwëepirihtaopa mahto oreoremanke. Awaintao nihtëtan kapu weinje, kaariton ensu akërëpa. Irëme emëinjamo emumanton ëhtihkaewa ërijati, ainja aporopa.
- 8 Kan inpunëhpinton erinikatome nihtëtan. Tëkaporen eka Kitamukon Jesupë, inmoipinipëton namoro.
- 9 Ikehpin tërihtohkon epohtanto. Maarëto nehtan. Kitamukomojapa iwëehtohpora. Tiwëeresaramaen ikaari marë inenewarënto nehtan.
- 10 Irë weipo, irë aporo nehtan, iwëepirihtaopa, tijanorotomohtao iwëeresaramatome. Irëmao eponanton nëerekonmatan ipë. Irëmao emëinjamo marë ihtaone mehtahki, ainja inponopihpë ëëjane, epona eweihpëkonke.
- 11 Ma irëme nai ëturukesewa ainja ëpëkëne. serë apo nkan ainja Kanja, "Amohtëtoponpëkonpë ëëja, emiketa tiri namoro. Amerarë kure tiweikoe iwehtohkon ekarama iijane. Ejanme inirikon wararë ikaarihtëkë ëkaarike," nkan ainja ëpëkëne Kanja.
- 12 Irë apo ainja nëturujae, Kitamukon Jesu ekapë ewëeresaramatohkonme. Nërëja marë ëeresaramatohkonme, Kanja ijahpëntëtohtaerë, Kitamukon Jesuja ijahpëntëtohtaerë marë

2 Tesoronijana 2

- 1 Ma jakëmihtomo, Kïtamukon Jesu Këraisu iwëepïke, kïwëmomïkonme marëpa iija, serë apo kase nai ainja ëëjane.
- 2 Sameken ëhtïhkaewa ehtë, ëeretëujewa marë ehtë, tïwërëken iwanmane jomipë, imenuhtëhpëpë marë. "Paoton inmenuhtëhpë serë," kanërehto. "Pena Kïtamukon iwei tïwëese," kanto.
- 3 Ètamërënpowarën ehtë oninpëkenpë. Irë wei téesewa pitë nai. Kan jomi inontatan pitëhpa wïtototon. Iripipë akamapïn marë nëenepotan pitëhpa. Tërisen inmuku mëe.
- 4 Nerasantëntan nërë. Amerarë Kan aporo wehto ratoematan mëe. Kan epona wehto ratoematan marë. Irëmao nepatantëtan pakoroimëhtao. "Kan wï," katan.
- 5 Ma irëpë manati enutaewa? Èhtaone jiweimahtao irëpë wïponone ëëjane.
- 6 Mëe iwëehto apërëmïhkane ëwarëne. sekenkërë tïnehtëhpëporo nërë nëenepotan.
- 7 Akamatopopïn ikaari inponohpïn, orokome nai meinjarë. Mërëme apërëmïhkane, napërëmïhkanënkërë pitë. Apërëmïhkanenpë itëtuwërënpa,
- 8 irëmao akamatopopïn nëenepotan. Nërë Kïtamukon nematan tïntapëe pokepokehkatohe. Tïwëehto awainke nerinïkatan marë.
- 9 Ma amerarë akamatopopïn iwëehto Setën inïrihtaerë nehtan. Rïmanta apon ritan, tëenenta apon marë, wëerekonmato marë.
- 10 Oninpëmeken ëmërënpotë iwehto ripïhtaerë nehtan, tërisenton amërënpotome. Namoronpë nerihtan, aerën jomiseta iweikonke. Irëmeto nai ëtanunnësewa.
- 11 Irëjanme aerënta epona iwehtohkon, Kan nekaramatan iijane, aerënta epona iwehtohkonme.
- 12 Irëmao "Wirïpëme ëmë," katan Kan iijane, aerë iwehto eponata iweihpëkonke. Tïripïhpëkonpë sasame iweihpëkonke marë.
- 13 Ma kapopïn ëmëinjamo jakëmihtomo, Kïtamukon inpïnu. Irëme napohpa tïkapore Kanja ëpëkëne. Ipitëtoponpëpëerë, ëekantëtëne Kan anunnëhtohkonme, tïjanorome ëritohkonme Amore inïrike. Aerën jomi epona ëwehtohkonke marë.
- 14 Irëme aamohtëtëne, tëkaporen eka ainjaja iponopïhpëke. Kïtamukon Jesu Këraisu iwëeresaramato entu ratoeme ëwehtohkonme.
- 15 Irëme jakëmihtomo tïnetinke ehtë pïre. Iwanmatoponpë ainjaja inontaewa ehtë, ainjaja iponohtoponpë, ainja inmenuhtëhpë marë.

16 Ma Kītamukon Jesu Kēraisu, kīpīnēne nai, Kīpapakon Kan marē. Kījahpētēti marē itīpīponarēn ēewakīnme kīritohkonke. Kurano kīnmmēkukon ekaramahpē marē iija.

17 Amerarē kure ēnīrikon ririhtao ēewakīnmapoti awēne. Ēkaarihtēti marē. Amerarē kure ēwēturukonmahtao marē.

2 Tesoronijana 3

1 Ma jakēmihtomo serē apo kase nai ainja ēējane irēnehka. "Ainjapē ēturutēKanja, sameken Kītamukon ijomi iwetīpītētome. Etanenpēton marē epona iwehtome, ēritoponpēkon aporopa.

2 Ma serēpē marē ēturutē, "Paoton ipīnmakē ēipoinjantonpēe, iripīmantonpēe marē," katē. Amerarēnoro Kan epona tīweiseta iweike.

3 Mērēme Kītamukon kawīkaewane nai. Nērē ēkaarihtēnekon, ēkurumanekon marē iripīmanpēe.

4 Serē apo nai ainja iwarēita Kītamukonjanme ainjaja aapotomatoponpēko-taerē manati, irē apo marē mehtahki taanērēn.

5 Ēse tīwehtotaerē aakenahtēkoe nai ainja Kītamukomoja. Ēihtaota Kan epona ēwehtohkonme, Kēraisu aporopa.

6 Ma jakēmihtomo serētonpē ainja ēenutanījati, Kītamukon Jesu Kēraisu eka ikurunke. Tēewa ehtē amerarē Kan munkētomorepeja, ainjaja ēwanmatoponpēkontaerēta tīwētārēenton.

7 Ēmēinjamo ēwarēne, ainja iwehto akuhto ēējane. Inīrinnata ainja kīnei ēhtaone.

8 Ēerepakon inasewa marē ainja kīnei irepentīnna. Owarēken. Orokomehkasān ainja kīnei koko ahtao, anao marē Ainja kīnēekehka ējaremaewane ainja iwehtome.

9 Atītome irē apo ainja kīnei? Tīnonosenmeta ainja iweike? Owaihta. Kure tīwēekehkato eneposehkasān nai ainja ēējane, ēnakukukonme ainja iwehtome.

10 Serē apo kīnka ainja, ēnmoikonme, ēhtaone ainja ahtao. "Orokometā ahtao wītoto inewehpoewa ehtē," kīnka ainja.

11 Ma serē apo ainja neta. "Ēhtaone nai akunukehton, inīrimīnton namoro. Irēmeto pakoro wararērēken nurakanan," kato ainja neta.

12 Irēme Kītamukon Jesu Kēraisu eka ikurunke, serē apo namoro tīritēkēihta, ihtarēnmatē marē. "Onken ehtē," katē. "Ērepa irepentētē orokome ēwehtohkonke," katē.

- 13 Ma jakëmihtomo këpëewa ehtë ëmëinjamo. Eretaewarën ehtë kure ënirikonpë.
- 14 Ma akihpe ainja inwanmato inmoijewa ahtao, nërë ipunëhtë. Irëmao iijane tëewa ehtë, piike iwehtome.
- 15 Nërë ëinjanopikonta apo inirëewa ehtë. Tiwarërekenhkasán tiripotë, aakëmikón aporopa.
- 16 Ma Kítamukón onken wehto entu. Nërëja wae taanënorón onken wehto ekaramase ëëjane, atijahpe ëëporikónmahtao. Aakërëne nai Kítamukón.
- 17 Ma wírë Pao, wimenuhtëe jeinjake ëëwaraimatohkón. Irë apo jipanpira imenuhtëto wararë wikuhtuntëe jekake.
- 18 Ma Kítamukón Jesu Këraisuja wae, ëjahpëntëkoe ëëwararëne. Amen.

1 Timoti

1 Timoti 1

- 1 Ma, wirë Pao, Këraisu Jesu inennokihpë. Kipinmane Kanja topotome jirihpëke, Kininmëku Këraisu Jesuja marë.
- 2 Ma, jinmukurën Timoti ëmërë iwanmatotaenoro. Serë panpira jinmenuhtë ëneneme. Kipapa Kanja ëjahpëntëse wae, ëpinumuse marë wae, ëhtihkaewa marë ëwehtome. Irë aporo wae ërëse Kïtamu Këraisu Jesuja.
- 3 Ma, Epesi pataponkërë ahtao, "Serëpo ëweise wae," wïkane ëëja, Maseronija inonoponapa jitërihtao. "Tiwërënpë iwanmaneton akamase wae ëëja," wïkane.
- 4 Penatonokon inponopihpëre eponata tïripotohkonme, tamokontokon eka intipihhtëpoewarën marë. Kan munkë inarimikapopin irë, ëu-ëuhpotonoken. Kan epona wehtorëken Kan munkë arimikapotan.
- 5 Irëme serë ëhtarënmato wïja panpira. Amerarë serë ëenutanihito wïja ëija ëse ëwehtome, Kurepa ëewanë rihpëpëerë, onken ëpiimaponone rihpëpëerë Kan eponan ahkenta ëwehtohpëerë marë, nnaaponpëerë.
- 6 Tiwërënoroton irë enutanihito isaikan, irëmaopato kënerama ipaaton jomiponapa.
- 7 Mosesi inmoipë iwanmaneme tiweiserehto nai. Mërëme tïnponopïkon inpunësewato nai, "Serë apo nai serë," kanërehto irëpë.
- 8 Ma, serë apo këwaarë. Kure nai Mosesi inmoi, ipaatota nai ehtëtoponpëtaerëken inmoi iwanmarihtao wïtotoja.
- 9 Serë apo marë këwaarë. Akamato inirëewamo ei Kan, kure wïtoto ahtao. Serëtonjanmehkasan tïrëe iija. Inmoipïntonjanme, ikutunkehkanetonjanme marë, tïjapontahtonjanme, iripïmantonjanme marë, kuranotahtonjanme, tapïntonjanme marë, tïpapa, tïmama warinetonjanme, inupihon marë.
- 10 Tïpï enaerëntonjanme, tïmjo enaerënton marë, ëïkarë ëekukehtonjanme marë, intapëeta wïtoto tïpëetome rinetonjanme marë, tënakëentonjanme, "Jiwarë serë," kanetonjanme tïwamekatopë. Atikenehpe nai aerën iwanmatohtaerëta, tëkaporen ekahtaerëta.
- 11 Irëtonjanme akamato tïrëe Kanja. Kuranorën tëkaporen eka Kanpë ipononemehkasan jïrine. Tëresaramaen Mëe, Kuranorën marë.
- 12 Ma, irëme napohpa wïkae Këraisu Jesu Kïtamuruja jïkaarihtëhpëke. Inawïkaewa marë jenen, irëme tïpëetonme jïrine Mëe.
- 13 Wapo irë apota weine. Mëe winupimane, wamekanmane, wakuikapone marë, mërëme jïjahpëntëne Kan. Pëerarën weine jïnirihpëpë, Jesu eka jïnekanihpe iweike.

- 14 Monome Kitamuruja ijahpëntëto kininja jipë, jeponarën kinei, jjerën marë. Këraisu Jesujanme, irë apo jirine.
- 15 Ma, ëentahkaewa nai serë jomi. Epona marë tiwehpore. "Serëpona Këraisu Jesu tiwëese iripimanton ipinmae" Wirë iripimantomohtao weine irasarënme.
- 16 Serëjanme jijahpëntëne Kan. Akëresa enepitaewa tiwehto enepone Jesu Këraisu jipë. Iripiman irasarënnen-pëme jiweike. Irëme Jesu epona teesenton, itipiponarën erepasa iwehto apëinenpëton, inakukunme jirine.
- 17 Ma, Kitamu teirë, Waehpïn marë. Enepïn Mëe, akoronmïn marë. Irëme Mëe eresaramakë, awainanihpo marë taanërën, itipikesewa. Amen.
- 18 Ma, jinmuku Timoti, serë apo ëhtarënmase wae. Kan jomi ipononetomoja katoponpë ëpë, pëerata ehkë. Irë eponankërë ëweimahtao, iripirija ëratoemato, kure miratoematae.
- 19 Aerën iwanmato innontaewa ehkë. Awën ëpiimapone marë onkenerënpa tiriipo. Tiwërenoroton irëton inontane, irëme Kan epona tiwehtohkon ihkërenmane, tëpuja kanawa ihkërenmato aporopa.
- 20 Namoro apontomohtaoto nai Aimesesë, Arasanri marë. Namoro wekaramane Setënja, Kan inupimatohpë iijane enutatohkonme. Irëme namo apota ehkë.

1 Timoti 2

- 1 Ma, serë apo kihtarënmae irasapë. Epekahkë Kanja ëwëturutohke amerarënoropë, wakato ihtaonpë, napohpa kakë marë. Irë apo ëturukë Kanja iwararënoropë.
- 2 Nono entutonpë tikurunkentonpë marë, onken kiwehtome, nonopo ëhtihkaewa marë. Kan iwehto aporopa kiwehtome. Kiniri marë kure iwehtome.
- 3 Irë apo ëweimahtao kure nai Kanja. Sasame marë miripotae Kanunnëne Kan.
- 4 Amerarënororo anunnëpise nai iripihpëkonpëepa. Amerarënorolja marë aerë iwanmato ipunëpise nai.
- 5 Tëinanme nai Kan. Tëinanme marë nai wītoto irowën. Kokoromanekon Mëe, Këraisu Jesu, Kanjapa kënenekon.
- 6 Tiwëekaramae Mëe amerarënororo irepenme. Irë Kanja tënëpoe tïnehtëhpëporo.
- 7 Irë ipononeme jekantëne. Tinennokime marë jirine, aerën iwehtohpë iwanmatome wija Sentajanatomoja. Aerë wikae ëëja, Jesu Këraisujanme, tēnakëeta wae.

- 8 Ma, anpohpe ipatakön ahtao kiriton iwëturuse wae Kanja, einja iniri ripi isukahpë anunnëhtohke. Wikarauhpijanta iwëturuse wae iija ëtë-ëtëuhpinton marë.
- 9 Ma, serë apo marë wëriton iweise wae. Kure tipookon rise wae iijane kirija ëenepopinme. Tipun kure tiritoh-kerëkenta, timënpärëhtao tiwehtohkerëkenta marë, tirepehken poo awë iwehtohketa marë.
- 10 Kure tinirikonkehkan Kan eemihton iwëenepoto kure. Irë apo wëriton ahtao, Kan eemirën aporoto nehtan emiketa.
- 11 Wëriton enutase wae oraken iwehtohpë. Iwanmato iija timoijenme marë iweise wae.
- 12 Kiri iwanmato wërija wakama. Kiri entume iwehto marë onkatome marë wiripoe nosan.
- 13 Wapo Kanja tirëe Anan, wenaë lhpi tirëe iija.
- 14 Anan ëtamërenpoewa teese. Iphikasan tiwëtamërenpoe. Kan jomi tisaikae iija.
- 15 Irëme takuikato töpëse wërija, inmuku enuhtohke. Sekenkërë wëriton Kan nipinmatan eponarëken ahtao, tiinjose ahtao, iwëtakamarihtao marë.

1 Timoti 3

- 1 Ma, serë aerën jomi. Kan munkë arimikaneme tiweise ahtao kiri, kuranopë tiwëekehkaenme tiweise nai.
- 2 Serë apo enene iwehto kure, ekapokehkatomïn teinanoken ipi, ëtapëremihkake, sekekeme inpunëhpïn, onken teesemiken, tinenepïn ijahpëntësan, wanmatonoken marë.
- 3 Karaman inenihpïn, ëiratota, waaje marë teesen, ësorëpïn karahkuripë ëtamoreihkapïn.
- 4 Kure tipakorohtaonton arimikane. Imunkë ijomi imoine, tipapa epona iweike.
- 5 Tipakorohtaonton kure inarimikaewa ahtao, ekapon apo kure Kan pakorohtaonton arimikatan? Owa.)
- 6 Jesu apëinëkërë inirëewa ehkë nërë apon nëtaseman. Irënpëpëe iwehto ripi Kan nonankatan, Setën iwehtoponpë aporopa.
- 7 Eka kurano inupimarihtao Setënja, irëmao eponatahto nehtan Kan munkëtahton. Imiöirija marë ëtapëhpoewa nehtan.
- 8 Ma, sehken nai rikenton iwehto, emikanta, ëtakoronmanta ijomi, ajarëna tijokï inenihpïn, timoitï injaremapïn imënpärëpë.
- 9 Antinao iwanmato epona teesen, ipiimapone tikuijenta.

- 10 Namo apon pitë ikuhtë, irëmao ekapokehkapintomorëken tiri rikenme.
- 11 Ma, sehken nai wëri rikenme tirëenton. Emikantan, pëkëhnohpin marë. ëtapërëmihkake, oninpëkenpë inawikapin. Nërë aponoken tiri.
- 12 Ma, riken ipi tëinken nai. Kure timunkë arimikane, tipakoro awënton marë. Nërë apon tiri.
- 13 Rikenme tiwehto inawikaewa ahtao, nërë tëkararenme nëtiripon. Kiwan-matohkon Këraisu Jesupë kure nariketa niponohtan marë.
- 14 Ma, serë apo wimenuhtëe ëëja. Mërëme jitëto ëëja akërera nai, irërë winmëjæ.
- 15 Sekenkërë tiwërëmao tahken jaruhtan. Irëme serë apo wimenuhtëe ëëja tiwarë ëwehtome. Kan munkë iwehto ipunëhkëhkata Kan pakorohtao. Aenen Kan pakoronme iweike. Aerën jomi epume marë nai apëi.
- 16 Kure monome serë onankapiniinpë, Kanpë iwanmato. Aerëta katohpora nai serëpë. "Kan tepununtëe wïtotome, 'Kurerën Mëe,' tiikæ Amore ipë. Ensutomoja marë tene Mëe. Mëe eka marë tetae Sentajanatomoja. Mëe epona marë teese wïtototon. Mëe marëpa tërëpoe iija tiwëeresaramatohponapa," irë apo iwanmato.

1 Timoti 4

- 1 Ma, serë apo awaintao Amore nipunëhpon. Tiwërënoroton aerën iwanmato inontatan apënato weitomohtao. Ëmërënpoton epona nehtan, wiripë inponopi epona.
- 2 Wiripë inponopihpë iponojan tēnakëeton, aerën ahken. Namoro ipiimapone ipërërukuhpë apo, mahto injahkahpë aporo. Irëme ipiimapone inpiimapoewa nai.
- 3 Wepitintëto akaman namoro iwanmarihtao iijane. Tēnëentomohtao nakaman, ërepatomohtao marë. Irëton Kan inirihpë, tēponantomoja apëhtome, aerë iwanmato ipunënetomoja marë. "Napohpa Pahko ënekaramahpë serë," katome iijane.
- 4 Amerarë Kan inirihpë kure nai, wapo pitë "Napohpa Pahko," karihtao kija. Irëme irëtonpë inakamaewa ehkë.
- 5 Kan ijanorome tirëenme nai, Kan jomi ikuhtohke, Kanja ëwëturutohke marë.
- 6 Ma, serëtonpë kēkēmikon iwanmatuwë ëëja, irëmao kure Këraisu Jesu ipëetonme mejæ. Aerë iwanmatohke ëwëtarimikahpëke, iwanmatohæarë marë imoihpëke ëëja.
- 7 Penatonokon inponopihpëre eponata ehkë. Kahpërën notijan inponopihpëre iwëenemato marë. Kan iwehtoh-tæhkasan ehkë.

- 8 Ëpun ikaarhtëto kure nai ënirike. Sekenkërë aamore ikaarhtëto iwaë kure nai, amerarë iwehtohpë. Irë apon kure aeneme ërijan nonopo taanërën marë.
- 9 Ma, serë jomi nai aawikaewa, irëme eponarën tiwehpore.
- 10 Aenen Kan kinimëkunme iweike, irëme kaarime orokome kitae. Iripï kiratoemae marë. Amerarënoru anunnëneme Mëe, mërëme tëponantomorëken anunnëhtan.
- 11 Ma, irëpëhto enutanïpo, iwanmarihtao ëëja.
- 12 Kirinmukume ëwehto tënepenpehta tiri. Kan munkë inakukunmehkasan ehkë. Serë apo ëwehtohke, junme ëwëturutohke, kure ëwëtarëhtohke marë, wïtotose ëwehtohke, Kan epona ëwëtarëtohke marë, ëwëhpunëhto ripiketa marë. Irë apo inakukunme ehkë.
- 13 Jinmuku, ëëja tëewankërë wï ahtao, serë apo ëweise wae, wïtoto inetanme Kan jomi ejatëtopoja ëekarama, Kan panpira iponohtopoja, Kan jomike iwanmatopoja marë.
- 14 Këraisu inekarama ëëja, awë nai. Irë eponankërë ehkë. Irë mapëine arimikaneton iwëturuhpëpëerë ërehpurutoponpëmao iijane.
- 15 Ma, irëton epona ëwehtohpë enepitaewa ehkë. Amerarë ëwehto ekarama irëtomuja. Ëjunpanto anihtato awaintao enepotome ëëja amerarënoruja.
- 16 Kure ëwehto ikuhkë, iwanmato marë ëëja. Irë apo ëweimahtao mëipinmatae, ënwanmahton marë mipinmapotae.

1 Timoti 5

- 1 Ma, aipime tamusanton inakamaewa ehkë. Paparën aporopa ëturukë iijane. Kirimukuton marë tiri aakëmihton aporopa.
- 2 Notijanton tiri, mama rito aporopa ëëja. Wërimukuton marë tiri ëwërirën rito aporopa ëëja. Kurerëken ëwëhpunëhto tiri ipëkëne.
- 3 Ma, ikuhtumïn iweinjakahpë eponarënhkasan ehkë.
- 4 Mërëme tinmuje ahtao tipake marë ahtao, namorohkasan nenen. Wapo irë apo aerë Kan epona tiwehtohkon enepotanto, tëkataonton ijahpëntëtohke. Irëmao imamakon, inohkon tijahpëntëtoponpëkon ipëntakanmatan. Kure Kanja irë apo namo ahtao.
- 5 Iweinjakahpë entunnarënkën ahtao, nërë apon Kan inmëjan koko nakarë, anao nakarë marë. Tokoronmatohpë ikesewa nëturujan iija.
- 6 Këpëewa iweinjakahpë ëtasemake. Waiweihpëme nai mëe, aenemenkërë ahtao.
- 7 Irëme irëpë nosan enutanïhkë, ekapokehkapinme iwehtohkonme.

- 8 Akihpe tikuhtuhton ineinjawaewa ahtao, təkataontomoron marë, nërë kiwanmatohkon inontane. Wiripëme nai mëe, Kan munkëtahton iwae.
- 9 Ma, serë aponoken iweinjokahpë eka imenuhtëkë, iweinjokahpë eka panpirapë. 6ome irantahpë ahtao, tiinjonpë enaerëta marë iweihpë.
- 10 Serë apo wītoto ijahpëntëtohpë təkare ahtao, kure tīnmuku arimikanenpë, tīnenepīn ijahpëntēnenpë, oninpēkenpë kure ajarēnna wītoto rinenpë. Namo aponoken eka imenuhtëkë iweinjokahpë panpirapë.
- 11 Ma, 6ome irantato esewankërë ahtao, namo eka inmenuhtëewa ehkë iweinjokahpë eka panpirapë. Tiinjosepa namoro iwehtuwë, Këraisuse tiwehto iwae, irëmaopato tiweinjontëkoe nehtan.
- 12 Irënpëpëeto piike nehtan, wapo tija katoponpë isaikahpëke iija.
- 13 Inirimīnmerënto nehtan taanërën, nurakanuntanekento pakoro wararë. Akunusakarëkentahto nai, ënepotonme marëto nai ajamanokapotonme marëto. Irëpë urupīnme ahtao kuretomo ei.
- 14 Irëme serë apo kakë nosamoja, notipëme ehpinīnkërëja, "Ëinjotatohpa kure nai, ëmuhtato marë. Ëpakoro awën marë kure tiri. Irë apo ahtao kijatokontaikeja inupimatohpora manae," ka iijane.
- 15 Tiwërënororo marë iweinjokahpëton ëhtaone, penapato teramae Setënjapa.
- 16 Ma, Kan munkëton tikuhtuhtomohtao iweinjokatuwë, irëmao namorohkasan nijahpëntëtan. Kan pakoro karahkurike injahpëntëewa iwehtome. Irëmao entumīnirēnken iweinjokahpë ijahpëntëtanto Kan pakoro karahkurike. Irë apo iweinjokahpëton tiri.
- 17 Ma, arimikaneton kure Kan pakoro arimikanenpë inawīkaewa iweihpë, namoro eresarama, ijahpëntë marë tēinkenerëkenta. Kan panpira ipononehkasan Kan jomipë iwanmane marë, namorohkasan tēinkenpa ijahpëntëpo.
- 18 Serë apo nkan imenuhtëhpë, "Kau inintapinjewa ehtë, ërepa witë erekarihtao iija," katoponpë. Serë apo marë, "Tirepentëto emiketa nai kure orokoman," katoponpë.
- 19 Ma, tēinken arimikane ekapokehkane ahtao , irëmao eponata ehkë. Këpëewa 2me iwaarëtoton ahtao, 3me ahtao marë. Irëmao aerë arimikane iwehto ipunëhkë.
- 20 Iweripīmahpëton akamakë wītotonon iwarë. Namoro marë narike iwehtohkonme.
- 21 Ma, serë jinmenuhtëke mēmëiketa tiwaarë kiripoe, Kan inenenme, Këraisu Jesu inenenme marë, inekantëhpë ensuton inenenme marë. Serë imoikë ëëja katoponpë wīja, "Ëisaporoto tīrikë ënwanmahton, ëpunujanororëkeneseta ehkë," wīkae ëëja.

22 Ma, sekekeme arimikaneme tirēen inrehpurēewa ehkē. Irēnpēpēe ēekapokehkapotan, wīripēme mēe ahtao. Irēme irēpē ekapokehkapīnme ēwehto tiri.

23 Ma, tunarēken inenīsewa ehkē. Tēnisen marē enīhkē, ēwakupa kure iwehtome, papome ēsenēta ēwehtome marē.

24 Ma, tiwērēnoroton iripīhpē awaintao nai. Amerarē irē aponton onankatan Kan. Kēpēewa tiwērēnoroton iripīhpēkon awaintaota nai. Sekenkērē namoro aponton iwehto ripī marē awaintao nīripotan Kan.

25 Sehken nai wītoton kure inīrihpēkon, tiwērēnoroton kure inīri awaintao nai, tiwērēnoro kure inīri awaintaota. Sehkenkērē taanērēn nai onantohpora, Kanpa nonankatan.

1 Timoti 6

1 Ma, serē apo ēturu, amerarē ēntapēerēta tēntukentomoja. Namoro tēntukon inenepehta tiripo. Emiketa marē tēntukon enepo iijane. Tēntukomoja Kan eka inekapokehkapoewa iwehtohkonme, iwanmatohton marē kija.

2 Kan mukume ahtao entukon inenepekeneta tiripo. Nērē eponahkasanto tiripo ipētohton, ēisaporo iweikonke Kan mukume. Kaarime ipētomapo iijane, Kan muku ijahpētēhpēke iijane, kaarime orokome tiwehtohkonke. Tēntukon ipinē iweikonke marē. Irētonpē iwanmase wae ēēja namoro marē iijane.

3 Ma, akijahpe aerēta iwanmarihtao, Kitamukon Jesu Kēraisu iwanmato apota. Kan apota kīrine iwanmato marē.

4 Nērē pēera nai. Tiwēiwaehkatohe nēiwaehkan. Namoro ēsenēto apo tiwēhpunēhtohkontao, tiwanmatohton eunekenton marē. Irērējanme tiwēimoihkato ipitēn, ēitē iwehto marē. Ijarē wītoto inupimato marē, ihtarēnpanto ripī marē.

5 Wītoto aame iwehto marē ikesewa, iwēhpunēhtohkon tīpatorota iweike. Aerē iwehto awē wakenerēn nai. Serē apoto nekanījanere, Kan epona tiwehtohkonke tikarahkuri apēhto. Irēmepa namoro iweinje epanama.

6 Ma, sekenkērē Kan epona kiweimahtao, kihtaonokenpē sasamerēken ahtao, "Ijenkērē wae," kaewapa ahtao. Irēmao karahkuri iwae kure kīrijan.

7 Ijahpēnna kēnune, kēnuruinēkērē. Sehken marēpa kihtae serē nonopēepa.

8 Irēme tērepake kiweimahtao, tīpooke marē, irēpē sasame kītae.

9 Ajarēnna tikarahkurisanton tījanme nekuhpon. Mīroi aponojato nētapurupon. Oninpēken kahpērēn ijanohito iijane ihkērēnmaponekonme nai. Irē aponke marē, namoro tērihtohkon amohtētan.

- 10 Karahkurise iwehtohkon oninpëmeken iripï ipitëponeme nai. Tiwërenoroton kutuma karahkurise iweike, Kanpë tiwanmato tinontae iijane. Irënpëpëe iijeta tiwëerekuikatohkon tëpëse iijane. Irëmeto tiwarë tiri.
- 11 Këpëewa ëmë jinmuku, Kan ijanorome ëweike, irëton weinje etainka. Tipatoro ëwehto rine epona ehkë, Kan aporo ëwehto, Kan epona ëwehto, wïtotose ëwehto marë, enepitaewa ëwehto, tipanaeken ëwehto marë. Irë rihtoton epona ehkë.
- 12 Kanpë iwanmato epona ëwehtohke, iripï emakë. Itipïponarën erepasa ëwehto epohtome ëëja. Irë apëhtome aamohtëne, "Serë jiwarë mïkane nariketa," katoponpëmao ëëja tapiïmanton inetanme. Irë taerë ehkë.
- 13 Irëme serëpë kïhtarënmae Kan inenenme. Amerarë erepahtëneme nai Mëe. Tiwarë marë kïrijae, Këraisu Jesu inenenme. Nariketa Mëe tiwëïponose, Pantijasë Pairëtë enpatarasaporo ahtao.
- 14 Serë apo ëenutanïhto imoi, Kïtamu Jesu Këraisu iwëehtohponarënpa. Irë insaikaewa marë ehkë, ekapokehkapïnme ëwehtome.
- 15 Tinehtëhpëporopa Mëe ennohtan Kan. Kuranorën Mëe, enturatoenonna. Itamukon itamurën Mëe. Entukon enturën marë.
- 16 Mëerëken waehpïnirën. Awainke iwepakorontëhpë Mëe, irëme iija wïtëtohpöra. Witoto inenepïn Mëe enetohpora iweike. Nërë eresarama taanërën. Kaarirën Mëe taanërën. Amen.
- 17 Ma, serë apo enutanïhkë timënpärëkenton serëponton mënparëpë. "Ëiwaehkaewa ehtë," ka iijane. "Mënparë apëhto ëninmëkukonmeta tiritë, akëremïn irë. Aenen Kan inmënemërëken ehtë," ka iijane. Iijeta oninpëken ekaramane Mëe, sasame kiritohkonme iija.
- 18 Serë apo enutanïhkënkërë, "Kure ënïrike, iijeta ëhpëntëtonme ehkë. Ëmënpärë ipïnëta ehtëkë, ijahpëmïnton einjawatëkë," ka iijane.
- 19 Irë aponke ëwënome timënpärëkon imonpotanto taanënoron apëi ijuwë. Irë apo aerë erepasa tiwehtohkon apëhtanto ipaatonta.
- 20 Ma, jinmuku Timoti atihpe nai ëweinje ënenenme, irë kure ikurunma. Kahpërën jomi weinje epanama. Serëmaonton inpunëpï kïratoeman, irë weinje epanama. Aerën ahken nai irë.
- 21 Tiwërenoroton irë epona kïnei, irëmeto Kanpë kïwanmato inontane. Namo apota ehkë. Ma, naka, kure Kanja ëjah-pëntëse wae.

2 Timoti

2 Timoti 1

- 1 Ma wirë Pao, Këraisu Jesu inennokihpë, Kan inehtëhpëtaerë. "Erepasa iwehto wekaramae," katoponpë Kanja, iponohtome wija Këraisu Jesujanme.
- 2 Jinmukurën Timoti emë, jinpïnu. Serë panpira wimenuhtëhpae ënenenme. Kipapa Kanja ëjahpëntëse wae, ëpïnumuse wae, ëhtihkaewa marë ërise wae. Irë aporo wae Kïtamu Këraisu Jesuja ërise marë.
- 3 Ma napohpa wikae Kanja. Nërë wipëetomae jipiïmapone onken iwehtohke. Tamosinpëtomoya ipëetomatoponpë aporopa wipëetomae. Ikomamï wararë awaina wararë marë, ikesewa Kanja tëturujae ëpë.
- 4 Ëwësenatoponpëpë jenuta, irëmepa ëenese wae, taannësekenpa jiwëhtome jiwëewakïnmatohke ëpë.
- 5 Aerë Kan epona ëwehto jiwarë. Irë aporo kuku teese Rosi ëwapo, mama Junisi marë, irëme irë apon marë aawë wipunëjae.
- 6 Irëjanme serë apo ëenuta. Kan inekaramahpë ëëja mahto apon. Irëme ijuma enkesewa iwehtome. Irë mapëine ëreh-purutoponpëmao wija.
- 7 Narikato Amore inekaramaewa kïnei Kan kïja, kaari Amorehkan, jato Amore marë, tiwëhpunëhtohken Amore ekaramane marë kïija.
- 8 Ma irëjanme nariketa ehkë Kïtamu iponohtohpë. Jipë marë piiketa ehkë. Mëe inapurupohpë wi. Tëkaporen eka amekanmato entu ratoeme ehkë jijapo. Kan ëkaarihtëtan irëpë.
- 9 Mëe kipïnmane, komohtëne marë iripiïmïnme kiwehtome. Kure kïniïrijanmeta komohtëne, tinehtëhpëtaerëhkan kïjahpëntëne. Pena nono inpitëewankërë ahtao kïjahpëntëne Këraisu Jesujanme.
- 10 Mërëme meinjarë irënehka awaintao nai, Këraisu Jesu Kanunnëne iwëenepohpëke. Wawëinë kutunna tirëe iija. Erepasa iwehto tënese iija, waëhpïnme iwehto marë. Irë aponton awaintao tirëe iija tëkaporen eka iponohtohke.
- 11 Nërë tëkaporen eka ipononeme jekantëne, tinennokïnme, iwanmaneme, nna.
- 12 Irëjanme serëtao jakuikapon. Sekenkërë piiketa wae. Jineponanma jiwarë, kaarirën Mëe, iija jinekarama ikurunmanëihata, irë weiponarën.
- 13 Ma jipëe ënetahpë, titinke ëwanmatoponpë wija, irë ënakukunme tiri iwanmatomëpa ëëja. Kan epona ëwehto innontaewarën ehkë, jatome iwehto marë, Kïjanoroton irë, Këraisu Jesujanme.

14 Kurano iwanmato, wekaramane ëëja, irë ikurunma Iripimîn Amoreke. Këwë nai Mëe.

15 Ma serë metane, amerarë Eisë inonopëenonpëton jinontane, Paikëse, Eromosene marë.

16 Këpëewa Onesiporë, kure einjawapose wae Kïtamuruja ipakorohtaonton. Iijeta mëe jikaarihtëpone. Apurutohtao ketike jintohpë pïketa kïnei.

17 Ron patapona ituntainëkërë tiwae wï iija jepohtohponarën.

18 Irëme irë weipo kure mëe ijahpëntëse wae Kïtamuruja. Kure mëeja jakoronmatoponpë marë ëwarë, Epesi pataponkërë ahtao.

2 Timoti 2

1 Ma irëme jinmuku, Këraisu Jesuja ëjahpëntëtohke ekaaritë.

2 Ëwanmatoponpëton wïja tapiimanton waarë, irëkepa inawïkapïnton iwanma, wanmatonme teesenton.

3 Ma jijaporo ehkë. Oninpëken akuikapoto eporihtao ëëja, enepitaewa ehkë. Irë apo Këraisu Jesu isuratinme ehkë.

4 Serëpo tiniripëhta nai surati iwëiratoemarihtao, owarëken. Tënnonenpërën sasame tiripose nai.

5 Sehken nai tehkaranmaen, tënene jomi isaikarihtao iija, irëmao iwaponmato irepe saipan apon inapësewa nehtan.

6 Ma serë apo nai tipitë entu, kutuuma tiwëekehkahpëpëerë, wapo tïnanmëhpë eperu pëjan mëe.

7 Irëtonpë ipunëhkë, irëmao Kïtamu junme ëripotan namoro iwehtohpë.

8 Ma serëpë ëenuhtanihkë, Jesu Këraisu, Teihpë epanto ëkehtonpëepa taonae. Irë jïnekarïpa tëkaporen eka.

9 Irëjanme jakuikapon iripïman ahken ketike jïranpo. Këpëewa nai Kan jomi, intohpora.

10 Irëjanme oninpëmeken jakuikapotohpë enepitaewa wae, Kan inekantëhpëtonjanme. Tanunnëhtohkon apëhtome iijane, Këraisu Jesupëerë. Taanërën tiwëeresaramatohkon apëhtome marë iijane.

11 Ma serë jomi nai ëntahkaewa. "Jesu Këraisu akërë wakiweikonmahtao, irëmaopa mëe akërë aeneme kehtahki.

12 Serëpo kakuikapotohkonpë enepitaewa ahtao, irëmao iwemoitïmato enturatoeme marë kehtahki akërë. Mëe nai jiwame," karihtao kijane, "Jiwame nai mëe," katan marë kipëkëne.

- 13 "Mëe awikatuwë kijane, sekenkërë kawikaewane nai mëe. Kure tiwehto awikatohpora nai iija," kato.
- 14 Ma ënwanmahton enutanïhpo serëtonpë, Kan iwaarë. Kahpërën jomipë ëtë ëtëusewa tïripo, ipaaton irë, etanenpëton ihkërënmatan.
- 15 Kutuuma Kan jomipë ëenutanïhkë sasame Kan iwehtome ëpë, piiketa marë ëwehtome. Irëmao tïpatoro Kan jomike wanmatonme mehtae.
- 16 Maarë ehkë ijornipopïnpëe. Ipaato ëturukehtonpëe marë. Kan apota tiwehtohkon rijanënkërë irëpëkënton.
- 17 Inponopïkomore marë nësaimatan, kaasa ipokïn iwësaimato aporopa. Irë apontomohtao nai Aimesesë, Piritë marë.
- 18 Namoroja aerë iwehto tïnontae, "Witoto enpakatohpa pena tiwëtïhkae," tïikaerehto. Irëme irë aponke tiwërënorotomoja Kan epona iwehtohkon tïnontapoe iijane.
- 19 Sekenkërë aerë iwanmato Kan iwehtohpë kaarime nai, emosewa marë pakoro apëi tëpu aporopa. Serë imenuhtëhpë ipë tëkise, "Tïjanoroton iwaarë nai Kïtamukon," kato. Serë apo marë, "Amerarë 'Kïtamukon ijanoro wï,' kanenpëton tïripïhpëkon inontatanerën," kato marë.
- 20 Ma oninpëken rihpë enï nai timënpärëken pakorohtao, Koutuke tïrihpë, sohpuke marë. Sekenkërë irerëkenta nai wewe rihpë, ërinë rihpë marë. Irasarën enïme nai tïrepehken rihpë. Këpëewa irasarënta, oninpëken irepetimïn enïme nai irë, ahpuru enï apo.
- 21 Irëme tiwehto ripïhton isukaporihtao wïtotoja, irëmao irasarën enïme nehtan, pakoro entu inïri ijanorome. Atï risehpe nai entu, enï awë kuranome, iwehtarënmahpëme nai nërë, enï rïtohpë.
- 22 Ma kïrinmukuton injanopï ripïpëepa etanka. Tïpatoro rïton eponahkasan ehkë, Kan epona wehto, wïtotose wehto, onken wehto, nna eponarën ehkë. Amerarë Kanja ëturukehton aporo, kurepa tïrihpëke awëne.
- 23 Maarë ehkë kahpërënpë, ëtë-ëtëuhkehtonpëe. Pëera tiwëtëusenpëe marë. Irërëketo tiwë-tiwëtëitohkon ipitën.
- 24 Kan ipëeto nai ëtë-ëtëusewarën. Tïpïnehkasan amerarënororo rïpon, wanmatonme, ëepanïhpïnme marë.
- 25 Irëmao tiwërëken ipunëneton iwanmatan marë tïpanaeken. Irënpëpëe iwëhpunëhtohkon ipanamatantahken Kan, aerë iwanmato ipunëhtome iijane.
- 26 Irëmaoto nenutatan aerënpë Wïripë itamu imïroi amohkatan marëto. Kan inehtëhtaerë tiritome iijane, Wïripë itamu inapëihpërehtomoja.

2 Timoti 3

- 1 Ma serë ipunëhkë. Apënato wei ipohtë ahtao, iijeta wītoton iwēhtihkatohton nehtan.
- 2 Tījanerëkento ëipinë nehtan wītoton. Karahkurisanmerëkento nehtan. "Kure wae," katanto. Nēiwaehkatan marëto. Napohpa kaewa marëto nehtan. Iripimerëto nehtan.
- 3 Tikuhurënneseta marëto nehtan. Emihpinme marë, pëkënohtonmeto nehtan. Ëtapërëmihkapinme marë. Ëiratometo nehtan, kuranoseta marë.
- 4 Kantëtonmeto nehtan, sekekeme marë. Nitopantanto tiwëiwaehkatohke. Tiwehkaramaserëkento nehtan, Kanse tiwehtohkon iwae.
- 5 Kan epona ahkento nehtan, mërëmeto ikaari inpunësewa nehtan. Namo aponton iweinje epanama.
- 6 Kurano ahken namoro nitën wītoton pakorohta. Irëpo tiripihpëkonke tannësenken kahpërën wëriton amërënponto. Nosan akenahntën tiinjanopi ripike.
- 7 Nenutanërërërehto nosan, mërëme aerë iwanmato inpunësewarëto nai.
- 8 Mosesi iratoematoponpë aporopa Jannesitomoja, Janpërëse marë. Irërë aporopa namoro aerë iwanmato ratoemaseto nai. Iwëhpunëhpora nai iwëhpunëhtohkon. Kanpë iwanmato awikanto kurano ahkenerëken.
- 9 Irëme tinehtëkon ineposewarëto nehtan taanërën. Pëerarë tiwëhpunëhtohkon enepotanto amerarënoraja, Jannesiton iwehtoponpë aporopa.
- 10 Ma amerarë iwanmato wīja ëwarë, jiwëtarëto, jinehtë marë, Kan epona jiwehto ëwarë, enepitaewa jiwehto marë, wītotose jiwehto, akunpainjewa jiwehto marë.
- 11 Jamekanmatoponpë jakuikatoponpë marë. Antijaka patapo jamekanmatoponpë ëwarë, Aikonijan patapo Risërë patapo marë. Irëtonpë enepitaewa jiwehto ëwarë. Sekenkërë Kitamukon jipinmane, amerarë namoro inirihtonpëe.
- 12 Akihpe Kan apo tiweisanton, Këraisu Jesu eponanton, namoro tamekanmatohkon epohtan.
- 13 Ma iripimanton, kurano aponkenton marë, wiripëmerëto nehtan. Wapo wiripëme iwehtoponpë iwae wiripëme nehtan wenaë. Wītoton amërënpotanto, nētamerënpotan marëto.
- 14 Kapopin ëmë Timoti, ëwamatoponpëpë ihtëinkëpainjewa ehkë ikesewa. Ëwanmanenpë aerë iwehto nai ëwarëihta.
- 15 Iripimīn inmenuhtëhpë mipunëne, mureme ëwehtoponpëpëerë. Irë rito ëëja junme ëripone aanunnëhtohponarën, Këraisu Jesu epona ëweike.

16 Amerarë Kan inmenuhtëpohpë pokeh-katohpëerë. Irëme nai kure wanmatonme, wëtakamatonme marë, tïpatoropa rïtonme, tïpatoro iwanmatohtaerë marë.

17 Kan ijanoroton ihtarënmahpëme iwehtome, amerarë kure inïrikon ritome.

2 Timoti 4

1 Ma jinmuku Timoti, serë jimëmëiketa. Tiwarë kïripoe Kan inenenme, Këraisu Jesu inenenme marë. Nërë aenenton iwehtoponpë onankatan, waiweihpëton iwehtoponpë marë. Mëepa nehtan tiwemoitïmato ritome iija, irëme tiwarë ëweise wae.

2 Kan jomi iponohkë. Iponohtohpë marë ehtarënma, iponopïse ëmë ahtao iponohkë. Iponopïseta ëweinakarë iponohkënkërë. Tïpatoropa wïtoto tïri, akama marë namoro, ihtarënma marë. Irëpë enepitaewa ehkë. Tïpanaeken marë iwanma namoro.

3 Ëwë tïpatoro iwanmato etaseta nehtan wïtototon. Irëme tiwërëken iwanmaneton amohtëtanto tïjane, tïnetakonseme ipononeton.

4 Aerën jomi iweinjepato nepanamatan. Penatonokon inponopïhpëre eponahkasanto nehtan.

5 Kapopïn ëmë Timoti, tïtinke ehkë, oninpëkeneja ëepohtohpë. Amekanmaritakarë ehkë. Tëkaporen eka ekaripane oroko iwehto aporopa ënïri tïri. Orokome ëwehtopë Kan inehtë ëpë itïkakërën.

6 Ma jîtëto juru nepï wajiwehto. Aeneme jiwehto munu nëentamanënkërë apëi juwë tïnpïnunpëkon tënïsen entamato aporopa Isereujanatomoja.

7 Irïpï jiratoemane kure wema. Jipë Kan inehtëpë japëna, iwapomahpëpëe tehkaramaen iwesokahtëto aporopa. Kanpë iwanmato insaikaewa marë wei.

8 Irëme saipan aarama jirepe meinjarë kawë, tïpatoro jiwehto repe. Irë Kïtamu nekaramatan wïja, irë weipo. Tïpatoro ikuhtuntëne Mëe. Sekenkërë wïjarëkenta nekaramatan, amerarënoru kure iwëehtohpa inmënetomoja marë nekaramatan.

9 Ma sameken wïja ëwëehtu ikukë kaarime.

10 Rima jinonta, serëmaonton ipinë iweike, irëme titëe jipëe Tesoroni pataponapa. Këresensi kïntën Kareisija inonopona. Taitë kïntën Raomesija inonopona.

11 Rukurëken nai jakërë. Maku erahtëkë, akërë enehtome ëëja. Mëe kure wïja, jinïripë jakoronmaneme.

12 Tikijësë wennone Epesi patapona.

- 13 Ēwēepirihtao jijaasimo enehkē. Irē winēnne Kapēse pakorohtao, Tērosi patapo. Jipanpirahton marē irēpo nai, irēme enehkē. Oto pihpēpē imenuhtēhpētomosehkasān wae kutuuma.
- 14 Ma Arasanri kutuuma jihkērēnmane, koporo saparari rīne mēe. Irēme Kītamuhkasān jejomatan mēepēe, inīri ripīpēe marē.
- 15 Mēepē tīwarē ehkē, kutuuma iwanmato kīja iratoeman.
- 16 Ma wapo jiwēiponopirihtao Roman itamuruja, akoronīnna weine, amerarē jinontane. Namoro ekapokehkaseta wae Kanja.
- 17 Kītamuhkasān jekatao kīnesokahtē jikaarihtētome. Irēme ijomi awaintao wiponone amerarē Sentajanaton inetanme. Jipīnmane marē kaikuimēja jekaramatohpēe.
- 18 Amerarē irīpī inīripēe marē Kītamu jipīnmatan. Janunnēhtan marē tīwemoitīmatohpona kaputa. Nērē eresaramakē taanērēn, ikesewa. Amen.
- 19 Ma Pērisira ewaraimakē wījanme, Akuira marē. Onesiporē pakorotaonton marē ewaraimakē wījanme.
- 20 Korenti pataporo nai Erasētē. Tēropinija, ēsenē kīnei, irēme winēnne Mairitē pataporo.
- 21 Kaarime sarē ēwēehto ikuhkē, konopo tēesewankērē ahtao. Jupērē ēewaraimanē, Purensē marē. Rinēse marē, Koronija marē. Amerarē kēkēmihton marē.
- 22 Kītamu aamore akērē iweise wae. Kure Kanja ējahpētēkoe marē wae. Amen.

Taitë

Taitë 1

- 1 Ma wirë Pao, ëikarë Kan ipëetorën. Jesu Këraisu jennokï, penarë inekantëhpëton Kan epona iwehtome, Kan aporo iwehtohkonme marë, aerën jomi ipunëhtohke.
- 2 Irëjanme itipïponarën erepasa wehto ininmëkukonme nejan. "Aeneme wehto wekaramatae," katoponpëtaerë Kanja pena, nono rito inpitëewankërë ahtao. Enakëminirën Mëe.
- 3 Tinehtëhpëporo tijomi iponohto tipitëpoe iija wijja, Kanunnënekon Kanja japotomahpëke.
- 4 Ma jinmukurën Taitë ëmërë, ëenekaken Kan epona kiweike. Serë jipanpira ënene. Kanja ëjahpëntëse wae, awë onken marë ërise wae iija, Kanunnënekon Këraisu Jesuja marë.
- 5 Ma serëjanme kinëne Këriti paupo, tïripininkërë tïpatoro iwehto rïpotome. Arimikaneton irehpurutome marë pata wararënpö, katoponpëtaerë wijja ëëja.
- 6 Serë apontomorëken nai arimikaneme. Ekapokehkapin, tëinanoken ipï, imunkë marë Kan epona iweihpë, "Mëe inmuku tïpapa ikutunkehkan, inmoijewa marë nai," kapopin.
- 7 Kan munkë enene, Kan mënparë enen. Irëjanme ekapokehkatomïnme iweihpërëken tïri. Tinehtësanokenta, sameken ekutunmapin, karaman inenihpin, ëiratota marë, "Ijenkërëpa wae," kapin.
- 8 Serë aponohkasan kure, tinenepin ijahpëntëne, kurano inirisanoken, ëtapërëmihkake ëipoinjeta tirine, kurenkërë tiweisan, ëtakamake.
- 9 Kutuma inawïkapin jomi epona iweihpë, tiwanmanenpëja tiwanmahpëtaerë. Irëmao aerën jomihtaenton ikaarihtën sasamepa iwehtohkonme. Aerën jomihtaentahton akaman marë.
- 10 Ma ikutunkehkaneton tapiime nai, ëturukeh-tomorëken namoro, ëmërënpotonoken. Aripohkahpëtomoh-taohkasan nai tapiime namo aponton, Jujanaton namoro.
- 11 Namoro akama, oraken iwehtohkonme. Amerarë pakoroh-taonton entahkan namoro. Wëenpatohtha iponojanto tïkarahkuritatohkonmerëken.
- 12 Serë apo iwanmanenpëkon inponopïhpë, ihtaononpëkon nërë, "Enakëkesewa nai Këriti pauponton. Ëireto ototon iwehto aporo. Iwakukon nakunmatirëken," tïikae.
- 13 Aerë nai mëe inponopïhpë. Irëme kutuuma namoro akama. Tïtinke iwehtohkonme, iwanmatohpë Kanja.

14 Jujanaton inponopihpëre eponatahto tiriipo. Aerën jomi ikutunkehkane ijomi, eponata marë tiriipo.

15 Tiwëhpunëhporenton. Këpëewa nai iwëhpunëhpopinton. Kan jomi inekanihpekene. Kure esewarën namoro. Ëkënëre nai ihkërenmahpëme, iwëhpunëhtohkon, ipiimaponekon marë, nna.

16 "Kan jivarë," kanërehto, mërëme tiniri ripikonketo tiwamekene Kan rijan. Namu aponton nai tēnenpe, imoipora marë. Inirikon wararë kurerën esewa iweike.

Taitë 2

1 Ma namo apota ëmë, titinke iwanmatohtaerë iwanma.

2 Serë apo tamusanton iwanma. Amerarënpë etapëremihkakeme tiriipo, emiketa marë, ëtakamakeme, Kanpë iwanmatohpë titinkenme, jatome, akunumīnme, nnaponmeto tiriipo.

3 Ma sehken notijanton iwanma serë apo. Oninpëkenpë iwëtarëtohkon onkatome tiriipo, nupimapinme marë, ajarëna tēnīsemīsanmeta marë. Kure wërimukuton iwehtohpëkëhkasas iwanmaneme tiriipo.

4 Tiinjokomose iwehtohkonpë iwanmapo, timunkëse iwehtohkonpë marë.

5 Ëtakamakeme iwehtohpë, tiinjokon enaerëta iwehtohpë marë, tipakoro awë inirihtonpë tinirikenme, witoto ijahpëntēneme marë, tiinjokon imoineme. Irë apo wërimukuton iwanmapo notijamoja. Kan jomi inekapokehkapoewa iwehtohkonme.

6 Ma sehken kirimukuton ihtarēnma, ëtakamakeme iwehtohkonme.

7 Oninpëken kurano ritohpë inakukukonme ehkë. Aerë Kan jomi ipinë ewehto enepo iwanmarihtao ëëja, kahpëmerēnta ewehto marë.

8 Tipatonoro jomike iwanma, ëjatotahton ëekapokehkaewa iwehtome irëpë. Irëmao piiketo nehtan ekapokehkatohpōra kiweike.

9 Ma serë apo iwanma ëikarëta tēntukenton. Oninpëkenpë tētukon imoineme tiriipo, sasame iwehtohkonme ipëkēne. Takinire marë tēntukon ineusewa tiriipo.

10 Imēnparë inaminësewa marë tiriipo. Inawikaewa tiwehtohkon enepotome iijane tēntukomoja oninpëkenpë. Irë apo ahtao Kanunnēnekon Kanpë iwanmato, tipoinjeto nenepotan tētukomoja.

11 Ma meinjarëhkasan Kanja ijahpëntētopoja tēnese Kanunnëhtohkon, amerarēnoroja.

12 Kiwanmati marë irë, "Owa," katome kijane, amerarë Kan apota ripotonoja. Serëmaon injanopi ripirija marë. Serëponkërë ahtao

kiwētapērēmīhkatohkonme, eipoinjeta kiwehtohkonme marē. Kan iwētarēto aporopa kiwētarētohkonme.

13 Irē apo Kanja ijahpētēto kirijati serēmao, kuranorēn kininmēkukon inmēkumahtao kiijane. Tiwēeresaramatohtaopa nehtan Mēe, Mono Kan, Kanunnēnekon, Jesu Kēraisu Mēe.

14 Kipēerēne tiwēekaramae Mēe, amerarē iripipēepa kēpekahtohkonme. Kisukatohkonme marēpa iija, tijanorome kiritothkonme. Kurerēn kinirikon iweisanme kiwehtohkonme.

15 Irēme serētonpē iwanmakēihta, ihtarēnma, akama marē amerarē Kan ikurunke. Tēnenpehta ētirī amerarēnoroja.

Taitē 3

1 Ma ēnwamahton enutanīhkē, pata eneneton imoineme iwehtohkonme, tikurunkenton marē. Epona marēto tiripo. Kure tirēen wararē mēesan ihtarēnma.

2 Amerarēnoro innupimapoewa tiripo, ēteuhpīnme marē, wītoto pīnuneme marē, tītinkenme iwehtohkonme tiripo.

3 Ma kimē marē wapo kahpēmerēn keine. Imoipīnme keine, entahkahpēme marē. Imīhpēme keine oninpēken kiinjanopī ripipē, kiwētasematohke marē. Wapo iripīme kiwehto, ēija kihtarēnpanto ripī marē. Wītotoseta keine, kijeta marē kinei namoro.

4 Mērēme irē apo kiweimahtao, Kanunnēne Kanja ijahpētēto tiwēese kija, kije iwehto marē.

5 Kipīnmane marē Mēe, kure kinirijanmeta. Kipē tiwēinjapīnmahpējanmehkasan kipīnmane. Kisukahpēpēerē tēnuruikapoepa kimē iija, komore enpakahpēkepa Iripīmīn Amorerija.

6 Nērē ekaramane kija tannēseken kiwehtome, iijeta tuna entamato aporopa, Kitamu Jesu Kēraisupēerē.

7 Irē apo tīpatoropa kirine kijahpētētōhke iija. Itipīponarēn erepasa iwehto entu inmēneme kiwehtome serēmao.

8 Serē jomi nai ēentahkaewa. Irēme irēton pīiketa ipononpise waeihta ēēja Kan eponantomoja kure tinirikēnme iwehtohkonme kure tirēentōnpē. Irēton kurerēn nai, amerarē kure niritahki marē.

9 Ma maarē ehkē kahpērēnpēe ētēuhkehtōnpēe. Tītamurūnpēkon itipīnme tiwehtohkonpē tiwētēusentōnpēe, eipēnta ēsorēkehtōnpēe marē. Mosesi inmenuhtēhpēpē tiwē-tiwētēusentōnpēe marē. Ipaato nai irē inirikon, kure ērēewa.

- 10 Ma wītoto ikutunmapone tiwarë tīripo, tuweme iwanmatohponarën. Irëmao kure esewankërë ahtao, mēe akërëta ehkë.
- 11 Wīripēme nai mēe, iwēhpunēhto aoja. Ēikarērēken iwehto ripī iwarë nērē. Irë ipunēhkë.
- 12 Ma ēēja Atimesē ennokirihtao wīja, tiwērēmao tahken Tikijēsē, irëmao wīja ēwēehto ikuhkë, Nikaporēsē patapona. Irëpo jirantase wae, jinehtëhpë irë.
- 13 Sinasē, inmoi iwarëto, kutuuma akoronma itētohkompë, Aporësi marë. Atihpe nai waken iweinjene, irërë ekarama iijane.
- 14 Kinwanmahton ajarënna kure tīri-tohke enuhtanihpo. Atihpe nai waken Kan munkëtomoh tao, irëke tēinjawapore. Irë aponketo neperutatan wewe epī eperutato aporopa.
- 15 Ma amerarë jakērēnton ēewaraiman. Irëme emërë marë ainjasanton, Kan eponanton ewaraimakë ainjajanme. Kanja marë ējahpëntëkoe wae. Amen.

Pairiman

Pairiman 1

- 1 Ma Wirë Pao, Jesu Këraisujanme apuruhpë Wî. Këkëmi Timoti marë ainja. Ma ëmërë jinpïnu Pairiman, orokome jiweimahtao jakoron ëmë.
- 2 Ainja wëri Ahpija marë. Akipësëjanoro marë serë. Ëisaporo kïtati Kan isuratime. Kan pakoro marë, ipakorohtao iwëmomïhpëton namoro.
- 3 Ma ëjahpëntëkoe wae Kipapakon Kanja. Onken marë wae ërikoe iija, Kïtamukon Jesuja marë.
- 4 Ma "Napohpa," wïkæ Kanja ikesewa ëpë, jiwëturuhtao.
- 5 Kïtamukon Jesuse ëwehto etahpëke wïja. Mëe epona ëwehto etahpëke marë. Amerarë Kan ijanorotomose ëwehto marë.
- 6 Serë apo wïkæ Kanja ëpë, "Ëëpona iwehtohpë iwëïponohto tïrikë, irëmao amerarë kure ainja rito Këraisu awë, nipunëhkehtan," wïkæ Kanja.
- 7 Witotose ëwehto sasame jiri kami, jewakinmapo marë. Kan ijanoroton iwëhpunëhto ikarihtëhpëke marë ëëja.
- 8 Ma Këraisu inennokïhpëme jiweike, tikurunke wae. Sekenkërë kutunna jiwëturuse wae ëëja.
- 9 Witotose ëweikehkan, serë apo wiponojæ ëëja. Wirë Pao, tamutupëme wae meinjarë. Këraisu Jesujanme marë apuruhpë Wî.
- 10 Irë apo wïkæ ëëja, jinmuku Onesimëpë. Jimuhtane mëeke, ketike jintohtao jiweimahtao.
- 11 Kahpërën apo pitë mëe teese, ëpëepa iwetainkatuwë. Këpëewa nai meinjarë, kahpëmerënta ëëja, tëkahtëtoponpëtaerë. Wïja marë kahpëmerënta.
- 12 Irëjanme mëe wenno ëëjapa, jewanë jinpïnu isikato aporopa wïja, ëëja arëpoto.
- 13 Mëesere wae jekatao ëpatahpëpone, jakoronmaneme iweike, ketitao jiweimahtao, tëkaporen ekajanme.
- 14 Mërëme wae mëe amohtëseta ëntapëeta, ëmëhkatë, wïjanmeta.
- 15 Atitome pitë mëe kintën ëpëe? Tiwërëmao tahkenpa apëhtome ëëja irërënmerën.
- 16 Irëme ëpëetomerëkenta nai mëe meinjarë, ipëetome tiwehto iwaehkananai. Aakëmimerën nai, ënpïnume. Jinpïnu mëe, sekenkërë meinjarë ënpïnume nai mëe, ëpëetomerëhkenta, Kïtamukonjanmehkanan aakëmime nai.

- 17 Irëme aakoronmerën wī ahtao, jijaporopa mēe apēhkē.
- 18 Ējarematoponpē iija, tēerē ahtao, emēnparē iweinjenkērē ahtao marē, irērē ipēntakanpa epekahkē wīja.
- 19 Wīrē Pao, serē wimenuhtēe jeinjake, wīhkanpa kīrepentēe. Waesewa meine wījanme, mērēme irējanmeta irē apo wīkae ēēja.
- 20 Aerē kami, Kītamukonjanme kīmoikē. Irē aponke jewanē ikarihtēkē, Kēraisu awē kīweike.
- 21 Aerē jijomi imoito ēēja jīwarē, irējanme wimenuhtēe ēēja. Jīnepekātī iwae marē tīrīto ēēja jīawarē.
- 22 Ma serē apo marē wīkae ēēja, ēēja jītētohpā winmējae, Kanja ēwēturuhpēpēerē. Irēme jīpatapē ehtarēnmakē jīwēnīhtōhpē.
- 23 Ma Epahpara ēewaraimati, jakērē apuruhpē mēe, Jesu Kēraisujanme.
- 24 Sehken nai Maku, Aresekē, Rima, Ruku marē, namoro jakērēnton ēewaraiman.
- 25 Ma aamore akērē nai, Kītamukon Jesu Kēraisuja ējahpētētō. Amen.

Ipëru

Ipëru 1

- 1 Ma pena ahtao iijeta tiwëturëe Kan kijahpëkontokomoja, iijeta marë tēnpaene iija tijomi ipononenton ijomihtae. Iijeta tiwëturëe papomerëken, tiwërekenmemene marë tiwëturëe.
- 2 Serëmaohkasan, Mëe irëpiken tinnmukurën ijomihtae kinëturu kiijane. Mëehkasan Kanja tēkantëe amerarënoru apëineme. Mëeke marë kapu, nono, tirëe iija.
- 3 Kanja tiwëeresaramatohke tiweipoe Mëe, takuneme iwehtome. Tipëetonme Mëe tēpëse iija amerarënoru itunuhtëneme iwehtome, tijomi ikaarike. Nërëkarë marë, knripihpëkon tihsukae Mëeja. Irë iwenae kaputahpa titëe Mëe, Nëerë nai tahpame meinjarë iwaenmīn Kan apëtun weinje.
- 4 Ma ensuton iwaerënken teese Mëe. Monome marë tēka tēpëse iija, tēkarenton iwae.
- 5 Aano ensutomoja, serë apo tiikaie Kan? “Ëmërë jinmukurën, serëmao jinmuhta.” tiikaie Kan ensutomoja? Owa, kaewa teese ensutomoja. Serë apopa tiikaenkërë: “Mëe ipapame wehtae, Mëe jinmukurënme nehtan,” kaewarën teese ensutonpë.
- 6 Serë apohkasan tiikaie ensutomoja, wapo enuruhpë ennohtoponpëmao iija nonopona, “Mëe eponarën ehtë. ‘Ëemikantaikerën ëmë,’ katë iija,” katoponpë.
- 7 Serë apo tiikaie ensutonpë, Jipepeitonme nai ensuton. Ore-oreman jipëetonme marëto nai,” tiikaie ipëkëne.
- 8 Këpëewa nai imenuhtëhpë inmukurënpë, “Tamo, ëëjanorome nai aapëi rasa taanërën, itipiponarën. Ètuhsike ëwemoitīmato rito ëëja emiketa manae.
- 9 Tipatoro wehto nai kure ëëja. Iripi rito nai kureta ëëja. Irëjanme Èneponanma Kan, ëekantëne, Sasame ëërine Mëe ëkainëtoponpëmao, ëerasantëne marë ëmoitihon iwae,” katoponpë iija.
- 10 Serë apo marë tiikaie, “Ëmërë Tamo, pena nono apëi mīrine ipitëtoponpëmao, kapu marë nai, ëinjahton inīrihpëme.
- 11 Nipëmetitan ënīrihpëton, këpëewa Èmë ipëmetisewa, ekehpëmepato nehtan, poo ekehpanto aporopa.
- 12 Miparimatahpaie jaasi iparimato aporopa. Poo isikato aporopa mīritae, kainan ritomepa ëëja. Ëmërëken taanërën ikehsewa, ëërantatae,” katoponpë iija.
- 13 Atitome serë apo kaewa teese ensutomoja, “Tahpame ehtë japëtun weinje. Èjatohtahton rise pitë wae ehpuikon epinë, ëmoitikonme iijane,” kaewa teese ensutomoja? Owa tinnmukurënejahkasan irë apo tiikaie.

14 Akī nai ensuton, namoro marē nai amerarē Kan ipēetomaneta? Namoro tokoronmaneme inennokīhta, tīpēetomaneton anunnēhtome? Owarēnken.

Ipēru 2

1 Ma irēme Kan inmukurēn irasantēhpēke kīijane, tīwarē kehtēne. Kīnetahpēkon tēewa iwehtome kīpēene, ēikarē kanawa iwētarēpoto aporopa.

2 Kan ijomi ekaramatoponpēmao ensuja, tīkurunke teese. Irēme isaikanenpēton wararē ēipoinjeta tīpokekatohton tēpose iijane, inmoipīnīpēton wararē marē.

3 Irēme ekapon apomo kītamohkatahki kīmēinjamo serē irasarēn ijomi kanunnēhtohkonpē eponata ahtao? Owarēnken inamohkaewa kehtahki. Wapo Kītamukomōjarē tīponose. Wēnae, ijomi iwarētoton kīnpono kīijane. Aerēnme nai irē.

4 Aerē tīwehto ikuhtuntētohke Kan kīnpunēhpo kīijane, ērekonmapoton ritohke, iijanta tīkaarike marē. Irē nai Iripīmīn Amore inekaramahpē iijane, tīmjanopīhtaerē ekaramatuwē iija.

5 Ma tīrēenpa nono, ensuton eneneme inīrēewa nehtan Kan. Irē ainja inponopī ēējane.

6 Mērēme serē apo tīponose tīwērēnoroja, “Tamo Akīhperē mēerē wītotome, ipē ēenutatome? Akī mēerē ēnitotomahpēme, epona ēwehtome?”

7 Ensuton epinē Mēe mīrīne, ēwēeresaramatohke, aawainke marē Mēe mipoontēne.

8 Amerarēnoro mīrīne mēe ihpu epinē,” tīikae. Aerēnme. amerarēnoro entume Mēe rituwē iija, irēmao tīnentumahtaonton inekeimaewa kīnei Mēe. Irēme nai Mēe ēntumetahta. Mērēme nai ainja amerarēnoro entume Mēe iwehto inenewankērē.

9 Mērēme Jesu tīwīhtēe ensu epinē tīwehtome. Nērē keenetēne aamekanmarihtao iijane. Waiwehtoponpēpēerē wēeresaramatohke, Kan kīnpontē Mēe, tēkare iwehtome marē kīnpontē. Ēhpētētē Kan iwehtohke iwēhkukuhpēke, jeerēn iweihpēke marē, irējanme wateese Mēe, amerarē wītototon ipēntakanme.

10 Kan akukuhpēke iija amerarēnoro entume kīnei Mēe, Kanpēerē. Ēikarē marē amerarēnoro rīnenpē Mēe, tapīimanton tīmunkē enenenpēpa Mēe tīwēeresaramatohtahpa. Takuikatohke marē kēemakon ipukane Mēe.

11 Kuranorēnme iweike Mēe, irējanme kuranorēnme marē wītototon tīrēe iija. Namoronpērē tēinken ineponanmakon tīrēe iija. Irēme nai pīiketa Mēe, jakēmihton mēesamo karitao iija namoropē.

- 12 Serë apo tīikae Mëe, “Tamo, ëeka wiponohtae jakëmihtomoja. 'Kure nai Kan,' katohe marë, jiwānpantae iwēmomihpëtomohtao,” tīikae.
- 13 Serë apo marë tīikae Mëe, “Mëe eponarën marë wehtae,” tīikae. Serë apopa tīikaenkërë, “Serëpo wae, ëmunkë akërë namoro ënekaramahpëton wīja,” tīikae.
- 14 Ma imunkëton tīpunke iweike, tīmunuke marë, irëme Mëe marë teepununtëe wītotome ijaporone. Irë apo tīwëtirëe watīwehtome. Watīwehtohke waweine ikaari entu tēmae iija, Wiripë Itamu nëërë.
- 15 Irë apo teese Mëe, watīwehtohkon ino tesenton ipīnmatome iija, aeneme tīwehtohkonponarën imīhpë namoro.
- 16 Ensuton apo ëtirëewa teese Mëe, namo ipīnmatome. Aparahkan itipihon apohkasan tīwëtirëe Mëe, namoro ipīnmatome iija.
- 17 Irëjanme ooninpëkenpë tēkëmihton aporopa tīwëtirëe Mëe, Kan entume iwehtome. Eīnjapīnmake Mëe Kan entu, inawīkaewa marë Kan ipëetoman. Wītoton iripīhpëpë tēwanëkehtome watīwehtohke.
- 18 Wapo Jesu tīkusere iripīrija, takuikapoe marë iripīrija. Irëme meinjarë iwarë nai. Amerarë iripī inkukuhton ikaarihtën Mëe.

Ipëru 3

- 1 Irëme jakëmihtomo kuranorën ëmëinjamo, Kan iijanoro. Tīija kaputa inamohtë ratoe ëmëinjamo, irëme ëwëhpunëhtohkon tīritë Jesupë. Kan inennokīhpërën Mëe, Kan entu rasarën marë, Mëe epona kītati.
- 2 Tënnonenpë inehtë inawīkaewa teese Mëe. Tipakoro awëntonpë tīniri inawīkaewa Mosesi iwehtoponpë aporopa.
- 3 Mosesi iwëeresaramato iwae nai Jesu iwëeresaramato, jaremameta. Pakoro rinenpë kure tīpakoro iwehtohpë, iwëeresaramato iwae marë.
- 4 Pakoro wararë tīrineke nai, mërëme amerarënorō rinenpë Kan.
- 5 Ipakorohtaonton inekanihpeta teese Mosesi, tēponamaen aporopa. Inawīkaewa marë tēwëntonpë tīwëturëe mëe, ëwë tonankaenpë marë.
- 6 Sehken Këraisu, Kan inmukurën Mëe inawīkapīn, Kan pakoro entu. Mëe ipakoronme kītati nariketa kīweikonmahtao, sasame marë kīweikonmahtao. Kīninmëkukon eponankërë kīweikonmahtao apënatohponarën, kījahpëkontokon apota.
- 7 Ma irëjanme serë apo Iripīmīn Amore kīnka, “Meinjarë Kan ijomi etarihtao ëëjane, ipanapīnmeta ehtë.
- 8 Kan ijomi ikutunkehkatoponpëmaon apota ehtë. Kan ikuhtoponpëmao wītototomoja, oiimëpo ahtao.

- 9 Irëpo ëjahpëkontokon jiku-jikune, irantatohtonarënto jiniri enenere,” namoro tiiëkae.
- 10 Irëjanme namopë jiiëkarautane, serë apo wïëkane ipëëëne. “Namo iwëhpunëhto awë iëesewa onkentajipëë nitënitën. Kure jitetö inpunësewato nai,” wïëkane.
- 11 Irëme isaikapinme jijomi wïërine jiiëkarauwahpëke ipëëëne. Serë apo wïëkanenkërë. “Jeretato ineposewarënto nehtan,” wïëkane ipëëëne katoponpë.
- 12 Ma irëme jakëmihtomo tiwarë ehtë, aenen Kan iwehto iweinjepa epanamaewa ëwehtohkonme. Èhtaone tahken nai Kan ijomi inekanihpekato tëwanë rïpïke.
- 13 Irëjanme meinjarë ëija eëaarihtëtë, wei wararë marë, nonoponkërë ahtao, iripïrija ëentahkapoewa ëwehtohkonme, ipanapinmeta marë ëwehtohkonme.
- 14 Këraisu iwemoitïmato kïmëinjamo, Mëe eponankërë kïweikonmahtao apënatohponarën. Wapo Mëe epona kïwehtoponpëkon aporopa.
- 15 Serë apo metatinkërë, “Meinjarë Kan ijomi etarihtao ëëjane, Ipanapinmeta ehtë. Kan ijomi ikutunkehkatoponpëmaon apota, katoponpë iija.” metatinkërë
- 16 Akï nai Kan ijomi etanenpërehtonme? Akï marë nai ijomi ikutunkehkanenpëtonme? Owa, Mosesi inakenahtëhpëhtonpa Isepijana inonopëe.
- 17 Akïpë tiiëkarautae Kan 40 irantatoponarën? Owa, irëpo erïpïmaketïnpëtonpëhta, oimëpororëken waiweihpëtonpëhta?
- 18 Aanopë Kan tiwëturëe tijomi insaikaewa tiwehtohke? “Jeretato ineposewarënto nehtan,” katoponpëmao iija? Owa, tijomi inmoipïntonpëhta?
- 19 Irëme nai serë awaintao kïijane iwanmato, Kan ijomi inekanihpekene iweihpëkonkehkan, tëretatohkon ineposewa teese.

Ipëru 4

- 1 Irëme kïijane katoponpëtaerë iija, Mëe eretatohtonona kïtëtëne. Tiwarë marë kehtëne, Mëe eretatohtonona tïtëto inawïëkaewa kïhtaonkon iwehtome.
- 2 Namoro marë kurere tëëaporen eka iponone kïijane, namorojanoro aporopa. Mërëme tiwërentomoja inponopihpëkon ipato tëtae. Etanenpëtomoja toimaeta iweike, Kan epona tiwehtokonke.
- 3 Meinjarë kïmëinjamo këretatohkon kepohti, Kan epona kïweikonke, katoponpëtaerë iija. Serë apo tiiëkae Kan tiwërenorotonpë, “Isaikapinme jijorni wïëri jiiëkarupë, jeretato ineposewarënto nehtan,” tiiëkae. Mërëme penarë tëretato ekaramasere teese Mëe, nono rïtoponpëpë orokome iwehto apënatuwërë.

- 4 Nnapontë serë apo kahpëke iija 7 weipë, 7 weipo Kan tëretae amerarë tirihehtuwë iija,” kato,
- 5 Serë apopa tiiikaenkërë Mëe, “Jeretato ineposewarënto nehtan,” tiiika.
- 6 Irëme nai eretato tëerë. Eretato eponneton marë nai tëerë. Wapononpëtomoja tawikae Kan eretato tëkaporen eka etanenpëtomore namoro, tinetahpëkon inmoijewato teese.
- 7 Irëme tëinkenpa wena Kan tiwëturëe eretatohpë, wapo Teihpëmao katoponpë aporopa iija tiwëturëepa. Serë apo tiiika, “Meinjarë Kan ijomi etarihtao ëëjane. Ipanapinmeta ehtë,” tiiikaepa iijane.
- 8 Eretatohton epohpotuwë Jasuwaja kijahpëkontokomoja, irëmaopamo eretato inakonmaewa ei Kan.
- 9 Irëme nai tëerënkërë eretato wei, sapatu wei Kan ijanoroton iijanoro.
- 10 Akijahpe Kan eretato epohtuwë, nërë neretatan orokome tiwehtoponpëpëe. Orokome tiwehtoponpëpëe tëretae Kan, irë aporopato neretatan.
- 11 Irëme Kan eretato eponarën kehtëne epohtomerën kiiijane. Namoronpëton inakusewarën kehtëne, Kan ijomi inmoijewa kiwehtohkonke.
- 12 Ma aenenme nai Kan ijomi, kutuuma marë. Kasihpara ëeton ae iwa nai aehsa. Witoto iwehto ere ikonkan, witoto amore ikonkan. Ijetipë arï intakan. Wëhpunëhto onankan, aerëta tiiirëen iwehto onankan marë.
- 13 Kan inenepin wakenerën nai iniiirihpëtomohtao. Amerarënoru nai awaintao iija, kiwehtohkon Onankane Nëerë.
- 14 Ma Kan entu rasarën knjanorokonme nai, irëme kuure kitapëhtëne Kan epona kiwehtohkon. Monome tëkaren Mëe, Kan inmukurën Jesu, Kan enpatarasaporopa tiwëmëinje Mëe.
- 15 Kiiijanorokon iwarë kitati amerarë. Arerenna kiwehtohkon iwarë nai, këponane marë nai. Kinkukuhpëkon wararë ikunenpë Mëe, mërëme eripimaewa teese.
- 16 Irëme piiiketa kitëtëne Kanja ijahpëntëto apëi rasarënta. Wëinjapinmato entu Mëe. Kijahpëntëkoe marë nai ijahpëna kiweikonmahtao.

Ipëru 5

- 1 Ma witototomohtaononpë nai tëkantëe, Kan entu rasarën wararë. Nërë witoto pëntakanme nëturujan Kanja, Kan epona witototon iwehtohpë. Tinekarama ekaraman marë Kanja. Tëki tinpinu ikonkan marë iripi irepenme.
- 2 Ma witoto apo Kan entu teese, mërëme arerenna witoto iwehto iwarë teese. Sehken pëerato, iwarë marë teese, nëerë ëikarë ikaarinna iweike.

- 3 Irëme wapo tēki ikonkan tīripīhpē irepenme, paponoton ekī ikonkan marē paponoton iripīhpē irepenme.
- 4 Ma ēikarē Kan ėntume ėtīrēewa nai wītoto tīwēeresaramatome. Kan inekantēhpētomorēken irē apo nai, Kanja Eiron amohtētoponpē aporopa.
- 5 Irëme ēikarē Kan entu rasarēnme ėtīrēewa teese Kēraisu, tīwēeresaramatome. Serē apo Kan tīkae iija. “Jinmukurēn Ēmē, serēmao jinmuhta,” tīkae iija.
- 6 Irēmaopa serē apo tīkaenkērē: “Kan entumerēn mejae taanērēn, Meokesere aporopa,” tīkae iija.
- 7 Ma nonoponkērē ahtao Jesu, wītoto aporopa teese. Arima Mēe tīwētūrēe Kanja, watiwehtohpēe tīpinmatome. Tīmīnaeken, tīwēsenaeken marē, tēpekase iija tīnekarama aporopa. Irēmao ijomi tētae Kanja. Mērēme Kanja ehtētoponpētaerē tīpē iweise teese.
- 8 Kan inmukurēnme teese Mēe, mērēme imoitohpē tēnutae takuikatohke.
- 9 Irē apo tēpēnakehto tēpēse iija, tīpapa imoihpēke iija. Irēmao itīpīponarēn anunnēhtohkon entume tīrēe iija. Irēme amerarē tīmoineton taanērēn aeneme iwehtohkon ekaramatan.
- 10 Irēme serē apo tīkae Kan ipē, “Kan enturasarēn Ēmē Meokesere aporopa,” tīkae.
- 11 Serēpē nai iijeta enpato ainjaja, mērēme nai awainpo tīrito antīnao etarihtao ēējane, ēwanmekanmatiken.
- 12 Penamo wītototon iwanmaneme mehti. Mērēmepa manati tīwanmaenme, Kan panpira ipitēto iwanmatohke. Susu enīnenkērē apo manati. Ootikon inēnēpīnīnkērē apo marē.
- 13 Akīhpē susu enījanēnkērē, nērē apon muremenkērē nai. Pēera nai kurano ritohpē, iripī ritohpē marē pēera, wankērē iweike.
- 14 Kēpēewa nai totī ēnēne, anīhtahpēme nai. Nērē wewanmatohpē tīkukuhpēpēerē ēēkēnērē iwarē nai, “Serē kure nai, serē wīripēme nai,” katohpē.

Ipēru 6

- 1 Irējanme wapo Kēraisupē kēnpatoponpēkonponarēken kehtēne. Tīpatoro kīwehtohkonpororēken marē. Akoronmatohporankērēpa nai kīijane, waweinē inīripēe kīwepanamatohkon. Kan eponankērēpa kīwehtohkon marē nai akonmatohpora.
- 2 Wēmēntohpē enpato akonmatohporapa nai, wītoto irehpurutohpē enpato akonmatohporapa nai, waiweihpē enpakatohpē enpato akanmatohporapa nai, taanērēn ērihtohpē enpato akanmatohporapa marē nai.

- 3 Serëtonhkasan kītiritēne, kīijane tīritohpore iwehto ekaramatuwē Kanja.
- 4 Aerëtahta nai serē, wītoton enutatuwē, kaputaon ēhpētēton ikuhtuwē iijane, Irīpīmīn Amore apēhtuwē iijane,
- 5 kurano Kan ijomi tīpoinje ikuhtuwē iijane, Mēe ikaarike marē tīwērēnme iwehtuwēne.
- 6 Irēme namo iweramatuwēpairē tonotatohkonmepa. Namoronpēpa kainanme tīritohpora nehtan. Tīpētakankonme wewe patētēmanpo Kan inmukurēn warihpēke tīijane. Amerarēnoro enpatarasaporo aamekanmatonme apēihpēke iijane.
- 7 Ma konopoja takupihpēpēerē kure tīpitē nahtan entu erepanme, irē kure Kan nīritan marē.
- 8 Kēpēewa nono tēhkīremīhpije ahtahpē, wīijemīhpije marē, irē apon ipaato nai. Tēkeimaenme nai irē, irēnpēpēe tījahkaenme marē.
- 9 Ma jinpīnutomo serē ainja nimenuhtēe, Mērēme serē ainja iwarē. Namo apota manati. Tīwērēken nai ainja ininmēku epēerēne, ipīnmahpē inīri ainja ininmēku.
- 10 Ēipoinjeta nai Kan, ēnīrihpēkonpē marē nai ihtēinkapainjewa. Kanse ēwehtohkon menepoti, Kan ijanoroton ipēetomahpēke ēējane, ipēetomenkērē manati meinjarē.
- 11 Irē apomenerēken ēweikoe nai ainja kutuuma, ēnin mēkukomoja ēepohtohkonponarēn.
- 12 Akunura marē ēweikoe nai ainja. Arekore apota ehtē. Kan eponanton akunumīn akukuse nai ainja ēējane. Namoro Kan inekarama apēhtan, iija katoponpētaerē.
- 13 Irēmao Kan, Aparahkanja tīija katoponpē insaikaewa teese. Mēe iwaen isaikapīn ijomi wakenerēn iweike, Nērēinēken isaikapīn ijomi.
- 14 Irēme serē apo tīikae iija, “Wīinērēihtā kure kīritae, tapīime marē ēepanatohton wekaramatae,” tīikae.
- 15 Irēnpēpēe enepitaewa tīnmēse Aparahkanja, Kanja katoponpētaerē tēpēse iija.
- 16 Ma tīwaen iwēturuto isaikapīnme nīrijan wītoto. Irēme iwēturuto isaikapīnme iweike onken nīripoti ēija ētē ētēuhketīnpēton.
- 17 Tīnehtē emetapīnme iwehto, awaintao tīrise teese Kan, tīnekarama apēinetomoja. Irēme tīija katoponpērēkenta tīrēe iija, tīwēturuto isaikapīnme marē tīrēe iija.
- 18 Irē apo tīrēe iija, 2man emetanīhpīnke. Wapo iija katoponpēke, ipēkērē iwēturuto isaikapīnke marē. Eenakēwatohpora nai Kan. Kīkurunmanekomoja

iwetain-kahpë kïmëinjamo, kïninmëkukon apëhtome kïijane, irëme kutuuma Mëe ineneporo epona kïtati.

¹⁹ Irë apo nai kïnin-mëkukon, kiwehtohkon itunuhtëneme nai kïninmëkukon. Sipi itunuhtëne aporopa. Inawïkapïnme nai kïninmëkukon, tëpinme marë. Kaputaon awën pakoro apuruto kamisaime inkae tiwëmëinje kïninmëkukon.

²⁰ Irëta Jesu tiwëmëinje kiwapone, kipëkëne tiwëturutome tipaparija. Kan entu rasarënme tïrihpë Mëe taanërën, Meokesere aporopa.

Ipëru 7

¹ Ma Saren itamume teese Meokesere, Tëponamaen Iwaenmïn Entume teese Mëe. Mëeja tëpose Aparahkan wïtototon itamuhton ematoponpëpëe iwëepïrihtao. “Kure Kan ëërijan,” tïikae iija.

² Irëme amerarë tïnapëihpë 1/10me iwehtoponpë Aparahkanja tëkaramae iija. Wapo Mëe eka, “Tipatoro Rïton Itamu,” kato. Ipëkërën Saren Itamu Mëe, “Onken Rïton Itamu,” kato.

³ Ipapamïn Mëe, Imamamïn marë, itïpïrinna marë. Enuhtoponpëenna Mëe, waiwehtoponna marë. Kan entume mëe iwehto taanërën Kan inmukurën aporopa.

⁴ Ma serë ipunëhtë, paponota Mëe. Kijahpëkon Aparahkanja marë 1/10me tïnapëihpë iwehtoponpë tëkaramae iija Meokesereja.

⁵ Wenaë tïipuse irantatuwë, Rihpai epamïnpëton Kan entume tïrëentomoja tëpëse 1/10me tïmoitïhton imënparëhpë iwehtoponpë. Mosesi inmoïnje katoponpëtaerë. Namoro marë Aparahkan epamïhpë, mërëme 1/10me iwehtoponpë tïnapëihpëkon tïrepentëe iijane Rihpai epamïhpëtomoja.

⁶ Rihpai epamïhpëmeta teese Meokesere. Mërëme 1/10me iwehtoponpë Aparahkan mënparë tëpëse iija. Kanja katoponpëtaenoro. “Kure Kan ëërijanë,” tïikae Meokesere Aparahkanja.

⁷ Serëmao nai pijanonkërëja, iwaen kure ëërijan, kato, , Irë nai tiwërënoraja akamatohpora.

⁸ Rihpai epamïhpëtomoja tëpëse wïtototon inekarama 1/10me iwehtoponpë, mërëme watesenton namoro. Këpëewa Meokesere, waehpïn mëe. Mëeja tëpëse 1/10me iwehtoponpë Aparahkan inekarama.

⁹ Aparahkanpëenonpë mëesan katome nai, Rihpai epamïhpëton, namoroja marë 1/10me ekaramahpë tëkaramae Meokesereja Aparahkan irepentëtome.

¹⁰ Irë apo teese Rihpaiton, tïjahpëkon Aparahkan ipuntaonkërë iweikonke, Aparahkan epohtoponpëmao Meokesereja.

¹¹ Ma imoito tëpëhse Isereujanatomoja imoito inïrike. Kan entume wehto inïri tipatoro tïrihtuwë Rihpai epamïhpëtomoja, atïtomepatomo iraerë tiwërën Kan

entu ekantëi Meokesere apon? Atitome marëto mëinërë Kan entu kaewa teese Eironpë?

12 Irëme Kan entu iniri Ipëntakanmahpëke, irë akërërë imoito teepëntëkanmae.

13 Kitamukomoja ipëkëne kahpëtaerë tiwërënoru imoiti jipëetomaewa nehtan tinekarama apëike.

14 Serë awaintao kiwarëne, Jurë epamihpëtae Kitamukon tënuhse. Namoropë Kan entu mëesan, kaewa teese Mosesi.

15 Meinjarë awaintaonkërë nai serë. Tiwërënoru Kan entume iwëepihpëke Meokesere aponoro.

16 Mërëme wītoto inmoihtaerëta teese Mëe. Erepasa tiwehto ikaarihtaohkasan teese Mëe, ëtihakpīn irë.

17 Serë apo nai imenuhtëhpë. “Kan entumerën mejae taanërën, Meokesere aporopa,” katoponpë iija.

18 Ma waponu akamatoponpë inmoi tipapoe iija, ikaarinna iweike. Tipatoropa wītoto inirëewa iweike.

19 Wītoto inapënaniiikapoewa teese inmoi. Këpëewa nai meinjarë kinimëkukon, këpënaniiikapoti. Nërë Kan apëonakii kënehpotëne.

20 Serëkënehpa isaikapīn omi ipato téesewa teese, Tiwërënoru Kan entume iweihpëke isaikapīn omiketa.

21 Këpëewa Jesu Kan entume tiritoponpëmao. Tijomi isaikapīnme Kanja tirëe ipë. Serë apo nai Kan ijomi imenuhtëhpë, “Isaikapīnme tijomi Tamoja tirëe, tiwëhpunëhto inemetanisewarën nehtan, Kan entumerën mejae taanërën,” katoponpë iija.

22 Irë apo Jesu tiwëese insaikaewa tiwehtohtao. Kurerën tïnehtëtao marë.

23 Ma wapo tapiime Kan entuton teese, mërëme waiweinë itipiponarën iniripoewane iweihpëke namoro wateese.

24 Këpëewa Jesu, itipikesewa iweike Kan entume iwehto nai taanërën.

25 Irëjanme ritonmerën nai Mëe. Amerarë tēponanton Kanja iwemokihpëton anunnëhtan irërënmerën. Namoropë nepekajan ikesewa, itipiponarën aeneme tiweike.

26 Mëe aponose kitati taanënoron Kan enturasarën, iripimīn, ekapokehkapīn, ehkërënmapīn, iripī maarë ëtakërënta, kaputon iwae marë tīrasantëen.

27 Kan entutonrasarën aponta Mëe. Serëmao oonimaopa nna tinekarama inekaramapīn Mëe, tiripihpë irepenme. Irënpëpëe wītotonon iripihpë irepenme

nnata. Tëinkenerëkenkasan tiwëekaramae, ëikarë tïnekarama ekaramatoponpëmao iija.

28 Imoitohkerëken wïtoto ekantëhpëke iijane Kan enturasarënme, irëjanmeto ikaarinna tiwehtohkonke teese. Këpëewa teese isaikapin omi wenae irë tiwëese imoitome. Irënpë tïnmuku iijuwë tïrëe iija taanërën iwehtome.

Ipëru 8

1 Ma irasarën nai kïijanorokonme, nëerë nai Iwaenmïn kaputao, Kan entu rasarën. Kan apëi rasarën apëtun weinje tahpame.

2 Sansuwaritao nipëetoman kaputao, Kan pakoro irë. Kïtamukon inïrihpë irë, wïtoto inïrihpëta.

3 Ma Kan enturasarënton, tøkaramaen ekaraman, tøkïkon ikonkan marëto. Nërënpë tïrëe iijane tøkaramaenme.

4 Nonoponkërë ahtao Jesu, Kan entu rasarënmetamo ei, tøkaramaen ekaramane tëerënkërë iweike, Mosesi inmoihtaerë tïrihpë.

5 Namoro nipëetoman sansuwaritao. Kaputaon sansuwari ikuhtuntëhpë, amorerëken irë. Tiwarë Kanja tïrëe Mosesi, japajapaimë ritomao iija, “Amerarë ënënehpëtaerë piïpo ëmë ahtao tïri, itipi marë,” katoponpë iija.

6 Serëmao Kan entume wehto inïri tëpëhse Këraisuja, irëhkasan iwae kuranorën. Ehtëto iïrowë Mëe ahtao kutuma kurerën kïnei iijane, katoponpë tïpatoro iwehto marë kurerën kïnei.

7 Wapo ehtëto tïpatoropa wïtoto riponeme ahtao, irëmaomo tiwërënororo tïnehtë inïrëewa ei Kan.

8 Mërëme wapo inmoi awïkahpëke wïtototomoja, serë apo tïïkae: “Etatë, awain nehtan. Kainan ehtëto wïritae Isereujanaton ipakorohtaontottoja, Jurëton ipakorohtaontomoja marë.

9 Wapo ijahpëkomoja jinehtëhpë apota nehtan. Pena namoro wakenahtëne einjakonpë. Isepijana inonopëepato warëne. Jinehtë eponatahto kïnei, namoro kïnawïka. Irëme namoro marë eponata weine,” tïïkae Tamo.

10 “Ma serë nai jinehtë, wïritae Isereujanaton ipakorohtaonton awë, wei iwehtuwë,” tïïkae Itamu. Serë apo marëpa tïïkae “Ëiwarë jiwehto wïritae, namoro iwëhpunëhtome, Namoro ewanëpë marë wimenuhtëtae, Inëponanmakonme wehtae, wïjanorome marëto nehtan.

11 Tïmoitïkon inwanmaewato nehtan. Tëkëmikontokon inwanmaewa marëto nehtan. Serë apo kaewato nehtan. Tamo ipunëhtë kaewato nehtan, Amerarënororo iwarë jiweike, paponoton wararë, irasarënton wararë marë.

12 Namoro iripïhpëkon waken wïritae. Namoro iripïhpëkon inenuhtanïsewarën marë wehtae,” katoponpë iija.

13 Ma “Kainan ehtëto wīrijae,” katuwë iija, irëmao wapononpë ehtëto penatome tīrëe iija. Irëme atihpe nai penatome iijeta iirantahpëme marë, irë nai maatahken tīpëmetihtopë.

Ipëru 9

1 Ma wapo inehtëhpë, inmoihton teese, Kan epona wītoton iwehtohpë, tīsansuwarike marëto teese. Wītoton inīrihpë irë.

2 Japajapaimë tīrëe iijane. 2me pata tīrëe iijane awë. Wapono pata awë teese turi, tēpuken irë. Tahpara marë awë tīrëe iijane, irëjuwë wīi tīrëe iijane, Kanjanorome ekararamahpë. Irë pata tēkahtëe iijane iripīmīn patame.

3 Ipëkërēn pakoro awën, kamīsaimëke apuruhpë inkaen. Irë tēkahtëe iijane Iripīmīn patarēnme.

4 Tipoinje tījahkaen apëi tīrëe iijane koutuke, akamato enī pakara ijuwë. Irë entapurume teese, koutuke tīrihpë. Irë pakaraimë koutuke ipontëhpë, awë teese manna. Eiron ituhsi marë awë teese, ahtahpë irë. Irëtao marë tēpupë tīmoijen imenuhtëhpë teese.

5 Pakaraimë irehtë teese Seerëhpēnton rīhpë, Kan eresaramaponeton namoro. Ewanëkehkato apëi aanotīnmeken teese apërikon. Mërëme irēton wararë inponosewankërë kītati serëmao.

6 Ma amerarë tīrikehtuwë iijane, irëmao tēponanmaen entu, Kan entu tēkehsewa teese, Kan ipëetomatome tīija wapono pakoro awën patapo.

7 Këpëewa pakoro antikīhtaon. Kan entu irasarēken iranta wararë tīwēmēinje irëta, munuwa ëmēinjewa teese. Pakoro apuruto ijuwë munu tījapirikae iija tīripīhpë irepenme, pëera wītoton iweripīmahpëjanme marë.

8 Serëke Iripīmīn Amorerija tēnehpoe, Iripīmīn patapona wītëto. Mërëme nai ëtapumakaewankërë, pakoro tēerēnkërë iweike.

9 Serë ikuhtuntëtomerēken teese irëmao, tīnekaramakon enehtoponpë iijane, tīnkonkakonme marë tēkīkon enehtoponpë iijane. Mërëme serēton wītoton ipiimapone onken inīrëewa teese, kurerēn inīrëewane marë teese, Kan ipëetomarihtao tīijane.

10 Wëewehtorēken, tēnīsen enīhtorēken, iijeta wehsukatorēken ijuwëne wīripëme ahtao, Irërēken rituwë iijane kuremo ei, kainan ehtëto iwëehtoponarēn.

11 Mërëme Kërāisu tīwëese, kurerēn irasarēnme Kan entume tīwehtotao. Mëe tīwëese mono kuranorēn japajapaimëta, ëinjake tīrihpëta irë. Irë marë nai nonopo tīrihpë aponta.

- 12 Poko imunuketa tiwëmeinje Mëe, kau wanra imunuketa marë. Timunukehkasana tiwëmeinje iripimîn patarën pakorohta, taanëren kiripihpëkontokon irepentëkehtome iija, kinpokatohkonme marë iija.
- 13 Kau imunuhpëke, poko imunuhpëke, kau wanra ijatuhpë ipohtahpëke marë wītoto ikupituwë iijane, irëpa iripinmaken kure nisukatahki.
- 14 Ahtarënpona Këraisu imunu kīsukatëne? Waweinë ikaaripëe, aenen Kan ipëetomatome kiijane, inawikaewa tiwehtohke marë Kanja ëikarë tiweekaramatome Iripimîn Amore ikaarike?
- 15 Irëjanme nai Mëe, kainan ehtëto irowënme. Serëmao Mëe wateese, onkenpa awikahpëton ripotome iija. Wapo ahtao ehtëto rinenpëre inawikahpë. Serëmao marë tiijanoroton tomohtëe iija taanëronon ipëmetihpîn mënparë apëhpotome iija iijane.
- 16 Ma serë apo nai kainan ehtëto, Weo ehtëto aporopa, serë apo weo ehtëto. Wapo weo ehtëto imenuhtënenpë waiwehto inmëjan pitë.
- 17 Weo ehtëto kurerëken nai tirinenpë waiwehtuwë. Tirinenpë waesewankërë ahtao, irëmao Weo ehtëto ijomi ikaarinna nai.
- 18 Irëjanme waponno ehtëtomao kau wanra imunu tëntamae Mosesija.
- 19 Ma amerarënoru wītototomoja akamato iponohkehtuwë Mosesija, irëmao kau wanra imunu tēpëhse iija, irēnpë tuna, wikapauimë ihpotinpë taamiren tirihpë, Isapa, wewe ipëri marë tēpëhse iija, irëke munu tihpae iija, irëtonke panpira tijapirikae iija, wītoton marë.
- 20 Irëmao serë apo Mosesi tiikae iijane, “Serë munu, ehtëto ipitëto ënmoikon Kanja katoponpëtaerë ëëjane,” tiikae.
- 21 Sehken japajapaimë tijapirikae iija, amerarë awënton wararë marë. Kan ipëetomato isanihton irë.
- 22 Amerarë tisukae Mosesija, munu ijapirikatohke, Kanja katoponpëpë imoitohäerë. Aerë nai serë. Munu ëentamaewa ahtao iripï ihtëinkapainjewa nai.
- 23 Ma irëme iwekuhtuntëhpëton nonopo tisukapore ipinkahpë ëënë imunuke. Këpëewa nai kaputaontomoja ihsukato, ipinkahpë ëënë imunuketa, kuranorën tēkaramaen imunu irë.
- 24 Wītoto inirihpë sansuwarita ëmëinjewa teese Këraisu. Ikuhtuntëhpërëkenta ëmëinjewa teese. Aerën kapurëntakahkasana tiwëmeinje, Kan enpatarasaporo iwehtome kipëerëne.
- 25 Iranta wararë Kan entu rasarën tiwëmeinje iripimîn patarënta, tinkonkahpë imunuke. Këpëewa Këraisu, mijarëken tiwëekaramato ina-inakonmaewa teese Mëe.

26 Irë apo ahtao iijetamo Këraisu waiwehto ei nono ipitëtoponpëpëerë serëmaonponarën. Këpëewa Mëe, tēinkenerēken tīwēenepoe nono itīkato apēnatomaorēken. Iripī itīkatome tīija ēikarē watīwehtohke.

27 Kanja tēkaramae Mëe tēinkenērēken wītōtotomoja watīritome, irēmaorē ranomaton tīwēese.

28 Irë aporoto Këraisu waarīne, tēinkenerēken tīwēekaramaen aporopa, tapiimanton iripīhpē itīkatome. Mērēmepa 7nehtan Mëe, 2me iwēehto irē, Tīnmēneton iwatomēpa inenenme iripīinna iweihpētōn namoro.

Ipēru 10

1 Ma kainan tīmoijen iwēepīhpē iwekuhtuntēhpē aanotī apo Mosesi inmoi tīrēe iija. Irējanme Kanja teemosentōn kurepa esewarēn teese, ēisaporo inekaramakon ako-akonmahpēke iranta wararē.

2 Kurepa ritōnme ahtao, irēmaomo tīnekaramakon Kanja ina-inakomaewa ei, tēinkenerēken tīripīhpēkontokōnpēe isukahpēme iweikonke. Irēmaopamo iripīhpēkōnpē inpiimapoewane ei.

3 Mērēme iranta wararē tīnekaramakon ekaramarihtao iijane, tēnutaekento tīripīhpēkōnpē.

4 Irë apo nai kau imunu, poko imunu marē, wītoto iripīhpē inihtēinkamapoewarēn nai.

5 Irējanme serē apo tīikae Mëe, nonopona tīwēehtuwē: “Tēkaramaenme tīkonkaenseta meine, Mērēme wīja pun mekaramane.

6 Tēkaramaen tījahkaen ēēnē, Iripīpona marē tēkaramaen ēēnē, Sasame ēērēewa nai.

7 Irēmao serē apo wīkane ēēja, Tamo wēepī ēnehtēhpētaerē tīritome wīja, Ēpanpirahtao jipē inmenuhtēhpētaerē, wīkane ēēja,” tīikae.

8 Ma waponkērē serē apo kīnka. Ēēnē tēkaramaenme ipīnkahpē, tēkaramaenme tījahkaen ēēnē, iripīpona marē ekaramahpēseta meine, kutuma kureta ēēja kīnei. (Mērēme imoitōhtaerē irē apōn ekaramatōponpē kīnei iijane)

9 Ipēkērē serē apo tīikae, “Serēpo wae wī, ēnehtēhpētaerē tīritome wīja wēepī,” katōponpē iija. Irë apo waponōnpē tēmae iija, wenaeno eponarēken tīwehtome.

10 Jesu Këraisu, tīpapa inehtēhpētaerē iweike, irēme iripīmīnme kīritēne, tēinkenerēken tīpun ipīnkahpēke iija kīpēerēne.

11 Wei wararē Kan entuton neparahtēn tīnīrikon ritome tīijane . Ēikarērēken marēpato mījarēken tīnekaramakon ekaramanēnkērē. Mērēme nai irē iripī inemaewa.

- 12 Këpëewa Mëe Kan enturën tēikenerēken tīweipīnkae tīwēekaramatome iripī irepeme. Irēnpēpēpa tahpame teese Mëe, Kan apēhtun weinje.
- 13 Meinjarē tīhpu apēi epinē tījatotahton rito inmējan.
- 14 Tēinken tīpun ekaramahpēke iija kēpēnanīikapotēne irērēnmerēn, iripīmīnmerēn kiwehtohkonme.
- 15 Ma Iripīmīn Amore kēnpatēne, serē apo kīnka wapo.
- 16 “Irē iwenae, serē jinmoi wīritae ipēkēne, tīikae Tamo. Jinmoi inmoikonme wīritae, namoro ewanētao. Wimenuhtētae marē iwēhpunēhtohkontao,” tīikae.
- 17 Irēnpēpēe serē apo ijomi itipī. “Namoro iripīhpē, insaikahpēkon marē, inenutanīsewarēnpa wehtae,” katoponpē iija.
- 18 Ma wītotoon iripī inenutanīsewapa ahtao Kan, irēmao iripīpona tēkaramaen inekaramaewa marēpato nehtan.
- 19 Ma irējanme jakēmihtomo nariketa kehtēne. Iripīmīn patarēnpona kiwēmēntohkonme Jesu imunuke.
- 20 Kainan wīteto serē, aenen marē ēema. Apurutoonpē kamisaimē pakoro awēn ikarakahpēke Jesuja, irēme kītēmētēne. Jesu ipun aporopa teese kamisaitmē.
- 21 Irasarēn kīijanorokonme iweike kītēmētēne iija. Kan pakoro entu Mëe.
- 22 Irēme keemohtēne Kanja, aerē kiwehtohkonke, pīiketa Kan epona kiwehtohkonke marē, kēwēne kēwanēkon ijapirikahpēke, iripīrīja kīpinmapoewane iweihpēke. Tikuijenta tunake kīpunkon isukahpēke marē.
- 23 Kīijane katoponpētaerē insaikawarēn kehtēne kīnimēkukonpē, eponarēn marē kehtēne. Tīija katoponpē inawīkawarēn iweike Kan.
- 24 Ēija kehtarēnmatēne ēipīnē kiwehtohkonpē, kure kīnīrikon iwehtopē marē.
- 25 Ēija kiwēmōntohkon innontaewa kehtēne, papome tītēnton apota. Ooninpēkenpē kiwehtohkonkehkan ēija kehtarēnmatēne. Iwei iwepatakato maatahken enehpēke iijane.
- 26 Ma aerēn ijomi kiwarēne iwehtuwē, irē enaerēnkērēpa pēerata kiweripīmakonmahtaonkērē. Mëe iwēekaramatohpa iripī irepenmepa waken nai.
- 27 Tījatotahton erinīikatorēken nai iija mahtoimēke. Irēme kutuuma nariketo nehtan namoro, iwehtohkon onankatoma Kanja.
- 28 Mosesi inmoi wītoto inenepe ahtao, nērēnpē waatīrēe iijane, pīinē wehtohketa, 2me, tīwērēmao 3me iwarē ahtao.
- 29 Irēme eeke mipunējati, namonpē tīwaenetahto tērihtohkon apēhtan? Kan inmukurēn eerekanenpētōn tīhpukonke? Iripīmīnme rīton imunu, kainan

ehtëto tinenepékene tiriñenpëton? “Wiripëme nai Mëe,” kanenpëton marë ëhpëntëton Amorepë? Owa namoronpërë tiwaene तरीहोहkon apëhtan.

30 Serë apo kiwarëne Kan ijomi, “Ejomane Wi, Wiirë epanine,” katoponpë iija. Serë apo marëpa tiikae, “Tiijanoroton iwehto onankatan, Tamo,” katoponpë iija.

31 Tëerë nai kutuma narinmaton irë nanotatan aenen Kan einjapëe.

32 Ma serëpë ëenutatë, wapo Jesu awain epohtoponpëpë ëëjane, irëmao eramaewapa mehtëne, kutuuma aakuikapokonmahtao tiwërenorotomoja.

33 Irëmaoto wïtototon warë ëekapokehkatëne, aamekanmatëne marëto. Irë apoto ëëritëne tiwërenoroton rito, akërë.

34 Apuruhpëton eponarën mehtëne. Ëmënpärëkon arëtuwë aamekanmanekomoja ëmumeta mehtëne. Serë apo ëwarëne iweihpëke, “Serëpo timënpärëke wehto iwae nai aawëne timënpärëke. Irë taanërën nehtan kaputao.

35 Ma nariketa ëwehtohkon inontaewa ehtë. Kan epona ëwehtohkonpëerë nai irë. Irë apo ëmëinjamo ahtao iijeta ërepehkon nehtan.

36 Irëme akunpainjewa ëweikoe nai Kan. Inehtë rituwë ëëjane, irëmao iija katoponpëtaerë mapëhtahki.

37 “Mëe tiwëesen nehtanpa akërera, akëresa ëinmëhsewa nehtan,” katoponpë.

38 “Ma tipatoro iweihpë aeneme nehtan Mëe epona iweihpëpëerë. Këpëewairë nërë apon wepanamarihtaopa, sasameta wehtae ipë,” katoponpë iija.

39 Irë apota kïtati, mëesan apota. Epanamaewapa kïtati kërihtohkonponapa. Kan ijomi eponarën kiweihpëkonke kanunnëhtohkonponarën.

Ipëru 11

1 Ma serë apo nai serë. Epona-ehto, epona kiwehtohkonke aerë kinimëkukon keenetahkihta. Eponata kiweikonmahtao, irëmao kinenepïnkon inenewa kehtahki.

2 Kan epona kijahpëkontokon teese, irëme “Kure nai mëe,” tiikae Kan ipëkëne.

3 Ma kaputon, nono marë, Kanja tirëe tijomikerëken. Irë apo kiwarëne nai Kan epona kiwehtohkonke. Wakatonpëke tirëe iija amerarë kinenekon.

4 Ma Kan epona tiwehtohke, kuranorëken tinekaramanme tëkaramae Eipuja, Kan iijanorome, Kein inekaramahpë iwae. Irëjanme tipatoropa Kanja tirëe mëe. “Ënekarama kure wïja,” tiikae Kan iija. Irëme waiweihpënakarë, Kan epona Eipu iwehtoponpë kiwanmatinkërë.

- 5 Ma Kan epona tiwehtohke, serëpëepa Inëkë tiwëtarëpoe waiwehto iwamekenkërë ahtao. Erahtëtohpورا teese mée, Kanjapa arëhpëke. Mëe inarëewankërëpa ahtao, “Sasame jiripone mée,” tiikae Kan ipë.
- 6 Mërëme Kan eponata ahtao witoto, irëmao sasame Kan iniripopinme nehtan. Akihpe Kanja titëen, wapo teirëme Kan iwehto epona teesen. Nërëjarëken nëipunëhpotan Kan, Kutuuma Kan ipunëpise iweike.
- 7 Ma Kan epona tiwehtohke tinenepin tiwëesen eka etapohpëmaorë Kanja, ino teese Nowa. Irëme mono kanawa tirëe iija, timunkëton ipinmatome. Irë rihpëke iija nonoponton Kan eponata iwehto awaintao tënëpoe iija. Irëjanme tipatoropa riton Kan inekaramahpë apëineme meë teese, Kan epona tiwehtohke.
- 8 Ma Kan epona tiwehtohke, Serë apo tiikae Kan Aparahkanja amohtëtoponpëmao, “Taanë wae ëtëse tiwëren nonopona, ëwë irë wekaramatae ëëja,” katuwë iija. Irënpëpëe timoije iija. Ajahpe titëto inpunësewankërë ahtao titëe.
- 9 Kan epona tiwehtohke tepatantëe mée katoponpë nonoporo, tiwëepi turakanen apo tepatantëe mée. Japajapataorëken teese mée, sehken Aisaki, sehken Jeikopi. Namoropë marë Kan tiikae nono ekaramatuwë iija
- 10 Pata tiwae iija Kan inehtëtaenoro, Kan inirihpë marë. Taanëren apëi ijuwë iruhkahpë irë.
- 11 Kan epona tiwehtohke Seera teekaarihtëe, Minome teese mée, tēnuhse marë. Notipimere teese mée, iijeta iirantato teese. Irë apo teese mée inawikapiniija katoponpë epona iweike.
- 12 Irëme tēinanpëe, Aparahkan tēpanëhpoe iija. Nërë waatiwehto ipohtë iweihpë, tapiiime Kanja tēpanëhpoe kapupëken sirikëton aporopa. samu tunaimë etaon aporo marë, ikuhtuntëtohpорaken tēpanëhpoe iija.
- 13 Ma namoronpë amerarë Kan epona tiwehtohkontao wateese, Kanja katoponpë inapësewankërë ahtao. Mërëme maano apo tēne iijane, tiwëewaraimaerëkento atirëna taokiinje iijane, serë apoto tiikae. “Turakanenme nai ainja, epatantëketirëken marë ainja nonopo,” tiikaerëkento.
- 14 Irë apo kaneton, tiijanorokon pata Kan inirihpë iwato iijane awaintao nai.
- 15 Tinnontahpëkon nono eponapa ahtao, irëmaopatomo eramai.
- 16 Këpëewato teese, pata kurano iwaen epona, kaputaon pata. Irëjanme, “lijanorokonme wae, ineponanmakonme,” katohpë piiketa nai Kan. Ipatakon marë tirëe iija.
- 17 Ma Kan epona tiwehtohke tikuhptomao Kanja, tinnukurën Aisaki tipinkaere Aparahkanja Kanja ekaramatome. Tēinan mée inmukurën, Kanja katoponpëtaerë tipinkaere iija.

- 18 Serë apo tīkae Kan iija, “Aisakipëerëreken ëtipihton rasarën wepannehpotae,” tīkae iija.
- 19 Waiweihpë anunnëhpotohpa Kanja, Aparahkan iwarë teese, Irë aporo tīnmuku enpakatohpa iwarë teese. Irënpëpëe waehpīnīnpë ahkenpa tīnmuku tēpëse iija.
- 20 Ma Kan epona tīwehtohke kure Jeikopi tīripoe Aisakija, Iso marë. Ēwë iwehtohkonpë tīija katoponpë tīrëe iija ipëkëne.
- 21 Ma Kan epona tīwehtohke, kure jose imunkë tīripoe Jeikopija. “Kure Kan ëërijati,” tīkae. Waatiwehto ipohhtë ahtao teejukae mēe Kan enpata rasaporo, “Ēemikantaikerën Ēmë,” tīkae iija, tītusike tīwetunuhtëtuwë.
- 22 Ma Kan epona tīwehtohke, Waatiwehto ipohhtë ahtao Jose. Serë apo tīkae tīmoitīrija, “Aarëtahkipa Kan ënonokonponapa, irëmaopamo jijetīpēnpë marë arëtë,” tīkae Jose.
- 23 Ma Kan epona tīwehtohke Mosesi ipapa, imama marë, Mosesi pisi tonainje imamarija enuruhpëpëe nunnëponarën, pëetomesaken iweike. Irëme nono entu ijomi inota teese imama, ipapa marë.
- 24 Ma Kan epona tīwehtohke, Paro eemi in mukume teese Mosesi tanihtatuwë.
- 25 Kan iijanoroton aamekanmato akërë taamekanmase teese. Iripipë ëtaseme iwehtohpitë ipëntakanme.
- 26 Tënenpe Këraisu iwehtoponpë aporopa tīwehto kure teese Mosesija. Isepijanaton imēnparë iwae. Ēwëno Kan inekarama eponarëken iweike.
- 27 Kan epona tīwehtohke Isepijana inono tīnontae iija. Itamu iikarau inota teese. Enepitaewa marë mēe teese, enepīn Kan enehpëpëe tīija.
- 28 Kan epona tīwehtohke, wīkapauimë watīripoe Mosesija, imunuhpë ritome ipakorokonpë, ipununpë ënëtome marë tīijane. Irëmao epoene iirëtërihtao eriniikanekon ensu, wainirëewane iwehtome Isereujanaton imunkë ikëtë.
- 29 Ma Kan epona Isereujanaton iwehtohke Rerë tuna tīrëse iijane tunnenpo. Këpëewa Isepijanaton, irë ikukuruhtao iijane tēnmēinjeto tunaja.
- 30 Ma Kan epona tīwehtohke, Jeriko apurutohonpë tīkuwakapoe Isereujanatomoja, 7 weiponarën oontuwë iijane.
- 31 Ma Kan epona tīwehtohke Rihkapa erisewa teese inmoipīnton akërë, pata aanunenpëton ikurunmahpëke marë iija. Ēsotontëketīnpë nēërë.
- 32 Ma aanonkërë wiponojan? Owa. Tëërënkërë nairë tīponosen, mërëme wei iwahkan. Kirijana iwehtoponpë, Paraka iwehtoponpë, Samson iwehtoponpë, Jahpëta iwehtoponpë, Teihpë iwehtoponpë. Sameo iwehtoponpë. Kan ijomi ipononenpëton iwehtoponpë marë.

- 33 Kan epona iweihpëkonke, wītōtoton iwemoitīmato tēmae iijane. Tīnīrikon ēipoinjeta tīrēe iijane Tīpëkēne katoponpë tēpēse iijane, kaikuimē inta marē tapurupoe iijane.
- 34 Jahkapīn apo mahto tīripoe iijane, kasihparaimēke waatīritohkon tomohkae iijane. Aarerenna tīweihpëkonpēe kaarimepato tīwētīripoe. Kureto kaarime kīnētīri, iwēiratoematohkonmao. Tījatokonta isuratihton tījanmapoe iijane.
- 35 Ma wēritomōjapa tēpēse tīijanoronpëkomoro waiweihpëpēepa, aenemepa iweihpëke. Tīwērēnoroton nete nērē iripīmantomōja taamekanmae, takuikapoe marē iijane. Inontaserehpato teese mērēme tērīnīikaerēn iijane, mēe waiweihpëpēe aumuruhtaopa kainanmerēn tēnpakatohkon riserēn iweikonke.
- 36 Tīwērēnoroton tīnupimae iijane. Tīwērēnoroton tīpījose iijane. Tīwērēnoroton tīinje iijane ketike. Tīwērēnoroton tapurēe iijane.
- 37 Tīwērēnoroton tēpūke waatīrēe iijane. Tīwērēnoroton saake tījamuse iijane. Tīwērēnoroton waatīrēe iijane kasiparaimēke. Tīwērēnoroton tītēe wīkapauimē pīhpētao, pōko pīhpēhtaο marē, tīwēsapëkēmae marēto, taamekanmae marēto iijane, ēipoinjeto tīrēe iijane.
- 38 Namoro emike teese serēpontōn. Irējanmeto susumerēken teese oimēpo, pīīpo marē. Tepakorontēeto tēpu totakentao, nono totakentao marē.
- 39 Ma Kan epona iwehtohkonpēerē, “Kure nai namoro,” tīīkapoeto, mērēme katoponpë inapēsewato teese.
- 40 Kīpëkēne Kanja katoponpë iwae kure iweike, irējanme namoro marē kēkērēne apēnatohkon kuremo ei.

Ipëru 12

- 1 Irējanme ēwē tapiīme iwarētoton kontī. Kēnetohkonme iijane mono ewarun kēpoene iwehto aporopa. Amerarē amīinehton wararē keematēne, karuhkaewane iwehtome. Iripī marē keematēne, kētīntēnekon apōn irē. Irēnpēpēe enepitaewa ketainkatēne, Kan inehtē kīpëkēne iwetainkatohtae, irē apōn itīkatome kīījane.
- 2 Jesurēken kenetēneken, Kan epona kīwehtohkon ipitēne Mēe, apēnaniīkapone marē. Wēewakīnmato tēpēsēnjanme, wewe patētēmanpēe pīhtēewarēn teese Mēe. Tikēnētohke pīike tīripoto eponata teese. Irēnpēpēe tahpamepa teese Kan apēi rasarēn apētun weinjē.
- 3 Mēe iwehtoponpēpē ihtēinkapainjewa ehtē. Ēiratotomōja taamekanmatohpē, enepitaewa teese. Irēme ēmēinjamo marē, akunpainjewa ehtē, enepitaewa marē ehtē ēwehtohkonpē.
- 4 Ēmunukon inentamapoewa pitē nai, iripī maarē ēwēiratoemakonmahtaο.

- 5 Ma ehtëinkapanti, ihtarēnpanke ijomihpēpē tīnmukuruja. Serē apo nkan imenuhtēhpē: “Jinmuku Kītamuruja ēnmapimorihtaō pēerata ehkē. Irē apo nai aakuikapoto, ēwanmato iija irē. Inontaewa marē ehkē aakamarihtaō iija.
- 6 Tinpinutomoken akuikapotohke, Kītamukon niwanmati Tinmukume tīnīrihpē wararē ninmapimoti,” katoponpē iija.
- 7 Irēme enepitaewa ehtë aakuikapokonmahtaō iija, ēwanmatohkonme nai irē. Tinmukurēn aporopa ēērijati Kan. Akī nai tīnmuku inwanmaewa irē akamatohke? Owa niwanmanto.
- 8 Aakamaewane ahtaō, irēmaō manati amerarē paponō inmukume, aerēn imukumeta.
- 9 Serēpo kīpapakon kīwanmati akuikapotohke, irēnpēpēe eponarēken kītati. Irēme namo iwae kimoitēne Komorekon Ipapa, waesewa kīwehtohkonme.
- 10 Kīpapakon tīnehtëhtaerēken kīwanmatēne akuikapotohke, kanīhtatohkonponarēn. Kēpēewa nai Kan, kure kīwehtohkonme kīwanmati kakuikapotohkonke, iripīmīnme marē kīwehtohkonme tījaporo.
- 11 Kīnmapimotohkon wararē, sasame kīrēewane nai, kakuikati marē. Mērēme irē iwēnae tīpatoro iwanmahpētōn kure nejan, onken marē nīrijati. Kurano wewe eperutato aporopa.
- 12 Irēme areremīn aapēkon ikaarihtētē, areremīn ēwerenakon marē ikaarihtētē.
- 13 Ēhpukonke kaarime tīpatonoro ēemakon eerekatē, koneneme riton inemaewa iwehtome. Mērēme nērē apon kurepa tīripotē.
- 14 Ēwararēne onken wehto ikuhtē amerarēnoropē. Iripīmīnme ēwehtohkon marē ikuhtē. Iripīmīnmeta ahtaō wītoto, Kītamukon inenewarēntō nehtan.
- 15 Ēija ēenetē, iwararēnoro Kanja ijahpētētō insaikaewa ēwehtohkonme. Ēenetē marē kutune epī ēhtaone ahtaewa iwehtome. Irē apo ahtaō iijeta ētame wehto nepantan, wītoton marē iijeta nehkērēnmatan.
- 16 Ēhsoton tēewa wītoton tīripotē, iripīme marē inīripoewane ehtë Iso aporopa, Mēe nai iikētēme enuruhpē, mērēme tērepahse tīwehto irepenme, waponome tīwehtoponpē tēpekahpoe iija.
- 17 Serē ēwarēne wēnae kure tīpaparija tīrito serē teese Mēe. Mērēme tīnapēire mēnparē iikētēme tīwehtopēerē inapēsewarēn teese, iikētēme iwehto wēnae tīrēe iijane. Tīwēsenatohke marē tikusere iija, mērēme tīpapa iwēhpunēhto inemuhpanēsewa teese.
- 18 Atune pīiponata mēnehtēne, wītoto injaakapīn irē, wītoto inapēhpīn marē Jahkaton irē mahto aporopa, warumanohtaō tēewa mehtēne, tīkīman ewarunuhtaō tēewa mehtēne, pepeimēhtaō marē tēewa mehtēne.

- 19 Tētēen kau retihpē apon aeru ēerejakaewane kinei, Omi aeru ēerejakaewane kinei, arima eunenpēkon irē. Irēja erejakahpēkonpēerē Mēe ijomi tīijane iwēturoto etahsetahto teese.
- 20 Arima akamatohkomoja itikahpēkonke, serē apo katopojato tērejakaene: Ēēnēja pii isaikatuwē nērēnpēmo tēpuke waatiritē, kēpēewairē pīrēukemo tīwētē katopojato tītīhkaene.
- 21 Irē apo narinmaton teese inenekonme, serē apo marē Mosesi tīikae. “Kutumajenarike jikīrikīripainjae, tīikae.
- 22 Kēpēewa ēmēinjamo Sajan pīiponahkasan mēnehti, kapupon Jerusarenpona. Aenen Kan pata irē. Ensutomoja mēnehti, tin taoson taosonmantomoja tīwēewakīnmatoh-kenton iwēmontothona mēnehti.
- 23 Wapo enuruhpētomoja mēnehti Kan iijanoro namoro. Namoro ekakon tīmenuhtēe kaputao. Kanja marē mēnehti, amerarēnoro iwehto onankane Mēe. Witototon tīpatoro iweihpētōn ijamorenphēpētomoja marē mēnehti, namoro apēnakepīhpētōn.
- 24 Jesuja marē mēnehti, kainen ehtēto rinenpē Mēe. Imunu maarē mēnehti kījapīrikanenpēkon irē, Eipu imunuhpēja amohtētoponpē apota
- 25 Irēme tīwarē ehtē, Mēe ijomi weinje epanamaewa ēwehtohkonme. Kēpēewa akīhpe Mēe weinje nepanaman ijomi etahseta ahtao marē, nonopo Mēe iwēturotoponpē. Ekapon apomo Mēe weinje keetainkatahki, kaputaon ijomi etahseta kīmēinjamo ahtao? Owa, etainkaewa kehtahki.
- 26 Pena nono tēējuse ijomirija. Mērēme serē apo marē: katoponpē. “Tēinkenpa weējuhtae, nonorēkenta, kapu marē weējuhtae,” katoponpē iija.
- 27 Serē apo nkan marē: “Tēinkenpa,” katoponpē iija. Amerarē tīpēmetīsēnton eejuhtan waken iwehtome, tīrihpētōn irē. Irē apo nīritan, amerarē eejuhpīnton taanērēn iwehtome
- 28 Ma iwemoitīmato kīnapēipēkon eejuhtohpora nai. Irēme “Napohpa,” kīhkati Kanja. “Ēēmikantaikerēn Ēmē,” kīhkati marē iija injanopīhtaerē. Paponota Mēe, kīnnonopīkon marē Nēērē.
- 29 Mahtome nai Kīneponanmakon, ikutunkehkaneton itīkane Mēe.

Ipēru 13

- 1 Ma ēija ēse ēwehtohkon inontaewa ehtē, aakēmikomoron ipīnē ēwehtohkon aporopa.
- 2 Tīwēepī ēnepohpīnkon, ipakoroke ijahpētētōhpē pēerata ehtē. Namo aponton ijahpētēhpēke tīwērēnorotomoja, irēmao ensuton kīnapēhti inpunēsēwankērē ahtao namoro.

- 3 Apuruhpëtonpë ihtëinkapainjewa ehtë. Ęmëinjamoro marë namoro akërë apuruhpëme manati. Ijaremahpëtonpë, akuikahpëtonpë marë, ihtëinkapainjewa ehtë, Namoro ipuntaonkërë ëweikonke.
- 4 Ma wepïtintëto kure tïripotë amerarënoraja, weinjontëto marë. Waitahpo iwëtapëhtohkon wïripëmeta nai. Këpëewa nai ësotontëkehton, iwehtohkon Kan nonankatan erinïikatohkonme iija.
- 5 Ętapurupoewa ehtë karahkurise ëwehtohkonke. Ęhtaonkonpëkëken sasame ehtë. Serë apo nai Kanja katoponpë. “Ęnontaewane wehtae, aawïkaewane marë wehtae,” katoponpë iija.
- 6 Irëme serë apo kïhkatëne epona kiwehtohkonke. “Tamo nai jakoronme, Nariketa marë wehtae Eekehpe jiririhtao wïtotoja, kïhkatëne pïiketa.
- 7 Ma aakenahhtënenpëkontokonpë ëenutatë, ëëjane Kan ijomi ipononenpëton namoro. Iwëtihtatoponarën urakanuntoponpëkonpë marë ëenutatë. Irëme namoro Kan epona iwehtoponpërë akuhtë.
- 8 Nëërëmerëken nai Jesu Këraisu tïwërëkenta, kokoinjatorome, serëmaonme , taanë itïpïponarën.
- 9 Ętamërënpoewa ehtë ohkïnpëkeneja iwanmatohke. Serëhkasan nai kutuma kure, ëhpëntëtonke këwanëkon enemato kïijane. Irë nai ërepapë wëenematohta. Irë marë nai kure wïtoto inïripïn, wëenematohpëkën ahtao.
- 10 Tïwërëken nai kiwëewehtohkon apëi, Kïtamukon iwëewehto apëi irë. Këpëewa teese japajapaimëtao ipëetomaneton, irë apoto ëewehsewa teese.
- 11 Japajapaimëtaon iripïmïn patapona, iripï irepenme oto imunurëken arëhpëke Kan enturasarëneja. Ipununpëmarë tïjahkae iijane pakoro inkae.
- 12 Sehken marë tïrëe Jesu, maarënahkn tërëe iijane pata ota apuruto inkae, iripïmïnme tïijanoroton ritome iija tïmunuke.
- 13 Irëme iija kïtëtëne pata apuruto inkae, tënenpe Këraisu iwehtoponpë aporopa kiwehtohkonme.
- 14 Taanënoron kïpatakon waken iweike serëpo, mërëme taanënoron pata tïwëesen kïiwati.
- 15 Ma irëme Jesujanme kïnpïnukon ikesewa kekaramatëne Kanja, “Kure nai Kan,” kato, “Napohpa Pahko,” kato. Kïntakon inïrï irë. Kurano eperutato aporopa.
- 16 Kure ënïrikon wïtototonpë ihtëinkapainjewa ehtë. Tïwërënoroton einjawatohpë marë ëëjane. Irë apo ënekaramakon ënpïnukon ekaramato ëëjane kure nai Kanja.
- 17 Ma aarimikanekontokon imoitë, ikurunkon epona marë ehtë. ëwehtohkon inmëkuke iijane. Namoro ëeneti tïmenekaenme. Irëme ëwëhto ëtahseme

tīwehtohkonke irë aponri, kusukatohketa tiijane. Serë aponton kure ëëripoewane iweike.

18 Ainjapë Kanja ëturutë, tiwëinenepota kure ainja iwehto ainja iwarë iweike. Kure ainja iwehto enepose marë ainja iweike, amerarënorja.

19 Kutuuma marë ëpëkëne Kanja tëturujae samekenpa jepohpotome iija ëëjane.

20 Serë apo marë wīkae. “Tamo onken wehtomepa ainja Itamu Jesu waiweihpëpëpa manunnëhponë. Wīkapauimë apëren rasarën Nëërë. Mëe imunuke menene, taanënoron kainan imoito ripotome ëëja.

21 Amerarë ritonme namoro rīse wae ëëja ënehtëhtaerë tiritome iijane. Awëne marë orokome ehkë, namoro akërë ëinjanopihtaerëken tiritome iijane Jesu Këraisujanme. Nërëhkasan tiwëeresaramaen taanërën. Amen.” wīkae Kanja ëpëkëne.

22 Ma jakëmihtomo, serë jiwehtarënmato, kutuuma jijomi epona ëweikoe wae. Tintijerëken jipanpira wimenuhtë ëëjane.

23 Ma serë apo ipunëpise wae ëëjane, këkëmikön Timoti tapumakaepa nai. Irëmepa sameken wīja iwëepirihtao, ëkënerëpa ainja nihtae ëenenepa.

24 Ma amerarë akenahtëneton ewaraimase nai ainja ëëjane. Amerarë kure iweihpëton marë. Sehken nai Itariponton namoro marë ëewaraimaati.

25 Ma amerarë ëmëinjamo Kanja ëjahpëntëkoe wae. Amen.

Jemesi

Jemesi 1

- 1 Ma, wīirē Jemesi, Kan ipēeto. Kītamukon Jesu Kēraisu ipēeto marē. Serē jipanpira ēnenekon. Ēmēinjamoro 12man Isereu epamihpēton itipirēn. Iwēsapērēkahpē ēmēinjamo wītoto wararēnorohāo, irēme ēewaraimakoe wae jipanpirake.
- 2 Ma, jakēmihtomo ēewakīnme ehtē, ooninpēmeken ēkuhtohkon epohtuwē ēējane.
- 3 Serē ēwarēne, ēkujati Kan, epona ēwehtohkonpē, enepitaewa ēērīpohtohkonme.
- 4 Enepitaewa ēwehtohkon aapēnaniikapoti. Irē aponke aapēnakehtohkon ēepohtahki, ējunpanēkehtohkon marē. Irē apo ēēritahki ijahpēnnata ēwehtohkonme amerarēnoropē.
- 5 Ma, pēera ēweikonmahtao, irēmao ējunkon epekahtē Kanja. Amerarēnorōja tijun ekaramase nai Kan. Ipinēta nai. Aakamaewane marē nai. Epekahtuwē ēējane nekaramatan.
- 6 Tuweme ēwēhpunēhtohkonketa epekahtē, pīiketa marē. Inekanihpekato itununna nai. Pepei inarē sipasiparu iwehto aporopa nai nērē.
- 7 Tuweime wītoto iwēhpunēhto ahtao, nērē inapēsewa nehtan Kītamukon inekarama.
- 8 Tuweime wītoto ewanē inpunēpī ahtao, nērēnpē eejuhtohke nanotan, ajahpe itētuwēre ahtao marē.
- 9 Ma ēwē sasamerēken nei Kan munkē paponō aporēken iweike, inwaen imukume marē iweihpēke.
- 10 Sehken nai tīmēnparēkenton ēwēhto, sasame nei imēnparēnna iwehtuwēne. Mēnparēton nai akērera, ipēmu akērera iwehto aporopa.
- 11 Wei iwepatakatuwē, atuma nejan. Irēmao oi nijakapainjan. Ipēmu marē neturuan. Pēetome enetoponpē waken nejan. Ma, irērē aporopato nehtan mēnparēpē tīnīrikenton, samekenpa waken nehtan.
- 12 Ma, sasame nai wītoton, tikuhtohkonpē enepitaewa ahtao, inawīkaewa marē ahtao tikuhtohkonmao. Irēmao itipīponarēn erepasa wehto saihsan apon, apēhtan. Irē apo Kītamukomose iweihpēton napēhtan. Kītamukomoja katoponpētaerē.
- 13 Ma “Kan jīripīmapon irīpīke,” kaewa ehtē ēkuhtohkonmao. Iripīrija, kuhtē Kan iwehto waken nai iweinje. Irējanme wītoto inkuhpōewa nai irīpīke.
- 14 Wītoto wararē ēikarē neripīman wīripēme tīwehtohke.

15 Irënpëpëe wīripëme iwehto eperutatuwë, irënpë nenujan iripīmaponekonme. Ma iripīmaponekon anihtatuwë, irëmao waweinëme nehtan.

16 Ma, jakëmihtomo, jinpīnutomo, ëentahkaewa ehtë.

17 Amerarë nai tēpēsenton, kuranoton irë, Amerarë marë nai tēkaramae insaikaewa ripoton. Irë nai kae iwëepīhpë, iwei ipapapëenonpë. Tīwërënme ehpīn Mëe, eramapīn marë Mëe, ewarunme tiwehtome.

18 Nëerëpa tīnjanopihtaerë kënuhtanihtëne, aerën tijomike, Wapo ipitëtomaο kīritoponpëkon aporopa kīwehtohkonme.

19 Ma, jakëmihtomo jinpīnutomo, serë apo nai kure, etanemerën kehtëne. Sekekeme ëturëewa kehtëne. Sekekeme marë ikarauwaewa kehtëne.

20 Kan inehtë inīripoewa nai wītoto tīkarauwatohke.

21 Irëjanme amerarë tīkuije ëwehtoponpëkon ematë, amerarë iripīme ënīrihpëkon marë ematë. Tëwanëpore ëwehtohkonhkasan apëhtë, aawëne ijomike anmëhpë irë. Irëkehkasan ëwehtohkon nëewakinmatan.

22 Ma Kan ijomi etanemerëkenta ehtë, ëentahkaewa ëwehtohkonme. Ijomi imoinemerënhkasan ehtë.

23 Akīhpe Kan ijomi etanerëken, inmoinjewa ahtao. Nërë apon tiwehto enen wëenetae tīwëeneto apo.

24 Wapo nëenen, irëmao nitēnpa. Irënpëpëe wëenetae tīwëenetoponpëpë ëenutanīsewa nai.

25 Këpëewa nai wītoto ëipoinjeta imoito enenenpërën, eponarën marë iweihpë. Nërë apon apurutomīnme nai. Tīnetahpëpë ihteinkapainjewa marë nai. Imoineme marë nehtan. Amerarë nërë apon inīri, kurerën Kan nīritan.

26 Ma, akīhpe nai ëhtaone, “Kan mukume wae,” kanëre. Mërëme tījomi inaruhkaewa ahtao, tīwëentahkaenme nai nërë. “Kan mukume wae,” kanëre.

27 Akīhpe nai aerënorο Kan mukunme tiweise inawīkaewa marë, Kīpapakon Kan iwaarë. Nërë apon mukuhpëton enetan, iweinjakahpëton marë, namoro iwëtakuikato epona nehtan. Serëmaonton inīri inkuhsewa marë nehtan, tīkuije tiweiseta tiweike. Nërë apon nai aerë, Kan mukunme.

Jemesi 2

1 Ma, jakëmihtomo, ëisaporo wītoton tīritë ëipoinjeta. Tīwëeresaramaen Kītamukon Jesu Këraisu aporo ehtë.

2-3 Wītoto iwëepīrihtaο ëwëmontohkonpona kuranoke tīpookenton, koutuke tīrinkakenton marë, irëmao ësapëkëmake iwëepīrihtaο marë ëëjane, ipopopīnton namoro. namoro enetuwë ëëjane kuranoke tīpokenton, namoro

kuranoporo mitahpakapoti. Këpëewa nai ëhsapëkëmakehton “mërëporo pitë eparahtë” mikati iija, irënpëpëeto ëhpukon apëi epinë mitahpakapoti.

4 Irë apo ëmëinjamo ahtao ëenepoewamo mehtahki? Ëwëhpunëhtohkon ripikemo inpiimapoewane mehtahki? Aaha irë aporo.

5 Ma këtätë jakëmihtomo, jinpïnutomo. Nono wararënpona Kan inamohtëhpëmeta mekaniijati ëhsapëkëmakehton namoro timënpärëke iwehtohkonme, Kan iwemoitïmatohtao, tïinjanopïhtomoja, tïija katoponpëtaerë? Aaha irë aporo.

6 Këpëewa ëmëinjamo. Ësapëkëmakehton mipïimapoti. Eeke mekaniijati timënpärëkenton ëjaremaewane, ëekapokehkaewa marë mekaniijati pata entuja?

7 Irë apo ahtao, kurano eka aamohtënenpëkon inekapokehkaewatomo nehtan? Owarënten. Nërë ekahtaerë ëmëinjamoro.

8 Itamu ijomi inmoihtaerëreken ëmëinjamo ahtao, ijomi imenuhtëhpëtaerë , irëmaorë ëmoitïkoe ehtë, ëikarë ëse ëwehtohkon aporopa. Irë apo ëmëinjamo ahtao, irëtaerë mehtahki.

9 Këpëewa ëipoinje aenenton wïtototon ririhtao ëëjane, irëmao meripïmahtahki. Imoito ijomi marë ënsaikakon akamatan.

10 Akïhpe iijeta imoito apëjan, mërëme imoitïhpë pisi isaikatuwë iija, irëmao insaikahpëme nehtan.

11 Ma, “Ësotontëewa ehtë,” kane, “Warëewa ehtë,” kane marë nai. Mërëme ëwësotontëtuwëne, akamato imoito isaikaneme mejati. Wïtoto wainirëewankërë ëmëinjamo ahtao.

12 Ma serë apo ëwëturutohkon tiritë, ënirikon marë kure tiritë. Apurutomïnme imoito rito wïtotoja aporopa.

13 Wïtoto tïpine inirëewa ëweikonmahtao, irëmao ipïnunenna mehtahki ëwehtohkon onankatoma. Këpëewa nai wïtoto pïnë ëweikon mahtao. Irëmao tïpine ëëritahki irë ipokehkatohpora marë ëëripotahki pïinë ëwehtoponpëkon.

14 Ma, jakëmihtomo aano nai kure ritë? “Kan epona wae,” katorëken iija, inïri rito kure waken ahtao? “Kan epona wae,” katorëkenmo nipïnmatan? Owa.

15 Ma, Kan munkëton, Kan eemihton marë iponna ahtao, erepanna ahtao marë.

16 Irëmao serë apo kanemerëken ëmëinjamo ahtao iijane, “Kure tëtë, kure ëewehtë, kure epoontëtë,” kanemerëken ëmëinjamo ahtao, mërëme injahpëntëewa marë ëmëinjamo ahtao, Irë apomo kure mirihtahki? Owarëken.

17 Sehken nai Kan epona wehtorëken ipaato nai irë, Inïri ëtirëewa ahtao, irëtëkërë waweinë ëikarë wehtohke nëtapëhtan.

- 18 Ma serë apo katan wītoto, “Kan eponan emë, wihkasan kure tīnīriken.” Ma Kan epona ewehto enetohpora nai wīja, kureren enīri waken ahtao. Kēpēewa wī, Kan epona jīwehto wenepotae ēēja, kure jīnīrike, katan.
- 19 Tēinanme Kan iwehto epona manati. Kure irerē, mērēme tēinanme Kan iwehto wīripēton iwarē nai. Irējanme wīripēton kīrikīrīme nejan.
- 20 Ma, kahpēmeren emēinjamo serē apo marē kure inpunēsewa manati Kan epona wehto waiweihpēme nai kure inīri esewa ahtao.
- 21 Eeke nairē kīpapakon Aparahkan Kan epona tīwehto inīrike tīpatorota teese tīnmuku Aisaki aaramatuwē iija tēkaramaen apēi ijuwēna?
- 22 Irē apo ēwarēne nai, mēe inīri, Kan epona iwehto tīwētoimae inīrike. Irē apo Kan epona iwehto tēpēnae.
- 23 Ma, Kan jomi inponopīhpētaerē teese mēe serē apo; “Kan inekanihpēhta teese Aparahkan. Irējanme tīpatoropa Kanja tīrēe mēe,” katohtaerē teese. Irēme “Kan eponanoron mēe,” tīrkaeto ipē.
- 24 Serē apo ipunēpise wae ēējane, tīnīri ranojanme tīpatoro wītoto nētīrīpon, Kan epona tīwehtojanmerēkenta
- 25 Enetē Rihkapa, ēsotontēketīnpē mēe. Tīpatoropa teese mēe, kure tīnīrihpēke, pata anuneton kure tīrēe iija, irēme tīwērēntae tēnnosepa iija.
- 26 Wateesenme iweike pun, amorena ahtao. Sehken nai Kan epona wehto ipato nai kure, inīrīnna ahtao, waripotonme nai.

Jemesi 3

- 1 Ma, jakēmīhtomo, wītoto iwanmaneme ewehtohkonpē tīwarē ehtē. Paponō iwaē wītoto iwanmane ikuhtuntētān Kan.
- 2 Amerarē kīmēinjamo oonīnpēkenpē awīkaneme iweike, mērēme tījomike inawīkaewa ahtao wītoto, nērē apon marē napēnakehtān. Nētē apon tīpun entumeren nehtān.
- 3 Ma etatē, aasi intahtao into kītīrijati kīmoitohkonme iija. Irēke aasi kītārēpoti, kītāpērēmīhkati marē.
- 4 Ma enetē, sipi iwehto monome nai. Kaarime pepeī narēn, mērēme ajahpe tītēse ahtao sipi entu, irēmao pījanke iwajakatohke niwajakān.
- 5 Irē aporo marē nai kīnōrekon, pījare kīpunkontao, mērēme iwaeken nepatakan kījomikon kīnōrekonpēe. Enetē, pījanonpē mahto nepainjan, mono tīpitē ijahkatome. Sehken kīnōrekon pīja, mērēme monome nepatakan tapnmanton ihkērēnmatome.

- 6 Mahto aporopa nai kinorekon kihkärenmanekonme kēwēne. Iripī injanihponeme, mahto epanto aporopa. Pīike kīrinekonme marē. Mahtoimēpēenonpē kinorekon imahtonme nai.
- 7 Ma amerarēnoro ototon, tēpērikenton, kororome titēenton, tunahkaonton marē, namoro tētukēnme ahtao onken nehtan. Onkenerēn tīrēe wītotoja tēkikonme ahtao.
- 8 Kēpēewa nai wītoto inore, onken tīritohpora, apērēmīhkatohpōra nai, sehken nai ēire iwehto, apērēmīhkatohpōra, erekura nai iwehto, tannēseken marē nai, wītoto ekeimatohke.
- 9 Ma, Kīpapakon Kan kure kītirijati kinorekonke, irēke marē wītoton kekeimati Kan iwekuhtuntēhpēton.
- 10 Kīntakkonpēe nepatakan kure riton, ēkeimatē wehto marē. Ēkēnērē nepatakan. Ma, jakēmihtomo irē apota ehtē.
- 11 Ma, tēinan tuna iwētanmēpēe ēkēnērē nepatakan? Kurano tuna, kutune tuna nna? Owa.
- 12 Ma jakēmihtomo, suko epī neperutan orepime? Owa. Ma, siminatē neperutan sukome? Owa. Sehken nai kurano tuna, tēesewa nai, sautu ekupēe.
- 13 Ma, akīhpe nai junme ēhtaone, iwarēto marē? Nērē junme tīwehto enepotan kure tīwētārētohke, ēiwaehkaewa kure tīnīrike marē.
- 14 Kēpēewa kutune apo ēwēimoih-katohkon ririhtao ēējane ēewanēkontao, ēikarē ēnehtēkon marē. Irēmaomo ēiwaehkaewa ehtē, tēnakēeta marē ehtē aerēnpē.
- 15 Kapupēe tēesewa nai namo aponton ijun, serēpon-tonpēenonpē irē, wītoto injanopīpēenonpē, wīripēpēenonpē marē.
- 16 Anpohpe nai tīwēimoihkaenton, anpohpe nai ēikarē tīnehtē risanton, irēpo marēto nehtan kutunkeh-katonton. Amerarē inīri ripīhton marē nehtan irēpo.
- 17 Kēpēewa nai kaputaon ijun, tīwēhpunēhpore rītē. Onken ritē, pīinē ritē, ēija ēse ripotē, ēhpētēpotē, kuranoke ēperun tēpotē, ēkēnē wēhpunēhto rīpōewa, kurano ahkenta marē rīpōewa.
- 18 Kure tīnīrikonke ēsepa wītoto riponeton. Namoro napēhtanpa tīnīrihpētaerēpa, tīpītētao anmēhpē tīpēhto aporopa.

Jemesi 4

- 1 Ma, atī nai ēwēiratoematohkonme ēhtaone, ēseta ēriponekon marē? Ma, serē apo nai; Ēija ēinjanopīkon-tokon ripī aawēne nēiratoeman.

- 2 Ēinjanopikon pitē meneti. Irēme waken ēweinjene iweike, memoihkati irēmao wamīrijatire apēhtome. mērēme ēnjanopikon apēhtohpora ēējane, irē apo ahtao mētē-mētēujati, irēnpēpēe mēiratoemati. Waken nai ēhtaone, Kanja inpekasewa ēweihpēkonke.
- 3 Tahken mepekahtire. mērēme inapēsewa manati, ipatorēken epekatihpēke ēējane. Ējawanikonkerēken marē ētaseme ēweikonke.
- 4 Ma, ēsotontēke apon ēmēinjamo. Kan inontahpēke ēējane serēmaonton injanopi epona ēwehtohkonke. Serē inpunēsewa manati? Serēmaantomose ēweikonmahtao, irēmaorē Kanseta manati. kijanohtohkon mekanijati iija? Owa.
- 5 Ipaatonme mekanijati serē imenuhtēhpē? "Iripimīn Amore inekaramahpē kēwēne iwepakorontēhpē, kutuma kihtarēnmapoti" katoponpē.
- 6 Mērēme monome ēhpēntētē tīwehto tēkaramae iija. Irējanme serē apo nkan imenuhtēhpē,. "Ētasemake Kan inenepe nai. Kēpēewa nai ētasemaewa iweihpē, nērē Kan nijahpēntētan." katoponpē.
- 7 Irēme ēekaramatē Kanja, wīripē tamu marē akamatē, irēmao ēpēene netainkatan.
- 8 Kanja tētē, irēmao ēējane nejan. Ma, eripimakehtomo, ēinja isukato aporopa ēripihpēkon isukapotē. Tīpatoropa ēewanē tīritē. 2me ēwēhpunēhtohkon tīpatoro marēpa tīripotē.
- 9 Ēripihpēkonjanme ēmume ehtē, ēsenatēkērēn, ētamotē marē. Ēeranatohton ipanamatē ēwēsenatohtonme. Ēewakihton marē ipanamatē, ēmume ēwehtohkonme.
- 10 Ma, ēwētasematohton inontatē Kitamukonjanme, irēmao ēeresaramapotahki.
- 11 Ma, jakēmihtomo, wīripēme ēturēewa ehtē ēipē. Akihpe wīripēme tīwēturēemī, akihpe tēkēmi pokehkane marē, nērē Kan imoito ekapokehkan, nenējan marē. Ma Kan imoito enēpīrihtao ēējane, inmoipinme manati, eka pokehkanemehkasan marē manati.
- 12 Tēinkenerēken nai imoito enturēn. Tēinkenerēken nai wītoto iwehto onankane. Nērē wītoto ipinmaneme nai, eriniikaneme marē. Irēme akī ēmēinjamo, ēmoitihkon iwehto onan-kaneme? Owa, Kanrēken nai wītoto iwehto onankaneme.
- 13 Ma, etatē ēmēinjamo. Serē apo mīkatire, "Ma, meinjarē kitēti, tīwērēmao kokoro, ēepekase patapona kitēti. Irēpo kīrantatahki, orokome marē kehtahki kīrepehkon apēhtome kīijane," mīkatire.
- 14 Mērēme kokoro aeneme ēwehtohkon ēwamekanmati. Ērentē aporēken ēweikonke. Akērera maarē ēmēinjamo, sameken mēiwamekanmati.

15 Serë apo katohkasan kure, “Waesewa kiweikonmahtao, Kitamukomoja marë kure ahtao, irëmao kitëti,” katohkasan nai kure.

16 Këpëewa manati meinjarë, Kan miwaponmatiken ëjomikonke. Irë apo ëjomikon ahtao wiripëme nai.

17 Irëme akihpe nai kure iniri iwarëre ahtao, irëmao iwarëtotaerëta iwehtokon, nërë apon neripïman.

Jemesi 5

1 Ma, ëmëinjamo serë etatë, timënpärëke manati meinjarë. Mërëme ësenatë, ëkëhtuntë marë, ëjakëreukon ëepohtahki.

2 Ëmënpärëkon nikëtan. Ëpookon marë pereru nahkëjan.

3 Ëkarahkurikon, koutu, sohpu marë, nikuitan. Irë epona ëweikonmahtao mëentahkati, akëremïn irë. Ëpunkon itikapon marë irë, mahtoja wewe ijahkato aporopa. Irë apo ëërijati, mënpärë imomihpëke ëëjane wenaen weitomohtao.

4 Enetë ëpëetohkontokon, arisi apon ahkëneton, irepe imoitihpë mipïnmati. Irëtëkërë irë nikëhtuntan, nësenatan marë Kitamukon Kaariwaen enpata rasaporo. Irë apo ëpëetohkontokon irepe imoitihpë nehtan.

5 Ooninpëkenke tijahpëken ëmëinjamo serë nonopo. Sasame ëwëtiripotokon ripi inakamaewa manati. Kauton tënëenme epïinanipihpë warïto aporopa, tëpiije mëtiripoti, ëerihthokonponarën.

6 “Wiripëme manae,” mikati kuranotomoja. Namoronpë wamirijati. Aakamaewane marëto nai watirikonmahtao ëëjane.

7 Ma, jakëmihtomo irëjanme enepitaewa ehtë, Kitamukon iwëehtohponarënpa. Etatë tipitë enru, enepitaewa nai, tïnanmëhpë eperurën inmëjan. Enepitaewa marë nai tipitë entu, ëkënëre konopo iwëehto inmëjan, wapo iwepukahpë, wenaewepukahpë nna.

8 Irë aporopa enepitaewa ehtë ëmëinjamo. Tintinke marë ëewanëkon tiritë. Kitamukon iwëehtohpa maatahken iweike.

9 Jakëmihtomo ëija ënirikon inirimaewa ehtë, ëekapokehkapoewa ëwehtokonme. Meinjarë nai ëwehtokon onankane pïre, maatahken ootapë, sarë tiwëehtome.

10 Jakëmihtomo, Kan ijotm etaponenpëton aamekanmatoponpëpë ëenutatë, enepitaewa iwehtoponpëkonpë marë. Ënakukukonme namoro tiritë. Jikohpajanmerëken tiponose ijane.

11 Ma, etatë, tïnirikonpë akunpainjewa iweihpëton, kurepa Kan nïrijan. Jopi iwehtoponpë metatëne. Enepitaewa teesemïnpë mëe. Wenaepa kure Jikohpaja tiritoponpë marë metatëne. Monome nai Kan pïinë iwehto, kijene iwehto marë.

- 12 Ma, jakëmihtomo, serë jinmenuhtëhpë irasa. Isaikapinke kapupë ëturëewa ehtë, isaikapinke nonopë ëturëewa ehtë, Aerën jomikerëken ëturutë. Wïtoto iwëhkurunmatomerëken nai irë apo. Ma "Aha" kase ëmëinjamo ahtao, "Aha" katë. "Owa," kase ëmëinjamo ahtao, "Owa," katë marë. Irë aporo ehtë, ëekapokehkaewane iwehtohkonme.
- 13 Ma akïhpe aamekanmahpëme ëhtaone? Ëwë nërë Kanja nëturu. Akïhpe nai ëtaseme ëhtaone? Ëwë nërë "Kure nai Kan," kato wanpantohke niwanpan.
- 14 Akïhpe nai ëhtaone ësenëtome, nërë arimikaneton amohtëtan. Namoro nëturutan ipë. Nikainëtan marëto ikatïke, Kïtamukon ekahtaerë.
- 15 Irëmao iwëturuhpëkonpëerë, kurepa nïripotan ësenëtonpëton, Kan epona iweikonke. Namoro Kïtamukon nanunnëhpotanpa. Iweripïmahpëme mëe ahtao, irë marë wakenpa nïritan Kan.
- 16 Irëme ënawïkahpëkon onankatë ëija. Ëipë marë ëturutë Kanja, kurepa ëwehtohkonme. Tikaari enepotan Kan, tïpatoropa iweihpëton iwëturuhpëke.
- 17 Ma, kijaporone teese, Iraika wïtotome. Mërëme kaarime tïwëturëe mëe Kanja, nonopona konopo téesewa iwehtome, irëmao konopo téesewa teese 3 irantato, 6 nunnë iwehtohponarën.
- 18 Ma, irënpëpëe tïwëturëepa iija. Irëmaopa kaarime konopo teepukae. Irëmaopa ërepa tahtae.
- 19 Ma, jakëmihtomo akïhpe nai ëhtaone, aerën ijomi inontanenpë, ëwëpa tïwërën nenehtan tïpoinje Kan ijomi iponopïhphëke iija.
- 20 Serë ipunëhtë, Akïjahpepa iripïman ipanamaporihtao iiripïhpëpëepa, ëwëpa nërë waiwehtohpëe nipïnmapotan. ëwëpa ijanta iripïhpë entapuhpotan marë

1 Pitu

1 Pitu 1

1 Ma wirë Pitu, Jesu Këraisu inennokihpë. Jujaname emëinjamoro enonokonponata iwësapërëkahpë, Pontija inonopona, Kareisi inonopona marë, Kapërosija inonopona, Eisë inonopona marë, Pintija inonopona. Irë apo emëinjamoro. Serë jipanpira wimenuhtëe enenekonme.

2 Kïpapakon Kan inekantëhpë emëinjamo, penarë tïnpunëpïhpëtaerë. Tijanorome inïrihpë emëinjamo Amore inïrihtaerë. Jesu Këraisu imoihpëke ëëjane, aakupihpëhkonke marë imunuke. Ëjahpëntëtohkön Kanja, injanihposenkërë wae. Onken ëripotohkönme marë iija.

3 Ma, Kïtamukön Jesu Këraisu Ipapa Kan, kurerën tïrise wae kijane. Kïpinëne iwehto monome iweike, ainja inekanihpekatonpë ainja enpakanepa. Aenen apo ainja ripone, Kïtamukön Jesu Këraisu enpakahpëkepa ija waiweihpëpëepa.

4 Tïnekaramahton marë apëhpotome iija kïijane. Ipëmetïhpïnme nai inekarama, ihkërëmapïnme marë, Wamekamapïnme marë. Irë pitë nai aramahpëme kaputao kijanorokonme.

5 Mëe epona ëwehtohkonke manati tïkurunke ikaarike, Kan aanunnëhkehtohkon-ponarën. Anunnëhtohkon Kan nenepotan wenaen weitomohtao amerarënorotomoja.

6 Ma, irë etahpëke ëjane monome ëewakïnmapoti. Mërëme meinjarë oninpëmeken ëkuhtohkon akuikapoti pitë akërera.

7 Mahtoja, koutu awënonpë ahpuru imenekato aporopa ëkuhpoti. Kan epona ëwehtohkon, koutu iwae tïpine nai. Taanënoronme iweike, koutu apota. Irëme ëkuhpoti Kan, tëpona ëwehtohkon aerë ipunëhtome ëjane, inawïkaewa ëwehtohkonme marë. Jesu Këraisu iwëeresaramatome ëëjanepa iwëenepotomao. "Iwaenme nai Kan, kurerën nai Kan," katome marë ëëjane ipë.

8 Mëe inenewa pitë manati, mërëme ijerën manati. Mëe inenewankërë manati mërëme manati epona. Irëme tannëseken manati ëwëewakïnmatohkonke, mërëme iponohtohpora nai ëëjane.

9 Irë apo aanunnëhtohkon mapëjati, Kan epona ëwehtohkon apënahehtohpëerë.

10-11 Ma, pena, Kan jomi ipononenpëtomoja tïponose Kanja ijahpëntëto wïtototon aanunnëhtohpë. Serë apo tïponose Këraisu Amore inawënmahtomoja, "Kan inkainëhpë akuikatan, irënpëpëe marë nëeresaramatan," katoponpë. Irëme, "Akïpë Amorerija tïponose? Ekamao inponopïhpë nehtan?" tïikaeto tëwëne. Irëpë kutuuma ipunëpïsereto teese.

- 12 Serëreken iwarëne, ijankon-merékenta inponopihpëkon teese, emëinjamorohkasan iwenaenkon. Irëre aporo marëpa tëkaporen eka ipononetomoja tiptonose eëjane. Kapupëen inennokihpë Iripimîn Amore ikaarike, tiptonose iijane. Ensuton marë ipunëpisere nai kanunnëhtohkonpë.
- 13 Irëme ewëhpunëhtohkon ihtarënmatë aruhkanenna ewehtohkonme, ëkarutakonpë ewehtarënmatohkon aporopa. Tiwarë marë ehtë. Kanja ijahpëntëto ëninmëkukonme tiritë. Irëre ewarëne nehtan, Jesu Këraisu iwëeneporihtaopa.
- 14 Kan imunkëmerën ehtë imoineme. Eïnjnopikôn ripi inakusewapa ehtë, pëera ewehtopon-pëkon aporopa.
- 15 Aamohtënenpëkon aporohkasan ehtë, iripimînme nai Mëe, irëme iripimînme marë ehtë, amerarë ewëtarëtohkonke.
- 16 Serë apo nai imenuhtëhpë, "Iripimînme ehtë, iripimînme jiweike," katoponpë iija.
- 17 Ma, "Pahko," karihtao ëjane, wïtototon inïri onankaneja, irëme tiwarë ehtëkëren, nonoponpëkënkërë eweikonmahtao. Wïtototon inïri wararë ëipoinjeta nikuhtuntëtan Mëe.
- 18 Serë ewarëne, ipaaton ëtamukontokon iwëenematoponpëpëerëta ëpinmatëne Kan. Akërëmïnketa marë ëepeatëne, sohpujeta, koutuketa marë.
- 19 Këraisu imunukehkasan ëepeatëne, tïnpïnu imunuke. Wikapauimë iwanra ehkërenmapïniinkërë imunu aporopa nai irë.
- 20 Irë apo Kanja tëhtëe penarë tïnpunëpihtaerë, nono inïrëewankërë ahtao. Mërëme wenaeno weitomohtao kinëenepo Mëe serëmao eëjankonme.
- 21 Mëejanme Kan epona manati, waiweihpëepa anunnënenpë epona manati, eresaramaponenpë marë. Irë apo nai, epona ewehtohkon Kanpë iwehtome, ëninmëkukon marë Kanpë iwehtome.
- 22 Ma, aerën jomi imoihpëke eëjane, mesukapotëne. Irëjanme aerë Kan munkëtomose ehtë. Kure ëija ëse ehtë amerarë ewehtohkonke.
- 23 Eënuhtënepa emëinjamo wïtoto epanto enuhtohketa. Kan jomikehkasan ëenutënepa, waehpïn epantohke, aeneme ewehtohkonme. Ikesewa nai ijomi.
- 24 Serë apo imenuhtëhpë, "Oi aporopa nai wïtototon. Iwëeresaramato, ipëmu iwëeresaramato aporopa nai. Oi nijakapainjan. Ipëmu marë neturukan.
- 25 Këpëewa nai Jikohpa ijorni, taanërën nehtan," katoponpë. Serë tëkaporen eka namoroja tiptonose eëjane.

1 Pitu 2

- 1 Ma irëme amerarë serë aponton inontatë, ëtame wehto, amërënpoto, kurano ahken wehto, moihtapoton, oninpëmeken inupimapoto, nnarë inontatë.
- 2 Mure enuruinan, sususe iwehto aporopa, Kan jomise ehtë. Amoreman susu apo nai Kan jomi. Irëme irëke aanihtatohkonme nai aanunnëhtohkonponarën.
- 3 Kitamukomoja ijahpëntëto ëwarëne iweihpëke, ëtarimikapotë.
- 4 Ma, aenen tëpu apon Mëe, irëme Mëe epona ehtë. Irë tëpu wïtototon inemahpëre. këpëewa Kan, irë tëkantëe iija inpïnume iweike.
- 5 Ëmëinjamo marë Amore pakoronme ërïjati, aenen tëputon aporopa. Kan entumerën manati iripïna iweihpëme. Amore inehtëhpëtaerë ënekaramakon ekaramatome, penatoton Kan entutomoja tïnekarama ekaramatoponpë aporopa, Jesu Këraisu epona ëweikonke. Irë apo nai kure Kanja.
- 6 Serë apo nai imenuhtëhpë. “Etatë, Sajan pïipo tëpu wïri, Jinpïnu irasarën amerarëno tëputon itununme nai irë. Akïhpe Mëe epona ahtao, nërë apon pïike inïripoewarën nehtan taanërën,” katoponpë.
- 7 Ma, irëme mëe epona ëweikonmahtao kure ëritahki. Këpëewa nai mëe eponantahton. Serë apo nai imenuhtëhpë: “Tëpu tëmæe pakoro rïnetomoja inenepekene iweike. Sekenkërë Nërëhkanan irasrën tëpume nejan,” katoponpë.
- 8 Serë apo nai imenuhtëhpë. “Onotanihpotonme nehtan tëpu, irotëkanekonme marë,” katoponpë. Namoro kïnanota ijomi inmoijewa iweikonke, Kan inehtëhpëtaerë ipëkëne iwetohkonme marë.
- 9 Ma, këpëewa ëmëinjamo, wïtototomohtaononpë. Kan inekantëhpëme, Kan entu irasarënme marë. Iripïmïnmerën ëmëinjamo ëimoitïnme, Kan ijanoromerën. Irë apon ëmëinjamo, kure Kan iwehto iponohtome ëëjane. Ewarunpëe aamohtënekon Mëe, kurano tawainponarën.
- 10 Wapo wïtotomere mehtëne, këpëewa manati meinjarë Kan ijanorome. Wapo ijahpëntënenna mehtëne, meinjarë tïjahpëntëneke manati.
- 11 Ma jinpïnutomo, serë apo kase wæe ëëjane. Ëpatakonponorota ëmëinjamo nonopo, ipïnumïn apo marë. Irëjanme ëtakamatë ëpunkon injanopï ripïpë. Ëwehtohkon ratoemaneme nai irë.
- 12 Ekapokehkapïnme ëwëtarëtohkon tïritë, Kan inpunëhpïnton inenenme. Irëmao iripïman apo ëekapokehkanmahtao, pëerarë nehtan. Ënïrihpëïkon kurerëken ahtao, irëme, “Kure nai Kan,” katanto iwëehtomaopa.
- 13 Ma, nono entuton ijomi wararë imoitë, amerarë ikuruneme nai ipëetohton inïrihpë marë, Kitamukonjanme.
- 14 Kuhpënëton inennokïhpë marë imoitë. Namoro nennojati iripïmanton erinïikatome. Kuranoton eresaramatome marë.

- 15 Serë apo nai Kan inehtë epëkene. Kure enirikonke pëerakato wītoto sepume mīripotahki kahpërēnton marë.
- 16 Apurupīnme emēinjamo, mērēme apurupīnme ewehtohkonke iripī inpēetomaewa ehtë, Kan ipēetomehkasān ētiritë.
- 17 Amerarēnoro ipinē ehtë, enenepekeneta marë tiritë. Kan munkētomose ehtë. Kan mo marë ehtë. Tmonosenme marë nono entu tiritë.
- 18 Ma, emēinjamo tētukentomo, ēentukon imoitë, tīnonosenme marë tiritë. Kure tīpinemirēkenta imoitë, tēiranosentōn marë imoitë.
- 19 Serë apo nai kure, epoinje ērituwēne ēentukomoja enirikon kure ahtao, mērēme ewehtohkon onkenerēken nehtān, Kan epona eweikonke. Irēme nai irë apo kure Kanja.
- 20 Ekapon apo kure ewehtohkon menepoti epījohtohkonke wīripēme eweikonmahtao? Owa. Serēhkasān kure Kanja, kutunmameta ewehtohkon ipaato epoinje ērituwēne.
- 21 Irērējanme Kan aamohtētēne tīja. Kēraisu takuikapoe epēerēne. Irēme Mēe akuhtë, enakukukonme nai nērē.
- 22 Ma, Mēe erīpīmaewa teese, ēntahkapīnme marë ijomi.
- 23 Mēe ekapokehkarīhtao ijane inekapokehkaewane marēpa teese. Mēe akuikaporihtao ijane ēepānīsewarēn teese. Amerarēnoro epoinjeta wītoton iwehto onankanejarēken tīwēekaramae.
- 24 Nērējarēken kīripīhpēkontokon tēpēse tīpuntao wewe patētēmanpo, pēera kīwehtohkonme iripīja, waiweihpē apo. Aenenme kīwehtohkonme tīpatonoro inīririya. Mēe ipijokīhpē imuntahpēke kurepa ēritēne.
- 25 Itatīhpēmerēn mehtēne, wīkapauimē aporopa. Kēpēewa manati meinjarē aapērenkomojapa mēnehti, ewehtohkon enenejapa.

1 Pitu 3

- 1 Ma, sehken emēinjamo tīinjokentomo, ēinjokon imoitë. Tīwērēmao ēinjokon Kan jomi eponata ahtao, Kan ennonopīnme iwehto enetan, injaremapīnme ewehtohkon marë.
- 2 Irë apo kure ewētārētohkon eneporihtao ēējane, irēmaoto Kan epona nehtān inwanmaewankērē ahtao emēinjamo.
- 3 Ejuwēne kure ewētīritohkomorēkenta tiritë, ewēekurimatohkon, ajīkon marë, kurano epookon marë.
- 4 Awēnehkasān kure ewētīritohkon tiritë, Kan inekaramahpēke, pīnē wehto onkato amore marë, irë apontōn kure Kanja.

- 5 Irë apo Kan ijanoro eemirënton marë iwëtaraamatoponpëkon pena, timjokon timoiije iijane. Kan inmëneton namoro.
- 6 Irë apo Seraja tiinjo timoiije Aparahkan, "Jentu ëmë," tiikaee iija. Ëmëinjamo marë mëe eernime mehtahki, kure ënirikon ahtao, ëenarinmatohkonpë ëhtihkaewa ëmëinjamo ahtao marë.
- 7 Ma, sehken ëmëinjamo tipijentomo, ëpïhkon ekataorë ehtë, eponanmatë marë wërime iweikonke apëtumïnme. Kanja ijahpëntëtoponpë erepasa iwehto, enturatoeme ëweikonke ëpïhkon marë. Irëme irë apo ëpïhkon eresaramapotë. Ëwëturutohkon Kanja inaruhkaewa iwehtome.
- 8 Ma, serë apo kase wae ëëjane irëhpïken. Ëwëhpunëhtohkon ëenekarë tïrirë, ëija marë ëtakoronmatë. Ëija ëse ehtë ëtakërnïnmerën ëweikonke. Ëëmuhpantë ëija, ëtasemaewa ehtë marë.
- 9 Iripïmepa ëëpanïsewa ehtë ëhkërenmanenpëkonpë. Ëpëkënohtuwëne, inpëkënosewapa ehtë. "Namo kure tititë," katëkëhkasana Kanja. Irërejanme aamohtëtëne Kan, kurano inekarama apëhpotomepa ëëjane iija.
- 10 Serë apo nai imenuhtëhpë. "Akïhpe nai sasame tiweise, akëresa aeneme tiweise marë nonopo, nërë apon ijomipora tiwehtohpë nëtakaman. Ëntahkatë tiwehtohpë marë nëtakaman.
- 11 Iripï weinjehkasana nepanaman kurano ritome iija. Ëija onken ëwehtohkon akuhtëkëren, kutuuma irë epona ehtë.
- 12 Tipatonoroton eneneme nai Jikohpa. Iwëturutohkon etase marë nai këpëewa iripïpëkënton. Iweinjene nepanaman Jikohpa," katoponpë.
- 13 Ma, akïmo ëhkërenmatahki, kure ënirikon ahtao? Owa.
- 14 Mërëme tëerë ahtao, kure Kan ërihtahki aamekanmakonmahtao kure ëmrkonjanme. Irëmao nariketa ehtë, ijomikon etarihtao ëëjane. Ëënarimapotoh-konpë marë ëhtihkaewa ehtë.
- 15 Këraisu ëtamukonme tiri'të ëwëhpuinëhtohkonke. Tehtarënmaenme marë ehtë, wïtototon euhtome ëëjane Kan jomitaerë. Akijahpe, "Atitome manati Jesu epona ëninmëkukonme?" kanetomoja Aipïmeta ëïponohtë iija, Kan ino ëweikonke.
- 16 Aawëne ëpiïmaponekon kure onken titipotë. Këraisujanme kure ëwëtarëtohkon eneporihtao ëëjane, irëmao wïripëme ëpokehkanenpëkon, pïike mirïpotahki.
- 17 Kan inehtëhpëtaerë, aamekanmakonmahtao kure ënirikonjanme irë apo kure Kanja. Këpëewa nai wïripëme ëweikonmahtao, ënirikonjanme aamekanmatohkon kureta Kanja.

18 Tëinken Këraisu wateese ëripïhpëkonjanme. Tipatonoro wateese tipatonorotahtonjanme, Kanjapa kënehtohkonme. Tipuntao ahtao watirëe iijane, irënpëpëpa Amorerija aeneme tirëe.

19 Amorehtaonkërë ahtao apuruhpë amorehpëtomoja Këraisu titëe ekaripae.

20 Namoro ikutunkehkanenpëton, Nowa iwehtoponpëmao. Ipëkëne enepitaewa teese Kan, mono kanawa rïkehtohponarën. Irëmao ëeraoken, smantomorëken Kanja tipinmae tuna imatohpëe.

21 Irë apo marë' nai ki'pinmatohton ikuhtuntëto tunahkao kiwëmëntohkonke. Kiwëmëmïkonmahtao kipunkon juwë kiwesukatohkon-merëkenta nai. Owa. Irë aponke amerarënoroya kiponojati, "Jipinma Kan. Kan enpatarasaporo nai onken jupïimapone," kato. Irë apo ërijati Jesu Këraisu aonahpëkepa.

22 Meinjarë nai Mëe, Kan apëtun weinjarë kaputao. Ensuton, tikurunkenton, kaariton marë, Mëe imoijan. ëmëinjamo marë ehtarënmätë ëwëhpunëhtohkontao. Akijahpe tipun akuikaporihtao Këraisu aporo. Nërë apon

1 Pitu 4

1 Ma, tipuntao akuikapohpëke Këraisu, irëme neripïmakejan.

2 Irëme serëponkërë ëpunkon injanopi rïpihtaerëta ehtë. Kan inehtëhtaerëhkan ehtë.

3 Pena Sentajana injanopihtaerë ëwehtoponpëkon inontatë. Serë apo nai, ënakamapïkon, ëinjanopïkon ripi, iripise ëwehtohkon, ëwëenematonkon, monome ëwëwehtohkon marë, tiwërën ineponanma epona ëwehtohkon marë.

4 Meinjarë aakoronïnpëkon nëerekoman ëpëkëne, tëewapa ëweihpëkonke, ënïrihpëkon ripïponapa. Irëjanmeto ënupimati.

5 Mërëme tiwehtohkon ripi, wïtoto iwehto onankaneja nonankapotanto. Aenenton iwehto onankatan Mëe, waiweihpëton iwehto marë.

6 Irërëjanme tëkaporen eka tiponohpoe iija waiweihpëtomoja. Wapo ipunkontao ikuhtuntëtome amerarënoroya ikuhtuntëto aporopa, wenae aenemepa iwehtohkonme Amoreke, Kan aporopa.

7 Ma, amerarë iwëtïhkato ipohtë nai. Irëme tiwëhpunëhpore ehtë, tiwëtakamaenme marë, ëwëturutohton Kanja aruhkanenna iwehtome.

8 Ëija ëse ëwehtohkon inontaewahkasan ehtë. Irë apo iijeta ënawïkakon apuruponeme nai.

9 Ëija tipatakentahton ijahpëntëtë, ëerepakon ipinëta ehtë, ëpakorokon marë.

10 Kiwararëne Amore inekaramahpëke, ëija epëetomatë. Kijahpëntëtohkon Kanja, inawikaewa ajakatë.

11 Akijamohpe ipononeme ahtao, namoja iponohpotë Kan jomitaerë. Akijamohpe witoto ipëetomarihtao, namoja ipëetomapotë Kan jomitaerë. Akijamohpe witoto ipëetomarihtao, namoja ipëetomahpotë Kan ikaarike. Amerarë ënirikonke Kan iwëeresaramatome Jesu Këraisujanme. Nërë keresaramapotëne taanërën. Amerarënoru entumerën kitiripotëne marë. Amen.

12 Ma, jinpïnutomo ëerekonmaewa ehtë. Kutune ëkuhtohkon epohtomao ëëjane mahto apon, ëenekarë nai ëkuhtohkon Kan munkëton marë.

13 Irëjanme ëewakïnmerën ehtë, ijaporopa Këraisu akuikatoponpë ikukuruhtao ëëjane. Irëme ëewakïnme marë mehtahki iwëepirihtao tiwëeresaramatohtao.

14 Ënupimakonmahtao Këraisu ekataerë ëweikonke, irëmao kure ërijati Kan. Irë aponke iwëeresaramahpë Amore aawëne nai Kanpëen.

15 Aamekanmatohkon tëerë ahtao serëjanmeta tiriipotë, witoto waritohke, mënparë aminëhtohke iripime ënirikon ritohke, tinirikonpë weinëseta iwehtohke marë.

16 Këpëewa nai aamekanmatohkon Kan mukume ëwehtohkonjanme. Irëpë piiketa ehtë. “Kan mukurën mëe,” kapotohke ëpëkëne, Kanhkasan meresaramapoti.

17 Ma, meinjarë witoto iwehto onankato ipitën, Kan munkëtonke. Irëme kipëkëne ipitërihtao, ekapon apotomo nehtan tëkaporen eka Kanpë inmoipinton?

18 Tipatonoroton nitahtanere, ekapon apo nehtan Kan apontahton? Iripëkënton? Owa nitahtanerëneihta.

19 Irëme serë apo iweise wae. Kan inehtëhtaerë aamekanmahpëton. Namoro tiwëekaramapore tirinenpëkomoja, inawikapin Mëe. Irëme ënirikon tiritëkënkërë ëipoinjeta.

1 Pitu 5

1 Ma, irëjanme serë apo kase wae arimikanetomoja ëhtaonkomoja. Wi marë arimikane. Këraisu akuikatoponpë jiwarë. Tiwëeresaramaen iwëeresaramato ratoeme marë Wi.

2 Serë apo kase wae ëëjane. “Ëjanorokon Kan munkëton kure ewehtë. Enenekonme ëmëinjamo irëme wikapauimë apëremija tëkïton ewehtao aporopa ewehtë. Ëikarë ehtarëmatë, Mëe kure tirikë,” kaewankërëto ahtao ëëjane. Irë apo tiritë ërepehkon apëhtojanmerëkenta, Kan ipëetomaserën ëweikonke.

- 3 Apuruhpë apo ëjanorokon inïriipoewa ehtë inakukukonmehkasan ehtë.
- 4 Këpërenkon irasarën iwëepïrihtaopa, irëmao wëeresaramato saipan mapëhtahki, wamekanmapïn irë.
- 5 Ma, kïrinmukutomo serë apo kase wae ëëjane, tamusanton imoitë. Ëtasemaewa ehtë ëija. Ëtasemaewa ëwehtohkonke epoohtë, kurano pooke ëwepoohtëto aporopa. “Ëtasemake Kan inenepe nai. Këpëewa ëtasemaewa iweihpë, Kan nijahpëhtëtan,” katoponpë.
- 6 Ma, kaarime nai Kan einja, irëme papono apo ëtiritë. Irëmao kure Kanja ahtao ërasantëpotahki.
- 7 Amerarë ëwëhtïhkatohkon iponohtë Kanja, ëeponane nai Mëe.
- 8 Ma, pëerata ehtë, ehtarënmatë marë, ëjatohkonta wïripë itamu kaikui tinapëisan apo nurakanuinjan, tikaimo apëhtome.
- 9 Mëe akamatë, kure Kan epona ëwehtohkonke. Serë ipunëhtë, Kan munkëton pata wararënponton nakuikatinkërë, aakuikatohkon aporopa.
- 10 Ma, wësahpëhtëto enturën Kan. Nërë aamohtënenpëkon, taanërën tiwëeresaramatohponarën Këraisujanme. Mërëme aakuikapoti pitë aapënnankapotohkonme, ëtunuhtëtahki, ëkaarihtëtahki marë, emosewa ëwehtohkonme.
- 11 Nërë kïtiritëne amerarënoru entumerën taanërën. Amen.
- 12 Ma, inawïkapïn mëe, këkëmikon Sirasi, kure marë wïja. Serë panpira pisi wimenuhtëpo iija ëëjane. Kure ëwehtarënmakoe wae. Kure marë iponopïse wae ëëjane. Serëirërë Kanja ijahpëhtëto aerën, irëme irë eponarën ehtë. Irëke marë etunuhtë.
- 13 Ma, Peipeoponton Kan inekantëhpë ëjaporonepa, namoro ëewaraimati. Jinmuku Maku marë ëewaraimati.
- 14 Ëija ëtaokïntë, ëse ëweikonke. Amerarë Këraisu awënton onken tïripose wae Kanja. Amen.

2 Pitu

2 Pitu 1

- 1 Ma, wirë Saiman Pitu, Jesu këraisu ipëëtorën, inennokihpë marë. Sërë jipanpira wimenuhtëe ënenekonme. Amerarë ëmëinjamo Kan epona wehtosan ainja aporopa. Kineponanmakon ëipoinjeta iweike, Kanunnënekon Jesu Këraisu marë.
- 2 Ma, ëjahpëntëtohkon Kanja injanihposenkërë wae, onken ëripotohkonme marë iija. Kanpë ipunëhtohe ëëjane irë apo ëritahki. Kitamukon Jesupë ipunëhto marë.
- 3 Ma, tikaari ekaramahpëke Kanja kiiijane, irëke oninpëmeken wakato kiweinjanon, ekaraman kiiijane. Kan aporo kiritohton, kure kiwëtarëtohkonme marë serëpo. Irë apo kirijati komohtënenpëkon ipunëhtohe. Tija komohtëtëne kiwëeresaramatohkonme, kure kiwehtohkonme marë.
- 4 Irë ekaramahpë iija kiiijane, iijeta katoponpë iija kipëkëne tetaemiseme marë irë insaikaewa nai. Irëton epona kiwehtohkonke, Kan epantome kiripoti, serëponton injanopi ripipëepa kipinmatohkonme.
- 5 Ma, irëjanme serë apon kure ikuhtë, Kan epona ëwehtohkon ikaarihtëtë kure ëwëtarëtohkonke. Kure ëwëtarëtohkon ikaarihtëtë Kan ipunëhtohe.
- 6 Ënpunëpikon marë ikaarihtëtë ëwëtakamatohkonke. Ëwëtakamatohkon marë ikaarihtëtë Kan aporo ëwehtohkonke.
- 7 Kan aporo ëwehtohkon ikaarihtëtë wïtoto einjawatohe. Wïtoto einjawato ëëjane ikaarihtëtë wïtotose ëwehtohkonke.
- 8 Irë aponton aawëne ahtao, injanihporihtao ëëjane, irëmao Kitamukon Jesu Këraisupë ipunëhto ëëjane, ipaatota nehtan. Ipaatota marë ënirikon ripon.
- 9 Akï awëhpe irë aponton waken ahtao namoro nai enupin apo. Ëwë tiwehtohkonpë ehtarënmaewa marëto nai. Tiripihpëkon isukatoponpëpë tihtëinkapainjepato.
- 10 Ma, irëme jakëmihtomo aamohtëtoponpëkon ija, ëekan-tëtoponpëkon marë, kutuuma irë eponarën ehtë, insaikaewa ëwehtohkonme. Irë apontontaerë ëweikonmahtao irëmao anotaewa mehtahkiihta.
- 11 Taanënoron Kitamukon iwemoitïmatohpona ëwëmëntohkonmao sasame aamohtëtahki, Kanunnënekon Jesu Këraisu iwemoitïmatohpona.
- 12 Ma, jinmenuhtëhpë ëwarëne, aerën jomi awëne iweike. Aapëikonme marë nai irë. Sekenkërë serëtonpë enutanipïkoepa wae.
- 13 Ëenuhtanihtohkon kure wiija, jipuntaonkërë jiweimahtao, pootaon apo.

- 14 Serë apo jiwarë, jipuntao jiwehto akërera nehtan, irë apo Kitamukon Jesu Këraisu kïnpunëhpo wïja.
- 15 Irëjanme kure téekehkae ëhtaonenkërë jiweimahtao. Serëton ipunëpise wae ëëjane jiwenaë.
- 16 Ma, wïtoto inponopïhpëre, inponosewa nai ainja ëëjane kurano aponken. Mëe iwëeresaramato ainja kïnene, iwëehto marëpa. Irëme ainja kïpono ëëjane ainja iwarëto, Kitamukomoron Jesu Këraisu irasarënpë.
- 17 Kïpapakon Kan, Mëe kïneresarama, kïnawainanihpo marë. Serë apo omi ainja kïneta kapupëe iwëeresaramarihtao, “Mëe jinmukurën, jinpïnu sasame wae ipë,” katoponpëmao.
- 18 Irë apo kapupëen omi ainja kïnetarën, Mëe akërë ainja ahtao kurano pïïpo.
- 19 Ma, irërëkenta nai, Kan jomi ipononenpëtomoja katoponpë marë, irë aporopa ipunëponeme nai kïïjane. Irëme namoroja katoponpë ënetapekeneta tïrîtë. Èturikon apo nai irë, ëweiponekonme marë ewarunuhtao, Këraisu iwëehtohpa iwei awainatohponarënpa. Urutura sirikëja iweiporihtao aawëne marë.
- 20 Serë apo ipunëhtëkëihta. Kanjanme inmenhtëhpë ëïkarëto inpunësewa teese Kan jomi ipononenpëtomoja.
- 21 Namoro ëïkarëta, Irïpïmïn Amorehkasan kïnurupoti Kan jomike, Kan ijanoroton jominme.

2 Pitu 2

- 1 Ma, aerëntahton teese Kan jomi ipononetomohtao pena. Meinjarë aerëntahton iwanmane ëhtaone iwehto aporopa. Kurano ahkento niwanman amërënpotohkonme. Wïtoto ihkërëmapoto iwanmato ipitëtanto. “Kitamukon ëïkarënoru, kïrepentën,” kaewato nai. Irëme sameken tërihtohkon amohtënto.
- 2 Tapiïme nehtan namoro eponanton. Tïïnjanopï ripï inakamaewato nai, irëme namorojanme aerën jomi inupimanto.
- 3 Kutuuma oninpëkenese iweikonke, aerënketo nai ëturëewa ëëjane. Penarë namoro erihtohpë tehtarënmae Kan. Irëme meinjarë nai maathken ipëkëne, ënïsewa iweike.
- 4 Ma, ensu iweripïmahpëton inpïnmaewa teese Kan. Irëme namoro tëmae ija mahtoimëpona. Otahtaoto tapurëe ija ewarunuhtao, tïwehtohkon onankato inmëhtome ijane.
- 5 Ma, penatoton marë inpïnmaewa teese. Nowarëken tïpïnmae ija, “Kure ehtë,” kanenpërëken, 7manton akërë. Irëmao tunake tïmaniïkapoe ija tïjapontahton.

- 6 Ma, patapononpëton marë tëriniikapoe ija, Saronponton, Komoraponton marë. Mahto potihpëme tiripoe ija itikatohtonarën. Irë apo wiripëme tesenton ikuhtuntëtome tirëe ija.
- 7 Raturëken tipinmae ija, tipatonoro. Ëmume teese mée inihtaomahton, tiinjanopi ripikon eponarëken iweike.
- 8 (Ma, inihtaonmahton iniri ripi enehpëke, ijomikon ripi etahpëke marë ija, irëjanme wei wararë mée tipatonoro tiwëerekuikae inirikon ripipëerë.)
- 9 Ma, irë apo ikuhtohkonpëepa tipatoro ipinmato iwarë Jikohpa. Sehken nai iripimaton tërihtohkon rijanënkërëto, tiwehtohkon onankato weiponarën.
- 10 Serë apontonmohkasan nerinnkapotahki, timjanopi ripipë ëtakamaewa iweihpëton, tikurunkenton tinenepékene tirinenpëton marë. Ma, sekekeme nai namoro, ëikarë tiweisanton marë. Tiwaenkon ijomikehkanenpë namoro, kaputaonton marë.
- 11 Këpëewa nai ensuton, iwaene kaarime nai. Sekenkërë tikurunkenton injomikehkaewato nai, Kitamukon ineneme.
- 12 Mërëme namoro tipëeratokonke ninupiman. Ëikarëto nitën ëirato ototon aporopa. Irëjanme ototon aporopato nerihantan.
- 13 Ma, irëjanmeto nëtakuikatan tinakuikahpëkon aporopa. Anao ëtasemeto nëtirijan, tiinjanopikon ripi ritohke. Tekënëpoenton namoro, aakërëne tiwëewetihkonmahtao piiketa marëto nai ëentahkatohkonme.
- 14 E nukon nai tannëseken tijotokoe iwehtohkonke. Wamame tiwehtohkonke, eripimakesewa marëto nai. Titinke ehpinton iripinmapon. Wamapotonmerëkento nai. Tëkeimaenme marëto nai mëesan.
- 15 Ëikarë tipatoro witëto tinontae iijane. Peeran itëtoponpëtaerëto titëe. Posarë inmuku Peeran. Tiweripinmato irepe mënparë kure ipinë teese Peeran.
- 16 Sekenkërë inirihpë ripijanme pëerakatoja takamae mée. Asija takamae, ijomiminija witoto jomike. Irë apo pëera iwehtohpë takamae ija.
- 17 Ma, tuna kinmëjatire iwëtanmë apahpëpëe. Irërë aporopa aerën jomi inmëjanëre aerëntahpëe. Pepeija tiwëtarëpoen ewarun aporopa marë mëesan. Mërëme sikinman ewarun Kanja tirëe ipatakonme.
- 18 Kahpërën tijomike, Kan jomi iwaponmanëre, “Ëikarë ëniri kure,” kanërehto. Irëmepa tiripihpë amohkanenëton ewamaponpato, injanopikon ripikepa, irëme neripimatanpato.
- 19 “Apurupinme kiripoe,” kanërehto, sekenkërë tiripihpëkon ipëetomerëkento nai namoro. Atisehpe nai witoto, irërë ipëetonmeto nejan.

²⁰ Serëponton injanopī rīpī amohkarihtao wītotoja, Kanunnēnekon Jesu Kēraisu ipunēhtohke, irēmao iwētapēhpōtuwēpa ahtao tīripīhpētonkepa, nērē iwehto wīripēme nehtan wēnae, wapo iwehtōponpē iwae.

²¹ Serēhkasanmo kure ei, tīpatoro wītētohpē pēerakatomenkērē ahtao, kurano Kan jomike enutanīhpīnkērē iweramatoHPa kure.

²² Serē apo wītotoja katōponpētaerēpa nehtan. “Kaikuipa neraman tīwenarunpē enahtōmēpa. Poinjekeimē isukahpērehpa neramanpa tīwetawahtētōmēpa takurenkepa, “katōponpē.

2 Pitu 3

¹ Ma, jinpīnutomo serē jīpanpira akoron ēējane jinmenuhtē. Iwēhpunēhporata ēwēhpunēhtōhkon iweise wae.

² Tīpatonoron Kan jomi ipononenpētōmoja katōponpēpē pena ēenutatēkē. Kītamukon kanun-nēnekōmoja katōponpē marē. Irē apo inennokīhpētōmoja tīponose ēējane.

³ Ma, serē ipunēhtēhpitē. Imēmēipopīnton nehtan ēējane wēnaeno weitōmohtao, tīpunkon injanopīhtaerēto nētārēn.

⁴ Serē apo katanto, “Ekanmaopamo mēe nehtan? katōponpēre ijane. Kītamukontokon waiwehtuwē, penarē irē apororēken nai. Amerarē ipitētōponpēmaon aporopa nehtan, tīwērēkenta nai,” katanto.

⁵ Serēpēhto nai pēera tīweise namo aponton. Pena tījomike Kanja tīrēe kapu, nono marē. Tuna ratoenpē tmtakae iija nonome.

⁶ Wēnae, wapo nonopo inīrihpēton tunake tīmaniīkapoe iija itīkatōhponarēn.

⁷ Meinjarē pitē tījomike kaputon ipīnman, nono marē, ēwē mahtōhke ijahkapōtome. Iripīmanton iwehto onankato wei iwēehto inmējan pitē eriniīkatōhkonme.

⁸ Ma, jinpīnutomo, imēmēipopīnton apota ehtē. Serē ipunēhtē Kītamukōmoja wēton ikuhtuntēto. Tēinken ikomamī, ein tausen irantato aporopa nai iija, iijeta ikomanto aporopa. Sehken nai ikomanpīn iija, ein tausen irantato aporopa nai iija, ēenekarē.

⁹ Sekekeme tīija katōponpē inīrēewa nai. Irējanme tīija katōponpē insaikaewa marē nai Kītamukon. “Katōponpē iija isaikanē,” kanēre tīwērēnoroton ipē. Mērēme amerarēnoro iwepanamase pitē nai irīpīhpēkonpēepa. Tēinkene rēken erinnkaseta nai. Irējanme sekekemeta nai.

¹⁰ Ma, irē apota nai jīkohpa iwei iwēehto. Ekanna, aminēne iwēehto aporopa nehtan. Arima aerutatōhke nipitētān, kaputonpa nipēmētīhtān wakenerēnpa nehtan. Irēmao amerarē tēnenton akutanīhpōtan iīwaen atunehke. Irēmao nono ijahkatan, amerarē epo inīrihpēton marē.

- 11 Ma, amerarë kënenekontokon ipëmetipihpëke mahtoke, irëjanme ekapon apo kejati? Owa, eripinmaewa këwehtokon kikuhtëne.
- 12 Kan iwei iwëehto epona ehtëkë. Sameken irë wei iwëehto këtiripotëne. Irë weipo kaputon itikatan mahtoke. Tënenton marë akutanihpotan iwaen atunehke.
- 13 Irëjanme mëeja katoponpëtaerë, ipëkapin kaputon ipëkapin nono marë kinmëejati. Irëpoto nepakorontëtan iripinna iweihpëton.
- 14 Ma, irëme jinpinutomo, serë aponton inmëkuhpëke ëëjane, kure tiwenketa ëtirite, onken Mëeja ëepohtokonme, ehkërenmapinme, ekapokehkapinme marë.
- 15 Serë ipunëhtë. Këtamukon sekekemeta iwëehtooha, irë wïtototon aanunëhtokonme nai. Irë aporopa nai Pao inmenuhtëhpë ëëjane, këkëmikön mëe, kënpinukön marë. Junme Kanja tirëe mëe tijomi inmenuhtëto.
- 16 Irëme Paoja timenuhtëe amerarë tinmenuhtëhpëtomohta. Ihta nai antinao iwanmato. Irë emetanijan pëerakatoton, Kan jomike iwanmapinton marë. Irë apoto tërihtokon amohtën.
- 17 Ma, irëme jinpinutomo aerënta iwanmaneton iwëehto ëwarëne iweihpëke, tiwarë ehtë, ëentahkaewa ewehtokonme. Aerëntahke ëtarëewa ewehtokonme aamerënponekomoja.
- 18 Mërëme ëmëinjamo ëtarimikapotë, Këtamukon Jesu Këraisu ijahpëntëtohke, Kanunnënekon Mëe. Mëepë ipunëhtoke marë ëtarimikapotë. Mëe keresaramapotëne meinjarë, taanëren marë. Naka. Amen.

1 Jan

1 Jan 1

- 1 Ma ipitëtopëenonpë iponopise nai ainja ëëjane Mëe ainja kïnetarën, ainja klnenerën, ainja kïnekïnene, ainja kïnapëirën marë. Mëepë iponopise nai ainja ëëjane. Omi erepasa riton,
- 2 Ma erepasa riton nëenepo Mëe ainja kïnene, ainja iwarë marë Irëme itïpïponarën erepasa wehto ritonpë iponopise nai ainja ëëjane Tïpapa akërë teese Mëe wapo, irënpëpëe kïnëenepo ainjaja.
- 3 Ainja inenehpë, ainja inetahpë marë, irë ainja nïponojae ëëjane , ëijaken ëwehtohkonme, ainjajaken ëwehtohkonme marë Ma ëijaken kïwehtohkonme Kïpapakon Kan marë, inmuku Jesu Këraisu marë.
- 4 Irëjanme serë panpira ainja nimenuhtëe ëëjane , kuure sasame ëwehtohkonme.
- 5 Ma serë apo nai ipëerë ainja inetahpë, ëëjane iponohtome ainjaja, “Awainme nai Kan, ewarun wakenerën ihtao,” katoponpë iija.
- 6 “Ëijaken wae Kan marë,” karihtao kïijane, ewarunuhtaon apo kïtëkonmah-taonkërë Irëmaorë tënakëe kïtati, aerënmeta marë.
- 7 Këpëewa awaintao kïwëtarëkonmahtao, awaintao Mëe iwëtarëto aporopa Irëmao ëijaken kejati ëija Inmukurën Jesu Këraisu imunu iwëentamahpëke kesukapotirën amerarë irïpïhton wararënpëe.
- 8 Ma “Jirïpï waken nai,” karihtao kïijane, irëmao kïtëentahki. Aerën jomi marë waken këwëne.
- 9 Këpëewa nai Kanja kïripïhkontokon onankarihtao kïijane Inawïkapïnme nai Mëe ëïpoinjanmeta marë Irëme kïripïhpëkontokon wakenpa nejan Kïsukatirën marë amerarë kïripïhpëkonpëepa.
- 10 “Eripïnmaewa wae,” karihtao kïijane, irëmao tënakëen apo kïtïripoti Kan Aerën ijomi marë këwëneta nai.

1 Jan 2

- 1 Ma, jïnmunkë, jïnpïnutomo,serë apo wïmenuhtëe ëëjane erïpïnmaewa ëwehtohkonme Mërëme ëwerïpïmakonmahtao, kïpëkëne ëturukeme nai Mëe Kïpapakomoja Jesu Këraisu Mëe, ëïpoinjanta.
- 2 Mëe Kan ewanëkehkanpa kïripïhpëkonpë tïwëipïnkahpëke Kïripïhpëkomorëkenta nai, pata wararënponton irïpïhpëkontokonpë marë newanëkehkaonpa.
- 3 Ma Kan jomi imoimahtao kïijane, irëmaorëken aerë Kan kïwarëne nejanëihta.

- 4 Akijahpe “Kan jiwarë,” karihtao, irënpöpëe ijomi inmoijewa ahtao Nërënpë tēnakēe nai aerën, jomi awë waken.
- 5 Kēpēewa nai Kan jomi imoine ēija ēse wehto Kanpēen, nērē awë napēna Irē aponke Kan marē ēenekaken, kiwehtohkon kiwarēne.
- 6 Akijahpe, “Kan muku wi”, karihtao, nērēnpë iwētarēto Jesu iwētarēto aporopa nehtaneihata.
- 7 Ma jinpīnutomo, kainan ēenutanīhtohkon inmenuh-tēewa wae ēējane, penatorohkasan wakonmae Wapo ēnetahpēkonpē, tēkaporen eka etatoponpēmao ēējane.
- 8 Sekenkērē kainanmenkērē nai Ijomi imoirīhtao ēējane , Jesuja imoitoponpē aporopa Irēmaoewarun nītēn ēpēene Aerën awain niweipotan awēne.
- 9 Akijahpe, “Awainmerën wae,” karihtao, irēmao tēkēmiseta ahtao, nērēnpë ewarunuh-taononkērē apo nai.
- 10 Akihpe tēkēmisanon, nērēnpë awain inweiporīhtao iwepatantēhpē Irēmao amerarē etīntēpoto marē waken ihtao.
- 11 Kēpēewa nai tēkēmisantahton Ewarunuhtaon apo nērēnpë Iwētarēto marē ewarunuhtao Tītētohpē nai pēera, ewarunuja enupīn apo tīrihpēke.
- 12 Ma jimunkē jinpīnutomo, serēapo wimenuhtēe ēējane ēripīhpēkontokon wakenpa tīrihpēke Jesuja.
- 13 Tmmujentomo, serē apo wimenuhtēe ēējane , Ipitēnenpē ēwarēne iweike. Kirīnmukutomo serē apo wimenuhtēe ēējane, iripī itamu emahpēke ēējane. Ma jimunkē jinpīnutomo, serē apo wimenuhtēe ēējane, Kīpapakon ēwarēne iweike.
- 14 Tmmujentomo serē apo wimenuhtēe ēējane, Ipitēnenpē ēwarēne iweike Kirīnmukutomo serē apo wimenuhtēe ēējane , kaarime ēweikonke Kan jomi ipatantēpohpēke awēne Irīpīman itamu emahpēke marē ēējane
- 15 Serēmaon tījanosenseta ehtē Serēmaon inīrī marē Akihpe serēmaon inīrise ahtao, nērēnpë Kīpapakon Kanseta nai
- 16 Serē apo nai serēmaon tījanosen, ipun injanopī ripī, eneto injanopī ripī, iwētasemato injanopī ripī marē, Kīpapakon Kan inīrihpohpēmēta irē Serēponoro inīrihpohpēhkasa irē.
- 17 Serēpo tījanosen wakenerēnpa nehtan eponanonpēton marē Kēpēewa nai Kan inehtēhtaerē tīrinēnpē, nērē apon taanērēn nehtan.
- 18 Ma jimunkē jinpīnutomo, apēnato juru nai Kēraisu iratoemane iwēehtohpē metatēne Tapīime namoro kihtaone iweike, irēme apēnato juru nai kiwarēne.

- 19 Namoro kihtaononpëkomore, mërëme kitipikonmetato teese Kitipikomorome ahtao namoro, irëmaotomo kipëene tēewa ei Sekenkërë kipëeneto kintën, kitipikomorometa iwehtohkon awaintao iwehtome.
- 20 Ma kapopin ëmëinjamo, Iripimîn inkainëhpëme Irë aporopa amerarë ëmëinjamo ëriti aerën jomipë ipunëhtome.
- 21 Serë wimenuhtëe ëëjane , aerën jomi ipunëneme ëweikonke Aerë iwehtohpëenonpëmeta nai tēnakëen, irë mipunëjati.
- 22 Serë apo nai tēnakëen, “Jesu, Kan inkainëhpëmeta nai,” kane “Jesu ipapameta Kan,” kane “Kan inmukumeta Jesu,” kane Nërëinërë Këraisu iratoemaneton Namoro tēnakëen.
- 23 Akihpe Jesu, Kan inmukume iwehtohpë inwanmaewa, nërënpë Kipapakon Kan iwehto iwame nai Akihpe Jesu, Kan inmukurën ipononenpë, nërë ipapa iwarë marë nai.
- 24 Ma pena ënetahpëkon aawënenkërë tiritë Irë aawënenkërë ahtao, irëmao inmukupëkënkërë mehtahki, ipapapëkënkërë marë mehtahki.
- 25 Serë apo iija katoponpë, “Itipiponarë erepasa iwehto wekaramatae iijane,” katoponpë.
- 26 Ma serë apo wimenuhtëe ëëjane tiwarë ëwehtoh-konme, aamërënponekonpë.
- 27 Kanja ëkainëtoponpëkon awënenkërë nai, irëme iwanmanenna ëmëinjamo ahtao, ijomi ëwarëne nai ëkainëtoponpëkonhkasas ëwanmati, oninpëkenpë Aerën Mëe,tēnakëenta marë, irëme ëwanmatoponpëkontaerë iija, Mëepëkënkërë ehtë.
- 28 Ma jimunkë, jinpïnutomo, Mëepëkërën ehtë Irëmao Mëe iwëepirihthaohpa piiketa kehtahki Kiputupëkon injukaewa marë kehtahki.
- 29 Tipatonorome Mëe iwehto ipunëpirihtao ëëjane Irëmao amerarë tipatoro iweihpëton marë, Mëetaerë enuruhpëme nai Irë mipunëhti

1 Jan 3

- 1 Ma, etatëkë, kure monome Kipapakon kijene tiwehto enepone kijane Irëme, “Jinmunkë mëe,” nkan kipëkëne Mërëme serëponton iwamekene nai Kan munkëme kiwehtohkon, Kan marë ipunësewa iweihpëkonke.
- 2 Jinpïnutomo, serëmao Kan munkëme kitati, mërëme ëwë kiwehtohkon awaintaota pitë nai Sekenkërë serërëken kipunëjati, Jesu Këraisu iwëeneporihthaopa, nërë kenetahki Nërë aporo marëpa kehtahki.
- 3 Iwarërënoru Këraisu inmëneton, kure nëtirijan Këraisu tipatoro iwehto aporopa.

- 4 Ma akihpe neripiman, nère apon Kanja inmoitosaikan Serè apo nai iripi iwehto, Kan imoito ikutunkehkato.
- 5 Serè apo kipunëpikon Këraisu tiwëese serëpona kiripihpëkon arëneme Iripi waken Mëe awë.
- 6 Irëme akihpe Mëepë ahtao, nère apon iripipëkënorometa nai.
- 7 Ma jimunkëtomo, ëentahkaewa ehtë Tipatoro tirinenpë, nère tipatoro nai, ipëenonpë tipatoro iwehto aporopa.
- 8 Iripipëkënoru, wiripë tamupëenonpë, Tehpo nère Wiripë tamu iripipëkënorome teese ipitëtoponpëpëerë Irëjanme Kan inmukurën kine serëpona, Wiripë tamu iniri erinukatome.
- 9 Akihpe Kantae enuruhpë, nère apon eripinmaewa nai Kan epanto, awërën iweike epì apon Irëjanme iweripimatohpora nai Kantaerë enuruhpëme iweike.
- 10 Irë aponke Kan munkëton kipunëjati, wiripë itamu imunkëton marë Akihpe nai tipatoro esewa, nère apon Kantaenonpëmeta nai Tëkëmisanta marë Kantaenonpëmeta marë nai
- 11 Ma serè eka metatëne pena, “Ëija ëse ehtëkë,” kato.
- 12 Kein apota ehtë, iripi itamu ijanoronpë mëe, irëme tëkëmi watirëe iija Serëjanme watirëe iija, inirihpë wiripëme iweike, akëmihpë inirihpë tipatoro iweike.
- 13 Ëhtihkaewa ehtë jakëmihtomo, serëponton ëijeneta ahtao.
- 14 Serè apo kipunëjati mahtoimëpona titëenmeta kītati meinjarë Itipiponarën erepasa wehto entumehkasan kītati Irë apo kipunëjati kēkēmikoe kiweikonke Akihpe tëkëmiseta ahtao, nērēnpë mahtoimëpona titëenme.
- 15 Akihpe nai tëkëmiseta, ëenekaken nai nère, wītoto warine marë Nërë apon awë nai waken itipiponarën erepasa iwehto.
- 16 Ma serè apo kipunëjati kijene Kan iwehto Jesu Këraisu iwëekaramahpëke kījane Irëme kitëekaramatëne kēkēmikomoja.
- 17 Akihpe mēnparë entume, irëmao tëkëmi iwēsapëkëmarihtao ineinjawaewa ahtao, nērë aponohtao Kanpëen ëija ëse wehto wakenerën.
- 18 Jinmukë, jinpīnutomo ëjomikonkerëkenta. akēmikomose ehtë Einjawatohkonkehkasan, aerë ewehtohkonke marë.
- 19 Irë apo ahtao aerën ijanorome kiwehtohkon kipunëjati Irë epona kiwehtohkonke, serëpo onkenpa kitëtirijati Irë epona kiwehtohkonke, serëpo onkenpa kitëtirijati kēwēne.
- 20 Onkenta kiweikonmahtao mëe enpatarasaporo Kipiimaponekon iwaehkasan nai Kan Amerarë marë kiwehtohkon iwarë nai.

- 21** Ma jinpīnutomo kīpīimaponekon kēkapokeh-kapoewane ahtao, irēmao nariketa kejati Kanja kīwēturukon-mahtao.
- 22** Irēme atīhpe kīnepekatihpēkonme iija, irērē kītapējati iwanmato imoihpēke kijane, kīnīrikon marē kure iija iweike.
- 23** Serē apo nai kēnutanihtohkon iija, tīnmukurēn Jesu Kēraisu epona kīweikoe nai, ēija ēse kīweikoe marē nai, kēnutanihtoponpēkontaerē iija.
- 24** Tēnutanihtoponpē imoinenpēton Jesu Kēraisu nai, namoropē marē nai Jesu Kēraisu Serē apo kīpēkēne iwehto kipunējati, kijane inekaramahpē Amore kēwēne iwepatantēhpēke. Irē apo kipunēhti.

1 Jan 4

- 1** Ma jinpīnutomo, iwararē ijomikon eponanekenta ehtē Tapiime nai aerēntahton iponone pata wararēpon-tomohtao “Irīpīmīn Amore ijomike wīkae ēējane,” kanto Irēme ikuhtēhpitē, Kanpēenonpēme iwehtohkon ipunēh-tome ēējane.
- 2** Serē apo Kan Amore entume iweihpēton mipunējati “Kan inkainēhpēme Jesu, serēpona iwēepīhpē,” kaneton Namoinērē Kan Amore entu.
- 3** Kēpēewa nai tīwērēnoro, “Kan inkainēhpē Jesu epununtēewa teese,” kaneton. Namoro Kan Amore entumeta nai Kēraisu iratoemane wīripē itamupēe namoro Mēe iwēehto metatēne Meinjarērēken nai serēpontomohtao.
- 4** Jimuku jinpīnutomo Kantaenonpē emēinjamo, irēme namoro, iwae mehti Aawēnkon Amore, serēponton awēn amore iwae kaarime iweike.
- 5** Serēpontontae enuruhpē namoro Irēmeto nēturujan serēponton inpunēpihtaerē Irēme ijomikon epona marē nai serēponton.
- 6** Kapopīn ainja, Kantaenonpē irēme akīhpe nai Kan iwarē, namoro ainja jomi epona nejan Akīhpe nai Kantaenonpēmēta, namoro ainja jomi eponata nejan Irēme ikukuhpēpēerē kipunējati aerē iwanmane, aerēntahpē iwanmane marē.
- 7** Ma jinpīnutomo, ēija ēse kehtēne ēija ēse wehto Kan inpitēhpē Irēme ēija ēse iweihpēton wararē, Kantaenuruhpē Iwarēne nai Kan.
- 8** Ēija ēseta iweihpēton Kan iwamekene,jatome Kan iweike.
- 9** Serē apo kijene tīwehto, Kanja tēnepoe wītotoomoja Tīnmukurēn tēinan ennohtoponpēke iija serēpona,aeneme kīwehtohkonme ipēerē.
- 10** Serē apo jatome iwehtokīwarane, Kanse kīwehtohkonketa, kijene iwehtohkehkan kīwarēne irē Tīnmukurēn ekaramahpēke iija kīripīhkonpona iwēipīnkato.

- 11 Irëme jinpīnutomo kutuma kijene iweihpēke Kan, iwararē ēija ēse ehtē marē.
- 12 Kan inenepīnme teesewītoto penarē, sekenkērē ēija ēse kīweikonmahtao, kēwēne naiKan Irëme wītotoše kīripoti, kijene iwehto aporopa.
- 13 Ma serē apo kipunējati Kan awē kīwehtohkon, kēwēne iwehto marē, Amore ekaramahpēke iija kijane.
- 14 Serē apo ainja kīnene, ainja kīnpono marē Kīpapakomoja tēnnose tīnmuku serēpona wītotošon anunnēneme.
- 15 Akīhpe Kan mukume Jesu, iwehtohpē iponone, nērē awē nai Kan Mēe awē marē nai Kan.
- 16 Irē apo kijene Kan iwehto kīwarēne Irē epona marēkītati. Ma, jatome nai Kan, irēme akīhpe wītotosan, nērē Kan awē, nērē awē Marē nai Kan.
- 17 Irē apo ēija ēse wehto kēwēne nannēhtanerēn Nariketa kīwehtohkonme kīnīrihpēkon onankato iweipo Kēraisu iwehtohponpē aporopa kīwehtohkonmekīnīrihpēkon onankato iweipo Kēraisu iwehtohponpē aporopakīweikonke serēpontomohtao
- 18 Narike wehto waken nai ēija ēse wehtotao, ēija ēse wehto annēhtuwē, irēmao ipatanna nai narike wehto. Irëme akīhpe nai narike, nērē annēsewankērē nai ēija ēse wehtohke.
- 19 Ma ēija ēse kītati, wapo kijene iweihpēke Kan.
- 20 Akījahpe, “Kanse wae,” karihtao, irēnpēpēe tēkēmīseta ahtao, tēnakēen mēe Tēkēmi pun eneseta ahtao wītoto, irēmao Kan eneseta marē nehtan tīnenepīn.
- 21 Serē apo nai kēnutanīhtohkon iija, “Akīhpe Kansan, nērēnpē tēkēmīserēn marē nehtaneihta,” kato

1 Jan 5

- 1 Ma akīhpe Kan inkainēhpēme Jesu, iwehto epona ahtao, nērēinērē Kantae enuruhpē. Kanse ahtao wītoto, irēmao Kantaenonpēse marē nejan.
- 2 Kanse kīweikonmahtao, kēnutanīhtoponpēkon iija imoimahtao marē kīijane. Irēke Kan munkēse kīwehtohkon kipunējati.
- 3 Serē apo nai Kanse kīwehtohkon Kēnutanīhtohkon iija imoitohke kīijane. Kēnutanīhtohkon iija imoito kutunna nai.
- 4 Kantae enuruhpē wararē, serēmaon tījanosen rīpī emaneme nai Serē apo nai irē Kan epona kīwehtohkonke kemati serēmaon injanopī rīpī.
- 5 Akī nai serēmaon injanopī rīpī emaneme? Owa Kan inmukurēnme Jesu iwehto eponantomorēken.

- 6 Ma serë apo Jesu Këraisu Kan inmukurënme iwehto kipunëjati. Tiwarë Kanja tiponose tunahkao iwëmëmirihtao Imunu iwëentamarihtao marë tiponohpoe iija Iripimin Amore tiwarëto ipunëhponënkërë marë këwëne Aerën Amore Mëe.
- 7 Irëme 3me tiwarëto iponone.
- 8 Amore nipunëhpon këwëne, tunahkao iwëmëmirihtao Kanja tiponose, imunu iwëentamarihtao mare, nna 3me nai ësaporo marë nai iponohto iijane, “Jesu Këraisu Kan inmukurënme nai,” kato.
- 9 Witotoja iponohtoponpë ipë epona kītati Kanja iponohtoponpë tīnmukupë witotoja iponohtoponpë iwae nai Kan inponopīme iweike “Jinmukurën Mëe,” katohke iija.
- 10 Akīhpe Kan inmuku inekanihpehta ahtao, nërë awë nai iwarë tīripone Akīhpe nai Kan inponopīhpë inekanihpe, nërë tēnakēen apo Kan ripon Tīnmukupë Kanja iponohtoponpë inekanihpe iweike.
- 11 Serë apo nai inponopīhpë. “Taanërën erepasa wehto ekaramase wae wītotojomoja.” Irë entume nai “Mëe, jimukurën”, katoponpë Kanja.
- 12 Irëme akīhpe inmuku apëinenpë, nërë taanërën erepasa wehto entume nejan Akīhpe inmuku inapësewa ahtao, nērēnpë taanērën erepasa wehto entumeta nejan.
- 13 Serëtonpë wimenuhtëe ëejane , Kan inmukurën epona ëweikonke Taanërën erepasa wehto entumerën ëwehtokon ipunëhtome ëëjaneihata.
- 14 Pnketa marë kītati, mëeja kiwëturukonmahtao Irëme atī epekatīrihtaohpe kījane iija intapëentaerë, irë etan.
- 15 Serë apo kipunëjati, kījomikon etato iija, kīnepekatīhpëkon kītapëhtahkīihta atī epekatīrihtaohpe kījane.
- 16 Ma akījahpe, Kan munkë iweripīmato watīripoenta enetuwë Irëmao ipë tīwëturupore Kanja waesewa mëe iwehtome “Iweripīmahpë waripotohpëhta, “ wīkae ëëjane Tëerë nai eripīnmake inīri, wainīripo “Ipë ëturutë Kanja,” kaewa wae ëëjane.
- 17 Amerarë wīripëme nai tīpatorota tīrito wītotoja Tëerë marë nai eripīnmake inīri tīsukaen
- 18 Ma serë kipunëjati, akīhpe Kantae enuruhpë, eripīnmake epīmetahto nai namoronpë Kantae enuruhpëja ikurunmahpëke, irīpī itamu inapësewanepa iwehtome, Jesu Këraisu Mëe.
- 19 Serë marë kipunëjati, Kan inmukurën kimëmjamō Këpëewa nai pata wararēnponton, irīpī entu nakenahtēn namoro.

20 Serë marë kipunëjati, Kan inukurën tiwëese tipunëhto ipunëhponeme kiijane, aerë tiwehto ipunëhpotome iija kiijane Aerën awë kitati, inmuku Jesu Këraisu awërën Mëerëken aerën Kanme. Taanërën erepasa wehto riponeme marë.

21 Ma jimunkë, jinpïnutomo tiwarë ehtë ëipïnmatë amerarë ineponanmakonpëe, Amen.

2 Jan

2 Jan 1

- 1 Ma, wirë arimikane, emërë wëri Kan inekantëhpë, emunkëton marë. Serë jipanpira wimenuhtë enenenme. Aerën jomijanme wae ëije. Wirërekenta wae ëije amerarë aerën jomi ipunëneton marë.
- 2 Irë apo kitae, aerë jomi iwepatantëhpëke këwë. Taanerën nai irë apo.
- 3 Kanja ëjahpëntëse wae, epinumuse marë wae iija. Onken marë wae ëripose Kipaparija, Inmukurënneja marë, Kitamu Jesu Këraisu nërë. Irë apo wae ërise iija, ëse wehtohke, aerë wehtohke marë.
- 4 Ma, irëme kure tēewakīnpanējae emunkëtomohtaon eporīhpëke wija, Kipaparija iwanmatohtaerë iwëtarëtohton,
- 5 Ma, kami, kainan imoito inmenuhtēewa wae ëēja. Mërëme ipitëtoponpëpëerë enetahpëreken wakonmae. “Ëija ëse ehkë,” wikae.
- 6 Serë apo nai ëse wehto, katoponpë iija imoitome kiija, Penarë ipitëtoponpëmaorë katoponpë iija metane serë apo, “Ëse wehtohke ëtarëkë,” kato.
- 7 Ma, tapiime nai ëntahkatonton pata wararënpontomohtao. Iwepununtëhpëme Jesu Këraisu iwehto eponatahto nai, namoinërë Këraisusantahton.
- 8 Irëme tiwarë ehkë ipëkëne, enirihpëton irepe itasewa iwehtome, amerarë ërepentëto apënagehtomerën.
- 9 Ma akīhpe Këraisu iwanmato ëtaerë, nitipīhtën marë, namoro apon nai Kan iwamekene. Këraisuja iwanmato etaerëta ahtao, namoro iwarë nai ëkënerë, Ipapa iwarë, Inmuku marë.
- 10 Ma, wanmaton iwëepirihtao ëēja, irëmao Këraisuja iwanmatoponpëtaerëta ahtao, nërë inenmënpowea ehkë epakorohta. Inewaraimaewa marë ehkë.
- 11 Këpëewa nehtan nërë apon ewaraimanepë, iniri ripi rito akoronme nehtan.
- 12 Ma tērënkërë nai jinponopi ëēja, sekenkërë inmenuhtēewa wae panpirapë. Sameken wae jitëse ëēja. Irëmao wae ëēja jiwëturuse ëenpatajarë kiweimahtao, tannëseken kiwehtome sasame wehtohke.
- 13 Ma, Kan inekantëhpë aakëmi imunkë, ëewaraimanë, naka. Amen.

3 Jan

3 Jan 1

- 1 Ma, wirë arimikane. Ëmërë jakëmi Kaijësë jinpïnu. Aerën jomijanme wae ëije. Serë jipanpira wimenuhtë ënenenme.
- 2 Jinpïnu oninpëkenpë wae kure Kanja ërise. Serë apo tëturujae Kanja ëpë, ijahkëreunna ëjamun iweise marë wae, kure aamore iwehto aporopa.
- 3 Kure tëewakïn-pannepï aerën jomihtaerë ëwëtarëto iponopïhpëke marë.
- 4 “Ma, aerën jomihtaerë nai ëmunkëton iwëtarëto, “ kato etatuwë wija. Irëhkasan jinetaseme, jewakïnmapon marë.
- 5 Ma, jinpïnu, kure këkëmihton rïto ëëja, inawïkaewa marë manae. Ënenepïnipëton marë kure mïrijae.
- 6 Namoro ipinë ëwehto ipononeto serëpo Kan pakorotaon-tomoja. Irëme namoro ennohkë, tîtëse iwehtohkonpëerë, ëemiketa Kan ipëetonmerën iweikonke.
- 7 Ma, Jesu Këraisu ekajanme itëhpëton namoro. Tïinjanopïkon inapësewa marëto nai, Kan munkëtahtonpëe.
- 8 Irëjanme namoro apontomohkasan kijahpëntëne, kimë aerën jomi iponone akoronmaneme kïweike.
- 9 Ma, Kan pakororija wimenuhtëne, mërëme jinmenuh-tëhpë Rijotëhpëja takamae. Irasarënme tïweisan mëe. Irëjanme nai ainja eponata.
- 10 Irëme ëëjapa jitëtuwë, mëe inïri ripï wonankatae. Ipaato ainja ekapokehkanëre mëe. Ëëja itëhpëton eponata marë nai. Namoru injahpëntëewane nai. Irërëkenta nai, tïwërënoraja namoro ijahpëntëto akamanëhkasanto. Kan pakoropëe marëpato nennojati.
- 11 Ma, jinpïnu, iripïman inakusewa ehkë, kuranoh-kasan akuhkë. Kure rïton Kanpëenonpë, këpëewa nai iripï rine, Kan iwame nai.
- 12 Ma, amerarëto kure Remitira iwehto iponojan. Aerënme nai mëe iwehto awaintao, Ainja marë niponojae aerën nai mëe iwehto. Irëme nai ëwarëne nërë ainja inponopï.
- 13 Ma, tërënkërë nai jinponopï ëëja, sekenkërë inmenuhtëewa wae panpirapë.
- 14 Sameken wae jitëse ëëja. Irëmao ëenpatajarë kïtëturutae ëija. Ma, onken Kan rïpose wae ëëja. Serëpo kïmoitïhton ëëwarainmanë. Irëpo marë ekakonke jimoitïton wararë ewaraima.

Jurë

Jurë 1

1 Ma, wirë Jurë, Jesu Këraisu ipëetorën, Jemesi akëmi. Ma, Kan inamohtëhpë emëinjamo, Kipapakon Kan injanopi, Jesu Këraisu inkurunma marë. Serë jipanpira ënenekonme wimenuhtë.

2 Ma, monome ëpinumukoe wae, Kanja kuure onken ërikoe wae. Eija ëse wehto ekaramase marë wae iija.

3-4 Ma, jinpïnutomo, wapo kutuma imenuhtë sere weine ëjane, kanunnëhtohkonpë. Mërëme wïtototon këne kijane aminëne apo. Penarë namoro erihtohpë tïmenuhtëpoe Kanja. Kansantahton namoro, tiwëreken Kanja ijahpëntëto iwanmaneton, tïinjanopïkon ripïke. Tiwamekatokon apo Kitamukon Jesu Këraisu rijan mëesan, Eïkarënoru Mëe. Irëmehkasan wae meinjarë aerë iwanmatohpë imenuhtëse ëëjane. Irëhpïken tïjorni Kanja tëkaramae tïjanorotomoja. Irëme wae kutuma irë epona ëweikoe, ëwehtarënmakoe marë wae.

5 Ma, serë mipunëhti, sekenkërë tëinkenpa wae ëenutanïpïkoe. Wapo Kitamukomojapa Isereujanaton tërëe Isepi inonopëepa. Mërëme ihtaone tëponantahton tërinïikae ija wena.

6 Ma, ensuton marë Kan inehtëhtaerëta tiweikoe teese. Tïkuhtunkehkae marë ijane, irëme namoro Kanja tapurëe taanërën ewarunuhtaorëken, iwehtohkonme onankato weiponarën.

7 Ma, sehken teese Saronponton, Komoraponton pata Imoraononpëton marë, ëisaporoto wirïpëme teese. Kureto tiwësaremae, ëïkarë marëto tiwëtapëse, tëpësenta tikuse ijane. Irëjanme tërisenton ikuhtuntëtome kanja tïrëe namoro. Tiwërenoroton tiwarë tiritome, irë patapononpëton tïtikae itïpïkehpin mahtoke.

8 Ma, namoro marë tiwësaremaenton, tiwëtamorehtëenton irïpïpë, tïkurunkenton ikutunkehkan marëto, tiwaenkonpëhto pëera nëturujan enepïntonpë.

9 Këpëewa Maïkeo teese, ensuton itamu mëe. Wirïpë itamu iwëtururuhtao Mosesi ekepïpë, tïkaarïke inakamaewa teese mëe. Serë apo tïikae. "Tamo aakamanë," tïikae.

10 Këpëewa nai mëesan, tiwamekatokonpëhto pëera mëmëinkan, penarë tiwarëtokonpë marë nëenpanërehto. Mërëmeto oto iwehto aporo nëtïrijan, Irë aponketo nehkërënman.

11 Penatoton akujan mëesan. Kein itëtoponpë aporopa mëesan nïtën. Peeran Kan jomi inmoijewa, iwehtoponpë aporopa marë. Kan jomi inmoipïninpë mëe karahkurise iweihpëke. Mosesi jomi ikuhtunkehkatoponpë aporopa Kooraja erihtomao, Irëjanmeto tërihtohkon eponne.

- 12 Ma, tēpu enera iwehto tuna antinaon pisi aporopa nai mēesan. Nariketa marē nēewejan ēhtaone Kitamukon iwēewehto ikuhtomao. Pēerarēkento nai, tēponanerēken marē. Ikapurutu konopo tepukaen ahkenerēken nai mēesan, pepeija arēto apororēken. Eperutomao eperumīn wewe iwehto aporopa marē nai namoro. Wewe ikuipu iwemorahkato aporopa.
- 13 Onkenta sipasiparu tunaimē iwehto apo, mēesan ikēnēto awaintao nīrīpon, aro iwehto aporopa. Sirikē tīpatapota teesen aporo marē. Sikiman ewarun ipatakonme nehtan taanērēn.
- 14 Ma, mēesanpēkērē Inēkēja tīponose pena. 7Manme teese Inēkē, Anan itīpīhtētoponpēpēerē, iparinpēme. Serē apo mēeja tīponose, “Etatē, Tamo nehtan tausantanton irīpīmīn ensuton akērē.
- 15 Amerarēnoro iwehto onankatome. Irīpīmantōn inīrī ripī iponohome, Amerarē Kan inupimatoponpē marē,” tīikaē penarē.
- 16 Ma, wīrīmatonokon mēesan, tīnpēkēnopīsanton marē. Tīinjanopī ripī eponato nai. Tījomikonke marēto nēiwaehkan. Tīwērēnorotomojato kurano apo nētīrijan, tēpona iwehtohkonme.
- 17 Ma, jīnpīnutomo, Kitamukon Jesu Kēraisu inennokīhpētomoja katoponpēpē ēenutatē.
- 18 “Mēmēikaneton nehtan apēnato weitomohtao, injanopīkon ripītaerē iwētārētohkōn nehtan.” tīikaeto.
- 19 Aajakaponekonme nai namoro. “Ēikarē tīmjanopī ripī eponarēkento nai. Kan Amore nai awēneta.
- 20 Ma, kēpēewa ehtē jīnpīnutomo Kuranorēn jomike ētarimikapotē. Irīpīmīn Amore ikaarike ēturutē Kanja.
- 21 Ēijene Kan iwehto innontaewa ehtē, itīpīponarēn erepasa ēwehtohkon, iwēehto inmēkuruhtao ēējane, Kitamukon Jesu Kēraisuja ēpīnumuhpēkonke.
- 22 2me iwēhpunēhto iweihpētōn ipīnuntē.
- 23 Tīwērēnoro sameken anunnēhpōtē Kan jomike. Mahtohta anotahpē itomekato aporopa. Tīwērēnoro ijahpētētē. Mērēme ēipē tīwarē ehtē, inīri ripīseta marē ehtē.
- 24 Ma, ritonme nai Kan. Nērē ēpīnmati aanotanīhponepēe. Tīwēeresaramaen tēnpata rasaporo ērihpōtahki ekapokehkatōmīnme. Monome marē ēewakīnmapōtahki.
- 25 Kanme Mēe. Nērērēken kanunnēnekon, Kitamukon Jesu Kēraisujanme. Mēe eresaramapōtē. Nērē marē irasarēnme tīripōtē. Penarē irē apo iweihpē Mēe. Irē aporo tīritēkē meinjarē. Irē aporopa tīrēenme nehtan Mēe taanērēn. Amen.

Onankato

Onankato 1

- 1 Ma serë Jesu Këraisu iwehto onankatoponpë Kanja. Irë apo Kanja tirëe Mëe, ewësa tirëen enepotome iija tipëetohtomoja. Wirë Jan, Kan ipëeto. Irëjanme ensu ennone wija, serë ipunëhtome.
- 2 Ma serë jinenehpë, jinetahpë marë irëme nai serë jiwarë. Kan jomi serë, Jesu Këraisu iwëenepotoponpë wija.
- 3 Serë ewënopëkën panpira ejatënenpëton kure Kan niritan ewënopë. Kure marë niritan serë jomi etanenpëton, imoimahtao marë iijane. Serë ritohton ipohtë nai meinjarë.
- 4 Ma Wirë Jan, 7manton emëinjamo Kan pakoro Eisë inonopo. Kure tijahpëntëneke eweikoe wae, Kure onken marë eweikoe wae Kanpëerë. Tëerë nai Jesu Këraisu. Penarë Mëe teese. Taanërën marë nehtan. Amore marë 7man apo. Mëe apëi rasarën enpata rasaporo nai namoro.
- 5 Jesu Këraisupëerë marë. Tiwarëto iponone Mëe inawikaewa. Wapo watiweihpëpëepa entahpë Mëe. Nonoponton itamuhton entume marë Mëe. Kipinëne Mëe teese irëme timunuke marë kinpokatëne kiripihpëkonpëe.
- 6 Kan imoitinme kiritëne, Kan-entutonme marë, Ineponanma IPapa ipëetomatome kiiijane. Mëe irasarënme tiritë, entumerën marë taanërën, itipikesewa. Amen.
- 7 Enetë ikapurutuhtaopa nehtan Mëe. Tënukonke iwararënoroton Mëe enetan. Ikonkanenpëton marë nenetan. Nonoponton wararënoroto nësenatan Mëe enehpëke. Irë apo nehtaneihata. Amen.
- 8 “Wirë Auhpa, Omeka marë,” nkan Kitamukon Kan. Tëerë nai Mëe, penarë teese , taanërën marë nehtan. Iwaenonma nai Mëe.
- 9 Ma wirë Jan, pipikon. Eisaporo nai kamekamatohkon, Kan inmoitinme kiweikonke. Irëpë enepitaewa kiripoti Jesu. Patëmoosë paupo wei, jiwarëto Kan jomi iponopihpëke wija, Jesu Këraisupë.
- 10 Irëmao Amore inakenatënme weine Kitamukon iweipo. Irëmao jinkae arima omi wetane, iina etëto aporopa aeru.
- 11 Serë apo kinka wija, “Serë imenuhtëkë panpirapë, irënpëpëemo arëpokë 7mantomoja, Kan pakorohtomoja, Epesiponoja, Sëminaponoja, Piiikëmënponoja, Tajataraponoja, Saarisëponoja, Pirarehpijaponoja marë. Rejoresijaponoja marë,” kinka wija.
- 12 Ma irëmao sepanamane iija, tiwëturëen enetome wija. Jiwepanamatuwë wenene 7me ituriton, kootu epume tirihpë.

- 13 Ihtaone wenene wītoto, Kan iwetotomahpē apo. Maanohtao kīnahkē misa ihpuponarēn. Iropī awēe kīnahkē kootu rihpē.
- 14 Iputupē, kīnahkē tīkoroje inmee marē, maaru itupamīhpē aporopa. Kure tīkoroje sinoo aporopa. Enu kīnahkē oreoreman mahto aporopa.
- 15 Ihpu marē kīnahkē, weipotē paarasē saporari matohtao tīrihpē aporopa, inweipo. Ituruhtao wīteto aporopa kīnahkē ijomi aeru.
- 16 7meto kīnahkē sirikē einjao apētun weinje. Intaapēe omi, kīnepataka kasihparaimē ēeton ae aesa iwehto aporopa kīnahkē. Mēe enpata kīnahkē amerarē wei ēnturihtētē iwehto aporopa.
- 17 Ma Mēe enetuwē wīja, irēmao Mēe enpata rasaporo janotane ihpupona, waiweihpē apo. Irēmao tēinja apētun rine jepona. Serē apo kīnka, wīja, “Nariketa ehkē, Wērē Wapono, Wenaeno marē.
- 18 Aenemepa wae, mērēme waweine, sekenkērē kēnekē, aenemepa wae taanērēn itipīponarēn. waweinē isoroto wēto entume wae, waweinē pata marē.
- 19 Ma imenuhtēkē ēnenehpētōnpē. Meinjarē ēnenehtōnpē marē. Ēwēno iwehto rītohton marē.
- 20 7memene sirikēton jeinjao japētun weinje. 7 ituri eputon marē koutu rīhpēmene. Irēme serē apo nai irē iwehto iponohpīn. 7 sirikēton nai 7 ensuton apo. 7 Kan pakoroton ijanoro. 7 ituri eputon, 7 Kan pakoroton apo,” kīnka wīja.

Onankato 2

- 1 Ma serē apo imenuhtēkē Kan pakoro ensuja Epesi patapo. Ma serē apo nkan, 7 man sirikēton einjao apētun weinjan ijomi. 7iturihtao nurakanuijan Mēe, koutuke tīrihpē eputomohtao.
- 2 Serē apo nai ijomi. Ēnīri nai jīwarē. Kaarime orokome ēwehto, akupainjewa ēwehto marē. Irīpīmanton inīri wīripēme ēēja. 'Kan inennokīhpē wī,' kanenpētōn mikuhtuntē. Irē apo aerēta iwehto monanka.
- 3 Kure akunura mei. Ēwēsapēkēmarihtao enepitaewa mei, jeka epona ēwehtohjanme. Irē apo ēnīripē akunpainjewa mei.
- 4 Mērēme serērēken kureta wīja. Wapo jije ēwehtōnpē apota nai jije ēwehto meinjarē.
- 5 Jipēepa mītēn ēwēhpunēhtohtao, irēme ēenutakē, epanamahpa, wapo kure ēnīrihpētaerēpa. Kēpēewairē, epanamaewapa ēmē ahtao. Irēmao wēehtahpae ēēja, ipatapēepa tēpuken ēturi apēhtome wīja.
- 6 Ma serē apo ēwehto kure wīja. Nikoraitaton inīri kureta ēēja. Sehken wīja, kureta marē.

- 7 Ma akihpe nai tipanae Kan pakorohtomohtao, nērēja wae Amore jomi etase. Akihpe iripi emaneme, nērēja wewe eperu wekaramatae erepasa riton. Kan itupipo nahtan, Pararaisëpo."
- 8 "Ma serë apo imenuhtëkë Kan pakoro ensuja, Sëmina pataponoja. Ma serë apo nkan Wapono, Wenaeno marë. Waiweihpënpë Mëe mërëme kaarimepa nai Serë apo Mëe nkan ëëja.
- 9 Aamekanmato jiwarë, tiwësapëkëmaen ahken ëwehto marë, sekenkërë tijahpëke manae. Ënupimaneton marë jiwarë, 'Jujana ainja,' kanëre namoro, mërëme Jujanametato nai. Setën iwëmonto pakorohtaonton namoro.
- 10 Aakuikapoto tiwëesen ëëponne inota ehkë. Serë apo wikae ëëja, Wiripë tamu ëhtaonkon apurupotan ikuhtohkonme. aamekanmatohekë akuikapotan, 10 weiponarën. Inawikaewa ëweimahtao wawehtohponarën, irëmao erepasa wehto wekaramatae ëëja saipan apon.
- 11 Ma akihpe nai tipanae, Kan pakorohtomohtao, nērēja wae Amore jomi etase. Akihpe irë emaneme ahtao nërë waesewapa nehtan taanërën."
- 12 "Ma serë apo imenuhtëkë Kan pakoro ensuja, Pïikëmën pataponoja. Ma serë apo nkan, Ëeton ae kasiparaimë entu ijomi ëëja.
- 13 Ëpata jiwarë, tahpame nai Setën ëpataporëken, töpëi rasa juwë. Ëhtaotepatantëe mëe. Sekenkërë jeka epona ëwehto inawikaewa mei. 'Mëe eponata wae,' kaewa mei. Antipasi waritoponpëmao iijane ëpatapo, irëmao jipë iwarë iwehto inawikaewa kënei.
- 14 Mërëme serëtomorëken kureta wija. Ëhtaone nai wïtototon Peeran iwanmatoponpëtaenton. Serë apo Peeran kënka Peerakëja. Isereujanaton iweripimatome. 'Tikopijarija ekaramahpë otï ënëto kure nai. Ëemerinpëkon apëhto kure marë.' katoponpë iija Peerakëja.
- 15 Ëhtaone marë nai wïtototon, Nikoraita iwanmatohtaenton. Irë wiripëme wija.
- 16 Irëme epanamakë. Epanamaewa ëmë ahtao, irëmaopa sameken wëehtae ëëja namoro ematome. Kasihparaimë ëeton aeke apo nai jijomi jintaapëen.
- 17 Ma akihpe nai tipanae, Kan pakorohtomohtao, nērēja wae Amore jomi etase. Akihpe iripi emaneme, nērēja wekaramatae maana onamihpë. Tëpu tïkorojan marë wekaramatae iija, kainanme tëka imenuhtëhpë. Apëinenpërëken iwarë nehtan eka."
- 18 "Ma serë apo imenuhtëkë Kan pakoro ensuja Tajatara pataponoja: Ma serë apo Kan inukurën nkan. Mëe enu nai mahto oreoreman apo. Mëe ihtai, tiweinen saparari paarasë aporopa.
- 19 Ënïri nai jiwarë, pinë ëwehto, Kan epona ëwehto marë. Akunpainjewa Kan ipëetomato marë ëëja. Wapo ënïrihpë iwae nai meinjarë ënïri.

- 20 Mërëme serëton kureta wija. Jesëpeo inakamaewa manae. 'Kan ijomi iponone wī,' kanëre mēe, wëri. Tiwanmatohke jipëetohton ijotontëpon mēe. Tikopijarija tinekaramahpë oti ënëpon marë.
- 21 Sameken mēe ineriniikapoewa wei. Iwësotontëtoponpëpëepa iwepanamasere wei, sekenkërë tiweepanamaseta.
- 22 Irëme mēe waitahpo wiritae. Irëpo marë wakuikapotae. Akī marëhpe mēe iwësotontëhpëme tiniri ripipëepa, epanamaewapa ahtao, namoro kutuuma wakuikapotae.
- 23 Imunkëton marë wawiripotae. Irëmao amerarë Kan pakorohton wararë, wītoton iwëhpunëhto awën, iwaneme jiwëhto ipunëhtanto. Irëmao ëwararëne marë kirepentëtahki ënirihpëkontaerë.
- 24 Ma serë apo wīkae Tajatarapontomoja wëri iwanmato eponata iweihpëtomoja. Antinao Setën iwanmato inpunëpintomoja marë. Tëerënkërë nai wëerekuikato, mërëme inekaramaewapa wae ëëjane.
- 25 Ëhtaonton inontaewa ehkë, jiwëehtohponarënpa.
- 26 Ma akihpe irë aponton emarihtaot, jinehtëhtaerë tiritome iija apënatohponarën. Nërënpë wītoton entume wiritae.
- 27 Nërë wītoton eneneme nehtan. Tiwarapake iripimanton itikatan sapararike. Ërinë imoto aporopa nitikatan. Amerarënororo ikurumato wija, Pahko inekaramahpë aporopa.
- 28 Nërëja marë wekaramatae sirikë, urutura apon.
- 29 Ma akihpe nai tīpanae Kan pakorohtomohtao, nërëja wae Amore jomi etase."

Onankato 3

- 1 Ma serë apo imenuhtëkë Kan pakoro ensuja Saarisë pataponoja. Ma serë apo nkan, 7manton Kan Amore entu. 7 sirikëton entu marë. Ënirihpë nai jiwaarë, 'Aeneme nai mēe,' kanërehto tiwërenoroton ëpë, mërëme waiweihpë apo ëmë.
- 2 Irëme ëentakë, ënawīkahpë wepori ënirihpë. Irëme waiweihpë imoitihpëton ikaarihtëkë, Kan ëenen.
- 3 Irëme ëenutakë ënetahpëpë, ënapëihpëpë irëme serë imoikë. Ëniri ripi weinje marë epanama. Entaewa ëweimahtao, wëehtahpae ëjapa aminëne aporëkenpa. Pëera marë manae ëjapa jiwëehtohpë.
- 4 Ma sekenkërë ëeraoken nai ihtaonkon, ipoo ikuiminton Saarisëponton. Namorohkasan nurakanuntan jakërë. Tikorojantao iwepoontëhpëton namoro, jeemiketa iweike.

- 5 Akihpa nai eh̄taone irip̄i emaneme, n̄r̄e mar̄e wipoont̄etae tikorojanke. N̄r̄e eka mar̄e inisukaewar̄enpa wehtaeih̄ta Erepara-wehto-eka-panpirap̄eepa. N̄r̄e eka wejat̄etae Pahko inetanme. Ensuton inetanme mar̄e.
- 6 Ma akihpe nai tipanae Kan pakorohtomohtao n̄r̄eja wae Amore jomi etase."
- 7 "Ma ser̄e apo imenuht̄ek̄e Kan pakoro ensuja Pirarehp̄ija patapon. Ma ser̄e apo nkan Ir̄ip̄im̄in ijomi. Aer̄e nai M̄ee. Teihp̄e isoroto w̄eto entu M̄ee. At̄ip̄ehpe M̄ee inrowakahp̄e, ir̄ema apurutohporapa nai w̄itotoja. At̄ip̄ehpe M̄eeja apurutuw̄e, apumakatohpora mar̄eja nai w̄itotoja.
- 8 Ēn̄iri nai jiwar̄e, ir̄eme enek̄e. Ēn̄irime t̄ir̄een wekaramae ē̄eja, entapuru apumakahp̄e aporopa. Ir̄ema apurutohporapa nehtan w̄itotoja. Monometa nai ē̄kaari jiwaar̄e, sekenk̄er̄e jijomi insaikaewa mei. 'Jiwame nai Jesu,' kaewa mar̄e mei.
- 9 Ser̄e apo Set̄en pakoro aw̄e iw̄emom̄ihp̄eton w̄irit̄ae. 'Jujana w̄i,' kan̄ere namoro, sekenk̄er̄e Jujanametahto nai. T̄enak̄ee namoro. Ir̄emeto tiw̄er̄enapo w̄iripotae ēhp̄upona. Ser̄e apo wikapotae iijane, 'Ēije nai Kan,' katanto tiweiponoh̄tohe.
- 10 W̄ija katoponp̄e mimoi akunpainjewa. Ir̄eme kip̄inmatae mar̄e nono warar̄e tiw̄eesen ikuhto jurup̄e. Ir̄eke amerar̄e nonoponton ikuhtan Kan.
- 11 Ma samekenpa w̄eetae, ir̄eme Ēhtaonton inontaewa ehk̄e, tiw̄er̄enoro inap̄esewa iwehtome saipan apon erepe.
- 12 Akihpe irip̄i emaneme ahtao n̄r̄e w̄irit̄ae epume Jineponanma pakoroim̄etao. Ir̄ema pakoroim̄e innontaewar̄enpa nehtan. N̄r̄enp̄e wimenuht̄etae Jineponanma eka. Jineponanma ipata eka mar̄e. Kainan Jerusaren pata eka ir̄e. Ir̄e kapup̄e niht̄etan Jineponanmap̄e. N̄r̄ep̄e mar̄e kainan jeka wimenuht̄etae.
- 13 Ma akihpe nai tipanae Kan pakorohtomohtao n̄r̄eja wae Amore jomi etase."
- 14 "Ma ser̄e apo imenuht̄ek̄e Kan Pakoro ensuja Rejoresija pataponoja. Ma ser̄e apo Amen nkan̄e ē̄ja. Inaw̄ikap̄in M̄ee, Aer̄en iponone mar̄e M̄ee. Kan tin̄irihp̄e entur̄en M̄ee.
- 15 Ēn̄iri nai jiwar̄e, atunemeta ē̄m̄e, tin̄ometa mar̄e. Atuma ē̄m̄e ahtao kure w̄ija, tiw̄er̄enmao tin̄ome ē̄m̄e ahtao mar̄e.
- 16 Sekenk̄er̄e takuinenmer̄enken ē̄weike, atunemeta, tin̄ometaikere mar̄e, ir̄eme pito wikae ē̄p̄e, jintaap̄e.
- 17 Ma 'Tijahp̄eke wae, tim̄enpar̄eke wae, ijahp̄ennata wae,' m̄ikaere. K̄ep̄ewa nai, ē̄wehto Kan inenepe. Arerenna ē̄wehtohp̄e p̄era manae, ē̄w̄esap̄ek̄ematohp̄e, enura ē̄wehtohp̄e mar̄e, ijahp̄enna ē̄wehtohp̄e mar̄e p̄era manae.

18 Irëme koutu ikuinna tirihipë, matohke imenekahpë, epekatise wae ëëja wija, timënpärëke ëwehtome aerën ahkenta. Tikorojan poo marë epekatise wae ëëja wija ewepoontëtome piike eweihpëpëe ikamisanna ewehtohpë. Eënu ikati marë epekatise wae ëëja wija, kure enetome ëëja.

19 Ma jinpïnuton wihtarënmae, wakamae marëto. Irëme serë kutuuma etatëkë. iwehtoponpë weinje epanamatëkë wïkae ëëja.

20 Serë etakë, pïre wae, maatahken ëpë, witëtëkae marë. Irëme akïhpe jijomi etanë, 'Ëja wëepï,' kato wija. Irëmao tiwehto entapuru irowakarihtao marë iija, tëmëntae. Kïtëewejati marë ëtakërë, ëijaken kïwehtohkonme.

21 Ma akïhpe nai ëhtaone iripï emaneme, ematoponpë aporopa wija, nërë wiritae jakërë apëi rasarënpo. Irëpo tahpame Pahko jirïpone tëpëi rasarënpo. Irë aporopa wïripotae iripï emanenpë.

22 Ma akïhpe nai tïpanae Kan pakorohtomohtao nërëja wae Amore jomi etase," kïnka wija. irowakahpë wenene kaputao. Wapo jinetahpë

Onankato 4

1 Ma irë aponton etahpëpëerë wija, tëehpëne. Entapuru omi wetanenkerëpa, aerusa ina etëto aporopa. Serë apo kïnka wija, "Sarë ohkë. Ewë tïrëen wenepotae ëëja, serëmaonta," kïnka wija.

2 Irëmaorëken Amore jarëne. Irëmao wenene apëi rasarën kaputao, epon marë wenene.

3 Mëe enpata kïnweipo, jasëpë tirepenken tëpu tiwëeinen aporopa, sarijasï tëpu tiweinen aporo marë. Apëi epoe kïnahkë kananai, emereu tëpu inweipo aporopa.

4 Apëi rasarën kïnahkë toinjerën 24 apëi akiitonke. Irëpoto kïnahkë tahpameken 24 tamusanton apëipo. Tikorojantaoto kïnahkë tïpookon. Tisaipankemenehto kïnahkë iputupëkon awë. Koutu tirihipë isaipankon.

5 Apëi rasarënpëe kïne manankane, tïrinkato marë, irënpëpëe kïnemo, "Raaa," kïnka. Apëi irasarën epon iropï weinje kïnahkë 7 ituriton, oreore kïnkahkenmene. 7man Amoreh-ton Kanjanoro namoro.

6 Apëi rasarën enpatarasaporo, kïnahkë tënethporen ikutupë, inkae awaintao kïnahkë, kuteike tirihipë ahken. Ma apëi rasarën irowë marë kïnahkë 4man aeneton. Të nukemene kïnahkë iropï weinje, inkae marë.

7 Wapono aenen kaikuimë ahken. Ipëkërën aenen kau wanra ahken. Ipëkërën aenen wïtoto enpata ahken. Wenaenorën aenen pijana tiwëtoinjën ahken kïnahkë.

8 Iwararë aeneton, 6memene kïnahkë tëpërike. Ipëkëne kïnahkë enukon ijjeta, awëne, iropï weinje marë. Wanpanto inkukesewato kïnahkë, anao nakarë,

koko nakarë marë. Serë apo iwanpanto. “Kitamukon Kan Iröpimîn, Iröpimîn, Iröpimîn. Iwaenonna Mëe. Penarë Mëe teese. Tëerënkërë marë nai. Mëepa nehtan tiwëesen,” kato ikujakënto wanpanto.

⁹ Ekamaohpe 4man aenenton, waepin apëi rasarënpon irasantëporihtao, eresaramaporihntao marë, napohpa karihtao marë iijane.

¹⁰ Irëmaorë marë, 24 tamusanton nejukatanto tēnpatae, apëi rasarënpon enpatarasaporo, waepin enpatarasaporo. Serë apo katome iijane, “Ëemikantaikerën ëmërë,” kinkato. Irëmao iwejukahpëton tisaipankon ekaramatan apëi rasarënponoja.

¹¹ “Serë apo kinkahto, “Tamo ëemikantaikerën Ëmë, ainja Ineponanmame. Irëme nai ainja ëeresaramase. Awainaniikapose marë nai ainja. Amerarënororo entumerën, ërise marë nai ainja, Amerarënororo rinenpëme ëweike. Ënehtëhpëtaerë mirine. Ënehtëhpëtaerë marë ënirihpë meinjarë,” kinkahto. Ma irëmao panpira wenene apëi rasarënpon einjao

Onankato 5

¹ Ma irëmao panpira wenene apëi rasarënpon einjao apëtun weinjje. Ëetoro Kīnahkë panpira timenuhtëe Panpira kīnahkë tēkise 7me ekīhtohke.

² Irëmao kaari ensu jomi wetane, arima kīnjomita. Serë apo kinka, “Akī nai ëemiketa, panpira 7me ekīkihþëton irowakaneme?” kinka.

³ Mërëme kīnahkë waken, kaputaontomohtao, nonopontomohtao, Pītaontomohtao marë, iweike.

⁴ Irëme kutuuma tēsesenane emikantaikerën waken iweike. Panpira ekīkihþë irowakanenna iweike. Awën panpira enenenna marë.

⁵ Irëmao serë apo kinka tamusantomohntaon wija, “Ësenaewa ehkë. Ene, Mëe kaikuimë Jurë epamīhþëpëenonþë, amerarë emaneme nai Mëe. Teihþë imitīnþë Mëe. Nërë ritonme nai. Panpira ekīkihþë irowakaneme 7ponarën,” kinka wija.

⁶ Ma irëmao Wikapauimë iwanra wenene ikonkahþë ahken. 4man aenenton irowë kīnahkë, þire. Apëi rasarën ekatao, tamusanton rowë marë. 7me kīnahkë iretihton. 7me marë kīnahkë enuton. 7man Kan Amore apo. Kan inennokihton namoro nono wararënpona.

⁷ Mëe kīne panpira apëhtome, apëi rasarënpon apëtun einjapëe.

⁸ Panpira apëhtuwë iija, irëmao 4 aenenton kīnejuka tonapona wīkapauimë iwanra enpatarasaporo. tamusanton marë kīnejuka. Tisanpuraimëkemenehto kīnahkë tērikemene marë, koutu kapīhþë irë. Tīpoinjan kīnahkë awë tīpokīntaen. Kan ijanoroton iwëturuto irë.

⁹ Irëmao kainan wanpanto ikuneto, serë apo kato. “Ëemikantaikerën Ëmë panpira apëhtome, ekīkihþëton irowakatome ëëja. Wameine marë, wītoton

irepentõtome ëëja ëmunuke, Kanjapa namoro enehtome. Akii patatomohtaonton wararënpëe enehtome. Tiwëtiwëreken tijomirën wararënorotaontopëe marë, wïtototon wararënorohaontopëe marë. Nono wararënpontomohtaontopëe, Kanjapa enehtohkonme.

10 Namoro mïrine ëwemoitïmatome, Kan entutonme namoro Kan ipëetomatome iijane. Nonoponton eneneme marë, namoro mïrine,” kïnkahto tiwanpantohkonke.

11 Ma irëmao tëehpëne. Omi wetane. Tapïiman ensuton ijomi, tin tausen, tin tausenton kïnahkë, tausenmanton tausenton kïnahkë, apëi rasarën onneto, aenenton onne marëto, tamusanton onne marëto.

12 Irëmaoto kure arima wanpanto ikune, serë apo kato. “Wikapauimë wanra watirihpë emikantaikerën. Këntukomoron Mëe. Mënparë enturën marë. Junme wehto enturën Mëe, Kaari enturën marë. Irëme Mëe keresaramati, awainme marë kïtihpoti. 'Kurerën ëmë,' nkan ainja,” kïnkahto tiwanpantohke.

13 Ma irëmao wetane amerarënoroton, kaputaonton, nonoponton, pïtaonton marë, tunaimë juwënton marë. Amerarë irë apon awënton iwanpanto ikuhto wetane. Serë apo kïnkahto. “Apëi rasarënpöpë jïwanpainjae. Wikapauimë iwanrapë marë. Kurerën Ëmë. Tiwëeresaramaen Ëmë. Tawainaniikapoen Ëmë. Amerarë enturën Ëmë. Taanërën itïpïkesewa,” kïnkahto tiwanpantohkonke.

14 Ma serë apo kïnka aenenton, “Amen,” kïnkahto. Irëmao tamusanton kïnejuka, “Ëemikantaikerën Ëmë,” kïnkahto.

Onankato 6

1 Ma irëmao wapo ekikïhpë, 7me irowakato iwehto, wenene Wikapauimë Iwanrarija. Irënpëpëe aenentomohtaon jomi wetane. Arima kïnjomita, kapu emoke ahken, “Ohkë,” kïnka.

2 Irëmao tëehpëne. Maatahken kïnahkë jipë asi tikorojan. Tirapake kïnahkë ijuwën. Irëmao saipan ekarama iija. Irënpëpëe kïtën tïnema ematome.

3 Ma ipëkërë ekikïhpë 2me iwehto irowakatuwë Wikapauimë Iwanrarija, irëmao fipëkërë 2me aenen ijomi wetane, “Ohkë,” kïnka.

4 Irëmao tiwërenoro asi kïne, tamiren nërë, mahto oreoreman apo. Irëmao ikurun ekaramane ijuwënoja, onken wehto arëtomepa nonopontopëepa. Ëija wïtototon ëire rïpoto ekaramane marë iija. Mono kasiparaimë ekaramane marë.

5 Ma ipëkërë ekikïhpë 3me iwehto irowakatuwë Iwanrarija, irëmao ipëkërë 3me aenen ijomi wetane, “Ohkë,” kïnka. Irëmao tëehpëne. Maatahken kïnahkë jipë, asi sikiman. Ijuwën einjao kïnahkë ërepa amïm ikuhtuntëto.

6 Irëmao omi ahken wetane 4man aenentomohtaononpë. Serë apo kinka, “Ein kiro wii, ein weipona orokome iwehto irepe. Sisijori ipëhta ehtë, tēnisen marë,” kinka.

7 Ma irëmao ipëkërë ekikihpë 4me iwehto irowakatuwë Iwanrarija, irëmao ipëkërë 4me aenen ijomi wetane, “Ohkë,” kinka.

8 Irëmao tēehpēne. Maatahken kīnahkë jipë asi kananaman. Ijuwën eka Waweinë. Waweinë pata kīnahkë iwenae maatahken ipë. Nonoponton iratoenpë iratoe entume iwehto ekarama iija. Irëmao wītoton waripone iwëiratoematohke, ēinjenë iwehtohke marë, injetunkonke marë, nonopon ēirato ototonke marë.

9 Ma ipëkërë ekikihpë 5me iwehto irowakatuwë iija, irëmao wenene ekaramato apëi epinë. Irëpo kīnahkë watirihpëton, Kan jomi imoihpëke. Kan epona iweihpëke watirihpë namoro.

10 Irëmao arimahto kīnjomita. Serë apoto kinka, “Tamo, Ēikarënorō Ēmë, irëme ekanmao nonoponton iwehto mikuhtuntën? Ahtarë akëresa ainja imunu entamaponenpëpëe ainja ejomaewa manan?” kinkahto.

11 Irëmao tīkorojan pooton ekaramane iwararënorōja. “Ēwëpitërënkene,” kinka iijane. “Teërënkërë nai aakoronīnpëkon, aakëmikōn marë ējaporonepa namoro watirëenton. Namoro pitë winmëjæ,” kinka.

12 Ma irëmaopa wenene ipëkërë ekikihpë, 6me iwehto irowakane. Irëmao kaarime nono kīnëeju. Irëmao wei warume kīnei, sikime. Sikiman poko ihpotīnpëke poo rihpë aporopa. Tamire marë kīnei nunnë, munu aporopa.

13 Sirikëton marë kīnanota kapupëe. Wankërëno suko anotato aporopa kaarime epī ejuhtuwë pepeija.

14 Kapu marë kīnemo, panpira iparimato aporopa. Pīiton, pauton marë ipatapo waken kīnei.

15 Irëmao nono entuhton, ipëetohton marë, suratiton itamuhton, tīmēnparëkenton marë, kaariton, tēntukenton marë, apurupīnton marë. Namoro kīnëtonan nono tootakentao, pīipon tēputomohtao marë.

16 Irëmaoto namoro pīiton amohtēne, tēputon marë. “Ainja epona anotatëkë, ainja inotonīme, apëi rasarēnpon enpatapëe, Wikapauimë Iwanra ikaraupëe marë.

17 Ikarauton iwëehto wei ne. Akī inemaewahpe nai?” katohketo kīnkëhtun.

Onankato 7

1 Ma irë apo iwehtuwë 4 ensuton wenene. Pireto kīnahkë einmemene nono iweiwetuhkapo. 4man pepeiton apërēmīhkaneton namoro. Nono inejusewa

pepei iwehtome, tunaimë inejusewa marë iwehtome, weweton inejusewa marë iwehtome.

² Irëmao tiwërenoro ensu wenene, oosëtë weinje iwëepihpë. Aenen Kanja ikuhtuntëto kinahkë einjao. Irëmao arima kinjomita 4man ensutomoja, namoro tikurunke, nono ihkërenmane namoro, tunaimë marë.

³ Serë apo kinka iijane, "Inihkërenmaewa pitë ehtë nono, tunaimë marë, weweton marë, Kan ipëtohton ikuhtuntëse pitë wae, Kineponanmakomoja ikuhtuntëtohke ipekonpë," kinka.

⁴ Irëmao wetane tikuhuntënton ikuhtuntëto. 144,000me Isereu Imunkëton epamihpëtonmene.

⁵ Ma 12,000me Jurë epamihpëton ikuhtuntëne, 12,000me Rupen epamihpëton ikuhtuntëne, 12,000me Kari epamihpëton ikuhtuntëne,

⁶ 12,000 Asa epamihpëton ikuhtuntëne, 12,000 Natari epamihpëton ikuhtuntëne, 12,000 Manasa epamihpëton ikuhtuntëne,

⁷ 12,000 Simijan epamihpëton ikuhtuntëne, 12,000 Rihpai epamihpëton ikuhtuntëne, 12,000 Isëka epamihpëton ikuhtuntëne,

⁸ 12,000 Sepuren epamihpëton ikuhtuntëne, 12,000 Jose epamihpëton ikuhtuntëne, 12,000 Pesiman epamihpëton ikuhtuntëne.

⁹ Ma irëmao maatahken jipë wenene taapiimanton, ikuhtuntëtohpora kinahkë. Akiitomohtaonton wararënpënonpë, tiwë-tiwëreken tijomiren wararënorotaononpëton marë. Witototon wararënorotaononpë marë, nono wararënpontomohtaononpë marë. Pireto kinahkë apëi rasarën enpatarasaporo, Iwanra enpatarasaporo marë. Tikorojan misahtaoto kinahkë. Wapu arï marë kinahkë einjaone.

¹⁰ Irëmaoto arima kinjomita, serë apoto kinka: "Kanjanme nai kanunnëhtohkon. Apëi rasarënonjanme, Iwanrajanme marë," kinkahto.

¹¹ Amerarë ensuton marë pireto kinahkë apëi rasarën onneto. Tamusanton onne marëto, 4 aenenton onne marëto. Irëmao namoro kinejuka tonakonpo apëi rasarën enpatarasaporo, ëemikanmetaikerën Kan iweike.

¹² Serë apoto kinka. "Amen, 'Kurerën Ëmë,' nkan ainja ëëja. Tiwëeresaramaen Ëmë. Junme wehto enturën Ëmë. 'Napohpa,' nkan ainja ëëja. Kaari enturën Ëmë, kanërën ainja, ainja ineponanmarija, Taanërën itipikesewa. Irë apo tikapore ëëja, Amen," kinkahto.

¹³ Ma irëmao serë apo tamusantomohtaon kinka wija, "Akï mëesan tikorojan misatao? Anpënonpëton marë mëesan?" kinka wija.

¹⁴ Ma irëmao serë apo weune, "Tamo, ëmëhkatë." Ma irëmao serë apo kinka wija, "Mono ijakëreuimëpënonpëton mëesan. Tipookon tisukae iijane Iwanra imunuke tikoroje iwehtome.

15 Irëjanme nai, Kan apëi rasarën enpatarasaporoto. Isansuwarihtao marë Kan ipëetomanto, anao nakarë, koko nakarë marë. Apëi rasarënpon namoro ikurunma. Ihtaone marë nepatantën.

16 Ëinjenëtahto nehtan taanërën. Inaepainjewa marëpato nehtan taanërën. Wei marëpa inpikaewane nehtan. Atune mahto marë.

17 Iwanra aapërenkonme nehtan, apëi rasarën irowën Mëe. Namoro akenahëtän marë. Apapin tuna iwëtanmëpona narëtahki. Irëmao tipërakonke enpijuhtatohkon wararë nenkihkatahki Kan.

Onankato 8

1 Ma 7me iwehtoponpërën ekikihpë irowakatuwë iija. Irëmao tinenen pitë kinei kaputao, 30 minyty ipohtë iwehtohponarën akëresa iwehto.

2 Irëme 7 ensuton wenene pïreto kinei Kan enpatarasaporo. Irëmao kuura apon ekaramane iijane iwararëne.

3 Ma irëmao tiwërënoru ensu kine, soo apon ijahkato apëiriija Kujeimë enene tëinjao, koutuke tirihipë ire. Irëmaoto iijeta soo apon ekaramane ijahkatome iija, Kan ijanoroton iwëturuto akërë. Apëi rehtë kïnjahka. Apëi rasarën enpatarasaporo kïnahkë ijahkato apëi. Koutuke tirihipë apëi.

4 Irëmao ërentë, soo apon ijahkahpë, kïnaun Kanja iwëturutohkon akërë. Ensu einjapëe kïnaun ërentë.

5 Irëmao apëipëe mahto itomekane ensu kujeimëke. Irënpëpëe mahto emane nonopona kujeimë awënonpë. Irënpëpëe tirinkato kinekïnemo, "Raa, raa, raa," kïnka. Manamanakanehpije marë kïnahkë. Nono marë kïneëju.

6 Ma irëmao 7 ensuton kuura etëto ipitëne.

7 Irëmao kuura etëne, waponu ensu. Irënpëpëe akïpïri kine, mahto marë, munuke marë tihtaonke. Irë aponton emane nonopona. Nonoponton $\frac{1}{3}$ me iwehtoponpë ijahkane, $\frac{2}{3}$ me iwehto tëërënkërë. Weweton marë $\frac{1}{3}$ me iwehtoponpë ijahkane, oi $\frac{1}{3}$ me iwehtoponpë ijahkane marë.

8 Ma irëmao ipëkërë ensu tïna etëne kuura. Irënpëpëe mono pïi ahken tïmahtoken emane tunaimëhka. Irëmao tunaimë $\frac{1}{3}$ me iwehtoponpë munume kinei.

9 Amerarë aenenton ihkaononpë $\frac{1}{3}$ me iwehtoponpë wakinei. Ijuwënonpëton sipiton $\frac{1}{3}$ me iwehtoponpë itikane marë.

10 Ma irëmao ipëkërë ensu 3man, tïna etëne kuura. Irënpëpëe mono sirikë kïnaonta. Kure tïmahtohken turi aporopa. Tuna ijamun nonopon $\frac{1}{3}$ iwehtoponpëpona kïnanota. Tuna iwëtanmë $\frac{1}{3}$ me tuna iwehtoponpëpona marë.

- 11 Sirikē eka Wataki. Irēme $\frac{1}{3}$ me tuna iwehtoponpēpona kutuuma kinei. Irēnpēpēe tapīime wītoton wakinei, kutuuma tuna rihpēke sirikē Watakija.
- 12 Ma irēmao ipēkērē ensu 4man tina etēne kuura. Irēnpēpēe wei $\frac{1}{3}$ me iwehtoponpē enkehkane. Nunnē $\frac{1}{3}$ me iwehtoponpē enkehkane marē. Sirikēton $\frac{1}{3}$ me iwehtoponpē waken kinei, koko awain iwehto $\frac{1}{3}$ me iwehtoponpē waken marē kinei.
- 13 Ma irēmao wenene, pijana tēinken kinei kawē. Irēmao arima ijomi wetane, serē apo kinka, “Tīwarē ehtē, tīwarē ehtē, tīwarē ehtē, emēinjamo nonoponton. 3 ensuton tēērēnkērē iweike, kuura etēneton,” kinka.

Onankato 9

- 1 Ma irēmao ipēkērē ensu 5man tina etēne kuura. Irēmao wenene sirikē iwepurukahpē kapupēe nonopona. Sirikēja kīnekarama otaimē entapuru isoroto wēto.
- 2 Irēmao otaimē entapuru irowakatuwē iija, iijeta ērentē kinaun, mono tīpitē ijahkato aporopa. Wei kīnewarunpan, kapu marē otaimēpēenonpē ērentējanme.
- 3 Ērentēpēe sunariton kīne nonopona, ikuruma tīrihpē. Minētē emu aporopa emu.
- 4 “Oi inihkērēnmaewa ehtē kinka iijane. Ērepaton, weweton marē inihkērēnmaewa ehtē. Kan inkuhtuntēpin ipekonpē, nērēpēkērēken ehtē kinka.
- 5 Wītoto warīto ikurun inekaramaewa pitē kinei iijane. Sekenkērē nunnēponarēken akuikapotohkon ekaramane. Minētēja wītoto ipuruto aporopa akuikapotohkon nehtan.
- 6 Irē weiporo watiwehtohkon iwatanerehto wītoton, mērēme ineposewarēnto nehtan. Watiweikoere marēto nehtan, mērēme ineposewane.
- 7 Ma sunariton suratiton ekī, asi ahken. Iputupēkon awē saipan koutuke tīrihpē ahken. Enpatakōn kīnahkē wītoton enpata ahken.
- 8 Inmekon kīnahkē wēri inme aporopa. Ijekon marē kīnahkē kaikuimē ije aporopa.
- 9 Iropī inotonī, saparari tīpiiman aporopa. Apērikon aeru iijeta, iwēiratoematomaō suratiton itēto aporopa.
- 10 Sunariton emu, minētē emē aporopa. Tēmu ikutunuke wītoton akuikapone 5 nunnēponarēn.
- 11 Tītamuketo kinei. Mēe otaimē ijensu. Ipēru jōnīhtae mēe eka Aparon, Kērikijōmihtae Aparijon eka.

- 12 Ma wapo “Tiwarë riton,” itikane, tëerënkërë nai 2me, “Tiwarë ritonton.”
- 13 Ma irëmao ipëkërë ensu 6man tina etëne kuura. Irëmao soo apon ijahkato iretipëe omi wetane Kan enpatarasaporo. Koutuke tirihipë irë, soo apon ijahkato.
- 14 Irëmao serë apo omi kinka 6man ensuja, kuura entuja, “4man ensuton apumakakë mono tuna ijamunuhkaonton, Juhpëreitihkaonton,” kinka.
- 15 Irëmao 4man ensuton apumakane, $\frac{1}{3}$ me wïtototon iwehto waritome. Penarë ihtarënmahpë namoro ensuton, Kan inekantëhpë jurumaorë apumakatome wei ekantëne nunnë, irantato marë.
- 16 Isuratiton ikuhtuntëto wetane, 2 ëntëre meojanton, (2000,000,000). Tëkikon asi juwëmene kïnahkë namoro.
- 17 Ma serë apo jinenenhpë asiton, ijuwënton marë. Iropi inotonï tamire, mahto oreoreman apo, siririman marë inotonï, kananaman marë sëohpë apo. Iputupëkon asi iputupë ahken, kaikuimë iputupë ahken marë. Mahto kine intaakonpëe, ërentë marë, sëohpë marë.
- 18 Wïtototon $\frac{1}{3}$ me iwehtoponpë warine mahtoke, ërentëke marë, sëohpëke marë.
- 19 Asi ikurun kïnahkë intahtao, arokï weinje marë. Ëkëi ije ikutunu aporo asi arokïhton ikutunu. Irërëke wïtototon ihkërënmene.
- 20 Ma irë aponton iwemënpärëmatohke, wïtototon imoitïhpë waesewato kinei. Sekenkërë tïnrïkon inontaewato kïnahkë. Wïripëton eponarëkento kïnahkë, ikopijakon marë, koutuke tirihipë, sohpuke, paarasëke. Tëpuke, weweke tirihipë marë. Irë epona tïwehtohkon inontaewato kïnahkë. Enepïnton irë, tapïnton, tïpïnton marë ikopijakon.
- 21 Ëire tïwehtohkon innontaewato kïnahkë, pïjaimë tïwehtohkon, tïjotose tïwehtohkon, aminëhtë tïwehtohkon marë irëton innontaewato kïnahkë.

Onankato 10

- 1 Ma irëmao tïwërënoru ensu iwëehto wenene kapupëe, kaari nërë. Ewarun kïnahkë ipoome. Kananai marë kïnahkë iputupë epoe. Wei inweipo aporopa kïnahkë enpata. Kawë mahto aunto aporo marë kïnahkë ipetikon.
- 2 Panpira irowakahpë marë kïnahkë einjao. Tïhpu apëtun rine tunaimëhkato, tïhpu apëjano rine nonojuwë.
- 3 Irëmao arima kïnkëhtun kaikuimë ijomi aporopa. Ikëhtuntuwë irëmao 7man tïrinkaneton kïnjomïta.
- 4 7man tïrinkaneton ijomitatuwë, irëmao ijomihpë imenuhtësere weine. Sekenkërë tïwërënoru jomi wetane kapupëe. Serë apo kinka, “7man tïrinkaneton ijomihpë entapuhkë, inmenuhtëewa marë ehkë,” kinka wïja.

- 5 Ma irëmao jinenehpë ensu tēinja apētun aunnēne kapuja. Tunaimēhkao pīre iweihpë nērē, nonopo pīre iweihpë marē.
- 6 Irëmao isaikapīnme tījomi rīne. Itīpīponarēn Aenenme Teesen Ekake. Kapu rīnenpë Mēe, awēnton marē. Nono rīnenpë Mēe, eponton marē. Tunaimē rīnenpë Mēe, ihkaonton marē. Serē apo kīnka, “Serē tīrēen aruhkatohpora nehtan,” kīnka.
- 7 Ipëkērē ensu, 7man tīna etēto wei, ipohtē ahtao, irē weiporo Kan inehtē iponohpīn napēnatan, tīja katoponpētaerē, tījomi ipononenpētomoja pena.
- 8 Ma irëmaopa kapupēen jomi wetane, serē apo kīnka wīja, “Tēkē panpira irowakahpë apēhtome ēēja, ensu einjaon. Tunaimēhkao pīre iweihpë, nonopo pīre iweihpë, nērē einjapēe apēhkē,” kīnka.
- 9 Ma wītēne ensuja, akīi panpira marē wepekane iija. Irëmao serē apo kīnka wīja, “Apēhkē, enahkē marē. Kutuuma ēwaku akuikapotan serē, kēpēewa nai entahtorēken ahtao, suume nehtan wanē aporopa,” kīnka wīja.
- 10 Irēme wapēine akn panpira ensu einjapēe, wenane marē. Suume kīnahkē wanē aporo jintahtao ahtao. Kēpēewa kīnahkē ikuikatuwē wīja, kutuuma. tlrëmao serē apo kīnka wīja, kutuuma.
- 11 Irëmao serē apo kīnka wīja, “Wītotonpēmo iponohkēnkērē tapiimantonpë, wītoton iwehtohpë marē, ohkīnpēken ijomihtaantonpë marē, wītoton itamuhtonpë marē,” kīnka wīja.

Onankato 11

- 1 Ma irëmao ikuhtuntēto ekaramane wīja mitu apon. Maa iwehto ikuhtuntēto, pīrēu aporopa. serē apo kīnka wīja, “Tēkē Kan isansuwari ikuhtuntēta. ijahkato apēi marē ikuhtuntēta, Kan eponanton marēmo ikuhtuntē irētaonton.
- 2 Awēntahton inkuhtuntēewa ehkē. sentajanaja ekaramahpë irē 42 nunnēponarēn, irëmao Kan ijanoro pata entume nehtan Sentajanaton (3 irantato 6 nunnē, 42 nunnē akēresa iwehto aporopa.)
- 3 Irëmao tikurunke wīritae 2manton, jīwarēto ipononetoh. 1,260 weiponarēn namoro nīponohtan, kamisake nepoontētanto.
- 4 Namoro 2manton, orehpi epī aporo nai. 2 iturihton apo marē namoro.
- 5 Namoro ihkērēmase ahtao wītoton, irëmao mahto nepatakatan namoro intapēe tījatokonta eriniikatome. Irē apo ihkērēnmasantonhkasan wanehtan.
- 6 Tikurunke marē namoro. Irēme kapu apurutanto iponohtomaorē iijane, konopo tēesewa iwehtome. Serē apo marē ikurun, ekamaohpe ije ahtao nonopon tuna emetanihtan munume, oninpēken injetunke nonoponton apēhpotan marē.

- 7 Ma namoro 2manton orokome iwehto apënakehtuwë, irëmao otoimë nehtan namoro ihkërënmatome. Nematahki, waniritahki marë. Otoimëpëenonpë mée otoimë.
- 8 Irëmao namoro ekepïhpëton awaintao nehtan pata irasarën ijannapo. Tipuse nai irë pata eka, Saron, Isepi marë. Irë patapo Kitamukon watiripoe ijane wewe patëtëmanpo.
- 9 3 wei iwehtuwë, 4 wei iratoeponarën awaintao nehtan 3manton ekepïhpë. Witototon tiwararëne nenetan. Pata akiiponton wararën nenetan. Tiwëtiwëreken tijomirenton wararë marë. Nono wararënponton marë nenetan, ekepïhpëkon onanto akamahpëke ijane.
- 10 Irëmao nonoponton, “Taani,” katan namoronpëpë. Sasame tiwehtohkon ikuhto ipitëtan marëto. Tinekaramahkon ekaramatanto ëija, 2manton Kan jomi ipononenpëton warihpëke iija, nonoponton akuikaponenpëton.
- 11 Mërëme 3 wei, 4 wei iratoe iwehtuwë, erepasa riton pokepokekato kine Kanpëe. Irëmaopa kinëparahtë waehketïnpëton. Irëme kutuuma kirikirimeto kinei enenenpëton, narike tiwehtohkonke.
- 12 Irëmaoto arima omi etane kapupëe, serë apo kinka ijane, “Ohtëhpa wijja,” kinka. Irëmepato kinaun ewarunkepa tijatohkonta iwarëpa.
- 13 Ma irë jurumaorëken kaarime nono kinëeju. Irëme pata 1/10me iwehtoponpë kinenmaihka. 7000me witototon warine marë, nono iwëejuhtohke. Amohkanenpëton kure narike kinei. Kaputaon Kan eresaramane marëto.
- 14 Ma “Tiwarë riton,” ipëkerë 2man kinapëna. iwehto irëhpiken iwëehto, maatahken nai.
- 15 Ma irënpëpëe irëhpiken ensu 7 man, tina etëne. Irëmao arine omiton kapupëe. Serë apo kinka. “Nonoponton iwemoitimatoponpë Kitamukon iwemoitimatome nejan, Inkainëhpë iwemoitimatome marë. Itamukonme marë nehtan taanërën,” kinka.
- 16 Irëmao 24manton tamusan apëi juwënton, Kan enpatarasaporo tonakonpona kinëjuka, Kan eresaramatome ijane.
- 17 Serë apoto kinka. “Tamo Iwaenonna Ëmë, ainja Inëponanmame. 'Napohpa,' kase nai ainja ëëja. Teirë Ëmë. Penarë marë meine. Monome kaarime ëweike, amerarë entumepa ëwehto mapëi. Ënehtëhtaerë tiritome amerarënoraja.
- 18 Nonoponton nikarauta ëpë. Irënehka ëkarauwato ne. Waiweihpëton iwehtoponpë, onankato ne meinjarë. Ëpëetohton, ëjomi ipononenpëton, repentëtoma. Ëjanoroton irepentëtoma marë nai meinjarë. Ëeka ino iweihpëton marë. Ëkënerë paponu, irasarën marë. Nono ihkërënmanenpëton eriniikato ne meinjarë,” kinkahto.

19 Ma irēnpēpēe Kan sansuwari irowakane. Irēme mono pakara inehtëhpēpēkēn wenene awē. Irēmao tīrinkato kīnekīnemo, :Raa, raa,” kīnka. Manamanakanehpīje marē kīnei. Nono kīnēeju. Monome marē eijo kīnei.

Onankato 12

1 Ma irēmao monome enepīn kīnēenepo kaputao, wēri kīnahkē wei ipoome. Ihpu epinē kīnahkē nunnē. ¹²me kīnahkē sirikēton isaipanpē.

2 Mīnome marē kīnahkē. Irēme kīnkēhtun, arima inmukuruja akuikahpēke.

3 Irēnpēpēe tīwērēnoro marē monome enepīn kīnēenepo. Mono jaramaimē wenene, tarnire kīnahkē. ⁷me kīnahkē iputupēton, ¹⁰me marē iretīhton awē. ⁷me kīnahkē isaipanton, iputupēton awēnmene.

4 Jaramaimē arokī ^{1/3}me sirikēton iwehtoponpē ikirikane kapupēe, nonopona ematome. Piwake ahpuru ikirikato aporopa. Wēri enpatarasaporo kīnahkē pīre jaramaimē, wēri inmuku itīkatome iija enuruinēkērē.

5 Irēmao wēri kīnenuru kīripisi. Amerarēnoroton itamume teesen. Saparari rihpē itusinme itamunme iwehto ikurun. Irēmaorē inmuku apēine. Kapuona kīnarē Kanja, apēi rasarēneja.

6 Irēmao wēri kīnetainka oimēpona. Kan iwehtarēnmatoponpēpona iwētonantome ^{1,260} weiponarēn.

7 Ma irēmao iwēiratoemato kīnei kaputao. Maikēo, jaramaimē iratoemane. Maikēo isuratihton, jaramaimē isuratihton marē ēijato kīnēiratoema.

8 Maikēoton iwaeta kīnahkē, irēmēto kīnema jaramaimēton. Kapupēe marē kīnpatakapotī. Maikēoton kīnahkē jaramaimēton iwaē.

9 Irēmēto kīnema nonopona, jaramaimē emaneto. Penato nērē ēkēimē. Wīrīpē tamu mēe eka, Setēn marē mēe eka. Amerarēnoroton nonoponton entahkane mēe. Wēinjekento mēe rine. Nonoponato kīnema, isuratihton marē.

10 Ma irēmao arine omi wetane kaputao, serē apo kīnkēhtun: “Meinjarē Kanunnēhtohkon ne, Ikaari marē. Kīneponanmakon iwemoitīmato ne, Inkainēhpē ikurun marē. Kēkēmikon ekapokehkane emahpēke kapupēe. Namoro inupimane mēe Kanja, anao nakarē, koko nakarē marē.

11 Mēe emane Maikēoton wīkapauimē Iwanra imunuke. Tīwēiponohthkonke marē kīnema. 'Jiwarē Kan,' katohe marē. Tīwehtohkon ipīnēta iweikonke marē kīnema. Watīwehtohkonponarēn, ēipīnētato kīnahkē.

12 Irēme ēewakīnme ehtē kaputaontomo, ēmēinjamo marē awētomo. Kēpēewa ehtē ēmēinjamo nonopontomo, tunaimēhkaonton marē. Tīwarēhkan ehtēkē Wīrīpē itamu kīnīhtē ēējane. Kutuuma nikarauwan mēe. Akērera tīwehto ipunēpīhpēke iija,” kīnka.

13 Ma kapupëe nonopona tēmato ipunēhtuwē jaramaimēja, irēmao wēri iwekanane, kīri enuruhpē imama.

14 Irēmao wērija kīnekarama 2 apēri itētome oiimēpona, pijana apēri apo. Kan iwehtarēnmatoponpēpona itētome. 3 irantato 6 nunnēponarēn, jaramaimē inapēsewa iwehtome.

15 Irēmao jaramaimē intaapēe tuna kīne, iijeta ijamun apo, wēri enmētome iija, arēpotome marē tuna ikaarirīja.

16 Mērēme nono wēri ijahpētēne. Kīnentaka marē, tuna ijamun jaramaimēpēenonpē itētome.

17 Irēmao kutuuma jaramaimē kīnikarauta wēripē. Irēme kīntēn ikuhtohkonmenkērēpa iwēiratoematome. Namoro Kan jomi imoineton, Jesuja katoponpē innontaewa iweihpētōn marē.

Onankato 13

1 Ma irēmao pīre kīnahkē jaramaimē tunaimē etao. Irēmao otoimē wenene, tunaimēpēe kīne. 10me kīnahkē iretīhton. 7me kīnahkē iputupētōn. 10me kīnahkē isaipanton iretī wararē. Tēkakemene kīnahkē iputupētōn wararē, Kan inupimatohpēkēn irē.

2 Otoimē jinenehpē kaikui ahken, ihpu maipuriimē ihpu aporopa. Inta marē kaikuiimē inta aporopa. Jaramaimē kīnekarama otoimē ikaari, inīri marē, monome tīnonosenme iwehto marē.

3 Tēinken kīnahkē iputupēhtaononpē tēhkēse, watirēere. Mērēme kurepa kīnahkē teese. Kureto amerarē nonoponton kīnēerekoma otoimēpē. Irēme eponato kīnei, amerarē nonoponton marē kīnwekena.

4 Tīnonosenme otoimē iwehto ekaramahpēke jaramaimēja. Jaramaimē epona marēto kīnei, “Ēemikantaikerēn ēmē,” kīnkahto iija. Serē apo marēto kīnka otoimēpē, “Akī nai otoimē apon? Akī mēe iratoeman? Owarēnken,” kīnkahto.

5 Ma otoimē ijomitanihpone marē jaramaimē. Irēme irasarēnme tīwētīritohpē kīnēturu, wīripēme marē kīnēturu Kanpē. 42 nunnē iwehtohponarēken tīnonosenme mēe ripone.

6 Irēmao iijeta Kan inupimane. Kan eka ihkērēnmane, inupimatohke. Kan pata ekapokehkane marē. Kaputaonton inupimane marē.

7 Kan ijanoroton iratoemato ekaramane marē iija ematohkonponarēn. Akīi pataponton wararē entume iwehto ekaramane marē iija. Wītoton wararēn marē, tīwētīwērēken tījomirenton wararē marē. Wītoto iwemoitīmatohton wararē marē entume iwehto ekaramane.

- 8 Amerarë nonoponton otoimë eponato nehtan. Amerarënoru Erepasa-wehtoka-panpira awëta ahtao ekakon. Wikapauimë Iwanra panpira irë. Nërë watirihpë pena nono inirëewankërë ahtao.
- 9 Ma akihpe nai tipanae, nërëja wae serë etase.
- 10 Akihpe nëtapëhpon tijatotahtomoja, nërënpë arëhtanto. Akihpe wanëtiripon kasiparaimëke, nërënpë wanëtiripotan. Irë apo iwantaewa tiwehtohkon enepotan, Kan ijanoroton, inawikaewa tiwehtohkon marë.
- 11 Ma irëmao tiwërënoru otoimë wenene nonopëenonpë, 2me kinahkë ireti. Wikapauimë iwanra aporopa, mërëme jaramaimë ijomi aporopa kineturu mëe.
- 12 Wapono otoimë tinonosenme iwehto aporopa kinahka wenaeno. Amerarë nonoponton ripone wenaeno, wapono otoimë epona. Watirihpëre kurepa iweihpë epona kiniripo.
- 13 Kure kaarime tiripinton rine mëe. Mahto enehpone kapupëe nonopona, wïtototon ineneme.
- 14 Rimanta rito ikaari ekaramane iija, wapono otoimë epona iwehtohkonme, amerarënoroton. Nonoponton amërënpone rimanta ritohke. Irëme wapono otoimë iwëeresaramatome ijakuwa ripone iwekuhtuntëhpë aporopa. Watirihpëre kasiparaimëke kurepa iweihpë iwëeresaramatome.
- 15 Aeneme riton ekaramane marë wenaeno otoimëja. Irëmao wapono otoimë ijakuwa iwekuhtuntëhpëja poke kinkapo, aeneme kiniripo, kinjomitanihpo marë. Irënpëpëe amerarë tiwekuhtuntëhpë eponantahton waripone, aeneme tiniripohpëja.
- 16 Serë apo marë kiniripo, amerarënoru ikuhtuntëne einjakonpo, tiwërënoru ipekonpo kinkuhtuntë. Paponoton, irasarënton marë, timënpärëkenton ësapëkemakehton marë, tëntukenton, entuminton marë, irë apo kiniripo.
- 17 Irëke amerarë wïtototon ikuhtuntëpin ton ërepa, mënparë marë inepekapoewa kiniripo. Otoimë eka waken ahtao, iterihtëtoponpëkon waken iweike ipekonpo, einjakonpo marë.
- 18 Serëpë pëerata ehtë, junme marë ehtë. Akihpe junman, irërë otoimë iterihtëto erahtëpotë iija. Wïtoto iterihtëto irë. Serë apo nai iterihtëto, 666 kato.

Onankato 14

- 1 Ma irëmao maatahken jipë wenene Wikapauimë Iwanra. Pire kinahkë Sajan piipo. Akërë marë 144,000meto kinahkë. Iwanra eka kinahkë timenuhtëe ipekonpë, ipapa eka marë.
- 2 Irëmao ijomitato wetane kapupëe, ituru mono aeru aporopa. Kaarime kinemo manankato aporopa. Ijomitato sanpuraimë wënetomoja ikuhto aporopa kinahkë jinetahpë aeru.

- 3 Kainan wanpanto ikune marëto, apëi rasarën enpata rasaporo, 4man aenenton enpata rasaporo marë, 24 tamusanton enpata rasaporo marë. Irë wanpanto ikuhtopora kinahkë tiwërenoroja. 144,000 mantomorëken kinka. Nono wararënpontomohtao inepekatihpë namoro.
- 4 Namoro kinahkë ehkërenmaewa tëmerinpëkonke. Kure tiwehtohkon ipinë kinahkë ikuiminme tiwehtohkonme. Ajahpe Wikapauimë Iwanra itërihtao iwekenaneton namoro. Wapo nono wararënpontomohtao inepekatihpë namoro Kanja ekaramatome, Iwanrarija ekaramatome marë. Wapo wewe eperutainan ekaramatoponpë Kanja aporopa.
- 5 Enakëmin namoro ekapokehkapin marë Kan enpatarasaporo.
- 6 Ma irëmao tiwërenoro ensu wenene tëpërike itëto kawë. Tëkaporen teirë eka iponone mëe nonopontomoja. Iwemoitimatohnton wararënoja iponohtome. Akii pataponton wararënoja marë, tiwëtiwëreken tijomirenton wararënoja marë, wïtototon wararënoja marë iponohtome, tëkaporen teirë eka.
- 7 Serë apo kinka arima, “Kan ino ehtëkë, Kan marë eresaramatë. Witototon iwehtohponpë onankato ijuru iwëepihpëke. Mëe eponarën ehtëkë. Kapu rinenpë Mëe, nono, tunaimë, tuna iwëtanmëhton marë,” kinka.
- 8 Ma ipëkëren ensu wenene wapon iwekenane. Serë apo kinka mëe, “Tëmae, Tëmae, Peipeo pata rasarën nai tëmae. Tijokike amerarë wïtototon iwemoitimatohnton ijohpahpëke iija. Kan enaerë iwehtohkonme injohpahpëton.”
- 9 Ma ipëkëren ensu wenene 3man, iwekenane marë. Serë apo mëe kinka arima, “Akihpe otoimë epona, ijakuwa epona marë, tipepo ikuhtuntëto apëinenpë, tiwëremao tëinjapo marë.
- 10 Nërënpë Kan ijokï enihtan. Oimapin ijokï irë, Kan kinentama mahkataononpë. Kan Ikarau kutuune irë. Nërënpë Akuikapotan sëohpëke ijahkatohke iripimin ensuton inenenme, Iwanra inenenme marë.
- 11 Akuikatohton ërentë taanëren nauntan ikesewa. Taanërento onkenta nehtan, anao nakarë, koko nakarë marë. Otoimë epona iweihpëton, ijakuwa marë. Irë apoto nehtan otoimë ekake ikuhtuntëhpëton.”
- 12 Jesu ijanoroton iwantaewa tiwehtohkon eneponeto, otoimë eponata tiwehtohkonke, Kanja tënutanihtohkon imoineton marë. Namoro Jesu epona tiwehtohkon inawikapinton.
- 13 Ma irëmao kapupëe omi wetane serë apo kinka wija, “Serë imenutëkë. Serënpëpëe kure sasame nehtan watirihpëton, Kitamukon epona iweihpëton,” kinka. “Aerë nai ijomi,” nkan Amore. “Orokome tiwehtoponpëkonpëepëto neretatan, tinirihpëkon irepe apëhtan marëto wenae,” kinka.

- 14 Ma irēnpēpēe tēhpēne, irēmao maatahken wenene jipē tikorojan ewarun. Ewarun ijuwē kīnahkē tahpame, Kan initotomahpē, tīsaipan awē kīnahkē, koutuke tīrihpē. Arisi eperu pēhto ahkēhto apon kīnahkē einjao.
- 15 Irēmao tiwērēnoro ensu kīnepataka sansuwaripēepa. Arima, ewarun ijuwēn amohtēne mēe. Serē apo kīnka iija, “Serēmao nonopontōnpēhto ne. Teese nai, irēme ahkēhtohe tīpēhkē,” kīnka.
- 16 Irēme, ewarun ijuwē tahpaman, arisi eperu pēhto apon iwīhkane. Nonopontōn pēne marē.
- 17 Ma irēmao tiwērēnoro ensu kīnepataka kaputaon sansuwaripēenkērēpa. Mēe einjao marē kīnahkē arisi eperu ahkēhto apon, aeke.
- 18 Ma irēmao tiwērēnoronkērēpa ensu kīne, soo apon apēi ijahkatohpēe. Mahto enene mēe. Irēmao arima arisi eperu ahkēhto entu amohtēne. Serē apo kīnka, “Aeke apēhkē ahkēhto, siminatē eperu apon somoronmantōn eperu ahkēhkē nonopo ahtahpē, teese nai namoro,” kīnka.
- 19 Irēmao arisi eperu pēhto apon iwīhkane, nonopontōn siminatē eperu apon pēne. Irēnpēpēe mono Kan ijanoro euhkatoimēta kīnema. Kan ikarau irē.
- 20 Pata apuruto inkae euhkatoimētao kīnerereka. Irēnpēpēe munu kītēn euhkatohpēe, tuna ijamun ahken apipimeta, asi iwajakato aporo munu antiāno iwehto, 350 kiromeitē, maa iwejinkahpē iwehto marē.

Onankato 15

- 1 Ma irēmaopa kaputao wenenenkērē tiwērēnoro enepīn ērekonmapoton irē. 7 ensuton wenene, irēhpīken 7mepa nonopontōn imēnparēmapotohton emane. Irēhpīken Kan iikarau iwehto, irē. Irēke Kan ikarau kīnapēna.
- 2 Irēnpēpēe wenene tunaimē ahken. Kuteike mahto oimahpē ahken tunaimē. Tunaimē etao wenene, teparahētēnton. Otoimē emanēnpēton namoro. Ijakuwahpē emanēnpēton marē namoro. Otoimē eka iterihtēto inapēhpīnīnpēton namoro. Tīsanpuraimēkemene kīnahkē.
- 3 Kan ipēeto Mosesi iwanpanto ikuneto. Iwanra iwanpanto marē. Serē apo kato. “Tamo Iwaenonna Ēmē Kanme. Monomaken ēnīrihton, ērekonmapoton marē. Ēikarēnoro Ēmē
- 4 Tamo akī nai ēnota? Akī nai ēeka ineresaramapoewa? Owa Waken. Ēmērērēken irīpīpīmīn. Wītoton iwemoitīmatohton wararē nehtan ēēja. Ēemikantaikerēn Ēmē, Tīpatoro ēnīhpēton, awaintao tīrihpēke ēēja.” katan marēto wanpantohke.
- 5 Ma irēnpēpēe kaputaon sansuwari tēntapumakaeken kīnahkē. Irēme Irīpīmīn ipatarēn wenene.

⁶ Sansuwaripëepa kine 7man ensuton. 7Man imenparëmapotohton enene namoro. Ikuimîn pootaoto kinahkë tepoontëe, reinënke kinahkë tiweine ipookon. Iropikonpo marë kinahkë. Ijapankon ahken, koutuke tirihpë.

⁷ Irëmao 7mahkataon, koutuke tirihpë, 4man aenenton ihtaononpë ekaramane ensuton wararë. Taaanarën ikehpîn Kan iikarauke tannësekenmene kinahkë mahkatao.

⁸ Irëmao tannëseken kinahkë sansuwari ërentëke. Kan iwëeresaramatohpëe, ikaaripëe marë ërentë kine. Irëmao wîtëtohpõra kinahkë Kan sansuwarita 7 ensutomoja, 7man imenparëmapotohton emato apënatohponarën.

Onankato 16

¹ Ma irëmao arima omi wetane sansuwaripëe. Serë apo kinka 7 mantõn ensutomoja, “Kan ikarau mahkataon entamatëkë nonopona,” kinka.

² Ma waponõ ensu kintën timahkataon entamane nonopona. Irëmao kutuune ëikëkë kinpitë wîtõtõton ipunpë. Irë apo kinahkë amerarë otoimë ekake ikuhtuntëhpëtonpë, ijakuwa epona iweihpëtonpë marë.

³ Ma ipëkërë ensu 2me iwehto timahkataon entamane tunaimëpona. Irëmao munume kinëemetanî tunaimë, watirihpë imunu aporopa. Irëme amerarë aenenton wakinei awën.

⁴ Ma ipëkërë ensu 3me iwehto timahkataon etamane tuna ijamunpona, ipërihtonpona marë, iwëtanmëpona marë. Irëmao munume kinei tunanpëton.

⁵ Irëmao serë apo ensu jomi wetane, tuna enene ijomi: “Ëipoinjanta Ëmë, ëkarau emahpëke serëmao. Tëirëme meine, Teirëmenkërë manae. Meinjarë Iripimim ëmë, nonopontõn iwehtõhkon onankahpëke ëëja.

⁶ Ëjanorõton imunu entamahponenpë namoro. Ëjomi ipononenpëton imunu marë. Meinjarë munukepa mijõhpa namoro, nirihipëkon aporopa,” kinka.

⁷ Ma irëmaopa omi wetane, soo ijahkato apëipëe. Serë apo kinka: “Aerë Tamo Iwaenonna Ëmë, Kanme. Aerë Ëmë, ëipoinjanta marë ënirihtonpë,” kinka.

⁸ Ma ipëkërën ensu 4me iwehto timahkataon entamane weipona. Irëmao tinonosenme iwehto ekaramane wejja, mahtoke wîtõtõton ijahkatome iija.

⁹ Kutuuma atuneke namoro ijahkane. Irëmao Kan eka inupimaneto timenparëmapotõhkon ennonenpëme iweike. Mërëme tiripihpëkon inontaewarëntõ kinahkë Kan iwëeresaramatome.

¹⁰ Ma ipëkërën ensu 5me iwehto timahkataon entamane, otoimë apëi rasarënpona. Irëmao iwemoitimatõhton kinewarunpan. Irëmaoto kinësekiritihka, kutuuma takuikatõhkonke. Tinorekon akinëne marëto tijekõnke.

- 11 Irëmao kaputaon Kan, ekeimase marëto kinei takuikapohpëkonke, ëkëkëhpije marë, iweihpëkonke. Sekenkërë tinirikon ripi weinjepato kinahkë epanamaewa.
- 12 Ma ipëkërë ensu 6me iwehto timahkataon entamane mono ijamunpona, Juhpëreitipona. Irëmao ijamun eeku kinapa. Oosëtë weinjanton itamuhton iwëehto ihtarënmatome.
- 13 Irëmao 3 wiripëton wenene, përeru aporo, jaramaimë intaapëe marë kine, otoimë intaapëe marë, aerënta iwanmane intaapëe marë kine.
- 14 Wiripëton namoro rïmanta rineton. Nono entuton wararënoroya kintën, Kan iwaenmïn iweipo imonpotohkonme iwëiratoematohpona.
- 15 Ma “Etatëkë, aminëne apopa wëehtae. Tiwenketa marë ehtëkë. Akihpe tipookonpë iwehtarënmahpë, nërë. Kure wiritae, ijahpënnata iweikonke, pïiketa marë ijahpëmïn apota,” kïnka.
- 16 Ma irëmao wïtototon itamuhton ëija wiripëton imon-pone Aramakerënpö. Ipërutomoja ejatëto Aramakerën eka.
- 17 Ma irënpëpëe ipëkërë ensu 7me iwehto timahkataon entamane pepeipona. Irëmao sansuwaripëepa arine omi wetane, apëi rasarënpëe. Serë apo kïnka, “Irëneka serë nëtihka,” kïnka.
- 18 Irëmao manamanankane, tiriri kato marë kinemo, “Raa, raa, raa,” kïnka. Kaarime marë kinëeju nono. Nonopo wïtototon iwehtoponpëpëerë, irë apo kaarime ejuhtoponpë waken kinei. Kaarime nono kinëeju.
- 19 Pata rasarën intakane marë, 3me iwehtohponarën lwemoitïmatohton ipatakön iturukane marë. Mono Peipeo patapë kinahkë Kan ihtëinkapainjewa. Irëme tïikarauke mahkatao taannëseken iweihpë entamapone epona.
- 20 Paunpëton ipëmetihkapone, Pïmpëton marë waken kinei, erahtëtohorapa kinei.
- 21 Inunu eijoton anotanïhpone marë kapupëe wïtotopona. 50 kiromemene kinahkë eijo amin. Irëmao Kan ekeimanere wïtototon, eijo anotanïpohpëke iija. Kutuuma ikarau iweihpëke marë.

Onankato 17

- 1 Ma irëmao ensu kine wija, 7mantomohtaanonpë, mahkataon entamanenpë. Serë apo kïnka wija, “Ohkë wija, wenepotae ëëja irasarën akamapïn erihto. Tipusan tuna ijuwë mëe.
- 2 Nonoponton itamuhton marë mëe tiwësotontëe. Nonoponton marë tinenmapoe iija tijokike Kan enaerë iwehtokonme iwësotontëto apo,” kïnka.

- 3 Ma irëmao ensu jarëne amoreman apo oiimëpona. Irëpo wenene wëri. Tamiren otoimë ijuwë tahpame kïnahkë. Kan inupimato kïnahkë tïmenuhtëe otoimë ipun wararë. 7man iputupëhton. 10me marë iretihton.
- 4 Taririman pooke kïnahkë wëri tipooke, tamiren marë. Tiweine marë kïnahkë koutuke, türepehken tëpuke marë, tajike marë. Einjao marë kïnahkë imahka, kootuke türihpë. Awë kïnahkë tēnenpekato. Iwēsotontëtöponpë ripi marë kïnahkë awë.
- 5 Tëkake kïnahkë ipepo tïmenuhtëe. Serë apo kato, iponohpïninpë serë. “Peipeo rasarën wï, akamapïnton imama. Nonopo tēnenpekatohton imama marë wï,” kato.
- 6 Ma irëmao wenene wëri kïnäinenma Kan ijanoroton imunuke. “Jesu jïwarë,” kanenpëton imunuke. Ma mēe enetuwë wïja kuure kutuuma tēerekonmane.
- 7 Irëmao serë apo kïnka ensu wïja, “Atitome mēerekonman? Iponohpïn wëripë wiponöjae ëëja. Otoimë ijuwën iwehtohpë marë, 7man iputupë, 10man ireti iwehtohpë marë.
- 8 Otoimë wëri injuwënmahpë pena kïnahkë. Memjarë waken nai. Ëwëpa nehtan otoimë entapurupëepa tērihtöponarën itëtome. Irëmao otoimë enehpëke nonoponton nēerekonmatan. Pena otoimë tēerë kïnei, meinjarë waken nai, ëwëpa nehtan nērë. Namoronpëton ekakon tïmenuhtëeta penarë, Erepassa-wehto-panpira-awë, nono rito esewankërë ahtao.
- 9 Ma serëpë pëerata ehtë, kure junme ehtë. 7man iputupëton, 7 piïton apo nai, wëri injuwënma. 7man wïtoto itamuhton apo marë iputupëton.
- 10 5man wïtototon itamuhton ekepï itikane, tēinke nai meinjatoro, tēinke nei tēesewankërë. Nērë iwëehtuwë akëresa nehtan.
- 11 Otoimë kïnahkë pena, meinjarë nai waken pitë. Nērë 8me iwehto itamukon tïwëesenpa 7mantomohtaonönpë tērihtöponarën nehtan.
- 12 Ma iretihton ënenehpë, 10 wïtoto itamuhton apo nai. Tiwemoitïmatohton inapësewankërë pitë namoro. Ëwë otoimë marë wïtototon itamume tikurunke tïwehtokon apëhtanto 60 minutöponarën.
- 13 10manton ëisaporo nehtan inehtëkon otoimë okaarihtëtome, tikurunke marë türipötome.
- 14 Iwanra iratoemanemeto nehtan. Sekenkërë namoronpë Iwanrarïja nematan. Entuton entume iweike Iwanra tamuhton Itamume iweike marë. Iwanra akërë marë nehtan tïnekantëhpëton tïnamohtëhpëton marë. Inawïkaewa Iwanra iwekenanenpëton namoro.
- 15 Ma irëmao serë apo kïnka ensu wïja, “Akamapïn ijuwën ënenehpë tuna tüpusan. Wïtototon namoro, tapiimanton marë, iwemoitïmatohton marë, tïwëtïwërëken tïjomirenton marë.

16 Otoimë enenehpë, akamapin wërisehtato nehtan, 1ome türetikenton marë. Irëme wëri ihkërenmatanto, ijahpëna marëto ninontatan, ipununpë enëtanto, ahkehpë ijahkatan marëto.

17 Irë apo Kan iniripohpë namoro iwëhpunëhtohtao, Kan inehtëhpëtaerë türitome ijane. Èsato ahkento kïnahkë, otoimë ikaarhtëtome, tikurunke türitome marë Kanja katoponpë itikatohponarën.

18 Wëri enenehpë mono pata mëe. Nonoponton itamuton entumerën marë mëe," kïnka ensu wija.

Onankato 18

1 Ma irë apo iwehtuwë tüwërenoro ensu iwëehto wenene kapu enpatamane. Kuure tikurunke mëe, tüweine tüwehtohke awaintao nono iweipone.

2 Irënmao arima kïnkëhtun, serë apo kïnka. "Tëmae, tëmae, Peipeo pata rasarën nai, tëmae. Würipëton ipatanme nejan. Würipëton wararë inapurunme nejan. Amerarë tënenpekatoton tëpëriken, inapurunme nejan.

3 Wütototon iwemoitimato wararë Peipeo ijokï enineto, Kan enaerë iwehtohkonme injohpahpëton. Mëe marë tüwësotontëe nonoponton itamuhton. Nonoponton wenkiri entuton tikarahkuriketo kïnëtiri ijeta, sasame ripoton epekapotohke ijane," kïnka.

4 Ma irëmao tüwërenoro jomi wetane kapupëe, serë apo kïnka ijane. "Jimoitürentomo, wija ohtëkë ipëenepa, Peipeo patapontonpëepa. Mëe iripi ratoemeta ëwehtohkonme. Mëe erihto inapësewarën marë ëwehtohkonme.

5 Ijeta mëe iripihton, irëme kawë kïnmonpo kapuonarën. Inüri-rüpipë ihtëinkapainjewa kinei Kan.

6 'Irëme inekaramahpëtaerëpa ekaramakë iija, wïkae ëëja.

7 Akuikato ekaramakë iija, monome ëtaseme iwehtoponpë aporopa. Mëe marë erekuikapokë, ëikarë iwëeresaramatoponpë aporopa,' wïkae ëëja. Serë apo mëe kïnëturu tëwë, 'Wüinërë Itamu rasarën, iweinjakahpëmëta Wü. Èmume jiwëhto ineposewarën wehtae,' kïnka tëwë.

8 Irëme tëinan weiporëken iwësapëkëmato nepohtan, iwemënpärëmato marë. Wawëinë nepohtan, iwësenato marë, erepanna iwehto marë. Irëmao mahtohke nitikatan. Kaarime nai Kan Kitamukon, irëme mëe wëri irepentëne."

9 Ma Peipeo pata ijahkato erein enetuwë nonoponton itamuhtomoja, mëe marë tüwësotontëemïnpë, mëe marë ëtaseme iwehto entu ratoenpë. Irëmaoto nësenatan tüpërakonke nonoponton itamuhton, ëmume nehtan.

10 Kutuumato narike nehtan, mëe akuikapoto enehpëke. Irëme maarë püre nehtan, serë apo katan tüpërakonke. 'Tüwarë ehtë. Tüwarë ehtë pata

rasarëneja, Peipeo pata ëmë, kaari pata ëmë! Tëinan juruporëken ëerihto kïne,' kinkahto nonoponton itamuhton.

11 “Ma wenkiri entuton marë nësenatan. Ëmume marëto nehtan tipërakonke imënpärëkon epekanenna iweike.

12 Serë apo imënpärëkon, koutu, sohpu, tïrepehken tëputon, samuraton, kurano poo reinën, taririman poo marë, seokë poo marë, tamiren kamisa, oninpëken wewe tipokïntaenton, oninpëken inasukon, aihpëri onopïhpë, tïrepehken weweton ononpïhpë, saporari ahken paarasëke tïrihpë marë, saporarïke tïrihpë marë, maepoke tïrihpë marë.

13 Ërepa inamekon marë siniman, sipaisi marë. Tipokïntaenton marë, mïi, parankasensë. Tënïsenton marë sisïjori marë, witë apohpë, witë apopn marë, kauton, wïkapauimëton, asïton, ototon, wïtoto ipëetonme tïrihpë, wïtoto marë. Irë apo kïnahkë imënpärëkon,” kïnka.

14 “Ma serë apoto katan, 'Kutuuma ëinjanopïkon ije ëwehtohkon ëwamekanmatan, waken nai. Amerarë ëmënpärëkon, amerarë ëwëeresaramatohkon marë taanërënpa ëwamekanmatan, apëhtohporapa nehtan ëeja,' katan.”

15 “Wenkiri entuton, irë aponton epekaponenpëton maarë pïre nehtan, kuureto narïke nehtan, irë akuikato enehpëke. Nësenatan marëto namoro, ëmumeto nehtan.

16 Serë apo katanto tipërakonke. 'Tïwarë ehtë, Tïwarë ehtë, pata rasarëneja. Kurano reinën pootao iwepontëhpë ëmë, taririman pootao marë. Tïweinen koutu awë marë, tëpu tïrepehkenke marë, samura awë marë.

17 Tëinen juruporëken amerarë ëmënpärëhpë nëtïhka ijantaïkenpë,' katanto ipë.” “Ma amerarë sipi entuton maarë pïre nehtan, amerarë sipipë orokomanton marë.

18 Peipeo pata ijahkato erein enetuwë iijane, serë apo katanto, arïma, 'Serë apo kïnahkë Patatomohtao? Owarënken waken,' katanto.

19 Irëmaoto tïputupëkon irepihtan, nësenatan marëto ëmume tïweïkonke. Serë apoto katan tipërakonke. 'Tïwarë ehtë, Tïwarë ehtë, pata irasarënenpë mëe. Mëe imënpärëpëerë, tïmënpärëketo kïnëtïri amerarë sipi entuton. Namo kïnësapëkëma tëinan juruporëken.

20 Ëewakïnmerën ehtë ëmëinjamo kaputaontomo, Kan ijanorotomo, Kan inennokïhpëton marë, Kan jomi rpononeton marë. Mëe ikuhtuntëne Kan, ëhkërëmatoponpëkon iija ejomane,' katanto sipi entuton,” kïnka.

21 Ma irëmao mono tëpu meosuton apon, itomekane kaari ensu, tunaimëhka kïnema, serë apo kïnka. “Serë apon ikaarïke Peipeo pata rasarën ematan. Wakenerënpa nehtan taanërën.

²² Ĕremi kuneton, sanpuraimĕpĕkĕnton, sari etĕneton marĕ, kuura etĕneton marĕ. Irĕ apon ikunenpĕton inetaewato nehtanpa ĕneponmapo taanĕrĕn. Oninpĕkenpĕ orokomanton, orokometahpato nehtan ĕneponmapo taanĕrĕn. Wĕritomoja wii kĭto inetaewarĕnpato nehtan, ĕneponmapo taanĕrĕn.

²³ Turiton marĕ weipoewa nehtan ĕneponmapo taanĕrĕn. Tipĭtisanton ijomi, tĭmjosanton ijomi marĕ inetaewapato nehtan ĕneponmapo taanĕrĕn. Wenkiri entuton irasarĕn nonopontomohtao. Ĕnurike amerarĕ wĭtoto iwemoitĭmatohton mamĕrĕnpone.

²⁴ Ineponmapo Kan jomi ipononenpĕ imunuhpĕ kĭnepori, Kan ijanoroton imunuhpĕ marĕ. Amerarĕ nonopo watĭrihpĕton marĕ,” kĭnka kaari ensu.

Onankato 19

¹ Ma irĕ apo iwehtuwĕ omi wetane kaputao tapĭiman ikĕhtunto ahken. “Areruja!” kĭnkahto. “Wĭtototon anunnĕhto, Kĭneponanmakon Kan ijanoro. Wĕeresaramato marĕ, kaari entu marĕ Mĕe.

² Wĭripĕme ĕmĕ,’ karihtao iija, aerĕ nai ijomi. Irĕ apo kĭnka, akamapĭn imamarĕnneja. Amerarĕ nonoponton ihkĕrĕnmane mĕe wĕri. Kan enaerĕ iwehtohkonme injotontĕpohpĕton. Tĭjanoroton imunu entamapohpĕke mĕe kĭnejomati,” kĭnkahto tĭwanpantohkonke.

³ Ma irĕmaopa kĭnkĕhtumunkĕrĕ, serĕ apo: “Areruja!” kĭnkahto. “Pata ijahkato erein naun taanĕrĕn ikesewa,: kĭnkahto.

⁴ Ma irĕmao ²⁴ tamusanton kĭneju tonakonpo, “Ĕemikantaikerĕn ĕmĕ,” kĭnkahto apĕi rasarĕn ijuwĕnoja, sehken 4man aenenton. Irĕmaoto serĕ apo kĭnkĕhtun. “Amen, Areruja!” kĭnkahto.

⁵ ma irĕmao omi wetane apĕi rasarĕnpĕe, serĕ apo kĭnka: “Kurerĕn nai Kĭneponanmakon Kan, kapotĕkĕ amerarĕ ĕmĕinjamo, ipĕetohtomo, Mĕe ino teesentomo, paponotomo, irasarĕnton marĕ. 'Kurerĕn nai Kĭneponanmakon Kan,' kapotĕkĕ,” kĭnka.

⁶ Ma irĕmao wetane, tapĭiman ijomi ahken. Ituru aeru ahken. Kaarime manankane, iwemoto ahken marĕ aeru. Serĕ apoto kĭnkĕhtun. “Areruja! Iwaenonna Kĭneponanmakon Kan. Amerarĕ enturĕn Mĕe.

⁷ Ĕewakĭnmerĕn kehtĕne, kĭkĕhtuntĕne marĕ. Mĕe keresaramapotĕne. Wikapauimĕ Iwanra iwepĭtĭntĕto wei ne. Ipĭ marĕ kĭnehtarĕnma.

⁸ Kuranorĕn reinĕn poo ekaramane iija, tĭkorojanke wepountĕtome, ikuimĭn irĕ,” kĭnkahto. (Ma Kan ijanoroton kure inĭri, kure iwehto marĕ, ikuhtuntĕtome nai reinĕn poo kurano.)

⁹ Ma irĕmao serĕ apo kĭnka ensu wĭja, : Serĕ imenuh-tĕkĕ, Iwanra iwepĭtĭntĕto iwĕewehtohpona amohtĕnen-pĕton, kure sasameto nehtan,” kĭnka. Irĕmao serĕ apo ijomi itĭpĭ, “Aerĕ nai serĕ Kanja katoponpĕ,” kĭnka.

- 10 Ma irëmao ensu ihpuona sejukane, epona jiwehtome. Sekenkërë serë apo kinka wija, “Owa, Owa, ejukaewa ehkë wija,” kinka. “Akoronirëken wï, Kan ipëetomanerëken kimë, akëmihton marë, amerarë Jesu jivarë kaneton marë. Kanrëken epona ehkë. Aerë tiwarëtohkön Jesu ipononetomorëken Amore ikaarhtën,” kinka.
- 11 Ma irëmao Kan pata wenene tirowakae. Maatahken kinahkë jipë tikorojan asi. Inawikapinme nejatën ijuwën. Aerën marë nejatën. Eïpoinjanta wïtoto iwehto onankan, sehken niratoeman.
- 12 E nukon, mahto oreoreman apo, iijeta saipan iputupë awë. Eka marë imenuhtëhpë ipë, mërëme nërërëken tëka iwarë.
- 13 Misato tipooke, munutao emihkähpë irë misa. “Kan jomi,. Mëe eka.
- 14 Kan isuratiton iwekena Mëe, tikorojan asiton ijuwëmene. Kurano renen pooke tipooke, tikorojanke, ikuimïn marë.
- 15 Kasiparaimë aeke Mëe intaapëe nitën, wïtototon iwemoitïmatohton itukatome. Namoro eneneme nehtan, saporari rihpë titusike. Iwaenmïn Kan tikarauke wïtototon ererekatan euhkatoimëhtao.
- 16 Serë apo ipetïpo eka imenuhtëhpë misapë: Itamukon Wararë Itamu Wï. Entuhton Wararë Entu Wï, kato
- 17 Ma irëmao ensu wenene wei inweiporihätao teparahätee. Arima kinkëhtun mëe. Amerarë kapupo tiwëtoinjentomoja, tipërikentomoja. Serë apo kinka iijane, “Ohtëkë, ëmontëkë, mono ëwëewehtohkon ijamunpona, Kan inïripohpë serë, ëjanorokonme.
- 18 Wïtototon Itamurunpë ipununpë ënëtome ëëjane. Suratiton itamurunpë ipununpë marë, asi ijuwënonpëton ipununpë marë, wïtoto wararënonpë ipununpë marë, entumïninpëton, tëntukemïninpëton ipununpë marë. Papononpëton irasarënenpëton ipununpë ënëtome ëëjane ëmontëkë, kinka.
- 19 Ma irëmao wenene otoimë, wïtototon itamuhton marë, isuratikontokon marë ëijato kinëmon tikorojan asi ijuwën iratoematomere. Isuratihton iratoematomere marë.
- 20 Sekenkërë otoimë apëine, sehken aerënta iwanmane. Nërë aerënta iwanmane rimanta eneponenpë, otoimë ikuhtuntëhpë apëinenpëton amërënpotome, ijakuwa epona iweihpëton marë. Irëmao aenenmenkërë ahtao ëkënerë, kinemati mahtoimëpona, sëohpëke tijahkaen pona.
- 21 Imoitïhpëton itikanerën marë asi ijuwën, tintapëenonpë kasiparaimëke. Irëmao amerarë tëpërikenton, monome tiwakuhtatohkonponarën kinëewe.

Onankato 20

- 1 Ma irëmao kapu enpatamato wenene ensuja. Otaimë apuruto isoroto einjao, ketiimë marë.
- 2 Irëmao jaramaimë apëine ensu, penatoro ëkëimë nërë. Mëe ejatënto Wiripë tamu, Setën marë mëe eka. Irëmao 1,000 irantatohtonarën mëe inne.
- 3 Irënpëpëe kïnema marë otaimë apuruhtohta. Irëmao entapuru isorotohtëne, kïnekï marë ekïhtohke. Witototon iwemoitïmatohton inamërënpoewa iwehtome 1,000 irantatohtonarën. 1,000 irantato iwehtuwë nïnpokatan pitëhpa akërera.
- 4 Ma irëmao apëiton wenene apëi irasarën apon. Witoto iwehto onankato ikurun ekaramane apëi ijuwëntomoja. Ma ipïnkëtëhpëton amorehpë marë wenene. “Jesu jïwarë,” kanenpëton namoro. Ipïnkëtëhpëto namoro Kan jomi imoihpëke. Otoimë eponatato kïnahkë, sehken iwekuhtuntëhpë ijakuwa marë. Ikuhtuntëhpë marë inapësewato kïnei, tïpekonpë, tëinjakonpë marë. Namoro enpakanepa Këraisu, tïwemotïmato entu ratoeme iwehtohkonme 1,000 irantatohtonarën.
- 5 Irë apo, wapo waiweihpëton enpakatohpa. Waiweihpëton imoitïhpë inenpakaewa pïhtëhpa 1,000 irantato iwehto apënaewankërë ahtao.
- 6 Kutuumahto sasame nehtan namoro, wapo enpakahpëton. Namoro marë iripïminme. Namoro pëhta nehtan wenaeno waweinë ikaari. Kan entumeto nehtan, Këraisu entume marëto nehtan. Këraisu iwemoitïmato entu ratoemeto nehtan 1,000 irantatohtonarën.
- 7 Ma 1,000 irantato iwehtuwë Setën inpokatan pitëhpa apuruhpëpëe iija.
- 8 Irëmao nïtën 4man nono iwetuh-kaponarën, witototon iwemoitïmato amërënpoeapa. Amerarë namoro nimonpotan iwëiratoematome. Tunaimë etaon samu iwehto aporo iwëmomïhpëton nehtan, Kakëton namoro, Meïkakëton marë.
- 9 Oninpëkenpëe namoro nehtan ëipatoro imonpotohkonme iijane, Kan ijanoro pata oontome, Kan inpïnu irë pata. Sekenkërë mahto kïnitë kapupëe namoronpë ijahkatome.
- 10 Irëmao Wiripë itamu inamërënpohpëton emane Kan mahtoimëhta, sëohpëke tïjahkaenpona. Irë awë marëto kïnahkë otoimë, aerënta iwanmane marë. Irëpo nakuikapotahki anao nakarë, koko nakarë marë ikesewa taanërën.
- 11 Ma irëmao wenene mono apëi rasarën tïkoroje kïnahkë. Ijuwën marë wenene. Nonoponton kïnetainkare ipëe, Kaputaonton marë kïnetainkare sekenkërë itëtohorato kïnahkë.
- 12 Irëmao waiweihpëton wenene, paponoton, irasarënton marë pïreto kïnahkë apëi rasarën ijuwën enpatarasaporo. Irëmao panpiraton irowakane. Tïwërënoru panpïra irowakane marë Erepassa-wehto-panpïra irë. Ma

waiweihpëton iwehtoponpë onankane, kinkuhtuntë marë inirihpëkontaerë, imenuhtëhpëtaerë panpira

13 Tunaimëhkao waiweihpëton marë kinanunnëhpo, waweinë awënton, waweinë pataponton marë kinanunnëhpo. Irëmao iwararënoru iwehto onankane inirihpëkontaerë.

14 Irëpëe waweinë awënton, emane mahtoimëhta, waweinë pataponton marë. Irëhkasan waweinërën wenaeno irënehka.

15 Akï ekahpe waken ahtao Erepasa-wehto-panpira awë, nërënpë emane mahtoimëhta.

Onankato 21

1 Ma irëmao wenene kainan kapu, kainan nono marë. Wapo kapu, wapo nono kinpëmeti, Tunaimë kïnahkë waken kainan nonopo.

2 Pata wenene Kan ijanoro. Kainan Jerusaren irë. Kapupëe kïnihtë Kanpëe onopihpë pata irë, tiinjo epohtome tiinjosan pëetome iwëtonopihpë aporopa kïnahkë pata.

3 Irëmao arima omi wetane apëi irasarënpëe. serë apo kïnka, “Meinjarë Kan nepakorontë wïtototon akërë. Iijanorome marëto nehtan. Akërëne marë nehtan Kan, ineponanmakonme marë nehtan.

4 Tipërakonke enpïjuhtatoh-kon wararë Kan nenkïkatahki enukonpëe. Waiwehtohkon wakenpa nehtan, ëmume wehto, wësenatoponpë akuikatoponpë marë wakenpa nehtan. Wapo wïtototon iwehtoponpë apon wakenerënpa nehtan,” kïnka omi.

5 Ma serë apo kïnka apëi irasarën juwën, “Amerarë nono kainanme wirijae,” kïnka. Irëmaopa serë apo kïnka, “Serë imenuhtëkë panpirapë, awïkapïn jomi serë, aerë marë nai,” kïnka.

6 Ma serë apopa kïnkankërë, “Irënehka napëna,” kïnka. “Wirë Auhpa, Omeka marë. Ipitëne wï, Apënato marë. Akïhpe ninaepainjan, nërë wijohpae erepasa riton tuna ijamunpëe irepetinna.

7 Akïhpe irïpi emaneme ahtao, nërëja amerarë tëpësen wekaramatae. Ineponanmame marë wehtae, jinmukurënme marë nehtan mëe.

8 Këpëewa nai narikatoton, jïjomi inekanihpekatohkon marë, tënenpekatohkon, wïtoto warinenpëton marë, iwëсотontëhpëton, eremi kuneton marë, tikopija eponanton, tënakëenton marë, namoro ipatanme nehtan mahtaoimë. Sëohpëke tijahkaen irë. Irëhkasan waweinërën wenaeno irënehka,” kïnka.

9 Ma irëmao ensu kïne wïja 7mantomohtaononpë mëe, mahkataon entamanenpëtomoahtononpë. Serë apo kïnka, “Ohkë jakërë Iwanra ipïme teesen wenepotae ëëja,” kïnka.

- 10 Irëmao Amorehtao jarëne mono piïpona. Kawë marë kïnahkë. Irëmao kïnenepo wïja Kan ijanoro pata, Jerusaren irë. Kapupëe kïnihtë Kanpëe.
- 11 Kure kïnahkë tiweine Kan iwëeresaramato iweipotohke. Kure kïnahkë tiweine, kure tirepehken tëpu aporopa. Jasëpë tëpu aporo, tënethopore kïnahkë inkæ.
- 12 Kawë kïnahkë apuruto 12me entapuruton. 12me kïnahkë ensuton entaputo wararë. 12me Isereu imunkëton eka timenuhtëe entapuru wararë. 12me Isereu imunkëton eka timenuhtëe entapuru wararë.
- 13 3me kïnahkë entapuru Oosëtë weinje. 3me kïnahkë entapuru Noorë weinje, 3me kïnahkë entapuru Soirë weinje, 3me kïnahkë entapuru Wësëtë weinje.
- 14 Tëpëike marë kïnahkë apuruto. 12me kïnahkë apëiton, iwararë marë tækake, 12manton Iwanra inennokïhpëton ekake.
- 15 Ma wïja ëturuketïnpë ensu einjao kïnahkë ikuhtuntëto, koutuke tïrihpë. Pata ikuhtuntëto irë, apuruhto entapuru marë.
- 16 Tiwetuhkatohke kïnahka pata. 4me iwetuhkato ëisaporo kïnahkë, aoti maa iwehto aporo inmapuruto. Ikuhtuntëtohke kïkuhtuntë ensu irëmao. 2,500 kiromeitë maa iwehto ikuhtuntëne. Aoti maa iwehto aporopa inmapuruto, sehken kawë iwehto, aoti iwehto aporopa.
- 17 Apuruto tipïime iwehto ikuhtuntëne marë. 70 meitë kïnahkë tipïtme iwehto. Irë apo kïnahkë ensu inïrihpë wïtotoja ikuhtuntëtoke.
- 18 Jasëpëke tïrihpë apuruto. Imenekahpë tïrihpë koutu pata, tënethoporen koutu, kutei inkæ eneto aporopa.
- 19 Oninpëken wararë kïnahkë tëpu tonose pata apuruto apëi tirepehkenton tëpuke. Jasëpë tonose waporën apuruto apëime. Ipëkërë 2me sapaja apëime tonose apuruto. Ipëkërë 3me Saosëroni tonose apuruto apëime. Ipëkërë 4me emereu tonose apuruto apëime.
- 20 Ipëkërë 5me saronakëse tonose apuruto apëime . Ipëkërë 6me kanirijon tonose apuruto apëime. Ipëkërë 7me kërisopasë tonose apuruto apëime. Ipëkërë 8me peo tonose apuruto apëime. Ipëkërë 9me topasë tonose apuruto apëime. Ipëkërë 10me kërisopasë tonose apuruto apëime. Ipëkërë 11me jasëntë tonose apuruto apëime. Irëhpïken 12me amëtëse tonose apuruto apëime.
- 21 12me entapuruhton 12me samuraimë kïnahkë. Tëinëmene samuraimë entapuruhton wararë. Patapon ëema wïtëto koutu imenekahpëke tïrihpë. Kutei eneto apo kïnahkë inkæ.
- 22 Ma sansuwari inenewa weine patapo. Iwaenmïn Kan Kïtamukon isansuwarinme kïnahkë, Iwanra isan-suwarinme marë.

- 23 Wei kīnahkē waken, nunnē marē. Tiweine Kan iwehtorēken iweime. Iwanra iturinme marē kīnahkē.
- 24 Pata iweinīrēken niweipotan wītoto iwemoitīmatohton itētohton. Wītotohton itamuhton tiwēeresaramatohton ekaramatan iija.
- 25 Anao nakarē entapuruton tapurēeta nehtan. Mērēme ikomainjewa marē nehtan.
- 26 Wītotohton tiwēeresaramatohton ekaramatan iija, tiweinenme tiweh-tohton marē.
- 27 Tikuije iwehto wararē awē iwēmēntohtopora nehtan taanērēn. Tēnenpekatoton wararē mare, ēntahkatonton wararē marē. Kēpēewa Iwanra Erepara-iwehto-panpirapē ekakon imenuhtēhpērēken nēmēntan.

Onankato 22

- 1 Ma irēmao ensu kīnenepo wīja tuna ijamun. Erepara rīton tuna irē. Kure takuneta kīnahkē, kutei eneto apo inkae. Kan apēi irasarēnpēe kīne ijamun, Iwanra apēi irasarēnpēe marē.
- 2 Pata irasarēnpo wīteto irowē kīnahkē tuna ijamun. Erepara rīton epīton kīnahkē tuna ijamun etao ēipatoro, 12me kīnahkē eperutatohton. Nunnē wararē oninpēmeken kīneperuta 12 nunnēponarēn. Wītotohton ipun ikaarīhtētome kīnahkē ari.
- 3 Ekeimatoponpē wakenpa nehtan. Kan apēi rasarēn irēpo nehtan, Iwanra apēi rasarēn marē. Irēpo ipēetohton nipēetomatan.
- 4 Kan enpata enetan marēto. Ipekompē marē Kan eka nehtan.
- 5 Ewarun wakenerēn nehtan, iturikon marē. Wei awain marē waken nehtan. tīpēetohton iweipotan Kītamukon Kan. Taanērēn Kan iwemoitīmato entu ratoeme namoro, itīpīkesewa nehtan.
- 6 Ma serē apo kīnka ensu wīja, “Inawīkapīn serē, aerē marē. Tīpēeto ensu ennone Kītamukon, maatahken nai tiwēesen tīrēenpē enepotome tīpēetohtomoja. Kan jomi ipononeton amore ineponanma Mēe,” kīnka ensu wīja.
- 7 “Ma etatēkē akērera ahtao wēehtahpae, kure marē wīritae serē panpira jomi ēwēnopē imoinenpēton,” kīnka.
- 8 Ma wīrē Jan, serē jinetahpē, jinenehpē marē, irēme nai serē jīwarē. Serē etatuwē wīja, enetuwē marē, irēmao janotome tēnpatae, wīja eneponenpē ensu ihpupona.
- 9 Mērēme serē apo kīnka wīja, “Owa, owa, ejukaewa ehkē jepona, akoronīrēken wī. Kan ipēetomanerēken kīmē, akēmihton marē. Kan jomi

ipononenpëton marë, amerarë serë panpira jomi imoinenpëton marë. Kan eponarëken ehkë," kinka ensu wija.

10 Ma irëmao serë apo kinkankërëpa wija, "Serë panpira jomitaerë tiritto iija, maatahken nai.

11 Akihpe ëipoinje tîrine, nërë ëipoinje marë nehtan taanërën. Akihpe tēnenpekato rine, nërë tēnenpe marë nehtan taanërën. Akihpe tīpatoro tîrine, nërë tīpatoro marëpa nehtan taanërën. Akihpe nai Kan ijanorome, nërë Kan ijanorome marë nehtan taanërën," kinka ensu.

12 "Ma etatëkë akërera ahtao wëehtahpae. Irepehkon jakërë nai. Iwararënororo marë wirepentëtae inīrihpëkon-taerë.

13 Wîrë Auhpë, Omeka marë. Wapono wî, Wenaeno marë. Ipitëne wî, Apënato marë.

14 Sasameto nehtan tīmisakon isukanenpëton. Namoro inakamaewa wehtae erepasa riton eperu enahto iijane. Sehken pata ota entapuh-tohta iwë mëntohkon inawikamaewa marë wehtae.

15 Kaikui nai pata apuruto inkae, ëremi kuneton marë, ëtotontëkeh-ton, wītoto warineton marë, tīkopija eponanton, tēnakëen-ton marë, ëmërēnpotonton marë," kinka.

16 Ma Wîrë Jesu. Jipëeto ensu wennone ëëja, jiweiponohto iponotome ëëja Kan pakorohtomoja. Wîrë Teihpë imitīnpë, epamīhpë marë wî. Wîrë urutura tīweinen," kinka Jesu.

17 Ma "Ohtë," kinka Amore, "Ohtë," kinka ipīme teesen. Akihpe, "Ohkë," kato etanenpë "Ohkë," kapotëkë marë iijane. Akihpe tīnaepainjen, nërë enehpotë. Akihpe tīwëepise ahtao nërë erepasa riton tuna enihtan, naken.

18 Ma amerarë serë panpira ëwënopë etanenpëton, tīwarë tīrīse marë wae. Akihpe serë jomi itīpīhtēneme, irëmao erihto epohpotan Kan iija, serë panpira inponopīh-pëtaerë.

19 Akijahpe serë ëwënopë panpira imoitīhpë itīpī wëinjeken tīrineme. Nërë erepasa riton eperu, serë panpira inponopīhpëpë, ijanoronpë itīpī marë, wëinjeken nīrihtan Kan. Ipatanna marë nehtan Kan ijanoro patapo.

20 Ma serë apo nkan, serë ipononenpë, "Aerë, akërera ahtao wëehtahpae," kinka. Ma" Amen. Ohkë, Tamo Jesu," wīkane.

21 Ma iijeta Kanjanoroton ijahpëntëse wae Kītamukon Jesuja. Amen.

Esclarecimento

Trata-se de iniciativa particular, com os seguintes objetivos: (i) colaborar para divulgação dos diversos textos bíblicos disponíveis, e, (ii) facilitar o acesso a esses textos, inclusive por meio de download.

Todo esforço em tornar a Palavra de Deus acessível a todos, em quaisquer localidades e falantes das mais diversas línguas, precisa ser um objetivo de todos os que são guiados pelo Espírito Santo. Ele inspirou o profeta Jeremias a dizer “não ensinará jamais cada um ao seu próximo, nem cada um ao seu irmão, dizendo: Conhece ao SENHOR, porque todos me conhecerão, desde o menor até ao maior deles, diz o SENHOR” (Jer. 31:34).

Jesus, também, falou assim: “e será pregado este evangelho do reino por todo o mundo, para testemunho a todas as nações” (Mat. 24:14).

Muitas organizações foram constituídas com o propósito de fazer a Bíblia disponível nas diversas línguas. Não é uma tarefa simples. Anos de trabalho, dedicação e entrega são necessários para esta tão extraordinária missão.

O texto deste trabalho está disponível na internet, em páginas eletrônicas de organizações que produzem ou divulgam bíblias, sem acréscimos de notas ou comentários. Assim, reconhecendo e respeitando os direitos que possuem sobre seus trabalhos, incumbe a todos os que amam a Palavra de Deus, o esforço em contribuir para amplificar sua divulgação.

Se possível, faça download do texto, para que sejamos, também, guardiões da Bíblia, e, com isso, preservando-a para as futuras gerações.

Divulga a Palavra de Deus, ela mostra o Caminho e permite a todos, que se conheça Sua vontade, em todos os lugares e épocas.

Marcel da Glória Pereira
2021, Vitória/ES - Brasil